JASHER

1. FEJEZET

1 És monda Isten: Teremtsünk embert a mi képünkre, a mi hasonlatosságunkra; és teremté Isten az embert a maga képére.
2 Isten megformálta az embert a földből, és orrába lehelte az élet leheletét, így lett az ember élő, beszélő lélekké.
3 Az Úr pedig monda: Nem jó az embernek egyedül lenni; alkotok néki segítőtársat.
4 És az Úr mély álmot bocsátott Ádámra, és az elaludt, és kivett egyet az egyik bordájából, és húst épített rá, és megformálta, és odavitte Ádámnak. Ádám pedig felébredt álmából, és íme, egy asszony állt előtte.
5 És monda: Ez az én csontjaim közül való csont, és asszonynak fogják hívni, mert a férfiból vétetett el; és Ádám Évának nevezte el, mert ő lett minden élő anyja.
6 És megáldotta őket Isten, és nevezte őket Ádámnak és Évának azon a napon, amelyen teremtette őket, és ezt mondta az Úristen: Legyetek termékenyek, szaporodjatok, és töltsétek be a földet.
7 Az Úristen fogta Ádámot és feleségét, és elhelyezte őket az Éden kertjében, hogy műveljék és őrizzék azt; és megparancsolta nekik, és ezt mondta nekik: A kert minden fájáról ehettek, de a jó és rossz tudásának fájáról ne egyetek, mert amely napon eszel arról, bizony meghalsz.
8 És miután Isten megáldotta és megparancsolta nekik, elment tőlük, és Ádám és felesége a kertben laktak, a parancs szerint, amelyet az Úr parancsolt nekik.
9 És a kígyó, amelyet Isten velük teremtett a földön, eljött hozzájuk, hogy felbosszantsa őket Isten parancsának áthágására, amelyet nekik adott.
10 És a kígyó rávette az asszonyt, hogy egyen a tudás fájáról, és az asszony hallgatott a kígyó szavára, és megszegte Isten szavát, és szakított a jó és rossz tudásának fájáról, és evett, és szakított róla, és adott a férjének is, és az is evett.
11 És Ádám és felesége megszegték Isten parancsát, amelyet adott nekik, és Isten tudta ezt, és haragja felgerjedt ellenük, és megátkozta őket.
12 És kiűzte őket az Úristen azon a napon az Éden kertjéből, hogy műveljék a földet, amelyből vétették őket, és elmentek, és Éden kertjének keleti oldalán laktak; és Ádám megismerte feleségét, Évát, aki két fiút és három leányt szült.
13 Az elsőszülött nevét Káinnak nevezte, mondván: Férfit szereztem az Úrtól; a másik nevét pedig Ábelnek nevezte, mert azt mondta: Hiába jöttünk a földre, és hiába ragadtatunk el onnan.
14 A fiúk felnőttek, és apjuk birtokot adott nekik a földön; Kain pedig földműves lett, Ábel pedig juhpásztor.
15 Néhány év elteltével pedig hozzávetőleges áldozatot mutattak be az Úrnak, Káin pedig a föld terméséből, Ábel pedig juhainak első elléséből, annak zsírjából. Isten ekkor Ábelhez és áldozatához fordult, és tűz szállt le az Úrtól az égből, és megemésztette azt.
16 És Káinhoz és áldozatához az Úr nem fordult, és nem hajlott felé, mert a föld silányabb gyümölcséből hozott az Úr elé, és Káin féltékeny volt emiatt testvérére, Ábelre, és ürügyet keresett, hogy megölje őt.
17 És egy idő múlva Káin és Ábel, a testvére, kimentek a mezőre dolgozni; és mindketten a mezőn voltak, Káin a földjét szántotta és művelte, Ábel pedig a nyáját legeltette; és a nyáj elhaladt azon a részen, amelyet Káin felszántott a földben, és Káin nagyon bánkódott emiatt.
18 Kain pedig haragjában odament testvéréhez, Ábelhez, és ezt mondta neki: Mi közöm van hozzád, hogy ide jössz, hogy letelepedj és juhaidat legeltetni hozd az én földemre?
19 Ábel pedig felele a testvérének, Káinnak, és monda néki: Mi közöm van köztem és közted, hogy megeszed az én juhaim húsát, és felöltözöl azok gyapjújába?
20 Most azért vedd le juhaim gyapját, amelybe felöltöztél, és fizesd meg nekem gyümölcsüket és húsukat, amelyet megettél. És amikor ezt megteszed, akkor elmegyek a földedről, ahogy mondtad.
21 Kain pedig monda a testvérének, Ábelnek: Ha ma megöllek téged, ki kéri majd tőlem a véredet?
22 És Ábel így válaszolt Káinnak: Bizonyára Isten, aki teremtett minket a földön, bosszút áll az ügyemért, és számon kéri tőled a véremet, ha megölsz engem, mert az Úr a bíró és a döntőbíró, és ő az, aki megfizet az embernek gonoszsága szerint, és a gonosz embernek a földön elkövetett gonoszsága szerint.
23 És most, ha itt megölnél engem, Isten bizonyára ismeri titkos szándékaidat, és megítél majd azért a gonoszért, amelyet ma kijelentettél, hogy megteszel velem.
24 És amikor Káin meghallotta a szavakat, amelyeket testvére, Ábel mondott, íme, Káin haragja felgerjedt testvére, Ábel ellen, amiért ezt kijelentette.
25 És Káin sietve felkelt, és fogta szántóeszközének vas részét, amellyel hirtelen megütötte testvérét, és megölte őt. Káin pedig kiontotta testvérének, Ábelnek a vérét a földre, és Ábel vére folyt a földre a nyáj előtt.
26 És ezután Káin megbánta, hogy megölte testvérét, és nagyon elszomorodott, és sírt miatta, és ez rendkívül felháborította.
27 Kain pedig felkelt, és gödröt ásott a mezőn, abba helyezte testvére holttestét, és a port rászórta.
28 Az Úr pedig tudta, mit tett Káin a testvérével, ezért megjelent az Úr Káinnak, és ezt kérdezte tőle: Hol van Ábel, a testvéred, aki veled volt?
29 Kain pedig színlelte magát, és ezt mondta: Nem tudom, vajon én vagyok-e a testvérem őrzője? Az Úr pedig ezt mondta neki: Mit tettél? Testvéred vérének hangja kiált hozzám a földről, ahol megölted őt.
30 Mert megölted a testvéredet, és színleltél előttem, és azt képzelted szívedben, hogy nem látlak téged, és nem ismerem minden cselekedetedet.
31 De te ezt tetted, és ok nélkül ölted meg testvéredet, mert igazat mondott neked, és most azért átkozott légy arról a földről, amely megnyitotta száját, hogy befogadja testvéred vérét a kezedből, és amelybe eltemetted őt.
32 És ha majd megműveled, nem adja többé néked az erejét, mint kezdetben, mert tövist és bogáncsot terem a föld, és te bolyongsz és bolyongsz a földön halálod napjáig.
33 És abban az időben Káin kiment az Úr jelenlétéből, arról a helyről, ahol volt, és vándorolt az Édentől keletre fekvő földön, ő és minden hozzá tartozó.
34 És Káin ismeré a feleségét azokban a napokban, és az fogant és fiút szült, akit Énoknak nevezett el, mondván: Abban az időben kezdett az Úr nyugalmat és csendet adni néki a földön.

35 És abban az időben Káin is elkezdte építeni a várost: és megépítette a várost, és elnevezte a várost Énoknak, fia neve szerint; mert azokban a napokban nyugalmat adott neki az Úr a földön, és nem vándorolt és bolyongott, mint kezdetben.
36 És Irád született Énóktól, és Irád nemzette Mehujáelt, Mehujáel pedig nemzette Methusáelt.

2. FEJEZET

1 És Ádám földi életének százharmincadik évében ismét ismeré feleségét, Évát, és az fogant, és fiút szült az ő hasonlatosságára és képére, és elnevezte Sétnek, mondván: Mert adott nekem Isten egy másik magot Ábel helyett, mivel Káin megölte őt.
2 És Sét százöt évet élt, és fiút nemzett; és Sét Énósnak nevezte el a fiát, mondván: Mert abban az időben kezdtek az emberek fiai sokasodni, és sanyargatni lelküket és szívüket azzal, hogy vétkeztek és lázadtak Isten ellen.
3 És Énós napjaiban történt, hogy az emberek fiai továbbra is lázadoztak és vétkeztek Isten ellen, hogy fokozzák az Úr haragját az emberek fiai ellen.
4 Az emberek fiai pedig elmentek, és más isteneket szolgáltak, és elfelejtették az Urat, aki őket a földön teremtette. Azokban a napokban az emberek fiai rézből, vasból, fából és kőből készítettek képeket, és meghajoltak előttük, és azokat szolgálták.
5 És mindenki elkészítette a maga istenét, és meghajoltak előtte, és az emberek fiai elhagyták az Urat Énósnak és gyermekeinek minden napján; és az Úr haragja felgerjedt cselekedeteik és utálatosságaik miatt, amelyeket a földön cselekedtek.
6 És az Úr elárasztotta őket a Gihon folyó vizével, elpusztította és megemésztette őket, és elpusztította a föld harmadát, és ennek ellenére az emberek fiai nem tértek meg gonosz útjaikról, és kezeik továbbra is kinyújtva voltak, hogy gonoszt tegyenek az Úr szemében.
7 És azokban a napokban sem vetés, sem aratás nem volt a földön; és nem volt élelem az emberek fiainak, és az éhínség igen nagy volt azokban a napokban.
8 És a mag, amelyet azokban a napokban elvetettek a földbe, tövis, bogáncs és csalán lett; mert Ádám napjaitól fogva ez a kijelentés a földdel kapcsolatban, Isten átkáról, amellyel megátkozta a földet, a bűn miatt, amelyet Ádám elkövetett az Úr előtt.
9 És amikor az emberek továbbra is lázadoztak és vétkeztek Isten ellen, és megrontották útjaikat, akkor romlott meg a föld is.
10 Énós kilencven évet élt, és nemzette Kénánt;
11 És Kénán felnőtt, és negyvenéves volt, bölcs lett, tudással és jártassággal bírt minden bölcsességben, és uralkodott az emberek minden fia felett, és bölcsességre és tudásra vezette az emberek fiait; mert Kénán nagyon bölcs ember volt, és minden bölcsességben értett, és bölcsességével uralkodott a szellemek és démonok felett;
12 És Kénán bölcsessége által tudta, hogy Isten el fogja pusztítani az emberek fiait, mert vétkeztek a földön, és hogy az Úr az utolsó napokban özönvizet hoz rájuk.
13 És azokban a napokban Kénán kőtáblákra írta, hogy mi fog történni a jövőben, és azokat kincsesládájába helyezte.
14 És Kénán uralkodott az egész föld felett, és az emberek fiai közül némelyeket Isten szolgálatára fordított.
15 Amikor Kénán hetvenéves volt, három fiút és két lányt nemzett.
16 Ezek Kénán fiainak nevei: az elsőszülött neve Mahalél, a második Énán, a harmadik Mered volt, nővéreik pedig Ádá és Cilla; ezek Kénán öt gyermeke, akik tőle születtek.
17 És Lámek, Methusáel fia, házasság által rokonságba lépett Kénánnal, és két lányát feleségül vette. Ádá fogant, és fiút szült Lámeknek, akit Jábálnak nevezett el.
18 És ismét teherbe esett, és fiút szült, és nevezte el Jubalnak; és Cilla, a húga, meddő volt azokban a napokban, és nem volt utódja.
19 Mert azokban a napokban kezdtek az emberek fiai vétkezni Isten ellen, és áthágni a parancsolatokat, amelyeket Ádámnak parancsolt, hogy legyen termékeny és sokasodjon a földön.
20 És az emberek fiai közül némelyek meddő italt itattak feleségeikkel, hogy megtartsák alakjukat, és hogy szépségük ne fakuljon el.
21 Amikor az emberek fiai megitatták feleségeiket, Cilla is ivott velük.
22 A szülő asszonyok pedig utálatosnak tűntek férjeik szemében, mint az özvegyek, amíg férjeik éltek, mert csak a meddőkhöz ragaszkodtak.
23 És a napok és az évek végén, amikor Cillá megöregedett, az Úr megnyitotta méhét.
24 És fogant, fiút szült, és Tubál-Káinnak nevezte el, mondván: Miután elsorvadtam, a Mindenható Istentől nyertem el őt.
25 És ismét teherbe esett, és leányt szült, és elnevezte Naámának, mert azt mondta: Miután elsorvadtam, gyönyörűséget és gyönyörűséget találtam.
26. Lámek pedig öreg és előrehaladott korú volt, szemei elhomályosultak, annyira nem látott, és fia, Tubál-Káin vezette őt. És történt egy napon, hogy Lámek kiment a mezőre, és fia, Tubál-Káin vele volt. És miközben a mezőn sétáltak, Ádám fia, Káin feléjük lépett; mert Lámek nagyon öreg volt, és nem látott sokat, fia, Tubál-Káin pedig nagyon fiatal volt.
27 Tubal Káin pedig megmondta apjának, hogy húzza meg az íját, és a nyilakkal lesújtott Káinra, aki még messze volt, és megölte őt, mert állatnak tűnt előttük.
28 A nyilak pedig behatoltak Káin testébe, bár távol volt tőlük, és a földre esve meghalt.
29 Az ÚR pedig megbüntette Káin gonoszságát gonoszsága szerint, amelyet testvérével, Ábellel követett el, az ÚR igéje szerint, amelyet szólt.
30 És lőn, hogy miután Káin meghalt, Lámek és Tubál elmentek megnézni az állatot, amelyet megöltek, és látták, hogy íme, Káin, az ő nagyapjuk holtan esett a földre.
31 Lámek nagyon elszomorodott, hogy ezt tette, és összecsapva kezeit megütötte a fiát, és halálát okozta.
32 Lámek feleségei pedig meghallották, mit tett Lámek, és meg akarták ölni.
33 Lámek feleségei pedig attól a naptól fogva gyűlölték őt, mivel megölte Káint és Tubál-Káint, Lámek feleségei pedig elváltak tőle, és nem hallgattak rá azokban a napokban.
34 Lámek pedig elment a feleségeihez, és unszolta őket, hogy hallgassanak rá ebben a dologban.

35 És monda feleségeinek, Ádának és Cilának: Halljátok meg a szavamat, Lámek feleségei, figyeljetek a szavaimra! Mert most azt képzelitek és mondjátok, hogy férfit öltem meg sebeimmel és gyermeket csapásaimmal, mivel nem követtek el erőszakot. De tudjátok meg, hogy öreg vagyok és ősz hajú, és hogy a szemem elnehezült az idő miatt, és tudatlanul tettem ezt.
36 És Lámek feleségei hallgattak rá ebben a dologban, és visszatértek hozzá atyjuk, Ádám tanácsával, de attól fogva nem szültek neki gyermeket, tudván, hogy Isten haragja egyre nőtt azokban a napokban az emberek fiai ellen, hogy elpusztítsa őket az özönvíz vizével gonosz tetteikért.
37 Mahalél, Kénán fia hatvanöt évet élt, és nemzette Járedet; Járed pedig hatvankét évet élt, és nemzette Énókot.

3. FEJEZET

1 Énók hatvanöt évet élt, és nemzette Methusélahot; és Énók Istennel járt, miután Methusélahot nemzette, és szolgálta az Urat, és megvetette az emberek gonosz útjait.
2 Énók lelke pedig az Úr tanításába, tudásba és megértésbe burkolózott; és bölcsen visszavonult az emberek fiaitól, és sok napra elrejtőzött előlük.
3 Sok esztendő elteltével, amikor az Úrnak szolgált és imádkozott előtte a házában, az Úr angyala kiáltott neki a mennyből, és ezt mondta: Íme, itt vagyok!
4 És monda: Kelj fel, menj ki házadból, arról a helyről, ahol elrejtőztél, és jelenj meg az emberek fiainak, hogy megtaníthasd őket az útra, amelyen járniuk kell, és a munkára, amelyet el kell végezniük, hogy Isten útjaira lépjenek.
5 És Énók felkelt az Úr szavára, és kiment házából, helyéről és abból a kamrából, amelyben elrejtőzött; és elment az emberek fiaihoz, és tanította őket az Úr útjaira, és abban az időben összegyűjtötte az emberek fiait, és megismertette velük az Úr tanítását.
6 És megparancsolta, hogy hirdessék minden helyen, ahol az emberek fiai laknak, mondván: Hol van az az ember, aki meg akarja ismerni az Úr útjait és a jó cselekedeteket? Jöjjön Énokhoz.
7 És az emberek fiai mind összegyűltek körülötte, mert mindazok, akik ezt kívánták, Énokhoz mentek, és Énók uralkodott az emberek fiai felett az Úr szavára, és eljöttek és meghajoltak előtte, és hallgattak szavára.
8 És Isten lelke volt Énokon, és tanította minden emberét Isten bölcsességére és útjaira, és az emberek fiai szolgálták az Urat Énok minden napján, és eljöttek, hogy hallják bölcsességét.
9 És az emberek fiainak minden királya, elsőktől az utolsókig, fejedelmeikkel és bíráikkal együtt, Énokhoz mentek, amikor hallottak bölcsességéről, és meghajoltak előtte, és arra is kérték Énokat, hogy uralkodjon felettük, amihez ő beleegyezett.
10 És összegyűltek összesen, százharminc király és herceg, és Énókot tették meg maguk fölé királlyá, és mindannyian az ő hatalma és parancsnoksága alatt álltak.
11 És Énók bölcsességre, tudásra és az Úr útjaira tanította őket; és békét teremtett közöttük, és béke volt az egész földön Énók életében.
12 És Énók kétszáznegyvenhárom évig uralkodott az emberek fiai felett, és igazságot és igazságosságot cselekedett egész népével, és az Úr útjain vezette őket.
13 És ezek Énók, Methusélah, Elisa és Elimélek, három fiú nemzedékei; nővéreik pedig Melka és Nahma voltak, és Methusélah nyolcvanhét évet élt, és nemzette Lámeket.
14 És Lámek életének ötvenhatodik évében halt meg Ádám; kilencszázharminc éves volt halálakor, és két fia, Énokkal és Metusélahhal, a fiával, nagy pompával temették el, mint a királyok temetésénél szoktak, abban a barlangban, amelyet Isten mondott neki.
15 És azon a helyen minden ember fia nagy gyászt és sírást csapott Ádám miatt; ezért szokássá vált ez az emberek fiai között mind a mai napig.
16 És Ádám meghalt, mert evett a tudás fájáról; ő és utána az ő gyermekei is, ahogyan az Úristen megmondta.
17 És Ádám halálának évében történt, ami Énók uralkodásának kétszáznegyvenharmadik éve volt, abban az időben Énók elhatározta, hogy elkülönül az emberek fiaitól, és elrejti magát, mint először, hogy szolgálhassa az Urat.
18 És Énók így is tett, de nem rejtőzött el teljesen előlük, hanem három napig távol maradt az emberek fiaitól, majd egy napig elment hozzájuk.
19 És a három nap alatt, amíg szobájában volt, imádkozott és dicsérte az Urat, az ő Istenét. És azon a napon, amelyen elment és megjelent alattvalóinak, tanította őket az Úr útjaira, és mindent elmondta nekik, amit csak kérdeztek tőle az Úrról.
20 És így tett sok éven át, és ezután hat napig elrejtette magát, és hét napról hétre egyszer megjelent népének; és azután havonta egyszer, majd évente egyszer, mígnem minden király, herceg és ember fia kereste őt, és újra látni akarta Énók arcát, és hallani a szavát; de nem tehették, mivel az ember fiai mind nagyon féltek Énóktól, és féltek megközelíteni őt az isteni áhítat miatt, ami az arcán ült; ezért senki sem nézhetett rá, attól félve, hogy megbüntetik és meghal.
21 És minden király és fejedelem elhatározta, hogy összegyűjti az emberek fiait, és eljön Énokhoz, gondolván, hogy mindannyian beszélhetnek vele, amikor közéjük lép, és így is tettek.
22 És eljött a nap, amikor Énók kiment, és mindnyájan összegyűltek és hozzá mentek, és Énók szólt nekik az Úr szavait, és tanította őket bölcsességre és tudományra, és meghajoltak előtte, és ezt mondták: Éljen a király! Éljen a király!
23 És valamivel később, amikor a királyok, a hercegek és az emberek fiai Énokkal beszéltek, és Énók Isten útjaira tanította őket, íme, az Úr egy angyala szólította Énokat a mennyből, és fel akarta vinni őt a mennybe, hogy ott uralkodjon Isten fiai felett, ahogyan a földön uralkodott az emberek fiai felett.
24 Amikor Énók ezt meghallotta, elment és összegyűjtötte a föld minden lakóját, bölcsességre és tudásra tanította őket, isteni utasításokat adott nekik, és ezt mondta nekik: Fel kell mennem a mennybe, ezért nem tudom elmenetelem napját.
25 És most azért bölcsességre és tudásra tanítalak titeket, és mielőtt elhagylak benneteket, útmutatást adok nektek, hogyan cselekedjetek a földön úgy, hogy élhessetek; és ő így is tett.

26 És bölcsességre és tudásra tanította őket, és útmutatást adott nekik, és feddte őket, és eléjük tárta a földön teljesítendő törvényeket és ítéleteket, és békét teremtett közöttük, és örök életre tanította őket, és velük lakozott egy ideig, és mindezekre a dolgokra tanította őket.
27 És abban az időben az emberek fiai Énokkal voltak, és Énók beszélt hozzájuk, és felemelték szemeiket, és egy nagy ló képmása szállt le az égből, és a ló járkált a levegőben;
28 És elmondták Énoknak, amit láttak, és Énók ezt mondta nekik: Az én miattam szállt le ez a ló a földre; eljött az idő, amikor el kell mennem tőletek, és többé nem fogtok engem látni.
29 És abban az időben leszállt a ló, és megállt Énók előtt, és az emberek fiai mind, akik Énókkal voltak, látták őt.
30 És Énók ismét parancsolt egy hangnak, hogy hirdessék, mondván: Hol van az az ember, aki örömét leli abban, hogy megismerje az Úrnak, az ő Istenének útjait? Jöjjön el még ma Énókhoz, mielőtt elragadtatik tőlünk.
31 És az emberek fiai mind összegyűltek és Énokhoz mentek azon a napon; és a föld minden királya fejedelmeikkel és tanácsadóikkal együtt vele maradt azon a napon; és Énok akkor bölcsességre és tudásra tanította az emberek fiait, és isteni útmutatást adott nekik; és megparancsolta nekik, hogy szolgálják az Urat és járjanak az ő útjain életük minden napján, és továbbra is békét teremtett közöttük.
32 És ezután felkelt és felült a lóra; és kiment, és az emberek fiai mind követték őt, mintegy nyolcszázezer ember; és egynapi járást tettek meg vele.
33 És a második napon azt mondta nekik: Térjetek haza sátraitokba, miért mentek? Talán meghaltok; és néhányan közülük elmentek tőle, és akik megmaradtak, hatnapi járóföldre mentek vele; és Énók minden nap azt mondta nekik: Térjetek vissza sátraitokba, nehogy meghaljatok; de ők nem voltak hajlandók visszatérni, és vele mentek.
34 A hatodik napon pedig néhányan ott maradtak a férfiak közül, és ragaszkodtak hozzá, és ezt mondták neki: Veled megyünk oda, ahová mégy; az élő Úrra mondom, hogy csak a halál választ el minket egymástól.
35 És annyira unszolták, hogy menjenek vele, hogy abbahagyta a velük való beszélgetést; és utánamentek, de nem akartak visszatérni;
36 És amikor a királyok visszatértek, népszámlálást rendeltek el, hogy megtudják a megmaradt férfiak számát, akik Énokkal mentek; és a hetedik napon Énók felment a mennybe egy forgószélben, tüzes lovakkal és szekerekkel.
37 És a nyolcadik napon mindazok a királyok, akik Énokkal voltak, küldtek, hogy hozzák vissza azokat a férfiakat, akik Énokkal voltak arról a helyről, ahonnan felment a mennybe.
38 És mindazok a királyok elmentek arra a helyre, és azt találták, hogy a föld tele van hóval, és a havon nagy hókövek voltak, és az egyik azt mondta a másiknak: Gyertek, törjünk át a havon, és nézzük meg, talán az emberek, akik Énokkal maradtak, meghaltak, és most a hókövek alatt vannak, és keresték, de nem találták meg, mert felment a mennybe.

4. FEJEZET

1 Énók mindössze háromszázhatvanöt évet élt a földön.
2 És amikor Énók felment a mennybe, a föld minden királya felkelt, és fogta a fiát, Metusélahot, felkenték, és uralkodásra kényszerítették apja helyett.
3 És Methusélah igaz módon cselekedett Isten szemében, ahogyan apja, Énók tanította őt, és hasonlóképpen egész életében tanította az emberek fiait bölcsességre, tudományra és Isten félelmére, és nem tért le a jó útról sem jobbra, sem balra.
4 De Methusélah utolsó napjaiban az emberek fiai elfordultak az Úrtól, megrontották a földet, kifosztották és kifosztották egymást, fellázadtak Isten ellen, vétkeztek, megrontották útjaikat, és nem hallgattak Methusélah szavára, hanem fellázadtak ellene.
5 És az Úr rendkívül haragudott rájuk, és az Úr továbbra is pusztította a magot azokban a napokban, úgyhogy sem vetés, sem aratás nem volt a földön.
6 Mert amikor bevetették a földet, hogy élelmet szerezzenek maguknak, íme, tövis és bogáncs nőtt, amit nem vetettek.
7 Az emberek fiai még mindig nem tértek meg gonosz útjaikról, és kezeik továbbra is arra irányultak, hogy gonoszt tegyenek Isten szemében, és bosszantották az Urat gonosz útjaikkal, és az Úr nagyon haragra gerjedt, és megbánta, hogy embert teremtett.
8 És arra gondolt, hogy elpusztítja és megsemmisíti őket, és meg is tette.
9 Azokban a napokban, amikor Lámek, Metúsélah fia százhatvan éves volt, meghalt Sét, Ádám fia.
10 Sét összesen kilencszáztizenkét évet élt, amikor meghalt.
11 Lámek száznyolcvan éves volt, amikor feleségül vette Asmuát, Elisaának, Énok fiának a lányát, és az teherbe esett.
12 És abban az időben az emberek fiai bevetették a földet, és termett egy kevés élelem, de az emberek fiai nem tértek meg gonosz útjaikról, hanem vétkeztek és fellázadtak Isten ellen.
13 Lámek felesége teherbe esett, és fiút szült neki abban az időben, az esztendő fordulatával.
14 Methusélah Noénak nevezte el, mondván: A föld az ő idejében nyugalomban volt és tiszta a romlástól; Lámek pedig, az ő apja, Menachemnek nevezte el, mondván: Ő fog megvigasztalni minket munkáinkban és nyomorúságos fáradozásainkban a földön, amelyet Isten megátkozott.
15 A gyermek felnőtt, elválasztották, és apja, Methusélah útján járt, tökéletes és igaz volt Isten előtt.
16 És az emberek fiai mind letértek az Úr útjairól azokban a napokban, ahogy fiakkal és lányokkal szaporodtak a föld színén, és egymást tanították gonosz szokásaikra, és továbbra is vétkeztek az Úr ellen.
17 És mindenki istent csinált magának, és kirabolták és kifosztották mindenki felebarátját és rokonát, és megrontották a földet, és a föld megtelt erőszakkal.
18 És bíráik és uralkodóik elmentek az emberek lányaihoz, és erőszakkal elvették feleségeiket férjeiktől tetszésük szerint, és az emberek fiai azokban a napokban a föld jószágaiból, a mező vadjaiból és az ég madaraiból vettek, és tanították az állatok egyik fajtájának a másikkal való keverését, hogy ezzel bosszantsák az Urat; és látta Isten az egész földet, és íme, romlott volt, mert minden test megrontotta útjait a földön, minden ember és minden állat.

19 És monda az Úr: Eltörlöm az embert, akit teremtettem, a föld színéről, igen, az embertől az ég madaraiig, a szarvasmarhákkal és a mező vadjaival együtt, mert megbántam, hogy teremtettem őket.
20 És mindazok az emberek, akik az Úr útján jártak, meghaltak azokban a napokban, mielőtt az Úr elhozta volna az emberre a veszedelmet, amelyet kijelentett; mert az Úrtól volt ez, hogy ne lássák a veszedelmet, amelyet az Úr az emberek fiai ellen hirdetett.
21 És Noé kegyelmet talált az Úr szemében, és az Úr kiválasztotta őt és gyermekeit, hogy magot támasztson belőlük az egész föld színén.

5. FEJEZET

1 Noé életének nyolcvannegyedik évében halt meg Énók, Sét fia; kilencszázöt éves volt halálakor.
2 És Noé életének százhetvenkilencedik évében meghalt Kénán, Énós fia, és Kénán összesen kilencszáztíz évet élt, majd meghalt.
3 Noé életének kétszázharmincnegyedik évében meghalt Mahalél, Kénán fia, és Mahalél napjai nyolcszázkilencvenöt évet tettek ki, amikor meghalt.
4 És meghalt Járed, Mahalél fia azokban a napokban, Noé életének háromszázharminchatodik évében; és Járed összes napjai kilencszázhatvankét évet tettek ki, és meghalt.
5 És mindazok, akik az URat követték, meghaltak azokban a napokban, mielőtt látták volna a gonoszt, amelyet Isten a földre hirdetett.
6 És sok év elteltével, Noé életének négyszáznyolcvanadik évében, amikor mindazok a férfiak kihaltak az emberek fiai közül, akik az Urat követték, és csak Methusélah maradt meg, Isten szólt Noéhoz és Methusélahhoz, mondván:
7 Szóljatok, és hirdessétek az emberek fiainak, mondván: Így szól az ÚR: Térjetek meg gonosz útaitokról, és hagyjátok el cselekedeteiteket, akkor az ÚR megbánja a gonoszt, amelyet megígért nektek, hogy ne jöjjön be.
8 Mert ezt mondja az ÚR: Íme, adok nektek százhúsz évet; ha megtértek hozzám és elhagyjátok gonosz útaitokat, akkor én is elfordulok attól a gonosztól, amelyről szóltam nektek, és nem lesz az – mondja az ÚR.
9 És Noé és Methusélah elmondták az Úr minden szavát az emberek fiainak, nap mint nap, szüntelenül szólva hozzájuk.
10 De az emberek fiai nem hallgattak rájuk, fülüket sem hajtották szavaikra, ezért keménynyakúak voltak.
11 Az Úr pedig százhúsz esztendőt adott nekik, mondván: Ha megtérnek, akkor Isten megbánja a gonoszt, és nem pusztítja el a földet.
12 Noé, Lámek fia abban az időben tartózkodott attól, hogy feleséget vegyen, hogy gyermekeit nemzzen, mert ezt mondta: Bizonyára most már el fogja pusztítani Isten a földet, miért nemzek én gyermekeket?
13 És Noé igaz ember volt, tökéletes volt a nemzedékében, és az Úr őt választotta, hogy magot támaszszon magjából a föld színén.
14 És monda az Úr Noénak: Végy magadnak feleséget, és nemzel gyermekeket, mert igaznak láttalak téged előttem ebben a nemzedékben.
15 És magot támasztasz, és gyermekeidet veled a föld közepén; és Noé elment, és feleséget vett magának, és Naámát, Énók lányát választotta, aki ötszáznyolcvan éves volt.
16 Noé négyszázkilencvennyolc éves volt, amikor feleségül vette Naámát.
17 Naáma fogant, és fiút szült, akit Jáfetnek nevezett el, mondván: Isten kiszélesített engem a földön. Újra fogant, és fiút szült, akit Sémnek nevezett el, mondván: Isten maradékot tett belőlem, hogy magot támaszszak a föld közepén.
18 Noé ötszázkét éves volt, amikor Naáma szülte Sémet, és a fiúk felnőttek, és az Úr útján jártak, mindabban, amire Methusélah és Noé, az ő atyjuk tanította őket.
19 És Lámek, Noé atyja, meghalt azokban a napokban; mégis bizony nem járt teljes szívéből apja útján, és Noé életének százkilencvenötödik évében halt meg.
20 Lámek teljes életkora hétszázhetven év volt, amikor meghalt.
21 És mindazok az emberek fiai, akik ismerték az Urat, meghaltak abban az esztendőben, mielőtt az Úr veszedelmet hozott volna rájuk; mert az Úr akarta, hogy meghaljanak, hogy ne lássák a veszedelmet, amelyet Isten hoz testvéreikre és rokonaikra, ahogyan megmondta.
22 Abban az időben ezt mondta az ÚR Noénak és Methusélahnak: Álljatok elő, és hirdessétek az emberek fiainak mindazokat a szavakat, amelyeket azokban a napokban szóltam nektek! Talán megtérnek gonosz útjaikról, akkor megbánom a gonoszt, és nem hozom azt rájuk.
23 Noé és Methusélah előálltak, és elmondták az emberek fiainak mindazt, amit Isten szólt róluk.
24 De az emberek fiai nem hallgattak rájuk, és fülüket sem hajtották semmiféle kijelentésre.
25 És történt ezután, hogy az Úr ezt mondta Noénak: Minden testnek vége elérkezett elém gonosz tetteik miatt, és íme, én elpusztítom a földet.
26 És végy magadnak góferfát, menj el egy bizonyos helyre, csinálj egy nagy bárkát, és helyezd el ott.
27 Így csináld meg: háromszáz könyök legyen a hossza, ötven könyök a szélessége és harminc könyök a magassága.
28 Csinálj magadnak ajtót is, oldalról nyitottat, felül egy könyöknyire fejezd be, és vond be azt belülről és kívülről szurokkal.
29 És íme, özönvizet hozok a földre, és minden test elvész, az ég alól minden, ami a földön van, elvész.
30 Te és a te házad menjetek, gyűjtsetek össze minden élőlényből két-két párt, hímet és nőstényt, és vidd őket a bárkába, hogy magot támasztsatok belőlük a földön.
31 És gyűjts össze magadnak minden eledelt, amit az állatok megesznek, hogy legyen mit enned neked és nekik is.
32 És válassz fiaidnak három leányt az emberek lányai közül, hogy legyenek feleségek fiaidnak.
33 Noé pedig felkelt, és megépítette a bárkát azon a helyen, amelyet Isten parancsolt neki, és Noé úgy tett, ahogyan Isten parancsolta neki.
34 Noé ötszázkilencvenötödik évében kezdte el a bárka építését, és öt év alatt elkészítette a bárkát, ahogyan az Úr megparancsolta.
35 Noé feleségül vette Eljákimnak, Metúsélah fiának három lányát a fiainak, ahogyan az ÚR megparancsolta Noénak.

36 És abban az időben halt meg Methusélah, Énók fia, kilencszázhatvan éves volt halálakor.

6. FEJEZET

1 Abban az időben, Methusélah halála után, ezt mondta az ÚR Noénak: Menj be te és a te házad népe a bárkába; íme, én összegyűjtöm hozzád a föld minden állatát, a mező vadjait és az ég madarait, és mind eljönnek, és körülveszik a bárkát.
2 Menj el, és ülj le a bárka ajtajához, és minden vadállat, állat és madár gyűljön össze, és álljon eléd. Amelyik eljön és eléd hajol, azt vedd el, és add fiaid kezébe, akik beviszik őket a bárkába. Mindazt, aki eléd áll, hagyd ott.
3 És az Úr ezt másnap meg is tette, és állatok, vadállatok és madarak nagy sokasággal jöttek, és körülvették a bárkát.
4 Noé pedig elment, és leült a bárka ajtajához, és minden testből, amely előtte leguggolt, bevitt a bárkába, és mindazt, amely előtte állt, a földön hagyta.
5 És jött egy nőstény oroszlán két kölykével, hímmel és nősténysel, és mindhárom Noé előtt leguggolt, és a két kölyök rátámadt az oroszlánnőre, megverte, és elmenekültette a helyéről, és elment, és visszatértek a helyükre, és Noé előtt a földön leguggoltak.
6 Az oroszlánnő pedig elfutott, és az oroszlánok helyére állt.
7 Noé pedig látta ezt, és nagyon elcsodálkozott, és felkelt, fogta a két kölyköt, és bevitte őket a bárkába.
8 Noé pedig bevitt a bárkába minden földi élőlényt, úgyhogy semmi sem maradt, csak azokat, akiket Noé bevitt volna a bárkába.
9 Ketten-kettőn érkeztek Noéhoz a bárkába, de a tiszta állatokból és a tiszta madarakból hetet-hetet vitt be, ahogyan Isten megparancsolta neki.
10 És minden állat, vadállat és madár ott volt, és mindenhol körülvették a bárkát, és az eső csak hét nappal később kezdett esni.
11 És azon a napon az Úr megrengette az egész földet, és elsötétedett a nap, és a világ alapjai tomboltak, és az egész föld hevesen megrendült, és villámok cikáztak, és mennydörgés dübörgött, és a föld minden forrása feltört, úgy, ahogyan azt a lakosok korábban nem ismerték; és Isten ezt a hatalmas tettet vitte véghez, hogy megrémítse az emberek fiait, hogy ne legyen többé gonosz a földön.
12 Az emberek fiai azonban még mindig nem tértek meg gonosz útjaikról, és fokozták az ÚR haragját abban az időben, és még csak szívüket sem fordították mindezekre.
13 És lőn hét nap múlva, Noé életének hatszázadik évében, özönvíz áradt a földre.
14 És felfakadt a mélység minden forrása, és megnyíltak az ég csatornái, és negyven nap és negyven éjjel esett az eső a földre.
15 Noé pedig bement a bárkába háznépével és minden élőlénytel, amely vele volt az özönvíz miatt, és az Úr bezárta azt.
16 Az emberek fiai pedig, akik megmaradtak a földön, mind elfáradtak a csapadék miatt, mert a vizek egyre hevesebben ömlöttek a földre, az állatok és a vadállatok pedig még mindig körülvették a bárkát.
17 És összegyűltek az emberek fiai, mintegy hétszázezer férfi és nő, és mentek Noéhoz a bárkához.
18 És szólították Noét, mondván: Nyisd meg nekünk, hogy bemehessen hozzád a bárkába! Miért haljunk meg?
19 Noé pedig hangosan felele nekik a bárkából, mondván: Nemde mindnyájan fellázadtatok-e az Úr ellen, és nem azt mondtátok-e, hogy nem létezik? Ezért hozta rátok az Úr ezt a veszedelmet, hogy elpusztítson és kiirtson titeket a föld színéről?
20 Nem erről beszéltem nektek százhúsz évvel ezelőtt, és nem hallgattatok az Úr szavára, most pedig a földön kívánkoztok élni?
21 És mondának Noénak: Készen állunk visszatérni az Úrhoz; csak nyisd meg nekünk, hogy éljünk és ne haljunk meg.
22 És Noé felele nekik, mondván: Íme, most, hogy látjátok lelketek nyomorúságát, meg akartok térni az Úrhoz; miért nem tértetek vissza ez alatt a százhúsz év alatt, amelyet az Úr meghatározott időszakként adott nektek?
23 De most lelketek szorongása miatt jöttök, és ezt mondjátok nekem: most sem hallgat meg titeket az ÚR, és ma nem figyel rátok, így nem sikerülhet kívánságaitok.
24 Az emberek fiai pedig közeledtek, hogy betörjenek a bárkába, hogy bemehessenek az eső miatt, mert nem bírták elviselni a rájuk zúduló esőt.
25 Az Úr elküldte az összes vadállatot és állatot, amely a bárka körül állt. Az állatok legyőzték őket, és elűzték őket arról a helyről, és mindenki ment a maga útjára, és ismét szétszóródtak a föld színén.
26 És az eső egyre szakadt a földre, negyven nap és negyven éjjel esett, és a vizek nagyon hatalmukba kerültek a földön; és minden test, amely a földön vagy a vizekben volt, meghalt, legyen az ember, állat, vadállat, csúszómászó állat vagy égi madár, és csak Noé maradt meg, és akik vele voltak a bárkában.
27 És a vizek erőre kaptak, és igen megsokasodtak a földön, és felemelték a bárkát, és az kiemelkedett a földről.
28 A bárka pedig a vizek színén lebegett, és hánykolódott a vízen, úgyhogy minden benne lévő élőlény forgott, mint a lében a főzelék a fazékban.
29 Nagy szorongás szállta meg a bárkában lévő összes élőlényt, és a bárka majdnem összetört.
30 És minden élőlény, amely a bárkában volt, megrémült, az oroszlánok ordítottak, az ökrök bőgtek, a farkasok vonyítottak, és minden élőlény a bárkában a saját nyelvén beszélt és jajgatott, úgyhogy hangjuk messzire elhallatszott, és Noé és fiai sírtak és jajveszékeltek a bánatukban; nagyon féltek, hogy elérték a halál kapuját.
31 És Noé imádkozott az Úrhoz, és kiáltott hozzá emiatt, és mondta: Ó, Uram, segíts rajtunk, mert nincs erőnk elviselni ezt a gonoszt, ami körülvett minket, mert a vizek hullámai vettek körül minket, gonosz özönvíz megrémített minket, a halál csapdái jöttek elénk; válaszolj nekünk, ó, Uram, válaszolj nekünk, világosítsd meg arcodat felénk, és légy kegyelmes hozzánk, válts meg és szabadíts meg minket.
32 Az ÚR pedig meghallgatta Noé szavát, és az ÚR megemlékezett róla.
33 Szél fújt a föld felett, a vizek megálltak, a bárka pedig megállt.
34 És bezárultak a mélység forrásai és az ég csatornái, és megállt az égből hulló eső.
35 Azokban a napokban a vizek megapadtak, és a bárka az Ararát hegyén nyugodott.

36 És Noé kinyitotta a bárka ablakait, és Noé még mindig az Úrhoz kiáltott abban az időben, és ezt mondta: Ó, Uram, aki a földet és az eget és mindent, ami azokban van, formáltad, hozd ki lelkünket ebből a fogságból, és a börtönből, amelybe helyeztél minket, mert nagyon fáradt vagyok a sóhajtozástól.
37 Az Úr pedig meghallgatta Noé szavát, és ezt mondta neki: Mikor eltelik egy év, akkor indulj útnak.
38 És az esztendő fordulatával, mikor eltelt egy teljes év Noé bárkában tartózkodásától, felszáradtak a vizek a földről, és Noé levette a bárka fedelét.
39 Abban az időben, a második hónap huszonhetedik napján, megszáradt a föld, de Noé és fiai, és akik vele voltak, nem jöttek ki a bárkából, amíg az Úr meg nem mondta nekik.
40 És eljött a nap, amikor az Úr megparancsolta nekik, hogy menjenek ki, és mindnyájan kimentek a bárkából.
41 És elmentek, és mindenki a maga útjára és helyére tért vissza, és Noé és fiai azon a földön laktak, amelyet Isten mondott nekik, és minden napjukban szolgálták az Urat, és az Úr megáldotta Noét és fiait, amikor kijöttek a bárkából.
42 És monda nékik: Legyetek termékenyek, és töltsétek be az egész földet, erősödjetek meg, szaporodjatok a földön, és sokasodjatok benne.

7. FEJEZET

1 Noé fiainak nevei ezek voltak: Jáfet, Hám és Sém; gyermekek születtek nekik az özönvíz után, mert az özönvíz előtt vettek feleséget.
2 Jáfet fiai ezek voltak: Gómer, Magóg, Madai, Jáván, Tubál, Mések és Tírász, hét fiú.
3 Gómer fiai voltak: Askináz, Refát és Tegarma.
4 Magóg fiai pedig Elikánaf és Lubál voltak.
5 Madai gyermekei voltak: Ákon, Zeeló, Hazóni és Lót.
6 Jáván fiai voltak: Elisa, Társis, Kittim és Dúdonim.
7 Tubal fiai pedig: Arifi, Kesed és Taari.
8 Mések fiai voltak: Dedon, Sárón és Sebasni.
9 Tiras fiai pedig Benib, Gera, Lupirion és Gilak voltak; ezek Jáfet fiai családjaik szerint, és számuk azokban a napokban körülbelül négyszázhatvan férfi volt.
10 Hám fiai ezek voltak: Kús, Micraim, Pút és Kánaán, négyen; Kús fiai voltak: Szeba, Havila, Szabta, Rama és Szateka, Rama fiai pedig Seba és Dedán.
11 Micraim fiai voltak: Lúd, Ánom, Patrósz, Haszlót és Kaftor.
12 Pút fiai voltak: Gebul, Hadán, Bena és Adán.
13 Kánaán fiai pedig: Sidon, Heth, Amori, Gergasi, Hivi, Arkee, Seni, Arodi, Zimodi és Chamothi.
14 Ezek Hám fiai családjaik szerint, számuk abban az időben körülbelül hétszázharminc férfi volt.
15 Sém fiai ezek voltak: Elám, Ássúr, Arpaksad, Lúd és Arám, öten; Elám fiai pedig Susán, Makhul és Harmon voltak.
16 Asár fiai Mírus és Mókil voltak, Arpaksad fiai pedig Sélák, Anár és Askól.
17 Lúd fiai voltak Petór és Bizájjon, Arám fiai pedig Úc, Kúl, Gatér és Más.
18 Ezek Sém fiai családjaik szerint; számuk abban az időben körülbelül háromszáz férfi volt.
19 Ezek Sém nemzetségei: Sém nemzette Arpaksadot, Arpaksad nemzette Sélákot, Sélák nemzette Hébert, és Hébernek két gyermeke született, az egyiknek a neve Peleg volt, mert az ő idejében oszlottak el az emberek fiai, és az utolsó napokban oszlott el a föld.
20 A másodiknak a neve Joktán volt, ami azt jelenti, hogy az ő idejében az emberek fiainak élete egyre csak fogyott.
21 Ezek Joktán fiai: Almodád, Selaf, Hazarmóvet, Jerák, Hadurom, Ózel, Dikla, Óbál, Abimáel, Seba, Ófir, Havila és Jóbáb; mind ezek Joktán fiai.
22 Peleg, a testvére nemzette Jent, Jen nemzette Szerugot, Szerug nemzette Náhort, Náhor nemzette Terachot, Terah pedig harmincnyolc éves volt, és nemzette Háránt és Náhort.
23 És Kús, Hám fia, Noé fia, feleséget vett azokban a napokban, öregkorában, és az fiút szült, akit Nimródnak neveztek el, mondván: Abban az időben az emberek fiai ismét lázadni kezdtek és vétkezni Isten ellen, és a gyermek felnőtt, és az apja nagyon szerette őt, mert öregkorának fia volt.
24 A bőrruhákat, amelyeket Isten Ádámnak és feleségének készített, amikor kimentek a kertből, Kúsnak adták.
25 Mert Ádám és felesége halála után a ruhákat Énóknak, Járed fiának adták, és amikor Énók felvitetett Istenhez, odaadta azokat Methusélahnak, a fiának.
26 Matuzsálem halálakor Noé fogta őket, és bevitte a bárkába, és vele voltak, amíg ki nem jött a bárkából.
27 Amikor kimentek, Khám ellopta azokat a ruhákat Noétól, az ő atyjától, és elvitte és elrejtette azokat a testvérei elől.
28 És amikor Hám nemzette elsőszülött fiát, Kúst, titokban odaadta neki a ruhákat, és azok sok napig Kúsnál voltak.
29 Kús eltitkolta ezeket fiai és testvérei elől is, és amikor Kús nemzette Nimródot, Nimród iránti szerelme által neki adta ezeket a ruhákat. Nimród felnőtt, és amikor húszéves lett, felvette ezeket a ruhákat.
30 És Nimród megerősödött, amikor felöltötte a ruhákat, és Isten erőt és erőt adott neki, és hatalmas vadász volt a földön, igen, hatalmas vadász volt a mezőn, és vadászott állatokra, és oltárokat épített, és áldozott rajtuk az állatokat az Úr előtt.
31 És Nimród erőt vett magán, és felkelt testvérei közül, és harcolt testvérei csatáiban minden ellenségükkel körös-körül.
32 És az Úr a kezébe adta testvérei minden ellenségét, és Isten időről időre boldoggá tette őt csatáiban, és uralkodott a földön.
33 Ezért szokássá vált azokban az időkben, hogy amikor egy ember kikísérte azokat, akiket csatára kiképzett, ezt mondta nekik: Ahogyan Isten Nimróddal tett, aki hatalmas vadász volt a földön, és aki győzedelmeskedett a testvérei elleni csatákban, hogy megszabadította őket ellenségeik kezéből, úgy erősítsen meg és szabadítson meg minket Isten ma is.
34 És amikor Nimród negyvenéves volt, abban az időben háború tört ki testvérei és Jáfet gyermekei között, és ellenségeik hatalmába kerültek.
35 És Nimród kiment abban az időben, és összegyűjtötte Kús minden fiát és családjaikat, mintegy négyszázhatvan férfit, és felbérelt barátai és ismerősei közül mintegy nyolcvan férfit, és megadta nekik a bérüket, és velük ment

a csatába, és amikor úton volt, Nimród megerősítette a vele tartó emberek szívét.
36 És monda nékik: Ne féljetek, se ne rettegjetek, mert minden ellenségünket a kezünkbe adjuk, és azt tehettek velük, amit jónak láttatok.
37 És mindazok a férfiak, akik elmentek, körülbelül ötszázan voltak, és harcoltak ellenségeik ellen, és elpusztították és leigázták őket, és Nimród állandó tiszteket helyezett föléjük a megfelelő helyekre.
38 És gyermekeik közül néhányat őrizetbe vett, és mindannyian Nimródnak és testvéreinek szolgáltak, és Nimród és mindazok, akik vele voltak, hazatértek.
39 És amikor Nimród örömmel tért vissza a csatából, miután legyőzte ellenségeit, minden testvére, azokkal együtt, akik korábban ismerték őt, összegyűltek, hogy királlyá tegyék, és a fejére helyezték a királyi koronát.
40 És a királyok szokása szerint fejedelmeket, bírákat és uralkodókat rendelt alattvalói és népe fölé.
41 És Terahot, Náhor fiát tette serege fejedelmévé, és méltóságteljessé tette, és minden fejedelme fölé emelte.
42 És miközben szíve vágya szerint uralkodott, miután legyőzte minden ellenségét körülötte, tanácsadóival együtt azt tanácsolta, hogy építsenek egy várost palotájának, és úgy is tettek.
43 És találtak egy nagy völgyet kelet felé, és építettek neki egy nagy és kiterjedt várost, és Nimród elnevezte a várost, amelyet épített, Sinárnak, mert az Úr hevesen megrázta ellenségeit és elpusztította őket.
44 És Nimród Sineárban lakott, és biztonságban uralkodott, és harcolt ellenségeivel, és leigázta őket, és minden csatájában sikeres volt, és királysága igen naggyá vált.
45 És minden nemzet és nyelv hallotta hírét, és összegyűltek körülötte, és leborultak a földig, és áldozatokat hoztak neki, és ő lett az uruk és királyuk, és mindannyian vele laktak Sineár városában, és Nimród uralkodott a földön Noé minden fia felett, és mindannyian az ő hatalma és tanácsa alatt álltak.
46 És az egész föld egy nyelvből és egységben lévő szavakból állt, de Nimród nem az Úr útján járt, és gonoszabb volt, mint minden ember, aki előtte volt, az özönvíz napjaitól fogva mind ama napokig.
47 És fából és kőből isteneket készített, és meghajolt előttük, és fellázadt az Úr ellen, és tanította minden alattvalóját és a föld népét gonosz útjaira; és fia, Mardon gonoszabb volt, mint az apja.
48 És mindenki, aki hallott Mardonnak, Nimród fiának tetteiről, ezt mondta róla: A gonosztól származik a gonoszság; ezért közmondássá vált az egész földön: A gonosztól származik a gonoszság, és ez elterjedt volt az emberek szavaiban attól fogva mind a mai napig.
49 És Terah, Náhor fia, Nimród seregének fejedelme, azokban a napokban igen nagy volt a király és alattvalói szemében, és a király és a fejedelmek szerették őt, és igen magasra emelték.
50 Terah feleséget vett magának, akinek a neve Amteló volt, Kornebó lánya; és Terah felesége teherbe esett, és fiút szült neki azokban a napokban.
51 Terah hetvenéves volt, amikor nemzette őt, és Terah Ábrámnak nevezte el fiát, aki tőle született, mert a király azokban a napokban nevelte fel, és minden vele lévő fejedelme fölé helyezte.

8. FEJEZET

1 És azon az éjszakán, amelyen Ábrám megszületett, eljöttek Terah minden szolgái, Nimród minden bölcse és varázslója, és ettek és ittak Terah házában, és együtt örvendeztek vele azon az éjszakán.
2 És amikor a bölcsek és varázslók mind kimentek Terah házából, felemelték tekintetüket az ég felé azon az éjszakán, hogy a csillagokat nézzék, és látták, hogy íme egy igen nagy csillag jött keletről, és futott az égen, és elnyelte a négy csillagot az ég négy sarkáról.
3 A király minden bölcse és varázslója elámult a látványon, és a bölcsek megértették a dolgot, és ismerték annak jelentőségét.
4 És ezt mondták egymásnak: Ez csak azt a gyermeket jelképezi, aki Terahnak ezen az éjszakán született, aki felnő és termékeny lesz, és sokasodik, és birtokba veszi az egész földet, ő és gyermekei mindörökké, és ő és magva nagy királyokat öl meg, és örökli földjeiket.
5 És a bölcsek és varázslók hazamentek azon az estén, és reggel mind ezek a bölcsek és varázslók korán felkeltek, és összegyűltek egy kijelölt házban.
6 És beszéltek, és ezt mondták egymásnak: Íme, a látvány, amit tegnap éjjel láttunk, elrejtve van a király elől, nem lett tudatva vele.
7 És ha ez a dolog a király tudtára jut az utolsó napokban, azt fogja mondani nekünk: Miért titkoltátok el ezt előlem, és akkor mindannyian meghalunk; most tehát menjünk el, és mondjuk el a királynak a látványt, amit láttunk, és annak jelentését, és akkor tiszta maradunk.
8 És úgy tettek, és mindnyájan a királyhoz mentek, és földig hajoltak előtte, és ezt mondták: Éljen a király, éljen a király!
9 Hallottuk, hogy fia született Terachnak, Náhor fiának, sereged fejedelmének, és tegnap este elmentünk a házába, ettünk, ittunk és örvendeztünk vele azon az éjszakán.
10 És amikor szolgáid kimentek Terah házából, hogy otthonaikba menjenek és ott töltsék az éjszakát, felemeltük tekintetünket az égre, és láttunk egy nagy csillagot közeledni keletről, és ugyanaz a csillag nagy sebességgel száguldott, és elnyelt négy nagy csillagot az ég négy sarkából.
11 És szolgáid elámultak a látványon, amit láttunk, és nagyon megrémültek, és ítéletet alkottunk a látvány alapján, és bölcsességünkkel tudtuk annak helyes értelmezését, hogy ez a dolog Terah gyermekére vonatkozik, aki felnő és nagyon sokasodik, és hatalmassá válik, és megöli a föld minden királyát, és örökli minden földjüket, ő és magva örökre.
12 És most, urunk és királyunk, íme, valóban tudattuk veled, amit erről a gyermekről láttunk.
13 Ha a király jónak látja, hogy apjának adja meg ezért a gyermekért az árát, megöljük, mielőtt felnő és elszaporodik az országban, és gonoszsága fokozódik ellenünk, hogy mi és gyermekeink elveszhessünk az ő gonoszsága miatt.
14 A király pedig hallotta szavaikat, és azok jónak tűntek előtte, ezért elküldött, és hívatta Terachot, aki a király elé ment.

15 És monda a király Terachnak: Azt hallottam, hogy tegnap éjjel fiad született, és ilyen módon történt a mennyben születésekor.
16 Most pedig adjátok nekem a gyermeket, hogy megölhessük, mielőtt ránk tör a gonoszsága, és én neked adom az áraként a házadat, tele ezüsttel és arannyal.
17 Terah pedig felele a királynak, és monda néki: Uram és királyom, hallottam szavaidat, és a te szolgád megteszi mindazt, amit királya kíván.
18 De uram és királyom, elmondom neked, mi történt velem tegnap este, hogy lássam, milyen tanácsot ad a király szolgájának, és akkor válaszolok a királynak arra, amit az előbb mondott; és a király azt mondta: Beszélj!
19 Terah pedig ezt mondta a királynak: Ajon, Mored fia, tegnap este eljött hozzám, és ezt mondta:
20 Add nekem azt a nagy és szép lovat, amelyet a király adott neked, és én ezüstöt, aranyat, szalmát és abrakot adok neked értékében; és azt mondtam neki: Várj, míg meglátom a királyt a szavaid felől, és íme, amit a király mond, azt teszem.
21 És most, uram és királyom, íme, tudattam veled ezt, és a tanácsot, amelyet királyom ad szolgájának, én meg fogom követni.
22 A király pedig meghallotta Terah szavait, és haragra gerjedt, és bolondnak látta őt.
23 A király pedig felele Terahnak, és monda néki: Ilyen ostoba, tudatlan vagy-e, hogy ezt teszed? Hogy a te gyönyörű lovadat ezüstért és aranyért, vagy akár szalmáért és takarmányért adod?
24 Ennyire szűkölködsz ezüstben és aranyban, hogy ezt teszed, mivel nem tudsz szalmát és abrakot szerezni lovad etetésére? És mi neked az ezüst és az arany, vagy a szalma és az abrako, hogy elajándékozd azt a szép lovat, amelyet adtam neked, amelyhez hasonló nincs az egész földön?
25 És a király abbahagyta a beszédet, és Terah így felelt a királynak: Így szólt a király a szolgájához:
26 Kérlek, uram és királyom, mit mondtál nekem, amikor ezt mondtad: Add ide a fiadat, hadd öljük meg, és én ezüstöt és aranyat adok neked az áráért? Mit tegyek az ezüsttel és az arannyal fiam halála után? Ki örököl engem? Bizonyára halálomkor az ezüst és az arany visszaszáll a királyomhoz, aki adta.
27 És amikor a király meghallotta Terah szavait és a példázatot, amelyet a királyról mondott, nagyon elszomorította, és bosszankodott emiatt, és haragja égett benne.
28 És Terah látta, hogy a király haragja felgerjedt ellene, és így válaszolt a királynak: Mindenem a király hatalmában van; amit a király tenni akar szolgájával, tegye meg, igen, még a fiam is a király hatalmában van, értéktelenül cserébe, ő és két nála idősebb testvére.
29 A király pedig monda Terachnak: Nem, de megveszem a te kisebbik fiadat pénzért.
30 És Terah válaszolt a királynak, mondván: Kérlek, uram és királyom, engedd meg, hogy szolgád szólhasson egy szót előtted, és hadd hallja meg a király szolgája szavát. Terah azt mondta: Adjon nekem a királyom három napot, hogy magamban megfontoljam ezt az ügyet, és tanácskozzam a családommal királyom szavaival kapcsolatban; és nagyon unszolta a királyt, hogy egyezzen bele.
31 És a király meghallgatta Terahot, és úgy is tett, és adott neki három napot, és Terah kiment a király színe elől, és hazament családjához, és elmondta nekik a király minden szavát; és a nép nagyon megrémült.
32 És harmadnap küldött a király Terahhoz, mondván: Küldd el nekem a fiadat pénzért, amint megmondtam neked; és ha nem teszed meg, elküldök és megölök mindent, ami a házadban van, úgyhogy még egy kutyád sem marad.
33 Terach pedig sietve cselekedett (mivel a király sürgősen kérte a dolgot), és elvett egy gyermeket az egyik szolgájától, akit a szolgálóleánya szült neki aznap. Terach elvitte a gyermeket a királyhoz, és vételárat kapott érte.
34 És az Úr Terahhal volt ebben a dologban, hogy Nimród ne okozza Ábrám halálát, és a király elvette a gyermeket Terahtól, és teljes erejével a földhöz verte a fejét, mert azt hitte, hogy Ábrám volt az; és ezt attól a naptól fogva eltitkolták előle, és a király elfelejtette, mivel a Gondviselés akarata az volt, hogy ne szenvedje Ábrám halálát.
35 Terah pedig titokban fogta fiát, Ábrámot, anyját és dajkáját, elrejtette őket egy barlangban, és havonta elvitte nekik az élelmüket.
36 Az Úr pedig Ábrámmal volt a barlangban, és ő felnőtt, és Ábrám tíz évig volt a barlangban, és a király és fejedelmei, jövendőmondók és bölcsek azt gondolták, hogy a király ölte meg Ábrámot.

9. FEJEZET

1 Azokban a napokban Hárán, Terachnak, Ábrám legidősebb testvérének a fia feleséget vett.
2 Hárán harminckilenc éves volt, amikor elvitte őt; és Hárán felesége teherbe esett, fiút szült, akit Lótnak nevezett el.
3 És ismét teherbe esett, és lányt szült, és elnevezte Milkának; és ismét teherbe esett, és lányt szült, és elnevezte Szárajnak.
4 Hárán negyvenkét éves volt, amikor nemzette Sárait, ami Ábrám életének tizedik évében történt; és azokban a napokban Ábrám, anyja és dajkája kiment a barlangból, mivel a király és alattvalói elfelejtették Ábrám ügyét.
5 És amikor Ábrám kijött a barlangból, elment Noéhoz és fiához, Sémhez, és velük maradt, hogy tanulja az Úr tanítását és útjait, és senki sem tudta, hol van Ábrám, és Ábrám sokáig szolgálta Noét és fiát, Sémet.
6 És Ábrám harminckilenc évig volt Noé házában, és Ábrám hároméves korától ismerte az Urat, és az Úr útjain járt halála napjáig, ahogyan Noé és fia, Sém tanította őt; és a föld minden fia azokban a napokban nagyon vétkezett az Úr ellen, és fellázadtak ellene, és más isteneket szolgáltak, és elfelejtették az Urat, aki teremtette őket a földön; és a föld lakói abban az időben minden ember a maga istenét készítette; fából és kőből való isteneket, akik sem beszélni, sem hallani, sem megtenni nem tudtak, és az emberek fiai szolgálták őket, és ők lettek az ő isteneik.
7 A király és minden szolgája, valamint Terah egész háznépével együtt voltak akkor azok közül, akik fából és kőből készült isteneket szolgáltak.
8 És Terahnak tizenkét nagyméretű istene volt, fából és kőből, az év tizenkét hónapja szerint, és mindegyiket

havonta szolgálta, és Terah minden hónapban bemutatta ételáldozatát és italáldozatát isteneinek; így tett Terah minden nap.
9 És az egész nemzedék gonosz volt az Úr szemében, és így mindenki istenének tette meg, de elhagyták az Urat, aki teremtette őket.
10 És nem találtaték azokban a napokban az egész földön egyetlen ember sem, aki ismerte volna az Urat (mert mindenki a maga Istenét szolgálta), kivéve Noét és házanépét, és mindazok, akik az ő tanácsa alatt álltak, ismerték az Urat azokban a napokban.
11 És Ábrám, Terach fia, igen nagy vala azokban a napokban a Noé házában, és senki sem tudott róla, és az Úr vele volt.
12 Az Úr pedig értelmes szívet adott Ábrámnak, és tudta, hogy annak a nemzedéknek minden cselekedete hiábavaló, és hogy minden istenük hiábavaló és haszontalan.
13 És látta Ábrám, hogy a nap süt a földre, és azt mondta Ábrám magában: Bizonyára ez a nap, amely süt a földre, Isten, és én őt fogom szolgálni.
14 És Ábrám szolgált a napnak azon a napon, és imádkozott hozzá, és amikor este lett, a nap szokás szerint lenyugodott, és Ábrám azt mondta magában: Biztosan nem lehet ez Isten?
15 Ábrám pedig továbbra is ezt kérdezgette magában: Ki teremtette az eget és a földet? Ki teremtette a földet? Hol van ő?
16 És elsötétedett felette az éjszaka, és felemelte tekintetét nyugat, észak, dél és kelet felé, és látta, hogy a nap eltűnt a földről, és a nappal elsötétedett.
17 És Ábrám látta maga előtt a csillagokat és a holdat, és ezt mondta: Bizonyára ez az Isten, aki teremtette az egész földet, az embert is, és íme, ezek az ő szolgái istenek körülötte: és Ábrám szolgálta a holdat, és imádkozott hozzá egész éjjel.
18 És reggel, amikor világos lett és a nap szokás szerint sütött a földre, Ábrám látta mindazt, amit az Úristen a földön alkotott.
19 És Ábrám azt mondta magában: Bizonyára nem ezek az istenek alkották a földet és az egész emberiséget, hanem ezek Isten szolgái, és Ábrám Noé házában maradt, és ott ismerte az Urat és az ő útjait, és szolgálta az Urat élete minden napján, és az az egész nemzedék elfelejtette az Urat, és más fa- és kőisteneket szolgált, és lázadozott minden napjukban.
20 Nimród király pedig biztonságban uralkodott, és az egész föld az ő hatalma alatt volt, és az egész föld egy nyelven és egy egyesült szavakkal telt meg.
21 Nimród minden fejedelmei és nagyjai tanácskoztak; Phút, Micraim, Kús és Kánaán családjaikkal együtt, és ezt mondták egymásnak: Gyertek, építsünk magunknak várost és egy erős tornyot, amelynek teteje az eget éri, és tegyünk hírnevet magunknak, hogy uralkodhassunk az egész világon, hogy megszűnjön ellenségeink gonoszsága, hogy hatalmasan uralkodhassunk felettük, és hogy ne széledjünk el a földön a háborúik miatt.
22 És mindnyájan a király elé járultak, és elmondták a királynak ezeket a szavakat, és a király egyetértett velük ebben a dologban, és úgy is tett.
23 És összegyűltek a családok, mintegy hatszázezer férfit számlálva, és elindultak, hogy nagy területet keressenek a város és a torony felépítéséhez, és az egész földön kerestek, de nem találtak olyant, mint egy völgy Sineár földjétől keletre, körülbelül kétnapi járásnyira, és odamentek, és ott telepedtek le.
24 És elkezdtek téglákat készíteni és tüzet rakni, hogy felépítsék a várost és a tornyot, amelyet elterveztek, hogy befejezzenek.
25 És a torony építése véteknek és bűnnek bizonyult számukra, és elkezdték építeni, és miközben a mennyek Ura Istene ellen építettek, szívükben azt képzelték, hogy háborút indítanak ellene, és felmennek a mennybe.
26 És mindezek az emberek és a családok három részre oszlottak; az első azt mondta: Felmegyünk a mennybe, és harcolunk ellene; a második azt mondta: Felmegyünk a mennybe, és ott helyezzük el a saját isteneinket, és szolgáljuk őket; a harmadik rész pedig azt mondta: Felmegyünk a mennybe, és íjakkal és lándzsákkal verjük meg; és Isten ismerte minden munkájukat és minden gonosz gondolatukat, és látta a várost és a tornyot, amelyet építettek.
27 És amikor építkeztek, építettek maguknak egy nagy várost és egy igen magas és erős tornyot; és magassága miatt a habarcs és a téglák nem érték el az építőket a felmenetelük során, amíg azok, akik felmentek, be nem töltötték egy teljes évet, és azután eljutottak az építőkhöz, és átadták nekik a habarcsot és a téglákat; így történt ez naponta.
28 És íme, ezek felmentek, mások pedig lejöttek egész nap; és ha egy tégla leesett a kezükből és eltört, mindannyian sírtak miatta, és ha valaki elesett és meghalt, senki sem nézett rá közülük.
29 És az Úr ismerte gondolataikat, és lőn, hogy miközben építettek, nyilakat lőttek az ég felé, és minden nyíl vérrel telve hullott rájuk, és amikor meglátták őket, azt mondták egymásnak: Bizonyosan megöltük mindazokat, akik a mennyben vannak.
30 Mert az Úrtól vala ez, hogy tévelygésbe ejtse őket, és hogy elpusztítsa őket a föld színéről.
31 És megépítették a tornyot és a várost, és ezt naponta tették, míg sok nap és év el nem telt.
32 És Isten szólt a hetven angyalnak, akik előtte álltak, azoknak, akik közel voltak hozzá, mondván: Jertek, szálljunk le, és zavarjuk össze nyelvüket, hogy senki se értse felebarátja nyelvét! És így tettek velük.
33 És attól a naptól fogva elfelejtették egymás nyelvét, és nem tudtak egy nyelven beszélni, és amikor az építő elvett szomszédja kezéből meszet vagy követ, amit nem rendelt, az építő elhajította és rávetette szomszédjára, hogy meghaljon.
34 És ezt sok napon át tették, és sokakat megöltek közülük így.
35 Az Úr megverte a három ott lévő csapatot, és megbüntette őket cselekedeteik és terveik szerint; akik azt mondták: Felmegyünk a mennybe, és szolgáljuk isteneinket, olyanok lettek, mint a majmok és az elefántok; és akik azt mondták: Nyilakkal verjük meg az eget, azokat az Úr megölte, egy embert társának keze által; és a harmadik csapatot, akik azt mondták: Felmegyünk a mennybe, és harcolunk ellene, az Úr szétszórta az egész földön.

36 És akik megmaradtak közöttük, amikor felismerték és megértették a rájuk váró gonoszt, elhagyták az épületet, és ők is szétszóródtak az egész föld színén.
37 És abbahagyták a város és a torony építését; ezért nevezte el azt a helyet Bábelnek, mert ott zavarta össze az ÚR az egész föld nyelvét; íme, Sineár földjétől keletre volt.
38 Ami pedig a tornyot illeti, amelyet az emberek fiai építettek, a föld megnyitotta száját, és elnyelte annak egyharmadát, és tűz szállt le az égből, és megégette egy másik harmadát, a másik harmada pedig mind a mai napig megmaradt, és abból a részből származik, amely fent volt, és kerülete háromnapi járásnyi.
39 És az emberek fiai közül sokan haltak meg abban a toronyban, egy számtalan nép.

10. FEJEZET

1 És meghalt Peleg, Héber fia azokban a napokban, Ábrámnak, Terach fiának életének negyvennyolcadik évében, és Peleg összesen kétszázharminckilenc évet élt.
2 És amikor az Úr szétszórta az emberek fiait a toronynál elkövetett bűnük miatt, íme, sok csoportra szóródtak szét, és az emberek fiai mind szétszóródtak a föld négy sarkára.
3 És minden család a maga nyelve, földje vagy városa szerint lett.
4 Az emberek fiai pedig családjaik szerint sok várost építettek minden helyen, ahová csak jártak, és szerte a földön, ahová az Úr szétszórta őket.
5 És néhányan közülük városokat építettek olyan helyeken, ahonnan később kiirtották őket, és ezeket a városokat a saját nevükről, gyermekeik nevéről, vagy különleges eseményeikről nevezték el.
6 És Jáfetnek, Noé fiának fiai elmentek és városokat építettek maguknak azokon a helyeken, ahol szétszóródtak, és minden városukat a nevükről nevezték el, és Jáfet fiai sok csoportra és nyelvre oszlottak a föld színén.
7 Jáfet fiai nemzetségeik szerint ezek voltak: Gómer, Magóg, Medai, Jáván, Tubál, Mések és Tírász; ezek Jáfet gyermekei nemzetségeik szerint.
8 Gómer fiai városaik szerint a frankok voltak, akik Franza földjén laktak, a Franza folyó és a Szená folyó mellett.
9 Refát fiai pedig a Bartónok, akik Bartónia földjén laknak a Léda folyó mellett, amely a nagy Gihon tengerbe, azaz Ókeanoszba ömlik.
10 Tugarma gyermekei tíz család voltak, és ezek a neveik: Buzar, Parzunak, Balgar, Elikánum, Ragbib, Tarki, Bid, Zebuc, Ongal és Tilmaz; mindannyian északon terjeszkedtek és telepedtek le, és városokat építettek maguknak.
11 És városaikat a saját nevükről nevezték el, azok, akik a Hitlah és Italák folyók mellett laknak mind a mai napig.
12 Az Angoli, Balgar és Parzunac családok pedig a nagy Dubnee folyó mellett laknak; és városaik nevei is a saját nevük szerint alakulnak.
13 Jáván fiai azok a jávaiak, akik Makdonia földjén laknak, Medájare fiai pedig azok az orelumok, akik Kurzon földjén laknak, Tubál fiai pedig azok, akik Tuszkana földjén laknak a Pasía folyó mellett.
14 Mések fiai pedig a síbasniak, Tirasz fiai pedig a ruhás, kusni és ongolisz; mindannyian elmentek és városokat építettek maguknak; ezek azok a városok, amelyek a Jábusz tengere mellett fekszenek, a Kúra folyó mellett, amely a Tragan folyóba ömlik.
15 Elisa gyermekei az Almanim, és ők is elmentek és városokat építettek maguknak; ezek a városok Jób és Sibatmó hegyei között fekszenek; és közülük valók voltak Lumbardi népei, akik Jób és Sibatmó hegyeivel szemben laknak, és meghódították Itália földjét, és ott maradtak mind a mai napig.
16 Kittim gyermekei pedig a romiak, akik a Kanópia völgyében laknak a Tibreu folyó mellett.
17 A dudoniták fiai pedig azok, akik a Gihon tenger menti városokban laknak, Bordna földjén.
18 Ezek Jáfet fiainak családjai városaik és nyelveik szerint, amikor szétszóródtak a torony után, és városaikat nevükről és földrajzi elhelyezkedésükről nevezték el; és ezek minden városuk nevei családjaik szerint, amelyeket azokban a napokban építettek a torony után.
19 Hám fiai pedig Kús, Micraim, Pút és Kánaán voltak nemzetségük és városaik szerint.
20 Mindnyájan elmentek, és városokat építettek maguknak, amint megfelelő helyet találtak maguknak, és városaikat atyáik neveiről Kúsnak, Micraimnak, Fútnak és Kánaánnak nevezték el.
21 Micraim fiai pedig a Lúdim, Anámim, Lehábim, Naftúkim, Patrószim, Kaszlúkim és Kaftúrim, hét család.
22 Mindezek a Szihór folyó, azaz Egyiptom patakja mellett laknak, városokat építettek maguknak, és a saját nevükről nevezték el őket.
23 Patrósz és Kaszlók gyermekei összeházasodtak, és tőlük származtak a pelistiek, az azátok, a gerárik, a gítek és az ekróniak, mind az öt család; ezek is városokat építettek maguknak, és városaikat atyáik neveiről nevezték el mind a mai napig.
24 Kánaán fiai is városokat építettek maguknak, és városaikat a nevükről nevezték el, tizenegy várost és másokat számtalanul.
25 És négy férfi Hám nemzetségéből elment a síkság földjére; ezek a négy férfi nevei: Szodoma, Gomora, Admá és Ceboim.
26 És ezek a férfiak négy várost építettek maguknak a síkság földjén, és városaikat a saját nevükről nevezték el.
27 És ők, gyermekeik és minden hozzájuk tartozó lakott azokban a városokban, és termékenyek voltak, nagyon sokasodtak, és békésen éltek.
28 Széir, Húr fia, Hivi fia, Kánaán unokája, elment, és talált egy völgyet a Párán-hegyével szemben, és várost épített ott, és ott lakott ő, hét fia és háznépe, és a várost, amelyet épített, Széirnek nevezte el, a maga neve szerint; ez Széir földje mind a mai napig.
29 Ezek Hám fiainak családjai nyelvük és városaik szerint, amikor szétszóródtak országaikba a torony után.
30 És Sémnek, Noé fiának, Héber minden gyermekének atyjának gyermekei közül is elmentek, és városokat építettek maguknak azokon a helyeken, ahol szétszóródtak, és városaikat a saját nevükről nevezték el.
31 Sém fiai pedig Elám, Assúr, Arpaksad, Lúd és Arám voltak, és városokat építettek maguknak, és minden városukat a nevükről nevezték el.
32 És kiment akkoriban Ásúr, Sém fia, gyermekei és háznépe, igen nagy tömegben, és elmentek egy távoli földre, amelyet találtak, és egy igen nagy völgybe ütköztek

azon a földön, ahová mentek, és négy várost építettek maguknak, és a saját nevükről és eredetükről nevezték el őket.
33 Ezek pedig azoknak a városoknak a nevei, amelyeket Ássúr fiai építettek: Ninive, Reszen, Kalák és Rehobotér; és Ássúr fiai mind a mai napig ott laknak.
34 Arám fiai is elmentek, várost építettek maguknak, és a várost legidősebb testvérükről Úznak nevezték el, és ott laktak; ez Úz földje mind a mai napig.
35 A torony építése utáni második évben egy Ássur házából származó férfi, akinek a neve Bela volt, elment Ninive földjéről, hogy háznépével ott tartózkodjon, ahol csak helyet talál; és eljutottak egészen a síkság városaiig, Szodoma ellenében, és ott telepedtek le.
36 És felkelt a férfi, és épített ott egy kis várost, és elnevezte a nevét Bélának; ez Cóár földje mind a mai napig.
37 Ezek pedig Sém fiainak családjai nyelvük és városaik szerint, miután szétszóródtak a földön a torony után.
38 És Noé gyermekeinek minden királysága, városa és családja sok várost épített ezután.
39 És kormányokat hoztak létre minden városukban, hogy az ő rendelkezéseik szerint legyenek szabályozva; így tettek Noé gyermekeinek minden családjai mindörökké.

11. FEJEZET

1 Nimród, Kús fia pedig még mindig Sineár földjén élt, uralkodott rajta, ott lakott, és városokat épített Sineár földjén.
2 És ezek a négy város nevei, amelyeket épített, és a torony építése során velük történt események után nevezte el őket.
3 Az elsőt Bábelnek nevezte, mondván: Mert ott zavarta össze az ÚR az egész föld nyelvét; a másodikat pedig Ereknek nevezte el, mert onnan szélesztette szét őket Isten.
4 A harmadikat Echednek nevezte el, mondván, hogy nagy csata volt azon a helyen; a negyediket pedig Kalnának nevezte el, mert ott elpusztultak fejedelmei és vitézei, és haragudtak az URra, fellázadtak és vétkeztek ellene.
5 És miután Nimród megépítette ezeket a városokat Sineár földjén, ide helyezte népének maradékát, fejedelmeit és hatalmas embereit, akik megmaradtak királyságában.
6 Nimród pedig Bábelben lakott, és ott megújította uralkodását többi alattvalója felett, és biztonságosan uralkodott, és Nimród alattvalói és fejedelmei Amráfelnek nevezték el, mondván, hogy a toronynál fejedelmei és emberei az ő révén estek el.
7 És ennek ellenére Nimród nem tért vissza az Úrhoz, és folytatta a gonoszságot, és gonoszságra tanította az emberek fiait; és Mardon, a fia, rosszabb volt, mint az apja, és továbbra is fokozta apja utálatosságait.
8 És bűnbe vitte az emberek fiait, azért mondják: A gonoszoktól származik a gonoszság.
9 Abban az időben háború folyt Hám fiai családjai között, mivel azok az általuk épített városokban laktak.
10 És Kedorlaomer, Elám királya, elment Hám gyermekeinek családjaitól, harcolt velük, és meghódította őket, és elment a síkság öt városába, harcolt ellenük, és meghódította őket, és az ő hatalma alatt álltak.
11 Tizenkét évig szolgálták őt, és évenként adót fizettek neki.
12 Abban az időben halt meg Náhór, Szerug fia, Ábrámnak, Terach fiának életének negyvenkilencedik évében.
13 Ábrámnak, Terach fiának életének ötvenedik évében Ábrám kijött Noé házából, és hazament apja házába.
14 Ábrám ismerte az Urat, és az ő útjain és utasításai szerint járt, és az Úr, az ő Istene vele volt.
15 És Terah, az ő apja, azokban a napokban még Nimród király seregének vezére volt, és még mindig idegen isteneket követett.
16 És Ábrám hazament apja házához, és tizenkét istent látott ott állni a templomaikban, és Ábrám haragra gerjedt, amikor meglátta ezeket a szobrokat apja házában.
17 És monda Ábrám: Él az ÚR, hogy ezek a szobrok nem maradhatnak meg az én atyám házában; úgy tesz velem az ÚR, aki engem teremtett, ha három napon belül mindet össze nem töröm.
18 Ábrám pedig elméne tőlük, és haragja égne benne. Ábrám sietve méne a kamarából apja külső udvarába, és megtalálá apját az udvarban ülve, és minden szolgáját vele. Ábrám pedig odament, és leült elé.
19 És megkérdezte Ábrám az ő atyját, mondván: Atyám, mondd meg nekem, hol van az Isten, aki teremtette a mennyet és a földet, és az emberek minden fiát a földön, és aki teremtett téged és engem? És Terah válaszolt fiának, Ábrámnak, és mondta: Íme, akik minket teremtettek, mindannyian velünk vannak a házban.
20 És monda Ábrám az ő atyjának: Uram, kérlek, mutasd meg nekem azokat! És Terah bevivé Ábrámot a belső udvar kamrájába, és látá Ábrám, és ímé, az egész szoba tele volt fából és kőből készült istenekkel, tizenkét hatalmas képpel és számtalan kisebbel.
21 És Terah azt mondta a fiának: Íme, ezek alkották mindazt, amit a földön látsz, és akik teremtettek engem, téged és az egész emberiséget.
22 Terah pedig meghajolt istenei előtt, majd elment tőlük, és Ábrám, az ő fia, elment vele.
23 És miután Ábrám elment tőlük, visszament anyjához, leült elé, és ezt mondta anyjának: Íme, atyám megmutatta nekem azokat, akik a mennyet és a földet, és az emberek minden fiát teremtették.
24 Most azért siess, hozz egy kecskegidát a nyájból, és készíts belőle ízletes ételt, hogy elvihessem azt apám isteneinek áldozatul, hogy egyenek; talán így kedves leszek előttük.
25 És úgy tett az anyja, és hozott egy kecskegidát, és ízletes ételt készített belőle, és elvitte Ábrámnak. Ábrám elvette az ízletes ételt az anyjától, és elvitte apja istenei elé, és odament hozzájuk, hogy egyenek; de Terah, az ő apja, nem tudott róla.
26 És látta Ábrám azon a napon, amikor közöttük ült, hogy nincs hangjuk, nincs hallásuk, nincs mozgásuk, és egyikük sem tudja kinyújtani a kezét enni.
27 Ábrám pedig gúnyolta őket, és ezt mondta: Bizonyára nem ízlett nekik az ízletes étel, amit készítettem, vagy talán túl kevés volt nekik, és ezért nem akartak enni; azért holnap friss ízletes ételt készítek, jobbat és bőségesebbet ennél, hogy lássam az eredményt.
28 Másnap pedig történt, hogy Ábrám utasította anyját az ízletes eledel felől, és anyja felkelt, és hozott három finom kecskegidát a nyájból, és készített belőlük kiváló ízletes

eledelt, ahogyan szerette a fia, és odaadta fiának, Ábrámnak; Terah pedig, az apja, nem tudott róla.
29 Ábrám elvette a jóízű ételt anyjától, és bevitte apja istenei elé a kamrába; odament hozzájuk, hogy egyenek, és eléjük tette, és Ábrám egész nap előttük ült, gondolván, talán ehetnek.
30 Ábrám pedig rájuk tekintett, és íme, sem hangjuk, sem hallásuk nem volt, és egyikük sem nyújtotta ki kezét az étel után, hogy egyen.
31 És azon a napon estéjén, abban a házban, Ábrámot Isten lelke töltötte be.
32 És felkiáltott, és ezt mondta: Jaj atyámnak és ennek a gonosz nemzedéknek, akiknek szíve mind hiábavalóságra hajlik, akik ezeket a fából és kőből készült bálványokat szolgálják, amelyek sem enni, sem szagolni nem tudnak, sem hallani, sem beszélni nem tudnak, akiknek szájuk van némaság nélkül, szemeik látás nélkül, füleik hallás nélkül, kezeik érzés nélkül és lábaik mozgás nélkül; olyanok, mint ők, akik alkották őket, és akik bíznak bennük.
33 És amikor Ábrám látta mindezeket, haragra gerjedt apja ellen, és sietve fogott egy baltát a kezébe, és bement az istenek kamrájába, és összetörte apja összes istenét.
34 És miután összetörte a szobrokat, a baltát a nagy isten kezébe tette, aki ott állt előttük, és kiment; és Terah, az ő apja hazament, mert hallotta a balta csapásának hangját az ajtóban; és Terah bement a házba, hogy megtudja, mi ez.
35 Terah pedig, amint meghallotta a baltának a hangját a szobrok termében, befutott a szobrokhoz, és találkozott Ábrámmal, aki éppen kifelé ment.
36 Terah pedig bement a szobába, és látta, hogy az összes bálvány ledőlt és összetört, a legnagyobb kezében pedig a baltát, amely nem volt eltörve, és az ízletes ételt, amelyet fia, Ábrám készített, még mindig előttük találta.
37 És amikor Terah ezt látta, haragra gerjedt, és sietve kiment a szobából Ábrámhoz.
38 És megtalálta Ábrámot, az ő fiát, amint még mindig a házban ül, és monda néki: Micsoda dolgot cselekedtél az én isteneimmel?
39 És Ábrám válaszolt Terahnak, az apjának, és ezt mondta: Nem úgy van, uram, mert ízletes ételt vittem eléjük, és amikor közel értem hozzájuk a hússal, hogy ehessenek, mindannyian egyszerre kinyújtották a kezüket, hogy egyenek, mielőtt a nagy kinyújtotta volna a kezét, hogy egyen.
40 És a nagy látta munkáikat, amelyeket előtte véghezvittek, és haragja hevesen felgerjedt ellenük, és elment, fogta a házban lévő baltát, és odament hozzájuk, és összetörte mindnyájukat, és íme, a baltát még mindig a kezében tartja, ahogy látod.
41 Terah haragja felgerjedt fia, Ábrám ellen, amikor ezt mondta, és Terah haragjában ezt mondta fiának, Ábrámnak: Micsoda történetet beszéltél? Hazudsz nekem!
42 Van-e ezekben az istenekben szellem, lélek vagy erő, hogy megtegyék mindazt, amit mondtál nekem? Nem fából és kőből vannak, és nem én magam alkottam őket, és te ilyen hazugságokat mondhatsz, hogy a velük lévő hatalmas isten sújtotta le őket? Te adtál baltát a kezébe, és aztán azt mondtad, hogy mindnyájukat lesújtotta.
43 És Ábrám válaszolt apjának, és ezt mondta neki: És hogyan szolgálhatod hát ezeket a bálványokat, akikben nincs erőd bármit is tenni? Vajon meg tudnak-e menteni téged azok a bálványok, amelyekben bízol? Vajon meg tudnak-e hallgatni imáidra, amikor segítségül hívod őket? Vajon meg tudnak-e menteni ellenségeid kezéből, vagy megvívják-e csatáidat ellenségeid ellen, hogy fát és követ szolgálj, amelyek sem beszélni, sem hallani nem tudnak?
44 És most bizony nem jó neked, sem az emberek fiainak, akik hozzád tartoznak, hogy ezeket tegyétek? Olyan ostobák, ilyen ostobák vagytok, vagy ennyire értelmetlenek, hogy a fát és a követ szolgáljátok, és így cselekesztek?
45 És elfelejtitek az Úristent, aki a mennyet és a földet teremtette, és aki titeket a földbe teremtett, és ezzel nagy veszedelmet hoztok lelketekre ebben a dologban, követ és fát szolgálva?
46 Nem vétkeztek-e atyáink a régi időkben ebben a dologban, és nem hozta-e rájuk az ÚR, a világ Istene az özönvizet, és elpusztította az egész földet?
47 És hogyan tehetitek ezt továbbra is, és hogyan szolgálhattok fából és kőből készült isteneket, akik nem hallanak, nem beszélnek, és nem szabadítanak meg titeket az elnyomástól, ezzel rátok zúdítva a világegyetem Istenének haragját?
48 Most azért tartózkodj ettől atyám, és ne hozz bajt a lelkedre és házad népének lelkére.
49 Ábrám sietve elszaladt apja elől, fogta a baltát apja legnagyobb bálványáról, azzal összetörte azt, és elfutott.
50 És Terach, látva mindazt, amit Ábrám tett, sietve elment házából, és elment a királyhoz, és Nimród elé lépett, és megállt előtte, és meghajolt a király előtt; és a király megkérdezte: Mit kívánsz?
51 És monda: Kérlek, uram, hallgass meg engem! Ötven évvel ezelőtt született nekem egy gyermek, és így cselekedett az én isteneimmel, és így beszélt; és most azért, uram és királyom, küldj érte, hogy eléd jöjjön, és ítéld meg a törvény szerint, hogy megszabadulhassunk az ő gonoszságától.
52 És elküldött a király három férfit az ő szolgái közül, és elmentek, és elvitték Ábrámot a király elé. És Nimród és minden fejedelme és szolgája ott ült a király előtt azon a napon, és Terah is előttük ült.
53 És monda a király Ábrámnak: Mit tettél atyáddal és az ő isteneivel? Ábrám pedig ugyanazokkal a szavakkal felelt a királynak, amelyeket apjának mondott, és monda: A nagy isten, aki velük volt a házban, azt tette velük, amit hallottál.
54 És monda a király Ábrámnak: Vajon van-e hatalmuk beszélni, enni és azt tenni, amit mondtál? Ábrám így felelt a királynak: Ha pedig nincs bennük hatalom, miért szolgálod őket, és miért téveszted el az emberek fiait a te balgaságaiddal?
55 Azt hiszed, hogy megszabadíthatnak téged, vagy bármi kicsiny vagy nagy dolgot tehetnek, hogy szolgálnod kellene őket? És miért nem érzed meg az egész világegyetem Istenét, aki teremtett téged, és akinek hatalmában áll megölni és életben tartani?
56 0 balga, egyszerű és tudatlan király, jaj neked mindörökké.
57 Azt gondoltam, hogy megtanítod szolgáidat az igaz útra, de nem tetted meg, hanem betöltötted az egész földet bűneiddel és néped bűneivel, akik a te utaidat követték.
58 Nem tudod, vagy nem hallottad, hogy ezt a gonoszságot, amit teszel, atyáink vétkeztek a régi időkben, és az örökkévaló Isten özönvizet hozott rájuk, és elpusztította

mindnyájukat, sőt az egész földet is elpusztította miattuk? És vajon te és a te néped felkeltek-e most, és hasonló munkát végeztek-e, hogy lehozzátok a világegyetem Úristenének haragját, és gonoszt hozzatok rád és az egész földre?
59 Most azért vesd el ezt a gonosz tettet, amelyet teszel, és szolgáld a világegyetem Istenét, mivel lelked az ő kezében van, és akkor jól lesz dolgod.
60 És ha gonosz szíved nem hallgat szavaimra, hogy elhagyd gonosz utaidat, és az örök Istent szolgáld, akkor szégyenben fogsz meghalni az utolsó napokban, te, néped és mindazok, akik kapcsolatban állnak veled, akik hallják szavaidat, vagy gonosz utaidon járnak.
61 Amikor Ábrám befejezte a beszédet a király és a fejedelmek előtt, Ábrám az égre emelte szemeit, és ezt mondta: Az Úr látja a gonoszokat, és megítéli őket.

12. FEJEZET

1 Amikor a király meghallotta Ábrám szavait, megparancsolta, hogy tömlöcbe vesse; és Ábrám tíz napig tömlöcben volt.
2 És ama napok végén a király megparancsolta, hogy a különböző tartományok összes királya, fejedelme és kormányzója, valamint a bölcsek jöjjenek elé, és leültek elé, Ábrám pedig még mindig a fogság házában volt.
3 És monda a király a fejedelmeknek és a bölcseknek: Hallottátok-e, mit tett Ábrám, Terah fia az ő apjával? Így tett vele, és én megparancsoltam, hogy vezessék elém, és így beszélt; szíve nem adott kétséget neki, és meg sem moccant előttem, és íme, most fogva van a börtönben.
4 És azért döntsétek el, milyen ítélet illeti ezt az embert, aki gyalázta a királyt, aki mindazt mondta és tette, amit hallottatok.
5 És mindnyájan így feleltek a királynak: Azt az embert, aki gyalázza a királyt, fára kell akasztani; de mivel mindazt megtette, amit mondott, és megvetette a mi isteneinket, halálra kell égetni, mert ez a törvény ebben a dologban.
6 Ha a királynak tetszik, parancsolja meg szolgáinak, hogy éjjel-nappal tüzet gyújtsanak a téglaégető kemencédben, és akkor belevetjük ezt az embert. És a király így is tett, és megparancsolta szolgáinak, hogy három nap és három éjjel tüzet készítsenek a király kemencéjében, amely Kaszdimban van; és a király megparancsolta nekik, hogy vigyék ki Ábrámot a börtönből, és hozzák ki, hogy megégessék.
7 És a király minden szolgája, fejedelmek, urak, kormányzók és bírák, és az ország minden lakója, mintegy kilencszázezer férfi, megállt a kemencével szemben, hogy lássa Ábrámot.
8 És az asszonyok és a kisdedek mind a tetőkre és a tornyokra gyűltek, hogy lássák, mit csinál Ábrám, és mindannyian távol álltak együtt; és nem maradt egyetlen férfi sem, aki ne jött volna el azon a napon, hogy megnézze a jelenetet.
9 És amikor Ábrám megérkezett, a király esküdtjei és a bölcsek meglátták Ábrámot, és így kiáltottak a királyhoz: Urunk, biztosan ez az az ember, akiről tudjuk, hogy az a gyermek, akinek születésekor a nagy csillag elnyelte a négy csillagot, amelyeket most ötven évvel ezelőtt kijelentettünk a királynak.
10 És íme, az ő apja is megszegte parancsaidat, és kigúnyolt téged azzal, hogy egy másik gyermeket hozott neked, akit te megöltél.
11 És amikor a király meghallotta szavaikat, rendkívül haragra gerjedt, és megparancsolta, hogy vezessék elé Terachot.
12 És a király azt mondta: Hallottad, mit beszéltek a varázslók? Most mondd meg nekem igazán, hogyan hallottad; és ha igazat szólsz, felmentve leszel.
13 És látván, hogy a király haragja annyira felgerjedt, Terah így szólt a királyhoz: Uram és királyom, igazat hallottál, és igaz, amit a bölcsek mondtak. És a király azt mondta: Hogyan tehetted ezt, hogy megszegted a parancsaimat, és egy olyan gyermeket adtál nekem, akit nem te nemzettél, és értéket vettél érte?
14 Terah így felelt a királynak: Mert akkoriban gyöngéd érzelmeim voltak a fiam iránt, és fogtam egy fiát a szolgálólányomtól, és elvittem a királyhoz.
15 És a király ezt kérdezte: Ki tanácsolta ezt neked? Mondd meg nekem, ne titkolj el előlem semmit, és akkor nem halsz meg.
16 Terah pedig nagyon megrémült a király jelenlétében, és ezt mondta a királynak: Hárán, az én legidősebb fiam tanácsolta ezt nekem; Hárán pedig azokban a napokban született Ábrám, harminckét éves korában.
17 De Hárán semmit sem tanácsolt apjának, mert Terah azért mondta ezt a királynak, hogy megmentse lelkét a király kezéből, mert nagyon félt; és a király azt mondta Terahnak: Hárán, a te fiad, aki ezt tanácsolta neked, tűz által fog meghalni Ábrámmal együtt; mert halálos ítélet vár rá, amiért fellázadt a király kívánsága ellen, és ezt tette.
18 Hárán pedig abban az időben hajlamosnak érezte magát Ábrám útját követni, de ezt megtartotta magában.
19 Hárán pedig monda szívében: Íme, a király elfogta Ábrámot azok miatt a dolgok miatt, amiket Ábrám tett. És lészen, hogy ha Ábrám győz a király felett, én követem őt, de ha a király győz, én a király után megyek.
20 És miután Terah ezt elmondta a királynak fiáról, Háránról, a király megparancsolta, hogy fogják el Háránt Ábrámmal együtt.
21 És odavitték mindkettőjüket, Ábrámot és Háránt, a testvérét, hogy tűzbe vessék őket; és ott voltak az ország minden lakói, a király szolgái és fejedelmei, és az asszonyok és a kisdedek mind, és azon a napon felettük álltak.
22 A király szolgái pedig fogták Ábrámot és testvérét, és megfosztották tőlük minden ruhájukat, kivéve az alsóruháikat, amelyek rajtuk voltak.
23 Lenkötelekkel kötözték meg kezüket és lábukat, a király szolgái pedig felemelték őket, és mindkettőjüket bevetették a kemencébe.
24 Az Úr szerette Ábrámot, és megszánta őt, és leszállt az Úr, és megmentette Ábrámot a tűzből, és nem égett meg.
25 De a kötelek, amelyekkel megkötözték, mind elégtek, Ábrám pedig ott maradt és a tűzben járt.
26 Hárán meghalt, miután a tűzbe vetették, és hamuvá égett, mert a szíve nem volt tökéletes az Úrral; és azokra az emberekre, akik a tűzbe vetették, a tűz lángja átterjedt, és megégtek, és tizenkét férfi meghalt közülük.
27 És Ábrám három nap és három éjjel járt a tűz közepette, és a király minden szolgája látta őt a tűzben járni, és

odamentek, és hírt adtak a királynak, mondván: Íme, láttuk Ábrámot a tűz közepette járni, és még az alsóruhái sem égtek meg, amelyek rajta voltak, hanem a kötél, amellyel megkötözték, elégett.
28 És amikor a király meghallotta szavaikat, elcsüggedt a szíve, és nem hitt nekik; ezért más hűséges fejedelmeket küldött, hogy megnézzék ezt a dolgot, és azok elmentek, megnézték, és elmondták a királynak; és a király felkelt, hogy elmenjen és megnézze, és látta Ábrámot, amint ide-oda járkál a tűz közepén, és látta Hárán testét elégni, és a király nagyon csodálkozott.
29 És a király megparancsolta Ábrámnak, hogy vegyék ki a tűzből; és az ő szolgái közeledtek, hogy kivegyék, de nem tehették, mert a tűz körülvette, és a láng feléjük szállt a kemencéből.
30 A király szolgái pedig elmenekültek onnan, a király pedig megdorgálta őket, mondván: Siessetek, és hozzátok ki Ábrámot a tűzből, hogy meg ne haljatok!
31 És a király szolgái ismét közeledtek, hogy kihozzák Ábrámot, de lángok csaptak rájuk és megégették az arcukat, úgyhogy nyolcan meghaltak közülük.
32 És amikor a király látta, hogy szolgái nem közelíthetik meg a tüzet, nehogy megégjenek, így szólt a király Ábrámhoz: Ó, a mennyei Isten szolgája, menj ki a tűz közül, és jöjj ide elém; és Ábrám hallgatott a király szavára, és kiment a tűzből, és odament, és megállt a király előtt.
33 És amikor Ábrám kijött, a király és minden szolgája látta, hogy Ábrám a király elé jön, alsóruháival rajta, mert azok nem voltak elégve, de a kötél, amivel meg volt kötözve, elégett.
34 És monda a király Ábrámnak: Hogy lehetséges, hogy nem égtél meg a tűzben?
35 És monda Ábrám a királynak: A menny és föld Istene, akiben bízom, és akinek minden hatalma van, ő szabadított meg engem a tűzből, amelybe vetettél engem.
36 Háránt, Ábrám testvérét pedig hamuvá égették, és keresték a holttestét, de megemésztve találták.
37 Hárán nyolcvankét éves volt, amikor meghalt Kászdim tüzében. A király, a fejedelmek és az ország lakói, látván, hogy Ábrám megmenekült a tűzből, eljöttek és meghajoltak Ábrám előtt.
38 És Ábrám ezt mondta nekik: Ne hajoljatok meg előttem, hanem hajoljatok meg a világ Istene előtt, aki teremtett titeket, és szolgáljátok őt, és járjatok az ő útjain, mert ő az, aki megszabadított engem ebből a tűzből, és ő teremtette minden ember lelkét és szellemét, és ő formálta az embert anyja méhében, és hozta a világra, és ő az, aki megszabadítja azokat, akik benne bíznak, minden fájdalomtól.
39 És ez a dolog nagyon csodálatosnak tűnt a király és a fejedelmek szemében, hogy Ábrám megmenekült a tűzből, és Hárán elégett; és a király sok ajándékot adott Ábrámnak, és odaadta neki két főszolgáját a királyi házból; az egyiknek a neve Óni, a másiknak a neve Eliezer volt.
40 És a királyok, fejedelmek és szolgák mind sok ajándékot adtak Ábrámnak: ezüstöt, aranyat és gyöngyöt, és a király és fejedelmei elbocsátották őt, és békében ment el.
41 És Ábrám békében távozott a királytól, és a király szolgái közül sokan követték őt, és mintegy háromszáz férfi csatlakozott hozzá.
42 És Ábrám visszatért azon a napon, és elment apja házához, ő és a férfiak, akik követték őt, és Ábrám szolgálta az Urat, az ő Istenét élete minden napján, és az ő útjain járt, és követte az ő törvényét.
43 És attól a naptól fogva Ábrám arra hajtotta az emberek fiainak szívét, hogy az ÚRnak szolgáljanak.
44 Abban az időben Náhor és Ábrám feleségül vették Hárán testvérük lányait; Náhor felesége Milka volt, Ábrám feleségének neve pedig Szárai. Szárai, Ábrám felesége pedig meddő volt; nem voltak utódai azokban a napokban.
45 És két év elteltével attól, hogy Ábrám kijött a tűzből, azaz életének ötvenkettedik évében, íme, Nimród király Bábelben ült a trónján, és a király elaludt, és azt álmodta, hogy csapataival és seregeivel egy völgyben áll, a király kemencéjével szemben.
46 És felemelte szemeit, és látott egy Ábrámhoz hasonló férfit kijönni a kemencéből, és hogy odament és megállt a király előtt kivont kardjával, majd kardjával a királyra ugrott, amikor a király elmenekült a férfi elől, mert félt; és miközben az futott, a férfi egy tojást dobott a király fejére, és a tojás nagy folyóvá változott.
47 És a király azt álmodta, hogy minden csapata elsüllyedt abban a folyóban és meghalt, és a király elmenekült három emberrel, akik előtte voltak, és megmenekült.
48 És a király ránézett ezekre az emberekre, és fejedelmi ruhákba voltak öltözve, mint a királyok ruhái, és királyok megjelenésével és fenségével rendelkeztek.
49 És miközben futottak, a folyó ismét tojássá változott a király előtt, és a tojásból egy fiatal madár jött ki, amely a király elé került, a fejéhez repült, és kivájta a király szemét.
50 A király pedig elszomorodott a látványtól, és felébredt álmából, lelke pedig nyugtalan volt, és nagy félelmet érzett.
51 Reggel pedig a király félelemmel felkelt a fekhelyéről, és megparancsolta az összes bölcsnek és mágusnak, hogy jöjjenek elé, amikor a király elmesélte nekik az álmát.
52 És a király egy bölcs szolgája, akinek a neve Anuki volt, válaszolt a királynak, mondván: Ez nem más, mint Ábrám és magva gonoszsága, amely az utolsó napokban az én Uram és királyom ellen támad.
53 És íme, eljön a nap, amikor Ábrám, magva és háznépének gyermekei háborúzni fognak az én királyommal, és megverik a király minden seregét és csapatait.
54 És amit a három férfiról mondtál, akiket magadhoz hasonlónak láttál, és akik megmenekültek, az azt jelenti, hogy csak te menekülhetsz meg három királlyal együtt a föld királyai közül, akik veled lesznek a csatában.
55 És amit a folyóról láttál, amely tojássá változott, mint először, és a fiatal madárról, amely kivájta a szemed, az nem jelent mást, mint Ábrám magvát, amely megöli a királyt az utolsó napokban.
56 Ez a királyom álma, és ez a magyarázata, és az álom igaz, és a magyarázat, amelyet szolgád adott neked, helyes.
57 Most azért, királyom, biztosan tudod, hogy már ötvenkét éve, hogy bölcseid látták ezt Ábrám születésekor, és ha a királyom megengedi Ábrámnak, hogy a földön éljen, az uram és királyom kárára lesz, mert amíg Ábrám él, sem te, sem a királyságod nem lesz megalapozva, mert ez már korábban, születésekor tudva volt; és miért nem öli meg őt a királyom, hogy gonoszsága távol maradjon tőled az utolsó napokban?

58 És Nimród hallgatott Anuki szavára, és titokban elküldte néhány szolgáját, hogy menjenek el és fogják el Ábrámot, és vigyék a király elé, hogy halált szenvedjen.
59 És Eliézer, Ábrám szolgája, akit a király adott neki, abban az időben a király jelenlétében volt, és hallotta, mit tanácsolt Anuki a királynak, és mit mondott a király, ami Ábrám halálát okozta.
60 És Eliezer azt mondta Ábrámnak: Siess, kelj fel és mentsd meg lelkedet, hogy meg ne halj a király kezei által, mert ezt látta álmában rólad, és így értelmezte azt Anuki, és így is tanácsolta Anuki a királyt veled kapcsolatban.
61 És Ábrám hallgatott Eliezer szavára, és Ábrám sietve futott Noé és fia, Sém házához, és elrejtette magát ott, és biztonságos helyet talált; és a király szolgái Ábrám házához mentek, hogy megkeressék őt, de nem találták meg, és átkutatták az egész országot, de nem találták meg, és minden irányban keresték, és nem találták meg.
62 És amikor a király szolgái nem találták Ábrámot, visszatértek a királyhoz, de a király haragja Ábrám ellen lecsillapodott, mivel nem találták meg, és a király kiverte a fejéből ezt az ügyet Ábrámmal kapcsolatban.
63 És Ábrám egy hónapig rejtőzködött Noé házában, míg a király el nem felejtette ezt a dolgot, de Ábrám még mindig félt a királytól; és Terah elment, hogy titokban meglátogassa Ábrámot, a fiát Noé házában, és Terah nagyon nagyra becsült volt a király szemében.
64 És monda Ábrám az ő atyjának: Nem tudod-e, hogy a király arra gondol, hogy megöl engem, és eltörli nevemet a földről gonosz tanácsadóinak tanácsa szerint?
65 Ki van most neked itt, és mi van ezen a földön? Kelj fel, menjünk el együtt Kánaán földjére, hogy megszabaduljunk a kezéből, hogy te is el ne vessz általa az utolsó napokban.
66 Nem tudod, vagy nem hallottad, hogy Nimród nem szeretetből adja neked ezt a tiszteletet, hanem csak a saját hasznára adományozza neked mindezt a jót?
67 És ha ennél nagyobb jót tesz veled, bizony ezek csak a világ hiábavalóságai, mert a gazdagság és a gazdagság nem használ a harag és a harag napján.
68 Most azért hallgass a szavamra, és keljünk fel, és menjünk Kánaán földjére, Nimród bántalmának elől; és szolgáld az Urat, aki teremtett téged a földön, és jól lesz dolgod; és vess el minden hiábavalóságot, amit üldözöl.
69 És Ábrám elhallgatott, amikor Noé és fia, Sém válaszoltak Terahnak, mondván: Igaz az ige, amelyet Ábrám mondott neked.
70 És Terah hallgatott fia, Ábrám szavára, és Terah mindent megtett, amit Ábrám mondott, mert az Úrtól volt ez, hogy a király ne okozza Ábrám halálát.

13. FEJEZET

1 Terah pedig fogta fiát, Ábrámot, és unokáját, Lótot, Hárán fiát, és menyét, Szárait, fiának, Ábrámnak a feleségét, és háznépének minden lelkét, és velük ment Úr-Kászdimból, hogy Kánaán földjére menjenek. És amikor Hárán földjére értek, ott maradtak, mert az rendkívül jó föld volt legelőnek, és elegendő kiterjedésű azoknak, akik elkísérték őket.
2 És Hárán földjének népe látta, hogy Ábrám jó és igaz Istennel és emberekkel, és hogy az Úr, az ő Istene vele van, és Hárán földjének népe közül néhányan eljöttek és csatlakoztak Ábrámhoz, és ő tanította őket az Úr tanítására és útjaira; és ezek a férfiak Ábrámmal maradtak az ő házában, és ragaszkodtak hozzá.
3 És Ábrám három évig maradt azon a földön, és három év elteltével megjelent az Úr Ábrámnak, és ezt mondta neki: Én vagyok az Úr, aki kihoztalak téged Úr-Kaszdimból, és megszabadítottalak minden ellenséged kezéből.
4 Most azért, ha hallgatsz a szavamra, és megtartod parancsolataimat, rendeléseimet és törvényeimet, akkor elestetem ellenségeidet előtted, és megsokasítom utódaidat, mint az ég csillagait, és áldásomat küldöm kezed minden alkotására, és semmiben sem fogsz hiányt szenvedni.
5 Kelj fel most, vedd a feleségedet és mindenedet, ami hozzád tartozik, menj Kánaán földjére, és maradj ott, és én leszek ott Istened, és megáldalak téged. És Ábrám felkelt, és vette a feleségét és mindenét, ami hozzá tartozik, és elment Kánaán földjére, ahogyan az Úr megmondta neki; és Ábrám ötven éves volt, amikor elment Háránból.
6 És Ábrám eljutott Kánaán földjére, és a város közepén lakott, és ott verte fel sátrát Kánaán gyermekei, a föld lakói között.
7 És megjelent az Úr Ábrámnak, amikor Kánaán földjére érkezett, és ezt mondta neki: Ez az a föld, amelyet neked adtam és utánad utódaidnak mindörökké. És olyanná teszem utódaidat, mint az ég csillagai, és örökségül adom utódaidnak mindazokat a földeket, amelyeket látsz.
8 Ábrám oltárt épített azon a helyen, ahol Isten szólt hozzá, és segítségül hívta ott Ábrám az ÚR nevét.
9 Abban az időben, Ábrám három évnyi Kánaán földjén való lakoskodásának végén, abban az évben meghalt Noé; ez Ábrám életének ötvennyolcadik éve volt; és Noé összesen kilencszázötven évet élt, amikor meghalt.
10 És Ábrám Kánaán földjén lakott, ő, a felesége és minden hozzá tartozó, és mindazok, akik elkísérték, valamint azok, akik csatlakoztak hozzá az ország népei közül; de Náhor, Ábrám testvére, és Terah, az apja, és Lót, Hárán fia, és minden hozzájuk tartozó Háránban lakott.
11 Ábrám Kánaán földjén való tartózkodásának ötödik évében Szodoma és Gomora lakói, valamint a síkság összes városa fellázadt Kedorlaomernek, Elám királyának hatalma ellen; mert a síkság összes városának királyai tizenkét éven át szolgálták Kedorlaomert, és évenként adót fizettek neki, de a tizenharmadik évben fellázadtak ellene.
12 És Ábrám Kánaán földjén való tartózkodásának tizedik évében háború tört ki Nimród, Sineár királya és Kedorlaomer, Elám királya között, és Nimród eljött, hogy harcoljon Kedorlaomerrel és leigázza őt.
13 Mert Kedorlaomer abban az időben Nimród seregeinek egyik fejedelme volt, és amikor a toronyban lévő összes embert szétszórták, és akik megmaradtak, azok is szétszóródtak a föld színén, Kedorlaomer Elám földjére ment, uralkodott felette, és fellázadt ura ellen.
14 És azokban a napokban, amikor Nimród látta, hogy a síkság városai fellázadtak, büszkeséggel és haraggal háborúba indult Kedorlaomer ellen, és Nimród összegyűjtötte minden fejedelmét és alattvalóját, mintegy hétszázezer embert, és Kedorlaomer ellen indult, Kedorlaomer pedig ötezer emberrel vonult ki elé, és felkészültek a csatára Bábel völgyében, amely Elám és Sineár között van.

15 És mindazok a királyok ott harcoltak, és Nimródot és népét legyőzték Kedorlaomer népei, és Nimród emberei közül mintegy hatszázezer elesett, és Mardon, a király fia is elesett közöttük.
16 Nimród pedig elmenekült, és szégyenben és gyalázatban tért vissza földjére, és hosszú ideig Kedorlaomernek volt alárendelve. Kedorlaomer pedig visszatért földjére, és seregének fejedelmeit elküldte a körülötte lakó királyokhoz, Ariókhoz, Elásár királyához, és Tidálhoz, Gojim királyához, és szövetséget kötött velük, és mindannyian engedelmeskedtek parancsainak.
17 És történt Ábrám Kánaán földjén való lakosságának tizenötödik évében, ami Ábrám életének hetvenedik éve, és megjelent az Úr Ábrámnak abban az évben, és ezt mondta neki: Én vagyok az Úr, aki kihoztalak téged Úr-Kaszdimból, hogy neked adjam ezt a földet örökségül.
18 Most azért járj én előttem, légy tökéletes, és tartsd meg parancsolataimat, mert neked és a te utódaidnak adom ezt a földet örökségül, a Micraim folyótól a nagy Eufrátesz folyóig.
19 És békében és jó öregségben térsz vissza atyáidhoz, és a negyedik generáció visszatér ide ebbe a földbe, és örökölni fogja azt örökre; és Ábrám oltárt épített, és segítségül hívta az Úr nevét, aki megjelent neki, és áldozatokat mutatott be az oltáron az Úrnak.
20 Abban az időben Ábrám visszatért, és Háránba ment, hogy meglátogassa apját, anyját és apja háznépét. Ábrám, felesége és minden hozzá tartozója is visszatért Háránba, és Ábrám öt évig lakott Háránban.
21 Hárán népéből sokan, mintegy hetvenkét férfi követte Ábrámot, és Ábrám tanította őket az Úr tanítására és útjaira, és megtanította őket az Úr megismerésére.
22 Azokban a napokban megjelent az Úr Ábrámnak Háránban, és ezt mondta neki: Íme, húsz évvel ezelőtt ezt mondtam neked:
23 Menj ki földedről, szülőhelyedről és atyád házából arra a földre, amelyet megmutattam neked, hogy neked és gyermekeidnek adjam; mert ott áldalak meg azon a földön, és nagy nemzetté teszlek, és naggyá teszem nevedet, és benned nyernek áldást a föld családjai.
24 Most pedig kelj fel, menj ki erről a helyről, te, a feleséged és minden hozzád tartozó, meg mindenki, aki a házadban született, és minden lélek, akit Háránban teremtettél, és vidd ki őket magaddal innen, és kelj fel, hogy visszatérj Kánaán földjére.
25 És Ábrám felkelt, és fogta feleségét, Szárait, és mindenét, amije volt, és mindazokat, akik házában születtek, és azokat a lelkeket, akiket Háránban tettek, és kimentek, hogy Kánaán földjére menjenek.
26 És Ábrám elment és visszatért Kánaán földjére, az Úr szava szerint. Lót, Hárán testvérének fia is vele ment. Ábrám hetvenöt éves volt, amikor elindult Háránból, hogy visszatérjen Kánaán földjére.
27 És eljutott Kánaán földjére az Úrnak Ábrámhoz intézett szava szerint, és felverte sátrát, és Mamré síkságán lakott, és vele volt Lót, a testvérének fia, és minden, ami az övé volt.
28 Az Úr ismét megjelent Ábrámnak, és ezt mondta: A te magodnak adom ezt a földet; és oltárt épített ott az Úrnak, aki megjelent neki; ez a mai napig is megvan Mamré síkságán.

14. FEJEZET

1 Azokban a napokban élt Sineár földjén egy bölcs ember, aki minden bölcsességben jártas volt, és szép arcú, de szegény és nincstelen volt; Rikajonnak hívták, és nehezen tudta eltartani magát.
2 És elhatározta, hogy Egyiptomba megy, Oszviriszhez, Anom fiához, Egyiptom királyához, hogy megmutassa a királynak bölcsességét; mert talán kegyelmet talál a szemében, hogy felemelje és eltartsa őt; és Rikájon így is tett.
3 És amikor Rikayon Egyiptomba érkezett, megkérdezte Egyiptom lakóit a király felől, és Egyiptom lakói elmondták neki Egyiptom királyának szokását, mert akkoriban az volt az egyiptomi király szokása, hogy elhagyta királyi palotáját, és csak évente egyetlen napon mutatták meg magának, és utána a király visszatért palotájába, hogy ott maradjon.
4 És azon a napon, amikor a király kiment, ítéletet hozott az országban, és mindenki, akinek pere volt, a király elé járult azon a napon, hogy megkapja kérését.
5 Amikor Rikayon meghallotta az egyiptomi szokást, és hogy nem mehet a király színe elé, nagyon elszomorodott és nagyon elszomorodott.
6 És este Rikayon kiment, és egy romos házat talált, amely egykor pékség volt Egyiptomban, és ott maradt egész éjjel keserű lélekkel és éhséggel, és az álom eltűnt a szemei elől.
7 Rikayon pedig azon tűnődött magában, mitévő legyen a városban, amíg a király meg nem jelenik, és hogyan tudna ott megélni.
8 Reggel felkelt, járt-kelt, és útjába került azokkal, akik zöldségeket és különféle magvakat árultak, amelyekkel ellátták a lakosokat.
9 Rikayon is ugyanezt szerette volna tenni, hogy megélhetést szerezzen a városban, de nem ismerte az emberek szokásait, és olyan volt közöttük, mint egy vak ember.
10 És elment, és zöldségeket szerzett, hogy eladja azokat a megélhetéséért, de a csőcselék összegyűlt körülötte, kigúnyolták, elvették tőle a zöldségeket, és semmit sem hagytak neki.
11 És keserű lélekkel felkelt onnan, és sóhajtozva ment a pékségbe, ahol az előző éjszakát töltötte, és ott aludt a második éjszakán is.
12 És azon az éjszakán ismét azon gondolkodott magában, hogyan menthetné meg magát az éhhaláltól, és tervet eszelt ki, hogyan cselekedjen.
13 Reggel felkelt, és ravaszul cselekedett, elment, és felfogadott harminc erős férfit a csőcselékből, akik kezükben vitték harci felszerelésüket, és felvezette őket az egyiptomi sírbolt tetejére, és ott elhelyezte őket.
14 És megparancsolta nekik, mondván: Így szól a király: Erősítsétek meg magatokat és legyetek bátor férfiak, és senkit se temessenek el itt, amíg kétszáz ezüstöt nem adnak, és akkor eltemethetik; és azok a férfiak Rikajon parancsa szerint jártak el Egyiptom népével abban az egész évben.
15 És nyolc hónap múlva Rikayon és emberei hatalmas ezüst- és aranykincseket gyűjtöttek, és Rikayon rengeteg lovat és más állatot fogott, és több embert fogadott fel, és lovakat adott nekik, és azok nála maradtak.

16 És amikor eltelt az év, abban az időben, amikor a király kiment a városba, Egyiptom minden lakója összegyűlt, hogy beszéljen vele Rikajon és emberei munkájáról.
17 A király kiment a meghatározott napon, és az egyiptomiak mind elébe járultak, és így kiáltottak neki:
18 Örökké éljen a király! Mit teszel a városban szolgáiddal, hogy nem engeded eltemetni a holttestet, amíg ennyi ezüstöt és aranyat nem adnak? Történt-e ehhez hasonló az egész földön, a korábbi királyok napjaitól fogva, sőt Ádám napjaitól fogva mind a mai napig, hogy a halottakat nem csak meghatározott díjért temették el?
19 Tudjuk, hogy a királyoknak szokásuk évenként adót szedni az élőktől, de te nemcsak ezt teszed, hanem a halottaktól is napról napra adót szedsz.
20 Most pedig, ó, király, ezt már nem tűrhetjük tovább, mert az egész város emiatt romokban hevert, és te nem veszed észre?
21 Amikor a király meghallotta mindazt, amit mondtak, nagyon haragra gerjedt, és haragja égett benne e dolog miatt, mert semmit sem tudott róla.
22 És monda a király: Ki az, aki merészeli ezt a gonoszságot tenni az én országomban az én parancsom nélkül? Bizonyára megmondod nekem.
23 És elmondták neki Rikayon és emberei minden tettét, mire a király haragra gerjedt, és megparancsolta, hogy Rikayont és embereit hozzák elé.
24 És Rikajon vett körülbelül ezer gyermeket, fiút és lányt, és selyembe és hímzésbe öltöztette őket, és lovakra ültette őket, és emberei által elküldte a királyhoz, és nagy mennyiségű ezüstöt, aranyat és drágakövet, valamint egy erős és gyönyörű lovat is vett ajándékba a királynak, amellyel a király elé ment, és földig meghajolt előtte; és a király, szolgái és Egyiptom minden lakója csodálkozott Rikajon munkáján, és látták gazdagságát és az ajándékot, amelyet a királynak hozott.
25 És ez nagyon tetszett a királynak, és csodálkozott rajta; és amikor Rikayon leült elé, a király megkérdezte őt minden munkájáról, és Rikayon bölcsen elmondta minden szavát a király, szolgái és Egyiptom minden lakója előtt.
26. És amikor a király hallotta Rikayon szavait és bölcsességét, Rikayon kegyelmet talált a szemében, és kegyelemben és kedvességben részesült a király minden szolgája és Egyiptom minden lakója részéről bölcsessége és kiváló beszédei miatt, és attól kezdve rendkívül szerették őt.
27 A király pedig felele, és monda Rikájonnak: Ne hívják többé Rikájonnak a neved, hanem Fáraó legyen a neved, mivel adót szedtél be a halottaktól; és Fáraónak nevezte el.
28 A király és alattvalói szerették Rikayont bölcsességéért, és tanácskoztak Egyiptom minden lakosával, hogy őt tegyék a király prefektusává.
29 Egyiptom minden lakója és bölcsei így tettek, és ez törvénnyé lett Egyiptomban.
30 És Rikayon fáraót tették meg Oszvirisz egyiptomi király prefektusává, és Rikayon fáraó kormányozta Egyiptomot, naponta igazságot szolgáltatva az egész városnak, de Oszvirisz király ítélkezett az ország népe felett egy napon az évben, amikor kiment, hogy megjelenjen.
31 Rikájon fáraó pedig ravaszul bitorolta Egyiptom kormányát, és adót vetett ki Egyiptom minden lakosától.
32 És Egyiptom minden lakója nagyon szerette Rikájon fáraót, és rendeletet adtak ki, hogy minden királyt, aki uralkodni fog felettük és utódaik felett Egyiptomban, fáraónak nevezzenek.
33 Ezért minden királyt, aki Egyiptomban uralkodott attól fogva és mind a mai napig fáraónak hívnak.

15. FEJEZET

1 És abban az évben nagy éhínség volt Kánaán földjén, és a föld lakói nem tudtak megmaradni az éhínség miatt, mert az nagyon súlyos volt.
2 És Ábrám és minden hozzá tartozó felkelt és lement Egyiptomba az éhínség miatt, és amikor a Micraim patakjánál voltak, ott maradtak egy ideig, hogy kipihenjék az út fáradalmait.
3 Ábrám és Szárai a Micraim patak partján sétáltak, és Ábrám látta feleségét, Szárait, hogy nagyon szép.
4 És Ábrám ezt mondta feleségének, Szárainak: Mivel Isten ilyen szép arccal teremtett téged, félek az egyiptomiatól, nehogy megöljenek engem és elvigyenek téged, mert ezeken a helyeken nincs istenfélelem.
5 Akkor ezt tedd: Mondd a húgomnak mindenkinek, aki kérdezi tőled, hogy jól legyen dolgom, éljünk és ne haljunk meg.
6 Ugyanígy parancsolta Ábrám mindazoknak, akik vele jöttek Egyiptomba az éhínség miatt; unokaöccsének, Lótnak is megparancsolta, mondván: Ha az egyiptomiak megkérdezik tőled Szárait, mondd, hogy ő Ábrám húga.
7 És mindezen parancsok ellenére sem bízott Ábrám bennük, hanem fogta Sárait, egy ládába tette, és elrejtette az edényeik között, mert Ábrám nagyon aggódott Sáraiért az egyiptomiak gonoszsága miatt.
8 És Ábrám és minden hozzá tartozó felkelt a Micraim patakjától, és Egyiptomba mentek; és alig léptek be a város kapuin, amikor az őrök eléjük álltak, mondván: Adjatok tizedet a királynak abból, amid van, és akkor bemehettek a városba; és Ábrám és akik vele voltak, így is tettek.
9 És megérkezett Ábrám Egyiptomba a vele lévő emberekkel, és amikor megérkeztek, elvitték a ládát, amelyben Szárai elrejtőzött, és az egyiptomiak meglátták a ládát.
10 A király szolgái pedig odamentek Ábrámhoz, mondván: Mi van itt ebben a ládában, amit nem láttunk? Most nyisd ki a ládát, és add oda a királynak a tizedet mindabból, ami benne van.
11 Ábrám ezt mondta: Ezt a ládát nem nyitom ki, de mindent megadok, amit csak követelsz tőle. A fáraó tisztviselői így feleltek Ábrámnak: Drágakövekkel teli láda ez, add nekünk a tizedét!
12 Ábrám ezt mondta: Mindent megadok, amit csak kívánsz, de a ládát ne nyisd ki.
13 A király udvari emberei pedig szorongatni kezdték Ábrámot, és a ládához nyúltak, erővel kinyitották, és látták, hogy íme, egy szép asszony van a ládában.
14 És amikor a király tisztviselői meglátták Sárait, szépsége csodálattal töltötte el őket, és a fáraó minden fejedelme és szolgája összegyűlt, hogy megnézze Sárait, mert nagyon szép volt. És a király tisztviselői odafutottak, és elmondták a fáraónak mindazt, amit láttak, és dicsérték

Sárait a királynak; és a fáraó megparancsolta, hogy hozzák elő, és az asszony a király elé ment.
15 A fáraó meglátta Sárait, és az igen megtetszett neki, és lenyűgözte a szépsége, a király pedig nagyon örült neki, és ajándékokat adott azoknak, akik hírt hoztak róla.
16 És bevitték az asszonyt a fáraó házába, és Ábrám gyászba borult a felesége miatt, és imádkozott az Úrhoz, hogy szabadítsa meg a fáraó kezéből.
17 És Sárai is imádkozott abban az időben, és ezt mondta: Ó, Uram Isten, te mondtad az én uramnak, Ábrámnak, hogy menjen el földjéről és apja házából Kánaán földjére, és megígérted, hogy jól teszel vele, ha teljesíti parancsaidat; most íme, megtettük, amit parancsoltál nekünk, és elhagytuk földünket és családjainkat, és elmentünk egy idegen földre és egy olyan néphez, amelyet korábban nem ismertünk.
18 És azért jöttünk erre a földre, hogy elkerüljük az éhínséget, és ez a gonosz csapás ért engem; most azért, ó, Uram Isten, szabadíts meg és ments meg minket ennek az elnyomónak a kezéből, és tégy jól velem a te irgalmadért.
19 Az ÚR pedig meghallgatta Sárai szavát, és angyalt küldött, hogy megszabadítsa Sárait a fáraó kezéből.
20 A király pedig odament, és leült Sárai elé, és íme, az Úr angyala állt felettük, megjelent Sárainak, és ezt mondta neki: Ne félj, mert az Úr meghallgatta imádat.
21 A király odament Szárához, és ezt kérdezte tőle: „Mi közöd hozzád ahhoz az emberhez, aki idehozott téged?" Száráj így felelt: „A testvérem."
22 És a király azt mondta: Rajtunk múlik, hogy naggyá tegyük őt, felmagasztaljuk őt, és minden jót tegyünk vele, amit parancsolsz nekünk; és abban az időben a király ezüstöt, aranyat és drágaköveket küldött Ábrámnak bőségesen, valamint jószágokat, szolgákat és szolgálólányokat; és a király megparancsolta, hogy hozzák elő Ábrámot, és ő a király házának udvarában ült, és a király nagyon felmagasztalta Ábrámot azon az éjszakán.
23 A király pedig odament, hogy beszéljen Szárával, és kinyújtotta a kezét, hogy megérintse, amikor az angyal erősen megverte, és Száráj megrémült, és tartózkodott attól, hogy Szárához nyúljon.
24 És amikor a király közeledett Szárához, az angyal a földre verte, és így tett vele egész éjjel, és a király megrémült.
25 És az angyal azon az éjszakán erősen megverte a király minden szolgáját és egész háznépét Sárai miatt, és nagy sírás támadt azon az éjszakán a fáraó házának népe között.
26 A fáraó pedig látván a veszedelmet, a mely érte, monda: Bizonyára miatta az asszony miatt történt ez velem, és távol tartotta magát tőle, és kedves szavakkal szólt hozzá.
27 És monda a király Szárainak: Mondd meg, kérlek, azt a férfit, akivel idejöttél; Szárainak pedig monda: Ez a férfi a férjem, és én azért mondtam neked, hogy a testvérem, mert féltem, hogy gonoszságod miatt megölöd.
28 A király pedig távol tartotta magát Szárájtól, és megszűntek az Úr angyalának csapásai rajta és háznépén; és a fáraó tudta, hogy Száráj miatt sújtották, és a király nagyon elcsodálkozott ezen.
29 Reggel pedig hívatta a király Ábrámot, és ezt mondta neki: Mit tettél velem? Miért mondtad: A húgom, akiért feleségül vettem őt magamhoz, és ezért sújtott engem és háza népemet ez a súlyos csapás?
30 Most pedig itt a feleséged, vedd, és menj el a földünkről, hogy mindnyájan meg ne haljunk miatta. A fáraó pedig vett még több jószágot, szolgákat és szolgálólányokat, ezüstöt és aranyat, hogy Ábrámnak adja, és visszaadta neki feleségét, Szárait.
31 A király fogott egy leányt, akit ágyasai nemzett, és Szárainak adta szolgálólányul.
32 És monda a király a lányának: Jobb neked, lányom, ha szolgálólányként leszel ennek az embernek a házában, mint ha úrnőként az én házamban, miután láttuk, milyen baj ért minket ez asszony miatt.
33 Ábrám pedig felkelt, és minden hozzá tartozóval együtt elment Egyiptomból; a fáraó pedig megparancsolta emberei közül néhánynak, hogy kísérjék el őt és mindazokat, akik vele mentek.
34 És visszatért Ábrám Kánaán földjére, arra a helyre, ahol az oltárt készítette, ahol először felverte sátrát.
35 Lótnak, Hárán fiának, Ábrám testvérének bőséges szarvasmarhája, juh-, csorda- és sátra volt, mert az ÚR bőkezű volt velük Ábrám miatt.
36 És amikor Ábrám azon a földön lakott, Lót pásztorai veszekedtek Ábrám pásztoraival, mert túl nagy vagyonuk volt ahhoz, hogy együtt maradjanak a földön, és a föld nem bírta el őket a jószágaik miatt.
37 És amikor Ábrám pásztorai elmentek legeltetni a nyájukat, nem mentek be az ország népének mezőire, de Lót pásztorainak jószágai másképp jártak, mert megengedték nekik, hogy az ország népének mezőin legeljenek.
38 És az ország népe naponta látta ezt az eseményt, és odamentek Ábrámhoz, és veszekedtek vele Lót pásztorai miatt.
39 És monda Ábrám Lótnak: Mit teszel ezt velem, hogy megvetendővé teszel engem a föld lakói előtt, hogy megparancsolod pásztorodnak, hogy a te jószágaidat idegen földeken legeltesse? Nem tudod, hogy én jövevény vagyok ezen a földön a Kánaán fiai között, miért teszed ezt velem?
40 És Ábrám naponta veszekedett Lóttal emiatt, de Lót nem hallgatott Ábrámra, és továbbra is ugyanezt tette, és az ország lakói eljöttek, és elmondták Ábrámnak.
41 Ábrám ezt mondta Lótnak: Meddig leszel még nekem botránkozásul e föld lakói között? Most már ne legyen többé viszálykodás közöttünk, hiszen rokonok vagyunk.
42 Kérlek, válj el tőlem, menj, és válassz egy helyet, ahol lakhatsz jószágoddal és mindeneddel, ami a tiéd, de te és a házad népe tartsd távol magad tőlem.
43 És ne félj elmenni tőlem, mert ha valaki árt neked, tudasd velem, és bosszút állok rajta a te ügyedért, csak távolodj el tőlem.
44 És miután Ábrám elmondta mindezeket a szavakat Lótnak, Lót felkelt, és tekintetét a Jordán síksága felé emelte.
45 És látta, hogy ez az egész hely bő vízzel telített, és jó az embernek, valamint legelőt biztosít a jószágnak.
46 És Lót elment Ábrámtól arra a helyre, és ott verte fel sátrát, és Szodomában lakott, és elváltak egymástól.
47 És Ábrám Mamré síkságán lakott, amely Hebronban van, és ott verte fel sátrát, és Ábrám sok évig maradt azon a helyen.

16. FEJEZET

1 Abban az időben Kedorlaomer, Elám királya üzenetet küldött minden szomszédos királyhoz, Nimródhoz, Sineár királyához, aki akkor az ő hatalma alatt állt, és Tidálhoz, a nemzetek királyához, és Ariókhoz, Elászár királyához, akikkel szövetséget kötött, mondván: Jertek fel hozzám, és segítsetek nekem, hogy legyőzzük Sodoma minden városát és lakóit, mert tizenhárom éve lázadoznak ellenem.
2 És felment ez a négy király minden táborával, mintegy nyolcszázezer emberrel, és úgy mentek, ahogy voltak, és mindenkit levágtak, akit útjukon találtak.
3 Szodoma és Gomora öt királya: Sináb, Admá királya, Seméber, Ceboim királya, Bera, Szodoma királya, Bersa, Gomora királya és Bela, Cóár királya kivonult eléjük, és mindnyájan összegyűltek a Sziddim völgyében.
4 És ez a kilenc király háborút indított Sziddim völgyében; és Szodoma és Gomora királyait legyőzték Elám királyai.
5 És Sziddim völgye tele volt mészgödrökkel, és Elám királyai üldözték Szodoma királyait, és Szodoma királyai táboraikkal együtt elmenekültek és a mészgödrökbe estek, és akik megmaradtak, mind a hegyre menekültek biztonságba, és Elám öt királya utánuk jött, és Szodoma kapuiig üldözték őket, és mindent elvittek, ami Szodomában volt.
6 És kifosztották Szodoma és Gomora minden városát, és elvitték Lótot, Ábrám testvérének fiát és vagyonát is, és lefoglalták Szodoma városainak minden jószágát, és elmentek; és Unik, Ábrám szolgája, aki a csatában volt, látta ezt, és elmondta Ábrámnak mindazt, amit a királyok Szodoma városaival tettek, és hogy Lótot fogságba ejtették.
7 És Ábrám meghallotta ezt, és felkelt mintegy háromszáztizennyolc emberrel, akik vele voltak, és azon az éjszakán üldözőbe vette ezeket a királyokat és legyőzte őket, és mindannyian elestek Ábrám és emberei előtt, és senki sem maradt, csak a négy király, akik elmenekültek, és mindegyikük a saját útjára ment.
8 És Ábrám visszaszerezte Szodoma minden vagyonát, Lótot is és vagyonát, feleségeit, kicsinyeit és mindent, ami hozzá tartozott, így Lótnak semmiben sem volt hiánya.
9 És amikor visszatért a királyok legyőzéséből, ő és emberei áthaladtak Sziddim völgyén, ahol a királyok háborúztak egymással.
10 Bera, Sodoma királya és a többi emberei, akik vele voltak, kijöttek a mészkővermekből, amelyekbe beleestek, hogy elébe menjenek Ábrámnak és embereinek.
11 Adonisédek, Jeruzsálem királya, vagyis Sém, kiment embereivel Ábrám és népe elé kenyérrel és borral, és együtt maradtak a Melek völgyében.
12 És megáldotta Adonisédek Ábrámot, és Ábrám tizedet adott neki mindabból, amit ellenségei zsákmányából hozott, mert Adonisédek pap volt Isten előtt.
13 Szodoma és Gomora összes királya, akik ott voltak, szolgáikkal együtt odament Ábrámhoz, és kérték, hogy adja vissza nekik foglyul ejtett szolgáikat, és vegye el magának az egész vagyont.
14 És Ábrám így felelt Szodoma királyainak: Él az Úr, aki teremtette a mennyet és a földet, és aki megváltotta lelkemet minden nyomorúságtól, és aki ma megszabadított engem ellenségeimtől, és kezembe adta őket, hogy nem veszek el semmit, ami a tiéd, hogy ne dicsekedhessetek holnap, mondván: Ábrám a megmentett javainkon keresztül gazdagodott meg.
15 Mert az ÚR, az én Istenem, akiben bízom, ezt mondta nekem: Semmiben sem fogsz hiányt szenvedni, mert megáldalak téged kezed minden munkájában.
16 Most pedig íme, itt van minden, ami a tiéd, vidd és menj! Él az ÚR, hogy egyetlen élő lelket sem veszek el tőled, még egy cipőfűzőt vagy fonalat sem, kivéve azoknak az élelmezési költségeit, akik velem jöttek a csatába, valamint azoknak a férfiaknak a részét, akik velem jöttek: Anar, Askol és Mamre, ők és embereik, valamint azok is, akik a poggyász őrzésére maradtak, vegyék el a zsákmányból a rájuk eső részt.
17 Szodoma királyai pedig mindent úgy adtak Ábrámnak, ahogyan megígérte, és noszogatták, hogy vegyen el abból, amit jónak lát, de nem akart.
18 Elküldte Szodoma királyait és embereik maradékát, parancsokat adott nekik Lóttal kapcsolatban, és elmentek a kinek-kinek a helyére.
19 Lótot, testvérének fiát is elküldte vagyonával együtt, és velük ment, Lót pedig visszatért otthonába, Sodomába, Ábrám és népe pedig visszatért otthonába Mamre síkságára, amely Hebronban van.
20 Abban az időben az Úr ismét megjelent Ábrámnak Hebronban, és ezt mondta neki: Ne félj, a te jutalmad igen nagy előttem, mert nem hagylak el, míg meg nem sokasítalak, és meg nem áldalak, és magodat olyanná nem teszem, mint az ég csillagait, amelyeket nem lehet megmérni vagy megszámolni.
21 És a te magodnak adom mindazokat a földeket, amelyeket a saját szemeddel látsz, nekik adom örökségül örökre, csak légy erős és ne félj, járj előttem és légy tökéletes.
22 Ábrám életének hetvennyolcadik évében, abban az évben meghalt Reu, Peleg fia, és Reu összesen kétszázharminckilenc évet élt, amikor meghalt.
23 Sárai, Háránnak, Ábrám feleségének a lánya pedig meddő volt azokban a napokban; sem fiút, sem lányt nem szült Ábrámnak.
24 És látván, hogy nem szül gyermeket, fogta szolgálóját, Hágárt, akit a fáraó adott neki, és feleségül adta őt Ábrámnak, a férjének.
25 Mert Hágár megtanulta Sárai minden útját, ahogyan Sárai tanította őt, és semmiben sem volt hiányossága a jó útjának követésében.
26 Szárai ezt mondta Ábrámnak: Íme, itt van az én szolgálóm, Hágár, menj el hozzá, hogy az én térdemen szüljön, és én is gyermekeket szerezzek általa.
27 És amikor Ábrám tíz évet töltött Kánaán földjén – ez Ábrám életének nyolcvanötödik éve –, Szárai odaadta neki Hágárt.
28 Ábrám hallgatott felesége, Szárai szavára, fogta szolgálóleányát, Hágárt, és bement hozzá, és az teherbe esett.
29 Amikor Hágár látta, hogy teherbe esett, nagyon örvendezett, úrnőjét pedig megvetette a szemében, és ezt mondta magában: Csak azért vagyok én különb Isten előtt, mint az én úrnőm, Sárai. Mert mindazok a napok alatt, amíg úrnőm az én urammal volt, nem fogant meg, de engem az Úr ilyen rövid idő alatt teherbe ejtett általa.

30 Amikor Sárai látta, hogy Hágár teherbe esett Ábrámtól, féltékeny lett Sárai a szolgálójára, és ezt mondta magában: Bizonyára ő különb nálam.
31 Szárai ezt mondta Ábrámnak: Bántalmazás érte téged! Mert amikor gyermekekért imádkoztál az ÚR előtt, miért nem imádkoztál értem, hogy adjon nekem tőled magot az ÚR?
32 És ha majd Hágárral beszélek előtted, megveti szavaimat, mert teherbe esett, és te nem szólsz neki semmit. Az Úr ítéljen köztem és közted azért, amit velem tettél.
33 És monda Ábrám Szárainak: Ímé, a szolgálóleányod a kezedben van, bánj vele, a mint jónak tetszik szemednek; és Szárai sanyargatá őt, és Hágár elmenekült előle a pusztába.
34 Az Úr angyala pedig megtalálta őt azon a helyen, ahová menekült, egy kútnál, és ezt mondta neki: Ne félj, mert megsokasítom utódaidat, mert fiút szülsz, és Izmaelnek fogod nevezni; most azért térj vissza úrnődhöz, Szárához, és alázd meg magad az ő kezei alatt.
35 Hágár pedig elnevezte azt a kútat Beér-Lahaj-róinak, mert az Kádes és Bered pusztája között van.
36 És Hágár abban az időben visszatért urának házába, és a napok végén Hágár fiút szült Ábrámnak, akit Ábrám Izmaelnek nevezett el; Ábrám pedig nyolcvanhat éves volt, amikor őt nemzette.

17. FEJEZET

1 És azokban a napokban, Ábrám életének kilencvenegyedik évében, Kittim gyermekei háborút indítottak Tubál gyermekei ellen, mert amikor az Úr szétszórta az emberek fiait a föld színén, Kittim gyermekei elmentek és letelepedtek Kánópia síkságán, és városokat építettek ott maguknak, és a Tibreu folyó mellett laktak.
2 Tubál fiai pedig Toscanában laktak, határuk pedig a Tibré folyóig ért, és Tubál fiai várost építettek Toscanában, és elnevezték Szabinának, atyjuk, Tubál fia nevéről, és ott laknak mind a mai napig.
3 És abban az időben Kittim gyermekei háborút indítottak Tubál gyermekei ellen, és Tubál gyermekei vereséget szenvedtek Kittim gyermekei előtt, és Kittim gyermekei miatt háromszázhetven férfi esett el Tubál gyermekei közül.
4 Abban az időben Tubál fiai megesküdtek Kittim fiainak, mondván: Ne házasodjatok közénk, és senki ne adja a lányát Kittim fiai közül valónak.
5 Mert Tubál minden leánya szép volt azokban a napokban, mert nem találkoztak akkor az egész földön olyan szép asszonyokkal, mint Tubál leányai.
6 És mindazok, akik gyönyörködtek az asszonyok szépségében, Tubál lányaihoz mentek, és tőlük vettek feleséget. Az emberek fiai, a királyok és a fejedelmek, akik nagyon gyönyörködtek az asszonyok szépségében, Tubál lányai közül vettek feleséget azokban a napokban.
7 Három évvel azután, hogy Tubál fiai megesküdtek Kittim fiainak, hogy nem adják nekik lányaikat feleségül, Kittim fiai közül mintegy húsz férfi ment, hogy elvegyenek Tubál lányai közül, de egyet sem találtak.
8 Mert Tubál fiai megtartották esküjüket, hogy nem házasodnak össze velük, és nem szegték meg esküjüket.
9 Az aratás napjaiban Tubál fiai kimentek a földjeikre, hogy betakarítsák az aratásukat. Kittim ifjai összegyűltek, és Sabina városába mentek. Mindegyik férfi elvett egy leányt Tubál lányai közül, és megérkeztek a városaikba.
10 És meghallották ezt Tubál gyermekei, és háborút indítottak ellenük, de nem tudták legyőzni őket, mert a hegy rendkívül magas volt tőlük, és amikor látták, hogy nem tudnak legyőzni őket, visszatértek földjükre.
11 Az év fordulóján Tubál fiai elmentek, és felbéreltek mintegy tízezer embert a közelükben lévő városokból, és háborúba indultak Kittim fiaival.
12 Tubál fiai pedig háborúba indultak Kittim gyermekei ellen, hogy elpusztítsák földjüket és sanyargassák őket. Ebben az összecsapásban Tubál fiai győzedelmeskedtek Kittim gyermekei felett. Kittim gyermekei, látván, hogy nagy bajban vannak, felemelték Tubál lányaitól született gyermekeiket az épült falra, hogy Tubál fiai szeme láttára legyenek.
13 Kittim fiai ezt mondták nekik: Vajon azért jöttetek, hogy háborút indítsatok a saját fiaitok és lányaitok ellen, és nem úgy tekintünk-e minket, mint a ti húsotokat és csontotokat attól fogva mind a mai napig?
14 Amikor Tubál fiai ezt meghallották, abbahagyták a háborút Kittim fiaival, és elmentek.
15 És visszatértek városaikba, és Kittim gyermekei abban az időben összegyűltek, és két várost építettek a tengerparton, és az egyiket Purtunak, a másikat Arizának nevezték el.
16 Ábrám, Terach fia akkor kilencvenkilenc éves volt.
17 Abban az időben megjelent neki az Úr, és ezt mondta neki: Szövetséget kötök közöttem és közötted, és nagyon megsokasítom utódaidat. Ez a szövetség, amelyet kötök közöttem és közötted, hogy minden fiúgyermek körülmetéltessék, te és utánad utódaid.
18 Nyolcnapos korában metéljék körül, és ez a szövetség örök szövetséggé lesz a testetekben.
19 Mostantól azért ne hívják többé Ábrámnak, hanem Ábrahámnak, és feleségedet ne hívják többé Sárainak, hanem Sárának.
20 Mert megáldalak titeket, és megsokasítom utánad magodat, hogy nagy nemzetté legyél, és királyok származzanak tőled.

18. FEJEZET

1 Ábrahám pedig felkelt, és mindent megtett, amit Isten parancsolt neki, és vette háznépét, a pénzén vásároltakat is, és körülmetélte őket, ahogyan az Úr parancsolta neki.
2 És nem maradt senki, akit körül ne metélt volna, és Ábrahámot és fiát, Izmaelt körülmetélték fitymájuk húsában; tizenhárom éves volt Izmael, amikor fitymája húsában körülmetélték.
3 Harmadnapon Ábrahám kiment sátrából, és leült az ajtóban, hogy élvezze a nap hevét, mivel teste kínjai gyötörték.
4 És megjelent neki az Úr Mamre síkságán, és elküldte három szolgáló angyalát, hogy meglátogassák őt, és ő a sátor ajtajában ült, és felemelte a tekintetét, és látta, hogy íme három férfi közeledik távolról, és felkelt, és eléjük futott, és meghajolt előttük, és bevezette őket a házába.
5 És monda nékik: Ha kedves vagyok szemeitekben, térjetek be, és egyetek egy falat kenyeret! És megszorította

őket, és bejöttek, és adott nekik vizet, és megmosták a lábukat, és odahelyezte őket egy fa alá, a sátor nyílásához.
6 Ábrahám odafutott, fogott egy gyenge és szép borjút, sietve levágta, és odaadta szolgájának, Eliezernek, hogy elkészítse.
7 Ábrahám bement Sárához a sátorba, és ezt mondta neki: Készíts gyorsan három mérték finomlisztet, gyúrd meg, és süss lepényeket, hogy befedjék a húsos fazékat. Sári meg is tette.
8 Ábrahám pedig sietve vajat és tejet, marhahúst és birkahúst hozott eléjük, és odaadta nekik enni, mielőtt a borjú húsa teljesen megpuhult volna, és ettek.
9 És miután ettek, az egyikük ezt mondta neki: Életed idejében visszatérek hozzád, és Sárának, a feleségednek fia lesz.
10 Azután a férfiak elindultak, és elmentek a maguk útjára, ahová küldték őket.
11 Azokban a napokban Szodoma és Gomora, valamint mind az öt város lakosai rendkívül gonoszak és bűnösök voltak az Úr ellen, és utálatosságaikkal bosszantották az Urat, és megerősödtek az utálatos és gúnyos öregedésben az Úr előtt, és gonoszságuk és bűneik nagyok voltak azokban a napokban az Úr előtt.
12 És volt a földjükön egy igen tágas völgy, körülbelül félnapi járásnyira, amelyben vízforrások voltak, és a vizet sok növényzet vette körül.
13 Szodoma és Gomora egész népe évenként négyszer odament feleségeikkel, gyermekeikkel és minden hozzájuk tartozóval együtt, és ott örvendeztek dobszóval és tánccal.
14 És az örvendezés idején mindannyian felkeltek és megragadták szomszédaik feleségeit, és némelyek a szomszédaik szűz lányait is, és gyönyörködtek bennük, és minden férfi látta feleségét és lányát szomszédja kezében, és egy szót sem szólt.
15 Így tettek reggeltől estig, majd hazatértek, minden férfi a házába, és minden nő a sátrába; így tettek mindig négyszer egy évben.
16 Amikor egy idegen bement a városaikba, és olyan holmikat hozott, amelyeket azért vásárolt, hogy ott adja el, összegyűltek a városok lakói, férfiak, nők és gyermekek, fiatalok és idősek, odamentek az emberhez, és erőszakkal elvették a holmiját, mindenkinek adtak egy keveset, míg el nem fogyott a tulajdonos minden holmija, amit az országba hozott.
17 És ha a jószágok tulajdonosa veszekedett velük, mondván: Micsoda munkát végeztetek velem?, akkor egyesével odamentek hozzá, és mindegyikük megmutatta neki azt a keveset, amit elvett, és gúnyolták őt, mondván: Csak azt a keveset vettem el, amit adtál nekem. És amikor ezt mindnyájuktól meghallotta, felkelt és elment tőlük bánattal és keserű lélekkel, mire mindannyian felkeltek és utána eredtek, és nagy zajjal és lármával kiűzték a városból.
18 Volt egy Elám földjéről származó ember, aki lassan haladt az úton, szamárán ülve, amely egy gyönyörű, különböző színű köpenyt vitt, a köpeny pedig zsinórral volt a szamáron megkötve.
19 És a férfi úton volt, Szodoma utcáin haladva, amikor este lement a nap, és ott maradt, hogy éjszakára is ott maradjon, de senki sem engedte be a házába; és abban az időben élt Szodomában egy gonosz és csintalan ember, aki ügyes volt a gonoszságban, és a neve Hedad volt.
20 Felemelte tekintetét, és meglátta az utazót a város utcáján, odament hozzá, és megkérdezte: Honnan jössz és hová mégy?
21 És a férfi ezt mondta neki: Hebronból Elámba utazom, ahová tartozom, és amikor már lement a nap, senki sem engedett be a házába, pedig volt kenyerem, vizem, szalmám és abrakom a szamaramnak, és semmiben sem szenvedek hiányt.
22 És Hadad felele, és monda néki: Mindent, amire szükséged lesz, megadok én, de az utcán ne maradj egész éjjel.
23 És Hadad elvitte őt a házába, és levette a szamárról a kötelet a köpenyről, és bevitte őket a házába, és adott a szamárnak szalmát és abrakot, miközben az utazó evett és ivott Hadad házában, és ott maradt aznap éjjel.
24 És reggel az utazó korán felkelt, hogy folytassa útját, amikor Hadad azt mondta neki: Várj, vigasztald meg a szíved egy falat kenyérrel, aztán menj el, és a férfi úgy is tett; és vele maradt, és mindketten együtt ettek és ittak egész nap, amikor a férfi felkelt, hogy induljon.
25 És Hadad azt mondta neki: Íme, most már hanyatlik a nap, jobb, ha egész éjjel maradsz, hogy megnyugodjon a szíved; és annyira unszolta, hogy ott maradt egész éjjel, és a második napon korán felkelt, hogy elmenjen, amikor Hadad unszolta, mondván: Vigasztald meg a szívedet egy falat kenyérrel, aztán menj el, és ott maradt és evett vele a második napon is, és akkor a férfi felkelt, hogy folytassa útját.
26 És Hadad azt mondta neki: Íme, már hanyatlik a nap, maradj velem, hogy megvigasztaljam szívedet, és reggel kelj fel korán, és menj utadra.
27 A férfi azonban nem maradt, hanem felkelt és felnyergelte a szamarát. Miközben a szamarát nyergelte, Hédad felesége ezt mondta férjének: Íme, ez a férfi már két napja velünk marad, eszik és iszik, és semmit sem adott nekünk, most pedig elmegy tőlünk anélkül, hogy bármit is adna? Hédad ezt mondta neki: Hallgass!
28 A férfi felnyergelte a szamarát, hogy induljon, és megkérte Hadadot, hogy adja át neki a kötelet és a köpenyt, hogy rákötthesse a szamárra.
29 És Hádád megkérdezte tőle: Mit mondasz? És ő azt felelte neki: Uram, add nekem a kötelet és a különböző színű köpenyt, amelyet elrejtettél magadnál a házadban, hogy megőrizd.
30 És Hadad válaszolt a férfinak, mondván: Ez álmod értelmezése: a kötél, amelyet láttál, azt jelenti, hogy életed meghosszabbodik, mint egy kötél, és mivel láttad a mindenféle színű köpenyt, azt jelenti, hogy szőlőskerted lesz, amelyben mindenféle gyümölcsfát ültetsz.
31 Az utazó pedig így felelt: Nem úgy van, uram, mert ébren voltam, amikor odaadtam neked a kötelet és a különböző színekből szőtt palástot is, amelyet a szamárról vettél le, hogy eltedd nekem; Hadad pedig így felelt: Bizony elmondtam neked álmod jelentését, és jó álom az, és ez a jelentésének jelentése.
32 Most pedig adjatok nekem négy ezüstöt, ez az álmok megfejtésének díja, tőled pedig csak három ezüstöt kérek.
33 A férfi pedig haragudott Hadád szavaira, és keservesen sírt, és elvitte Hadádot Szerákhoz, Szodoma bírájához.
34 És a férfi előadta ügyét Serak bíró előtt, mire Hedad így válaszolt, mondván: Nem úgy van, hanem így áll a dolog;

és a bíró azt mondta az utazónak: Ez a férfi, Hedad, igazat mond neked, mert híres a városokban az álmok pontos megfejtéséről.
35 A férfi pedig felkiáltott a bíró szavára, és ezt mondta: Nem így van, Uram, mert azon a napon adtam neki a kötelet és a palástot, amely a szamáron volt, hogy eltegye azokat a házában; és mindketten vitatkoztak a bíró előtt, az egyik azt mondta: Így áll a dolog, a másik pedig másképp nyilatkozott.
36 És Hadad azt mondta a férfinak: Adj nekem négy ezüstöt, amit álmaim megfejtéséért kérek; nem adok kedvezményt; és add meg nekem a négy étkezés költségét, amelyet az én házamban ettél.
37 És monda a férfi Hadadnak: Bizony megfizetek neked azért, amit a házadban ettem, csak add ide nekem a kötelet és a palástot, a melyet elrejtettél a házadban.
38 És Hedad válaszolt a bíró előtt, és ezt mondta a férfinak: Nem mondtam meg neked álmod jelentését? A zsinór azt jelenti, hogy napjaid meghosszabbodnak, mint a kötél, a palást pedig azt, hogy szőlőskerted lesz, amelyben mindenféle gyümölcsfát ültethetsz.
39 Ez álmod helyes értelmezése. Add meg nekem most a négy ezüstöt, amit kártérítésül kérek, mert nem engedek neked semmit.
40 És a férfi sírt Hadad szavaira, és mindketten veszekedtek a bíró előtt, és a bíró parancsokat adott a szolgáinak, akik meggondolatlanul kiűzték őket a házból.
41 És elmentek, veszekedve a bíróval, amikor Sodoma népe meghallotta őket, és köréjük gyűltek, és kiabáltak az idegen ellen, és meggondolatlanul kiűzték a városból.
42 A férfi pedig folytatta útját szamarán, keserű lélekkel, jajveszékelve és sírva.
43 És miközben ment tovább, sírt amiatt, ami történt vele Sodoma romlott városában.

19. FEJEZET

1 Szodoma városainak négy bírája volt négy városhoz, és ezek voltak a neveik: Szerák Szodoma városában, Sarkad Gomorában, Zabnak Admában és Menon Cebojimban.
2 Eliezer, Ábrahám szolgája pedig különböző neveket adott nekik, és Szerákot Sakrának, Sarkadot Sakrurának, Zebnakot Kezobimnak és Menont Matzlodinnak változtatta át.
3 És négy bírájuk kívánságára Szodoma és Gomora népe ágyakat állíttatott fel a városok utcáin, és ha valaki ezekre a helyekre érkezett, megragadták és az egyik ágyukhoz vitték, és erőszakkal abba fektették.
4 És amikor lefeküdt, három férfi állt a fejénél és három a lábánál, és megmérték az ágy hosszával. Ha pedig a férfi alacsonyabb volt az ágynál, ez a hat férfi mindkét végénél kifeszítette, és amikor hozzájuk kiáltott, nem válaszoltak neki.
5 És ha hosszabb volt, mint az ágy, akkor az ágy két oldalát mindkét végénél összehúzták, amíg a férfi el nem érte a halál kapuját.
6 És ha továbbra is kiáltott hozzájuk, így válaszoltak neki: Így tesznek azzal az emberrel, aki a mi földünkre jön.
7 Amikor az emberek meghallották mindazt, amit Szodoma városainak lakói tettek, tartózkodtak attól, hogy odamenjenek.
8 És amikor egy szegény ember a földjükre érkezett, ezüstöt és aranyat adtak neki, és kihirdették az egész városban, hogy ne adjanak neki egy falat kenyeret sem enni. Ha pedig az idegen néhány napig ott maradt, és éhen halt, mivel egy falat kenyeret sem tudott szerezni, akkor halálakor a város összes lakója eljött, és elvitte az ezüstjét és aranyát, amit neki adtak.
9 És akik felismerték az ezüstöt vagy aranyat, amit adtak neki, visszavették, és halálakor megfosztották ruháitól, és veszekedtek körülöttük, és aki győzött a szomszédján, az elvette azokat.
10 Ezután elvitték és eltemették a sivatag cserjés részei alá; így tettek minden napon mindenkivel, aki hozzájuk ment és meghalt az ő földjükön.
11 Idővel Sára elküldte Eliézert Sodomába, hogy lássa Lótot, és érdeklődjön a hogyléte felől.
12 Eliezer pedig Szodomába ment, és találkozott egy sodomai férfival, aki egy idegennel verekedett, és a sodomai férfi lefosztotta a szegény embert minden ruhájától, és elment.
13 És ez a szegény ember Eliézerhez kiáltott, és könyörgött a kegyéért amiatt, amit a szodomai férfi tett vele.
14 És monda néki: Miért teszel így a szegény emberrel, aki a te földedre jött?
15 És felele a sodomai férfi Eliézernek, mondván: Testvéred ez az ember, vagy a szodomaiak tettek téged ma bíróvá, hogy erről az emberről beszélsz?
16 Eliézer pedig vitatkozott a sodomai férfival a szegény ember miatt, és amikor Eliézer odament, hogy visszaszerezze a szegény ember ruháit a sodomai férfitól, sietve egy kővel homlokon verte Eliézert.
17 És bőségesen folyt a vér Eliezer homlokáról, és amikor a férfi meglátta a vért, megragadta Eliezert, és ezt mondta: Add meg nekem a béremet, amiért megszabadítottalak ettől a rossz vértől, amely a homlokodon volt, mert ez a szokás és a törvény a mi országunkban.
18 Eliezer ezt mondta neki: Megsebesítettél engem, és béredet követeled tőlem; de Eliezer nem akart hallgatni a sodomai férfi szavaira.
19 A férfi megragadta Eliézert, és elvitte őt Sakrához, Sodoma bírájához ítéletre.
20 A férfi pedig szóla a bírónak, mondván: Kérlek, uram, ezt tette ez az ember, mert úgy megütöttem őt egy kővel, hogy folyt a vér a homlokából, és nem akarta megadni nekem a béremet.
21 És a bíró azt mondta Eliezernek: Ez az ember igazat mond neked, add meg neki a bérét, mert ez a szokás a mi országunkban; és Eliezer hallotta a bíró szavait, és felemelt egy követ, és megütötte a bírót, és a kő a homlokára csapódott, és bőségesen folyt a vér a bíró homlokáról. Eliezer pedig azt mondta: Ha ez a szokás a ti országotokban, akkor add meg ennek az embernek, amit nekem kellett volna adnom neki, mert ez a te döntésed volt, te rendelted el.
22 Eliézer pedig otthagyta a sodomai férfit a bírónál, és az elment.
23 És amikor Elám királyai háborút indítottak Szodoma királyaival, Elám királyai elfoglalták Szodoma minden vagyonát, és foglyul ejtették Lótot vagyonával együtt, és amikor ezt megmondták Ábrahámnak, elment és háborút

indított Elám királyaival, és visszaszerezte kezükből Lót minden vagyonát, valamint Szodoma vagyonát is.
24 Abban az időben Lót felesége lányt szült neki, akit Paltitnak nevezett el, mondván: Mert Isten megszabadította őt és egész háznépét Elám királyaitól. Lót lánya, Paltit felnőtt, és Szodoma egyik férfia feleségül vette.
25 És egy szegény ember jött a városba, hogy élelmet keressen, és néhány napig a városban maradt, és Szodoma egész népe kihirdette szokását, hogy nem adnak ennek az embernek egy falat kenyeret sem enni, amíg holtan nem rogy a földre, és így is tettek.
26 És Paltit, Lót lánya látta ezt az embert az utcán feküdni éhen halva, és senki sem adott neki semmit, hogy életben maradjon, és már a halál szélén állt.
27 És lelkét megtöltötte szánalom a férfi miatt, és titokban kenyérrel etette őt sok napon át, és ennek a férfinak a lelke megelevenedett.
28 Mert amikor kiment vizet hozni, a kenyeret a vizeskorsóba tette, és amikor odaért, ahol a szegény ember volt, kivette a kenyeret a korsóból, és adott neki enni; így tett sok napon át.
29 Szodoma és Gomora egész lakossága csodálkozott, hogy ez az ember hogyan bírja elviselni az éhezést ennyi napig.
30 És mondának egymásnak: Ez csak azért lehet, mert eszik és iszik, mert senki sem bír ki annyi napig éhezni vagy élni, mint ez az ember, anélkül, hogy még az arca is megváltozna; és három férfi elrejtőzött azon a helyen, ahol a szegény ember állomásozott, hogy megtudják, ki hozott neki kenyeret enni.
31 És azon a napon kiment Paltit, Lót lánya vizet hozni, és kenyeret tett a vizeskorsójába, és odament vizet meríteni a szegény ember helyéhez, és kivette a kenyeret a korsóból, és odaadta a szegény embernek, és az megette.
32 És a három férfi látta, mit tett Paltith a szegény emberrel, és ezt mondták neki: Tehát te tartottad el őt, és ezért nem halt éhen, nem változott meg a külseje, és nem halt meg úgy, mint a többi.
33 És a három férfi kiment a rejtekhelyéről, és elragadták Paltithot és a kenyeret, amely a szegény ember kezében volt.
34 És elvitték Paltithot, és bíráik elé vitték, és ezt mondták nekik: Így tett ő, és ő látta el kenyérrel a szegény embert, ezért nem halt meg egész idő alatt; most tehát hirdesd ki nekünk a büntetést, amiért ez az asszony megszegte törvényünket.
35 Szodoma és Gomora lakói összegyűltek, tüzet gyújtottak a város utcáján, megragadták az asszonyt, tűzbe vetették, és hamuvá égett.
36 És Admá városában élt egy asszony, akivel hasonlóképpen tettek.
37 Egy utazó érkezett Admá városába, hogy ott töltse az éjszakát, azzal a szándékkal, hogy reggel hazamegy, és leült a fiatalasszony apjának házának ajtajával szemben, hogy ott maradjon, mivel a nap már lenyugodott, amikor odaért; és a fiatalasszony meglátta őt a ház ajtajában ülni.
38 És vizet kért tőle inni, és az azt mondta neki: Ki vagy te? És ő azt mondta neki: Ma úton voltam, és naplementekor érkeztem ide, ezért itt maradok egész éjjel, reggel pedig korán kelek, és folytatom utamat.
39 A leány bement a házba, és hozott a férfinak kenyeret és vizet, hogy egyen és igyon.
40 És ez az ügy Admá népének tudomására jutott, és összegyűltek, és a bírák elé vitték a fiatal nőt, hogy megítéljék őt ezért a tettért.
41 És a bíró azt mondta: Halálos ítéletnek kell sújtania ezt az asszonyt, mert megszegte törvényünket, és ezért ez a döntés róla.
42 És összegyűltek azoknak a városoknak a lakói, kihozták a fiatal nőt, és tetőtől talpig mézzel kenték meg, ahogy a bíró előírta, és a kaptáraikban lévő méhraj elé állították, és a méhek rárepültek és megcsípték, úgyhogy az egész teste feldagadt.
43 A fiatal asszony a méhek miatt kiáltott, de senki sem figyelt rá, senki sem sajnálta, és kiáltása felhatott az égbe.
44 És az Úr haragra gerjedt emiatt és Szodoma városainak minden cselekedetén, mert bőségesen volt élelmük, és nyugalom uralkodott közöttük, de mégsem voltak hajlandóak támogatni a szegényeket és a rászorulókat, és azokban a napokban gonosz tetteik és bűneik naggyá váltak az Úr előtt.
45 Az Úr pedig hívatá két angyalt azok közül, akik Ábrahám házához jöttek, hogy elpusztítsák Sodomát és városait.
46 És felkeltek az angyalok Ábrahám sátrának ajtajából, miután ettek és ittak, és este elérték Sodomát. Lót akkor Szodoma kapujában ült, és amikor meglátta őket, felkelt, hogy elébejük menjen, és földig hajolt.
47 És igen unszolta őket, és bevezette őket a házába, és adott nekik eleséget, hogy ettek, és ott töltötték az éjszakát.
48 Az angyalok pedig ezt mondták Lótnak: Kelj fel, menj ki erről a helyről te és minden hozzád tartozó, hogy el ne vessz el e város gonoszsága miatt, mert az ÚR elpusztítja ezt a helyet.
49 Az angyalok pedig megragadták Lót kezét, felesége kezét, gyermekeinek kezét és mindenét, ami hozzá tartozott, és kivitték őt, és a városokon kívül helyezték.
50 És mondának Lótnak: Menekülj, mentsd az életed! És elmenekült, és minden, amije volt.
51 Akkor tűz és kénkő esőt bocsátott az ÚR az égből, az ÚRtól Sodomára, Gomorára és mind ezekre a városokra.
52 És lerombolta ezeket a városokat, az egész síkságot és a városok minden lakóját, és a föld növényzetét is; és Adó, Lót felesége visszatekintett, hogy lássa a városok pusztulását, mert megindult benne a szánalom a Szodomában maradt lányai miatt, akik nem mentek vele.
53 És amikor visszatekintett, sóoszloppá változott, és mind a mai napig azon a helyen van.
54 Az ökrök pedig, amelyek azon a helyen álltak, naponta felnyalták a sót a lábuk végéig, és reggelre újra kikelt, és újra felnyalták, egészen a mai napig.
55 Lót pedig és két lánya, akik vele maradtak, elmenekültek Adullám barlangjába, és ott maradtak egy ideig.
56 Ábrahám korán reggel felkelt, hogy lássa, mi történt Sodoma városaival; és látta, hogy a városok füstje felszáll, mint a kemence füstje.
57 Lót és két lánya a barlangban maradtak, és bort itattak apjukkal, és vele háltak, mert azt mondták, hogy nincs ember a földön, aki magot tudna támasztani belőlük, mert azt gondolták, hogy az egész föld elpusztult.

58 És mindketten hála az apjukkal, és fogantak, és fiúkat szültek, és az elsőszülött Moábnak nevezte el fiát, mondván: Az én apámtól fogantam őt; ő a Moábiták atyja mind e mai napig.
59 A fiatalabbik pedig Benaminak nevezte a fiát; ő Ammon fiainak atyja mind a mai napig.
60 És ezután Lót és két lánya elment onnan, és a Jordánon túl lakott két lányával és fiaikkal. Lót fiai felnőttek, és elmentek, és feleségeket vettek maguknak Kánaán földjéről, és gyermekeket nemzettek, és termékenyek voltak és sokasodtak.

20. FEJEZET

1 Abban az időben Ábrahám elindult Mamré síkságáról, és a filiszteusok földjére ment, és Gerárban telepedett le; Ábrahám Kánaán földjén való tartózkodásának huszonötödik évében, Ábrahám életének századik évében érkezett Gerárba, a filiszteusok földjére.
2 És amikor beléptek a földre, ezt mondta feleségének, Sárának: Bárki, aki megkérdezi tőled, mondd, hogy a húgom vagy, hogy megmeneküljünk a föld lakóinak gonoszságától.
3 Amikor Ábrahám a filiszteusok földjén lakott, Abimeleknek, a filiszteusok királyának szolgái látták, hogy Sára igen szép, és megkérdezték Ábrahámot felőle, aki azt mondta: A húgom.
4 Abimélek szolgái elmentek Abimélekhez, mondván: Egy férfi jött Kánaán földjéről, hogy telepedjen le e földre, és van egy igen szép húga.
5 Abimelek meghallotta szolgáinak szavait, akik dicsérték neki Sárát, és elküldte szolgáit, akik elvitték Sárát a királyhoz.
6 Sára pedig bement Abimelek házába, és a király látta, hogy Sára szép, és nagyon tetszett neki.
7 És odament hozzá, és ezt kérdezte tőle: Micsoda ember az neked, akivel a mi földünkre jöttél? Sára pedig azt felelte: A testvérem, és Kánaán földjéről jöttünk, hogy ott lakjunk, ahol csak találunk helyet.
8 És Abimelek azt mondta Sárának: Íme, előtted van az országom, helyezd el testvéredet ezen a földön bármelyik részén, amelyik tetszik neked, és kötelességünk lesz felmagasztalni és kiemelni őt az ország minden népe közül, mivel a testvéred.
9 Abimélek hívatta Ábrahámot, és Ábrahám megérkezett Abimélekhez.
10 Abimelek ezt mondta Ábrahámnak: Íme, megparancsoltam, hogy a te húgodért, Sáráért tiszteljenek téged, ahogyan kívánod.
11 Ábrahám pedig kiment a királytól, és a király kísérete követte őt.
12 Ahogy este szoktak lenni, mielőtt az emberek nyugovóra térnek, a király a trónján ült, és mély álom szállt rá, lefeküdt a trónra, és aludt reggelig.
13 És azt álmodta, hogy az Úr angyala elment hozzá kivont karddal a kezében, és az angyal Abimelek fölé állt, és meg akarta ölni őt karddal. A király pedig megrémült álmában, és ezt mondta az angyalnak: Mit vétettem ellened, hogy idejöttél, hogy megölj engem kardoddal?
14 Az angyal így felelt Abimeleknek: Íme, meghalsz az asszony miatt, akit tegnap este házadba hoztál, mert férjes asszony, Ábrahám felesége, aki házadba jött. Most azért add vissza annak a férfinak a feleségét, mert az ő felesége; és ha nem adod vissza, tudd meg, hogy biztosan meghalsz, te és minden, ami a tied.
15 És azon az éjszakán nagy kiáltás támadt a filiszteusok földjén, és az ország lakói egy férfi alakját látták állni kivont karddal a kezében, és karddal sújtotta az ország lakóit, igen, tovább sújtotta őket.
16 Az Úr angyala pedig azon az éjszakán megverte a filiszteusok egész földjét, és nagy zűrzavar támadt azon az éjszakán és a rákövető reggelen.
17 És minden méh bezárult, és minden magzatuk, és az Úr keze rajtuk volt Sára miatt, Ábrahám felesége miatt, akit Abimelek elvett.
18 Másnap reggel Abimelek félelemmel, zavarral és nagy rettegéssel felkelt, elküldött, és behívatta szolgáit, és elmondta nekik az álmát, mire a nép nagyon megrémült.
19 És egy férfi, aki a király szolgái között állt, így felelt a királynak: Ó, uram király, add vissza ezt az asszonyt a férjének, mert ő a férje, mert ugyanez történt Egyiptom királyával is, amikor ez az ember Egyiptomba jött.
20 És monda a feleségéről: A húgom ő, mert így szokott cselekedni, mikor jövevény földjére költözik.
21 A fáraó elküldte a fáraót, és feleségül vette ezt az asszonyt, az ÚR pedig súlyos csapásokat bocsátott rá, míg vissza nem adta az asszonyt a férjének.
22 Most azért, ó, szuverén király, tudd meg, mi történt tegnap éjjel az egész országban, mert igen nagy rémület, nagy fájdalom és jajveszékelés volt, és tudjuk, hogy az asszony miatt történt, akit elvittél.
23 Most azért adjátok vissza ezt az asszonyt a férjének, nehogy velünk is az történjen, mint a fáraóval, Egyiptom királyával és alattvalóival, és ne haljunk meg; és Abimelek sietve hívatta Sárát, és az elé járult, és ő is hívatta Ábrahámot, és az elé járult.
24 Abimelek ezt kérdezte tőlük: Miért csináljátok ezt a munkát, hogy testvérnek mondjátok magatokat, én pedig ezt az asszonyt vettem feleségül?
25 Ábrahám ezt mondta: Azt gondoltam, hogy meghalok a feleségem miatt; Abimelek pedig vett juhokat, szarvasmarhákat, szolgákat és szolgálóleányokat, és ezer ezüstöt, és odaadta Ábrahámnak, ő pedig visszaadta neki Sárát.
26 Abimélek ezt mondta Ábrahámnak: Íme, előtted van az egész föld, lakj ott, ahol jónak látod.
27 Ábrahám és felesége, Sára, tisztelettel és tiszteletteljesen távoztak a király színe elől, és letelepedtek azon a földön, méghozzá Gerárban.
28 A filiszteusok földjének minden lakója és a király szolgái még mindig kínlódott a csapás miatt, amelyet az angyal egész éjjel Sára miatt sújtott rájuk.
29 Abimelek pedig hívatta Ábrahámot, mondván: Imádkozz most szolgáidért az Úrhoz, a te Istenedhez, hogy távolítsa el ezt a halandóságot közülünk.
30 És Ábrahám imádkozott Abimélekért és alattvalóiért, és az Úr meghallgatta Ábrahám imáját, és meggyógyította Abiméleket és minden alattvalóját.

21. FEJEZET

1 És történt abban az időben, miután Ábrahám a filiszteusok földjén, Gerárban lakott, hogy Isten meglátogatta Sárát, és az Úr megemlékezett róla, és fogant, és fiút szült Ábrahámnak.
2 Ábrahám Izsáknak nevezte el a fiát, aki született neki, akit Sára szült neki.
3 Ábrahám körülmetélte fiát, Izsákot nyolcnapos korában, ahogyan Isten megparancsolta Ábrahámnak, hogy tegyen az utána következő magvával; Ábrahám száz, Sára pedig kilencven éves volt, amikor Izsák született nekik.
4 A gyermek felnőtt, és elválasztották, Ábrahám pedig nagy lakomát rendezett azon a napon, amelyen Izsákot elválasztották.
5 És eljött Sém, Éber és az ország minden nagy népe, Abimelek, a filiszteusok királya és szolgái, és Pikhól, a seregének parancsnoka, hogy egyenek, igyanak és örvendezzenek azon a lakomán, amelyet Ábrahám készített fia, Izsák elválasztásának napján.
6 Terah, Ábrahám apja, és Náhór, a testvére is megérkezett Háránból, ők és mindazok, akik hozzájuk tartoztak, mert nagyon örültek, amikor meghallották, hogy Sárának fia született.
7 És megérkeztek Ábrahámhoz, és ettek és ittak azon a lakomán, amelyet Ábrahám készített Izsák elválasztásának napján.
8 Terach és Náhór pedig örvendeztek Ábrahámmal, és sok napig maradtak nála a filiszteusok földjén.
9 Abban az időben halt meg Szerug, Reú fia, Izsáknak, Ábrahám fiának születése után első évben.
10 Szerug összesen kétszázharminckilenc esztendőt élt, majd meghalt.
11 Izmael, Ábrahám fia felnőtt azokban a napokban; tizennégy éves volt, amikor Sára Izsákot szülte Ábrahámnak.
12 Isten pedig Izmaellel, Ábrahám fiával volt, aki felnőtt, megtanult íjjal járni, és íjász lett.
13 Amikor Izsák ötéves volt, Izmaellel ült a sátor ajtajában.
14 És Izmael odament Izsákhoz, és leült vele szemben, és fogta az íjat, kifeszítette, beletette a nyilat, és meg akarta ölni Izsákot.
15 És Sára látta, hogy mit kívánt Izmael tenni fiával, Izsákkal, és ez rendkívül elszomorította a fia miatt, és hívatta Ábrahámot, és ezt mondta neki: Kergesd el ezt a szolgálót és a fiát, mert az ő fia nem örökölhet az én fiammal, mert ezt akarta ma vele tenni.
16 És Ábrahám hallgatott Sára szavára, és korán reggel felkelt, és vett tizenkét kenyeret és egy tömlő vizet, amit Hágárnak adott, és elküldte őt a fiával együtt. Hágár pedig elment a fiával a pusztába, és Párán pusztájában laktak a puszta lakóival, és Izmael íjász volt, és sokáig lakott a pusztában.
17 És ő és az anyja utána Egyiptom földjére mentek, és ott laktak. Hágár pedig feleséget vett a fiának Egyiptomból, akinek a neve Meriba volt.
18 És Izmael felesége teherbe esett, és négy fiút és két lányt szült, és Izmael, anyja, felesége és gyermekei ezután elmentek és visszatértek a pusztába.
19 És sátrakat vertek maguknak a pusztában, amelyekben laktak, és folytatták az utazást, majd havonta és évente pihentek.
20 Isten juhokat, szarvasmarhákat és sátrakat adott Izmaelnek Ábrahámért, az ő atyjáért, és a férfiúnak sokasodtak a jószágai.
21 Izmael pedig sivatagokban és sátrakban lakott, utazott és sokáig pihent, és nem látta apja arcát.
22 És egy idő múlva Ábrahám azt mondta feleségének, Sárának: Elmegyek, és meglátogatom a fiamat, Izmaelt, mert szeretném látni őt, mivel már régóta nem láttam.
23 Ábrahám pedig elment az egyik tevéjén a pusztába, hogy megkeresse fiát, Izmaelt, mert hallotta, hogy az sátorban lakik a pusztában mindenével együtt.
24 És Ábrahám elment a pusztába, és dél körül ért Izmael sátrához, és kérdezősködött Izmael felől, és megtalálta Izmael feleségét, amint a sátorban ül a gyermekeivel, és Izmael, a férje, és az anyja nem volt velük.
25 Ábrahám megkérdezte Izmael feleségét, mondván: Hová ment Izmael? Az pedig azt felelte: Kiment a mezőre vadászni, Ábrahám pedig még a tevén ült, mert nem akart leszállni a földre, ahogyan megesküdött feleségének, Sárának, hogy nem száll le a tevéről.
26 Ábrahám ezt mondta Izmael feleségének: Leányom, adj nekem egy kis vizet innom, mert fáradt vagyok az úttól.
27 Izmael felesége így válaszolt Ábrahámnak: Nincsen sem vizünk, sem kenyerünk, és továbbra is a sátorban ült, és nem vette észre Ábrahámot, és nem kérdezte meg tőle, hogy ki ő.
28 De ő verte gyermekeit a sátorban, és átkozta őket, és a férjét, Izmaelt is átkozta, és szidalmazta őt. Ábrahám pedig hallotta Izmael feleségének szavait a gyermekeihez, és nagyon haragudott és elégedetlen lett.
29 Ábrahám pedig hívta az asszonyt, hogy jöjjön ki hozzá a sátorból, és az asszony odament, és megállt Ábrahámmal szemben, mert Ábrahám még a tevén ült.
30 Ábrahám ezt mondta Izmael feleségének: Amikor férjed, Izmael hazatér, ezeket a szavakat mondd neki:
31 Egy nagyon öreg ember jött ide a filiszteusok földjéről, hogy megkeressen téged, és ilyen volt a külseje és az alakja; nem kérdeztem meg tőle, hogy ki ő, és mivel nem voltál itt, szólt hozzám, és ezt mondta: Amikor Izmael, a férjed visszatér, mondd meg neki, hogy ezt mondta ez az ember: Amikor hazaérsz, tedd el ezt a szöget a sátorból, amelyet ide helyeztél, és tegyél egy másik szöget a helyére.
32 Ábrahám befejezte az asszonynak adott utasításait, megfordult és elindult a tevén hazafelé.
33 És miután Izmael megjött a vadászatból anyjával, visszatértek a sátorba, és a felesége ezeket a szavakat mondta neki:
34 Egy igen öreg ember jött a filiszteusok földjéről, hogy megkeressen téged, és ilyen volt a külseje és az alakja. Nem kérdeztem meg tőle, hogy ki ő, és mivel nem voltál otthon, azt mondta nekem: Amikor hazajön a férjed, mondd meg neki: Így szól az öreg: Tedd el a sátorból a szöget, amelyet ide állítottál, és tegyél egy másik szöget a helyére.
35 És Izmael hallotta felesége szavait, és tudta, hogy az apja az, és hogy a felesége nem tiszteli őt.
36 És Izmael megértette apja szavait, amelyeket feleségének mondott, és Izmael hallgatott apja szavára, és Izmael eltaszította azt az asszonyt, aki elment.

37 És Izmael ezután elment Kánaán földjére, és vett magának egy másik feleséget, és elvitte őt sátrába, arra a helyre, ahol akkoriban lakott.
38 Három év múlva pedig monda Ábrahám: Újra elmegyek és meglátogatom Izmaelt, az én fiamat, mert már régóta nem láttam őt.
39 És felült a teve tetejére, és elment a pusztába, és dél körül elérte Izmael sátrát.
40 És kérdezősködött Izmael felől, és a felesége kijött a sátorból, és azt mondta: Nincs itt, uram, mert elment vadászni a mezőre, és etetni a tevéket, és az asszony azt mondta Ábrahámnak: Térj be uram sátorába, és egyél egy falat kenyeret, mert a lelkednek el kell fáradtnak lennie az utazás miatt.
41 És Ábrahám azt mondta neki: Nem állok meg, mert sietek folytatni az utamat, de adj nekem egy kis vizet inni, mert szomjas vagyok; és az asszony sietve beszaladt a sátorba, és vizet és kenyeret hozott Ábrahámnak, amit elé tett, és unszolta, hogy egyen, és evett és ivott, és megvigasztalódott a szíve, és megáldotta fiát, Izmaelt.
42 És befejezte az étkezését, és áldotta az Urat, és ezt mondta Izmael feleségének: Amikor Izmael hazaér, ezeket a szavakat mondd neki:
43 Egy igen öreg ember jött ide a filiszteusok földjéről, és kérdezősködött felőled, pedig te nem voltál itt; hoztam neki kenyeret és vizet, evett és ivott, és megnyugodott a szíve.
44 És ezeket a szavakat mondta nekem: Amikor Izmael, a férjed hazaér, mondd neki: A sátorszög, amely van, nagyon jó, ne tedd el a sátortól.
45 És Ábrahám befejezte az asszonynak adott parancsokat, és ellovagolt otthonába, a filiszteusok földjére; és amikor Izmael a sátrához ért, felesége örömmel és vidám szívvel kiment elé.
46 És monda néki: Egy öreg ember jött ide a Filiszteusok földjéről, és ilyen volt a külseje, és kérdezősködött felőled, de te nem voltál itt. Hoztam tehát kenyeret és vizet, és evett és ivott, és megnyugodott a szíve.
47 És ezeket a szavakat mondta nekem: Amikor Izmael, a férjed hazaér, mondd neki: A sátorszög, amely van, nagyon jó, ne tedd el a sátortól.
48 És Izmael tudta, hogy az apja az, és hogy a felesége tisztelte őt, és az Úr megáldotta Izmaelt.

22. FEJEZET

1 Izmael ekkor felkelt, fogta feleségét, gyermekeit, jószágát és mindenét, amije volt, és elindult onnan, és visszatért apjához a filiszteusok földjére.
2 Ábrahám elmondta fiának, Izmaelnek, mit tett Izmael első feleségével, akit az elvett, aszerint, amit az tett.
3 És Izmael és gyermekei sok napig Ábrahámmal laktak azon a földön, és Ábrahám sokáig lakott a filiszteusok földjén.
4 És a napok teltek, és elérték a huszonhat évet, és ezután Ábrahám szolgáival és minden hozzá tartozóval együtt elment a filiszteusok földjéről, és nagy távolságra költözött, és Hebron közelébe értek, és ott maradtak, és Ábrahám szolgái kutakat ástak, és Ábrahám és minden hozzá tartozója a víz mellett lakott, és Abimeleknek, a filiszteusok királyának szolgái meghallották a hírt, hogy Ábrahám szolgái kutakat ástak az ország határában.
5 És odamentek és veszekedtek Ábrahám szolgáival, és kirabolták tőlük a nagy kutat, amelyet ástak.
6 És meghallotta ezt az ügyet Abimélek, a filiszteusok királya, és Pikállal, a seregének parancsnokával, és húsz emberével elment Ábrahámhoz, és Abimélek beszélt Ábrahámmal szolgáiról, Ábrahám pedig megdorgálta Abiméleket a kút miatt, amelyet szolgái kiraboltak tőle.
7 Abimélek ezt mondta Ábrahámnak: Él az ÚR, aki az egész földet teremtette, hogy nem hallottam arról a tettről, amelyet szolgáim a te szolgáiddal tettek, mind a mai napig.
8 Ábrahám hét bárányt vett, és odaadta Abimeleknek, mondván: Fogadd el ezeket az én kezemből, hogy legyenek bizonyságul nekem, hogy én ástam ezt a kutat.
9 Abimelek fogta a hét bárányt, amelyeket Ábrahám adott neki, mert bőségesen adott neki jószágot és szarvasmarhát is. Abimelek megesküdött Ábrahámnak a kút felől, ezért nevezte el azt a kutat Beérsebának, mert ott esküdtek meg mindketten felőle.
10 És mindketten szövetséget kötöttek Beérsebában, és Abimelek felkelt Pikollal, seregének parancsnokával és minden emberével, és visszatértek a filiszteusok földjére, és Ábrahám és minden hozzá tartozó Beérsebában lakott, és sokáig azon a földön volt.
11 Ábrahám nagy ligetet ültetett Beérsebában, és négy kaput készített hozzá a föld négy oldalára nézve, és szőlőt ültetett benne, hogy ha egy utazó Ábrahámhoz érkezett, bement bármelyik kapun, amely az útjában volt, és ott maradt, evett, ivott, jóllakott, majd elindult.
12 Mert Ábrahám háza mindig nyitva állt az átutazó emberek fiai előtt, akik naponta eljöttek enni és inni Ábrahám házába.
13 És bárkinek, aki éhségtől vezérelve Ábrahám házába ment, Ábrahám adott kenyeret, hogy egyen és igyon, és jóllakjon; és aki mezítelenül ment a házába, azt felöltöztette tetszése szerinti ruhákba, ezüstöt és aranyat adott neki, és megismertette vele az Urat, aki teremtette őt a földön; ezt tette Ábrahám egész életében.
14 Ábrahám pedig, gyermekei és minden hozzá tartozója Beérsebában lakott, és sátrát Hebronig verte fel.
15 És Ábrahám testvére, Náhor, és apja, és minden hozzájuk tartozó Háránban lakott, mert nem jöttek Ábrahámmal Kánaán földjére.
16 Náhornak gyermekei születtek, akiket Milka, Hárán leánya, Sárának, Ábrahám feleségének a húga szült neki.
17 Ezek voltak a nyolc fia, akiket Milka szült Náhórnak, Ábrahám testvérének: Úc, Búz, Kemuél, Kesed, Hazó, Pildás, Tidláf és Betúél.
18 Náhornak volt egy ágyasa, akinek a neve Reuma volt, és ő szült Náhornak négy fiút: Zebachot, Gákást, Tákást és Maákát.
19 Náhornak tizenkét fia született a lányain kívül, és nekik is születtek gyermekeik Háránban.
20 Úznak, Náhor elsőszülöttjének a gyermekei voltak: Ábi, Keref, Gádin, Melusz és Debóra, az ő húguk.
21 Búz fiai voltak: Berakel, Naamat, Seva és Madónú.
22 Kemuel fiai pedig Arám és Rékób voltak.
23 Keszed fiai voltak: Anamlech, Mésaj, Benon és Jifi; Hazó fiai pedig Pildás, Méki és Ófer.
24 Pildás fiai pedig: Arúd, Khámum, Mered és Molók.
25 Tidlaf fiai voltak: Músán, Kúsán és Muci.

26 Bethuél gyermekei voltak: Sékár, Lábán és Rebeka, a húguk.
27 Ezek Náhor fiainak családjai, akik Háránban születtek nekik; Arám, Kemuél fia és Rékób, az ő testvére elment Háránból, és egy völgyet találtak az országban az Eufrátesz folyó mellett.
28 És várost építettek ott, és a várost Pethorról, Arám fiáról nevezték el, ez Arám Naherajim mind a mai napig.
29 Kesed gyermekei is elmentek, hogy letelepedjenek ott, ahol helyet találtak, és elmentek, és találtak egy völgyet Sineár földjével szemben, és ott telepedtek le.
30 És építettek ott maguknak egy várost, és elnevezték a várost atyjuk nevéről Kesednek, ez a föld a mai napig Kasdim, és a kaszdik laktak azon a földön, és termékenyek voltak, és rendkívül megsokasodtak.
31 Terach, Náhor és Ábrahám apja, öregkorában más feleséget vett magának, akinek Pelila volt a neve, és az fogant, és fiút szült neki, akit Zobának nevezett el.
32 Terah huszonöt évig élt, miután nemzette Zobát.
33 És Terach meghalt abban az évben, azaz Izsáknak, Ábrahám fiának születésének harmincötödik évében.
34 Terah napjai kétszázöt évet tettek ki, és Háránban temették el.
35 Zoba, Terah fia harminc évig élt, és nemzette Arámot, Akhlist és Meriket.
36 Arámnak, Zoba fiának, Terach fiának három felesége volt, és tizenkét fiút és három lányt nemzett; az ÚR pedig gazdagságot és jószágot adott Arámnak, Zoba fiának, és rengeteg szarvasmarhát, juhokat és csordákat, és a férfi igen megsokasodott.
37 Arám, Zoba fia, testvérével és egész háznépével elindult Háránból, és ott telepedtek le, ahol helyet találtak, mert túl sok vagyonuk volt ahhoz, hogy Háránban maradjanak; nem maradhattak Háránban testvéreikkel, Náhor gyermekeivel együtt.
38 Arám, Cóba fia pedig elment testvéreivel, és találtak egy völgyet távol a keleti vidéken, és ott telepedtek le.
39 És várost is építettek ott, és elnevezték Arámnak, legidősebb testvérük nevéről; ez Arám Zobának számít mind a mai napig.
40 Izsák, Ábrahám fia pedig abban az időben felnőtt, és Ábrahám, az ő apja, tanította őt az Úr útjára, hogy megismerje az Urat, és az Úr vele volt.
41 Amikor Izsák harminchét éves volt, testvére, Izmael vele volt a sátorban.
42 És Izmael dicsekedett magával Izsák előtt, mondván: Tizenhárom éves voltam, amikor az Úr szólt atyámnak, hogy metéljen körül minket, és az Úr szava szerint cselekedtem, amelyet atyámnak szólt, és lelkemet az Úrnak adtam, és nem szegtem meg a szavát, amelyet atyámnak parancsolt.
43 Izsák így felelt Izmaelnek: Miért dicsekszel nekem ezzel a kis darabbal a testedből, amelyet kivettél testedből, amelyről az Úr parancsolt neked?
44 Él az Úr, Ábrahámnak, az én atyámnak Istene, hogy ha az Úr azt mondaná az én atyámnak: Fogd a te fiadat, Izsákot, és vidd fel neki áldozatot előttem, nem tartózkodnék tőle, hanem örömmel cselekednék.
45 Az Úr meghallotta a szót, amelyet Izsák Izmaelnek szólt, és jónak tűnt az Úr szemében, és úgy gondolta, hogy próbára teszi Ábrahámot ebben a dologban.
46 És elérkezett a nap, amikor Isten fiai eljöttek és az Úr elé álltak, és Sátán is eljött Isten fiaival az Úr elé.
47 Az Úr pedig megkérdezte Sátántól: Honnan jössz? Sátán pedig felele az Úrnak, és monda: A földön járkáltam, és benne vándoroltam.
48 És monda az Úr Sátánnak: Mi a te szavad nekem a föld minden gyermekével kapcsolatban? És Sátán felele az Úrnak, és monda: Láttam a föld minden gyermekét, aki szolgál téged, és megemlékeznek rólad, amikor bármit is kérnek tőled.
49 És amikor megadod nekik, amit tőled kérnek, kényelmesen leülnek, elhagynak téged, és többé nem emlékeznek rád.
50 Láttad-e Ábrahámot, Terah fiát, akinek eleinte nem voltak gyermekei, és ő szolgált téged, és oltárokat állított neked, ahová csak jött, és áldozatokat mutatott be rajtuk, és szüntelenül hirdette nevedet a föld minden gyermekének?
51 És most, hogy megszületett neki a fia, Izsák, elhagyott téged, nagy lakomát rendezett a föld minden lakójának, és az URat elfelejtette.
52 Mert mindazok között, amiket tett, nem vitt neked áldozatot; sem égőáldozatot, sem békeáldozatot, sem ökröt, sem bárányt, sem kecskét mindabból, amit levágott azon a napon, amelyen fia elválasztásra került.
53 Fia születésétől fogva mind a mai napig, harminchét évesen, nem épített előtted oltárt, és nem vitt neked áldozatot, mert látta, hogy megadtad, amit kért tőled, ezért elhagyott téged.
54 Az Úr pedig monda Sátánnak: Vajon így tekintettél-e az én szolgámra, Ábrahámra? Nincs hozzá hasonló a földön, feddhetetlen és igaz ember előttem, aki féli az Istent és kerüli a gonoszt. Élek én, hogy ha azt mondanám neki: Vidd elém a fiadat, Izsákot, nem tagadná meg tőlem, még kevésbé, ha azt mondanám neki, hogy mutasson be égőáldozatot előttem a juhaiból vagy a szarvasmarháiból.
55 És Sátán felele az Úrnak, és monda: Most azért szólj Ábrahámmal, a mint mondád, és meglátod, vajon nem vétkezik-e ma, és nem veti-e el a te szavaidat?

23. FEJEZET

1 Abban az időben szólt az Úr Ábrahámhoz, és ezt mondta neki: Ábrahám! Ő pedig felelte: Itt vagyok!
2 És monda néki: Vedd a te fiadat, a te egyetlenedet, akit szeretsz, Izsákot, és menj el Mórija földjére, és áldozd fel ott égőáldozatul az egyik hegyen, amelyet megmutatnak neked; mert ott meglátod a felhőt és az Úr dicsőségét.
3 Ábrahám pedig monda magában: Hogyan válasszam el fiamat, Izsákot Sárától, az ő anyjától, hogy égőáldozatul vigyem őt az Úr elé?
4 Ábrahám bement a sátorba, leült felesége, Sára elé, és ezeket a szavakat mondta neki:
5 Fiam, Izsák felnőtt, és egy ideje nem tanulta Istene szolgálatát. Holnap elmegyek, és elviszem őt Sémhez, és a fiát, Hébert, és ott fogja megtanulni az Úr útjait, mert megtanítják neki ismerni az Urat, és tudni, hogy amikor szüntelenül imádkozik az Úr előtt, Ő válaszolni fog neki, ezért ott fogja megismerni az Úrnak, az ő Istenének szolgálatának módját.
6 Sára pedig ezt mondta: Jól szóltál, menj el, uram, és tégy vele úgy, ahogy mondtad, de ne vigyd őt tőlem nagyon

messze, és ne is maradjon ott sokáig, mert az én lelkem az ő lelkébe van kötve.
7 Ábrahám ezt mondta Sárának: Leányom, imádkozzunk az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, hogy jót tegyen velünk!
8 Sára pedig fogta a fiát, Izsákot, és az egész éjszakát nála töltötte, megcsókolta és megölelte, és utasításokat adott neki reggelig.
9 És azt mondta neki: Ó, fiam, hogyan válhat el tőled a lelkem? És még mindig megcsókolta és átölelte őt, és utasításokat adott Ábrahámnak vele kapcsolatban.
10 Sára ezt mondta Ábrahámnak: Uram, kérlek, vigyázz a fiadra, és tartsd szemmel, mert nincsen más fiam és lányom rajta kívül.
11 Ó, ne hagyd el őt! Ha éhes, adj neki kenyeret, és ha szomjas, adj neki vizet inni; ne engedd gyalog menni, se ne üljön a napon.
12 Ne engedd, hogy egyedül menjen az úton, és ne kényszerítsd arra, amit kíván, hanem tégy vele azt, amit ő mond neked.
13 Sára pedig keservesen sírt egész éjjel Izsák miatt, és utasításokat adott neki reggelig.
14 Másnap reggel Sára kiválasztott egy igen szép és gyönyörű ruhát azok közül a ruhák közül, amelyek otthon voltak, és amelyeket Abimelek adott neki.
15 És felöltöztette fiát, Izsákot, és turbánt tett a fejére, és egy drágakövet zárt a turbán tetejébe, és ellátta őket az útra, és elindultak. Izsák elment apjával, Ábrahámmal, és néhány szolgájuk elkísérte őket, hogy elkísérjék őket az útról.
16 Sára pedig kiment velük, és elkísérte őket az úton, hogy elbúcsúzzon tőlük, és azt mondták neki: Menjetek vissza a sátorba!
17 Amikor Sára meghallotta fiának, Izsáknak a szavait, keservesen sírt, és Ábrahám, a férje is sírt vele, és fiuk is velük sírt nagy sírással; azok is, akik velük mentek, nagyon sírtak.
18 Sára pedig megragadta fiát, Izsákot, és karjaiba vette, átölelte és vele együtt sírt. Sára pedig ezt mondta: Ki tudja, vajon e nap után újra látlak-e téged?
19 És még mindig együtt sírtak, Ábrahám, Sára és Izsák, és mindazok, akik elkísérték őket az úton, velük sírtak. Sára ezután elfordult fiától, keservesen sírt, és minden szolgája és szolgálóleánya visszatért vele a sátorba.
20 Ábrahám elment fiával, Izsákkal, hogy áldozatul vigye őt az Úr elé, ahogyan megparancsolta neki.
21 Ábrahám magával vitte két ifját, Izmaelt, Hágár fiát és szolgáját, Eliézert, és velük mentek. Az úton járva a fiatalemberek ezeket a szavakat mondták magukban:
22 Izmael ezt mondta Eliezernek: Íme, az én atyám, Ábrahám elmegy Izsákkal, hogy elvigye őt égőáldozatul az Úrnak, ahogyan megparancsolta neki.
23 Most, amikor visszatér, mindenét, amije van, nekem adja, hogy örököljem utána, mert én vagyok az elsőszülöttje.
24 Eliezer így válaszolt Izmaelnek: Bizonyára Ábrahám elvetett téged anyáddal együtt, és megesküdött, hogy semmit sem örökölsz mindabból, amije van, és kinek adja majd mindazt, amije van, minden kincsével együtt, ha nem nekem, az ő szolgájának, aki hűséges volt házában, aki éjjel-nappal szolgálta őt, és mindent megtett, amit kért tőlem? Halálakor rám fogja hagyni mindazt, amije van.
25 És miközben Ábrahám a fiával, Izsákkal az úton haladt, eljött a Sátán, és megjelent Ábrahámnak egy nagyon idős, alázatos és töredelmes lelkű férfi képében, és odament Ábrahámhoz, és ezt mondta neki: Ostoba vagy, vagy kegyetlen vagy, hogy ma ezt teszed a te egyetlen fiaddal?
26 Mert Isten fiút adott neked utolsó napjaidban, öregkorodban, és vajon elmész-e és megölöd-e őt ma, mert nem követett el erőszakot, és elveszted-e egyetlen fiad lelkét a földről?
27 Nem tudod és nem érted, hogy ez a dolog nem lehet az Úrtól? Mert az Úr nem tehet olyan gonoszságot az emberrel a földön, hogy azt mondja neki: Menj, és öld meg a gyermekedet!
28 És Ábrahám hallotta ezt, és tudta, hogy a Sátán szava az, aki megpróbálta őt letéríteni az Úr útjáról, de Ábrahám nem hallgatott a Sátán szavára, és Ábrahám megdorgálta őt, úgyhogy elment.
29 És visszatért a Sátán, és elment Izsákhoz; és megjelent Izsáknak egy szép és szép arcú ifjú képében.
30 És odalépett Izsákhoz, és ezt mondta neki: Nem tudod és nem érted, hogy a te vén, ostoba apád ma ok nélkül visz téged vágóhídra?
31 Most azért, fiam, ne hallgass rá, és ne is törődj vele, mert egy ostoba vénember, és ne hagyd, hogy a te drága lelked és szép alakod elveszjen a földről.
32 Izsák meghallotta ezt, és ezt mondta Ábrahámnak: Hallottad-e, atyám, mit mond ez az ember? Így szólt.
33 Ábrahám így válaszolt fiának, Izsáknak: Vigyázz rá, ne hallgass a szavaira, és ne is törődj vele, mert ő a Sátán, és igyekszik minket ma eltéríteni Isten parancsolataitól.
34 És Ábrahám továbbra is feddte Sátánt, és Sátán elment előlük, és látván, hogy nem tud győzedelmeskedni felettük, elrejtőzött előlük, és elment, és előttük haladt az úton; és egy nagy vízfolyássá változott át az úton, és Ábrahám, Izsák és két ifjúja elérték azt a helyet, és egy patakot láttak, amely nagy és erős volt, mint a hatalmas vizek.
35 Beléptek a patakba, átkeltek rajta, és a víz először a lábukig ért.
36 És mélyebbre mentek a patakban, és a víz nyakukig ért, és mindnyájan megrémültek a víz miatt; és miközben átkeltek a patakon, Ábrahám felismerte azt a helyet, és tudta, hogy korábban nem volt ott víz.
37 És monda Ábrahám a fiának, Izsáknak: Ismerem ezt a helyet, ahol nem volt sem patak, sem víz, most azért ez a Sátán az, aki mindezt teszi velünk, hogy eltérítsen minket ma Isten parancsolataitól.
38 Ábrahám pedig megdorgálta őt, és ezt mondta neki: Dorgáljon meg téged az Úr, Sátán! Távozz tőlünk, mert Isten parancsolatai szerint járunk.
39 Sátán pedig megrémült Ábrahám szavára, és elment tőlük, és a hely ismét szárazfölddé lőn, mint először.
40 Ábrahám pedig elméne Izsákkal arra a helyre, amelyet Isten mondott neki.
41 Harmadnapon Ábrahám felemelte szemeit, és meglátta távolról azt a helyet, amelyről Isten megmondott neki.
42 És megjelent neki egy tűzoszlop, amely a földből az égbe ért, és egy dicsőség felhője a hegyen, és az Úr dicsősége látható volt a felhőben.
43 És monda Ábrahám Izsáknak: Fiam, látod-e azon a hegyen, amelyet mi távolról látunk, azt, amit én látok rajta?

44 Izsák így felelt apjának: Íme, tűzoszlopot és felhőt látok, és az Úr dicsősége látható a felhőn.
45 Ábrahám megtudta, hogy fia, Izsák, kedves az Úr előtt égőáldozatra.
46 Ábrahám ezt mondta Eliézernek és fiának, Izmaelnek: Ti is látjátok, amit mi látunk a távoli hegyen?
47 És ők válaszoltak, és mondták: Semmi mást nem látunk, csak a föld többi hegyéhez hasonlókat. És Ábrahám tudta, hogy az Úr előtt nem elfogadottak, hogy velük menjenek, és Ábrahám azt mondta nekik: Maradjatok itt a szamárral, míg én és a fiam, Izsák elmegyünk arra a hegyre, és ott imádkozunk az Úr előtt, majd visszatérünk hozzátok.
48 Eliézer és Izmael pedig azon a helyen maradtak, ahogyan Ábrahám megparancsolta.
49 Ábrahám pedig fogta az égőáldozathoz való fát, és feltette azt a fiára, Izsákra. Ő pedig fogta a tüzet és a kést, és mindketten elmentek arra a helyre.
50 És mikor mentek, monda Izsák az ő atyjának: Ímé, látom a tüzet és a fát, és hol van hát a bárány, a mely égőáldozatul lesz az Úr előtt?
51 Ábrahám így felelt fiának, Izsáknak: Az ÚR téged választott ki, fiamat, hogy tökéletes égőáldozat légy a bárány helyett.
52 Izsák ezt mondta apjának: Mindazt, amit az ÚR mondott neked, örömmel és jó szívvel teszem meg.
53 Ábrahám ismét ezt mondta fiának, Izsáknak: Van-e a szívedben olyan gondolat vagy tanács ezzel kapcsolatban, ami nem helyénvaló? Mondd meg nekem, fiam, kérlek, ó, fiam, ne titkold el előlem.
54 És Izsák válaszolt apjának, Ábrahámnak, és ezt mondta neki: Ó, apám, ahogy él az Úr és ahogy él a te lelked, nincs semmi a szívemben, ami arra késztetne, hogy jobbra vagy balra eltérjek attól az igétől, amelyet mondott neked.
55 Sem végtagom, sem izomom nem mozdult emiatt, és nincs a szívemben semmilyen gondolat vagy gonosz tanács ezzel kapcsolatban.
56 De én örömmel és vidám szívvel vagyok ebben a dologban, és ezt mondom: Áldott az Úr, aki ma engem választott ki égőáldozatul előtte!
57 Ábrahám igen örült Izsák szavainak, és továbbmentek, és együtt jutottak arra a helyre, amelyről az ÚR szólt.
58 Ábrahám pedig odament, hogy oltárt építsen azon a helyen, és Ábrahám sírt, Izsák pedig köveket és maltert vitt magával, míg be nem fejezték az oltár építését.
59 Ábrahám fogta a fát, és elrendezte az oltáron, amelyet épített.
60 Fogta a fiát, Izsákot, megkötözte, és feltette az oltáron lévő fára, hogy megölje égőáldozatul az Úr előtt.
61 Izsák ezt mondta apjának: Köss meg engem erősen, és helyezz az oltárra, nehogy megforduljak és elmozduljak, és kiszabaduljak a kés ereje alól, ami a testemet sújtja, és megfertőztesse az égőáldozatot. Ábrahám így is tett.
62 Izsák pedig monda atyjának: Ó, atyám, mikor megölsz és elégetsz engem áldozatul, vidd magaddal, ami megmarad a hamvaimból, és vidd el Sárának, az én anyámnak, és mondd meg neki: Ez Izsák édes illata; de ne mondd el ezt neki, ha egy kút közelében vagy valamilyen magaslaton ül, nehogy utánam vesse a lelkét és meghaljon.
63 És Ábrahám hallotta Izsák szavait, és felemelte hangját és sírt, amikor Izsák ezeket a szavakat mondta; és Ábrahám könnyei ömlöttek Izsákra, a fiára, és Izsák keservesen sírt, és ezt mondta apjának: Siess, ó, apám, és tedd velem az Úr, a mi Istenünk akaratát, ahogyan megparancsolta neked.
64 És Ábrahám és Izsák szíve örvendezett azon, amit az Úr parancsolt nekik; de a szem keservesen sírt, míg a szív örvendezett.
65 És Ábrahám megkötözte fiát, Izsákot, és az oltárra helyezte a fára, Izsák pedig kinyújtotta a nyakát az oltáron apja előtt, Ábrahám pedig kinyújtotta a kezét, hogy megfogja a kést, és megölje fiát égőáldozatul az Úr előtt.
66 Abban az időben az irgalmasság angyalai az Úr elé járultak, és így szóltak hozzá Izsákról:
67 0 Uram, te irgalmas és együttérző Király vagy minden felett, amit a mennyben és a földön teremtettél, és te támogatod mindannyiukat; adj azért váltságdíjat és megváltást szolgád, Izsák helyett, és könyörülj és irgalmazz Ábrahámnak és fiának, Izsáknak, akik ma teljesítik parancsolataidat.
68 Láttad-e, Uram, hogy Izsákot, Ábrahámnak, a te szolgádnak a fiát, mint az állatot, vágóhídra küldik? Most azért, Uram, szánalommal vegyesd meg őket!
69 Abban az időben megjelent az Úr Ábrahámnak, és szólította őt a mennyből, és ezt mondta neki: Ne nyújtsd ki kezedet a fiúra, és ne bántsd őt semmivel, mert most már tudom, hogy féled az Istent, hogy ezt teszed, és hogy nem tagadod meg tőlem a fiadat, a te egyetlen fiadat.
70 Ábrahám felemelte szemeit, és látta, hogy íme egy kos akadt el szarvánál fogva a bozótosban; az a kos volt, amelyet az ÚRisten teremtett a földbe azon a napon, amelyen a földet és az eget alkotta.
71 Mert az ÚR ettől a naptól fogva ezt a kost készítette elő égőáldozatul Izsák helyett.
72 És ez a kos Ábrahám felé közeledett, amikor Sátán elkapta és szarvait a bozótosba gabalyította, hogy ne közeledhessen Ábrahám felé, hogy Ábrahám megölhesse a fiát.
73. És Ábrahám, látva, hogy a kos közeledik felé, és a Sátán visszatartja őt, fogta és az oltár elé vitte, és leoldotta fiát, Izsákot a kötelékről, és a kost a helyére tette. Ábrahám pedig megölte a kost az oltáron, és felajánlotta fia, Izsák helyett.
74 Ábrahám pedig hintett a kos véréből az oltárra, és felkiáltott, és mondta: Ez a fiam helyett van, és tekintsék ezt ma fiam vérének az Úr előtt.
75 És mindazért, amit Ábrahám ezen az alkalommal az oltárnál tett, felkiáltott és mondta: Ez a fiam helyett van, és ma legyen az Úr előtt számon tartva fiam helyett; és Ábrahám befejezte az egész szolgálatot az oltárnál, és a szolgálat elfogadtatott az Úr előtt, és úgy tekintettek rá, mintha Izsák végezte volna; és az Úr megáldotta Ábrahámot és magvát azon a napon.
76 És Sátán elment Sárához, és megjelent neki egy öregember képében, aki nagyon alázatos és szelíd volt, Ábrahám pedig még mindig az égőáldozattal foglalkozott az Úr előtt.
77 És monda néki: Nem tudod-é mindazt a munkát, a melyet Ábrahám ma a te egyetlen fiaddal alkotott? Mert fogta Izsákot, és oltárt épített, és megölte őt, és felvitte áldozatul az oltárra; és Izsák sírt és zokogott az ő apja előtt, de az nem tekintett rá, és nem is szánta meg őt.
78 És Sátán megismételte ezeket a szavakat, és elment tőle, és Sára hallotta Sátán minden szavát, és azt képzelte róla,

hogy egy öregember az emberek fiai közül, aki a fiával volt, és eljött, és elmondta neki ezeket a dolgokat.
79 Sára pedig felemelte hangját, sírt és keservesen kiáltott fia miatt; és a földre vetette magát, port szórt a fejére, és mondta: Ó, fiam, Izsák, bárcsak én haltam volna meg ma helyetted! És tovább sírt, és mondta: Fájdalmamban élek miattad, ó, fiam, Izsák, bárcsak én haltam volna meg ma helyetted!
80 És tovább sírt, és ezt mondta: Fájdalmam van miattad, miután felneveltelek és felszedtelek téged; most örömöm gyászba fordult miattad, én pedig vágyakoztam utánad, sírtam és imádkoztam Istenhez, míg kilencvenéves koromban meg nem szültelek; és most te szolgáltál ma késnek és tűznek, hogy áldozatul mutass be.
81 De veled vigasztalódom, fiam, hogy ez az Úr szava, mert teljesítetted Istened parancsát; mert ki szegheti meg a mi Istenünk igéjét, akinek kezében van minden élőlény lelke?
82 Igazságos vagy, Uram, Istenünk, mert minden cselekedeted jó és igaz; én is örülök a te igédnek, amelyet parancsoltál, és bár szemem keservesen sír, szívem ujjong.
83 Sára pedig az egyik szolgálóleánya keblére hajtotta a fejét, és kővé dermedt.
84 Ezután felkelt, és kérdezősködött, míg Hebronba nem ért, és mindenkitől kérdezősködött, akivel az úton találkozott, de senki sem tudta megmondani neki, mi történt a fiával.
85 És elment szolgálóleányaival és férfi szolgáival Kireath-Arbába, ami Hebron, és kérdezősködött a fiáról, és ott maradt, miközben elküldte néhány szolgáját, hogy keressék meg, hová ment Ábrahám Izsákkal; elmentek, hogy keressék őt Sém és Héber házában, de nem találták meg, és keresték az egész országban, de nem volt ott.
86 És íme, a Sátán öregember képében jelent meg Sárának, és odament, megállt előtte, és ezt mondta neki: Hamisan beszéltem veled, mert Ábrahám nem ölte meg a fiát, és nem halt meg; és amikor Sárának meghallotta a szót, öröme annyira heves volt fia miatt, hogy lelke kiment az örömtől; meghalt, és népéhez takaríttatott.
87 És amikor Ábrahám befejezte szolgálatát, visszatért fiával, Izsákkal az ifjaihoz, és felkeltek és együtt mentek Beérsebába, és hazatértek.
88 Ábrahám kereste Sárát, de nem találta meg, és kérdezősködött felőle, és azt mondták neki: Egészen Hebronig elment, hogy megkeressen titeket, hová mentetek, mert így értesítették.
89 És Ábrahám és Izsák elmentek hozzá Hebronba, és amikor látták, hogy halott, felemelték szavukat és keservesen sírtak felette; és Izsák anyja arcára borult és sírt felette, és mondta: Ó, anyám, anyám, hogyan hagytál el engem, és hová mentél? Ó, hogyan, hogyan hagytál el engem!
90 És Ábrahám és Izsák nagyon sírtak, és minden szolgájuk velük sírt Sára miatt, és nagy és súlyos gyászolással töltötték el.

24. FEJEZET

1 Sára életkora százhuszonhét év volt, amikor Sára meghalt; Ábrahám pedig felkelt halottai közül, hogy sírhelyet keressen felesége, Sárának eltemetésére; és elment, és szólt Hét fiainak, annak a földnek lakóinak, mondván:
2 Idegen és zsellér vagyok köztetek a földeteken; adj nekem örök sírhelyet a földeteken, hogy eltemethessem halottaimat színem elől.
3 És mondának a hettiták Ábrahámnak: Ímé, előtted van az ország, a mi sírjaink közül a legkiválóbbba temesd el halottadat, mert senki sem fog megtagadni tőled, hogy eltemesd halottadat.
4 Ábrahám ezt mondta nekik: Ha egyetértetek ezzel, menjetek el, és könyörögjetek értem Efronnak, Zokar fiának, kérve, hogy adja nekem a machpélai barlangot, amely a mezője szélén van, és én megveszem tőle azt a bármennyiért is, amit csak kíván érte.
5 Efron pedig a Hét fiai között lakott, és elmentek, és hívták őt, és ő Ábrahám elé ment, és Efron ezt mondta Ábrahámnak: Íme, mindent megtesz, amit kérsz, a te szolgád; Ábrahám pedig azt mondta: Nem, hanem megveszem a barlangot és a mezőt, amely nálad van, értékben, hogy az örök birtokul szolgáljon temetkezési helyül.
6 Efron így felelt: Íme, a mező és a barlang előtted van, add, amit csak kívánsz! Ábrahám pedig ezt mondta: Csak teljes áron veszem meg tőled, és azoktól, akik bevonulnak városod kapuján, és magod kezéből mindörökké.
7 És Efron és minden testvére meghallotta ezt, és Ábrahám négyszáz ezüst sékelt mérlegelt Efronnak Efron és minden testvére kezében; és Ábrahám leírta ezt az ügyletet, és leírta, és négy tanúval tett bizonyságot róla.
8 Ezek a tanúk nevei: Amigal, a hettita Abisna fia, Adichórom, a hivvi Asúnák fia, Abdon, a gomeri Ahirám fia és Bakdil, a szidóni Abudís fia.
9 Ábrahám fogta a vétel könyvét, és eltette kincsesházába. Ezek azok a szavak, amelyeket Ábrahám írt a könyvbe:
10 Hogy a barlang és a mező, amelyet Ábrahám a hettita Efrontól, az ő utódaitól és az ő városából származóktól és azok utódaitól vett meg mindörökre, legyen vételi jog Ábrahámnak, az ő utódainak és az ő ágyékából származóknak, örök birtokul temetkezési helyül; és pecsétet tett rá, és tanúk előtt bizonyságot tett róla.
11 A mező és a benne lévő barlang, és az egész hely Ábrahámnak és az ő utána következő magvának adatott, Hét fiai közül; íme, Mamréval szemben van Hebronban, amely Kánaán földjén van.
12 És ezután Ábrahám eltemette ott feleségét, Sárát, és az a hely és annak egész határa Ábrahámé és utódaié lett sírhelyül.
13 Ábrahám pompával temette el Sárát, ahogyan a királyok temetésénél szokás, és igen finom és gyönyörű ruhákban temették el.
14 És a koporsójánál ott volt Sém, fiai, Éber és Abimelek, valamint Anár, Askol és Mamré, és az ország minden főembere követte a koporsóját.
15 Sára napjai százhuszonhét évet tettek ki, amikor meghalt. Ábrahám nagy és súlyos gyászt rendezett, és hét napig végezte a gyász szertartását.
16 És az ország minden lakói vigasztalták Ábrahámot és Izsákot, az ő fiát Sára miatt.
17 És amikor elmúltak a gyászuk napjai, Ábrahám elküldte fiát, Izsákot, és ő elment Sém és Héber házába, hogy

tanulja az Úr útjait és utasításait, és Ábrahám három évig maradt ott.
18 Abban az időben Ábrahám felkelt minden szolgájával, és elmentek, és visszatértek otthonukba Beérsebába, és Ábrahám és minden szolgája Beérsebában maradt.
19 És az év fordulóján meghalt Abímelek, a filiszteusok királya; százkilencvenhárom éves volt halálakor; Ábrahám pedig népével elment a filiszteusok földjére, és megvigasztalták az egész háznépét és minden szolgáját, majd megfordult és hazament.
20 És Abimelek halála után történt, hogy Gerár népe fogta Benmalicot, a fiát, aki csak tizenkét éves volt, és apja helyére helyezték.
21 És elnevezték őt Abimeleknek az ő atyja nevéről, mert így szokásuk volt Gerárban; és Abimelek uralkodott Abimelek helyett az ő atyja, és ő ült az ő trónján.
22 Lót, Hárán fia is meghalt azokban a napokban, Izsák életének harminckilencedik évében, és Lót összesen száznegyven évet élt, amikor meghalt.
23 Ezek Lót gyermekei, akiket leányai szültek neki: az elsőszülött neve Moáb volt, a második neve Benámi.
24 Lót két fia pedig elment, és feleségeket vettek maguknak Kánaán földjéről, és gyermekeket szültek nekik. Moáb fiai voltak: Ed, Mayon, Társus és Kanvil, négy fiú, ezek Moáb fiainak atyái mind a mai napig.
25 Lót fiainak minden családja ott lakott, ahová csak eljutottak, mert termékenyek voltak és bőségesen szaporodtak.
26 És elmentek és városokat építettek maguknak azon a földön, ahol laktak, és a városokat, amelyeket építettek, a saját nevükről nevezték el.
27 És Náhor, Terah fia, Ábrahám testvére, meghalt azokban a napokban, Izsák életének negyvenedik évében, és Náhor összes napjai százhetvenkét évet tettek ki, és meghalt, és Háránban temették el.
28 Amikor Ábrahám meghallotta, hogy testvére meghalt, nagyon gyászolta, és sok napig gyászolta testvérét.
29 Ábrahám hívatta Eliézert, a főszolgáját, hogy parancsokat adjon neki a háza népe dolgaira vonatkozóan; az pedig bement, és megállt előtte.
30 És monda néki Ábrahám: Ímé, öreg vagyok, nem tudom halálom napját, mert előrehaladott vagyok; most azért kelj fel, menj ki, és ne végy feleséget a fiamnak erről a helyről és erről a földről, a kánaániták leányai közül, akik között lakunk.
31 Menj el az én földemre, a szülőhelyemre, és onnan végy feleséget a fiamnak. Az Úr, a Menny és föld Istene, aki elhozott engem atyám házából, és elhozott erre a helyre, és azt mondta nekem: A te magodnak adom ezt a földet örökségül mindörökké, elküldi majd angyalát előtted, és sikeressé teszi utadat, hogy feleséget szerezhess fiamnak az én családomból és atyám házából.
32 És a szolga felele urának, Ábrahámnak, és monda: Íme, elmegyek a te szülőföldedre, atyád házába, és onnan veszek feleséget a fiadnak; de ha az asszony nem akar velem jönni ebbe a földbe, visszavigyem-e a fiadat a te szülőföldedre?
33 Ábrahám ezt mondta neki: Vigyázz, ne vidd ide vissza a fiamat, mert az ÚR, akinek az előtt jártam, elküldi angyalát előtted, és szerencséssé teszi utadat.
34 És Eliezer úgy tett, ahogy Ábrahám parancsolta neki, és Eliezer megesküdött Ábrahámnak, az ő urának ebben a dologban; és Eliezer felkelt, és vett tíz tevét az ő urának tevéi közül, és tíz férfit az ő urának szolgái közül, és felkeltek és elmentek Háránba, Ábrahám és Náhor városába, hogy feleséget hozzanak Izsáknak, Ábrahám fiának; és amíg elmentek, Ábrahám elküldött Sém és Éber házához, és onnan elhozták a fiát, Izsákot.
35 Izsák hazatért apja házához Beérsebába, Eliezer pedig embereivel Háránba érkezett; megálltak a városban, az itatóhelynél, és letérdeltette a tevéket a víz partján, és ott maradtak.
36 Eliézer, Ábrahám szolgája imádkozott, és ezt mondta: Ó, Ábrahámnak, uramnak Istene! Adj nekem ma jó egészséget, és légy irgalmas uramhoz, hogy még ma feleséget adj uram fiának az ő nemzetségéből.
37 Az Úr pedig meghallgatta Eliezer szavát szolgája, Ábrahám miatt, és történetesen Betuél lányával találkozott, aki Milka fia volt, Náhor felesége, Ábrahám testvére. Eliezer bement a házába.
38 Eliézer pedig elbeszélte nekik minden gondját, és hogy ő Ábrahám szolgája, és nagyon örültek neki.
39 És mindnyájan áldották az Urat, aki ezt véghezvitte, és feleségül adták neki Rebekát, Betúel lányát Izsáknak.
40 A fiatalasszony igen szép tekintetű volt, szűz volt, Rebeka pedig tíz éves volt azokban a napokban.
41 Bethuél, Lábán és gyermekei lakomát rendeztek azon az éjszakán, Eliézer és emberei pedig eljöttek, ettek, ittak és örvendeztek ott azon az éjszakán.
42 Eliézer pedig felkelt reggel, ő és a vele lévő emberek, és szólította Betúel egész háznépét, mondván: Bocsássatok el engem, hogy elmehessek az én uramhoz! És felkeltek, és elküldték Rebekát és dajkáját, Debórát, Úz leányát, és adtak neki ezüstöt és aranyat, szolgákat és szolgálóleányokat, és megáldották őt.
43 És elküldték Eliézert embereivel együtt; a szolgák pedig elvették Rebekát, aki elment és visszatért urához Kánaán földjére.
44 Izsák pedig fogta Rebekát, és az a felesége lett, és bevezette a sátorba.
45 Izsák negyvenéves volt, amikor feleségül vette Rebekát, nagybátyja, Betúel lányát.

25. FEJEZET

1 Abban az időben Ábrahám öregkorában ismét feleséget vett magának, akinek a neve Ketúra volt, Kánaán földjéről.
2 És szülte neki Zimrán, Joksán, Medán, Midián, Jisbakot és Suákot, hat fiút. Zimrán gyermekei pedig Abihen, Molich és Narim voltak.
3 Joksán fiai voltak: Seba és Dedán, Medán fiai: Amida, Joáb, Góki, Elisa és Noták, Midián fiai pedig: Éfa, Éfer, Kánók, Abida és Eldaa.
4 Isbák fiai voltak: Makiro, Beyodua és Tator.
5 Suák fiai voltak: Bildád, Mamdád, Munán és Mebán; ezek mind Ketúra, a kánaánita asszony gyermekeinek családjai, akiket a héber Ábrahámnak szült.
6 Ábrahám elküldte mindezeket, és ajándékokat adott nekik, és elköltöztek fiától, Izsáktól, hogy ott lakjanak, ahol csak találnak helyet.

7 És mind ezek a keleti hegyre mentek, és hat várost építettek maguknak, amelyekben mind a mai napig laknak.
8 De Seba és Dedán fiai, Joksán fiai, gyermekeikkel együtt nem laktak testvéreikkel városaikban, hanem elindultak és táboroztak a mezőkön és a pusztaságban mind e mai napig.
9 És Midiánnak, Ábrahám fiának gyermekei Kús földjének keleti részére mentek, és ott egy nagy völgyet találtak a keleti vidéken, és ott maradtak, és várost építettek, és ott laktak, ez Midián földje mind a mai napig.
10 Midián pedig abban a városban lakott, amelyet épített, ő és öt fia, és mindazok, akik hozzá tartoztak.
11 Ezek Midián fiainak nevei városaik szerint: Éfa, Éfer, Kánók, Abida és Eldaa.
12 Éfa fiai voltak: Meták, Mésár, Ávi és Cánua, Éfer fiai pedig Efron, Cúr, Alirun és Medin, Kánók fiai pedig Reúel, Rekem, Azi, Aljosub és Alad.
13 Abida fiai voltak: Khúr, Melúd, Kerúr és Molki; Eldáa fiai pedig: Mikér, Reba, Malkija és Gábol; ezek a midiániták nevei családjaik szerint; és azután Midián családjai szétszóródtak Midián földjén.
14 Ezek pedig Izmaelnek, Ábrahám fiának nemzetségei, akit Hágár, Sára szolgálóleánya szült Ábrahámnak.
15 Izmael feleséget vett Egyiptom földjéről, akinek Riba volt a neve, ami Meriba.
16 Riba szülte Izmaelnek Nebajotot, Kedárt, Adbeelt, Mibszámot és húgukat, Boszmatot.
17 Izmael elvetette feleségét, Ribát, aki elment tőle, és visszatért Egyiptomba apja házába, és ott lakott, mert nagyon rossz volt Izmael szemében és apja, Ábrahám szemében.
18 És Izmael ezután feleséget vett Kánaán földjéről, akinek a neve Malkhut volt, és ő szülte neki Nismát, Dúmát, Mását, Hadadot, Témát, Jetúrát, Náfist és Kedmát.
19 Ők Izmael fiai, és ezek a neveik, tizenkét fejedelem a nemzeteik szerint; és Izmael családjai ezután szétszéledtek, és Izmael fogta gyermekeit és minden vagyonát, amit szerzett, háznépének lelkeivel és minden hozzá tartozóval együtt, és elmentek, hogy ott telepedjenek le, ahol helyet találnak.
20 Elmentek, és Párán pusztasága közelében telepedtek le, és lakóhelyük Havilától Súrig volt, amely Egyiptommal szemben van, Asszíriába menet.
21 És Izmael és fiai azon a földön laktak, és gyermekeik születtek, akik termékenyek voltak és bőségesen szaporodtak.
22 Ezek pedig Nebajot fiainak a nevei, Izmael elsőszülöttjének: Mend, Szend és Majon; Kédár fiai pedig Aljon, Kezem, Hamad és Eli.
23 Adbeel fiai voltak: Hamad és Jábin; Mibszám fiai pedig: Óbadjá, Ebed-Mélek és Júus; ezek Riba, Izmael feleségének gyermekeinek családjai.
24 Mismának, Izmael fiának fiai voltak: Samua, Zekarjon és Óbed; Dúma fiai pedig: Keced, Eli, Makhmad és Ámed.
25 Mása fiai Melon, Múla és Ebidadon voltak; Hadad fiai Azzúr, Minzár és Ebed-Melech; Téma fiai pedig Szeir, Szadon és Jákol voltak.
26 Jetur fiai Merith, Jájás, Aljó és Pahót voltak; Náfis fiai Ebed-Tamed, Abijásaf és Mir; Kedma fiai pedig Kalip, Takti és Omir; ezek voltak Malkútnak, Izmael feleségének gyermekei családjaik szerint.
27 Mindezek Izmael családjai nemzetségeik szerint, és azokon a földeken laktak, ahol városokat építettek maguknak, mind a mai napig.
28 És Rebeka, Bethuél lánya, Ábrahám fiának, Izsáknak a felesége, meddő volt azokban a napokban, nem volt utódja; és Izsák atyjával lakott Kánaán földjén; és az Úr Izsákkal volt; és Arpaksád, Sém fia, Noé fia meghalt azokban a napokban, Izsák életének negyvennyolcadik évében, és Arpaksád összesen négyszázharmincnyolc évet élt, és meghalt.

26. FEJEZET

1 Ábrahám fiának, Izsáknak életének ötvenkilencedik évében Rebeka, a felesége, még meddő volt azokban a napokban.
2 És Rebeka ezt mondta Izsáknak: Bizony hallottam, uram, hogy Sára, anyád, meddő volt az ő idejében, mígnem az én uram, Ábrahám, a te atyád imádkozott érte, és fogant tőle.
3 Most azért kelj fel, és imádkozz te is Istenhez, és meghallgatja imádat, és irgalmasságából megemlékezik rólunk.
4 Izsák így felelt feleségének, Rebekkának: Ábrahám már imádkozott értem Istenhez, hogy sokasítsa meg utódait, most azért kell, hogy ez a meddőség tőled szálljon ránk.
5 És Rebeka ezt mondta neki: De kelj fel most te is, és imádkozz, hogy az Úr meghallgassa imádat, és adjon nekem gyermekeket! És Izsák hallgatott felesége szavaira, és Izsák és felesége felkeltek, és elmentek Mórija földjére, hogy ott imádkozzanak és keressék az Urat, és amikor elérték azt a helyet, Izsák felkelt, és imádkozott az Úrhoz felesége miatt, mert meddő volt.
6 És mondta Izsák: Ó, Uram, menny és föld Istene, akinek jósága és irgalma betölti a földet, te, aki elhoztad atyámat atyja házából és szülőhelyéről, és elhoztad őt erre a földre, és azt mondtad neki: A te magodnak adom a földet! És te megígérted neki, és kijelentetted neki: Megsokasítom magodat, mint az ég csillagait és mint a tenger homokját. Most már csak beigazolódhatnak szavaid, amelyeket atyámnak szóltál.
7 Mert te vagy az ÚR, a mi Istenünk, reád nézünk, hogy ember után tegyünk, ahogyan megígérted nekünk, mert te vagy az ÚR, a mi Istenünk, és csak rád nézünk.
8 Az Úr meghallgatta Izsáknak, Ábrahám fiának könyörgését, és az Úr meghallgatta őt, és Rebeka, az ő felesége, teherbe esett.
9 Körülbelül hét hónap múlva a gyermekek tusakodtak a méhében, és nagyon fájt neki, annyira fáradt volt miattuk, ezért ezt mondta mindazoknak az asszonyoknak, akik akkoriban azon a földön voltak: „Veltek is történt ilyen, ami velem?” És ők azt mondták neki: „Nem.”
10 És azt mondta nekik: Miért vagyok egyedül ebben a földön élő összes asszony között? És elment Mórija földjére, hogy megkeresse az Urat emiatt; és elment Sémhez és a fiához, Héberhez, hogy megkérdezze őket ebben az ügyben, és hogy keressék az Urat ebben a dologban vele kapcsolatban.
11 És arra is kérte Ábrahámot, hogy keresse fel és kérdezze meg az Urat mindarról, ami vele történt.
12 És mindnyájan megkérdezték az Urat e dolog felől, és elvették neki az Úr üzenetét, és ezt mondták neki: Két

gyermek van a méhedben, és két nép támad belőlük; és az egyik nép erősebb lesz a másiknál, és a nagyobb szolgálni fog a kisebbiknek.
13 Amikor beteltek a szülésének napjai, letérdelt, és íme, ikrek voltak a méhében, ahogyan az Úr megmondta neki.
14 Az első pedig kijött, mindenestül vörös volt, mint a szőrös ruha, és az ország egész népe Ézsaunak nevezte el, mondván: Ez már anyja méhétől fogva teljes lett.
15 Azután jött a testvére, és keze Ézsau sarkába ragadt, ezért nevezték el Jákobnak.
16 Izsák, Ábrahám fia, hatvanéves volt, amikor nemzette őket.
17 És a fiúk felnőttek tizenötödik évükre, és bekerültek a férfiak társaságába. Ézsau ravasz és álnok ember volt, és jártas vadász a mezőn, Jákob pedig tökéletes és bölcs ember, sátrakban lakott, nyájakat legelt, és tanulta az Úr utasításait, valamint apja és anyja parancsolatait.
18 Izsák és háznépének gyermekei Ábrahámmal, az ő atyjával laktak Kánaán földjén, ahogyan Isten megparancsolta nekik.
19 És Izmael, Ábrahám fia elment gyermekeivel és minden hozzájuk tartozóval, és visszatértek oda Havila földjére, és ott laktak.
20 Ábrahám ágyasainak minden gyermeke elment, hogy kelet földjén telepedjen le, mert Ábrahám elküldte őket a fia mellől, ajándékokat adott nekik, és elmentek.
21 Ábrahám pedig mindenét, amije volt, a fiának, Izsáknak adta, és minden kincsét is neki adta.
22 És megparancsolta neki, mondván: Nem tudod és nem érted-e, hogy az Úr az Isten mennyen és földön, és nincs más rajta kívül?
23 Ő hozott el engem atyám házából, szülőhelyemről, és ő adott nekem minden földi gyönyörűséget; ő mentett meg engem a gonoszok tanácsától, mert benne bíztam.
24 És elvitt engem erre a helyre, és megszabadított Úr-Kászdimból; és azt mondta nekem: A te magodnak adom mindezeket a földeket, és ők öröklik azokat, ha megtartják parancsolataimat, rendeléseimet és ítéleteimet, amelyeket neked parancsoltam, és amelyeket én parancsolok nekik.
25 Most azért, fiam, hallgass a szavamra, és tartsd meg az Úrnak, a te Istenednek parancsolatait, amelyeket parancsoltam neked; ne térj le a helyes útról se jobbra, se balra, hogy jól legyen dolgod néked és a te gyermekeidnek utánad mindörökké.
26 És emlékezzél meg az Úr csodálatos tetteiről és jóságáról, amelyet irántunk tanúsított, amikor megszabadított minket ellenségeink kezéből, akiket az Úr, a mi Istenünk a kezünkbe adott; és most azért tartsd meg mindazt, amit parancsoltam neked, és ne fordulj el Istened parancsolataitól, és ne szolgálj senkit őrajta kívül, hogy jól legyen dolgod neked és utódaidnak.
27 Tanítsd meg gyermekeidet és magodat az Úr utasításaira és parancsolataira, és tanítsd meg őket az igaz útra, amelyen járniuk kell, hogy jól legyen dolguk mindörökké.
28 És Izsák válaszolt apjának, és ezt mondta neki: Amit az én Uram parancsolt, azt teszem, és nem térek el az én Úrnak, az én Istenemnek parancsolataitól, megtartom mindazt, amit parancsolt nekem; és Ábrahám megáldotta fiát, Izsákot, és gyermekeit is; és Ábrahám tanította Jákobot az Úr tanítására és útjaira.
29 És abban az időben halt meg Ábrahám, Jákob és Ézsau, Izsák fiainak életének tizenötödik évében, és Ábrahám összes napjai százhetvenöt évet tettek ki, és meghalt, és jó öreg korban, öregen és az élettel megelégedve takaríttaték népéhez, és Izsák és Izmael, fiai eltemették őt.
30 Amikor Kánaán lakói meghallották, hogy Ábrahám meghalt, mindnyájan eljöttek királyaikkal, fejedelmeikkel és minden emberükkel, hogy eltemessék Ábrahámot.
31 És Hárán földjének minden lakója, és Ábrahám házának minden családja, és minden fejedelem és nemes, és Ábrahám ágyasoktól származó fiai mind eljöttek, amikor hallottak Ábrahám haláláról, és viszonozták Ábrahám jóságát, és megvigasztalták Izsákot, a fiát, és eltemették Ábrahámot abban a barlangban, amelyet Efrontól, a hettitától és gyermekeitől vett temetkezési helyül.
32 És Kánaán minden lakója, és mindazok, akik ismerték Ábrahámot, egy egész éven át siratták Ábrahámot, férfiak és nők egyaránt gyászolták őt.
33 És minden kisgyermek és az ország minden lakója sírt Ábrahám miatt, mert Ábrahám jó volt mindnyájukhoz, és mert igaz volt Istennel és emberekkel.
34 És nem támadt olyan ember, aki úgy félte volna Istent, mint Ábrahám, mert ifjúságától fogva félte Istenét, és szolgálta az Urat, és minden útján járt életében, gyermekkorától halála napjáig.
35 És az Úr vele volt, és megszabadította őt Nimród és népe tanácsától, és amikor háborút indított Elám négy királyával, legyőzte őket.
36 És a föld minden gyermekét Isten szolgálatára vezette, és tanította őket az Úr útjaira, és megismertette velük az Urat.
37 És ligetet hozott létre, és szőlőt ültetett abba, és mindig ételt és italt készített sátrában azoknak, akik áthaladtak az országon, hogy jóllakhassanak a házában.
38 És az Úristen megszabadította az egész földet Ábrahámért.
39 Ábrahám halála után Isten megáldotta fiát, Izsákot és gyermekeit, és az Úr Izsákkal volt, ahogyan apjával, Ábrahámmal is volt, mert Izsák megtartotta az Úr minden parancsolatát, ahogyan apja, Ábrahám megparancsolta neki; nem tért le sem jobbra, sem balra a helyes útról, amelyet apja parancsolt neki.

27. FEJEZET

1 Abban az időben, Ábrahám halála után, Ézsau gyakran járt a mezőre vadászni.
2 Nimród, Bábel királya, akit Amráfelnek hívtak, szintén gyakran járt vitézeivel a mezőre vadászni, és hűvös napsütésben embereivel sétálni.
3 Nimród pedig minden napon figyelte Ézsaut, mert féltékenység támadt Nimród szívében Ézsau ellen minden napon.
4 És egy napon Ézsau kiment a mezőre vadászni, és megtalálta Nimródot, amint két emberével a pusztában sétált.
5 És minden erős embere és népe vele volt a pusztában, de távolodtak tőle, és különböző irányokba mentek tőle vadászni, és Ézsau elrejtőzött Nimród elől, és ő lesben állt előtte a pusztában.

6 Nimród és emberei, akik vele voltak, nem ismerték őt, és Nimród és emberei gyakran sétáltak a mezőn hűvös napszakban, hogy megtudják, hol vadásznak az emberei a mezőn.
7 Nimród pedig és két embere, akik vele voltak, odaértek, amikor Ézsau hirtelen felkelt rejtekhelyéről, kirántotta kardját, sietve Nimródhoz rohant, és levágta a fejét.
8 Ézsau kétségbeesett harcot vívott a két férfival, akik Nimróddal voltak, és amikor azok szólítottak neki, Ézsau feléjük fordult, és kardjával halálra verte őket.
9 Nimród minden erős embere, aki otthagyta őt, hogy a pusztába menjen, távolról hallotta a kiáltást, és felismerték a két férfi hangját, és odafutottak, hogy megtudják a kiáltás okát, amikor megtalálták királyukat és a két férfit, akik vele voltak, holtan fekve a pusztában.
10 És amikor Ézsau meglátta Nimród erős embereit távolról közeledni, elmenekült, és így megmenekült; és Ézsau fogta Nimród értékes ruháit, amelyeket Nimród apja Nimródra hagyományozott, és amelyekkel Nimród győzedelmeskedett az egész föld felett, és elfutott, és elrejtette azokat a házában.
11 És Ézsau fogta azokat a ruhákat és befutott a városba Nimród emberei elől, és fáradtan és a harctól kimerülten érkezett apja házához, és már majdnem meghalt a bánatban, amikor odament testvéréhez, Jákobhoz és leült elé.
12 És monda a testvérének, Jákóbnak: Íme, én még ma meghalok, miért lenne akkor szükségem az elsőszülöttségi jogra? És Jákób bölcsen járt el Ézsauval ebben a dologban, és Ézsau eladta az elsőszülöttségi jogát Jákóbnak, mert így intézte az Úr.
13 Ézsau részét Makpéla mezejének barlangjában, amelyet Ábrahám vett meg Hét fiaitól temetőhelynek, Ézsau eladta Jákobnak, és Jákob mindezt értékes áron vette meg testvérétől, Ézsautól.
14 És Jákob mindezt leírta egy könyvbe, és tanúk előtt bizonyságot tett erről, és lepecsételte, és a könyv Jákob kezében maradt.
15 És amikor Nimród, Kús fia meghalt, emberei felemelték és elvitték őt nagy rémületben, és eltemették a városában. Nimród összesen kétszáztizenöt évet élt, majd meghalt.
16 És Nimród száznyolcvanöt évig uralkodott az ország népe felett; és Nimród Ézsau kardja által halt meg szégyenben és megvetésben, és Ábrahám magva okozta a halálát, ahogyan álmában látta.
17 Nimród halálakor királysága sok részre szakadt, és mindazokat a részeket, amelyek felett Nimród uralkodott, visszaadták az ország megfelelő királyainak, akik Nimród halála után visszaszerezték azokat, és Nimród házának minden népe hosszú időre az ország összes többi királyának rabszolgája volt.

28. FEJEZET

1 És azokban a napokban, Ábrahám halála után, abban az esztendőben, az Úr nagy éhínséget küldött a földre, és miközben az éhínség tombolt Kánaán földjén, Izsák felkelt, hogy lemegy Egyiptomba az éhínség miatt, ahogyan apja, Ábrahám is tette.
2 Azon az éjszakán megjelent az ÚR Izsáknak, és ezt mondta neki: Ne menj le Egyiptomba, hanem kelj fel, és menj Gerárba, Abimelekhez, a filiszteusok királyához, és maradj ott, amíg el nem múlik az éhínség.
3 Izsák pedig felkelt, és elment Gerárba, ahogyan megparancsolta neki az ÚR, és ott maradt egy teljes esztendeig.
4 És amikor Izsák Gerárba érkezett, a föld népe látta, hogy Rebeka, a felesége, szép megjelenésű, és Gerár népe megkérdezte Izsákot a felesége felől, és ő azt mondta: A húgom, mert félt azt mondani, hogy a felesége, nehogy a föld népe megölje őt miatta.
5 Abimelek fejedelmei elmentek, és dicsérték az asszonyt a király előtt, de ő nem válaszolt nekik, és nem figyelt szavaikra.
6 De hallotta őket azt mondani, hogy Izsák a húgának vallotta magát, ezért a király magában tartotta ezt.
7 És amikor Izsák három hónapig maradt az országban, Abimelek kinézett az ablakon, és látta, hogy íme, Izsák a feleségével, Rebekával szórakozik, mert Izsák a király külső házában lakott, így Izsák háza a király házával szemben volt.
8 És monda a király Izsáknak: Mit tettél velünk, hogy azt mondtad a feleségedről, hogy a húgom? Hogy könnyen hálhatott volna vele a nép egyik nagy embere, és akkor bűnt hoztál volna ránk?
9 Izsák ezt mondta Abimeleknek: Mivel féltem, hogy meghalok a feleségem miatt, azért mondtam: A húgom ő.
10 Abban az időben Abimelek parancsot adott minden fejedelmének és főemberének, és fogták Izsákot és feleségét, Rebekát, és a király elé vitték őket.
11 És a király megparancsolta, hogy öltöztessék fel őket fejedelmi ruhákba, és lovagoltassák végig őket a város utcáin, és hirdessék előttük az egész országban, mondván: Ez az ember, és ez az ő felesége; aki ezt az embert vagy a feleségét érinti, bizony meghal. És Izsák visszatért feleségével a király házába, és az Úr Izsákkal volt, és továbbra is gyarapodott, és semmiben sem szenvedett hiányt.
12 Az Úr pedig kegybe juttatta Izsákot Abimelek szemében és minden alattvalója szemében, és Abimelek jól bánt Izsákkal, mert Abimelek megemlékezett az esküről és a szövetségről, amely apja és Ábrahám között volt.
13 Abimelek ezt mondta Izsáknak: Íme, az egész föld előtted van; lakj ott, ahol jónak látod, amíg visszatérsz földedre; Abimelek pedig mezőket, szőlőket és Gerár földjének legjobb részét adott Izsáknak, hogy vessenek, arassanak és egyenek a föld terméséből, amíg el nem múlnak az éhínség napjai.
14 Izsák pedig vetett azon a földön, és százszorosát kapott abban az esztendőben, és az Úr megáldotta őt.
15 A férfi pedig gyarapodott, juhai és szarvasmarhái voltak, és sok szolgája.
16 És amikor elmúltak az éhínség napjai, megjelent az Úr Izsáknak, és ezt mondta neki: Kelj fel, menj ki erről a helyről, és térj vissza földedre, Kánaán földjére; és Izsák felkelt, és visszatért Hebronba, amely Kánaán földjén van, ő és minden hozzá tartozó, ahogyan az Úr megparancsolta neki.
17 És ezután meghalt Sélák, Arpaksad fia abban az évben, amely Jákob és Ézsau életének tizennyolcadik éve volt; és Sélák összesen négyszázharminchárom évet élt, majd meghalt.

18 Abban az időben Izsák elküldte fiatalabb fiát, Jákobot Sém és Héber házába, és ő tanulta az Úr utasításait, és Jákob harminckét évig maradt Sém és Héber házában, Ézsau pedig nem ment el, mert nem akart menni, és apja házában maradt Kánaán földjén.
19 Ézsau pedig szüntelenül vadászott a mezőn, hogy hazavigye, amit csak zsákmányolhatott; így tett Ézsau minden napon.
20 Ézsau álnok és álnok ember volt, aki az emberek szívét hallgatta és megtévesztette őket. Ézsau bátor ember volt a mezőn, és idővel szokása szerint vadászni ment, és eljutott Szeir mezejéig, ami Edom.
21 És egy évig és négy hónapig maradt Szeir földjén vadászva a mezőn.
22 És meglátott Ézsaú Szeir földjén egy kánaáni ember lányát, akinek a neve Jehúdit volt, Beeri lánya, aki Efer fia volt, Hét családjaiból, Kánaán fiából.
23 Ézsau feleségül vette őt, és bement hozzá; negyvenéves volt Ézsau, amikor elvette, és elvitte Hebronba, apja lakhelyére, és ott lakott.
24 És lőn azokban a napokban, Izsák életének száztizedik évében, azaz Jákob életének ötvenedik évében, abban az évben halt meg Sém, Noé fia; Sém hatszáz éves volt halálakor.
25 És miután Sém meghalt, Jákob visszatért apjához Hebronba, amely Kánaán földjén van.
26 Jákob életének ötvenhatodik évében emberek jöttek Háránból, és Rebekának hírt adtak testvéréről, Lábánról, Bethuél fiáról.
27 Mert Lábán felesége meddő volt azokban a napokban, és nem szült gyermeket, és szolgálóleányai sem szültek neki gyermeket.
28 Az Úr ezután megemlékezett Adináról, Lábán feleségéről, aki teherbe esett, és ikerlányokat szült. Lábán a lányait Leának, a fiatalabbat pedig Ráhelnek nevezte.
29 És azok az emberek eljöttek, és elmondták ezeket Rebekkának, és Rebeka nagyon örült, hogy az Úr meglátogatta a testvérét, és hogy gyermekei születtek.

29. FEJEZET

1 Izsák, Ábrahám fia pedig megöregedett és előrehaladott korban élt, szemei elnehezültek az idő miatt, elhomályosodtak és nem láttak.
2 Abban az időben Izsák szólította fiát, Ézsaut, és ezt mondta: Fogd, kérlek, fegyvereidet, tegezedet és íjadat, kelj fel, menj ki a mezőre, hozz nekem vadat, és készíts nekem ízletes ételt, és hozd el nekem, hogy egyem, és megáldhassalak halálom előtt, mivel megöregedtem és megőszültem.
3 Ézsau így is tett; fogta a fegyverét, és kiment a mezőre, hogy szokása szerint vadat vadásszon, hogy elvigye apjának, ahogyan megparancsolta neki, hogy megáldhassa őt.
4 És Rebeka hallotta mindazokat a szavakat, amelyeket Izsák Ézsaunak mondott, és sietve hívta fiát, Jákobot, mondván: Így szólt atyád a testvéredhez, Ézsauhoz, és így hallottam én; most azért siess, és tedd meg, amit mondok neked.
5 Kelj fel, menj el, kérlek, a nyájhoz, és hozz nekem két szép kecskegidát, hogy elkészítsem az ízletes ételt apádnak; te pedig vidd el az ízletes ételt, hogy egye meg, mielőtt a testvéred megjön a vadászatból, hogy megáldjon téged apád.
6 Jákob sietve cselekedett, ahogy anyja parancsolta neki, elkészítette az ízletes ételt, és apja elé vitte, mielőtt Ézsau megjött volna a vadászatból.
7 Izsák ezt kérdezte Jákóbtól: Ki vagy te, fiam? Ő pedig ezt mondta: Én vagyok az elsőszülötted, Ézsau. Úgy tettem, ahogy parancsoltad, most azért kelj fel, kérlek, és egyél a zsákmányomból, hogy megáldjon engem a lelked, ahogyan megparancsoltad nekem.
8 És Izsák felkelt, evett és ivott, és megnyugodott a szíve, és megáldotta Jákobot, és Jákob elment apjától; és amint Izsák megáldotta Jákobot, és elment tőle, íme Ézsau megjött a vadászatból a mezőről, és ízletes ételt készített, és elvitte apjának, hogy egyen belőle, és megáldja őt.
9 Izsák ezt kérdezte Ézsautól: Ki volt az, aki vadat ejtett, és behozta nekem, mielőtt jöttél, és akit megáldottam? Ézsau pedig tudta, hogy testvére, Jákob tette ezt, és Ézsau haragja felgerjedt testvére, Jákob ellen, amiért így cselekedett vele.
10 És Ézsau azt mondta: Nem jogosan hívják-e őt Jákobnak? Mert kétszer is kiszorított engem, elvette az elsőszülöttségi jogomat, és most elvette az áldásomat is; és Ézsau nagyon sírt; és amikor Izsák meghallotta fia, Ézsau hangját sírni, Izsák azt mondta Ézsaunak: Mit tehetek, fiam? A testvéred ravaszul jött, és elvette az áldásodat; és Ézsau gyűlölte testvérét, Jákobot az áldás miatt, amelyet apja adott neki, és nagyon haragra gerjedt ellene.
11 És Jákob nagyon félt testvérétől, Ézsautól, és felkelt és elmenekült Hébernek, Sém fiának házához, és ott rejtőzött el testvére miatt. Jákob hatvanhárom éves volt, amikor elment Kánaán földjéről Hebronból, és Jákob tizennégy évig rejtőzött Héber házában testvére, Ézsau miatt, és ott folytatta az Úr útjainak és parancsolatainak tanulását.
12 És amikor Ézsau látta, hogy Jákob elmenekült előle, és hogy Jákob ravaszul megszerezte az áldást, akkor Ézsau rendkívül elszomorodott, és ő is haragudott apjára és anyjára; és ő is felkelt, fogta feleségét, és elment apjától és anyjától Szeir földjére, és ott lakott; és Ézsau meglátott ott egy nőt Hét lányai közül, akinek a neve Boszmát volt, a hettita Elon lánya, és feleségül vette őt az első felesége mellé, és Ézsau Ádának nevezte el, mondván, hogy az áldás abban az időben elmúlt róla.
13 És Ézsau hat hónapig lakott Szeir földjén anélkül, hogy látta volna apját és anyját. Ezután Ézsau fogta feleségeit, felkelt és visszatért Kánaán földjére, és Ézsau két feleségét elhelyezte apja házában, Hebronban.
14 Ézsau feleségei pedig bosszantották és bosszantották Izsákot és Rebekát cselekedeteikkel, mert nem az Úr útján jártak, hanem atyjuk fa- és kőisteneit szolgálták, ahogyan atyjuk tanította őket, és gonoszabbak voltak, mint atyjuk.
15 És szívük gonosz kívánságai szerint jártak, áldoztak és füstölőszert égettek a Baáloknak, és Izsák és Rebeka megunták őket.
16 Rebeka ezt mondta: Elfáradtam életemben a hettiták lányai miatt; ha Jákob a hettiták lányai közül vesz feleséget, mint amilyenek ezek is e föld leányai közül valók, mit ér akkor nékem az élet?
17 Azokban a napokban fogant Ádá, Ézsau felesége, és fiút szült neki. Ézsau Elifáznak nevezte el a fiát, aki született neki. Ézsau hatvanöt éves volt, amikor megszülte.

18 És Izmael, Ábrahám fia meghalt azokban a napokban, Jákob életének hatvannegyedik évében, és Izmael összesen százharminchét évet élt, és meghalt.
19 Amikor Izsák meghallotta, hogy Izmael meghalt, meggyászolta, és Izsák sok napon át siratta őt.
20 És miután Jákob tizennégy évet töltött Éber házában, Jákob látni akarta apját és anyját, és Jákob elment apja és anyja házához Hebronba, és Ézsau azokban a napokban elfelejtette, mit tett vele Jákob, amikor elvette tőle az áldást azokban a napokban.
21 És amikor Ézsau látta, hogy Jákob apjához és anyjához megy, eszébe jutott, mit tett vele Jákob, és nagyon felháborodott ellene, és meg akarta ölni.
22 Izsák, Ábrahám fia pedig öreg és előrehaladott korú vala, és Ézsau monda: Ímé, közeleg az én atyámnak ideje, hogy meghaljon, és mikor meghal, megölöm az én testvéremet, Jákobot.
23 És ezt hírül adták Rebekának, és sietve küldött, és hívatta fiát, Jákobot, és ezt mondta neki: Kelj fel, menj, és menekülj Háránba a testvéremhez, Lábánhoz, és maradj ott egy ideig, amíg testvéred haragja elfordul rólad, és akkor visszatérsz.
24 Izsák szólította Jákobot, és ezt mondta neki: Ne végy feleséget a kánaáni lányok közül, mert így parancsolta nekünk Ábrahám, a mi atyánk az Úr szava szerint, amelyet parancsolt neki, mondván: A te magodnak adom ezt a földet; ha gyermekeid megtartják az én szövetségemet, amelyet veled kötöttem, akkor én is teljesítem gyermekeiddel, amit mondtam neked, és nem hagyom el őket.
25 Most azért, fiam, hallgass a szavamra, mindarra, amit parancsolok neked, és tartózkodj attól, hogy Kánaán leányai közül végy feleséget. Kelj fel, menj Háránba, Betúelnek, anyád apjának házába, és onnan végy magadnak feleséget Lábánnak, anyád testvérének leányai közül.
26 Vigyázz azért, hogy el ne felejtkezzél az ÚRról, a te Istenedről és minden ő útjáról azon a földön, ahová mégy, és ne csatlakozz az ország népéhez, hiábavalóságokat kövess, és el ne hagyd az URat, a te Istenedet.
27 Mikor pedig eljutsz arra a földre, szolgálj ott az ÚRnak, ne térj le se jobbra, se balra arról az útról, amelyet parancsoltam neked, és amelyet tanultál.
28 És a Mindenható Isten adjon neked kegyet a föld népei előtt, hogy feleséget vihess ott kedved szerint, olyat, aki jó és igaz az Úr útjain.
29 Adja meg Isten neked és utódaidnak Ábrahámnak, a te atyádnak áldását, tegyen téged gyümölcsözővé és sokasítson meg, és válj nép sokaságává azon a földön, ahová mégy, és engedje, hogy Isten visszatérj erre a földre, atyád lakhelyének földjére, gyermekekkel és nagy gazdagsággal, örömmel és gyönyörűséggel.
30 És Izsák befejezte Jákóbnak a parancsolást és az áldást, és sok ajándékot adott neki, ezüsttel és arannyal együtt, és elbocsátotta őt; és Jákób hallgatott apjára és anyjára; megcsókolta őket, és felkelt, és elment Paddan-Arámba; és Jákób hetvenhét éves volt, amikor kiment Kánaán földjéről Beérsebából.
31 És amikor Jákob elment, hogy Háránba menjen, Ézsau szólította fiát, Elifázt, és titokban szólt neki, mondván: Siess, vedd kezedbe kardodat, üldözd Jákobot, és menj előtte az úton, és leselkedj utána, és öld meg kardoddal az egyik hegyen, és vidd el mindenét, amije van, és gyere vissza.
32 Elifáz, Ézsau fia, fürge ember volt és jártas az íjászatban, ahogyan apja tanította neki, és neves vadász volt a mezőn, és bátor férfi.
33 Elifáz pedig úgy tett, ahogy apja parancsolta neki, és Elifáz akkor tizenhárom éves volt. Felkelt Elifáz, elment, magával vitt tíz anyja testvérét, és üldözőbe vette Jákobot.
34 És szorosan követte Jákobot, és lesben állt előtte Kánaán földjének határán, Sikem városával szemben.
35 És Jákob látta, hogy Elifáz és emberei üldözik, és Jákob megállt azon a helyen, ahová menni készült, hogy megtudja, mi ez, mert nem tudta a dolgot; és Elifáz kirántotta kardját, és továbbment embereivel Jákob felé; és Jákob megkérdezte tőlük: Mi közötök hozzátok, hogy idejöttetek, és miért üldözitek kardotokkal?
36 Elifáz pedig odament Jákóbhoz, aki így felelt neki: Így parancsolta nekem apám, és mostantól ezért nem térek el a parancsoktól, amelyeket apám adott nekem; és amikor Jákób látta, hogy Ézsau erőszak alkalmazásáról beszélt Elifázzal, akkor Jákób odalépett, és könyörgött Elifáznak és embereinek, mondván neki:
37 Íme, mindenem, amim van, és amit apám és anyám adott nekem, vedd el tőlem, és ne ölj meg engem, és ezt a dolgot igazságnak tulajdonítsák neked.
38 Az Úr pedig kegybe juttatta Jákóbot Elifáz, Ézsau fia és emberei előtt, és hallgattak Jákób szavára, és nem ölték meg őt. Elifáz és emberei pedig elvették Jákób mindenét, amije volt, az ezüsttel és az arannyal együtt, amit Beérsebából hozott magával; semmit sem hagytak neki.
39 És Elifáz és emberei elmentek tőle, és visszatértek Ézsauhoz Beérsebába, és elmondták neki mindazt, ami Jákóbbal történt velük, és odaadták neki mindazt, amit Jákóbtól elvettek.
40 Ézsau pedig haragudott Elifázra, a fiára, és az embereire, akik vele voltak, mert nem ölték meg Jákobot.
41 És ők ezt felelték Ézsaunak: Mivel Jákob könyörgött nekünk ebben az ügyben, hogy ne öljük meg őt, megesett bennünk a szánalom iránta, és elvettük mindazt, amije volt, és elhoztuk neked; Ézsau pedig elvette az összes ezüstöt és aranyat, amit Elifáz elvett Jákobtól, és elrejtette azokat a házában.
42 Abban az időben, amikor Ézsau látta, hogy Izsák megáldotta Jákobot, és megparancsolta neki, mondván: Ne végy feleséget a kánaáni lányok közül, és hogy a kánaáni lányok rosszindulatúak Izsák és Rebeka szemében,
43 Azután elment nagybátyjának, Izmaelnek a házához, és idősebb feleségei mellett feleségül vette Maklátot, Izmael lányát, Nebajot húgát.

30. FEJEZET

1 És Jákob továbbment, folytatva útját Hárán felé, és eljutott egészen Mórija hegyéig, és ott töltötte az éjszakát Lúz városa közelében; és megjelent ott az Úr Jákobnak azon az éjszakán, és ezt mondta neki: Én vagyok az Úr, Ábrahám Istene, és Izsáknak, a te atyádnak Istene; a földet, amelyen fekszel, neked adom és a te magodnak.
2 És íme, én veled vagyok, és megőrizlek téged, bárhová is mész, és megsokasítom utódaidat, mint az ég csillagait, és minden ellenségedet elejtem előtted; és amikor háborút

indítanak veled, nem fognak diadalmaskodni rajtad, és örömmel, gyermekekkel és nagy gazdagsággal hozlak vissza erre a földre.
3 Jákób pedig felébredt álmából, és nagyon örült a látomásnak, amelyet látott, és elnevezte azt a helyet Bételnek.
4 És Jákob felkelt arról a helyről, nagyon örvendezett, és amikor járt, lábai könnyűnek érződtek az örömtől, és onnan elment a keleti fiainak földjére, és visszatért Háránba, és leült a pásztor kútjánál.
5 Talált ott néhány embert, akik Háránból jöttek, hogy legeljék nyájaikat. Jákób megkérdezte tőlük, és ők ezt mondták: Háránból valók vagyunk.
6 És monda nékik: Ismeritek Lábánt, Náhór fiát? És mondának: Ismerjük őt, és íme, az ő leánya, Ráhel jön, hogy legeltesse apja juhait.
7 Még beszélgetett velük, amikor megérkezett Ráhel, Lábán lánya, hogy legeltesse apja juhait, mivel pásztorlány volt.
8 Amikor Jákob meglátta Ráhelt, Lábánnak, anyja testvérének a lányát, odafutott, megcsókolta, hangosan sírt és sírt.
9 És Jákob elmondta Ráhelnek, hogy ő Rebeka, apja nővérének a fia, és Ráhel odafutott, és elmondta apjának, Jákob pedig tovább sírt, mert nem volt semmije, amit Lábán házába vihetett volna.
10 Amikor Lábán meghallotta, hogy Jákob, a húgának a fia megérkezett, odafutott, megcsókolta és megölelte, bevitte a házba, kenyeret adott neki, és evett.
11 Jákób elbeszélte Lábánnak, mit tett vele a testvére, Ézsau, és mit tett vele a fia, Elifáz az úton.
12 És Jákob egy hónapig lakott Lábán házában, és Jákob evett és ivott Lábán házában. Ezután Lábán ezt mondta Jákobnak: Mondd meg, mi legyen a béred? Hogyan szolgálhatsz engem ingyen?
13 Lábánnak nem voltak fiai, csak lányai, és a többi felesége és szolgálóleánya is meddő volt azokban a napokban; és ezek Lábán lányainak a nevei, akiket felesége, Adina szült neki; az idősebbnek Lea volt a neve, a fiatalabbnak pedig Ráhel; Lea pedig szelíd szemű volt, Ráhel pedig szép és jó arcú, és Jákob szerette őt.
14 És Jákob monda Lábánnak: Hét évig szolgállak téged Ráhelért, a te kisebbik lányodért; és Lábán beleegyezett ebbe, és Jákob hét évig szolgálta Lábánt a lányáért, Ráhelért.
15 És Jákob háráni tartózkodásának második évében, azaz Jákob életének hetvenkilencedik évében, abban az évben halt meg Héber, Sém fia, négyszázhatvannégy éves volt halálakor.
16 És amikor Jákob meghallotta, hogy Héber meghalt, igen elszomorodott, és sok napon át siránkozott és gyászolta őt.
17 Jákob Háránban való tartózkodásának harmadik évében Boszmát, Izmaelnek, Ézsau feleségének a lánya fiút szült neki, akit Ézsau Reuelnek nevezett el.
18 És Jákob Lábán házában való tartózkodásának negyedik évében meglátogatta az Úr Lábánt, és megemlékezett róla Jákob miatt, és fiai születtek neki, elsőszülöttje Beor volt, második Alib, harmadik pedig Khoras.
19 Az ÚR gazdagságot és tiszteletet adott Lábánnak, fiakat és lányokat, és a férfi igen meggazdagodott Jákób miatt.
20 És Jákob azokban a napokban Lábánt szolgálta mindenféle munkában, a házban és a mezőn, és az Úr áldása volt mindazon, ami Lábáné volt a házban és a mezőn.
21 Az ötödik évben meghalt Jehúdit, Beeri lánya, Ézsau felesége, Kánaán földjén, és nem voltak fiai, csak lányai.
22 Ezek pedig a lányainak a nevei, akiket Ézsaunak szült: az idősebbnek Marzit, a fiatalabbnak Púit volt a neve.
23 És amikor Jehúdit meghalt, Ézsau felkelt és elment Szeirbe vadászni a mezőre, szokása szerint, és Ézsau sokáig Szeir földjén lakott.
24 A hatodik évben Ézsau feleségül vette a többi felesége mellé Ahlibámát, a hivvi Zebeon lányát, és elvitte őt Ézsau Kánaán földjére.
25 Ahlibáma fogant, és három fiút szült Ézsaunak: Júust, Jaalant és Kórahot.
26 És azokban a napokban, Kánaán földjén, veszekedés támadt Ézsau pásztorai és Kánaán földjének lakóinak pásztorai között, mert Ézsau jószágai és javai túl bőségesek voltak ahhoz, hogy Kánaán földjén, apja házában maradjon, és Kánaán földje nem bírta elviselni őt a jószágai miatt.
27 És amikor Ézsau látta, hogy egyre fokozódik a viszálykodása Kánaán földjének lakóival, felkelt, fogta feleségeit, fiait és lányait, és mindenét, amije volt, a jószágokat, amiket birtokolt, és minden vagyonát, amit Kánaán földjén szerzett, és elment a föld lakóitól Szeir földjére, és Ézsau és mindene, amije hozzá tartozott, Szeir földjén lakott.
28 Ézsau azonban időről időre meglátogatta apját és anyját Kánaán földjén, és feleségül ment a hóriokhoz, lányait pedig a hóri Szeir fiainak adta.
29 Idősebbik lányát, Marcitet Anának, Zebeon fiának, felesége testvérének adta, Puitet pedig Azarnak, a hóri Bilhán fiának; Ézsau pedig a hegyen lakott gyermekeivel együtt, szaporodtak és sokasodtak.

31. FEJEZET

1 És a hetedik évben, Jákob szolgálata, amelyet Lábánnak szolgált, befejeződött, és Jákob azt mondta Lábánnak: Add nekem a feleségemet, mert beteltek szolgálatom napjai; és Lábán így is tett, és Lábán és Jákob összegyűjtötték annak a helynek minden népét, és lakomát készítettek.
2 És este Lábán megérkezett a házba, és utána Jákob is odament a lakodalmon résztvevőkkel, és Lábán eloltotta az összes lámpát, ami ott volt a házban.
3 És Jákób ezt kérdezte Lábántól: Miért teszed ezt velünk? Lábán így felelt: Így szoktunk cselekedni ezen a földön.
4 És ezután Lábán fogta a lányát, Leát, és elvitte őt Jákóbhoz, és amikor bement hozzá, Jákób nem tudta, hogy ő Lea.
5 Lábán pedig odaadta a lányát, Zilpát, a szolgálóját szolgálólányul.
6 És mindazok, akik a lakomán voltak, tudták, mit tett Lábán Jákóbbal, de Jákóbnak nem mondták el.
7 És azon az éjszakán mind eljöttek a szomszédok Jákob házához, ettek, ittak és örvendeztek, és játszottak Lea előtt tamburin és tánccal, és így feleltek Jákob előtt: Helea, Helea.
8 Jákob hallotta szavaikat, de nem értette azok jelentését, mert arra gondolt, hogy talán ez a szokásuk ezen a földön.

9 És ezeket a szavakat mondták a szomszédok Jákobnak az éjszaka folyamán, és Lábán eloltotta az összes lámpát, ami a házban volt aznap éjjel.
10 És reggel, amikor megvirradt, Jákob a feleségéhez fordult, és látta, hogy íme Lea az, aki az ölében feküdt. Jákob pedig ezt mondta: Íme, most már tudom, mit mondtak a szomszédok tegnap este, Helea, mondták, és én nem tudtam.
11 Jákób pedig szólította Lábánt, és ezt mondta neki: Mit tettél velem? Bizonyára Ráhelért szolgáltalak téged, miért csaltál meg engem, és miért adtad nekem Leát?
12 Lábán így felelt Jákóbnak: Nálunk nem így szokás, hogy a kisebbiket a nagyobbik előtt adjuk oda. Ha tehát a húgát is el akarod venni, vedd őt magadhoz szolgálatra, amelyet még hét évig fogsz nekem szolgálni.
13 És Jákob így tett, és feleségül vette Ráhelt is, és további hét évig szolgálta Lábánt, és Jákob is odament Ráhelhez, és jobban szerette Ráhelt, mint Leát, és Lábán odaadta neki a szolgálóját, Bilhát szolgálólányul.
14 És amikor látta az Úr, hogy Leát gyűlölik, megnyitotta az Úr az ő méhét, és fogant, és négy fiút szült Jákobnak azokban a napokban.
15 Ezek a nevük: Rúben, Simeon, Lévi és Júda, és ő ezután abbahagyta a szülést.
16 És abban az időben Ráhel meddő volt, és nem volt utódja, és irigykedni kezdett húgára, Leára. Amikor Ráhel látta, hogy nem szül gyermeket Jákobnak, fogta szolgálóját, Bilhát, és két fiút szült Jákobnak, Dánt és Naftalit.
17 Amikor Lea látta, hogy abbahagyta a szülést, fogta szolgálóleányát, Zilpát, és feleségül adta Jákobnak. Jákob is bement Zilpához, és ő is két fiút szült Jákobnak, Gádot és Ásert.
18 Lea ismét fogant, és két fiút és egy leányt szült Jákóbnak azokban a napokban, akiknek a nevei: Issakár, Zebulon és a húguk, Dína.
19 Ráhel pedig még meddő volt azokban a napokban, és imádkozott Ráhel az Úrhoz abban az időben, és ezt mondta: Uram Isten, emlékezz meg rólam és látogass meg engem, kérlek, mert most a férjem eltaszít engem, mivel nem szültem neki gyermeket.
20 Most pedig, ó, Uram Isten, hallgasd meg könyörgésemet előtted, lásd meg nyomorúságomat, és adj nekem gyermekeket, mint egy szolgálóleány, hogy ne kelljen többé gyalázatomat viselnem.
21 Isten meghallgatta, megnyitotta méhét, és Ráhel fogant, fiút szült, és ezt mondta: „Vette el az ÚR a gyalázatomat!” És nevezte el Józsefnek, mondván: „Adjon nekem az ÚR még egy fiút!” Jákób kilencvenegy éves volt, amikor Ráhel megszülte.
22 Abban az időben Jákob anyja, Rebeka elküldte dajkáját, Debórát, Úc lányát, és Izsák két szolgáját Jákobhoz.
23 És megérkeztek Jákóbhoz Háránba, és ezt mondták neki: Rebeka küldött minket hozzád, hogy térj vissza atyád házához, Kánaán földjére; és Jákób hallgatott rájuk ebben, amit anyja mondott.
24 Abban az időben letelt a másik hét év, amíg Jákob Lábánnak szolgált Ráhelért, és tizennégy év elteltével, amióta Háránban lakott, Jákob azt mondta Lábánnak: Add nekem a feleségeimet, és küldj el engem, hogy elmehessek a földemre, mert íme, anyám küldött hozzám Kánaán földjéről, hogy térjek vissza atyám házába.
25 Lábán pedig monda néki: Ne úgy kérlek; ha kegyelmet találtam szemeid előtt, ne hagyj el engem; határozd meg nékem a béredet, és én megadom, és nálam maradok.
26 Jákob ezt mondta neki: Ezt add nekem jutalmul, hogy ma végigjárom egész nyájadat, és eltávolítok közülük minden pettyes, foltos és barna bárányt a juhok és kecskék közül. Ha megteszed ezt nekem, visszatérek, legeltetem a nyájadat, és úgy őrzöm őket, mint azelőtt.
27 Lábán így is tett, és Lábán eltávolította a nyájából mindazt, amit Jákob mondott, és odaadta neki.
28 Jákob pedig mindazt, amit Lábán juhaiból eltávolított, a fiai kezébe adta, és Jákob legeltette Lábán juhainak többi részét.
29 És amikor Izsák szolgái, akiket Jákóbhoz küldött, látták, hogy Jákób nem tér vissza velük Kánaán földjére apjához, akkor elmentek tőle, és hazatértek Kánaán földjére.
30 És Debóra Jákobbal maradt Háránban, és nem tért vissza Izsák szolgáival Kánaán földjére, és Debóra Jákob feleségeivel és gyermekeivel lakott Háránban.
31 És Jákob még hat évig szolgálta Lábánt, és amikor a juhok meglettek, Jákob elkülönítette közülük a pettyeseket és a foltosakat, ahogyan Lábánnal meghatározta. És Jákob így is tett Lábánnál hat éven át, és a férfi bőségesen gyarapodott, és lettek szarvasmarhái, szolgálóleányai és szolgái, tevéi és szamarai.
32 És Jákóbnak kétszáz szarvasmarhája volt, és jószágai nagyok és szép megjelenésűek voltak, és nagyon termékenyek, és az emberek fiainak minden családja vágyott Jákób jószágaiból származó jutalomra, mert rendkívül jómódúak voltak.
33 És sokan jöttek az emberek fiai közül, hogy Jákob juhaiból szerezzenek, és Jákob adott nekik egy juhot szolgáért vagy szolgálólányért, vagy szamárért vagy tevéért, vagy amit Jákob kívánt tőlük, odaadták neki.
34 És Jákob gazdagságra, tiszteletre és javakra tett szert az emberek fiaival folytatott ezen ügyletek révén, és Lábán gyermekei irigyelték őt ezért a tiszteletért.
35 És idővel hallotta Lábán fiainak szavait, akik ezt mondták: Jákob elvette mindazt, ami apánké volt, és abból, ami apánké volt, szerezte meg ezt az egész dicsőséget.
36 És Jákob látta Lábán és gyermekeinek arcát, és íme, azokban a napokban nem volt iránta olyan, mint azelőtt.
37 És megjelent az Úr Jákóbnak a hat év leteltekor, és ezt mondta neki: Kelj fel, menj ki erről a földről, és térj vissza szülőföldedre, és én veled leszek.
38 És Jákob felkelt abban az időben, és tevékre ültette gyermekeit, feleségeit és minden hozzá tartozóját, és elindult, hogy Kánaán földjére menjen apjához, Izsákhoz.
39 Lábán nem tudta, hogy Jákob elment tőle, mert Lábán aznap juhokat nyírt.
40 Ráhel ellopta apja képmásait, elvitte azokat, és elrejtette a tevén, amelyen ült, majd továbbment.
41 És ez a képmások módja: fognak egy elsőszülött embert, megölik őt, és letépik a fejéről a haját, és vesznek sót, megsózzák a fejét, és megkeni olajjal, aztán vesznek egy kis réztáblát vagy aranytáblát, és ráírják a nevet, és a táblát a nyelve alá teszik, és a fejet a táblával együtt a nyelv alá veszik, és elhelyezik a házban, és lámpákat gyújtanak előtte, és meghajolnak előtte.
42 És amikor meghajolnak előtte, az szól hozzájuk mindenben, amit kérdeznek tőle, a beleírt név ereje által.

43 És némelyek emberalakokat készítenek aranyból és ezüstből, és elmennek hozzájuk az általuk ismert időkben, és az alakok a csillagok hatását veszik át, és jövőbeli dolgokat mondanak nekik, és így voltak azok a képek, amelyeket Ráhel ellopott az apjától.
44 Ráhel ellopta apja szobrait, hogy Lábán ne tudja meg rajtuk keresztül, hová ment Jákob.
45 És Lábán hazament, és kérdezősködött Jákób és háznépe felől, de nem találták meg. Lábán kereste a képmásait, hogy megtudja, hová ment Jákób, de nem találta őket. Elment néhány másik képmáshoz, és kérdezősködött felőlük, és azok elmondták neki, hogy Jákób elmenekült előle az apjához, Kánaán földjére.
46 Lábán ekkor felkelt, magához vette testvéreit és minden szolgáját, kiment, és üldözőbe vette Jákobot, és utolérte őt Gileád hegyén.
47 Lábán ezt mondta Jákóbnak: Mit tettél velem, hogy elmenekültél és megcsaltál engem, és kardfoglyokká ejtetted lányaimat és gyermekeiket?
48 És nem engedted, hogy megcsókoljam őket, és örömmel küldjem el őket, és elloptad az isteneimet, és elmentél.
49 Jákób így felelt Lábánnak: Mert féltem, hogy erőszakkal elveszed tőlem a lányaidat; most pedig akinél megtalálod a te isteneidet, az meghal.
50 Lábán pedig kereste a szobrokat, és Jákob minden sátrát és bútorát átkutatta, de nem találta meg őket.
51 Lábán ezt mondta Jákóbnak: Szövetséget kötünk egymással, és ez lesz bizonyság köztem és közted; ha sanyargatod a lányaimat, vagy más feleségeket veszel a lányaimon kívül, Isten lesz a tanú köztem és közted ebben a dologban.
52 És köveket fogtak és rakást csináltak, és Lábán ezt mondta: Ez a rakás tanú köztem és közted; azért nevezte el Gileádnak.
53 És Jákob és Lábán áldozatot mutattak be a hegyen, és ott ettek a halomnál, és egész éjjel a hegyen maradtak. Lábán pedig korán reggel felkelt, és sírt a lányaival, és megcsókolta őket, és visszatért a helyére.
54 És sietve elküldte fiát, Beórt, aki tizenhét éves volt, Abihórftal, Úz fiával, Náhor fiával, és velük tíz férfival.
55 És sietve mentek, és áthaladtak Jákob előtt az úton, és egy másik úton értek Szeir földjére.
56 És megérkeztek Ézsauhoz, és ezt mondták neki: Így szól a te testvéred és rokonod, anyád testvére, Lábán, Betúel fia, mondván:
57 Hallottad-e, mit tett velem Jákob, a te testvéred, aki először mezítelenül és feddhetetlenül jött hozzám, és én elébe mentem, és bevittem őt a házamba tisztességgel, és naggyá tettem őt, és feleségül adtam neki két lányomat és két szolgálómat is?
58 És Isten megáldotta őt miattam, és igen gyarapodott, és fiai, lányai és szolgálóleányai születtek.
59 Hatalmas juh- és csordaállománya, tevéje és szamara, valamint ezüstje és aranya is bőségesen van; és amikor látta, hogy vagyona gyarapszik, otthagyott engem, amíg elmentem juhaimat nyírni, majd felkelt és titokban elmenekült.
60 És feleségeit és gyermekeit tevék hátára ültette, és elvezette minden jószágát és vagyonát, amit az én földemen szerzett, és felemelte arcát, hogy elmenjen apjához, Izsákhoz, Kánaán földjére.
61 És nem engedte meg, hogy megcsókoljam a lányaimat és gyermekeiket, és kard által foglyul ejtette a lányaimat, és ellopta az isteneimet is, és elmenekült.
62 És most otthagytam őt a Jabuk patakjának hegyén, őt és mindenét, amije van; semmiben sem szenved hiányt.
63 Ha az a kívánságod, hogy elmenj hozzá, menj el, és ott megtalálod, és azt teheted vele, amit a lelked kíván; és Lábán követei elérkeztek, és elmondták Ézsaunak mindezeket.
64 Ézsau pedig hallotta Lábán követeinek minden szavát, és nagyon felgerjedt haragja Jákob ellen, és megemlékezett gyűlölségéről, és haragja lángolt benne.
65 És Ézsau sietve vette gyermekeit, szolgáit és háznépének lelkeit, hatvan férfit, és elment, és összegyűjtötte Szeir, a hóri minden gyermekét és népüket, háromszáznegyven férfit, és magához vette ezt a négyszáz kivont karddal felfegyverzett férfit, és odament Jákóbhoz, hogy levágja őt.
66 És Ézsau ezt a számot több részre osztotta, és a hatvan férfit gyermekei, szolgái és háznépének lelkei közül egy fejedelemmé tette, és Elifázra, a legidősebb fiára bízta.
67 A megmaradt fejeket pedig a hóri Szeir hat fiának gondjaira bízta, és mindegyiküket a maga nemzedéke és gyermekei fölé helyezte.
68 És az egész tábor úgy ment, ahogy volt, és Ézsau közöttük ment Jákob felé, és gyorsan vezette őket.
69 És elindultak Lábán követei Ézsautól, és Kánaán földjére mentek, és megérkeztek Rebeka, Jákob és Ézsau anyjának házához.
70 És ezt mondták neki: Íme, a te fiad, Ézsau, elment testvére, Jákob ellen négyszáz emberrel, mert hallotta, hogy jön, és elment, hogy harcba szálljon vele, és hogy legyőzze őt, és elvegye mindenét, amije van.
71 Rebeka sietve küldött hetvenkét férfit Izsák szolgái közül, hogy Jákob elé menjenek az úton; mert azt mondta: Talán Ézsau háborút indít az úton, amikor találkozik vele.
72 És ezek a követek elindultak az úton, hogy elébe menjenek Jákóbnak, és találkoztak vele a patak útján, a Jábuk patak túloldalán. Jákób, amikor meglátta őket, azt mondta: Ez a tábor nekem adatott Istentől. És Jákób elnevezte azt a helyet Mahnajimnak.
73 Jákob ismerte apja egész népét, megcsókolta és megölelte őket, és velük ment. Jákob megkérdezte őket apja és anyja felől, és ők azt mondták: Jól vannak.
74 És mondának a követek Jákóbnak: Rebeka, anyád küldött minket hozzád, mondván: Hallottam, fiam, hogy a testvéred, Ézsau kivonult ellened az úton Szeir hóri fiai közül való emberekkel.
75 És azért, fiam, hallgass a szavamra, és lásd meg tanácsoddal, mit akarsz tenni. És amikor feljön hozzád, könyörögj neki, és ne beszélj vele meggondolatlanul, és adj neki ajándékot abból, amid van, és abból, amivel Isten megajándékozott.
76 És amikor a dolgaid felől kérdezősködik, ne titkolj el előle semmit, talán elfordul ellened irányuló haragjától, és ezáltal megmentheted a lelkedet, téged és mindent, ami hozzád tartozik, mert kötelességed tisztelni őt, hiszen ő a bátyád.
77 És amikor Jákob meghallotta anyja szavait, amelyeket a követek mondtak neki, Jákob felemelte hangját, keservesen sírt, és úgy tett, ahogy anyja akkor megparancsolta neki.

32. FEJEZET

1 Abban az időben Jákob követeket küldött testvéréhez, Ézsauhoz Szeir földjére, és könyörgő szavakkal szólt hozzá.
2 És megparancsolta nekik, mondván: Így szóljatok az én uramhoz, Ézsauhoz: Így szól a te szolgád, Jákób: Ne gondolja az én uram, hogy az én atyám áldása, amellyel megáldott engem, hasznosnak bizonyult nekem.
3 Mert húsz éve vagyok Lábánnál, és ő tízszer is megtévesztett engem, és tízszer megváltoztatta a béremet, amint azt már mindent elmondtak uramnak.
4 És én nagy fáradsággal szolgáltam őt a házában, és Isten ezután látta az én nyomorúságomat, fáradozásomat és kezeim munkáját, és kegyelmet és jóindulatot adott nekem az ő szemében.
5 És később Isten nagy irgalmából és jóságából szereztem ökröket, szamarakat és marhákat, szolgákat és szolgálóleányokat.
6 Most pedig hazatérek a földemre, otthonomba, apámhoz és anyámhoz, akik Kánaán földjén vannak, és mindent tudtára adok uramnak, hogy kegyet találjak uram előtt, nehogy azt higgye, hogy magamtól gazdagodtam meg, vagy hogy az áldás, amellyel apám megáldott, jót tett nekem.
7 És azok a követek elmentek Ézsauhoz, és megtalálták őt Edom földjének határán, amint Jákób felé tartott. Széir, a hóri fiai közül négyszáz férfi állt ott kivont kardokkal.
8 Jákob követei pedig elmondták Ézsaunak mindazokat a szavakat, amelyeket Jákob Ézsau felől mondott nekik.
9 És Ézsau büszkén és megvetéssel válaszolt nekik, és ezt mondta nekik: Bizony hallottam, és valóban elmondták nekem, mit tett Jákob Lábánnal, aki felmagasztalta őt házában, és feleségül adta neki lányait, és fiakat és lányokat nemzett, és bőségesen gyarapodott vagyonban és gazdagságban Lábán házában az ő eszközeiből.
10 És amikor látta, hogy vagyona bőséges és gazdagsága nagy, mindenével elmenekült Lábán házából, és elvezette Lábán lányait apjuk színe elől, mint a karddal ejtett foglyokat, anélkül, hogy szólt volna neki róla.
11 És nemcsak Lábánnal tette ezt Jákob, hanem velem is, és kétszer is megcsalta a méltóságomat, és vajon én hallgatnék?
12 Most azért eljöttem ma táboraimmal, hogy elébe menjek, és szívem kívánsága szerint cselekszem vele.
13 És visszatértek a követek, és megérkeztek Jákóbhoz, és ezt mondták neki: Elmentünk a testvéredhez, Ézsauhoz, és elmondtuk neki minden szavadat, és így válaszolt nekünk, és íme, négyszáz emberrel jön eléd.
14 Most azért tudd meg és lásd meg, mit kell tenned, és imádkozz Istenhez, hogy szabadítson meg téged tőle.
15 És amikor meghallotta testvére szavait, amelyeket Jákob követeinek mondott, Jákob nagyon megijedt és szorongott.
16 Jákób pedig imádkozott az Úrhoz, az ő Istenéhez, és ezt mondta: Ó, Uram, atyáimnak, Ábrahámnak és Izsáknak Istene, te mondtad nekem, amikor elmentem atyám házából, mondván:
17 Én vagyok az Úr, Ábrahámnak, a te atyádnak Istene és Izsák Istene, neked adom ezt a földet és a te utódaidat, és annyi utódaid lesznek, mint az ég csillagai, és terjeszkedni fogsz az ég négy égtájáig, és benned és a te utódaidban nyer áldást a föld minden családja.
18 És megerősítetted szavaidat, és gazdagságot, gyermekeket és jószágot adtál nekem, ahogyan szívem legfelsőbb kívánságát adtad szolgádnak; mindent megadtál nekem, amit kértem tőled, úgyhogy semmiben sem szenvedtem hiányt.
19 És azután azt mondtad nekem: Térj vissza szüleidhez, a szülőhelyedre, és akkor is jól fogok veled lenni.
20 És most, hogy eljöttem, és te megszabadítottál engem Lábántól, Ézsau kezébe fogok kerülni, aki megöl engem, igen, gyermekeim anyjaival együtt.
21 Most azért, Uram Isten, szabadíts meg kérlek engem is az én atyámfiának, Ézsaunak kezéből, mert nagyon félek tőle.
22 Ha pedig nincs bennem igazság, tedd meg Ábrahámért és az én atyámért, Izsákért!
23 Mert tudom, hogy jóságodból és irgalmadból szereztem ezt a kincset; most azért kérlek, ments meg engem még ma a te jóságoddal, és válaszolj nekem.
24 És Jákob abbahagyta az Úrhoz való imádkozást, és két táborra osztotta a vele lévő embereket a nyájakkal és marhákkal, és a felét Damszeknek, Eliezer fiának, Ábrahám szolgájának gondjaira adta táborozásra gyermekeivel együtt, a másik felét pedig testvérének, Eliezer fiának, Elianusznak a gondjaira adta táborozásra gyermekeivel együtt.
25 És megparancsolta nekik, mondván: Tartsátok távol magatokat a táboraitoktól, és ne jöjjetek túl közel egymáshoz, hogy ha Ézsau az egyik táborra tör és azt legyőzi, a másik tábor, amely távol van tőle, megmeneküljön előle.
26 És Jákob ott maradt azon az éjszakán, és egész éjjel utasításokat adott szolgáinak a seregekkel és gyermekeikkel kapcsolatban.
27 És meghallgatta az Úr Jákob imáját azon a napon, és megszabadította az Úr Jákobot testvérének, Ézsaunak a kezéből.
28 Az Úr pedig három angyalt küldött az ég angyalai közül, és Ézsau előtt jártak, és odamentek hozzá.
29 És ezek az angyalok kétezer emberként jelentek meg Ézsaunak és népének, lovakon lovagolva, mindenféle harci eszközzel felszerelve, és Ézsau és minden embere szeme láttára négy táborra osztva jelentek meg, négy vezérrel mellettük.
30 És az egyik tábor továbbment, és megtalálták Ézsaut, amint négyszáz emberrel közeledett testvére, Jákob felé, és ez a tábor Ézsau és népe felé rohant, és megrémítette őket, és Ézsau rémületében leesett a lóról, és minden embere elszakadt tőle azon a helyen, mert nagyon féltek.
31 Az egész tábor utánuk kiáltott, amikor Ézsau elől menekültek, és a harcosok mind így feleltek:
32 Bizonyára Jákob szolgái vagyunk, aki Isten szolgája, és ki állhatna akkor ellenünk? Ézsau ezt mondta nekik: Ó, akkor az én uram és testvérem, Jákob a ti uratok, akit húsz éve nem láttam, és most, hogy eljöttem, hogy meglátogassam, így bántok velem?
33 Az angyalok pedig így feleltek neki: Él az Úr, ha nem lenne Jákob, akiről beszélsz, a te testvéred, senkit sem hagytunk volna életben közüled és néped közül, de Jákob miatt semmit sem teszünk velük.

34 És ez a tábor elhagyta Ézsau és embereit, és elment, és Ézsau és emberei körülbelül egy mérföldnyire eltávolodtak tőlük, amikor a második tábor mindenféle fegyverrel feléje jött, és ők is úgy tettek Ézsauval és embereivel, ahogyan az első tábor tette velük.
35 És amikor elhagyták, hogy továbbmenjenek, íme, a harmadik tábor közeledett felé, és mindnyájan megrémültek, és Ézsau leesett a lóról, és az egész tábor felkiáltott, és ezt mondta: Bizonyára Jákob szolgái vagyunk, aki Isten szolgája, és ki állhatna meg velünk szemben?
36 És Ézsau ismét felele nekik, mondván: Ó, akkor Jákob, az én uram és a ti uratok, a testvérem, és húsz éve nem láttam az arcát, és ma hallottam, hogy jön, ma mentem elébe, és te így bánsz velem?
37 És feleltek neki, és ezt mondták neki: Él az Úr, ha Jákob nem lett volna a testvéred, ahogy mondtad, akkor sem hagytunk volna maradékot belőled és embereid közül, de Jákob miatt, akiről beszélsz, hogy a testvéred, nem avatkozunk bele sem tebe, sem embereidbe.
38 És a harmadik tábor is elhagyta őket, és ő továbbra is folytatta útját embereivel Jákob felé, amikor a negyedik tábor közeledett felé, és azok is úgy tettek vele és embereivel, ahogy a többiek tették.
39 És amikor Ézsau látta a gonoszságot, amelyet a négy angyal tett vele és embereivel, nagyon megijedt testvérétől, Jákóbtól, és békében elébe ment.
40 Ézsau pedig elrejtette gyűlöletét Jákob iránt, mert félt az életéért testvére, Jákob miatt, és mert azt gondolta, hogy a négy tábor, amelyre rábukkant, Jákob szolgái.
41 És Jákob azon az éjszakán szolgáival maradt a táborukban, és elhatározta szolgáival, hogy ajándékot ad Ézsaunak mindenből, amije van, és minden vagyonából; és Jákob reggel felkelt, ő és emberei, és a jószágok közül ajándékot választottak Ézsaunak.
42 És ez az ajándék mennyisége, amelyet Jákób a nyájából választott, hogy adja testvérének, Ézsaunak: és kiválasztott a nyájakból kétszáznegyvenet, a tevékből és a szamarakból harmincat, a szarvasmarhákból pedig ötven tehenet.
43 És tíz csordába rakta őket, és mindegyiket külön-külön helyezte el, és tíz szolgája kezébe adta őket, mindegyiket külön-külön.
44 És megparancsolta nekik, és ezt mondta nekik: Tartsátok magatokat távol egymástól, és hagyjatok helyet a nyájak között, és amikor Ézsau és akik vele vannak, találkoznak veletek, és megkérdezik tőletek, mondván: Kiéi vagytok, és hová mégytek, és kié mindez előttetek, akkor azt mondjátok nekik: Jákob szolgái vagyunk, és békében jöttünk Ézsau elé, és íme, Jákob jön mögöttünk.
45 És ami előttünk van, az Jákob ajándéka, amelyet testvérének, Ézsaunak küldött.
46 Ha pedig azt kérdezik tőled: Miért késik el tőled, hogy elébe menjen a testvérének, és meglássa az arcát? Akkor ezt mondd nekik: Bizonyára örömmel jön utánunk, hogy elébe menjen a testvérének, mert azt mondta: Megengesztelem őt az ajándékkal, amit neki küldök, és azután meglátom az arcát, talán elfogad tőlem.
47 Így az egész ajándék átment szolgái kezében, és előtte ment azon a napon, és ő azon az éjszakán táborával a Jabuk patakjának határánál töltötte az éjszakát. Éjfélkor felkelt, magával vitte feleségeit, szolgálóleányait és mindenét, amije volt, és átkelt velük azon az éjszakán a Jabuk gázlón.
48 És amikor mindenét átkelte a patakon, Jákob egyedül maradt, és egy férfi találkozott vele, és birkózott vele azon az éjszakán napkeltéig, és Jákob combjának behajlított része kificamodott a vele való birkózástól.
49 És hajnalhasadáskor ott hagyta a férfi Jákobot, megáldotta őt és elment. Jákob pedig hajnalhasadáskor átkelt a patakon, és combjára sántikált.
50 És felkelt rá a nap, amikor átkelt a patakon, és felért jószágai és gyermekei legelőjére.
51 És délig mentek, és amíg mentek, az ajándék előttük haladt.
52 Jákób felemelte szemeit, és látta, hogy Ézsau távolról közeledik, sok emberrel, mintegy négyszázzal, és Jákób nagyon félt a testvérétől.
53 Jákób sietve szétosztotta gyermekeit feleségei és szolgálóleányai között, leányát, Dinát pedig egy ládába tette, és szolgái kezébe adta.
54 És elhaladt gyermekei és feleségei előtt, hogy találkozzon testvérével, és meghajolt a földig, igen, hétszer meghajolt, mígnem elérte testvérét, és Isten kegyelmet és jóindulatot adott Jákóbnak Ézsau és emberei szemében, mert Isten meghallgatta Jákób imáját.
55 És Jákob félelme és rettegése ráesett testvérére, Ézsaura, mert Ézsau nagyon félt Jákobtól amiatt, amit Isten angyalai tettek Ézsauval, és Ézsau Jákob elleni haragja jóindulattá változott.
56 És amikor Ézsau meglátta Jákobot felé futni, ő is feléje futott, átölelte, és a nyakába borult, és megcsókolták egymást és sírtak.
57 Isten félelmet és jóindulatot adott Jákób iránt azoknak a férfiaknak a szívébe, akik Ézsauval mentek, és ők is megcsókolták és megölelték Jákóbot.
58 És Elifáz, Ézsau fia is, négy testvérével, Ézsau fiaival együtt sírt Jákobbal, és megcsókolták és megölelték őt, mert Jákobtól való félelem szállt mindnyájukra.
59 Ézsau felemelte tekintetét, és látta, hogy az asszonyok és utódaik, Jákob gyermekei, Jákob mögött járnak, és meghajolnak Ézsau előtt az úton.
60 Ézsau ezt kérdezte Jákóbtól: Kik ezek veled, testvér? A te gyermekeid vagy a te szolgáid? Jákób így felelt Ézsaunak: Az én gyermekeim, akiket Isten kegyesen adott a te szolgádnak.
61 És míg Jákob Ézsauval és embereivel beszélt, Ézsau az egész tábort látta, és megkérdezte Jákobtól: Honnan szerezted azt az egész tábort, amellyel tegnap este találkoztam? Jákob pedig felelte: Hogy kegyet találj uram szemei előtt, az az, amit Isten kegyesen adott a te szolgádnak.
62 És odavitték az ajándékot Ézsau elé, és Jákob unszolta Ézsaut, mondván: Vedd el, kérlek, az ajándékot, a melyet hoztam az én uramnak. Ézsau pedig monda: Miért akarom ezt? Tartsd meg magadnak, amid van.
63 Jákob pedig monda: Kötelességemnek érzem mindezt megadni, mivel láttam az arcodat, hogy békességben élhess.
64 Ézsau azonban nem volt hajlandó elfogadni az ajándékot, Jákob pedig ezt mondta neki: Kérlek, uram, ha kegyet találtam szemeid előtt, fogadd el ajándékomat tőlem, mert azért láttam az arcodat, mintha isteni arcot láttam volna, mivel megkedveltél engem.

65 Ézsau elvette az ajándékot, Jákob pedig adott Ézsaunak ezüstöt, aranyat és bdelliumot, mert annyira sürgette, hogy elvette azokat.
66 Ézsau pedig elosztotta a táborban lévő jószágokat, és a felét odaadta azoknak az embereknek, akik vele jöttek, mert bérért jöttek, a másik felét pedig a fiai kezébe adta.
67 Az ezüstöt, az aranyat és a bdelliumot pedig Elifáznak, legidősebb fiának a kezébe adta, Ézsau pedig ezt mondta Jákóbnak: Hadd maradjunk nálad, és lassan megyünk veled, amíg el nem érsz hozzám az én helyemre, hogy együtt lakhassunk ott.
68 Jákob pedig felele a testvérének, és monda: Azt teszem, amit az én uram mond nekem, de az én uram tudja, hogy a gyermekek gyengék, és a juhok és csordák a kicsinyeikkel, akik velem vannak, csak lassan mennek, mert ha gyorsan mennének, mind meghalnának, hiszen te ismered a terhüket és a fáradtságukat.
69 Menjen el azért uram az ő szolgája előtt, én pedig lassan megyek tovább a gyermekekért és a juhokért, míg eljutok uram házába Szeirbe.
70 Ézsau ezt mondta Jákóbnak: Melléd adok néhányat a velem lévő emberek közül, hogy gondodat viseljék az úton, és viseljék fáradalmadat és terhedet. Jákób ezt mondta: Mire való az, uram, ha kegyelmet találok előtted?
71 Íme, elmegyek hozzád Szeirbe, hogy ott lakjunk együtt, ahogy megmondtad; menj hát népeddel, mert követni foglak téged.
72 És Jákob ezt mondta Ézsaunak, hogy elvegye tőle Ézsaut és embereit, hogy Jákob azután elmehessen apja házához, Kánaán földjére.
73 És Ézsau hallgatott Jákob szavára, és Ézsau visszatért a négyszáz férfival, akik vele voltak Szeirbe vezető úton, és Jákob és mindazok, akik hozzá tartoztak, azon a napon eljutottak Kánaán földjének széléig, annak határaiban, és ott maradt egy ideig.

33. FEJEZET

1 És lőn egy idő múlva, hogy Jákób elhagyta az ország határát, és Salem földjére, azaz Sikem városába érkezett, amely Kánaán földjén van, és megpihent a város előtt.
2 És megvette a mezőnek egy darabját, amely ott volt, Hamór fiaitól, az ország népétől, öt siklusért.
3 És Jákób ott épített magának házat, és felverte ott sátrát, és gondviselési helyeket készített jószágainak; ezért nevezte el azt a helyet Szukkótnak.
4 Jákób egy évig és hat hónapig maradt Szukkótban.
5 Abban az időben a föld lakosainak asszonyai közül néhányan Sikem városába mentek, hogy táncoljanak és örvendezzenek a város népének lányaival, és amikor kimentek, akkor Ráhel és Lea, Jákob feleségei, családjaikkal együtt szintén elmentek, hogy megnézzék a város lányainak örömét.
6 És Dina, Jákob lánya is velük ment, és meglátta a város lányait, és ott maradtak előttük, miközben a város minden népe ott állt mellettük, hogy lássa az örömüket, és a város minden előkelő embere ott volt.
7 Sikem, Hámor fia, az ország fejedelme is ott állt, hogy lássa őket.
8 És Sikem meglátta Dinát, Jákob lányát, amint anyjával ül a város lányai előtt, és a lány nagyon tetszett neki, és megkérdezte ott barátait és népét, mondván: Kinek a lánya ül az asszonyok között, akit nem ismerek ebben a városban?
9 És mondták neki: Bizonyára Jákobnak, a héber Izsák fiának a lánya ez, aki már egy ideje ebben a városban lakik, és amikor híre ment, hogy az ország lányai örömünnepre mennek, elment anyjával és szolgálóival, hogy leüljön közéjük, ahogy látod.
10 És Sikem meglátta Dinát, Jákob lányát, és amikor ránézett, lelke Dinára szegeződött.
11 És elküldött, és erőszakkal elraboltatta Dinát, és amikor Sikem házába ért, erőszakkal megragadta, vele feküdt, és megalázta, és rendkívül szerette, és a házába helyezte.
12 És elmentek és elmondták a dolgot Jákobnak, és amikor Jákob meghallotta, hogy Sikem megszeplősítette a lányát, Dinát, Jákob tizenkét szolgát küldött el Dináért Sikem házából, és elmentek és Sikem házába értek, hogy elvigyék onnan Dinát.
13 És amikor megérkeztek, Sikem kiment hozzájuk embereivel, és kiűzte őket a házából, és nem engedte meg nekik, hogy Dina elé menjenek, hanem Sikem Dinával ült, csókolgatta és ölelte őt a szemük láttára.
14 Jákob szolgái pedig visszatértek, és hírt adtak neki, mondván: Amikor megérkeztünk, ő és emberei előztek minket, és így cselekedett Sikem Dinával a szemünk láttára.
15 Jákob tudta azt is, hogy Sikem meggyalázta a lányát, de nem szólt semmit, fiai pedig a mezőn legeltették a jószágát, és Jákob hallgatott, amíg vissza nem tértek.
16 Mielőtt fiai hazaértek volna, Jákob elküldött két leányt szolgái lányai közül, hogy gondot viseljenek Dinára Sikem házában, és hogy nála lakjanak. Sikem pedig elküldte három barátját apjához, Hámorhoz, Csiddekem fiához, Pered unokájához, ezzel az üzenettel: Szerezd meg nekem ezt a leányt feleségül!
17 És beméne Hámor, a hivvi Csiddekem fia, Sikem házába, és leüle elé. És monda Hámor a fiának: Sikem, nincs-e azért a te néped leányai között olyan asszony, hogy héber asszonyt akarsz elvenni, aki nem a te néped közül való?
18 És monda néki Sikem: Csak őt vedd meg nékem, mert szép az én szemeim előtt; és Khámor a fia beszéde szerint cselekedett, mert igen szerette őt.
19 És Hámor kiment Jákóbhoz, hogy beszéljen vele erről a dologról, és miután elment fia, Sekem házából, mielőtt Jákóbhoz ment volna, hogy beszéljen vele, íme, Jákób fiai megjöttek a mezőről, amint meghallották, amit Sekem, Hámor fia tett.
20 A férfiak pedig nagyon elkeseredtek húguk miatt, és mindannyian haragtól feldúlva tértek haza, mielőtt elérkezett volna a jószágok begyűjtésének ideje.
21 És odamentek és leültek apjuk elé, és haraggal felgerjedve szóltak hozzá, mondván: Bizonyosan halál jár ennek az embernek és háznépének, mert az egész föld Ura, Istene megparancsolta Noénak és gyermekeinek, hogy az ember soha ne raboljon, és ne kövessen el házasságtörést; most íme, Sikem pusztított és paráznaságot követett el a mi nővérünkkel, és a város népe közül senki sem szólt hozzá egy szót sem.
22 Bizonyára tudod és érted, hogy halálos ítélet illeti Sikemet, az apját és az egész várost azért, amit tett.

23 És miközben erről beszéltek apjuk előtt, íme, Hámor, Sikem apja eljött, hogy elmondja Jákobnak fia szavait Dináról, és leült Jákob elé és fiai elé.
24 És szóla Hámor nékik, mondván: Fiam, Sikem lelke vágyik a ti lányotokra; adjátok őt néki feleségül, és házasodjatok velünk; adjátok nekünk a ti lányaitokat, és mi néktek adjuk a mi lányainkat, és velünk fogtok lakni a mi földünkön, és egy néppé leszünk azon a földön.
25 Mert földünk igen nagy, lakjatok hát, kereskedjetek rajta, szerezzetek birtokot, és tegyétek azt, amit akartok, és senki sem akadályozhat meg bennetek egy szóval sem.
26 És abbahagyta Hámor a beszédet Jákóbbal és fiaival, és íme, fia, Sekhem követte őt, és leült eléjük.
27 És szóla Sikem Jákóbnak és fiai előtt, mondván: Bárcsak találnék kedvességet előttetek, hogy nekem adjátok a lányotokat, és bármit is mondotok nekem, megteszem érte.
28 Kérj tőlem bőséges hozományt és ajándékot, és megadom, és bármit mondasz nekem, megteszem, és aki fellázad parancsaid ellen, meghal; csak add nekem feleségül a leányt.
29 Simeon és Lévi pedig álnokul válaszoltak Hámornak és Sikemnek, az ő fiának, mondván: Mindazt, amit mondottatok nekünk, megteszszük értetek.
30 És íme, a húgunk a házadban van, de maradj távol tőle, amíg nem küldünk Izsák atyánknak ez ügyben, mert semmit sem tehetünk az ő beleegyezése nélkül.
31 Mert ő ismeri Ábrahám, a mi atyánknak útjait, és bármit is mond nekünk, tudatjuk nektek, semmit sem titkolunk el előletek.
32 És Simeon és Lévi ezt mondták Sikemnek és apjának, hogy ürügyet találjanak, és tanácsot kérjenek, mit tegyenek Sikemnek és városának ebben az ügyben.
33 És amikor Sikem és apja meghallották Simeon és Lévi szavait, jónak tűnt nekik, és Sikem és apja kimentek, hogy hazamenjenek.
34 És amikor elmentek, Jákob fiai ezt mondták apjuknak, mondván: Íme, tudjuk, hogy halál illeti ezeket a gonoszokat és városukat, mert megszegték azt, amit Isten parancsolt Noénak, gyermekeinek és utánuk következő magvának.
35 És azért is, mert Sikem ezt tette Dína húgunkkal, meggyalázva őt; mert ilyen utálatosság soha többé nem történhet közöttünk.
36 Most azért tudd meg és lásd meg, mit fogsz tenni, és kérj tanácsot és ürügyet, hogy mit kell velük tenni, hogy megöld e város minden lakóját.
37 Simeon ezt mondta nekik: Íme egy helyes tanács nektek: mondjátok meg nekik, hogy metéljenek körül minden férfit közöttük, ahogyan mi is körülmetélkedünk, és ha ezt nem akarják megtenni, akkor elvesszük tőlük a lányunkat, és elmegyünk.
38 És ha beleegyeznek, hogy ezt megteszik, és meg is teszik, akkor amikor fájdalomtól elsüppednek, kardjainkkal támadjuk meg őket, mint aki csendes és békés, és megölünk minden férfit közöttük.
39 És tetszett nekik Simeon tanácsa, és Simeon és Lévi elhatározták, hogy a javaslat szerint tesznek velük.
40 Másnap reggel Sikem és apja, Hámor ismét elmentek Jákóbhoz és fiaihoz, hogy beszéljenek Dináról, és meghallgassák, mit válaszolnak Jákób fiai szavaikra.
41 Jákob fiai pedig álnokul szóltak hozzájuk, mondván: Elmondtuk Izsák atyánknak minden beszédeteket, és tetszettek neki a beszédeitek.
42 Ő pedig szólt hozzánk, mondván: Így parancsolta meg Ábrahámnak az ő atyja Istentől, az egész föld Urától, hogy ha valaki nem az ő leszármazottai közül akar feleséget venni az ő lányai közül, metéltesse körül minden férfit, ami a családjához tartozik, ahogyan mi is körülmetélkedünk, és akkor adhatjuk neki a mi lányunkat feleségül.
43 Most már tudattuk veletek minden útunkat, amelyről apánk beszélt velünk, mert nem tehetjük meg, amiről beszéltetek nekünk, hogy leányunkat körülmetéletlen férfihoz adjuk, mert ez szégyenünkre való.
44 De ebben beleegyezünk, hogy nektek adjuk a lányunkat, és a ti lányaitokat is magunkhoz vesszük, és köztetek lakunk, és egy néppé leszünk, ahogyan megígértétek, ha hallgattok ránk, és beleegyeztek, hogy hozzánk hasonlóan körülmetéljétek minden férfitokat, aki hozzátok tartozik, ahogyan mi is körülmetélkedünk.
45 Ha pedig nem hallgattok ránk, és nem metélitek körül minden férfit, ahogyan mi körülmetélkedünk, ahogyan megparancsoltuk, akkor elmegyünk hozzátok, elvesszük tőletek a lányunkat, és elmegyünk.
46 És Sekem és apja, Hámor hallották Jákob fiainak szavait, és a dolog nagyon tetszett nekik, és Sekem és apja, Hámor sietve teljesítették Jákob fiainak kívánságait, mert Sekem nagyon szerette Dinát, és lelke hozzá ragaszkodott.
47 Sikem és apja, Hámor siettek a város kapujához, és összegyűjtötték városuk minden férfiát, és elmondták nekik Jákob fiainak szavait, mondván:
48 Elmentünk ezekhez a férfiakhoz, Jákob fiaihoz, és beszéltünk velük a lányuk felől, és ezek a férfiak beleegyeznek, hogy kívánságaink szerint cselekszenek, és íme, a mi földünk nagy kiterjedésű lesz számukra, és lakni fognak benne, és kereskedni fognak vele, és egy néppé leszünk; elvesszük a lányaikat, és a mi lányainkat nekik adjuk feleségül.
49 De ezek az emberek csak azzal a feltétellel egyeznek bele ebbe a dologba, hogy minden férfi körülmetélkedjen közöttünk, ahogyan ők is körülmetélkednek, ahogyan az ő Istenük parancsolta nekik, és amikor az ő utasításaik szerint körülmetélkedünk, akkor fognak közöttünk lakni, jószágaikkal és javaikkal együtt, és egy néppé leszünk velük.
50 És amikor a város minden férfia hallotta Sikemnek és apjának, Hámornak a szavait, akkor városuk minden férfia egyetértett ezzel a javaslattal, és engedelmeskedtek a körülmetélkedésnek, mert Sikem és apja, Hámor nagy tiszteletnek örvendett előttük, lévén az ország fejedelmei.
51 Másnap pedig Sikem és apja, Hámor korán reggel felkeltek, és összegyűjtötték városuk minden férfiát a város közepébe, és odahívták Jákob fiait, akik körülmetélték minden férfit, aki hozzájuk tartozott, azon a napon és a következő napon.
52 És körülmetélték Sikem városát és Hamórt, az ő atyját, és Sikem öt testvérét, és akkor mindenki felkelt és hazament, mert ez a dolog az Úrtól volt Sikem városa ellen, és az Úrtól volt Simeon tanácsa ebben a dologban, hogy az Úr átadhassa Sikem városát Jákob két fiának kezébe.

34. FEJEZET

1 A körülmetélt férfiak száma összesen hatszáznegyvenöt férfi és kétszáznegyvenhat gyermek volt.
2 De Csidekem, Pered fia, Hámor apja, és hat testvére nem hallgatott Sikemre és apjára, Hámorra, és nem metélkedtek körül, mert Jákob fiainak javaslata utálatos volt a szemükben, és nagyon felgerjedt emiatt, hogy a város népe nem hallgatott rájuk.
3 A második nap estéjén nyolc kisgyermeket találtak, akiket nem metéltek körül, mert anyjuk elrejtette őket Sikem és apja, Hámor elől, valamint a város férfiai elől.
4 És Sikem és apja, Hámor elküldött, hogy eléjük vezessék őket körülmetélésre, amikor Csiddekem és hat testvére karddal rájuk rontott, és meg akarta ölni őket.
5 És megpróbálták megölni Sikhet és apját, Hámort is, és megpróbálták megölni Dinát is velük együtt emiatt az ügy miatt.
6 És mondának nékik: Mit cselekedtetek? Nincsenek-é asszonyok a kánaániták testvéreitek lányai között, hogy héberek lányait akarjátok magatoknak venni, akiket azelőtt nem ismertetek, és megteszitek azt a dolgot, amit soha nem parancsoltak nektek atyáitok?
7 Azt hiszed, hogy sikerrel jársz ezzel a tetteddel, amit véghezvittél? És mit fogsz válaszolni ebben az ügyben testvéreidnek, a kánaánitáknak, akik holnap eljönnek, és megkérdezik tőled ezt a dolgot?
8 És ha cselekedeteitek nem tűnnek igazságosnak és jónak a szemükben, mit tesztek a magatokért, és én a mi életünkért, mivel nem hallgattatok a szavunkra?
9 És ha meghallják az ország lakói és Hám fiai, testvéreitek cselekedeteteket, mondván:
10 Egy héber asszony miatt tette Sikem és apja, Hámor, és városuk minden lakója azt, amit nem ismertek, és amit őseik soha nem parancsoltak nekik. Hová menekültök hát, vagy hová rejtitek el szégyeneteket minden életetekben testvéreitek, Kánaán földjének lakói előtt?
11 Most azért nem tűrhetjük el azt, amit cselekedtél, és nem terhelhet minket ez az iga, amelyet nem parancsoltak nekünk atyáink.
12 Íme, holnap elmegyünk, és összegyűjtjük minden testvérünket, a kánaánita testvéreket, akik az országban laknak, és mindannyian elmegyünk, és legyőzünk téged és mindazokat, akik benned bíznak, hogy ne maradjon senki sem közületek, sem közülük.
13 Amikor Hámor és fia, Sikem, meg a város egész népe meghallotta Csiddekemnek és testvéreinek szavait, rettenetesen féltek életükért, és megbánták tettüket.
14 Sikem és apja, Hámor feleltek apjuknak, Ciddekemnek és testvéreinek, és ezt mondták nekik: Minden szó, amit nekünk mondottatok, igaz.
15 Most ne mondjátok, és ne gondoljátok szívetekben, hogy a héberek iránti szeretetből tettük azt, amit atyáink nem parancsoltak nekünk.
16 De mivel láttuk, hogy nem állt szándékukban és kívánságukban teljesíteni a lányuk elvitele iránti kívánságunkat, kivéve ezzel a feltétellel, ezért hallgattunk a szavukra, és megtettük azt, amit láttatok, hogy elnyerjük kívánságunkat tőlük.
17 És amikor megkapjuk tőlük a kérésünket, akkor visszatérünk hozzájuk, és azt tesszük velük, amit mondotok nekünk.
18 Arra kérünk benneteket, hogy várjatok és maradjatok, amíg testünk meggyógyul és ismét megerősödünk, akkor pedig együtt megyünk ellenük, és azt tesszük velük, ami a szívetekben és a miénkben van.
19 Dína, Jákob lánya hallotta mindazokat a szavakat, amelyeket Csiddekem és testvérei mondtak, és hogy mit válaszolt nekik Hámor, fia, Sekem és városuk népe.
20 És sietve elküldte egyik szolgálóját, akit apja küldött, hogy vigyázzon rá Sikem házában, apjához, Jákóbhoz és testvéreihez, ezt üzenve:
21 Így tanácsolták Csiddekem és testvérei felőletek, és így válaszoltak nekik Hámor, Sikem és a város népe.
22 És amikor Jákob meghallotta ezeket a szavakat, harag szállt rájuk, és felháborodott rajtuk, és haragja felgerjedt ellenük.
23 Simeon és Lévi megesküdtek, és ezt mondták: Él az ÚR, az egész föld Istene, hogy holnap ilyenkorra senki sem marad az egész városban.
24 És húsz fiatalember rejtette el magát, akik nem voltak körülmetélve, és ezek a fiatalemberek harcoltak Simeon és Lévi ellen, és Simeon és Lévi megöltek közülük tizennyolcat, és ketten elmenekültek előlük, és a városban lévő mészgödrökbe menekültek, és Simeon és Lévi keresték őket, de nem találták meg őket.
25 Simeon és Lévi pedig továbbra is a városban jártak, és kard élére ölték a város minden lakóját, senkit sem hagytak életben.
26 És nagy rémület támadt a város közepén, és a város népének kiáltása felszállt az égbe, és az asszonyok és gyermekek mind hangosan sírtak.
27 Simeon és Lévi pedig lemészárolták az egész várost; egyetlen férfit sem hagytak életben az egész városban.
28 Hamórt és fiát, Sikhet kardélre hányták, Dinát pedig elvitték Sikem házából, és elmentek onnan.
29 Jákób fiai pedig elmentek, visszatértek, rátámadtak a megöltekre, és elrabolták mindazt a vagyonukat, ami a városban és a mezőn volt.
30 És miközben zsákmányt szedtek, háromszáz férfi állt fel, port szórt rájuk és kövekkel verte őket. Ekkor Simeon feléjük fordult, és kard élével megölte mindnyájukat. Simeon pedig Lévi előtt fordult, és bement a városba.
31 És elvitték juhaikat, ökreiket és marháikat, valamint a maradék asszonyokat és kicsinyeket is, és mindezeket elvezették, és kinyitottak egy kaput, és kimentek, és erőteljesen megérkeztek apjukhoz, Jákóbhoz.
32 És amikor Jákob látta mindazt, amit a várossal tettek, és látta a zsákmányt, amit tőlük elvettek, Jákob nagyon haragudott rájuk, és Jákob azt mondta nekik: Mit tettetek velem? Íme, nyugalmat találtam a föld kananeus lakói között, és senki sem avatkozott köztem.
33 És most kellemetlenné tettél engem a föld lakói, a kánaániták és a periziták előtt, pedig én csak kevesen vagyok, és mind összegyűlnek ellenem, és megölnek, amikor meghallják a testvéreikkel végzett munkádat, és én és a házam elpusztulunk.
34 Simeon, Lévi és minden testvérük, akik velük voltak, válaszoltak apjuknak, Jákóbnak, és ezt mondták neki: Íme, mi ezen a földön lakunk, és vajon Sikem ezt teszi-e a mi húgunkkal? Miért hallgatsz mindarról, amit Sikem tett? És úgy bánik-e a mi húgunkkal, mint egy utcai paráznával?

35 Azoknak az asszonyoknak a száma, akiket Simeon és Lévi fogságba vittek Sikem városából, de nem öltek meg, nyolcvanöt volt, akik nem ismertek férfit.
36 És volt köztük egy szép arcú és jó arcú fiatal leány, akinek a neve Búna volt, és Simeon feleségül vette őt. A foglyul ejtett és meg nem ölt férfiak száma negyvenhét férfi volt, a többieket pedig megölték.
37 És mindazok az ifjak és nők, akiket Simeon és Lévi fogságba ejtett Sikem városából, Jákob fiainak és utánuk következő gyermekeiknek szolgái lettek mindaddig a napig, amíg Jákob fiai ki nem jöttek Egyiptom földjéről.
38. És amikor Simeon és Lévi kimentek a városból, a két megmaradt fiatalember, akik elrejtőztek a városban, és nem haltak meg a város népe között, felkeltek, és ezek a fiatalemberek bementek a városba, és járkáltak benne, és a várost elhagyatottnak találták férfi nélkül, és csak asszonyokat sírónak, és ezek a fiatalemberek felkiáltottak, és ezt mondták: Íme, ezt a gonoszságot követték el a héber Jákob fiai ezzel a várossal, amikor ma elpusztítottak egyet a kánaánita városok közül, és nem féltek az életükért egész Kánaán földjén.
39 És ezek a férfiak elhagyták a várost, és Tapnach városába mentek, és odaérve elmondták Tapnach lakosainak mindazt, ami velük történt, és mindazt, amit Jákob fiai Sikem városával tettek.
40 És a hír eljutott Jásubhoz, Tapnak királyához, és embereket küldött Sikem városába, hogy lássák azokat az ifjakat, mert a király nem hitt nekik ebben a történetben, mondván: Hogyan pusztíthat el két ember egy ilyen nagy várost, mint Sikem?
41 Jásub követei pedig visszatértek, és hírt adtak neki, mondván: Elérkeztünk a városhoz, és az elpusztult, nincs ott egyetlen férfi sem, csak síró asszonyok, sincs ott juh vagy szarvasmarha, mert mindent elvittek, ami a városban volt.
42 És Jásub csodálkozott ezen, mondván: Hogyan tehette ezt két ember, hogy elpusztítson egy ekkora várost, és egyetlen ember sem tudna ellenállni nekik?
43 Mert Nimród napjai óta nem történt ehhez hasonló, és a legrégebbi idők óta sem történt ehhez hasonló; és Jásub, Tapnak királya így szólt népéhez: Legyetek bátrak, és mi elmegyünk, harcolunk ezek ellen a héberek ellen, és úgy bánunk velük, ahogy ők bántak a várossal, és bosszút állunk a város népének ügyéért.
44 És Jásub, Tapnak királya, tanácskozott tanácsadóival erről az ügyről, és tanácsadói ezt mondták neki: Egyedül nem fogsz diadalmaskodni a hébereken, mert erőseknek kell lenniük ahhoz, hogy ezt a munkát az egész várossal elvégezzék.
45 Ha ketten közülük elpusztítják az egész várost, és senki sem állhat szembe velük, bizony, ha te ellenük mész, mindannyian ellenünk támadnak, és minket is elpusztítanak.
46 De ha elküldesz minden körülöttünk élő királyhoz, és egybegyűlnek, akkor velük megyünk, és harcolunk Jákób fiai ellen, akkor győzedelmeskedsz ellenük.
47 Jásub meghallotta tanácsadóinak szavait, és azok tetszettek neki és népének, és úgy is tett; és Jásub, Tapnak királya elküldött az amoriták minden királyához, akik Sikem és Tapnak körül laktak, ezt az üzenetet küldve:
48 Gyertek fel velem, és segítsetek nekem, és legyőzzük Jákobot, a héber férfit és minden fiát, és elpusztítjuk őket a földről, mert ezt tette Sikem városával, és te nem tudsz róla?
49 És meghallották az amoriták minden királyai a gonoszságot, amelyet Jákob fiai Sikem városával tettek, és nagyon elcsodálkoztak rajtuk.
50 És összegyűlt az amoriták hét királya minden seregével, mintegy tízezer férfi kivont karddal, és eljöttek, hogy harcoljanak Jákob fiai ellen; és Jákob meghallotta, hogy az amoriták királyai összegyűltek, hogy harcoljanak fiai ellen, és Jákob nagyon megijedt, és ez szorongatotta.
51 Jákób felkiáltott Simeon és Lévi ellen, mondván: Mit műveltetek? Miért ártottatok nekem, hogy Kánaán minden fiát ellenem hoztátok, hogy elpusztítsanak engem és házam népét? Mert én még békében voltam, én és házam népe, ti pedig ezt tettétek velem, és cselekedeteitekkel ellenem ingereltétek a föld lakóit.
52 És Júda válaszolt apjának, mondván: Hiába ölték meg testvéreim, Simeon és Lévi Sikem összes lakosát? Bizonyára azért, mert Sikem megalázta húgunkat, és megszegte Istenünk parancsát Noénak és gyermekeinek, mert Sikem erőszakkal elvette húgunkat, és házasságtörést követett el vele.
53 És Sikem mindezt a gonoszságot elkövette, és városának lakói közül senki sem avatkozott közbe, hogy ezt mondja: Miért teszed ezt? Bizonyára ezért mentek el a testvéreim, és legyőzték a várost, és az Úr a kezükbe adta azt, mert lakói megszegték Istenünk parancsolatait. Akkor ok nélkül tették mindezt?
54 És most miért félsz, vagy szorongsz, és miért haragszol az én testvéreimre, és miért gerjedt fel ellenük a haragod?
55 Bizonyára a mi Istenünk, aki kezükbe adta Sikem városát és lakóit, a kezünkbe adja majd a kánaánita királyokat is, akik ellenünk jönnek, és úgy bánunk majd velük, ahogyan testvéreim bántak Sikemmel.
56 Most pedig nyugodt legyél miattuk, és vesd el félelmeidet, hanem bízzál az Úrban, a mi Istenünkben, és imádkozz hozzá, hogy segítsen nekünk és szabadítson meg minket, és adja ellenségeinket a kezünkbe.
57 Júda pedig odakiáltott apja egyik szolgájának: Menj, és nézd meg, hol vannak azok a királyok seregeikkel, akik ellenünk jönnek?
58 A szolga elment, messzire tekintett, és felment a Szihon-hegyével szemben, és látta a királyok összes táborát a mezőn állni. Visszatért Júdába, és ezt mondta: Íme, a királyok a mezőn állnak minden táborukkal együtt, egy rendkívül sok nép, mint a homok a tenger partján.
59 Júda pedig monda Simeonnak, Lévinek és minden testvérének: Erősödjetek meg, legyetek vitéz fiak, mert velünk van a mi Istenünk, az ÚR: ne féljetek tőlük!
60 Álljon elő mindenki, övezze fel harci fegyvereit, íját és kardját, és menjünk el, és harcoljunk ezekkel a körülmetéletlen emberekkel! Az ÚR a mi Istenünk, ő fog megszabadítani minket!
61 És felkeltek, és kiki felövezte harci fegyvereit, kicsiny és nagy, Jákob tizenegy fia, és Jákob minden szolgája velük.
62 És Izsák minden szolgája, aki Izsákkal volt Hebronban, mindannyian elmentek hozzájuk, mindenféle harci eszközzel felszerelve, és Jákob fiai és szolgáik,

száztizenkét férfi, elmentek ezekhez a királyokhoz, és Jákob is velük ment.
63 Jákób fiai elküldték apjukhoz, Izsákhoz, Ábrahám fiához Hebronba, azaz Kireát-Arbába, ezt mondván:
64 Könyörögve kérünk téged értünk az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, hogy védj meg minket a ránk támadó kánaániták kezétől, és add őket a kezünkbe.
65 És Izsák, Ábrahám fia imádkozott az Úrhoz fiaiért, és ezt mondta: Ó, Uram Isten, te ígérted meg atyámnak, mondván: Megsokasítom magodat, mint az ég csillagait, és te ígérted meg nekem is, és megerősíted a te szavadat, most, hogy Kánaán királyai összegyűlnek, hogy háborút indítsanak gyermekeimmel, mert nem követtek el erőszakot.
66 Most azért, ó, Uram Isten, az egész föld Istene, ferdítsd el, kérlek, e királyok tanácsát, hogy ne harcolhassanak fiaim ellen!
67 És keltsd e királyok és népük szívében fiaim félelmét, és rontsd meg büszkeségüket, hogy elforduljanak fiaimtól.
68 És erős kezeddel és kinyújtott karoddal szabadítsd meg fiaimat és szolgáikat tőlük, mert a te kezedben van a hatalom és a hatalom, hogy mindezt megtedd.
69 És Jákob fiai és szolgáik elmentek ezekhez a királyokhoz, és bíztak az Úrban, az ő Istenükben, és amíg mentek, Jákob, az ő atyjuk is imádkozott az Úrhoz, és ezt mondta: Ó, Uram Isten, hatalmas és magasztos Isten, aki uralkodol ősidőktől fogva, attól fogva mind mostanáig és mindörökké;
70 Te vagy, aki háborúkat szítasz és szűnteted meg azokat, kezedben van a hatalom és az erő, hogy felmagasztalj és megdönts; Ó, bárcsak elfogadható lenne előtted az én imám, hogy irgalmaddal fordulj hozzám, hogy fiaim félelmét keltsd e királyok és népük szívében, és rettentsd meg őket és táboraikat, és nagy jóságoddal szabadítsd meg mindazokat, akik benned bíznak, mert te vagy az, aki legyőzheted a népeket és hatalmunk alá hajthatod a nemzeteket.

35. FEJEZET

1 Az amoriták királyai mind eljöttek, és megálltak a mezőn, hogy tanácskozzanak tanácsadóikkal, mit tegyenek Jákob fiaival, mert még mindig féltek tőlük, mondván: Íme, ketten közülük lemészárolták Sikem egész városát.
2 Az Úr meghallgatta Izsák és Jákob imáját, és nagy félelemmel és rettegéssel töltötte el mindezen királyok tanácsadóinak szívét, úgyhogy egyhangúlag felkiáltottak:
3 Bolond vagy ma, vagy nincs benned okosság, hogy harcolni fogsz a héberekkel, és miért gyönyörködsz ma a saját veszedelmedben?
4 Íme, ketten közülük félelem és rettegés nélkül érkeztek Sikem városába, és megölték a város minden lakosát, úgyhogy senki sem állt ki ellenük. Hogyan fogtok tudni harcolni mindnyájukkal?
5 Bizonyára tudjátok, hogy Istenük rendkívül szereti őket, és olyan hatalmas dolgokat tett értük, amilyeneket ősidők óta nem tettek, és a népek összes istene között senki sem képes az ő hatalmas tetteihez foghatót tenni.
6 Bizonyosan megmentette atyjukat, Ábrahámot, a héber embert, Nimród kezéből, és egész népe kezéből, akik sokszor meg akarták ölni.
7 Megmentette őt a tűzből is, amelybe Nimród király vetette, és az ő Istene is megmentette őt attól.
8 És ki más tehetne hasonlót? Bizonyára Ábrahám ölte meg Elám öt királyát, miután azok bántalmazták testvére fiát, aki azokban a napokban Szodomában lakott.
9 És fogta házában hűséges szolgáját és néhány emberét, és egyetlen éjszaka üldözőbe vették Elám királyait, megölték őket, és visszaadták testvére fiának mindazt a vagyonát, amit elvettek tőle.
10 És biztosan tudjátok, hogy ezeknek a hébereknek az Istene nagyon gyönyörködik bennük, és ők is gyönyörködnek benne, mert tudják, hogy megszabadította őket minden ellenségüktől.
11 És íme, Ábrahám, Istene iránti szeretetéből fogta egyetlen és szeretett fiát, és elhatározta, hogy égőáldozatul hozza fel Istenének, és ha Isten nem akadályozta volna meg ebben, akkor Istene iránti szeretetéből tette volna meg.
12 És Isten látta minden munkáját, és megesküdött neki, és megígérte neki, hogy megszabadítja fiait és minden magvát minden nyomorúságtól, ami érheti őket, mivel ezt tette, és Istene iránti szeretete miatt elfojtotta gyermeke iránti szánalmat.
13 És nem hallottad-e, mit tett Istenük a fáraóval, Egyiptom királyával, és Abimelekkel, Gerár királyával, amikor elvette Ábrahám feleségét, aki azt mondta róla: A húgom ő! Nehogy megöljék miatta, és feleségül vegyék? Isten pedig mindazt tette velük és népükkel, amit hallottál.
14 És íme, saját szemünkkel láttuk, hogy Ézsau, Jákob testvére, négyszáz emberrel elment hozzá, azzal a szándékkal, hogy megölje őt, mert eszébe jutott, hogy elvette tőle apja áldását.
15 És elébe ment, amikor Szíriából jött, hogy lesújtson az anyára a gyermekekkel együtt, és ki mentette meg őt a kezéből, ha nem az Istene, akiben bízott? Ő mentette meg őt testvére kezéből és ellenségei kezéből is, és biztosan megvédi őket újra.
16 Ki ne tudná, hogy az ő Istenük volt az, aki erőt adott nekik, hogy Sikem városával azt a gonoszt tegyék, amiről hallottatok?
17 Vajon a saját erejükkel elpusztíthatott volna két férfi egy ilyen nagy várost, mint Sikem, ha nem lett volna az Istenük, akiben bíztak? Mondta és tette velük mindezt, hogy megölje a város lakóit az ő városukban.
18 És vajon le tudod-e győzni azokat, akik együtt jöttek ki városodból, hogy harcoljanak mindannyiukkal, még ha ezerszer annyian jönnének is a segítségedre?
19 Bizonyára tudod és érted, hogy nem azért jössz, hogy velük harcolj, hanem az ő Istenükkel jössz háborúzni, aki őket választotta, és ezért jöttetek ma mindnyájan, hogy elpusztítsatok.
20 Most azért tartózkodjatok ettől a gonosztól, amelyet magatokra próbáltok ráhozni, és jobb lesz nektek, ha nem vonultok velük harcba, bár kevesen vannak, mert az ő Istenük velük van.
21 Amikor az amoriták királyai meghallották tanácsadóik minden szavát, szívüket félelem töltötte el, és féltek Jákob fiaitól, és nem akartak harcolni ellenük.
22 Ők pedig fülüket tanácsadóik szavaira fordították, és hallgattak minden szavukra, és a tanácsadók szavai nagyon tetszettek a királyoknak, és úgy is tettek.

23 És a királyok elfordultak és távol tartották magukat Jákob fiaitól, mert nem mertek közeledni hozzájuk, hogy háborút indítsanak velük, mert nagyon féltek tőlük, és szívük megolvadt bennük a tőlük való félelmüktől.
24 Mert az Úrtól származott ez hozzájuk, mivel meghallgatta szolgáinak, Izsáknak és Jákobnak az imáját, mert bíztak benne; és mindezek a királyok visszatértek táboraikkal azon a napon, mindegyik a saját városába, és akkoriban nem harcoltak Jákob fiaival.
25 És Jákob fiai aznap estig megtartották helyüket a Szihon-hegyével szemben, és látván, hogy ezek a királyok nem jöttek harcolni ellenük, Jákob fiai hazatértek.

36. FEJEZET

1 Abban az időben megjelent az ÚR Jákóbnak, és ezt mondta: Kelj fel, menj Bételbe, maradj ott, és építs ott oltárt az ÚRnak, aki megjelent neked, aki megszabadított téged és fiaidat a nyomorúságból.
2 Jákob pedig felkelt fiaival és mindazzal, amije volt, és elmentek, és megérkeztek Bételbe az Úr szava szerint.
3 És Jákob kilencvenkilenc éves volt, amikor felment Bételbe, és Jákob, fiai és mindazok, akik vele voltak, Bételben, Lúzban maradtak, és ott oltárt épített az Úrnak, aki megjelent neki, és Jákob és fiai hat hónapig maradtak Bételben.
4 Abban az időben halt meg Debóra, Úz lánya, Rebeka dajkája, aki Jákobbal volt; és Jákob eltemette őt Bétel alatt, egy ottani tölgyfa alatt.
5 És Rebeka, Bethuél lánya, Jákob anyja is meghalt abban az időben Hebronban, azaz Kireát-Arbában, és eltemették Makpela barlangjában, amelyet Ábrahám vett meg Hét fiaitól.
6 Rebeka élete százharminchárom év volt, és meghalt, és amikor Jákob meghallotta, hogy anyja, Rebeka meghalt, keservesen sírt anyjáért, és nagy gyászt rendezett érte és Debóráért, a dajkájáért a tölgyfa alatt, és elnevezte azt a helyet Allon-bachutnak.
7 És meghalt azokban a napokban a szíriai Lábán, mert Isten megverte őt, mivel megszegte a szövetséget, amely közte és Jákob között volt.
8 Jákób százéves volt, amikor megjelent neki az Úr, megáldotta, és Izraelnek nevezte el. Azokban a napokban fogant teherbe Ráhel, Jákób felesége.
9 Abban az időben Jákób és minden hozzá tartozó elindult Bételből, hogy apja házához, Hebronba menjen.
10 És miközben úton voltak, és már csak egy kis út volt hátra Efrátáig, Ráhel fiút szült, és nehéz szülése után meghalt.
11 Jákob eltemette őt az Efrátába, azaz Betlehembe vezető úton, és oszlopot állított a sírjára, amely mind a mai napig ott van; Ráhel pedig negyvenöt évet élt, amikor meghalt.
12 Jákob Benjáminnak nevezte el a fiát, akit Ráhel szült neki, mert ő született neki a jobb oldali földön.
13 És történt Ráhel halála után, hogy Jákob felverte sátrát az ő szolgálóleányának, Bilhának a sátrában.
14 És Rúben féltékeny lett anyjára, Leára emiatt, és haragra gerjedt, és haragjában felkelt, és bement Bilha sátrába, és onnan elmozdította apja ágyát.
15 Abban az időben elvették Rúben fiaitól az elsőszülöttségi jogot, a királyi és papi hivatalokkal együtt, mivel meggyalázta apja ágyát, és az elsőszülöttségi jogot Józsefnek, a királyi hivatalt Júdának, a papi tisztséget pedig Lévinek adták, mivel Rúben meggyalázta apja ágyát.
16 Ezek Jákób leszármazottai, akik Paddan-Arámban születtek neki; Jákób fiai tizenketten voltak.
17 Lea fiai voltak: Rúben, az elsőszülött, aztán Simeon, Lévi, Júda, Izsakár, Zebulon és a húguk, Dina; Ráhel fiai pedig József és Benjámin voltak.
18 Zilpának, Lea szolgálólányának fiai Gád és Áser voltak, Bilhának, Ráhel szolgálólányának fiai pedig Dán és Naftali; ezek Jákob fiai, akik Paddan-Arámban születtek neki.
19 És Jákob elindult fiaival és minden hozzá tartozóval, és megérkeztek Mamréba, azaz Kireát-Arba városába, Hebronban, ahol Ábrahám és Izsák tartózkodtak, és Jákob fiaival és minden hozzá tartozójával együtt apjával, Hebronban lakott.
20 És testvére, Ézsau, fiai és minden hozzá tartozója elment Szeir földjére, és ott laktak, és birtokuk volt Szeir földjén, és Ézsau gyermekei termékenyek voltak, és rendkívül megsokasodtak Szeir földjén.
21 Ezek Ézsau nemzetségei, akik Kánaán földjén születtek neki; Ézsaunak öt fia volt.
22 Ádá szülte Ézsaunak elsőszülött fiát, Elifázt, majd szülte neki Reuelt, Ahlibáma pedig szülte neki Jeust, Jalamot és Kórahot.
23 Ezek Ézsau gyermekei, akik Kánaán földjén születtek neki: Elifáznak, Ézsau fiának fiai voltak: Témán, Omár, Cefó, Gatám, Kenáz és Amálex, Reuél fiai pedig Nákhat, Zerákh, Sámá és Mizzá.
24 Jeús fiai voltak: Timna, Alva és Jetet; Jalam fiai pedig: Alah, Finor és Kenáz.
25 Kórah fiai voltak: Témán, Mibcár, Magdiel és Érám; ezek Ézsau fiainak családjai fejedelemségeik szerint Szeir földjén.
26 Ezek pedig a hóri Széir fiainak nevei, akik Széir földjén laktak: Lótán, Sóbál, Cibeon, Aná, Disán, Ezer és Disón, hét fiú.
27 Lótán gyermekei voltak: Hóri, Hémán és húguk, Timna, aki Jákóbhoz és fiaihoz ment, de nem hallgattak rá. Ezért elment, és Elifáznak, Ézsau fiának ágyasa lett, és Amáleket szült neki.
28 Sobál fiai voltak: Alván, Manahat, Ébál, Sefó és Ónám, Cibeon fiai pedig Aja és Ana. Ez volt az az Ana, aki a jemeieket találta a pusztában, amikor apjának, Cibeonnak a szamarait legeltette.
29 És miközben apja szamarait legeltette, különböző időpontokban kivezette őket a pusztába, hogy megetesse őket.
30 És lőn egy nap, hogy elvitte őket az egyik sivatagba a tengerparton, a nép pusztaságával szemben, és miközben legeltette őket, íme egy igen heves vihar jött a tenger túlsó partjáról, és rácsapott a szamarakra, amelyek ott legelésztek, és mindannyian megálltak.
31 És ezután körülbelül százhúsz nagy és rettenetes állat jött ki a pusztaságból a tenger túlsó partján, és mindannyian odaértek, ahol a szamarak voltak, és ott telepedtek le.
32 És ezek az állatok, középtől lefelé, az emberek gyermekeinek alakját öltötték, és középtől felfelé némelyik medvéhez, némelyik pedig várhoz hasonlított, farkukkal a válluk között, amelyek a földig értek, mint a hercegek

farka, és ezek az állatok jöttek, felültek és lovagoltak ezeken a szamarakon, és elvezették őket, és elmentek mind a mai napig.
33 És ezek közül az állatok közül az egyik odament Anáhhoz, farkával megütötte, majd elmenekült arról a helyről.
34 És amikor látta ezt a munkát, rendkívül félt az életéért, és elmenekült, és a városba menekült.
35 És elmesélte fiainak és testvéreinek mindazt, ami vele történt, és sokan elmentek, hogy megkeressék a szamarakat, de nem találták meg őket, és Ana és testvérei attól a naptól kezdve nem mentek többé arra a helyre, mert nagyon féltek az életükért.
36 Szeir fiának, Anának a gyermekei voltak: Disón és húga, Ahlibamá. Disón gyermekei Hemdán, Esbán, Jitrán és Kerán. Ezer gyermekei Bilhán, Zaaván és Akán. Disón gyermekei Úc és Arán.
37 Ezek Szeir, a hóri fiainak családjai, fejedelemségeik szerint Szeir földjén.
38. És Ézsau és gyermekei Szeir, a hóri földjén laktak, annak a földnek a lakója, és birtokuk volt ott, és termékenyek voltak és rendkívül megsokasodtak, és Jákob és gyermekei és minden hozzájuk tartozó atyjukkal, Izsákkal laktak Kánaán földjén, ahogyan az Úr megparancsolta Ábrahámnak, az ő atyjuknak.

37. FEJEZET

1 És Jákob életének százötödik évében, ez Jákob kilencedik éve annak, hogy gyermekeivel Kánaán földjén lakott, eljött Paddan-Arámból.
2 És azokban a napokban Jákob elindult gyermekeivel Hebronból, és visszatértek Sikem városába, ők és minden hozzájuk tartozó, és ott laktak, mert Jákob gyermekei jó és kövér legelőt szereztek jószágaiknak Sikem városában, Sikem városát akkoriban újjáépítették, és körülbelül háromszáz férfi és nő volt ott.
3 És Jákob, gyermekei és minden hozzá tartozója a mezőnek azon a részén lakott, amelyet Jákob Hámortól, Sikem apjától vett, amikor Paddan-Arámból jött, mielőtt Simeon és Lévi legyőzték volna a várost.
4 És meghallották mindazok a kánaániták és amoriták királyai, akik Sikem városát körülvették, hogy Jákob fiai visszatértek Sikembe és ott laktak.
5 És mondának: Vajon a héber Jákób fiai visszatérnek-e a városba, és letelepednek-e benne, miután legyőzték és kiűzték annak lakóit? Vajon most visszatérnek-e, és kiűzik-e a város lakóit, vagy megölik-e őket?
6 És ismét összegyűltek Kánaán minden királyai, és együtt jöttek, hogy háborút indítsanak Jákóbbal és fiaival.
7 Jásub, Tapnak királya is küldött minden szomszédos királyának, Elánnak, Gaas királyának, Jihúrinak, Siló királyának, Parathonnak, Hazár királyának, Szusinak, Szárton királyának, Lábánnak, Beth-Horán királyának és Sábírnak, Otnejmá királyának, ezt üzenve:
8 Gyertek fel hozzám, és segítsetek nekem, és verjük meg a héber Jákobot és fiait, és mindazokat, akik hozzá tartoznak, mert ismét Sikembe jöttek, hogy birtokba vegyék azt, és hogy megöljék lakóit, mint azelőtt.
9 És ezek a királyok mind összegyűltek, és eljöttek minden táborukkal, egy rendkívül sok nép, mint a homok a tengerparton, és mindannyian Tapnachhal szemben voltak.
10 És Jásub, Tapnak királya kivonult hozzájuk egész seregével, és tábort ütött velük Tapnakkal szemben, a városon kívül, és mind ezeket a királyokat hét részre osztották, hét tábort alkotva Jákob fiai ellen.
11 És küldtek egy nyilatkozatot Jákóbnak és fiának, mondván: Jertek ki mindnyájan hozzánk, hogy beszélgessünk együtt a síkságon, és bosszút álljunk Sikem férfiainak ügyéért, akiket megöltetek a városukban, és most visszatérhettek Sikem városába, ott fogtok lakni, és megölitek lakóit, mint azelőtt.
12 És Jákob fiai ezt meghallották, és rendkívül haragra gerjedt Kánaán királyainak szavai miatt, és Jákob tíz fia sietve felkelt, és mindegyikük felkötötte harci fegyvereit; és százkét szolgájuk volt velük csatarendben felszerelve.
13 És mindezek a férfiak, Jákob fiai a szolgáikkal együtt, elmentek ezekhez a királyokhoz, és Jákob, az ő atyjuk is velük volt, és mindannyian Sikem halmánál álltak.
14 És Jákob imádkozott az Úrhoz fiaiért, és kiterjesztette kezeit az Úr felé, és mondta: Ó, Istenem, te Mindenható Isten vagy, te vagy a mi atyánk, te formáltál minket, és mi a te kezed művei vagyunk; kérlek, szabadítsd meg fiaimat irgalmad által ellenségeik kezéből, akik ma jönnek, hogy harcoljanak velük, és megmentsék őket a kezükből, mert a te kezedben van az erő és a hatalom, hogy megmentsd a keveset a sok közül.
15 És adj fiaimnak, a te szolgáidnak szívbeli erőt és hatalommal bíró harcot ellenségeikkel, hogy leigázd őket, és elestessed ellenségeiket előttük, és ne engedd, hogy fiaim és szolgáik meghaljanak Kánaán gyermekeinek kezei által.
16 Ha azonban jónak látod, hogy elvedd fiaim és szolgáik életét, fogadd el őket nagy irgalmasságodban szolgáid kezei által, hogy el ne vesszenek ma az amoriták királyainak kezei által.
17 És amikor Jákob abbahagyta az Úrhoz való imádkozást, a föld megrendült helyéről, és a nap elsötétedett, és ezek a királyok mind megrémültek, és nagy rémület szállta meg őket.
18 Az ÚR meghallgatta Jákob imádságát, és az ÚR félelmet és félelmet keltett minden király és seregük szívében Jákob fiainak szemében.
19 Mert az ÚR szekerek hangját, Jákob fiaitól hatalmas lovak hangját és egy őket kísérő nagy sereg hangját adta nekik.
20 És ezeket a királyokat nagy rémület fogta el Jákob fiaitól, és miközben a szállásukon álltak, íme, Jákob fiai száztizenkét férfival nagy és rettenetes kiáltással feléjük vonultak.
21 Amikor a királyok látták, hogy Jákob fiai közelednek feléjük, még nagyobb pánikba estek, és hajlamosak voltak visszavonulni Jákob fiai elől, mint először, és nem harcolni velük.
22 De ők nem vonultak vissza, mert ezt mondták: Szégyen lenne nekünk, ha kétszer is így menekülnénk el a héberek elől.
23 És Jákob fiai közeledtek és megtámadták mindezeket a királyokat és seregeiket, és látták, és íme, igen hatalmas nép volt, számos, mint a tenger homokja.

24 Jákób fiai pedig az Úrhoz kiáltottak, és ezt mondták: Segíts rajtunk, Uram! Segíts rajtunk és hallgass meg minket, mert benned bízunk, és ne engedd, hogy meghaljunk ezeknek a körülmetéletlen embereknek a kezei által, akik ma ellenünk jöttek!
25 Jákob fiai pedig felövezték harci fegyvereiket, és fogták a pajzsukat és a dárdájukat, és csatába indultak.
26 Júda, Jákob fia, először futott testvérei előtt, és tíz szolgája vele, és elment ezekhez a királyokhoz.
27 És Jásub, Tapnak királya is először vonult ki seregével Júda előtt, és Júda látta, hogy Jásub és serege felé közeledik, és Júda haragja fellobbant, és haragja égett benne, és csatába indult, amelyben Júda kockáztatta az életét.
28 És Jásub és egész serege Júda felé nyomult, és egy nagyon erős és hatalmas lovon lovagolt, és Jásub nagyon bátor férfi volt, tetőtől talpig vassal és rézzel borítva.
29 És amíg a lovon ült, mindkét kezével elölről és hátulról lövöldözött nyilakat, ahogyan az minden csatájában szokása volt, és soha nem tévesztette el a célt, ahová a nyilait irányította.
30 Amikor Jásub harcolni jött Júdával, és sok nyilat lőtt Júda ellen, az ÚR megkötözte Jásub kezét, és minden nyíl, amelyet kilőtt, visszapattant az embereire.
31 És ennek ellenére Jásub továbbra is Júda felé nyomult, hogy nyilakkal támadja, de a köztük lévő távolság körülbelül harminc könyök volt, és amikor Júda látta, hogy Jásub nyilait felé lövi, haragjától izzó erejével feléje rohant.
32 Júda pedig felvett egy nagy követ a földből, melynek súlya hatvan sékel volt, és Júda Jasub felé futott, de a kő eltalálta a pajzsát, úgyhogy Jasub megbénult az ütéstől, és leesett lováról a földre.
33 És a pajzs kitört Jásub kezéből, és az ütés ereje alatt körülbelül tizenöt könyöknyi távolságra ugrott, és a pajzs a második tábor előtt dőlt le.
34 A Jásubbal érkező királyok távolról látták Júdának, Jákob fiának erejét, és azt, amit Jásubbal tett, és nagyon féltek Júdától.
35 És összegyűltek Jásub tábora közelében, látva a zavarodottságát, és Júda kirántotta kardját, és levágott Jásub táborának negyvenkét emberét, és Jásub egész tábora elmenekült Júda elől, és senki sem állt meg ellene, és elhagyták Jásubot és elmenekültek előle, és Jásub még mindig a földön fekve feküdt.
36 Jásub pedig látván, hogy táborának minden embere elmenekült előle, sietve rémülten Júda ellen támadt, és lábaira állt Júdával szemben.
37 És Jásub egyetlen csatát vívott Júdával, pajzsot pajzs ellen fordítva, és Jásub emberei mind elmenekültek, mert nagyon féltek Júdától.
38 Jásub pedig kezébe vette a lándzsáját, hogy Júda fejét sújtsa, de Júda gyorsan a fejéhez emelte a pajzsát Jásub lándzsája ellen, úgyhogy Júda pajzsa elkapta Jásub lándzsájának csapását, és a pajzs is kettéhasadt.
39 Amikor Júda látta, hogy a pajzsa megrepedt, sietve kirántotta kardját, és lesújtott Jasubra a bokájánál, és levágta a lábát, úgyhogy Jasub a földre esett, és a lándzsa kiesett a kezéből.
40 Júda pedig sietve felkapta Jásub lándzsáját, levágta vele a fejét, és a lába mellé hajította.
41 És amikor Jákob fiai látták, mit tett Júda Jásubbal, mindannyian a többi király soraiba menekültek, és Jákob fiai harcoltak Jásub seregével és az összes ott lévő király seregével.
42 Jákob fiai tizenötezer embert ejtettek el, és úgy verték meg őket, mintha tökféléket vernének, a többiek pedig életüket mentve elmenekültek.
43 Júda pedig még mindig Jásub holtteste mellett állt, és letépte Jásubot a páncéljáról.
44 Júda leszedte a vasat és a rezet is, ami Jasub körül volt, és íme, Jasub kilenc kapitánya eljött, hogy harcoljon Júda ellen.
45 Júda pedig sietve felvett egy követ a földről, és azzal fejbe találta az egyiküket, aki betört a koponyáján, és a teste is a lóról a földre esett.
46 A megmaradt nyolc százados pedig, látva Júda erejét, nagyon megijedt és elmenekült, Júda pedig tíz emberével üldözőbe vette őket, utolérték és megölték őket.
47 És Jákob fiai még mindig verték a királyok seregeit, és sokakat megöltek közülük, de azok a királyok merészen kitartottak kapitányaik mellett, és nem vonultak vissza helyükről, és kiáltoztak seregeik azon tagjai ellen, akik Jákob fiai elől menekültek, de senki sem hallgatott rájuk, mert féltek az életükért, hogy meghalnak.
48 És Jákob minden fia, miután legyőzték a királyok seregeit, visszatértek és Júda elé járultak, és Júda még mindig Jásub nyolc kapitányát ölte meg, és levetkőztette ruháikat.
49 Lévi látta, hogy Élon, Gaás királya közeledik feléje tizennégy vezérével, hogy lecsapjon rá, de Lévi nem tudta biztosan.
50 És Elon a kapitányaival közelebb ért, és Lévi hátranézett, és látta, hogy hátulról csapnak össze, és Lévi tizenkét szolgájával elfutott, és elmentek, és kard élével megölték Elont és kapitányait.

38. FEJEZET

1 És feljött Ihuri, Siló királya, hogy segítsen Elonnak, és Jákóbhoz közeledett, amikor Jákob kirántotta íját, amely a kezében volt, és egy nyíllal eltalálta Ihurit, ami halált okozott.
2 És amikor Ihuri, Siló királya meghalt, a négy megmaradt király elmenekült helyéről a többi kapitányokkal együtt, és megpróbáltak visszavonulni, mondván: Nincs több erőnk a héberekkel szemben, miután megölték a három királyt és a nálunk hatalmasabb kapitányaikat.
3 És amikor Jákob fiai látták, hogy a megmaradt királyok elhagyták helyüket, üldözőbe vették őket, és Jákob is visszajött Sikem halmából, arról a helyről, ahol állt, és a királyok után eredtek, és szolgáikkal közeledtek hozzájuk.
4 A királyok és a századosok seregeik többi részével együtt, látva, hogy Jákob fiai közelednek feléjük, féltek az életükért, és elmenekültek, amíg el nem érték Kázár városát.
5 És Jákob fiai üldözték őket Kázár városának kapujáig, és nagy csapást mértek a királyokra és seregeikre, körülbelül négyezer emberre, és miközben a királyok seregét verték, Jákob az íjával volt elfoglalva, a királyok lesújtására korlátozva magát, és mindannyiukat megölte.

6 És megölte Parathont, Kázár királyát Kázár városának kapujánál, és azután legyőzte Szúzit, Sárton királyát, Lábánt, Bétkorin királyát és Sábírt, Makhnaima királyát, és mindnyájukat megölte nyilakkal, mindegyikükre egy nyílvesszőt, és meghaltak.
7 És Jákob fiai látván, hogy minden király meghalt, és hogy megtörtek és visszavonulnak, folytatták a csatát a királyok seregeivel Kázár kapujával szemben, és még mindig megöltek mintegy négyszáz emberüket.
8 És Jákob szolgái közül három ember esett el abban a csatában, és amikor Júda látta, hogy három szolgája meghalt, nagyon elszomorodott, és haragja felgerjedt benne az amoriták ellen.
9 És a királyok seregéből megmaradt emberek mind nagyon féltek az életükért, és elfutottak, betörték Kázár városának falainak kapuját, és mindannyian behatoltak a városba, hogy biztonságban legyenek.
10 És elrejtőztek Kazár városának közepén, mert Kazár városa igen nagy és kiterjedt volt, és amikor mindezek a seregek bevonultak a városba, Jákob fiai utánuk futottak a városba.
11 És négy hatalmas, csatában tapasztalt férfi vonult ki a városból, és megálltak a város bejáratánál, kivont kardokkal és lándzsákkal a kezükben, és Jákob fiaival szemben helyezkedtek el, és nem engedték meg nekik, hogy belépjenek a városba.
12 Naftali pedig odafutott közéjük, és kardjával kettőt lesújtott közülük, és egy csapással levágta a fejüket.
13 És a másik kettőhöz fordult, és íme, elmenekültek, és üldözőbe vette őket, utolérte, megverte és megölte őket.
14 És Jákob fiai megérkeztek a városba, és látták, hogy íme, egy másik fal is volt a városnak, és keresték a fal kapuját, de nem találták, és Júda felugrott a fal tetejére, Simeon és Lévi pedig követték őt, és mindhárman lejöttek a falról a városba.
15 És Simeon és Lévi megölték mindazokat a férfiakat, akik a városba futottak menedéket keresve, és a város lakóit is feleségeikkel és kicsinyeikkel együtt kard élére ölték, és a város jajveszékelése felhatott az égbe.
16 Dán és Naftali pedig felugrottak a falra, hogy megnézzék, mi okozza a jajveszékelés hangját, mert Jákob fiai aggódtak testvéreikért, és hallották, hogy a város lakói sírva és könyörögve beszélnek, mondván: Vigyétek el mindazt, amink van a városban, és menjetek el, csak ne öljetek meg minket!
17 És amikor Júda, Simeon és Lévi abbahagyták a város lakóinak csapását, felmentek a falra, és szólították Dánt és Naftalit, akik a falon voltak, és testvéreik többi részét, és Simeon és Lévi értesítették őket a város bejáratáról, és Jákob fiai mind eljöttek, hogy elhozzák a zsákmányt.
18 Jákob fiai pedig elvették Kázár városának zsákmányát, a juhokat, a szarvasmarhákat és a vagyont, és elvittek mindent, amit zsákmányul lehetett ejteni, és elmentek még aznap a városból.
19 És másnap Jákob fiai elmentek Sartonba, mert hallották, hogy Sarton férfiai, akik a városban maradtak, összegyűltek, hogy harcoljanak velük, mert megölték királyukat, és Sarton egy nagyon magas és megerősített város volt, és mély sánc vette körül a várost.
20 A sánc pillére pedig körülbelül ötven könyök hosszú, a szélessége pedig negyven könyök hosszú volt, és a sánc miatt nem volt hely, ahol az ember bemehetett volna a városba. Jákob fiai pedig meglátták a város sáncát, és bejáratot kerestek rajta, de nem találták.
21 Mert a város bejárata hátul volt, és mindenki, aki be akart menni a városba, ezen az úton jött, megkerülte az egész várost, és ezután belépett a városba.
22 És Jákob fiai látván, hogy nem találják a városba vezető utat, nagyon felgerjedt haragjuk, és a város lakói látván, hogy Jákob fiai hozzájuk jönnek, nagyon féltek tőlük, mert hallottak erejükről és arról, hogy mit tettek Kázárral.
23 És Sarton városának lakói nem mehettek ki Jákob fiai felé, miután összegyűltek a városban, hogy harcoljanak ellenük, nehogy bejussanak a városba, de amikor látták, hogy feléjük közelednek, nagyon féltek tőlük, mert hallottak az erejükről és arról, hogy mit tettek Kázárral.
24 Sarton lakói tehát gyorsan elmozdították a város útjának hídját a helyéről, mielőtt Jákob fiai megérkeztek volna, és bevitték a városba.
25 És Jákob fiai eljöttek és keresték a városba vezető utat, de nem találták meg, és a város lakói felmentek a fal tetejére, és látták, és íme, Jákob fiai bejáratot kerestek a városba.
26 A város lakói pedig a fal tetejéről gyalázták Jákob fiait, és átkozták őket, és Jákob fiai hallották a gyalázkodást, és nagyon felháborodtak, és haragjuk lángra lobbant bennük.
27 És Jákob fiai haragudtak rájuk, és mindnyájan felkeltek és erejük erejével átugrottak a sáncon, és erejükkel átkeltek a sánc negyven könyök széles részén.
28 És miután áthaladtak a sáncon, megálltak a város fala alatt, és azt látták, hogy a város összes kapuja vasajtókkal van lezárva.
29 Jákob fiai pedig közeledtek, hogy betörjék a város kapuinak ajtaját, de a lakosok nem engedték őket, mert a fal tetejéről köveket és nyilakat dobáltak rájuk.
30 A falon lévő emberek száma pedig körülbelül négyszáz férfi volt, és amikor Jákob fiai látták, hogy a város férfiai nem engedik őket kinyitni a város kapuit, felugrottak és felmásztak a fal tetejére, Júda pedig először a város keleti részébe ment fel.
31 Gád és Áser felment utána a város nyugati sarkába, Simeon és Lévi északra, Dán és Rúben pedig délre.
32 A fal tetején lévő férfiak, a város lakói, látván, hogy Jákob fiai feljönnek hozzájuk, mind elmenekültek a faltól, leszálltak a városba, és elrejtőztek a város közepén.
33 És Izsakhár és Naftali, akik a fal alatt maradtak, közeledtek, betörték a város kapuit, és tüzet gyújtottak a város kapuinál, úgyhogy a vas megolvadt. Jákob fiai mind bementek a városba, ők és minden emberük, és megütköztek Sarton városának lakóival, és kard élére vágták őket, és senki sem állt meg előttük.
34 És körülbelül kétszáz férfi menekült el a városból, és mindannyian elmentek és elrejtőztek egy bizonyos toronyban a városban, és Júda üldözte őket a toronyig, és lerombolta a tornyot, amely rádőlt a férfiakra, és mindannyian meghaltak.
35 És Jákob fiai felmentek annak a toronynak a tetejére vezető úton, és meglátták, és íme, ott volt egy másik erős és magas torony távol a városban, amelynek teteje az eget érte, és Jákob fiai sietve lementek, és minden emberükkel felmentek ahhoz a toronyhoz, és azt mintegy háromszáz férfival, nővel és kicsivel tele találták.

36 És Jákob fiai nagy csapást mértek a toronyban lévő emberekre, és azok elfutottak és elmenekültek előlük.
37 Simeon és Lévi üldözőbe vették őket, amikor tizenkét erős és vitéz férfi vonult ki hozzájuk arról a helyről, ahol elrejtőztek.
38 És ez a tizenkét férfi erős csatát vívott Simeon és Lévi ellen, és Simeon és Lévi nem tudtak győzedelmeskedni felettük, és azok a bátor férfiak összetörték Simeon és Lévi pajzsait, és egyikük kardjával Lévi fejét sújtotta, amikor Lévi sietve a fejéhez emelte a kezét, mert félt a kardtól, és a kard eltalálta Lévi kezét, és alig maradt Lévi keze levágva.
39 Lévi pedig megragadta a vitéz férfi kardját a kezében, erőszakkal kirántotta a férfiból, és azzal a hatalmas férfi fejére sújtott, és levágta a fejét.
40 Tizenegy férfi közeledett, hogy harcoljon Lévivel, mert látták, hogy egyiküket megölték, és Jákob fiai harcoltak, de Jákob fiai nem tudtak győzedelmeskedni felettük, mert azok a férfiak nagyon erősek voltak.
41 Jákob fiai látták, hogy nem tudnak diadalmaskodni rajtuk, ezért Simeon hangos és rettenetes sikolyt hallatott, és a tizenegy erős férfi megdöbbent Simeon sikolyának hangjára.
42 Júda távolról felismerte Simeon kiáltásának hangját, Naftali és Júda pedig pajzsaikkal Simeonhoz és Lévihez futottak, és ott találták őket, amint harcoltak ezekkel a hatalmas emberekkel, de képtelenek voltak legyőzni őket, mert pajzsaik összetörtek.
43 Naftali látta, hogy Simeon és Lévi pajzsai eltörtek, ezért elvett két pajzsot szolgáitól, és elvitte Simeonnak és Lévinek.
44 És Simeon, Lévi és Júda azon a napon mindhárman harcoltak a tizenegy erős férfi ellen naplementéig, de nem tudtak legyőzni őket.
45 És ezt hírül adták Jákóbnak, és nagyon elszomorodott, és imádkozott az Úrhoz, és ő és Naftali, az ő fia, elmentek ezek ellen a hatalmas emberek ellen.
46 És Jákob közeledett és megfeszítette íját, és egészen közel ért a hatalmas férfiakhoz, és megölt hármat közülük íjjal, a maradék nyolc pedig hátrafordult, és íme, a háború elöl és hátul folyt ellenük, és nagyon féltek az életükért, és nem tudtak megállni Jákob fiai előtt, és elmenekültek előlük.
47 Menekülésük során Dánnal és Áserrel találkoztak, akik feléjük tartottak, és hirtelen rájuk rontottak, megverekedtek velük, és kettőt megöltek közülük, Júda és testvérei pedig üldözőbe vették őket, a maradékot pedig levágták és megölték.
48 És Jákob fiai mind visszatértek, és bejárták a várost, keresve, hogy találnak-e férfiakat, és találtak körülbelül húsz fiatalembert egy barlangban a városban, és Gád és Áser mindannyiukat legyűrte, Dán és Naftali pedig rábukkantak a többi emberre, akik elmenekültek és megmenekültek a második toronyból, és mindannyiukat legyűrték.
49 És Jákob fiai lemészárolták Sarton városának minden lakosát, de az asszonyokat és a kisdedeket a városban hagyták, és nem ölték meg őket.
50 Sarton városának minden lakója hatalmas férfi volt, egyikük ezret üldözött, kettőjük pedig nem menekült el tízezernyi többi ember elől.
51 Jákob fiai kard élére hányták Sarton városának minden lakosát, úgyhogy senki sem állt ki ellenük, az asszonyokat pedig otthagyták a városban.
52 És Jákob fiai elvették a város minden zsákmányát, és elfogták, amit kívántak, és juhokat, szarvasmarhákat és vagyont vittek el a városból, és Jákob fiai úgy tettek Sartonnal és lakóival, ahogy Kázárral és lakóival tették, és megfordultak és elmentek.

39. FEJEZET

1 És amikor Jákob fiai elindultak Sarton városából, körülbelül kétszáz könyöknyit haladtak, amikor találkoztak Tapnach lakóival, akik feléjük jöttek, mert kimentek harcolni velük, mivel legyőzték Tapnach királyát és minden emberét.
2 Így hát mindazok, akik Tapnach városában megmaradtak, kijöttek harcolni Jákob fiai ellen, és azt gondolták, hogy visszaszerzik tőlük a zsákmányt és a zsákmányt, amit Hazártól és Szártontól zsákmányoltak.
3 És Tapnach többi embere harcolt Jákob fiaival azon a helyen, és Jákob fiai legyőzték őket, és elmenekültek előlük, és Arbelan városáig üldözték őket, és mindannyian elestek Jákob fiai előtt.
4 És Jákob fiai visszatértek és Tapnachba mentek, hogy elvigyék Tapnach zsákmányát, és amikor Tapnachba értek, hallották, hogy Arbelan népe kiment eléjük, hogy megmentsék testvéreik zsákmányát, és Jákob fiai tíz emberüket Tapnachban hagyták, hogy kifosszák a várost, és kimentek Arbelan népe felé.
5 Arbelán férfiai pedig kivonultak feleségeikkel harcolni Jákob fiai ellen, mert feleségeik tapasztaltak voltak a csatában, és kivonultak, mintegy négyszáz férfi és nő.
6 Jákob fiai mind hangosan felkiáltottak, és mindannyian Arbelán lakói felé rohantak, hatalmas és rettenetes hangon.
7 Arbelán lakói pedig hallották Jákob fiainak kiáltásának hangját, ordításukat, amely olyan volt, mint az oroszlánok üvöltése, és mint a tenger és hullámainak zúgása.
8 És félelem és rettegés szállta meg szívüket Jákob fiai miatt, és rettenetesen féltek tőlük, és visszavonultak és elmenekültek előlük a városba, és Jákob fiai a város kapujáig üldözték őket, és rájuk bukkantak a városban.
9 És Jákob fiai harcoltak velük a városban, és minden asszonyuk parittyázással volt elfoglalva Jákob fiai ellen, és a harc nagyon heves volt közöttük egész azon a napon estig.
10 És Jákob fiai nem tudták legyőzni őket, és Jákob fiai majdnem elpusztultak abban a csatában, és Jákob fiai az Úrhoz kiáltottak, és estefelé nagyon megerősödtek, és Jákob fiai kard élére ölték Arbelán minden lakóját, férfiakat, nőket és kisgyermekeket.
11 És a Sartonból elmenekült többi embert is Jákob fiai Arbelanban verték le, és Jákob fiai úgy tettek Arbelannal és Tapnachhal, ahogy Chazarral és Sartonnal tették, és amikor az asszonyok látták, hogy minden férfi halott, felmentek a város tetejére, és köveket zúdítottak rájuk, mint az eső.
12 És Jákob fiai siettek és bementek a városba és megragadták az összes asszonyt és kard élére verték őket, és Jákob fiai elvitték az összes zsákmányt és prédát, juhokat, csordákat és szarvasmarhákat.

13 Jákob fiai pedig úgy cselekedtek Maknajmával, ahogyan Tapnákkal, Kázárral és Silóval tették, és onnan elfordultak és elmentek.
14 És az ötödik napon Jákob fiai meghallották, hogy Gaas népe összegyűlt ellenük, hogy harcoljon, mert megölték királyukat és kapitányaikat, mert tizennégy kapitány volt Gaas városában, és Jákob fiai mindannyiukat megölték az első csatában.
15 És Jákob fiai azon a napon felkötötték harci fegyvereiket, és harcba indultak Gaas lakói ellen, és Gaasban az amoriták népének erős és hatalmas népe volt, és Gaas az amoriták összes városa közül a legerősebb és legjobban megerősített város volt, és három fala volt.
16 És Jákob fiai Gaásba érkeztek, és bezárva találták a város kapuit, és körülbelül ötszáz férfi állt a külső fal tetején, és egy olyan sok ember, mint a homok a tengerparton, lesben állt Jákob fiainak a városon kívülről, annak hátuljából.
17 És Jákob fiai közeledtek, hogy kinyissák a város kapuit, és amint közeledtek, íme, azok, akik a város hátuljában lesben álltak, előjöttek helyeikről, és körülvették Jákob fiait.
18 Jákób fiai pedig Gaás népe közé voltak zárva, és a harc elölről és hátulról is folyt, és mindazok az emberek, akik a falon voltak, nyilakat és köveket hajigáltak rájuk a falról.
19 Júda pedig látván, hogy Gaás férfiai túlsúlyba kerülnek velük szemben, hatalmas és iszonyatos sikolyt hallatott. Gaás minden férfia megrettent Júda kiáltásának hangjától, és emberek estek le a falról a hatalmas sikolyra, és mindazok, akik a városon kívülről és belülről valók voltak, nagyon féltek az életükért.
20 Jákob fiai pedig még közelebb mentek, hogy betörjék a város kapuit, amikor Gaás férfiai köveket és nyilakat dobáltak rájuk a fal tetejéről, és elűzték őket a kapu elől.
21 Jákob fiai pedig visszatértek Gaás emberei ellen, akik velük voltak a városon kívülről, és szörnyű verést mértek rájuk, mintha tökféléket ütnének a földre, és nem tudtak megállni Jákob fiaival szemben, mert félelem és rettegés fogta el őket Júda kiáltása miatt.
22 És Jákob fiai megölték mindazokat a férfiakat, akik a városon kívül voltak, és Jákob fiai még mindig közeledtek, hogy behatoljanak a városba, és harcoljanak a városfalak alatt, de nem tehették, mert Gaas összes lakosa, akik a városban maradtak, minden irányban körülvette Gaas falait, így Jákob fiai nem tudtak megközelíteni a várost, hogy harcoljanak velük.
23 Jákób fiai pedig közel értek az egyik szeglethez, hogy harcoljanak a fal alatt, Gaás lakói pedig nyilakat és köveket dobáltak rájuk, mint a záporesőt, és ők elmenekültek a fal alól.
24 Gaás népe pedig, akik a falon voltak, látván, hogy Jákób fiai nem tudnak legyőzni őket a fal alól, ezekkel a szavakkal szemrehányást tettek Jákób fiai ellen, mondván:
25 Mi bajod van a csatában, hogy nem tudsz győzni? Meg tudod-e tenni Gaás hatalmas városával és lakóival azt, amit az amoriták kevésbé erős városaival tettél? Bizonyára a közöttünk lévő gyengékkel is ezeket tetted, és megölted őket a város bejáratánál, mert erejük sem volt, amikor megrettentek kiáltásotok hangjától.
26 És vajon képesek lesztek-e harcolni ezen a helyen? Bizonyára mindannyian itt fogtok meghalni, és mi bosszút állunk azokért a városokért, amelyeket elpusztítottatok.
27 Gaás lakói pedig igen gyalázták Jákob fiait, isteneikkel együtt szidalmazták őket, és továbbra is nyilakat és köveket dobáltak rájuk a falról.
28 Júda és testvérei meghallották Gaás lakóinak szavait, és nagyon felgerjedt haragjuk, és Júda féltékeny lett Istenére ebben a dologban, és így kiáltott: Uram, segíts, küldj segítséget nekünk és testvéreinknek!
29 És teljes erejéből távolra futott, kivont karddal a kezében, és felugrott a földről, és erejével felmászott a falra, és kardja kiesett a kezéből.
30 Júda pedig kiáltott a falon, és mindazok az emberek, akik a falon voltak, megrémültek, és néhányan közülük a falról a városba estek és meghaltak; akik pedig még a falon voltak, amikor látták Júda erejét, nagyon megrémültek, és életüket mentve a városba menekültek, hogy biztonságban legyenek.
31 És néhányan felbátorodtak, hogy harcoljanak Júdával a falon, és közel jártak, hogy megöljék, amikor látták, hogy Júda kezében nincs kard, és arra gondoltak, hogy ledobják a falról a testvéreihez, és a városból húsz férfi jött fel, hogy segítsen nekik, és körülvették Júdát, és mindannyian kiabáltak felette, és kivont kardokkal közeledtek felé, és megrémítették Júdát, és Júda a falról kiáltott testvéreihez.
32 Jákob és fiai kirántották az íjat a fal alól, és lelőttek hármat a fal tetején lévő férfiak közül, Júda pedig tovább sírt, és felkiáltott: Uram, segíts rajtunk! Uram, szabadíts meg minket! – és hangosan felkiáltott a falon, és a kiáltás messziről hallatszott.
33 És miután ezt a kiáltást hallatták, ismét kiáltani kezdett, és megrémültek mindazok az emberek, akik Júdát körülvették a fal tetején. Júda kiabálásának és remegésének hallatán ki-ki elhajította a kardját a kezéből, és elmenekült.
34 Júda pedig fogta a kezükből kiesett kardokat, megütközött velük, és húsz embert ölt meg közülük a falon.
35 Körülbelül nyolcvan férfi és nő ment fel a város falán, és mindannyian körülvették Júdát. Az ÚR pedig felkeltette Júda félelmét a szívükben, annyira, hogy nem tudtak közeledni hozzá.
36 Jákób és mindazok, akik vele voltak, kihúzták az íjat a fal alól, és megöltek tíz férfit a falon, akik a fal alá estek Jákób és fiai előtt.
37 A falon lévő nép pedig, látván, hogy húsz emberük elesett, kivont karddal Júda felé rohant, de közeledni nem tudtak hozzá, mert nagyon megrémültek Júda hatalmától.
38 Egyik erős emberük, akinek a neve Arúd volt, odalépett, hogy kardjával fejbe sújtson Júdának. Júda ekkor sietve a fejéhez emelte pajzsát, a kard pedig eltalálta a pajzsot, és az kettéhasadt.
39 És ez a hatalmas férfi, miután legyőzte Júdát, életéért futott, Júda félelmében, és lábai megcsúsztak a falon, és Jákob fiai közé esett, akik a fal alatt voltak, és Jákob fiai megverték és megölték őt.
40 Júda feje fájt a hatalmas férfi ütésétől, és Júda majdnem belehalt.
41 Júda pedig a falon felkiáltott az ütés okozta fájdalom miatt, amikor Dán meghallotta, és haragja felgerjedt benne, és ő is felkelt, távol ment, elfutott, leugrott a földről, és haragtól gerjesztett erejével felmászott a falra.

42 Amikor Dán a Júda melletti falhoz ért, a falon álló összes férfi, aki Júda ellen állt, elmenekült. Felmentek a második falhoz, és nyilakat és köveket dobáltak Dánra és Júdára a második falról, és megpróbálták őket leűzni a falról.
43 A nyilak és a kövek eltalálták Dánt és Júdát, és kis híján meghaltak a falon. Ahová Dán és Júda a falról menekült, oda nyilak és kövek zúdították őket a második falról.
44 És Jákob és fiai még mindig a város bejáratánál voltak az első fal alatt, és nem tudták íjjal támadni a város lakóit, mivel azok nem láthatták őket, mivel a második falon voltak.
45 Amikor Dán és Júda már nem bírták tovább elviselni a második falról rájuk hulló köveket és nyilakat, mindketten a város népéhez közel, a második falra ugrottak. Amikor a város népe, akik a második falon voltak, látta, hogy Dán és Júda a második falon érte őket, mindannyian felkiáltottak, és leszálltak a falak közé.
46 És Jákob és fiai hallották a város népének kiáltozásának zaját, és még mindig a város bejáratánál voltak, és aggódtak Dán és Júda miatt, akiket nem láttak, mivel ők a második falon voltak.
47 Naftali pedig felment haragjától felgerjedt erejével, és felrohant az első falra, hogy megnézze, mi okozza a kiáltás zaját, amelyet a városban hallottak. Izsakhár és Zebulon pedig közeledtek, hogy betörjék a város kapuit, és kinyitották a város kapuit, és bementek a városba.
48 Naftali pedig átugrott az első falról a másodikra, és segítségére sietett testvéreinek és Gaas lakóinak, akik a falon voltak. Látván, hogy Naftali volt a harmadik, aki feljött, hogy segítsen testvéreinek, mindannyian elmeneküllek és levonultak a városba, Jákob pedig minden fia és minden ifjújuk bement hozzájuk a városba.
49 Júda, Dán és Naftali pedig leszálltak a falról a városba, és üldözőbe vették a város lakóit. Simeon és Lévi pedig a városon kívülről jöttek, és nem tudták, hogy a kapu nyitva van. Felmentek onnan a falra, és lementek testvéreikhez a városba.
50 És a város lakói mind levonultak a városba, és Jákob fiai különböző irányokból érkeztek hozzájuk, és a csata elölről és hátulról folyt ellenük, és Jákob fiai szörnyű csapást mértek rájuk, és megöltek közülük körülbelül húszezer férfit és nőt, és senki sem tudott megállni Jákob fiai ellen.
51 És bőségesen ömlött a vér a városban, és olyan volt, mint egy patak, és a vér patakként folyt a város külső részébe, és elérte Beth-Horin pusztaságát.
52 Beth-Horin lakói pedig távolról látták a Gaas városából ömlő vért, és mintegy hetven férfi futott közülük, hogy megnézze a vért, és odaértek, ahol a vér volt.
53 És követték a vér nyomát, és Gaas városának falához értek, és látták a városból ömlő vért, és hallották Gaas lakóinak kiáltását, mert az felszállt az égbe, és a vér továbbra is bőségesen ömlött, mint egy vízfolyás.
54 Jákob fiai pedig mindannyian vágták Gaás lakóit, és estig öldökölték őket, mintegy húszezer férfit és nőt. Khorin népe pedig ezt mondta: Bizonyára a héberek műve ez, hiszen még mindig háborút folytatnak az amoriták minden városában.
55 És azok az emberek sietve futottak Beth-Horinba, és mindegyikük fogta harci fegyvereit, és Beth-Horin minden lakosához kiáltottak, akik szintén felkötötték harci fegyvereiket, hogy elmenjenek és harcoljanak Jákob fiaival.
56 És amikor Jákob fiai befejezték Gaás lakóinak legyőzését, bejárták a várost, hogy kifosszák az összes megöltet, és a város legbelsőbb részébe érve, majd továbbhaladva három igen erős férfival találkoztak, akiknek nem volt kard a kezükben.
57 Jákob fiai pedig felértek arra a helyre, ahol voltak, és az erős férfiak elfutottak. Az egyikük elfogta Zebulont, akit meglátott, hogy egy fiatal és alacsony termetű fiú, és erejével a földre teperte.
58 Jákob pedig karddal rohant hozzá, de Jákob dereka alatt lesújtott rá a karddal, kettévágta, és a teste Zebulonra esett.
59 A második pedig odament, megragadta Jákobot, hogy a földre teperje. Jákob pedig feléje fordult, és rákiáltott, miközben Simeon és Lévi odafutottak, karddal csípőre csaptak, és a földre teperték.
60 A hatalmas férfi haragtól izgatott erővel felkelt a földről, és mielőtt még talpra állt volna, Júda rátámadt, és karddal fejbe csapta, úgyhogy a feje kettéhasadt, és meghalt.
61 És a harmadik hatalmas férfi, látva, hogy társait megölték, elfutott Jákob fiai elől, és Jákob fiai üldözőbe vették őt a városban; és miközben a hatalmas férfi menekült, megtalálta a város lakóinak egyik kardját, és felvette azt, és Jákob fiai felé fordult, és azzal a karddal harcolt velük.
62 Az erős ember pedig Júdához rohant, hogy karddal fejbe sújtsa, Júdának pedig nem volt pajzsa a kezében; és amint le akarta sújtani, Naftali sietve fogta pajzsát, és Júda fejéhez szegezte; és az erős ember kardja eltalálta Naftali pajzsát, és Júda megmenekült a kard elől.
63 Simeon és Lévi kardjaikkal rárontottak az erős férfira, és erőteljesen lesújtottak rá kardjaikkal, a két kard pedig behatolt az erős férfi testébe, és hosszában kettévágta azt.
64 És Jákob fiai akkor legyőzték a három erős férfit Gaás minden lakosával együtt, és a nap már a hanyatláshoz közeledett.
65 Jákob fiai Gaas körül jártak, és elvették a város minden zsákmányát, még a kicsiket és az asszonyokat is, akiket nem hagytak életben, és Jákob fiai úgy tettek Gaassal, ahogyan Sartonnal és Silóval tették.

40. FEJEZET

1 Jákób fiai pedig elvivék Gaás minden zsákmányát, és éjjel kimenének a városból.
2 Bethchorin vára felé meneteltek, és Bethchorin lakói a várba mentek, hogy találkozzanak velük. Azon az éjszakán Jákob fiai megütköztek Bethchorin lakóival Bethchorin várában.
3 Beth-Horin minden lakója erős férfi volt, ezer ember elől senki sem menekülhetett el, és azon az éjszakán a vár ellen harcoltak, és kiáltásukat messziről hallani lehetett azon az éjszakán, és a föld megremegett kiáltásuktól.
4 És Jákob fiai mind féltek ezektől az emberektől, mivel nem voltak hozzászokva a sötétben való harchoz, és nagyon megzavarodtak, és Jákob fiai az Úrhoz kiáltottak, mondván: Segíts nekünk, Uram, szabadíts meg minket, hogy ne haljunk meg ezeknek a körülmetéletlen embereknek a kezei által.

5 És az Úr meghallgatta Jákob fiainak szavát, és az Úr nagy rettegést és zűrzavart keltett Bethchorin népében, és egymás ellen harcoltak az éjszaka sötétjében, és nagy számban ütötték egymást.
6 És Jákob fiai, tudván, hogy az Úr romlott szellemet küldött azok közé az emberek közé, és hogy egymás ellen harcolnak, kivonultak Bethchorin népének bandái közül, és eljutottak egészen Bethchorin várának lejtőjéig, majd tovább, és biztonságban ott töltötték az ifjakkal aznap éjjel.
7 Bethchorin népe egész éjjel harcolt, az egyik a testvérével, a másik a szomszédjával, és minden irányban kiáltoztak a vár ellen, és kiáltásuk messziről hallatszott, és az egész föld megremegett hangjuktól, mert hatalmasabbak voltak a föld minden népénél.
8 És hallották a kiáltás hangját azon az éjszakán a kánaániták, a hettiták, az amoriták, a hivviták városainak minden lakói és Kánaán minden királya, sőt még azok is, akik a Jordánon túl laktak.
9 És mondták: Bizonyára a héberek csatái ezek, akik a hét város ellen harcolnak, amelyek közel jöttek hozzájuk; és ki állhat meg ezeknek a hébereknek?
10 A kánaániták városainak minden lakója és mindazok, akik a Jordánon túl laktak, nagyon féltek Jákób fiaitól, mert ezt mondták: Íme, velünk is ugyanaz történik, mint azokkal a városokkal, mert ki állhat meg hatalmas erejükkel szemben?
11 A kóriniak jajveszékelése pedig azon az éjszakán igen nagy volt, és egyre erősödött; és reggelig ütötték egymást, és sokan elestek közülük.
12 És felvirradt a reggel, és Jákob minden fia felkelt napkeltekor, és felment a várba, és szörnyű módon megverték a kóriniták közül megmaradtakat, és mindannyian meghaltak a várban.
13 És megjelent a hatodik nap, és Kánaán minden lakója távolról látta Beth-Horin összes népét, amint holtan feküdtek Beth-Horin várában, szétszórva, mint a bárányok és kecskék tetemei.
14 Jákob fiai pedig elvezették Gaástól zsákmányolt egész zsákmányt, és Beth-Horinba mentek, és a várost tele találták emberekkel, mint a tenger homokját, és harcoltak velük, és Jákob fiai ott vágták őket estig.
15 Jákób fiai pedig úgy cselekedtek Beth-Hórinnal, ahogyan Gaással és Tapnákkal tették, és ahogyan Kázárral, Szártonnal és Silóval tették.
16 Jákob fiai pedig magukkal vitték Beth-Horin zsákmányát és a városok minden zsákmányát, és azon a napon hazamentek Sikembe.
17 És Jákob fiai hazatértek Sikem városába, és a városon kívül maradtak, és ott pihentek meg a háború után, és ott töltötték az egész éjszakát.
18 És minden szolgájuk, a városokból zsákmányolt minden zsákmánnyal együtt, elhagyták a várost, és nem mentek be a városba, mert azt gondolták: Talán még több harc lesz ellenünk, és eljönnek, hogy ostrom alá vegyenek minket Sikemben.
19 És Jákob, fiai és szolgáik azon az éjszakán és a következő napon is azon a mezőn maradtak, amelyet Jákob öt siklusért vett meg Hamórtól, és minden, amit zsákmányoltak, velük volt.
20 És mindaz a zsákmány, amit Jákób fiai zsákmányoltak, a mezőn volt, hatalmas, mint a homok a tengerparton.
21 És a föld lakói messziről megfigyelték őket, és a föld minden lakója félt Jákob fiaitól, akik ezt a dolgot tették, mert a régi idők óta egyetlen király sem tett még ehhez hasonlót.
22 És a kananeusok hét királya elhatározta, hogy békét köt Jákob fiaival, mert nagyon féltek az életükért Jákob fiai miatt.
23 És azon a napon, a hetedik napon, titokban küldött Jáfia, Hebron királya Ai királyához, Gibeon királyához, Sálem királyához, Adulám királyához, Lákis királyához, Kázár királyához és minden kánaánita királyhoz, akik az ő uralmuk alatt álltak, ezt az üzenetet küldve:
24 Menj fel velem, és jöjj hozzám, hogy elmenjünk Jákob fiaihoz, és én békét kötök velük, és szövetséget kötök velük, hogy Jákob fiainak kardjai el ne pusztítsák minden országotokat, ahogyan Sikemben és a környező városokban is tettek, ahogyan hallottad és láttad.
25 És amikor hozzám jöttök, ne sok emberrel jöjjetek, hanem minden király hozza magával a három fővezérét, és minden fővezér hozza magával a három tisztjét.
26 És jöjjetek mindnyájan Hebronba, és együtt elmegyünk Jákob fiaihoz, és könyörgünk nekik, hogy kössenek velünk békeszerződést.
27 És mindazok a királyok úgy tettek, ahogyan Hebron királya küldte hozzájuk, mert mindannyian az ő tanácsa és parancsa alatt álltak, és Kánaán minden királya összegyűlt, hogy Jákob fiaihoz menjenek, hogy békét kössenek velük; Jákob fiai pedig visszatértek, és elmentek a Sikemben lévő mezőre, mert nem bíztak az ország királyaiban.
28 Jákob fiai visszatértek, és tíz napig a mezőn maradtak, és senki sem jött velük háborúzni.
29 És amikor Jákob fiai látták, hogy semmi háborúnak nincs jele, mindannyian összegyűltek és Sikem városába mentek, és Jákob fiai Sikemben maradtak.
30 Negyven nap elteltével az amoriták minden királya összegyűlt minden helyéről, és Hebronba érkeztek Jáfiához, Hebron királyához.
31 És a Hebronba érkező királyok száma, hogy békét kössenek Jákob fiaival, huszonegy király volt, és a velük érkező kapitányok száma hatvankilenc, embereik pedig százhetvenkilenc, és mindezek a királyok és embereik a Hebron hegyénél pihentek.
32 És Hebron királya kivonult három kapitányával és kilenc emberével, és ezek a királyok elhatározták, hogy Jákob fiaihoz mennek békét kötni.
33 És ezt mondták Hebron királyának: Menj előttünk embereiddel, és beszélj értünk Jákob fiaival, és mi utánad megyünk, és megerősítjük szavaidat. Hebron királya pedig így tett.
34 És Jákob fiai meghallották, hogy Kánaán összes királya összegyűlt és Hebronban pihent, és Jákob fiai elküldték négy szolgájukat kémnek, mondván: Menjetek és kémleljétek meg ezeket a királyokat, és kutassátok fel és kérdezzétek meg embereiket, hogy kevesen vagy sokan vannak-e, és ha csak kevesen vannak, számoljátok meg mindet, és térjetek vissza.
35 És Jákob szolgái titokban elmentek ezekhez a királyokhoz, és úgy tettek, ahogy Jákob fiai parancsolták nekik, és azon a napon visszatértek Jákob fiaihoz, és ezt mondták nekik: Elmentünk ezekhez a királyokhoz, és csak

kevesen vannak, és mindannyiukat megszámoltuk, és íme, kétszáznyolcvannyolcan voltak, királyok és emberek.
36 És Jákob fiai azt mondták: Kevesen vannak, ezért nem megyünk ki hozzájuk mindnyájan; és reggel Jákob fiai felkeltek, és hatvankét embert választottak ki maguk közül, és Jákob fiai közül tíz ment velük; és felkötötték harci fegyvereiket, mert azt mondták: Azért jönnek, hogy háborút indítsanak velünk, mert nem tudták, hogy azért jönnek, hogy békét kössenek velük.
37 Jákob fiai pedig elmentek szolgáikkal Sikem kapujához, a királyokhoz, és apjuk, Jákob is velük volt.
38 És amikor kijöttek, íme, Hebron királya és három kapitánya és kilenc embere vele jött az úton Jákob fiai ellen. Jákob fiai felemelték szemüket, és távolról látták Jáfiát, Hebron királyát, kapitányaival feléjük közeledni. Jákob fiai pedig megálltak Sikem kapujánál, és nem indultak tovább.
39 És Hebron királya tovább nyomult előre, ő és kapitányai, mígnem Jákob fiai közelébe ért, és ő és kapitányai földig meghajoltak előttük, és Hebron királya kapitányaival leült Jákob és fiai elé.
40 Jákob fiai ezt mondták neki: Mi történt veled, Hebron királya? Miért jöttél ma hozzánk? Mit kívánsz tőlünk? Hebron királya pedig ezt mondta Jákobnak: Uram, ma eljöttek hozzád a kánaániták minden királyai, hogy békét kössenek veled.
41 Jákob fiai pedig hallották Hebron királyának szavait, de nem egyeztek bele javaslataiba, mert Jákob fiai nem hittek benne, azt gondolták, hogy Hebron királya álnok módon beszélt velük.
42 És Hebron királya tudta Jákob fiainak szavaiból, hogy nem hisznek szavainak, és Hebron királya közelebb lépett Jákobhoz, és ezt mondta neki: Kérlek, uram, légy biztos benne, hogy ezek a királyok mind békés feltételekkel jöttek hozzád, mert nem jöttek minden emberükkel, és nem hozták magukkal harci fegyvereiket sem, mert azért jöttek, hogy békét kérjenek uramtól és fiaitól.
43 És Jákob fiai válaszoltak Hebron királyának, mondván: Küldj el mindezekhez a királyokhoz, és ha igazat szólsz hozzánk, jöjjenek elénk egyenként, és ha fegyvertelenül jönnek hozzánk, akkor tudni fogjuk, hogy békét kérnek tőlünk.
44 És Jáfia, Hebron királya, elküldte egyik emberét a királyokhoz, és mindnyájan Jákob fiai elé járultak, és földig hajoltak előttük, és ezek a királyok leültek Jákob és fiai elé, és szóltak nekik, mondván:
45 Hallottunk mindazról, amit az amoriták királyaival tettél kardoddal és rendkívül erős karoddal, úgyhogy senki sem állhatott meg előtted, és féltünk tőled életünkért, nehogy velünk is úgy történjen, mint velük.
46 Azért jöttünk hozzád, hogy békeszerződést kössünk közöttünk, és most azért köss velünk béke és igazság szövetségét, hogy nem avatkozol köztünk, ahogyan mi sem avatkoztunk köztetek.
47 És Jákob fiai tudták, hogy valóban azért jöttek, hogy békét kérjenek tőlük, és Jákob fiai hallgattak rájuk, és szövetséget kötöttek velük.
48 És megesküdtek nekik Jákob fiai, hogy nem avatkoznak bele az ügyükbe, és a kánaániták összes királya is megesküdött nekik, és Jákob fiai attól a naptól fogva adófizetővé tették őket.
49 És ezután ezeknek a királyoknak mind a kapitányai Jákob elé mentek embereikkel, kezükben ajándékokkal Jákobnak és fiainak, és földig hajoltak előtte.
50 És ezek a királyok sürgették Jákob fiait, és könyörögtek nekik, hogy adják vissza az összes zsákmányt, amit az amoriták hét városából zsákmányoltak, és Jákob fiai így is tettek, és visszaadták mindazt, amit elfogtak, a nőket, a kicsiket, a jószágokat és az összes zsákmányt, amit elvittek, és elküldték őket, és mindegyikük elment a városába.
51 És ezek a királyok mind ismét meghajoltak Jákob fiai előtt, és sok ajándékot küldtek vagy hoztak nekik azokban a napokban, és Jákob fiai elküldték ezeket a királyokat és embereiket, és békésen elmentek tőlük városaikba, és Jákob fiai is visszatértek otthonaikba, Sikembe.
52 És békesség volt attól a naptól fogva Jákób fiai és a kánaániták királyai között, míg Izráel fiai el nem jutottak, hogy örököljék Kánaán földjét.

41. FEJEZET

1 És az év fordulóján Jákob fiai elindultak Sikemből, és Hebronba értek apjukhoz, Izsákhoz, és ott laktak, de juhaikat és csordáikat naponta Sikemben legeltették, mert ott jó és kövér legelő volt azokban a napokban, és Jákob, fiai és egész háznépük Hebron völgyében lakott.
2 És történt azokban a napokban, abban az évben, Jákob életének százhatodik évében, Jákob Paddan-Arámból való jövetelének tizedik évében, hogy meghalt Lea, Jákob felesége; ötvenegy éves volt, amikor Hebronban meghalt.
3 Jákób és fiai eltemették őt a Makpela mezejének barlangjában, amely Hebronban van, amelyet Ábrahám vett meg a hettiektől temetkezési helyül.
4 És Jákob fiai atyjukkal laktak Hebron völgyében, és az ország minden lakója ismerte erejüket, és hírük elterjedt az egész országban.
5 József, Jákob fia, és testvére, Benjámin, Ráhelnek, Jákob feleségének fiai, még fiatalok voltak azokban a napokban, és nem mentek ki testvéreikkel a csatáik során, amelyeket az amoriták összes városában vívtak.
6 És amikor József látta testvérei erejét és nagyságukat, dicsérte és magasztalta őket, de magát nagyobbnak tartotta náluk, és föléjük dicsőítette magát; és Jákob, az ő apja, is jobban szerette őt bármelyik fiánál, mert öregkorában született, és iránta érzett szerelme miatt sokszínű ruhát készített neki.
7 És amikor József látta, hogy apja jobban szereti őt testvéreinél, továbbra is testvérei fölé emelte magát, és rossz híreket hozott apjának róluk.
8 És látván Jákob fiai József egész viselkedését irántuk, és hogy apjuk jobban szerette őt mindenki másnál, gyűlölték őt, és nem tudtak vele békésen beszélni egész nap.
9 József pedig tizenhét éves volt, és még mindig testvérei fölé dicsekedte magát, és azon gondolkodott, hogy föléjük emelkedik.
10 Abban az időben álmot látott, és odament testvéreihez, és elmesélte nekik az álmát, és ezt mondta nekik: Álmot láttam, és íme, mindannyian kévéket kötöttünk a mezőn, és az én kévém felkelt és a földre helyezkedett, a ti kévéitek pedig körülvették és meghajoltak előtte.

11 Testvérei pedig feleltek neki, és ezt mondták neki: Mit jelent az az álom, amelyet álmodtál? Azt képzeled szívedben, hogy uralkodni fogsz felettünk?
12 És mégis elment, és elmondta a dolgot apjának, Jákobnak, és Jákob megcsókolta Józsefet, amikor hallotta ezeket a szavakat szájából, és Jákob megáldotta Józsefet.
13 És amikor Jákob fiai látták, hogy apjuk megáldotta Józsefet és megcsókolta őt, és hogy nagyon szerette őt, féltékenyek lettek rá, és még jobban gyűlölték.
14 És ezután József egy másik álmot álmodott, és azt elmesélte apjának testvérei jelenlétében, és József ezt mondta apjának és testvéreinek: Íme, ismét egy álmot álmodtam, és íme, a nap, a hold és a tizenegy csillag meghajolt előttem.
15 És apja hallotta József szavait és álmát, és látván, hogy testvérei gyűlölik Józsefet emiatt, Jákob ezért megdorgálta Józsefet testvérei előtt, mondván: Mit jelent ez az álom, amelyet álmodtál, és hogy így dicsekedsz testvéreid előtt, akik idősebbek nálad?
16 Azt hiszed-e szívedben, hogy én, anyád és tizenegy testvéred elmegyünk és meghajlunk előtted, hogy ezeket mondod?
17 És féltékenyek voltak rá a testvérei a szavai és álmai miatt, és továbbra is gyűlölték őt, Jákob pedig megőrizte az álmokat a szívében.
18 És Jákob fiai egy napon elmentek, hogy legeltessék apjuk juhait Sikemben, mert akkoriban még pásztorok voltak; és amíg Jákob fiai azon a napon Sikemben legelésztek, késlekedtek, és a jószágok begyűjtésének ideje elmúlt, és még nem érkeztek meg.
19 És látván Jákób, hogy fiai késlekednek Sikemben, monda Jákób magában: Talán Sikem népe felkelt, hogy harcoljon ellenük, azért késlekednek ma az érkezésükkel.
20 Jákob szólította fiát, Józsefet, és megparancsolta neki, mondván: Íme, testvéreid ma Sikemben legelésznek, és íme, még nem jöttek vissza; menj el, nézd meg, hol vannak, és hozz nekem hírt testvéreid és a juhok hogylétéről.
21 És Jákob elküldte fiát, Józsefet Hebron völgyébe, és József elment testvéreiért Sikembe, de nem találta őket, és József megkerülte a Sikem közelében lévő mezőt, hogy lássa, merre fordultak testvérei, és eltévedt a pusztában, és nem tudta, merre kell mennie.
22 Az Úr angyala pedig megtalálta őt, amint a mező felé vezető úton bolyongott, és József ezt mondta az Úr angyalának: A testvéreimet keresem; nem hallottad, hol legelnek? Az Úr angyala pedig ezt mondta Józsefnek: Láttam a testvéreidet itt legelni, és hallottam, hogy azt mondják, Dótánba mennek legelni.
23 József pedig hallgatott az Úr angyalának szavára, és elment testvéreihez Dótánba, és megtalálta őket Dótánban, amint a juhokat legeltették.
24 József pedig odament testvéreihez, és mielőtt még közel ért volna hozzájuk, elhatározták, hogy megölik.
25 Simeon pedig monda atyjafiainak: Íme, az álomember jön ma hozzánk, és most azért gyertek, öljük meg őt, és vessük a pusztában lévő gödrök egyikébe, és amikor az apja keresni fogja tőlünk, azt mondjuk, hogy egy gonosz vadállat falta fel őt.
26 És Rúben meghallotta testvérei szavait József felől, és ezt mondta nekik: Ne tegyétek ezt a dolgot, mert hogyan tekinthetnénk fel Jákob atyánkra? Vessétek őt ebbe a verembe, hogy ott haljon meg, de ne nyújtsátok ki rá a kezeteket, hogy vérét ontsátok; és Rúben azért mondta ezt, hogy megmentse őt a kezükből, hogy visszavigye apjához.
27 És amikor József odaért testvéreihez, leült eléjük, és rátámadtak, megragadták, a földre teperték, és megtépték a sokszínű ruháját, amely rajta volt.
28 És fogták őt és bevették egy verembe, de a veremben nem volt víz, csak kígyók és skorpiók. József pedig félt a veremben lévő kígyóktól és skorpióktól. József pedig hangosan felkiáltott, és az Úr elrejtette a kígyókat és a skorpiókat a verem falában, és azok nem ártottak Józsefnek.
29 József pedig kikiáltott a veremből testvéreinek, és ezt mondta nekik: Mit tettem veletek, és mit vétettem? Miért nem félitek az Urat miattam? Nem vagyok-e a ti csontotokból és testetekből, és nem Jákob-e a ti atyátok, az én atyám? Miért teszitek ezt velem ma, és hogyan tekinthettek fel a mi atyánkra, Jákobra?
30 És tovább kiáltott, és hívta testvéreit a sírból, és ezt mondta: Ó, Júda, Simeon és Lévi, testvéreim, emeljetek fel engem a sötétség helyéről, ahová helyeztetek, és jöjjetek el még ma, hogy könyörüljetek rajtam, ti az Úr gyermekei és Jákobnak, az én atyámnak fiai! És ha vétkeztem ellenetek, nem ti vagytok-e Ábrahám, Izsák és Jákob fiai? Ha árvát láttak, könyörülettel tekintettek rá, vagy ha éhes volt, kenyeret adtak neki enni, vagy ha szomjas volt, vizet adtak neki inni, vagy ha mezítelen volt, ruhával takarták be!
31 És hogyan fogod akkor megtagadni a szánalmadat a testvéredtől, hiszen a te testedből és csontodból vagyok, és ha vétkeztem ellened, bizony apám miatt teszed ezt!
32 József pedig ezeket a szavakat a veremből mondta, de testvérei nem tudták hallgatni rá, sem fülüket nem hajtani József szavaira, József pedig sírt és jajveszékelt a veremben.
33 József pedig monda: Bárcsak tudná atyám ma, mit tettek velem az én testvéreim, és mit mondtak ma nekem!
34 És testvérei mind meghallották jajveszékelését és sírását a veremben, és testvérei elmentek, és kihúzták magukat a veremből, hogy ne hallják József jajveszékelését és sírását a veremben.

42. FEJEZET

1 És elmentek és leültek a szemközti oldalon, körülbelül egy íjlövésnyi távolságra, és ott leültek kenyeret enni, és miközben ettek, tanácskoztak, mit tegyenek vele, megöljék-e, vagy visszavigyék az apjához.
2 Tanácskozás közben felemelték szemüket, és látták, hogy íme, egy izmaelita csapat közeledik távolról a Gileád útján, lefelé tartva Egyiptomba.
3 Júda pedig monda nékik: Mi hasznunk abból, ha megöljük a mi atyánkat? Talán Isten számon kéri őt tőlünk; ezt a tanácsot javasoltátok tehát őfelőle, amit cselekedjetek vele: Íme, ez az izmaeliták serege lemegy Egyiptomba,
4 Most tehát gyertek, adjuk át neki, és ne legyen rajta a kezünk, hogy elvigyék magukkal, és elveszjen az ország népe között, és nem öljük meg őt a saját kezünkkel. És tetszett a javaslat a testvéreinek, és Júda szava szerint cselekedtek.
5 És miközben erről a dologról beszélgettek, és mielőtt az izmaeliták serege felért volna hozzájuk, hét midiáni kereskedő haladt el mellettük, és ahogy elhaladtak,

szomjasak voltak, és felemelték szemüket, és meglátták a gödröt, amelybe Józsefet befalazták, és odafigyeltek, és íme, mindenféle madár rajta volt.
6 És ezek a midiániták a kúthoz futottak vizet inni, mert azt hitték, hogy abban víz van, és amikor a kút elé értek, hallották József hangját, amint sír és jajgat a gödörben, és lenéztek a gödörbe, és látták, hogy íme, ott van egy szép megjelenésű és jóképű ifjú.
7 És szólították őt, és ezt mondták: Ki vagy te, és ki hozott ide, és ki tett téged ebbe a verembe a pusztában? És mindannyian segítettek Józsefet felemelni, és kihúzták őt, és felhozták a veremből, és magukkal vitték, és útnak indultak, és elhaladtak testvérei mellett.
8 És ezek mondták nekik: Miért teszitek ezt, hogy elveszitek tőlünk a mi szolgánkat, és elmégyetek? Bizonyára azért tettük ezt az ifjút a verembe, mert fellázadt ellenünk, és ti eljöttök, felhozzátok és elvezetitek őt; most akkor adjátok vissza nekünk a mi szolgánkat.
9 És felelének a midiániták, és mondták Jákob fiainak: Ez a ti szolgátok, vagy ez az ember szolgál titeket? Talán mindannyian a szolgái vagytok, mert szebb és jóképűbb bármelyikőtöknél, és miért beszéltek mindnyájan hamisan velünk?
10 Most azért nem hallgatunk szavaitokra, és nem is figyelünk rátok, mert megtaláltuk az ifjút a pusztában lévő veremben, és elvittük őt; azért megyünk tovább.
11 Jákob fiai mind odamentek hozzájuk, felkeltek feléjük, és ezt mondták nekik: Adjátok vissza a szolgánkat, és miért halnátok meg mindnyájan kard élén? A midiániták pedig felkiáltottak ellenük, kirántották kardjukat, és odamentek, hogy harcoljanak Jákob fiai ellen.
12 És íme, Simeon felkelt székéből velük szemben, és a földre ugrott, kirántotta kardját, és a midiániták felé közeledett, és rettenetes kiáltást adott előttük, úgyhogy kiáltása messziről hallatszott, és a föld megremegett Simeon kiáltásától.
13 A midiániták megrettentek Simeontól és kiáltásának hangjától, arcra estek és nagyon megrémültek.
14 És monda nékik Simeon: Bizony én vagyok Simeon, a héber Jákob fia, aki csak a testvéremmel elpusztítottam Sikem városát és az amoriták városait; úgy tesz velem is Isten, hogy ha Midián népe és Kánaán királyai is minden testvéretek veletek jönnének, nem tudnának harcolni ellenem.
15 Most azért adjátok vissza az ifjút, akit elvittetek, hogy ne adjam testeteket az ég madarainak és a föld vadjainak.
16 A midiániták pedig még jobban féltek Simeontól, és rettegéssel és rémülettel közeledtek Jákob fiaihoz, és keserű szavakkal mondták:
17 Bizonyára azt mondtad, hogy a fiatalember a te szolgád, és hogy fellázadt ellened, ezért helyezted a verembe; mit teszel hát egy olyan szolgával, aki fellázad az ura ellen? Most tehát add el őt nekünk, és mi mindent megadunk neked, amire szükséged van érte; és az Úrnak tetszett ez, hogy Jákob fiai ne öljék meg testvérüket.
18 A midiániták látták, hogy József szép arcú és jóképű, ezért szívükben kívánták, és igyekeztek megvásárolni őt testvéreitől.
19 És Jákob fiai hallgattak a midiánitákra, és eladták nekik testvérüket, Józsefet húsz ezüstpénzért, és Rúben, a testvérük nem volt velük, és a midiániták magukkal vitték Józsefet, és folytatták útjukat Gileádba.
20 Úton mentek, és a midiániták megbánták tettüket, hogy megvették az ifjút, és egyikük ezt kérdezte a másiktól: Mit tettünk, hogy elhoztuk ezt az ifjút a héberektől, aki szép arcú és jóképű?
21 Talán ezt az ifjút ellopták a héberek földjéről, akkor miért tettük ezt? És ha keresik és megtalálják a kezünkben, meghalunk általa.
22 Bizonyára kemény és hatalmas emberek adták el őt nekünk, annak az erejét, akit ma láttál; talán erejükkel és erős karjukkal ellopták őt a földjéről, és ezért adták el nekünk azért a csekély árért, amit nekik adtunk.
23 És miközben így beszélgettek egymással, látták, és íme, az izmaeliták serege, amely először jött, és amelyet Jákob fiai láttak, a midiániták felé közeledett, és a midiániták ezt mondták egymásnak: Jertek, adjuk el ezt az ifjút az izmaeliták seregének, amely felénk jön, és vesszük el érte azt a keveset, amit adtunk érte, és megszabadulunk a gonoszságától.
24 És úgy tettek, és elérték az izmaelitákat, és a midiániták eladták Józsefet az izmaelitáknak húsz ezüstpénzért, amelyet testvéreinek adtak érte.
25 A midiániták pedig Gileád felé indultak útjukon, az izmaeliták pedig fogták Józsefet, felültették az egyik tevére, és elvezették Egyiptomba.
26. És József meghallotta, hogy az izmaeliták Egyiptomba tartanak, és József jajveszékelt és sírt amiatt, hogy ilyen messze kerül Kánaán földjétől, az apjától, és keservesen sírt, miközben a tevén lovagolt, és az egyik emberük meglátta őt, és leszállította a tevéről, és gyalog ment tovább, és ennek ellenére József tovább sírt és sírt, és azt mondta: Ó, atyám, atyám!
27 És az egyik izmaelita felkelt és arcul ütötte Józsefet, aki tovább sírt; József pedig fáradt volt az úton, és lelke keserűsége miatt nem tudott továbbmenni, és mindannyian megverték és sanyargatták az úton, és megfélemlítették, hogy abbahagyja a sírást.
28 Az Úr látta József nagyravágyását és baját, és sötétséget és zűrzavart bocsátott az Úr azokra az emberekre, és mindenkinek a keze, aki megverte őt, elszáradt.
29 És mondának egymásnak: Mit tett velünk Isten az úton? És nem tudták, hogy József miatt történt ez velük. És a férfiak továbbmentek az úton, és áthaladtak Efráta útján, ahol Ráhelt eltemették.
30 József pedig odaért anyja sírjához, József pedig sietve odafutott anyja sírjához, ráesett a sírra és sírt.
31 József hangosan felkiáltott anyja sírján, és ezt mondta: Ó, anyám, anyám, te, aki engem szültél, ébredj fel, kelj fel, és lásd a fiadat, hogy eladták rabszolgának, és nincs, aki megszánja.
32 Ó, kelj fel és lásd meg fiadat, sírj velem a bajaimon, és lásd meg testvéreim szívét!
33 Ébreszd fel anyámat, ébredj fel, ébredj fel álmodból értem, és vezesd harcaidat testvéreim ellen! Ó, hogyan fosztottak meg a ruhámtól, és hogyan adtak el már kétszer rabszolgának, és hogyan választottak el apámtól, és nincs senki, aki megszánna.
34 Kelj fel, és hozd fel ügyedet ellenük Isten előtt, és nézd meg, kit igazít meg Isten az ítéletben, és kit ítél el!

35 Ébredj fel, ó, anyám, kelj fel, ébredj fel álmodból, és lásd meg apámat, hogy van a lelke velem ezen a napon, és vigasztald meg, és könnyítsd meg szívét.
36 József pedig tovább beszélte ezeket a szavakat, és József hangosan sírt és keservesen sírt anyja sírján; és abbahagyta a beszédet, és a szív keserűségétől elnémult, mint egy kő a síron.
37 József pedig hallotta, hogy egy hang szól hozzá a föld alól, amely keserű szívvel, sírással és imádkozással válaszolt néki ezekkel a szavakkal:
38 Fiam, fiam, József, hallottam sírásod és jajveszékelésed hangját; láttam könnyeidet; ismerem bajaidat, fiam, és elszomorít engem miattad, és bőséges bánat gyötrődik bánatomon.
39 Most azért, fiam, József, reménykedj az Úrban, és várj rá, és ne félj, mert veled van az Úr, és megszabadít téged minden bajból.
40 Kelj fel, fiam, menj le Egyiptomba a te uraiddal, és ne félj, mert az Úr veled van, fiam. És folytatta ezeket a szavakat Józsefhez szólva, és elcsendesedett.
41 József pedig ezt hallotta, és nagyon csodálkozott ezen, és tovább sírt; és ezután az egyik izmaelita látta őt sírni és zokogni a síron, és haragja felgerjedt ellene, és kiűzte onnan, és megverte és megátkozta.
42 József ezt mondta a férfiaknak: Bárcsak találnék kegyelmet színetekben, hogy visszavigyetek engem atyám házába, és ő majd bőséges gazdagsággal ruházza fel titeket.
43 És feleltek neki, mondván: Nem vagy te rabszolga, hol van a te apád? És ha lenne apád, nem adtak volna el már kétszer rabszolgának ilyen csekély árért; és még mindig felgerjedt haragjuk ellene, és tovább verték és fenyítették őt, József pedig keservesen sírt.
44 És az Úr látta József szenvedését, és az Úr ismét megverte ezeket az embereket, és megfenyítette őket, és az Úr sötétséget bocsátott rájuk a földön, és villám cikázott, és mennydörgés dübörgött, és a föld megremegett a mennydörgés és az erős szél hangjától, és az emberek megrémültek, és nem tudták, hová menjenek.
45 Az állatok és a tevék pedig megálltak, és vezették őket, de nem akartak menni, hanem verték őket, és azok a földre kuporodtak; és a férfiak ezt mondták egymásnak: Mit tett velünk Isten? Mik a mi vétkeink, és mi a mi bűneink, hogy ez történt velünk?
46 És egyikük így válaszolt nekik: Talán azért történt ez ma velünk, mert bűnbe estünk ezzel a rabszolgával; most tehát könyörögj neki erősen, hogy bocsásson meg nekünk, és akkor megtudjuk, hogy ki miatt ért minket ez a gonoszság, és ha Isten irgalmaz nekünk, akkor tudni fogjuk, hogy mindez ennek a rabszolgával való bántalmazás bűne miatt történt velünk.
47 A férfiak így is tettek, és könyörögtek Józsefnek, és kérlelték, hogy bocsásson meg nekik; és ezt mondták: Vétkeztünk az Úr ellen és ellened, most azért légy szíves kérni a te Istenedet, hogy távolítsa el közülünk ezt a halált, mert vétkeztünk ellene.
48. József pedig a szavaik szerint cselekedett, és az Úr meghallgatta Józsefet, és az Úr elvette a csapást, amelyet József miatt sújtott azokra az emberekre, és az állatok felkeltek a földről, és elvezették őket, és továbbmentek, és a tomboló vihar alábbhagyott, és a föld megnyugodott, és az emberek elindultak útjukra, hogy lemegyenek Egyiptomba, és az emberek tudták, hogy ez a gonosz József miatt sújtotta őket.
49 És mondának egymásnak: Íme, tudjuk, hogy az ő nyomorúsága miatt ért minket ez a baj; miért hoznánk hát ezt a halált a lelkünkre? Tanácskozzunk, mit tegyünk ezzel a rabszolgával.
50 És az egyik így felelt: Bizonyára azt mondta nekünk, hogy vigyük vissza az apjához; most tehát gyertek, vigyük vissza, és menjünk el arra a helyre, amelyet mond nekünk, és vegyük el a családjától az árát, amit adtunk érte, és aztán elmegyünk.
51 És valaki ismét válaszolt, és azt mondta: Íme, ez a tanács nagyon jó, de nem tehetjük meg, mert az út nagyon messze van tőlünk, és nem térhetünk le az utunkról.
52 És egy másik válaszolt nekik, és ezt mondta: Ez a tanács, amit követnünk kell, ettől nem térünk el; íme, ma Egyiptomba megyünk, és amikor odaérünk, magas áron eladjuk őt ott, és megszabadulunk a gonoszságától.
53 És tetszett ez a férfiaknak, és így is tettek, és folytatták útjukat Egyiptomba Józseffel.

43. FEJEZET

1 És amikor Jákob fiai eladták testvérüket, Józsefet a midiánitáknak, szívük megesett miatta, és megbánták tetteiket, és keresték, hogy visszahozzák, de nem találták meg.
2 És visszatért Rúben a gödörhöz, amelybe Józsefet helyezték, hogy kiemelje és visszaadja apjának. Rúben pedig a gödör mellett állt, de egy szót sem hallott, és felkiáltott Józsefnek! József! De senki sem válaszolt, és egy szót sem szólt.
3 És monda Rúben: József a félelemtől halt meg, vagy valami kígyó okozta a halálát; és Rúben leszálla a verembe, és keresé Józsefet, de nem találá őt a veremben, és kijövék.
4 És Rúben megszaggatta ruháit, és azt mondta: A gyermek nincs ott, hogyan békítsem ki apámat miatta, ha meghalt? És elment a testvéreihez, és ott találta őket, amint gyászolták Józsefet, és tanácskoztak, hogyan békítsék ki apjukat miatta. Rúben ezt mondta testvéreinek: Elmentem a gödörhöz, és íme, József nincs ott, mit mondjunk akkor apánknak, mert apám csak tőlem fogja kérni a fiút.
5 És testvérei így válaszoltak neki, mondván: Így és így cselekedtünk, és utána szívünk összeszorult emiatt a tett miatt, és most azért ülünk, hogy ürügyet keressünk, hogyan békítsük ki apánkat ezzel.
6 Rúben ezt mondta nekik: Miért tettetek ezt, hogy apánk ősz hajú embereit bánatában a sírba taszítottatok? Nem jó dolog, amit tettetek.
7 És Rúben velük ült, és mindannyian felkeltek, és megesküdtek egymásnak, hogy nem mondják el ezt Jákóbnak, és mindannyian ezt mondták: Az a férfi, aki ezt elmondja apánknak vagy az ő háznépének, vagy aki jelenti ezt az ország bármely gyermekének, mindannyian felkelünk ellene, és karddal megöljük.
8 És féltek egymástól ebben a dologban a legkisebbiktől a legnagyobbig, és senki sem szólt egy szót sem, és elrejtették a dolgot a szívükben.
9 És ezután leültek, hogy eldöntsék és kitaláljanak valamit, amit mondanának atyjuknak, Jákóbnak mindezekről a dolgokról.

10 Issakár ezt mondta nekik: Íme egy tanács nektek, ha jónak látjátok ezt a dolgot: vegyétek József ruháját, és tépjétek szét, és öljetek le egy kecskegidát, és mártsátok a vérébe.
11 És küldjétek el apánknak, és amikor meglátja, azt fogja mondani, hogy egy gonosz vadállat falta fel, ezért tépjétek szét a köpenyét, és íme, a vére a köpenyén lesz, és ha ezt megteszitek, megszabadulunk apánk zúgolódásától.
12 És tetszett nekik Issakár tanácsa, és hallgattak rá, és Issakár szava szerint cselekedtek, amelyet tanácsolt nekik.
13 És sietve fogták József felsőruháját, megszaggatták, megöltek egy kecskegidát, belemártották a felsőruhát a kecskegidák vérébe, majd porba taposták. A felsőruhát Naftali által elküldték apjuknak, Jákobnak, és megparancsolták neki, hogy ezeket a szavakat mondja:
14 Összegyűjtöttük a jószágokat, és eljutottunk a Sikembe vezető útig, sőt még tovább is, amikor megtaláltuk ezt a ruhát az úton a pusztában, vérbe és porba mártva; most már tudd meg, vajon a fiad ruhája-e vagy sem?
15 Naftali pedig elment, és megérkezett az apjához, aki odaadta neki a köntöst, és elmondta neki mindazokat a szavakat, amelyeket testvérei parancsoltak neki.
16 Jákob pedig meglátta József köntösét, és felismerte azt, és arcra borult a földre, és kővé dermedt. Azután felkelt, és hangosan, sírva felkiáltott, és mondta: Fiam, József köntöse ez!
17 Jákob sietve elküldte egyik szolgáját fiaihoz, akik odamentek hozzájuk, és megtalálták őket, amint a nyájukkal jöttek az úton.
18 És Jákob fiai estefelé megérkeztek apjukhoz, és íme, ruháik megszaggatva voltak, és por volt a fejükön, és apjukat hangosan sírva találták.
19 És Jákob ezt mondta fiainak: Mondjátok meg igazán, milyen rosszat hoztatok ma hirtelen rám? És ők így válaszoltak apjuknak, Jákobnak: Ma jöttünk arra, miután a nyájat összeszedték, és Sikem városáig értünk a pusztai úton, és találtuk ezt a vérrel teli köpenyt a földön, és tudtuk, és küldtünk hozzád, ha meg tudnád.
20 És Jákob meghallotta fiainak szavait, és hangosan felkiáltott, és mondta: A fiam ruhája ez, egy gonosz vadállat ette meg őt; József darabokra tépett, mert ma elküldtem őt, hogy megnézze, jól van-e veled és a nyájakkal, és hogy hírt hozzon nekem tőled, és elment, ahogy parancsoltam neki, és ez történt vele ma, amikor azt hittem, hogy a fiam veletek van.
21 Jákób fiai így feleltek: „Nem jött hozzánk, és mi sem láttuk őt attól a naptól fogva, hogy elmentünk tőled, mind a mai napig."
22 És amikor Jákob meghallotta szavaikat, ismét hangosan felkiáltott, és felkelt, megszaggatta ruháit, zsákruhát öltött derekára, és keservesen sírt, és gyászolt, és felemelte hangját sírva, és felkiáltott, és ezeket a szavakat mondta:
23 József, fiam, ó, fiam, József, ma küldtelek téged testvéreid jóléte érdekében, és íme, szétszaggatott; az én kezem által történt ez a fiammal.
24 Fájdalmam van miattad, fiam, József, fájdalmam van miattad; milyen édes voltál hozzám életemben, és most milyen keserű nekem a halálod!
25 0 Bárcsak én haltam volna meg helyetted József, fiam, mert nagyon fáj nekem miattad, fiam, ó, fiam, fiam! József, fiam, hol vagy, és hová húztak? Ébredj, kelj fel helyedről, és jöjj, és lásd a bánatomat érted, ó, fiam, József.
26 Jöjj most, számláld meg a szememből lefolyó könnyeket, és hozd fel azokat az ÚR elé, hogy elforduljon rólam az ő haragja!
27 0 József fiam, hogyan estél el egy olyan ember keze által, aki által senki sem esett el a világ kezdete óta mind a mai napig? Mert egy ellenség csapása, kegyetlenség sújtott, de biztosan tudom, hogy ez történt veled bűneim sokasága miatt.
28 Ébredj fel most, és lásd, milyen keserű a bánatom érted, fiam, bár nem én neveltelek, nem formáltam, nem adtam neked leheletet és lelket, hanem Isten formált téged, építette csontjaidat, beborította őket hússal, és lehelte orrlyukaidba az élet leheletét, és akkor adott téged nekem.
29 Most bizony, az Isten, aki nekem adott téged, elvett téged tőlem, és így történt veled,
30 És Jákob továbbra is hasonló szavakat mondott Józsefről, és keservesen sírt; a földre rogyott és megmozdult.
31 Jákob fiai pedig látván apjuk nyomorúságát, mindnyájan megbánták tetteiket, és keservesen sírtak.
32 És Júda felkelt, felemelte apja fejét a földről, és az ölébe helyezte, és letörölte apja könnyeit az arcáról, Júda pedig hangosan sírt, miközben apja feje kőként nyugodott az ölében.
33 Jákob fiai pedig látták apjuk nyomorúságát, felemelték szavukat és tovább sírtak, Jákob pedig még mindig a földön feküdt, mint egy kő.
34 Fiai, szolgái és szolgáinak gyermekei mindnyájan felkeltek, körülötte álltak, hogy vigasztalják, de ő nem hagyta magát vigasztalni.
35. És Jákob egész háznépe felkelt és nagy gyászolással fogadta József és apjuk baját. A hír eljutott Izsákhoz, Ábrahám fiához, Jákob apjához, és keservesen sírt József miatt, ő és egész háznépe, és elment Hebronból, ahol lakott, embereivel együtt, és megvigasztalta fiát, Jákobot, de ő nem hagyta magát megvigasztalni.
36 És ezután Jákob felkelt a földről, könnyei patakokban folytak az arcán, és így szólt fiához: Keljetek fel, vegyétek kardjaitokat és íjaitokat, és menjetek ki a mezőre, és keressétek meg, megtaláljátok-e fiam holttestét, és el tudjátok-e hozni hozzám, hogy eltemessem.
37 Keressetek, kérlek, a vadállatok között is, és vadásszátok le őket, és amelyik elsőként jön, azt ragadjátok el, és hozzátok ide nekem! Talán ma megkönyörül az Úr nyomoromon, és elétek hozza azt, aki széttépte fiamat, és hozzátok ide nekem, és bosszút állok fiam ügyéért.
38 És fiai úgy tettek, ahogy apjuk parancsolta nekik, és korán reggel felkeltek, és mindegyikük kezébe vette kardját és íját, és kimentek a mezőre, hogy vadakra vadásszanak.
39 Jákób pedig még hangosan sírt és sírt, és fel-alá járkált a házban, és összecsapta a kezeit, mondván: József, fiam, József, fiam!
40 És Jákob fiai elmentek a pusztába, hogy elfogják az állatokat, és íme, egy farkas jött feléjük, és megragadták azt, és elvitték apjukhoz, és ezt mondták neki: Ez az első, akit találtunk, és elhoztuk őt hozzád, ahogy parancsoltad nekünk, de a fiad holttestét nem találtuk meg.
41 Jákob pedig elvette a vadállatot fiai kezéből, és hangosan, sírva felkiáltott, kezében tartva a vadállatot, és

keserű szívvel szólt a vadállathoz: Miért faltad fel fiamat, Józsefet, és hogyan nem féltél a föld Istenétől, sem a fiamért, Józsefért való nyomorúságomtól?
42 És ok nélkül faltad fel a fiamat, mert nem követett el erőszakot, és ezzel engem tettél bűnössé az ő miatta, ezért Isten számon kéri azt, akit üldöznek.
43 Az Úr pedig megnyitotta a fenevad száját, hogy megvigasztalja Jákobot szavaival, és az választ Jákobnak, és ezeket a szavakat mondta neki:
44 Él az Isten, aki minket a földbe teremtett, és él a lelked, uram, hogy nem láttam a fiadat, és nem is téptem szét. Messzi földről jöttem én is, hogy megkeressem a fiamat, aki ma elment tőlem, és nem tudom, hogy él-e vagy halott.
45 És ma kijöttem a mezőre, hogy megkeressem a fiamat, de a fiaid megtaláltak engem, és megragadtak, és fokozták a bánatomat, és ma eléd hoztak engem, és most már minden szavamat elmondtam neked.
46 És most azért, ó, embernek fia, a te kezedben vagyok, és tégy velem ma azt, amit jónak látsz szemedben, de az Isten élésére mondom, aki teremtett engem, hogy nem láttam a fiadat, és nem téptem őt darabokra, és ember teste sem került a számba életem minden napján.
47 És amikor Jákob meghallotta a fenevad szavait, nagyon elcsodálkozott, és kiengedte a kezéből a fenevadat, az pedig elment a maga útjára.
48 Jákob pedig nap mint nap hangosan sírt és sírt Józsefért, és sok napon át gyászolta fiát.

44. FEJEZET

1 És Izmael fiai, akik megvették Józsefet a midiánitáktól, akik megvették őt a testvéreitől, Egyiptomba mentek Józseffel, és megérkeztek Egyiptom határára, és amikor közeledtek Egyiptomhoz, találkoztak négy férfival Medán, Ábrahám fiának fiai közül, akik Egyiptom földjéről indultak útjukra.
2 Az izmaeliták pedig ezt mondták nekik: Meg akarjátok venni tőlünk ezt a rabszolgát? Ők pedig azt mondták: Adjátok át nekünk! Átadták nekik Józsefet, és látták, hogy igen szép ifjú, és húsz sékelért megvették.
3 És az izmaeliták folytatták útjukat Egyiptomba, és a medániak is visszatértek azon a napon Egyiptomba, és a medániak ezt mondták egymásnak: Íme, hallottuk, hogy Potifár, a fáraó egyik tisztviselője, az őrség kapitánya, egy jó szolgát keres, aki elé áll, hogy segítsen neki, és hogy felügyelővé tegye a háza és minden, amije van, fölé.
4 Most tehát gyertek, adjuk el őt neki, amennyire csak akarjuk, ha meg tudja adni nekünk, amit kérünk tőle.
5 Ezek a medániak elmentek, és megérkeztek Potifár házához, és ezt mondták neki: Hallottuk, hogy jó szolgát keresel, aki szolgálatára álljon. Íme, van egy szolgánk, aki kedves lesz számodra, ha megadod nekünk, amit kérünk, és eladjuk őt neked.
6 Potifár pedig monda: Hozzátok őt elém, hadd beszéljek vele, és ha tetszik nekem, megadom nektek, amit kértek tőle.
7 A medániak pedig elmentek, elhozták Józsefet, és Potifár elé állították, aki meglátta, és nagyon tetszett neki. Potifár pedig ezt mondta nekik: Mondjátok meg, mit kívántok ettől az ifjútól?
8 És azt mondták: Négyszáz ezüstöt kérünk érte. És Potifár azt mondta: Megadom neked, ha elhozod nekem az eladásáról szóló okiratot, és elmondod a történetét, mert talán ellopták, mivel ez az ifjú sem nem rabszolga, sem nem rabszolga fia, de jóképű és szép arcú embert látok benne.
9 És elmentek a medániak, és elhozták hozzá az izmaelitákat, akik eladták őt nekik, és ezt mondták neki: Rabszolga ő, és mi adtuk el őt nekik.
10 És meghallotta Potifár az izmaeliták szavait, amikor ezüstöt adott a medániaknak, és a medániak fogták az ezüstöt, és útjukra indultak, az izmaeliták pedig szintén hazatértek.
11 Potifár pedig magához vette Józsefet, és bevitte házába, hogy szolgáljon neki. József kegyet talált Potifár szemében, bizalmat szavazott neki, háza fölé felügyelővé tette, és mindenét, amije volt, a kezébe adta.
12 Az Úr Józseffel volt, és jómódú emberré lett, az Úr pedig megáldotta Potifár házát Józsefért.
13 Potifár pedig mindenét, amije volt, Józsefre bízta, és József intézte a dolgok be- és kimenését, és mindent az ő kívánsága szerint rendeztek Potifár házában.
14 József tizennyolc éves volt, szép szemű és csinos arcú ifjú, és hozzá hasonló nem volt egész Egyiptom földjén.
15 Abban az időben, amikor József az ura házában volt, ki-be járt a házból, és urának szolgált, Zeliká, az ura felesége, felemelte tekintetét Józsefre, és ránézett, és íme, szép arcú és szép arcú ifjú volt.
16 És vágyott a szépségére szívében, és lelke Józsefre tapadt, és nap mint nap csábította őt, és Zélika naponta csábította Józsefet, de József nem emelte fel tekintetét, hogy lássa ura feleségét.
17 És monda néki Zélika: Milyen szép a te megjelenésed és alakod! Bizony, láttam már minden rabszolgát, de nem láttam még olyan szép rabszolgát, mint te! És monda néki József: Bizony, aki engem teremtett anyám méhében, az teremtette az egész emberiséget is.
18 És monda néki: Milyen szépek a szemeid, amelyekkel elkápráztattad Egyiptom minden lakóját, férfiakat és nőket! És monda néki: Milyen szépek, amíg élünk, de ha meglátnád őket a sírban, bizony eltávolodnál tőlük.
19 És monda néki: Mily szépek és milyen kedvesek minden te szavaid! Fogd, kérlek, a hárfát, mely a házban van, és játssz rajta, hadd halljuk a te szavaidat!
20 És monda néki: Mily szépek és kellemesek az én szavaim, mikor az én Istenemnek és az ő dicsőségének dicséretét hirdetem! És monda néki: Mily szép a te fejed haja! Ímé az arany fésű, mely a házban van, vedd el, kérlek, és göndörítsd be a te fejed haját!
21 És monda néki: Meddig beszéled még ezeket a szavakat? Hagyd abba ezeket a szavakat nekem, és kelj fel, és törődj a házad dolgaival.
22 És monda néki: Senki sincs a házamban, és semmi másra nem lehet figyelni, csak a te szavaidra és a te kívánságodra; de mindezek ellenére sem tudta Józsefet magához vinni, és ő sem vetette reá tekintetét, hanem a földre szegezte tekintetét.
23 És Zélika szívében azt kívánta Józsefnek, hogy feküdjön vele. És amikor József a házban ült és a dolgát végezte, Zélika odament és leült elé, és mindennap

csábította őt beszédével, hogy feküdjön vele, vagy hogy ránézzen, de József nem hallgatott rá.
24 És monda néki: Ha nem cselekszel az én szavaim szerint, halállal fenyítelek meg, és vasigát teszek reád.
25 József pedig monda néki: Bizonyára az Isten, aki az embert teremtette, oldja fel a foglyok bilincseit, és ő az, aki megszabadít engem a te börtönödből és az ítéletedből.
26 És mivel nem tudta legyőzni, meggyőzni, és lelke továbbra is reá irányult, vágya súlyos betegségbe taszította.
27 Egyiptom asszonyai mind meglátogatták, és ezt mondták neki: Miért vagy ilyen rossz állapotban? Te, akinek semmiben sincs hiánya! Bizonyára nagy és nagyra becsült fejedelem a férjed a király szemében, hát hiányt szenvednél bármiben is abból, amit szíved kíván?
28 És Zélika felele nekik, mondván: Ma tudtotokra lesz, honnan ered ez a zűrzavar, amelyben engem láttok. És megparancsolta szolgálóinak, hogy készítsenek ételt minden asszonynak, és lakomát rendezett nekik, és minden asszony Zélika házában evett.
29 És késeket adott nekik, hogy meghámozzák a citromokat, hogy megegyék azokat, és megparancsolta, hogy öltöztessék fel Józsefet drága ruhákba, és jelenjen meg előttük. József a szemük elé állt, és az összes asszony Józsefre nézett, és nem tudták róla levenni a szemüket, és mindannyian megvágták a kezüket a késekkel, amelyek a kezükben voltak, és a citromok, amelyek a kezükben voltak, mind vérrel voltak tele.
30 És nem tudták, mit tettek, hanem továbbra is nézték József szépségét, és nem fordították le róla szemüket.
31 Zélika látta, mit tettek, és ezt mondta nekik: Micsoda munkát végeztetek? Citromot adtam nektek enni, és mindannyian megvágtátok a kezeiteket.
32 És az asszonyok mind látták a kezüket, és íme, tele voltak vérrel, és vérük folyt a ruhájukra, és ezt mondták neki: Ez a rabszolga a házadban legyőzött minket, és szépsége miatt nem tudtuk levenni róla a szemünket.
33 És azt mondta nekik: Bizonyára ez történt veletek abban a pillanatban, amikor ránéztetek, és nem tudtátok türtőztetni magatokat előtte. Hogyan is tartózkodhatnék hát tőle, amikor állandóan a házamban van, és nap mint nap látom, hogy ki-be jár a házamból? Hogyan is akadályozhatnám meg, hogy emiatt el ne hanyatljak, vagy akár el ne vessek?
34 És azt mondták neki: Igazak a szavak, mert ki tudja meglátni ezt a szép alakot a házban, és tartózkodni tőle? És nem a rabszolgád és szolgád ő a házadban, és miért nem mondod el neki, ami a szívedben van, és miért hagyod, hogy a lelked emiatt elvesszen?
35 És azt mondta nekik: Napról napra igyekszem rávenni, de nem egyezik bele a kívánságaimba. Megígértem neki minden jót, mégsem kaptam viszonzást tőle; ezért, amint látjátok, hanyatló állapotban vagyok.
36 Zélika pedig nagyon megbetegedett a József iránti vágya miatt, és kétségbeesetten szerelmes volt miatta, és Zélika háznépének egész népe és férje semmit sem tudott erről a dologról, hogy Zélika a József iránti szerelme miatt beteg.
37 És megkérdezte tőle az egész háznép, mondván: Miért vagy beteg és fogyatkozó állapotban, és miért nem szűkölködsz semmiben? Ő pedig azt felelte nekik: Nem tudom, mi történik velem napról napra.
38 És minden asszony és barátnője naponta eljött hozzá, hogy lássa, és beszéltek vele, és azt mondta nekik: Ez csak József szerelméből történhet; és azt mondták neki: Csald rá, és fogd el titokban, talán hallgat rád, és elhárítja tőled ezt a halált.
39 Zélika pedig egyre rosszabbul lett József iránti szerelme miatt, és egyre rosszabbul lett, mígnem már alig volt ereje megállni.
40 És egy napon József az ura házában végezte a munkáját, és Zélika titokban odament, és hirtelen rárontott. József pedig rátámadt, és hatalmasabb nála, és a földre taszította.
41 És Zélika sírt szíve vágyakozása miatt iránta, és sírva könyörgött hozzá, és könnyei folytak az arcán, és könyörgő hangon és lélekkeserűséggel szólt hozzá, mondván:
42 Hallottál, láttál vagy ismertél-e valaha olyan szép nőt, mint én, vagy aki nálam jobb, aki naponta beszél hozzád, irántad érzett szerelme miatt hanyatlásba esik, mindezt a megtiszteltetést neked adományozza, és te mégsem hallgatsz a hangomra?
43 És ha azért félsz uradtól, hogy megbüntet, éljen a király, hogy semmi bajod nem érhet uradtól e dolog miatt; most azért hallgass meg engem, és egyezz bele a megtiszteltetésbe, amelyet neked adtam, és hárítsd el tőlem ezt a halált, és miért haljak meg miattad? - és elhallgatott.
44 József pedig felele néki, mondván: Tartózkodj tőlem, és hagyd ezt a dolgot az én uramra; íme az én uram nem tudja, mi van nálam a házban, mert mindent, amije van, a kezembe adott; hogyan tehetném hát ezeket az én uram házában?
45 Mert igen nagyra tisztelt engem az ő házában, és engem tett háza fölé felügyelővé is, és felmagasztalt engem, és nincsen nagyobb ebben a házban nálam, és az én uram semmit sem tiltott meg nekem, kivéve téged, aki a felesége vagy. Hogyan mondhatod hát ezeket a szavakat nekem, és hogyan tehetném ezt a nagy gonoszságot és vétket Isten és a te férjed ellen?
46 Most azért tartózkodj tőlem, és ne szólj többé ilyen szavakat, mert nem hallgatok a szavaidra. De Zélika nem akart hallgatni Józsefre, amikor ezeket a szavakat mondta neki, de ő naponta csábította, hogy hallgasson rá.
47 És ezután megtelt Egyiptom patakja minden oldalával, és Egyiptom minden lakója kiment, a király és a hercegek is tamburinnal és tánccal, mert nagy örömünnep volt Egyiptomban, és ünnep a Sihor tenger kiáradásának idején, és odamentek, hogy egész nap örüljenek.
48 Amikor az egyiptomiak szokásuk szerint kimentek a folyóhoz örülni, Potifár házának minden népe velük ment, de Zélika nem akart velük menni, mert azt mondta: Rosszul vagyok, és egyedül maradt a házban, és senki más nem volt vele a házban.
49 És felkelt és felment a házában lévő templomába, és fejedelmi ruhákba öltözött, és fejére drága ónix köveket tett, ezüsttel és arannyal kirakva, és arcát és bőrét mindenféle női tisztító folyadékkal díszítette, és kassziával és tömjénnel illatosította a templomot és a házat, és mirhát és aloe-t szórt szét, és utána leült a templom bejáratánál, a ház folyosóján, amelyen József átment, hogy elvégezze a munkáját, és íme, József megjött a mezőről, és bement a házba, hogy elvégezze ura munkáját.
50 Amikor odaért arra a helyre, amelyen át kellett mennie, látta Zélika minden munkáját, és visszafordult.

51 És látván, hogy József visszafordul tőle, Zélika odakiáltott neki, mondván: Mi bajod van, József? Gyere dolgozni, és íme, helyet adok neked, míg leülsz a helyedre.
52 József pedig visszatért, és bement a házba, onnan pedig odament, ahol ült, és leült, hogy szokásos módon elvégezze ura dolgát. És íme, Zelika odament hozzá, és megállt előtte fejedelmi ruhában, és ruhájának illata messzire elterjedt.
53 És sietve megragadta Józsefet és ruháit, és így szólt hozzá: Él a király, hogy ha nem teljesíted a kérésemet, még ma meghalsz. És sietve kinyújtotta a másik kezét, és kardot rántott ki a ruhája alól, és József nyakára helyezte, és azt mondta: Kelj fel, és teljesítsd a kérésemet, és ha nem, még ma meghalsz.
54 József pedig félt tőle, hogy ezt teszi, és felkelt, hogy elmeneküljön előle, de az megragadta ruhájának elejét, és a meneküléstől való félelmében a ruha, amelyet Zelikája elrabolt, elszakadt, és József a ruhát Zelikája kezében hagyta, és elmenekült és kimenekült, mert félt.
55 Amikor Zeliká látta, hogy József ruhája elszakadt, és hogy József a kezében hagyta, és elmenekült, félt az életéért, nehogy híre menjen felőle, ezért felkelt, ravaszul cselekedett, levette a ruháit, amelyekben volt, és felvette a többi ruháját.
56 És fogta József ruháját, és maga mellé fektette, majd elment és leült arra a helyre, ahol betegségében ült, mielőtt háznépe kiment volna a folyóhoz. Odahívott egy fiatal fiút, aki akkor a házban volt, és megparancsolta neki, hogy hívja magához a háznépét.
57 És amikor meglátta őket, hangosan és jajveszékelve ezt mondta nekik: Nézzétek, milyen héber embert hozott a ti uratok a házamba, mert ma eljött, hogy velem háljon.
58 Mert amikor kimentél, ő bement a házba, és látván, hogy senki sincs a házban, hozzám jött, és megragadott, azzal a szándékkal, hogy velem hál.
59 És megragadtam a ruháit, megszaggattam azokat, és hangosan kiáltottam ellene, de amikor felemeltem a hangomat, félt az életéért, otthagyta előttem a ruháját, és elmenekült.
60 Háza népe pedig nem szólt semmit, de nagyon felgerjedt haragjuk József ellen, és elmentek urához, és elmondták neki a ravaszságát.
61 Potifár pedig haragosan hazament, és a felesége így kiáltott felé, mondván: Mit tettél velem, hogy behoztad ezt a zsidó szolgát a házamba? Ma azért jött hozzám, hogy tréfálkozzon velem. Így tett velem ma!
62 Potifár meghallotta felesége szavait, és súlyos csapásokkal büntette meg Józsefet, és úgy is tettek vele.
63 Miközben ütötték, József hangosan felkiáltott, szemeit az ég felé emelte, és ezt mondta: Uram Isten, te tudod, hogy ártatlan vagyok mindezekben a dolgokban, miért haljak meg ma hazugság miatt, ezeknek a körülmetéletlen gonosz embereknek a keze által, akiket te ismersz?
64 Miközben Potifár emberei verték Józsefet, ő tovább sírt és kiáltott. Volt ott egy tizenegy hónapos gyermek, és az Úr megnyitotta a gyermek száját, és ezeket a szavakat mondta Potifár emberei előtt, akik verték Józsefet, mondván:
65 Mit akartok ettől az embertől, és miért teszitek ezt a gonoszságot vele? Anyám hazugságokat beszél és hazugságokat terjeszt; így történt az üzlet.
66 A gyermek pedig precízen elbeszélte nekik mindazt, ami történt, és napról napra elmondta nekik Zelika minden szavait Józsefnek.
67 És a férfiak mind hallották a gyermek szavait, és nagyon csodálkoztak a gyermek szavain, és a gyermek elhallgatott, és elnémult.
68 Potifár pedig nagyon szégyellte magát fia szavai miatt, és megparancsolta embereinek, hogy ne verjék többé Józsefet, és az emberek abbahagyták József verését.
69 Potifár pedig magához vette Józsefet, és megparancsolta, hogy állítsák bíróság elé a papok, a király bírái előtt, hogy ítélkezzenek felette ebben az ügyben.
70 Potifár és József odamentek a papok, a király bírái elé, és a király ezt mondta nekik: Döntsétek el, kérlek, milyen ítélet jár egy szolgának, mert ezt tette!
71 A papok ezt kérdezték Józseftől: Miért tetted ezt uraddal? József így felelt nekik: Nem így volt, uraim, hiszen így történt a dolog. Potifár pedig ezt mondta Józsefnek: Bizonyára mindent a kezedbe adtam, ami az enyém volt, és semmit sem tagadtam meg tőled, csak a feleségemet, hogyan tehetted hát ezt a gonoszságot?
72 József pedig felele, mondván: Nem úgy van, uram! Él az Úr és él a te lelked, uram, hogy hazugság az a szó, amit feleségedtől hallottál, mert így történt ma.
73 Egy éve telt el, hogy a házadban vagyok; láttál-e bennem valami gonoszságot, vagy bármi olyat, ami miatt követelhetnéd az életemet?
74 És a papok ezt mondták Potifárnak: Küldd el, kérünk, és hozzák elénk József elszakadt ruháját, hadd lássuk a rajta lévő szakadást, és ha a szakadás a ruha előtt van, akkor az arcának vele szemben kellett lennie, és a nőnek meg kellett ragadnia őt, hogy hozzá jöjjön, és a feleséged csalárd módon tette mindazt, amit mondott.
75 És odavitték József ruháját a bíró papok elé, és látták, hogy a szakadás József előtt volt, és az ítélő papok mind tudták, hogy az asszony zaklatta őt, és azt mondták: A halálos ítélet nem illeti meg ezt a rabszolgát, mert semmit sem tett, hanem az az ítélete, hogy börtönbe kerüljön a jelentés miatt, amely általa terjedt el a feleséged ellen.
76 Potifár meghallotta beszédüket, és börtönbe záratta, abba a helyre, ahol a király foglyait tartják fogva, József pedig tizenkét évig volt fogva.
77 És ennek ellenére az ura felesége nem fordult el tőle, és nem szűnt meg napról napra beszélni vele, hogy hallgasson rá, és három hónap elteltével Zelika napról napra Józsefhez járt a fogság házába, és rávette, hogy hallgasson rá, és Zelika azt mondta Józsefnek: Meddig maradsz ebben a házban? De most hallgass a szavamra, és kivezetlek téged ebből a házból.
78 József így felelt neki: Jobb nekem ebben a házban maradnom, mint hallgatnom szavaidra, és vétkezni Isten ellen. Az pedig ezt mondta neki: Ha nem teljesíted a kívánságomat, kivájom a szemeidet, bilincseket teszek a lábadra, és olyanok kezébe adlak, akiket azelőtt nem ismertél.
79 József pedig felele néki, és monda: Íme, az egész föld Istene meg tud szabadítani engem mindabból, amit te tehetsz velem, mert ő nyitja meg a vakok szemeit, és oldozza fel a megkötözötteket, és megoltalmaz minden idegent, aki nem ismeri a földet.

80 És amikor Zelíka nem tudta rávenni Józsefet, hogy hallgasson rá, felhagyott azzal, hogy csábítsa őt; József pedig továbbra is fogva tartották a fogság házában. És Jákob, József apja, és minden testvére, akik Kánaán földjén voltak, még mindig gyászoltak és sírtak azokban a napokban József miatt, mert Jákob nem akart vigasztalódni fia, József miatt, és Jákob hangosan sírt, és sírt és gyászolt mindazon napokon.

45. FEJEZET

1 Abban az évben, abban az évben, amikor József lement Egyiptomba, miután testvérei eladták őt, Rúben, Jákób fia Timnába ment, és feleségül vette Elíurámot, a kánaánita Ávi lányát, és hozzá ment.
2 Eliurám, Rúben felesége fogant, és négy fiút szült neki: Hanókot, Palut, Kecront és Kármit; testvére, Simeon feleségül vette húgát, Dinát, aki öt fiút szült neki: Memuélt, Jámint, Óhadot, Jákint és Zókárt.
3 És ezután eljutott Búnához, a kánaánita asszonyhoz, akit Simeon fogságba ejtett Sikem városából. Búna Dína előtt állt és szolgált neki. Simeon pedig odament hozzá, és ő szülte neki Sault.
4 És Júda abban az időben elment Adulámhoz, és eljutott egy adulámi emberhez, akinek a neve Híra volt, és Júda meglátott ott egy kánaáni ember lányát, akinek a neve Aliját volt, Sua lánya, és elvette őt, és bement hozzá, és Aliját szült Júdának Ért, Onánt és Silót; három fiút.
5 Lévi és Issakár pedig elmentek kelet földjére, és feleségül vették Jóbábnak, Joktán fiának, Éber fiának a lányait; és Jóbábnak, Joktán fiának két lánya volt; az idősebbnek neve Adina, a fiatalabbnak pedig Arida volt a neve.
6 Lévi magához vette Adinát, Issakár pedig Aridát, és így jutottak el Kánaán földjére, atyjuk házához. Adina három fiút szült Lévinek: Gersont, Kehátot és Merárit.
7 Arida szült Izsakhárnak, Tolának négy fiút: Púvát, Jóbot és Sómrónt; Dán pedig elment Moáb földjére, feleségül vette Aflátetet, a moábita Hamudán lányát, és elvitte őt Kánaán földjére.
8 Aflálet meddő volt, nem volt utódja, és Isten ezután megemlékezett Afláletről, Dán feleségéről, aki teherbe esett, fiút szült, és Kúsimnak nevezte el.
9 Gád és Naftali pedig elment Háránba, és onnan feleségül vették Amurámnak, Úz fiának, Náhór fiának a lányait.
10 Ezek pedig Amurám leányainak a nevei: az idősebbnek a neve Merimá, a fiatalabbnak pedig Uzit volt a neve; Naftali vette Merimát, Gád pedig Uzitot, és elvitte őket Kánaán földjére, atyjuk házához.
11 Merima szült Naftalinak Jakceelt, Gúnit, Józert és Sálemet, négy fiút; Uzit pedig szült Gádnak Cefiont, Hagit, Súnit, Ecbont, Érit, Aródit és Aralit, hét fiút.
12 Áser pedig kiment, és feleségül vette Adont, Aflálnak, Hadád fiának, az Izmael fiának a lányát, és elvitte őt Kánaán földjére.
13 Azokban a napokban meghalt Adon, Áser felesége; nem volt utóda; és Adon halála után Áser átment a folyó túlsó partjára, és feleségül vette Hadurát, Abimael lányát, aki Héber fia, Sém fia volt.
14 A fiatalasszony szép tekintetű és eszes asszony volt, és Malkielnek, Elám fiának, Sém fiának a felesége volt.
15 Hadúra leányt szült Malkielnek, akit Szeráknak nevezett el. Malkiel ezután meghalt, és Hadúra elment, és apja házában maradt.
16 És miután meghalt a felesége Áserben, elment és feleségül vette Hadurát, és elvitte Kánaán földjére, és Serákot, a lányát is elvitte velük, aki hároméves volt, és a leányt Jákob házában nevelték fel.
17 A leány szép arcú volt, és Jákób fiainak szent útján járt, semmiben sem szenvedett hiányt, az Úr pedig bölcsességet és értelmet adott neki.
18 Áser felesége, Hadúra teherbe esett, és négy fiút szült neki: Jimnát, Jisvát, Jisvit és Beriát.
19 Zebulon pedig elment Midiánba, feleségül vette Merisát, Molád leányát, aki Abida fia volt, aki Midián fia, és elvitte őt Kánaán földjére.
20 Merusa pedig szülte Zebulonnak Szeredet, Elont és Jachleelt; három fia.
21 És elküldött Jákob Arámhoz, Zoba fiához, Terach fiához, és elvitte fiának Benjámint, Arám lányát, Mekalját, aki Kánaán földjére érkezett Jákob házához; Benjámin pedig tízéves volt, amikor feleségül vette Arám lányát, Mekalját.
22 Mekália fogant, és szült Benjáminnak Bélát, Bechert, Asbélt, Gérát és Naamánt, öt fiút; Benjámin pedig utána ment, és feleségül vette Aribátot, Ábrahám fiának, Sómronnak a lányát, az első felesége mellé, aki tizennyolc éves volt; Aribát pedig szült Benjáminnak Ákit, Vóst, Múpimot, Kúpimot és Ordot, öt fiút.
23 Azokban a napokban Júda Sém házához ment, és feleségül vette Támárt, Elám lányát, Sém fiát, elsőszülött fiának, Ernek.
24 És Ér elment feleségéhez, Támárhoz, és az a felesége lett, és amikor elment hozzá, külsőleg elpusztította magvát, és cselekedete gonosz volt az Úr szemében, és az Úr megölte őt.
25 És miután meghalt Ér, Júda elsőszülött fia, Júda ezt mondta Ónánnak: Menj el a testvéred feleségéhez, vedd feleségül őt legközelebbi rokonként, és támassz magot a testvérednek.
26 Ónán feleségül vette Támárt, és hozzá ment. Ónán is úgy cselekedett, mint testvére, de az ő munkája gonosz volt az Úr szemében, ezért őt is megölte.
27 Amikor Onán meghalt, Júda ezt mondta Támárnak: Maradj atyád házában, amíg a fiam, Siló felnő. Júda azonban nem gyönyörködött többé Támárban, hogy Silónak adja, mert azt gondolta: Talán ő is úgy hal meg, mint a testvérei.
28 Támár pedig felkelt, elment, és apja házában maradt, és Támár egy ideig apja házában maradt.
29 Az év fordulóján meghalt Aliját, Júda felesége; és Júda megvigasztalódott felesége miatt, és Aliját halála után Júda felment barátjával, Hirával Timnába, hogy megnyírják juhaikat.
30 Támár meghallotta, hogy Júda felment Timnába juhokat nyírni, Siló pedig felnőtt, és Júda nem kedvelte őt.
31 Támár pedig felkelt, levette özvegységi ruháit, fátylat tett magára, és teljesen befedte magát, és elment, és leült a város utcáján, amely a Timnába vezető úton van.
32 És Júda elment mellette, és meglátta őt, magához vette, és bement hozzá, és az fogant tőle, és a szülés idején íme,

ikrek voltak a méhében, és az elsőt Pérecnek, a másodikat pedig Zárának nevezte el.

46. FEJEZET

1 Azokban a napokban József még mindig fogva volt Egyiptom földjén, a börtönben.
2 Abban az időben a fáraó szolgái álltak előtte, az egyiptomi király pohárnokainak főnöke és a pékmesterek főnöke.
3 A komornyik pedig bort vett, és odatette a király elé, hogy igya meg, a sütő pedig kenyeret tett a király elé, hogy egyen, és a király ivott a borból és evett a kenyérből, ő és az ő szolgái és miniszterei, akik a király asztalánál ettek.
4 És míg ettek és ittak, a pohárnok és a pék ott maradtak, és a fáraó szolgái sok legyet találtak a borban, amelyet a pohárnok hozott, és salétromköveket találtak a pék kenyerében.
5 A testőrség parancsnoka Józsefet a fáraó udvari emberei mellé rendelte, és a fáraó udvari emberei egy évig voltak fogva.
6 Az év végén mindketten álmot láttak egyetlen éjszaka a fogságuk helyén, ahol voltak. Reggel József elment hozzájuk, hogy szokás szerint foglalkozzon velük, és meglátta őket, és íme, arcuk levert és szomorú volt.
7 József megkérdezte tőlük: Miért szomorú és levert arcotok ma? Azt mondták neki: Álmot álmodtunk, és nincs, aki megfejtse. József pedig azt mondta nekik: Elmondjátok, kérlek, álmodatokat, és Isten megadja nektek a békesség válaszát, ahogyan kívánjátok.
8 És a komornyik elbeszélte álmát Józsefnek, és ezt mondta: Láttam álmomban, és íme, egy nagy szőlőtő volt előttem, és azon a szőlőtőn három ágat láttam, és a szőlő gyorsan virágba borult és nagy magasságot ért el, és a fürtjei beértek és szőlővé váltak.
9 Fogtam a szőlőt, belepréseltem egy pohárba, és a fáraó kezébe adtam, hogy igyon; József pedig ezt mondta neki: A szőlőtőn lévő három vessző három napot jelent.
10 Három napon belül a király megparancsolja, hogy vezess ki, és visszahelyez hivatalodba, és úgy add a királynak a borát inni, mint először, amikor a komornyikja voltál; de hadd találjak kegyet szemedben, hogy megemlékezz rólam a fáraó előtt, amikor jól lesz dolgod, és légy irgalmas hozzám, és hozz ki engem ebből a börtönből, mert elloptak Kánaán földjéről, és itt adták el rabszolgának.
11 Az is hazugság, amit uram feleségéről mondtak neked, mert ingyen zártak be engem ebbe a tömlöcbe; a komornyik pedig így felelt Józsefnek: Ha a király jól bánik velem, mint először, ahogyan legutóbb megfejtetted nekem, akkor megteszem mindazt, amit kívánsz, és kihozatlak ebből a tömlöcből.
12 A pék pedig, látván, hogy József pontosan megfejtette a komornyik álmát, odament, és elmesélte Józsefnek az egész álmát.
13 És monda néki: Álmomban láttam, és íme, három fehér kosár volt a fejemen, és néztem, és íme, a legfelső kosárban mindenféle sült étel volt a fáraó számára, és íme, a madarak ették azokat a fejemről.
14 József pedig monda néki: A három kosár, a melyet láttál, három nap, de három nap múlva a fáraó levéteti a fejed, és felakasztat téged egy fára, a madarak pedig megeszik a húsodat rólad, a miképen álmodban láttad.
15 Azokban a napokban a királyné szülni készült, és azon a napon fiút szült Egyiptom királyának, és kihirdették, hogy a király megszületett elsőszülött fia, és Egyiptom egész népe, a fáraó tisztviselőivel és szolgáival együtt nagyon örült.
16 Születése harmadik napján a fáraó lakomát rendezett tisztviselőinek és szolgáinak, Cóár földjének és Egyiptom földjének seregeinek.
17 És eljött Egyiptom egész népe és a fáraó szolgái, hogy egyenek és igyanak a királlyal fiának lakomáján, és örvendezzenek a király örömén.
18 A király minden tisztviselője és szolgái nyolc napon át örvendeztek azon az ünnepen, és nyolc napon át vígadtak mindenféle hangszerrel, tamburinnal és tánccal a király házában.
19 A komornyik, akinek József megfejtette az álmát, elfelejtette Józsefet, és nem említette meg őt a királynak, ahogy ígérte, mert az Úrtól rendelte ezt, hogy megbüntesse Józsefet, mivel emberben bízott.
20 József ezután két évig maradt a börtönben, mígnem betöltötte a tizenkét évet.

47. FEJEZET

1 Ábrahám fia, Izsák még mindig Kánaán földjén élt azokban a napokban; nagyon öreg volt, száznyolcvan éves, Ézsau pedig, Jákob testvére, Edom földjén volt, és neki és fiainak birtoka volt ott Szeir fiai között.
2 És Ézsaú meghallotta, hogy apja halálának ideje közeledik, és ő, fiai és háznépe Kánaán földjére, apja házához ment. Jákób és fiai elindultak Hebronból, ahol laktak, és mindannyian megérkeztek apjukhoz, Izsákhoz, és megtalálták Ézsaut és fiait a sátorban.
3 Jákob és fiai Izsák, az ő atyja előtt ültek, és Jákob még mindig gyászolta fiát, Józsefet.
4 És monda Izsák Jákóbnak: Hozd ide fiaidat, hadd áldjam meg őket; és Jákób elvitte tizenegy gyermekét apja, Izsák elé.
5 És Izsák a kezét Jákob minden fiára tette, megragadta őket, átölelte és megcsókolta őket egyenként, és Izsák megáldotta őket azon a napon, és ezt mondta nekik: Áldjon meg titeket atyáitok Istene, és szaporítsa meg utódaitokat, mint az ég csillagait!
6 Izsák megáldotta Ézsau fiait is, mondván: Isten tegyen téged rettegéssé és rémületté mindazok előtt, akik látnak téged, és minden ellenséged előtt!
7 És Izsák szólította Jákobot és fiait, és mindnyájan odamentek és leültek Izsák elé, és Izsák ezt mondta Jákobotnak: Az egész föld Ura, Istene azt mondta nekem: A te magodnak adom ezt a földet örökségül, ha a te gyermekeid megtartják az én törvényeimet és utaimat, és én betartom nekik az esküt, amelyet megesküdtem Ábrahámnak, a te atyádnak.
8 Most azért, fiam, tanítsd meg gyermekeidet és gyermekeid gyermekeit félni az URat, és azon a jó úton járni, amely kedves az ÚRnak, a te Istenednek. Mert ha megtartjátok az ÚR útjait és rendelkezéseit, akkor az ÚR is megtartja veletek Ábrahámmal kötött szövetségét, és jól tesz veletek és utódaitokkal minden időben.

9 És amikor Izsák befejezte Jákóbnak és gyermekeinek a parancsolást, kihunyt, meghalt, és népéhez takaríttatott.
10 És Jákob és Ézsau apjuk, Izsák arcára borultak, és sírtak, és Izsák száznyolcvan éves volt, amikor meghalt Kánaán földjén, Hebronban, és fiai elvitték őt Makpela barlangjába, amelyet Ábrahám vett meg Hét fiaitól temetkezési helyül.
11 És Jákóbbal és Ézsauval együtt Kánaán földjének minden királya elment, hogy eltemessék Izsákot, és Kánaán minden királya nagy tiszteletet tanúsított Izsák halálakor.
12 Jákob fiai és Ézsau fiai mezítláb jártak körös-körül, sétálva és jajgatva, míg el nem érték Kireát-Arbát.
13 Jákób és Ézsau eltemették apjukat, Izsákot a Makpela barlangjában, amely Kireát-Arbában van, Hebronban, és nagy tisztelettel temették el, mint a királyok temetésén.
14 Jákób és fiai, Ézsau és fiai, és Kánaán minden királya nagy és súlyos gyászt rendezett, eltemették őt, és sok napig gyászolták.
15 És Izsák halálakor jószágait, vagyonát és mindenét, amije volt, a fiainak hagyta; és Ézsau ezt mondta Jákobnak: Íme, kérlek, mindazt, ami apánknak megmaradt, osszuk két részre, és én választhatok. És Jákob ezt mondta: Megtesszük.
16 Jákob pedig fogta mindazt, amit Izsáknak megmaradt Kánaán földjén, a jószágot és a vagyont, és két részre tette Ézsau és fiai elé, és ezt mondta Ézsaunak: Íme, mindez előtted van, válaszd ki magadnak azt a felét, amelyet el akarsz venni.
17 Jákób pedig monda Ézsaunak: Hallgasd meg, kérlek, mit mondok néked! Mondván: Az Úr, a menny és föld Istene szólt a mi atyáinknak, Ábrahámnak és Izsáknak, mondván: A te magodnak adom ezt a földet örökségül mindörökké.
18 Most azért mindaz, ami apánknak megmaradt, előtted van, és íme, az egész föld előtted van; válassz közülük, amit kívánsz.
19 Ha az egész földet kívánod, vidd el magadnak és gyermekeidnek örökre, és én elveszem ezt a gazdagságot, és ha kívánod a gazdagságot, vidd el magadhoz, és én elveszem ezt a földet magamnak és gyermekeimnek örökségül.
20 Nebajot, Izmael fia pedig akkoriban azon a földön volt gyermekeivel, és Ézsau elment azon a napon, és tanácskozott vele, mondván:
21 Így szólt hozzám Jákób, és így válaszolt nekem: adj most tanácsot, és meghallgatjuk!
22 És Nebajot azt mondta: Mit mondott neked Jákób? Íme, Kánaán minden fia biztonságban lakik földjén, és Jákób azt mondja, hogy örökölni fogja azt magvával minden időben.
23 Most tehát menj, vidd magaddal apád minden vagyonát, és hagyd Jákobot, a testvéredet az országban, ahogyan megígérte.
24 Ézsau felkelt, visszatért Jákóbhoz, és mindent úgy tett, ahogyan Nebajot, Izmael fia tanácsolta; és Ézsau elvette Izsák minden vagyonát, amit otthagyott: a lelkeket, az állatokat, a marhákat és a vagyont, és minden vagyont; semmit sem adott testvérének, Jákóbnak; és Jákob elvette Kánaán egész földjét, Egyiptom patakjától az Eufrátesz folyóig, és örök birtokul vette azt gyermekei és magvak számára mindörökké.
25 Jákob elvette testvérétől, Ézsautól a hebroni Makpela barlangját is, amelyet Ábrahám vett meg Efróntól temetkezési helyül magának és utódainak örök birtokul.
26 És Jákob mindezeket beírta a vétel könyvébe, és aláírta, és mindezt négy hűséges tanúval bizonyságot tett.
27 Ezek azok a szavak, amelyeket Jákób írt a könyvbe, mondván: Kánaán földje és a hettiták, hivviták, jebuzeusok, amoriták, periziták és gergásiták minden városa, mind a hét nép Egyiptom folyójától az Eufrátesz folyóig.
28 Hebron városát, Kireát-Arbát és a benne lévő barlangot is Jákob megvette testvérétől, Ézsautól, birtokul és örökségül magvának maga után mindörökké.
29 És Jákob fogta a vétel könyvét és az aláírást, a parancsot és a rendeleteket és a kinyilatkoztatott könyvet, és egy agyagedénybe tette őket, hogy sokáig megmaradjanak, és átadta azokat gyermekei kezébe.
30 Ézsau elvette mindazt, amit apja halála után hagyott rá testvérétől, Jákobtól, és elvette az összes vagyont: embert és állatot, tevét és szamarat, ökröt és bárányt, ezüstöt és aranyat, köveket és bdelliumot, és minden vagyont, ami Izsáké, Ábrahám fiáé volt; semmi sem maradt, amit Ézsau el ne vett volna magának mindabból, amit Izsák halála után megmaradt neki.
31 Ézsau mindezt magával vitte, és hazament gyermekeivel Szeir, a hóri földjére, távol testvérétől, Jákóbtól és gyermekeitől.
32 Ézsaunak birtoka volt Szeir fiai között, és Ézsau attól a naptól fogva nem tért vissza Kánaán földjére.
33 És Kánaán egész földje örökségül lőn Izráel fiainak örökségül, Ézsau pedig örökségül vette Szeir hegyét minden gyermekével együtt.

48. FEJEZET

1 Azokban a napokban, Izsák halála után, az Úr parancsolatát támasztva éhínséget bocsátott az egész földre.
2 Abban az időben a fáraó, Egyiptom királya Egyiptom földjén ült trónján, ágyában feküdt, és álmokat látott. A fáraó álmában látta, hogy Egyiptom folyója partján áll.
3 És amint ott állt, látta, hogy íme hét kövér és szép arcú tehén jön ki a folyóból.
4 Hét másik sovány és rút arcú tehén jött utánuk, és a hét rút arcú elnyelte az szép arcúakat, és még mindig olyan rút volt a külsejük, mint először.
5 És felébredt, és újra elaludt, és másodszor is álmodott, és látta, és íme, hét gabonakalász nőtt egy száron, büdös és szép, és hét vékony, a keleti széltől perzselt kalász nőtt utánuk, és a vékony kalászok elnyelték a telteket, és a fáraó felébredt álmából.
6 Reggel pedig a király visszaemlékezett álmaira, és lelke igen nyugtalan volt álmai miatt, és a király sietve küldött, és magához hívatta Egyiptom összes mágusát és bölcsét, és eljöttek, és megálltak a fáraó előtt.
7 És monda nékik a király: Álmokat álmodtam, és nincs, a ki megfejtse azokat; és mondának a királynak: Mondd el az álmaidat a te szolgáidnak, és hadd halljuk azokat.
8 És a király elmesélte nekik az álmait, és mindannyian egyhangúlag válaszoltak, és ezt mondták a királynak: Örökké éljen a király; és ez álmaid megfejtése.
9 A hét szép tehén, amelyet láttál, hét leányt jelent, akik az utolsó napokban születnek neked. A hét tehén, amelyet

utánuk jöve és elnyelt, annak a jele, hogy a leányaid, akik születnek neked, mind meghalnak a király életében.
10 És amit a második álomban láttál, hogy hét telt, jó kalász nőtt egy száron, ez a jelentésük: az utolsó napokban hét várost fogsz építeni magadnak Egyiptom földjén; és amit a hét elpusztult kalászról láttál, amint utánuk kinőtt és elnyelte őket, miközben szemeiddel láttad őket, az annak a jele, hogy a városok, amelyeket építesz, mind elpusztulnak az utolsó napokban, a király életében.
11 És amikor ezeket a szavakat mondták, a király nem fordította fülét szavaikra, és nem szegezte rájuk szívét, mert a király bölcsességében tudta, hogy nem adták meg helyesen az álmok magyarázatát; és amikor befejezték a beszédet a király előtt, a király így válaszolt nekik: Mi az, amit mondtatok nekem? Bizony hazugságot szóltatok és hazugságokat beszéltetek; most azért adjátok meg helyesen az álmaim magyarázatát, hogy meg ne haljatok.
12 És a király ezután parancsolt, és elküldött és ismét hívatta a bölcseket, és azok eljöttek és a király elé álltak, és a király elmesélte nekik az álmait, és mindannyian az első értelmezés szerint válaszoltak neki, és a király haragja fellobbant, és nagyon dühös lett, és a király azt mondta nekik: Bizony hazugságokat beszéltek, és hazugságot beszéltek azzal, amit mondtatok.
13 A király pedig megparancsolta, hogy hirdessék ki egész Egyiptomban ezt a kiáltványt: A király és főemberei úgy határoztak, hogy aki bölcs ember tudja és érti az álmok magyarázatát, és ma nem megy a király elé, az haljon meg.
14 És annak a férfinak, aki megfejti a királynak álmai helyes magyarázatát, megadatik mindaz, amit a királytól kér. És Egyiptom földjének minden bölcse a király elé járult, minden mágussal és varázslóval együtt, akik Egyiptomban, Gósenben, Ramszeszben, Takpankészben, Coárban és Egyiptom minden határvidékén voltak, és mindnyájan a király előtt álltak.
15 És összegyűltek Egyiptom minden városából a nemesek, a fejedelmek és a király udvari emberei, és mindnyájan leültek a király elé, és a király elbeszélte álmait a bölcsek és a fejedelmek előtt, és mindazok, akik a király előtt ültek, döbbenten fogadták a látomást.
16 A király előtt álló bölcsek mind megosztottságban voltak az álmok értelmezésében; némelyek közülük megfejtették azokat a királynak, mondván: A hét szép tehén hét királyt jelent, akik a király utódaiból támadnak Egyiptomban.
17 A hét rossz tehén hét fejedelem, akik felkelnek ellenük az utolsó napokban, és elpusztítják őket; a hét kalász pedig Egyiptom hét nagy fejedelme, akik ellenségeik hét gyengébb fejedelmének kezébe esnek el urunk, a király háborúiban.
18 És némelyek közülük így magyarázták meg a királynak, mondván: A hét jó tehén Egyiptom erős városai, a hét rossz tehén pedig Kánaán földjének hét népe, amelyek az utolsó napokban Egyiptom hét városa ellen támadnak, és elpusztítják azokat.
19 És amit a második álomban láttál, a hét jó és hét rossz kalászról, annak a jele, hogy Egyiptom uralma ismét úgy tér vissza a te magodhoz, mint először.
20 És uralkodása alatt Egyiptom városainak népei Kánaán hét városa ellen fordulnak, amelyek erősebbek náluk, és elpusztítják őket, és Egyiptom uralma visszatér a te magodhoz.
21 És némelyek közülük ezt mondták a királynak: Ez az álmod jelentése: a hét jó tehén hét királynőt jelent, akiket feleségül veszel az utolsó napokban, a hét rossz tehén pedig azt jelenti, hogy ezek az asszonyok mind meghalnak a király életében.
22 A hét jó és hét rossz kalász, amelyeket a második álomban láttál, tizennégy gyermeket jelent, és az utolsó napokban felkelnek és harcolnak egymással, és heten közülük megveri a hetet, amelyik erősebb.
23 És némelyek közülük ezeket a szavakat mondták a királynak, mondván: A hét szép tehén azt jelenti, hogy hét gyermek fog születni neked, és ezek megölik hét gyermeked gyermekét az utolsó napokban; és a hét szép kalász, amelyet a második álomban láttál, azok a fejedelmek, akik ellen hét másik, kevésbé hatalmas fejedelem fog harcolni és elpusztítani őket az utolsó napokban, és bosszút állnak gyermekeid ügyéért, és a kormányzat ismét visszatér a te magodhoz.
24 A király meghallgatta Egyiptom bölcseinek minden szavait és álmainak magyarázatát, de egyik sem tetszett a királynak.
25 A király bölcsességében tudta, hogy nem egészen helyesen beszéltek mindezekben a szavakban, mert az Úrtól volt ez, hogy meghiúsítsa Egyiptom bölcseinek szavait, hogy József kijöhessen a fogság házából, és hogy naggyá váljon Egyiptomban.
26 És látta a király, hogy Egyiptom bölcsei és mágusai közül senki sem szólt hozzá helyesen, és a király haragja fellobbant, és haragja égett benne.
27 És megparancsolta a király, hogy minden bölcs és mágus menjen ki előle, és mindannyian szégyennel és gyalázattal távoztak a király elől.
28 A király pedig megparancsolta, hogy hirdessék ki egész Egyiptomban, hogy öljék meg az összes mágust, aki Egyiptomban volt, és senkit se hagyjanak életben.
29 A királyhoz tartozó őrség parancsnokai pedig felkeltek, és kirántották kardjukat, és elkezdték ütni Egyiptom írástudóit és bölcseit.
30 Ezután Meród, a király főpohárnoka elment, meghajolt a király előtt, és leült elé.
31 A pohárnok pedig monda a királynak: Éljen a király mindörökké, és fenséges legyen az ő uralma az országban!
32 Haragudtál szolgádra azokban a napokban, immár két éve, és őrizetbe vettél engem, és egy ideig őrizetben voltam én és a főpék.
33 Volt velünk egy héber szolga, a testőrség parancsnokának a neve, József, mert az ura megharagudott rá, és bezárta őt a fogházba, és ott szolgált minket.
34 És egy idő múlva, amikor az őrségben voltunk, álmot láttunk egy éjjel, én és a főpék; mindegyikünk álmának értelmezése szerint álmodtunk.
35 Reggel pedig elmentünk, és elmondtuk ezeket annak a szolgának, és ő megfejtette nekünk álmainkat, mindegyikünknek az álma szerint, helyesen fejtette-e meg?
36 És úgy történt, ahogy megfejtette nekünk, úgy történt a dolog; szavai közül semmi sem esett a földre.
37 Most azért, uram és királyom, ne ölje meg Egyiptom népét ok nélkül; íme, az a rabszolga még mindig fogva van

a házban az őrség parancsnoka által, az ő ura által, a fogság házában.
38 Ha a királynak tetszik, küldjön érte, hogy eléd jöjjön, és ő majd tudtára adja neked az álom helyes jelentését, amelyet álmodtál.
39 A király meghallotta a főpohárnok szavait, és megparancsolta, hogy ne öljék meg Egyiptom bölcseit.
40 És a király megparancsolta szolgáinak, hogy hozzák elé Józsefet, és a király ezt mondta nekik: Menjetek oda hozzá, és ne rémítsétek meg, nehogy összezavarodjon, és ne tudjon rendesen beszélni.
41 A király szolgái elmentek Józsefhez, és sietve kihozták őt a börtönből, és a király szolgái megborotválták, és ő átöltözött rabruhájába, és a király elé ment.
42 A király pedig fejedelmi ruhában ült királyi trónján, körös-körül arany efóddal körülvéve, és a rajta lévő finom arany csillogott, a karbunkulus, a rubin és a smaragd pedig, a király fején lévő összes drágakővel együtt, káprázta tta a szemet, és József nagyon csodálkozott a királyon.
43 A trón, amelyen a király ült, arannyal, ezüsttel és ónixkővel volt bevonva, és hetven lépcsőfoka volt.
44 És szokásuk volt egész Egyiptom földjén, hogy minden férfi, aki a királlyal beszélni ment, ha fejedelem volt, vagy a király szemében tekintélyes, felment a királyi trón harmincegyedik lépcsőfokáig, a király pedig leszállt a harminchatodik lépcsőfokra, és beszélt vele.
45 Ha a köznéphez tartozott, felment a harmadik lépcsőfokra, a király pedig lement a negyedikre, és beszélt vele. Szokásuk továbbá az volt, hogy bárki, aki mind a hetven nyelven tudott beszélni, felment a hetven lépcsőfokon, felment és beszélt, amíg el nem érte a királyt.
46 Aki pedig nem tudta teljesíteni a hetvenet, annyi lépcsőfokot lépett fel, ahány nyelven beszélt.
47 És szokás volt azokban az időkben Egyiptomban, hogy senki ne uralkodjon felettük, hanem csak az, aki értett a hetven nyelven beszélni.
48 És amikor József a király elé ért, meghajolt a földig a király előtt, és felment a harmadik lépcsőfokra, a király pedig leült a negyedik lépcsőfokra, és beszélt Józseffel.
49 És monda a király Józsefnek: Álmot láttam, és nincs magyarázó, aki helyesen megfejtené, és ma megparancsoltam, hogy Egyiptom minden mágusa és bölcse elém jöjjön, és én elmeséltem nekik az álmaimat, de senki sem tudta azokat helyesen megfejteni nekem.
50 És ezek után hallottam ma felőled, hogy bölcs ember vagy, és minden álmot, amelyet hallasz, helyesen meg tudsz fejteni.
51 József így felelt a fáraónak: Hadd mesélje el a fáraó az álmait, amelyeket álmodott; a magyarázat bizony Istené. A fáraó pedig elmondta Józsefnek az álmait, a tehenek álmát és a kalászok álmát, majd a király elhallgatott.
52 És Józsefet akkor Isten lelke töltötte be a király előtt, és tudta mindazt, ami attól a naptól fogva a királlyal történni fog, és tudta a király álmának helyes értelmezését, és beszélt a király előtt.
53 József kegyet talált a király szemei előtt, a király odahajtva fülét és szívét József felé, hallotta József minden szavát. József pedig ezt mondta a királynak: Ne gondold, hogy két álom az, mert az csak egy álom, mert amit Isten kiválasztott tenni az egész földön, azt megmutatta a királynak álmában. Ez pedig álmod helyes értelmezése:
54 A hét jó tehén és kalász hét évet jelent, és a hét rossz tehén és kalász szintén hét évet jelent; ez egy álom.
55 Íme, a következő hét évben nagy bőség lesz az egész országban, és azután hét évnyi éhínség következik, igen súlyos éhínség; és minden bőség elfelejtődik az országban, és az éhínség megemészti az ország lakóit.
56 A király egy álmot álmodott, és az álom ezért eljutott a fáraóhoz, mert Istentől van ez a dolog, és Isten hamarosan véghez is viszi.
57 Most azért tanácsot adok neked, és megszabadítom lelkedet és a föld lakóinak lelkét az éhínség veszedelmétől, hogy keress egész országodban egy nagyon értelmes és bölcs férfit, aki érti a kormányzat minden ügyét, és tedd őt Egyiptom földjének felügyelőjévé.
58 Az a férfiú pedig, akit Egyiptom fölé helyezel, rendeljen maga alá felügyelőket, hogy összegyűjtsék a következő jó évek minden termését, és halmozzák fel a gabonát, és helyezzék el a te kijelölt raktáraidban.
59 És hadd tartsák meg azt az élelmet az éhínség hét esztendejére, hogy legyen belőle neked, népednek és egész földednek, és hogy ne irts ki téged és földedet az éhínség miatt.
60 Parancsolják meg a föld minden lakójának, hogy gyűjtsék össze, mindenki a földje termését, mindenféle élelmet a hét jó esztendő alatt, és tegyék raktáraikba, hogy az éhínség napjaiban is legyen nekik, és hogy megélhessenek belőle.
61 Ez álmod helyes értelmezése, és ez a tanács, amelyet lelked és minden alattvalód lelkének megmentésére kaptál.
62 És a király felele, és monda Józsefnek: Ki mondja, és ki tudja, hogy a te szavaid helyesek? És monda a királynak: Ez lesz neked jelül minden szavammal kapcsolatban, hogy azok igazak, és hogy a tanácsom jó neked.
63 Íme, a feleséged ma a szülőszéken ül, és fiút szül neked, és te együtt örülni fogsz vele; amikor gyermeked kijön anyja méhéből, elsőszülött fiad, aki két évvel ezelőtt született, meghal, és te megvigasztalódsz a gyermekben, aki ma születik neked.
64 És József befejezte ezeket a szavakat a királynak, és meghajolt a király előtt, és kiment. És amikor József kiment a király színe elől, azon a napon beteljesedtek azok a jelek, amelyeket József a királynak mondott.
65 És a királyné fiút szült azon a napon, és a király meghallotta a fiáról szóló örömhírt, és örvendezett, és amikor a hírvivő elment a király színe elől, a király szolgái a király elsőszülött fiát holtan találták a földön.
66 Nagy sírás és zaj támadt a király házában, és a király meghallotta, és azt mondta: Micsoda zaj és jajveszékelés az, amit a házban hallottam? És elmondták a királynak, hogy meghalt az elsőszülött fia; akkor a király tudta, hogy József minden szava, amit mondott, helyes volt, és a király megvigasztalódott fia miatt a gyermek miatt, aki azon a napon született neki, ahogyan József megmondta.

49. FEJEZET

1 Ezek után a király elküldte és összegyűjtötte minden tisztviselőjét és szolgáját, a király összes fejedelmét és nemesemberét, és mindannyian a király elé járultak.
2 A király pedig monda nékik: Íme, láttátok és hallottátok ennek a héber férfinak minden szavait, és minden jelet, a

melyről kijelentette, hogy be fognak következni, és semmi az ő szavai közül nem esett a földre.
3 Tudod, hogy helyesen értelmezte az álmot, és az biztosan beteljesedik. Most azért tanácskozz, és tudd meg, mit kell tenned, és hogyan szabadul meg az ország az éhínségtől.
4 Keressetek hát, és nézzétek meg, vajon található-e hozzá hasonló, akinek a szívében bölcsesség és tudomány van, és én őt nevezem ki az ország fölé.
5 Mert hallottátok, mit tanácsolt a héber férfi ezzel kapcsolatban, hogy megmentse a földet az éhínségtől, és tudom, hogy a föld nem szabadulhat meg az éhínségtől, csak a héber férfi tanácsával, aki tanácsot adott nekem.
6 És mindnyájan feleltek a királynak, és mondták: Jó a tanács, amelyet a héber adott ezzel kapcsolatban; most azért, urunk és királyunk, íme, az egész föld a kezedben van, tedd azt, amit jónak látsz szemedben.
7 Akit kiválasztasz, és akiről bölcsességedben tudod, hogy bölcs és képes bölcsen megmenteni az országot, azt nevezze ki a király alája az ország fölé.
8 A király pedig ezt mondta az összes tisztviselőnek: Azt gondoltam, hogy mivel Isten mindent tudtára adott a héber férfinak, amit mondott, nincs az egész országban olyan értelmes és bölcs ember, mint ő. Ha jónak látjátok, őt helyezem az ország fölé, mert bölcsességével megmenti az országot.
9 És a tisztviselők mind ezt felelték a királynak: Bizonyára meg van írva Egyiptom törvényeiben, és ezt nem szabad áthágni, hogy senki ne uralkodjon Egyiptomban, és ne legyen a király után második, csak az, aki ismeri az emberek fiainak minden nyelvét.
10 Most tehát, urunk és királyunk, íme, ez a héber férfi csak héberül tud beszélni, és hogyan lehet akkor felettünk második a kormány alatt, egy olyan ember, aki még a nyelvünket sem ismeri?
11 Most kérünk, küldj érte, hadd jöjjön eléd, és tedd próbára mindenben, és tégy úgy, ahogy jónak látod.
12 És monda a király: Holnap meglesz, és a dolog, a mit mondtál, jó; és mind a tisztviselők eljöttek azon a napon a király elé.
13 És azon az éjszakán elküldte az Úr egyik szolgáló angyalát, és ő elment Egyiptom földjére Józsefhez, és az Úr angyala József fölé állt, és íme, József éjszaka az ágyban feküdt ura házában, a börtönben, mert ura visszatette őt a börtönbe a felesége miatt.
14 És az angyal felkeltette őt álmából, József pedig felkelt és lábaira állt, és íme az Úr angyala állt vele szemben; és az Úr angyala szólt Józseffel, és megtanította őt az emberek minden nyelvére azon az éjszakán, és nevezte el Józsefnek.
15 Az Úr angyala pedig elment tőle, József pedig visszatért és lefeküdt az ágyára, József pedig elámult a látomáson, amelyet látott.
16 Reggel pedig a király magához hívatta minden tisztviselőjét és szolgáját, és mindnyájan eljöttek, és leültek a király elé. A király megparancsolta, hogy hozzák elő Józsefet, a király szolgái pedig elmentek, és elvitték Józsefet a fáraó elé.
17 És a király kijött és felment a trón lépcsőjén, és József minden nyelven beszélt a királlyal, és József felment hozzá és beszélt a királlyal, míg meg nem érkezett a király elé a hetvenedik lépcsőfokon, és leült a király elé.
18 A király igen örült Józsefnek, és a király minden tisztviselője is nagyon örült a királlyal, amikor hallották József minden szavait.
19 És jónak tetszett a dolog a királynak és az udvarmestereknek, hogy Józsefet Egyiptom egész földjén a király után második helyre tegyék. A király pedig szóla Józsefnek, mondván:
20 Azt tanácsoltad nekem, hogy rendeljek bölcs embert Egyiptom földjére, hogy bölcsességével megmentse a földet az éhínségtől. Most azért, mivel Isten mindezt tudtára adta neked, és mindazokat a szavakat, amelyeket szóltál, nincs az egész földön hozzád hasonló értelmes és bölcs ember.
21 És ne Józsefnek hívják többé a neved, hanem Cáfnáth Paaneah legyen a neved; második leszel utánam, és a te szavad szerint lesznek kormányzásom minden dolgai, és a te szavadra jöhet ki és be népem.
22 A te kezed alól kapják majd szolgáim és tisztviselőim havi fizetésüket, és előtted hajol meg az ország minden népe; csak az én trónomban leszek nagyobb nálad.
23 És levette a király a gyűrűjét a kezéről, és József kezére tette, és a király fejedelmi ruhába öltöztette Józsefet, arany koronát tett a fejére, és aranyláncot tett a nyakába.
24 A király megparancsolta szolgáinak, hogy ültesse őt a király második szekerére, amely a király szekerével szemben ment. Felültettette egy nagy és erős lovon a király lovai közül, és végigvezettette Egyiptom földjének utcáin.
25 És megparancsolta a király, hogy mindazok, akik tamburin, hárfán és más hangszeren játszanak, menjenek Józseffel; ezer tamburin, ezer hárfán és ezer nebalin járt utána.
26 És ötezer férfi, kivont kardokkal a kezükben, és József előtt meneteltek és játszottak, és a király húszezer főembere, arannyal borított bőrövvel, József jobbján, húszezer pedig balján vonult, és az asszonyok és leányok mind a tetőkre mentek, vagy az utcákon álltak, játszottak és örvendeztek Józsefnek, és nézték József külsejét és szépségét.
27 A király népe előtte és mögötte járt, bedörzsölte az utat tömjénnel, kassziával és mindenféle drága illatszerrel, mirhát és aloét szórt az útra, és húsz férfi hangosan hirdette előtte ezeket a szavakat szerte az országban:
28 Látod ezt az embert, akit a király második tisztjének választott? Minden kormányzási ügyet ő fog intézni, és aki megszegi parancsait, vagy nem borul le előtte a földig, meghal, mert fellázadt a király és második tisztje ellen.
29 Amikor a hírnökök elhallgattak, Egyiptom egész népe meghajolt József előtt a földig, és ezt mondták: Éljen a király, és éljen a második is! Egyiptom minden lakója meghajolt az úton, és amikor a hírnökök közeledtek hozzájuk, ők is meghajoltak, és örvendeztek József előtt mindenféle dobbal, méchállal és nebállal.
30 József pedig lován felülve az égre emelte szemeit, és felkiáltott, és monda: Ő emeli fel a porból a szegényt, a szemétből kiemeli a szegényt. Seregek Ura, boldog az az ember, aki benned bízik!
31 József pedig bejárta Egyiptom földjét a fáraó szolgáival és udvari embereivel, akik megmutatták neki Egyiptom egész földjét és a király minden kincsét.
32 És József visszatért, és azon a napon a fáraó elé ment, és a király adott Józsefnek birtokot Egyiptom földjén,

mezőket és szőlőskerteket, és a király adott Józsefnek háromezer talentum ezüstöt és ezer talentum aranyat, ónixkövet, bdelliumot és sok ajándékot.
33 Másnap pedig megparancsolta a király Egyiptom egész népének, hogy hozzanak áldozatokat és ajándékokat Józsefnek, és aki megszegi a király parancsát, haljon meg; és magaslatot emeltek a város utcáján, és ott terítettek ki ruhákat, és aki valamit hozott Józsefnek, az a magaslatra tette.
34 Egyiptom egész népe pedig vetett valamit a magaslatra; az egyik egy arany fülbevalót, a másik pedig gyűrűket és fülbevalókat, különféle arany- és ezüstedényeket, ónixköveket és bdelliumot öntött a magaslatra; mindenki adott valamit abból, amije volt.
35 József pedig mindezeket fogta, és kincstárába helyezte, és a király minden tisztviselője és nemese felmagasztalta Józsefet, és sok ajándékot adtak neki, látván, hogy a király őt választotta második tisztjének.
36 A király elküldött Potiferához, Ahirámnak, Ón papjának fiához, és fogta kislányát, Osnátot, és feleségül adta Józsefnek.
37 A leány igen szép volt, szűz, akit még nem ismert a férfi, és József feleségül vette; és ezt mondta a király Józsefnek: Én vagyok a fáraó, rajtad kívül senki ne merészelje kezét vagy lábát felemelni, hogy kormányozza népemet Egyiptom földjén.
38 József harmincéves volt, amikor a fáraó elé állt. József kiment a király színe elől, és ő lett a király második embere Egyiptomban.
39 És a király száz szolgát adott Józsefnek, hogy szolgálják őt a házában, és József is küldött és vásárolt sok szolgát, és azok József házában maradtak.
40 József ezután egy igen pompás, a királyok palotájához hasonló házat épített magának a királyi palota udvara előtt, és a házban egy nagy templomot is alkotott, amely igen elegáns megjelenésű és kényelmes volt lakhelyéül; József három évig építette a házát.
41 József pedig készíttetett magának egy igen elegáns trónt, rengeteg aranyból és ezüstből, és bevonta azt ónix kövekkel és bdelliummal, és elkészítette rá Egyiptom egész földjének képmását, és Egyiptom folyójának képmását, amely egész Egyiptom földjét öntözi; és József biztonságban ült trónján házában, és az Úr növelte József bölcsességét.
42 Egyiptom minden lakója, a fáraó szolgái és fejedelmei pedig igen szerették Józsefet, mert az Úrtól rendelte ezt Józsefnek.
43 Józsefnek serege volt, amely hadat viselt, seregekben és csapatokban vonult ki, szám szerint negyvenezer-hatszáz emberből, akik fegyvert tudtak hordozni, hogy segítsék a királyt és Józsefet az ellenség ellen, a király tisztviselőin, szolgáin és Egyiptom lakosain kívül, akik számtalanul voltak.
44 József pedig adott vitézeinek és egész seregének paizsokat, dárdákat, sisakokat, páncélingeket és parittyaköveket.

50. FEJEZET

1 Abban az időben Társis fiai Izmael fiai ellen jöttek, és háborút indítottak velük, és Társis fiai hosszú ideig kifosztották az izmaelitákat.
2 Izmael gyermekei pedig kevesen voltak azokban a napokban, és nem tudták legyőzni Társis gyermekeit, és nagyon elnyomták őket.
3 Az izmaeliták vénei pedig jegyzőkönyvet küldtek Egyiptom királyának, ezt mondván: Küldj kérlek szolgáidhoz tiszteket és seregeket, hogy segítsenek nekünk harcolni Társis fiai ellen, mert már régóta pusztítunk.
4 Elküldte a fáraó Józsefet a vele lévő vitézekkel és sereggel, meg a királyi házból származó vitézeivel is.
5 És elmentek Havilah földjére Izmael fiaihoz, hogy segítsenek nekik Társis fiai ellen, és Izmael fiai harcoltak Társis gyermekeivel, és József megverte a Társisbelieket, és meghódította egész földjüket, és Izmael fiai mind a mai napig ott laknak.
6 Amikor aztán Társis földjét meghódították, Társis minden lakója elfutott, és testvéreik, Jáván fiainak határára érkeztek. József pedig minden vitézével és seregével visszatért Egyiptomba, és senki sem hiányzott közülük.
7 És az évfordulókor, József Egyiptom feletti uralkodásának második évében, az Úr nagy bőséget adott az egész földön hét éven át, ahogyan József megmondta, mert az Úr megáldotta a föld minden termését azokban a napokban hét éven át, és ettek és nagyon jóllaktak.
8 Józsefnek abban az időben voltak alatta tisztviselői, akik összegyűjtötték a jó évek minden termését, és évről évre halmozták a gabonát, és elhelyezték József kincstárába.
9 És valahányszor gyűjtötték az élelmet, József megparancsolta, hogy hozzák el a kalászos gabonát, és hozzanak magukkal a mező földjéből is, hogy ne romoljon meg.
10 József pedig esztendőről esztendőre így cselekedett, és annyi gabonát halmozott fel, mint a tenger homokja, bőségesen, mert készletei hatalmasak voltak, és bőségük miatt megszámlálhatatlanok.
11 Egyiptom minden lakója nagy bőséggel gyűjtött mindenféle élelmet a tárházaiba a hét jó esztendő alatt, de nem úgy tettek vele, mint József.
12 És mindazt az élelmet, amit József és az egyiptomiak gyűjtöttek a bőség hét esztendeje alatt, raktárakba helyezték az ország számára az éhínség hét esztendejére, hogy az egész országot eltartsa.
13 Egyiptom lakói pedig megtöltötték kincseiket és rejtekhelyeiket gabonával, hogy legyen mit táplálniuk az éhínség idején.
14 József pedig elhelyezte az összes eleséget, amit összegyűjtött, Egyiptom minden városában, bezárta az összes tárolót, és őrszemeket állított föléjük.
15 József felesége, Osznát, Potifera lánya két fiút szült neki, Manassét és Efraimot. József harmincnégy éves volt, amikor nemzette őket.
16 A fiúk felnőttek, az ő útjain és utasításai szerint jártak, és nem tértek el sem jobbra, sem balra attól az úttól, amelyre apjuk tanította őket.
17 Az Úr pedig a fiúkkal volt, és felnőttek, értelmet és jártasságot szereztek minden bölcsességben és a kormányzás minden ügyében, és a király minden tisztviselője és Egyiptom lakóinak főemberei

felmagasztalták a fiúkat, és a király gyermekei között nevelkedtek.
18 És véget ért a bőség hét esztendeje, amely az egész földön volt, és utánuk következett az éhség hét esztendeje, ahogyan József megmondta, és az éhség az egész földön uralkodott.
19 És látá egész Egyiptom népe, hogy elkezdődött az éhínség Egyiptom földjén, és egész Egyiptom népe megnyitotta gabonatárait, mert úrrá lett rajtuk az éhínség.
20 És minden élelmet, ami raktáraikban volt, tele találtak férgekkel és ehetetlenül teli, és az éhínség eluralkodott az egész országban, és Egyiptom minden lakója elment és sírt a fáraó előtt, mert az éhínség sújtotta őket.
21 És mondának a fáraónak: Adj enni a te szolgáidnak, és miért halnánk meg éhen a szemed láttára, mi és a mi kicsinyeink?
22 A fáraó pedig felele nékik, mondván: Miért kiáltotok hozzám? Nemde József parancsolta meg, hogy a bőség hét esztendejében félretegyék a gabonát az éhség esztendeire? És miért nem hallgattatok a szavára?
23 Egyiptom népe így felelt a királynak: Él az urunk, hogy szolgáid mindent megtettek, amit József parancsolt. Szolgáid begyűjtötték földjeik minden termését a bő hét esztendő alatt, és raktárakba rakták mind e mai napig.
24 És amikor az éhínség eluralkodott szolgáidon, kinyitottuk tárházainkat, és íme, minden terményünk tele volt férgekkel, és nem volt alkalmas élelemre.
25 Amikor a király meghallotta mindazt, ami Egyiptom lakóival történt, nagyon megijedt az éhínség miatt, és nagyon megrémült; és így válaszolt a király Egyiptom népének: Mivel mindez történt veletek, menjetek Józsefhez, tegyétek meg, amit mond nektek, ne szegjétek meg a parancsait.
26 És kiment Egyiptom egész népe, és Józsefhez mentek, és ezt mondták neki: Adj nekünk ennivalót, és miért haljunk meg éhen előtted? Mert hét év alatt összegyűjtöttük termésünket, ahogy parancsoltad, és raktárba tettük, és így történt velünk.
27 Amikor József meghallotta Egyiptom népének minden szavát és azt, ami velük történt, József kinyitotta minden terménykészletét, és eladta azt Egyiptom népének.
28 Az éhínség pedig elhatalmasodott az egész országban, és az éhínség minden országban volt, de Egyiptom földjén volt eladásra szánt termény.
29 Egyiptom minden lakója Józsefhez ment gabonát venni, mert úrrá lett rajtuk az éhség, és minden gabonájuk megromlott, József pedig naponta eladta Egyiptom egész népének.
30 És meghallotta Kánaán földjének minden lakója, a filiszteusok és a Jordánon túl élők, a kelet fiai és a távoli és közeli országok minden városa, hogy van gabona Egyiptomban, és mindnyájan Egyiptomba jöttek gabonát venni, mert úrrá lett rajtuk az éhség.
31 József pedig megnyitotta a gabonatárakat, és felügyelőket rendelt föléjük, akik naponta ott álltak és árultak mindenkinek, aki csak jött.
32 József pedig tudta, hogy testvérei is Egyiptomba jönnek gabonát venni, mert az éhség uralkodott az egész földön. József megparancsolta egész népének, hogy hirdessék ki egész Egyiptomban, mondván:
33 A királynak, a második emberének és főembereiknek az a jó, hogy aki gabonát akar venni Egyiptomban, ne küldje szolgáit Egyiptomba vásárolni, hanem fiai, sőt még bármelyik egyiptomi vagy kánaáni is, aki eljön valamelyik tárházból, hogy gabonát vásároljon Egyiptomban, és elmegy, és eladja azt az egész országban, az haljon meg, mert senki sem vásárolhat, csak a háznépének ellátására.
34 Aki két vagy három állatot vezet, haljon meg, mert az ember csak a saját állatát vezetheti.
35 József őrszemeket állított Egyiptom kapuihoz, és megparancsolta nekik, mondván: Aki gabonát venni jön, ne engedje be, amíg fel nem írják a nevét, apja nevét és apja apjának nevét, és amit nappal megírnak, küldjék el nekem este a nevüket, hogy megtudjam a nevüket.
36 József felügyelőket helyezett Egyiptom egész földjére, és megparancsolta nekik, hogy mindezeket a dolgokat elvégezzék.
37 József pedig mindezeket megtette, és meghozta ezeket a rendeleteket, hogy tudja, mikor jönnek testvérei Egyiptomba gabonát venni; József népe pedig naponta hirdettette Egyiptomban ezeket a szavakat és rendeleteket, amelyeket József parancsolt.
38 És hallották a keleti és nyugati ország, és az egész föld minden lakói a rendeléseket és rendeleteket, amelyeket József hozott Egyiptomban, és eljöttek a föld szélső részeinek lakói, és nap mint nap gabonát vásároltak Egyiptomban, majd elmentek.
39 Egyiptom minden tisztviselője úgy tett, ahogyan József megparancsolta. A kapuőrök felírták mindazok nevét és atyáik nevét is, és estefelé József elé vitték őket.

51. FEJEZET

1 Jákób ezután meghallotta, hogy van gabona Egyiptomban, és hívatta fiait, hogy menjenek Egyiptomba gabonát venni, mert azokra is rájuk sújtott az éhség. És hívatta fiait, mondván:
2 Íme, hallom, hogy Egyiptomban van gabona, és a föld minden népe oda megy vásárolni. Miért elégednétek meg hát az egész föld színe előtt? Menjetek le ti is Egyiptomba, és vegyetek nekünk egy kis gabonát azok között, akik odamennek, hogy meg ne haljunk.
3 És Jákob fiai hallgattak apjuk szavára, és felkeltek, hogy lemenjenek Egyiptomba, hogy gabonát vásároljanak a többi oda érkezővel együtt.
4 És Jákób, az ő atyjuk, megparancsolta nekik, mondván: Mikor bementek a városba, ne menjetek be együtt egy kapun, a föld lakói miatt.
5 És Jákob fiai elindultak, és Egyiptomba mentek, és Jákob fiai mindent úgy tettek, ahogyan apjuk parancsolta nekik, és Jákob nem küldte el Benjámint, mert azt mondta: Nehogy baleset érje őt az úton, mint a testvérét; és Jákob tíz fia elindult.
6 És miközben Jákob fiai úton voltak, megbánták, amit Józseffel tettek, és beszéltek egymással, mondván: Tudjuk, hogy testvérünk, József lement Egyiptomba, és most megkeressük őt, ahová megyünk, és ha megtaláljuk, elvesszük urától váltságdíjért, és ha nem, akkor erőszakkal, és meghalunk érte.
7 És Jákob fiai beleegyeztek ebbe a dologba, és megerősítették magukat József miatt, hogy megmentsék őt

ura kezéből, és Jákob fiai Egyiptomba mentek; és amikor közeledtek Egyiptomhoz, elváltak egymástól, és átmentek Egyiptom tíz kapuján, és a kapuőrök felírták a nevüket azon a napon, és este elvitték őket Józsefhez.
8 József pedig felolvasta a neveket a város kapuőreinek kezéből, és látta, hogy testvérei bementek a város tíz kapuján. József akkoriban megparancsolta, hogy hirdessék ki egész Egyiptomban, mondván:
9 Menjetek ki mind, boltőrök, zárjátok be az összes gabonatárolót, és csak egyet hagyjatok nyitva, hogy akik jönnek, vásárolhassanak belőle.
10 József minden tisztviselője így is tett abban az időben, bezárták az összes tárolót, és csak egyet hagytak nyitva.
11 József pedig átadta testvérei neveit írásban annak, aki a tárház felügyelője volt, és ezt mondta neki: Aki hozzád jön gabonát venni, kérdezd meg a nevét, és amikor ilyen nevű férfiak jönnek eléd, fogd el őket, és küldd el őket. És ők így is tettek.
12 És amikor Jákob fiai megérkeztek a városba, összegyűltek a városban, hogy megkeressék Józsefet, mielőtt gabonát vettek volna maguknak.
13 És elmentek a parázna nők falaihoz, és három napig keresték Józsefet a parázna nők falai között, mert azt gondolták, hogy József a parázna nők falai között fog eljönni, mert József nagyon szép és jóképű volt, és Jákob fiai három napig keresték Józsefet, de nem találták meg.
14 Az az ember pedig, aki a tárház felügyelője volt, kereste azokat a neveket, amelyeket József adott neki, de nem találta meg.
15 És elküldött Józsefhez, ezt üzenve: Már három nap telt el, és azok a férfiak, akiknek a nevét megadtad nekem, még nem jöttek el; József pedig szolgákat küldött, hogy keressék fel ezeket a férfiakat egész Egyiptomban, és hozzák őket József elé.
16 József szolgái pedig elmentek és Egyiptomba értek, de nem találták meg őket, és Gósenbe mentek, de ott sem voltak, majd Ramszesz városába mentek, de nem találták meg őket.
17 József pedig továbbra is tizenhat szolgát küldött, hogy keressék meg testvéreit, és elmentek, és szétszóródtak a város négy szegletében, és négy szolga bement a parázna nők házába, és ott találták a tíz férfit, akik a testvérüket keresték.
18 És az a négy férfi fogta őket, és elé vitte őket, és földig hajoltak előtte. József pedig ott ült trónján, templomában, fejedelmi ruhákba öltözve, fején pedig nagy aranykorona, és a hatalmas férfiak mind körülötte ültek.
19 És meglátták Jákob fiai Józsefet, és alakja, szépsége és arcának méltósága csodálatosnak tűnt a szemükben, és ismét földig hajoltak előtte.
20 József pedig meglátta testvéreit, és felismerte őket, de ők nem ismerték fel őt, mert József igen nagyra becsült volt a szemükben, ezért nem ismerték meg.
21 József pedig szóla nékik, mondván: Honnan jöttök? És mindnyájan felelének, és mondának: A te szolgáid Kánaán földjéről jöttek, hogy gabonát vegyenek, mert az éhség uralkodik az egész földön. És a te szolgáid hallották, hogy van gabona Egyiptomban, azért jöttek a többi jövevényhez, hogy gabonát vegyenek megélhetésükre.
22 József így felelt nekik: Ha vásárolni jöttetek, ahogy mondjátok, miért jöttök be a város tíz kapuján? Csak azért jöttetek, hogy kikémleljetek az országot.
23 És mindnyájan egyszerre feleltek Józsefnek, és mondták: Nem úgy van, uram, igazunk van, a te szolgáid nem kémek, hanem gabonát venni jöttünk, mert a te szolgáid mind testvérek, egy embernek fiai Kánaán földjén, és apánk megparancsolta nekünk, mondván: Amikor bementek a városba, ne menjetek be együtt egy kapun, a föld lakói miatt.
24 József ismét felelt nekik, és ezt mondta: Úgy van, ahogy mondtam nektek: azért jöttetek, hogy kikémleljetek az országot, ezért jöttetek át mindannyian a város tíz kapuján; azért jöttetek, hogy lássátok az ország pusztaságát.
25 Bizonyára mindenki, aki gabonát venni jön, elmegy a maga útjára, ti pedig már három napja az országban vagytok, és mit csináltok a paráznák falai között, ahol már három napja vagytok? Bizonyára a kémek is szeretik az ilyesmit.
26 És mondának Józsefnek: Távol legyen urunktól, hogy így beszéljen! Mert tizenketten vagyunk testvérek, Jákob atyánknak fiai Kánaán földjén, Izsák fiának, Ábrahám, a héber fiának. És íme, a legfiatalabb ma atyánkkal van Kánaán földjén, és egy sincs már, mert elveszett közülünk, és azt gondoltuk, talán ezen a földön lehet. Ezért keressük őt az egész földön, sőt még a parázna nők házába is elmentünk, hogy ott is megkeressük.
27 József pedig monda nékik: Vajon az egész földön kerestétek-e őt, hogy már csak Egyiptom maradt meg néktek, hogy keressék? És mit tenne a ti testvéretek a parázna nők házaiban, holott Egyiptomban lenne? Nem azt mondtátok-é, hogy Izsáknak, Ábrahám fiának fiai közül valók vagytok; és mit fognak akkor Jákob fiai a parázna nők házaiban tenni?
28 És azt mondták neki: Mert hallottuk, hogy az izmaeliták ellopták őt tőlünk, és azt mondták nekünk, hogy eladták Egyiptomban, és a te szolgád, a mi testvérünk, igen szép és jóképű, ezért azt gondoltuk, hogy biztosan parázna nők házában lesz, ezért mentek oda a te szolgáid, hogy megkeressék őt és váltságdíjat adjanak érte.
29 József pedig felele nékik, mondván: Bizony hazugságot beszéltek és hazugságokat terjesztetek magatokról, hogy Ábrahám fiai vagytok. Él a fáraó, ti kémek vagytok, azért jöttetek parázna nők házaiba, hogy ne ismerjenek fel titeket.
30 József ezt mondta nekik: Ha megtaláljátok, és az ura nagy árat követel tőletek, megadjátok érte? Ők pedig azt mondták: Megkapják.
31 És monda nékik: És ha az ura nem hajlandó megválni tőle nagy árért, mit tesztek vele őmiatta? És felelének néki, mondván: Ha nem adja őt nekünk, megöljük őt, és elvisszük a mi öcsénket, és elmegyünk.
32 József pedig monda nékik: Ez az, a mit mondottam néktek: kémek vagytok, mert azért jöttetek, hogy megöljétek az ország lakóit, mert hallottuk, hogy két testvéretek megölte Sikem minden lakosát Kánaán földjén, a ti húgotok miatt; ti pedig most azért jöttetek, hogy ugyanezt tegyétek Egyiptomban a ti testvéretek miatt.
33 Csak ebből fogom tudni, hogy igaz emberek vagytok; ha hazaküldtök egyet magatok közül, hogy elhozza a legkisebb testvéreteket apátoktól, és idehozza őt hozzám, és ha ezt megteszitek, akkor megtudom, hogy igazatok van.

34 József pedig odahívta hetven vitéz emberét, és ezt mondta nekik: Fogjátok ezeket az embereket, és vezessétek be őket az őrségbe.
35 A vitéz vitézek pedig fogták a tíz férfit, megragadták őket, és az őrségbe helyezték, és három napig őrségben voltak.
36 És harmadnap József kihozatta őket az őrségből, és ezt mondta nekik: Ezt tegyétek meg magatokért, ha igaz emberek vagytok, hogy életben maradjatok: egyik testvéreteket fogva tartsák az őrségben, amíg ti elmentek és hazavittétek a gabonát a házatoknak Kánaán földjére, és elhozzátok a legkisebb testvéreteket, és hozzátok ide hozzám, hogy tudjam, hogy igaz emberek vagytok, amikor ezt megteszitek.
37 József pedig kiment tőlük, bement a kamrába, és nagy sírásra fakadt, mert szánalom gyötörte őket, megmosta az arcát, és visszatért hozzájuk, és elvette tőlük Simeont, és megparancsolta, hogy kötözzék meg, de Simeon nem akarta, mert nagyon hatalmas ember volt, és nem tudták megkötözni.
38 József pedig szólította vitéz embereit, és hetven vitéz férfi jött eléje kivont karddal a kezükben, és Jákob fiai megrettentek tőlük.
39 József pedig ezt mondta nekik: Fogjátok el ezt az embert, és zárjátok börtönbe, amíg testvérei oda nem érnek hozzá. József vitéz emberei siettek, és mindannyian megragadták Simeont, hogy megkötözzék, Simeon pedig hangos és rettenetes sikolyt hallatott, és a kiáltás messziről hallatszott.
40 József minden vitéz embere megrettent a sikoly hallatán, arcra borultak, és nagyon megrémülve elmenekültek.
41 És mindazok a férfiak, akik Józseffel voltak, elmenekültek, mert nagyon féltek az életükért, és csak József és Manassé, a fia maradt ott. Manassé, József fia pedig látta Simeon erejét, és rendkívül haragra gerjedt.
42 Manassé, József fia pedig felkelt Simeon ellen, és Manassé ököllel erősen megütötte Simeont a tarkóján, mire Simeon lecsillapodott dühében.
43 És Manassé megragadta Simeont, és erőszakosan megragadta, megkötözte és bevitte a fogság házába, és Jákob minden fia elámult az ifjú tettén.
44 Simeon pedig monda az ő atyjafiainak: Senki se mondhassa közületek, hogy egyiptominak ütése ez, hanem hogy az én atyám házának ütése.
45 Ezután József megparancsolta, hogy hívják elő a tárház felügyelőjét, hogy töltse meg zsákjaikat gabonával, amennyit csak elbírtak, tegye vissza mindenkinek a pénzét a zsákjába, és adjon nekik útravalót. Így tett velük.
46 József pedig megparancsolta nekik, mondván: Vigyázzatok, nehogy áthágjátok parancsomat, és hozzátok ide testvéreteket, ahogyan megmondtam nektek. Amikor majd idehozzátok hozzám testvéreteket, akkor tudom meg, hogy igaz emberek vagytok, és kereskedhettek az országban. Én pedig visszaadom nektek testvéreteket, és békében térhettek vissza atyátokhoz.
47 Mindnyájan így feleltek: „Ahogyan Urunk mondja, úgy cselekszünk!” És földig hajoltak előtte.
48 És mindenki felkapta a gabonáját a szamarára, és kimentek, hogy Kánaán földjére menjenek apjukhoz; és amikor megérkeztek a fogadóba, Lévi kiterítette zsákját, hogy abrakot adjon szamarának, amikor meglátta, és íme, a pénze teljes súlyában még mindig a zsákjában volt.
49 A férfi igen megijedt, és ezt mondta testvéreinek: Visszaadták a pénzemet, és íme, már a zsákomban is van. A férfiak pedig igen megijedtek, és ezt mondták: Mit tett velünk Isten?
50 És mindnyájan ezt mondták: Hol van az Úrnak irgalma atyáinkkal, Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal, hogy az Úr ma Egyiptom királyának kezébe adott minket, hogy álnokságot szőjön ellenünk?
51 Júda pedig monda nékik: Bizonyosan vétkesek vagyunk az Úr előtt, a mi Istenünk előtt, hogy eladtuk a mi atyánkat, a mi saját vérünket, és miért mondjátok: Hol van az Úr irgalma a mi atyáinkkal?
52 Rúben pedig monda nékik: Nemde azt mondtam néktek, hogy ne vétkezzetek a fiú ellen, és ti nem hallgattatok rám? Most Isten kéri őt tőlünk, és hogy merészelhetitek azt mondani: Hol van az Úr irgalma a mi atyáinkkal, holott ti vétkeztetek az Úr ellen?
53 És ott töltötték az éjszakát, és korán reggel felkeltek, és megrakták szamaraikat gabonával, és elvezették őket, és továbbmentek, és megérkeztek atyjuk házához Kánaán földjére.
54 És Jákob és háznépe kiment, hogy találkozzanak fiaival, és Jákob látta, hogy testvérük, Simeon nincs velük, és Jákob ezt kérdezte fiától: Hol van a testvéretek, Simeon, akit nem látok? Fiai pedig mindent elbeszéltek neki, ami velük történt Egyiptomban.

52. FEJEZET

1 Bementek hát házukba, és mindenki kinyitotta a zsákját, és látták, hogy íme, ott volt mindenkinek a pénzkötege. Ettől ők és az apjuk is nagyon megrémültek.
2 Jákob ezt mondta nekik: Mit tettetek velem? Elküldtem a testvéreteket, Józsefet, hogy érdeklődjön a hogylétetek felől, és azt mondtátok nekem: Vadállat falta fel őt.
3 És Simeon elment veletek élelmet venni, és ti azt mondjátok, hogy Egyiptom királya börtönbe zárta őt, és Benjámint is el akarjátok vinni, hogy az ő halálát is okozzátok, és ősz hajszálaimat bánattal a sírba taszítsátok Benjámin és testvére, József miatt.
4 Most azért a fiam nem mehet le veletek, mert a testvére meghalt, és ő egyedül maradt, és baj érheti őt az úton, amelyen ti mégytek, ahogyan a testvérével történt.
5 És Rúben monda az apjának: Megölöd az én két fiamat, ha nem hozom el a te fiadat, és nem helyezem őt eléd; és Jákob monda az ő fiainak: Maradjatok itt, és ne menjetek le Egyiptomba, mert az én fiam nem megy le veletek Egyiptomba, és nem hal meg, mint a testvére.
6 Júda pedig ezt mondta nekik: Tartózkodjatok tőle, amíg el nem fogy a gabona, és akkor majd azt mondja: Vigyétek le a testvéreteket, amikor az éhínség miatt veszélyben találja a saját életét és háznépének életét.
7 És azokban a napokban súlyos éhínség uralkodott az egész országban, és a föld minden népe elment és Egyiptomba jött élelmet venni, mert az éhínség nagyon eluralkodott közöttük, és Jákob fiai egy évig és két hónapig maradtak Kánaánban, amíg el nem fogyott a gabonájuk.
8 És lőn, miután befejezték a gabonájukat, Jákob egész háznépét szorongatta az éhség, és Jákob fiainak minden

csecsemője összegyűlt, és Jákobhoz közeledtek, és mindannyian körülvették, és ezt mondták neki: Adj nekünk kenyeret, és miért pusztulnánk el mindannyian az éhség miatt a szemed előtt?
9 Jákob meghallotta fia gyermekeinek szavait, és hangosan sírt, és szánalomra ébredt irántuk, és Jákob magához hívta fiait, akik mindannyian odamentek és leültek elé.
10 Jákób pedig monda nékik: És nem látjátok-é, hogy gyermekeitek hogy sírnak felettem ma, mondván: Adjatok nékünk kenyeret, és nincs? Most azért térjetek vissza, és vegyetek nékünk egy kis eleséget!
11 Júda így válaszolt apjának: Ha elküldöd velünk a testvérünket, lemegyünk és veszünk neked gabonát, de ha nem küldöd el, akkor nem megyünk le, mert Egyiptom királya bizonyára kifejezetten megparancsolta nekünk, mondván: Ne láthassátok a színemet, hacsak a testvéretek nincs veletek, mert Egyiptom királya erős és hatalmas király, és íme, ha a testvérünk nélkül megyünk hozzá, mindannyian halálra leszünk ítélve.
12 Nem tudod, és nem hallottad, hogy ez a király igen hatalmas és bölcs, és nincs hozzá hasonló az egész földön? Íme, láttuk a föld minden királyát, és nem láttunk egyet sem Egyiptom királyához hasonlót; bizony a föld minden királya között nincs nagyobb Abimeleknél, a filiszteusok királyánál, mégis Egyiptom királya nagyobb és hatalmasabb nála, és Abimelek csak egyik tisztviselőjéhez hasonlítható.
13 Atyám, nem láttad a palotáját és a trónját, és minden szolgáját előtte állni; nem láttad azt a királyt a trónján pompájában és királyi megjelenésében, királyi ruhába öltözve, nagy aranykoronával a fején; nem láttad azt a tiszteletet és dicsőséget, amelyet Isten adott neki, mert nincs hozzá hasonló az egész földön.
14 Atyám, nem láttad a bölcsességet, az értelmet és a tudást, amelyet Isten adott az ő szívében, és nem hallottad az ő édes hangját, amikor hozzánk szólt.
15 Nem tudjuk, atyánk, ki adta tudtára neki a neveinket és mindazt, ami velünk történt, mégis felőled is kérdezősködött, mondván: Él-e még atyád, és jól van-e?
16 Nem láttad, hogy Egyiptom kormányzásának ügyeit ő intézte volna anélkül, hogy megkérdezte volna urát, a fáraót; nem láttad azt a félelmet és félelmet, amelyet minden egyiptomiakra gyakorolt.
17 És amikor elmentünk tőle, azzal fenyegetőztünk, hogy úgy teszünk Egyiptommal, mint az amoriták többi városával, és rendkívül haragudtunk minden szava ellen, amit kémekként mondott rólunk, és most, amikor ismét elé kerülünk, mindannyiunkra ránk száll a rettegése, és senki sem tud majd közülünk sem kicsit, sem sokat mondani neki.
18 Most azért, Atyám, küldd el kérlek, a fiút velünk, hogy lemenjünk, és vegyünk neked eleséget a megélhetésünkre, és ne haljunk éhen. Jákob pedig monda: Miért bántál velem olyan rosszul, hogy elmondtad a királynak, hogy van egy testvéred? Mit tettél velem?
19 Júda pedig monda Jákóbnak, az ő atyjának: Add a fiút a gondjaimra, és keljünk fel, menjünk lemegyünk Egyiptomba, és vegyünk gabonát, aztán térjünk vissza, és ha mikor visszatérünk, és a fiú nincs velünk, akkor viseljem én a te bűnödet örökre.
20 Láttad-e, hogy minden gyermekünk éhségtől sír miattad, és nincs hatalmad a kezedben, hogy kielégítsd őket? Most pedig égjen szánalom irántuk, küldd el velünk a testvérünket, és elmegyünk.
21 Mert hogyan nyilvánul meg előtted az Úr jósága atyáink iránt, amikor azt mondod, hogy Egyiptom királya elviszi a fiadat? Él az Úr, hogy nem hagyom el őt, amíg el nem hozom és eléd nem helyezem; hanem imádkozz értünk az Úrhoz, hogy legyen velünk jóindulatú, hogy jóindulattal és kedvességgel fogadjon minket Egyiptom királya és emberei előtt, mert ha nem késlekedtünk volna, biztosan most másodszor is visszatértünk volna a fiaddal.
22 Jákób pedig monda az ő fiainak: Bízom az Úr Istenben, hogy megszabadít titeket, és kedvessé tesz titeket az egyiptomi király szemei előtt és minden embere előtt.
23 Most azért keljetek fel, menjetek ahhoz a férfihoz, és vegyetek neki ajándékot abból, amit az országban lehet szerezni, és hozzátok eléje! A Mindenható Isten pedig adjon nektek irgalmat előtte, hogy elküldje veletek testvéreiteket, Benjámint és Simeont!
24 És felkelt minden férfi, és fogták testvérüket, Benjámint, és kezükbe vettek egy nagy ajándékot az ország legjavából, és kétszeres adag ezüstöt is.
25 Jákób szigorúan megparancsolta fiainak Benjámin felől, mondván: Vigyázzatok rá az úton, amelyen mentek, és ne különüljetek el tőle sem Egyiptomban, sem az úton.
26 És Jákob felkelt fiai közül, kiterjesztette kezeit, és imádkozott az Úrhoz fiai miatt, mondván: Ó, menny és föld Ura, Istene! Emlékezz meg a szövetségedről Ábrahámmal, a mi atyánkkal, emlékezz meg atyámmal, Izsákkal kötött szövetségedről, és bánj kedvesen fiaimmal, és ne add őket Egyiptom királyának kezébe; tedd meg kérlek, ó, Istenem, a te irgalmadért, és váltsd meg minden gyermekemet, és mentsd meg őket az egyiptomiak hatalmától, és küldd el nekik két testvérüket.
27 És Jákob fiainak minden felesége és gyermekeik az ég felé emelték tekintetüket, és mindannyian sírtak az Úr előtt, és kiáltottak hozzá, hogy szabadítsa meg atyáikat Egyiptom királyának kezéből.
28 Jákob pedig írt egy feljegyzést Egyiptom királyának, és odaadta azt Júda kezébe és fiainak kezébe Egyiptom királya számára, mondván:
29 Szolgádtól, Jákóbtól, Izsák fiától, Ábrahám, a héber fiától, Isten fejedelmétől üdvözletet küldök a hatalmas és bölcs királynak, a titkok feltárójának, Egyiptom királyának.
30 Tudtára legyen az én uramnak, Egyiptom királyának, hogy súlyos éhínség sújtott minket Kánaán földjén, ezért elküldtem hozzád fiaimat, hogy vegyenek nekünk egy kis eleséget a megélhetésünkre.
31 Mert körülvettek engem a fiaim, és mivel nagyon öreg vagyok, nem látok a szemeimmel, mert a szemem nagyon elnehezült az idő miatt, valamint a fiamért való mindennapi sírás miatt, Józsefért, aki elveszett előlem, és megparancsoltam fiaimnak, hogy ne lépjenek be a város kapuin, amikor Egyiptomba jönnek, a föld lakói miatt.
32 És azt is megparancsoltam nekik, hogy menjenek be Egyiptomba, és keressék meg fiamat, Józsefet, talán megtalálhatják ott, és így is tettek, és te úgy tekintettél rájuk, mint az ország kémeire.
33 Nem hallottuk-e felőled, hogy megfejtetted a fáraó álmát, és igazat szóltál hozzá? Hogyan nem tudod hát bölcsességeddel, hogy fiaim kémek-e vagy sem?

34 Most azért, uram és királyom, íme, elküldtem fiamat előtted, ahogyan megmondtad fiaimnak; kérlek, tartsd rajta a szemed, míg békében vissza nem tér hozzám testvéreivel.
35 Mert nem tudod, vagy nem hallottad, mit tett a mi Istenünk a fáraóval, amikor elvitte Sárát, az én anyámat, és mit tett miatta Abimelekkel, a filiszteusok királyával, és mit tett Ábrahám atyánk Elám kilenc királyával, hogyan ölte meg mindannyiukat néhány emberrel, akik vele voltak?
36 És mit tett két fiam, Simeon és Lévi az amoriták nyolc városával, hogyan pusztították el őket húguk, Dína miatt?
37 És testvérük, Benjámin miatt is vigaszt kerestek testvérük, József elvesztése miatt; mit fognak majd tenni érte, ha látják, hogy bármelyik nép keze győzedelmeskedik rajtuk őmiatta?
38 Nem tudod-e, ó, Egyiptom királya, hogy Isten ereje velünk van, és hogy Isten mindenkor meghallgatja imádságainkat, és nem hagy el minket minden napon?
39 És amikor fiaim beszámoltak nekem a velük való bánásmódodról, nem kiáltottam miattad az Úrhoz, mert akkor meghaltál volna embereiddel, mielőtt fiam, Benjámin eléd került volna, hanem arra gondoltam, hogy mivel fiam, Simeon, a te házadban van, talán kedvesen bánsz vele, ezért nem tettem ezt veled.
40 Most azért íme, fiam, Benjámin jön hozzád az én fiaimmal, vigyázz rá, és szegezd rá szemeidet, és akkor Isten is rád és egész országodra helyezi tekintetét.
41 Most elmondtam neked mindent, ami a szívemen van, és íme, fiaim jönnek hozzád a testvérükkel, vizsgáld meg az egész föld színét az ő kedvükért, és küldd vissza őket békében a testvéreikkel.
42 Jákób pedig átadta a feljegyzést fiainak, Júda gondjaira bízva, hogy adják oda Egyiptom királyának.

53. FEJEZET

1 Jákob fiai pedig felkeltek, fogták Benjámint és az összes ajándékot, és elmentek, és megérkeztek Egyiptomba, és megálltak József előtt.
2 József pedig meglátta velük a testvérét, Benjámint, és üdvözölte őket, és ezek a férfiak József házához értek.
3 József pedig megparancsolta háza felügyelőjének, hogy adjon enni testvéreinek, és ő így is tett velük.
4 Délben József hívatta a férfiakat, hogy jöjjenek elé Benjáminnal. A férfiak pedig beszámoltak József házának felügyelőjének a zsákjaikban visszahozott ezüstről, aki ezt mondta nekik: Jól lesz dolgotok, ne féljetek! Odavitte hozzájuk testvérüket, Simeont.
5 Simeon pedig monda az ő atyjafiainak: Az egyiptomiak ura igen jót tett velem, nem tartott megfogva engem, a mint láttátok a szemetekkel; mert mikor kimentetek a városból, szabadon engedett engem, és jót bánt velem az ő házában.
6 Júda pedig megfogta Benjámint a kezénél, és József elé járultak, és földig hajoltak előtte.
7 A férfiak átadták az ajándékot Józsefnek, és mindannyian leültek elé, és József megkérdezte tőlük: Jól vannak-e ti, jól vannak-e gyermekeitek, jól van-e idős apátok? És ők azt mondták: Jól van, és Júda fogta a jegyzőkönyvet, amelyet Jákob küldött, és odaadta József kezébe.
8 József pedig elolvasta a levelet, és megismerte apja írását, és sírni akart, ezért bement egy belső szobába, és nagy sírásra fakadt; és kiment.
9 Felemelte tekintetét, és meglátta testvérét, Benjámint, és ezt kérdezte: Ez a testvéretek, akiről beszéltetek nekem? Benjámin pedig odament Józsefhez, József pedig a fejére tette a kezét, és ezt mondta neki: Isten legyen irgalmas hozzád, fiam!
10 És amikor József meglátta testvérét, anyja fiát, ismét sírni akart, bement a szobába, és ott sírt, és megmosta az arcát, és kiment, és abbahagyta a sírást, és azt mondta: Készítsetek ételt!
11 Józsefnek volt egy pohara, amelyből ivott, és ezüstből volt, gyönyörűen kirakva ónix kövekkel és bdelliummal, és József megütötte a poharat testvérei szeme láttára, miközben azok vele ettek.
12 József ezt mondta a férfiaknak: Ebből a pohárból tudom, hogy Rúben, az elsőszülött, Simeon, Lévi, Júda, Izsakár és Zebulon egy anyától valók. Helyezzétek el magatokat születésetek szerint, és egyétek meg!
13 A többieket is születésük szerint helyezte el, és ezt mondta: Tudom, hogy ennek a legfiatalabb testvéreteknek nincs testvére, és nekem sincs, akárcsak neki, ezért üljön le velem enni.
14 És Benjámin felment József elé és leült a trónra, és a férfiak látták József tetteit, és elámultak rajtuk; és a férfiak ettek és ittak abban az időben Józseffel, és ő ajándékokat adott nekik, és József adott egy ajándékot Benjáminnak, és Manassé és Efraim látták apjuk tetteit, és ők is adtak ajándékokat neki, és Osnáth adott neki egy ajándékot, és öt ajándék volt Benjámin kezében.
15 József pedig bort hozott ki nekik inni, de nem akartak inni, és ezt mondták: Attól a naptól fogva, hogy József elveszett, nem ittunk bort, és semmiféle finomságot nem ettünk.
16 József pedig megesküdött nekik, és erősen unszolta őket, és bőségesen ittak vele azon a napon. József ezután testvéréhez, Benjáminhoz fordult, hogy beszéljen vele, Benjámin pedig még mindig a trónon ült József előtt.
17 József ezt kérdezte tőle: „Szent-e gyermekeid?” Ő pedig felelte: „Szolgádnak tíz fia van, neveik pedig ezek: Bela, Beker, Asbál, Géra, Naamán, Áki, Rós, Múpim, Kupim és Ord, és a testvéremről neveztem el őket, akit nem láttam.
18 És megparancsolta nekik, hogy hozzák elé a csillagokról szóló térképét, amelyből József minden időket ismert, és József ezt mondta Benjáminnak: Hallottam, hogy a héberek minden bölcsesség ismerői, te tudsz-e erről valamit?
19 Benjámin pedig monda: A te szolgád tud mindent a bölcsességről, a melyre atyám tanított engem. József pedig monda Benjáminnak: Nézd csak ezt a szerszámot, és tudd meg, hol van Egyiptomban József, a te testvéred, a kiről azt mondád, hogy lement Egyiptomba.
20 És Benjámin meglátta azt az eszközt az ég csillagainak térképével, és bölcs lett, és belenézett, hogy megtudja, hol van a testvére, és Benjámin négy részre osztotta Egyiptom egész földjét, és úgy találta, hogy aki előtte ült a trónon, az a testvére, József, és Benjámin nagyon csodálkozott, és amikor József látta, hogy testvére, Benjámin annyira megdöbbent, azt mondta Benjáminnak: Mit láttál, és miért döbbensz meg?
21 És Benjámin ezt mondta Józsefnek: Ebből látom, hogy József, az én testvérem itt ül velem a trónon, és József ezt mondta neki: Én vagyok József, a te testvéred, ne fedd fel

ezt a dolgot a te testvéreidnek; íme, én elküldelek téged velük, amikor elmennek, és megparancsolom nekik, hogy hozzák vissza őket a városba, és elviszlek téged tőlük.
22 És ha az életüket kockáztatják és harcolnak érted, akkor tudni fogom, hogy megbánták, amit velem tettek, és megismertetem magam velük, és ha elhagynak téged, amikor elviszlek, akkor velem maradsz, és én vitatkozni fogok velük, és ők elmennek, és nem válok ismertté előttük.
23 Abban az időben József megparancsolta udvarmesterének, hogy töltse meg zsákjaikat élelemmel, tegye mindegyikük pénzét a zsákjába, a poharat pedig Benjámin zsákjába, és adjon nekik útravalót. Így is tettek velük.
24 És másnap korán reggel felkeltek a férfiak, és megrakodták szamaraikat gabonájukkal, és elindultak Benjáminnal, és Kánaán földjére mentek testvérükkel, Benjáminnal.
25 Még nem jutottak messzire Egyiptomból, amikor József megparancsolta háza gondviselőjének: Kelj fel, üldözd ezeket az embereket, mielőtt messzire jutnak Egyiptomból, és mondd nekik: Miért loptátok el uram poharát?
26 József szolgája pedig felkelt, odament hozzájuk, és elmondta nekik József minden szavát; és amikor ezt hallották, igen haragra gerjedtek, és ezt mondták: Akinél megtalálják urad poharát, az meghal, és mi is rabszolgák leszünk.
27 És siettek, és minden ember lehozta a zsákját a szamaráról, és belenéztek a zsákjaikba, és a pohár megtaláltatott Benjámin zsákjában, és mindannyian megszaggatták ruháikat, és visszatértek a városba, és verték Benjámint az úton, folyamatosan verve őt, amíg be nem ért a városba, és megálltak József előtt.
28 Akkor felgerjedt Júda haragja, és ezt mondta: Ez az ember csak azért hozott vissza engem, hogy elpusztítsam Egyiptomot ma!
29 És a férfiak József házához értek, és megtalálták Józsefet a trónján ülve, és a hatalmas férfiakat mind jobbról és balról állva.
30 József ezt mondta nekik: Mit cselekedtetek, hogy elvittétek ezüstpoharamat és elmentetek? Tudom, hogy azért vettétek el a poharamat, hogy megtudjátok, melyik földrészen van a testvéretek.
31 Júda pedig monda: Mit mondjunk a mi urunknak, mit beszéljünk, és mivel igazoljuk magunkat? Isten ma megtalálta minden szolgádnak bűnét, azért cselekedte ezt ma velünk.
32 József pedig felkelt, megragadta Benjámint, és erőszakkal elragadta őt testvéreitől. Bement a házba, bezárta előttük az ajtót, és megparancsolta József háza felügyelőjének, hogy ezt mondja nekik: Így szól a király: Menjetek békével atyátokhoz! Íme, elvittem azt az embert, akinek a kezében megtalálták a poharamat.

54. FEJEZET

1 Amikor Júda látta József bánásmódját velük, odament hozzá, betörte az ajtót, és testvéreivel József elé ment.
2 Júda pedig monda Józsefnek: Ne legyen ez kellemetlen az én uramnak szemében, ha szólhatna kérlek a te szolgád egy szót előtted? József felele néki: Beszélj.
3 És Júda szóla József előtt, és az ő testvérei ott álltak előttük; és Júda monda Józsefnek: Bizonyára, amikor először mentünk a mi urunkhoz élelmet venni, úgy tekintettél ránk, mint az ország kémeire, és eléd hoztuk Benjámint, és te még e mai napig is gúnyt űzöl belőlünk.
4 Most azért hallja meg a király a szavaimat, és küldd el, kérlek, a mi testvérünket, hogy jöjjön velünk apánkhoz, nehogy a te lelked ma elvesszen Egyiptom minden lakójának lelkével együtt.
5 Nem tudod, mit tett két testvérem, Simeon és Lévi Sikem városával és az amoriták hét városával Dina húgunkért, és mit tettek testvérük, Benjámin kedvéért?
6 Én pedig az erőmmel, aki nagyobb és hatalmasabb vagyok mindkettőjüknél, ma rád és a földedre jövök, ha nem vagy hajlandó elküldeni a testvérünket.
7 Nem hallottad-e, mit tett a mi Istenünk, aki minket kiválasztott, a fáraóval Sára, anyánk miatt, akit elvett apánktól, hogy súlyos csapásokkal sújtotta őt és háznépét, hogy mind a mai napig ezt a csodát mesélik egymásnak az egyiptomiak? Ugyanígy tesz veled is a mi Istenünk Benjámin miatt, akit ma elvettél atyjától, és a bajok miatt, amelyeket ma ránk zúdítasz földeden? Mert megemlékezik a mi Istenünk Ábrahámmal, a mi atyánkkal kötött szövetségéről, és veszedelmet hoz rád, mert ma megszomorítottad apánk lelkét.
8 Most azért halld meg szavaimat, amelyeket ma mondtam neked, és küldd el a testvérünket, hogy elmenjen, nehogy te és földed népe kard által haljatok meg, mert ti mindannyian nem győzhettek le engem.
9 József így felelt Júdának: Miért nyitottad ki szélesre a szádat, és miért dicsekszel velünk szemben, mondván: Veled van az erő? Él a fáraó, hogy ha megparancsolom minden vitéz emberemnek, hogy harcoljon veletek, akkor te és ezek a te testvéreid bizony a sárba süllyednétek.
10 Júda pedig monda Józsefnek: Bizony illik, hogy féljetek engem néked és a te népednek; él az ÚR, hogy ha kirántom kardom, addig nem teszem vissza hüvelyébe, amíg még ma meg nem ölöm egész Egyiptomot. Veled kezdem, és a fáraóval, a te uraddal fejezem be.
11 József pedig felelvén, monda néki: Bizony nem csak tiéd az erő; én erősebb és hatalmasabb vagyok nálad; bizony, ha kirántod kardodat, a nyakadhoz és minden testvéred nyakához sújtok vele.
12 Júda pedig monda néki: Ha ma kinyitom ellened a számat, elnyellek téged, eltöröllek a föld színéről, és még ma elveszel országodból. József pedig monda: Ha kinyitod a szádat, van hatalmam és erőm becsukni a szádat egy kővel, míg egy szót sem tudsz majd kimondani; nézd, mennyi kő van előttünk? Foghatok egy követ, betehetem a szádba, és összetörhetem az állkapcsodat.
13 És monda Júda: Isten a tanú közöttünk, hogy eddig nem akartunk harcolni veled, csak add nekünk a testvérünket, és elmegyünk tőled. József pedig felele, és monda: Él a fáraó, hogy ha Kánaán minden királya össze is jönne veletek, akkor sem vennéd el őt a kezemből.
14 Most pedig menj atyádhoz, és a bátyád lesz nálam rabszolga, mert kirabolta a király házát. Júda pedig monda: Mi közöd hozzá a király jó híréhez? Bizonyára a király ezüstöt és aranyat küld szét házából az egész országba ajándékként vagy kiadásként, te pedig még mindig a

poharadról beszélsz, amelyet a mi bátyánk zsákjába tettél, és azt mondod, hogy ellopta tőled?
15 Isten mentsen attól, hogy testvérünk, Benjámin, vagy Ábrahám magvából bárki ilyet tegyen, hogy lopjon tőled, vagy bárki mástól, legyen az király, herceg vagy bármely ember!
16 Most azért hagyd abba ezt a vádaskodást, hogy ne hallja az egész föld a szavaidat, melyeket mondasz: Egy kevés ezüstért perbe szállt Egyiptom királya ezekkel az emberekkel, vádat emelt ellenük, és testvérüket rabszolgává tette.
17 József így felelt: Vedd magadhoz ezt a poharat, menj el tőlem, és hagyd testvéredet rabszolgának, mert a tolvaj ítélete az, hogy rabszolga legyen.
18 Júda pedig monda: Miért nem szégyelled a beszédedet, hogy elhagyod testvérünket, és elvedd a poharadat? Bizonyára odaadod nekünk a poharadat, vagy akár ezerszer annyit, akkor sem hagyjuk el testvérünket azért az ezüstért, amennyi bárki kezében találtatik, hogy ne haljunk meg miatta.
19 József így felelt: Miért hagytad el testvéredet, és miért adtad el húsz ezüstpénzért mind a mai napig? Miért nem teszed hát ugyanezt ezzel a testvéreddel is?
20 Júda pedig monda: Az Úr a tanú köztem és közted, hogy nem kívánjuk a te harcaidat; add hát nekünk a mi testvérünket, és veszekedés nélkül elmegyünk tőled.
21 József így felelt: Ha az ország minden királya összegyűlne is, akkor sem tudnák elragadni a testvéreteket a kezemből. Júda pedig ezt mondta: Mit mondjunk apánknak, ha látja, hogy a testvérünk nem jön velünk, és bánkódik miatta?
22 József így felelt: Ezt kell mondanod apádnak: Elment a kötél a vödör után.
23 Júda pedig monda: Bizonyára király vagy te, miért beszélsz ilyeneket, miért ítélsz hamisan? Jaj annak a királynak, aki olyan, mint te!
24 József így felelt: Nincs hamis ítélet abban a beszédben, amelyet testvéretek, József miatt szóltam, hiszen mindannyian eladtátok őt a midiánitáknak húsz ezüstpénzért, és mindannyian tagadtátok apátoktól, és azt mondtátok neki: Egy gonosz vadállat ette meg, Józsefet széttépték.
25 Júda pedig monda: Íme, Sém tüze ég a szívemben, mostantól tűzzel égetem meg egész földeteket. József pedig felele, és monda: Bizonyára a te sógornőd, Támár, aki megölte a fiaidat, oltotta el Sikem tüzét.
26 Júda pedig monda: Ha kitépek egyetlen hajszálat is a testemből, betöltöm egész Egyiptomot annak vérével.
27 József így felelt: Szokásod szerint úgy teszel, ahogy a testvéreddel tetted, akit eladtál. A ruháját vérbe mártottad, és elvitted apádnak, hogy azt mondhassa: egy gonosz vadállat falta fel, és itt van a vére.
28 És amikor Júda ezt meghallotta, rendkívül haragra gerjedt, és haragja lángra lobbant benne, és ott előtte egy kő volt, amelynek súlya körülbelül négyszáz sékel volt, és Júda haragja fellobbant, és egyik kezébe fogta a követ, és az ég felé hajította, bal kezével pedig megragadta.
29 És azután a lába alá helyezte, és teljes erejéből ráült, és a kő porrá változott Júda ereje miatt.
30 József pedig látta Júda tettét, és nagyon megijedt, de megparancsolta fiának, Manassának, és az is egy másik kővel úgy cselekedett, mint Júda tette. Júda pedig ezt mondta testvéreinek: Senki se mondja közületek, hogy ez az ember egyiptomi, hanem azért, mert ezt tette, atyánk családjából való.
31 József ezt mondta: „Nemcsak nektek adatott az erő, hiszen mi is erős emberek vagyunk, miért kérkednétek mindnyájunkkal szemben?” Júda ezt mondta Józsefnek: „Küldd el, kérlek, a testvérünket, és ne pusztítsd el ma országodat!”
32 József így felelt nekik: Menjetek, mondjátok meg apátoknak, hogy egy gonosz vadállat ette meg őt, ahogyan testvéretekről, Józsefről is mondtátok.
33 Júda pedig szóla a testvérének, Naftalinak, és monda néki: Siess, menj el, számláld meg Egyiptom minden utcáját, és gyere el, és add nékem hírt! Simeon pedig monda néki: Ne legyen ez néked gondod; most felmegyek a hegyre, és veszek a hegyről egy nagy követ, és ledöntöm vele mindenit Egyiptomban, és megölök mindenkit, aki benne van.
34 József hallotta mindazokat a szavakat, amelyeket testvérei előtte mondtak, de nem tudták, hogy József érti őket, mert azt hitték, hogy nem tud héberül beszélni.
35 József pedig nagyon megijedt testvérei szavaitól, hogy elpusztítják Egyiptomot, ezért megparancsolta fiának, Manassénak, mondván: Menj, siess, és gyűjtsd össze hozzám Egyiptom minden lakóját és az összes vitéz férfit, és jöjjenek hozzám most lóháton és gyalog, mindenféle hangszerrel. Manassé pedig elment, és úgy tett.
36 Naftali pedig elment, ahogyan Júda megparancsolta neki, mert Naftali könnyű lábú volt, mint a gyors szarvasok, és a kalászokon ment, és azok nem törtek meg alatta.
37 És elment, és megszámlálta Egyiptom minden utcáját, és tizenkettőnek találta őket, és sietve odament, és tudtára adta Júdának, és Júda ezt mondta testvéreinek: Siessetek, és mindenki tegye kardját a derekára, és mi bevonulunk Egyiptomba, és mindnyájukat leverjük, és senki sem marad életben.
38 Júda pedig ezt mondta: Íme, én három utcát pusztítok el erőmmel, ti pedig egy-egy utcát pusztítsatok el. És amikor Júda ezeket a dolgokat mondta, íme, Egyiptom lakói és minden erős férfi eljött hozzájuk mindenféle hangszerrel és hangos kiáltással.
39 Számuk ötszáz lovas és tízezer gyalogos volt, valamint négyszáz olyan ember, aki kard és lándzsa nélkül, csak kézzel és erejével tudott harcolni.
40 És eljöttek a hatalmas férfiak mind nagy viharral és kiáltással, és körülvették Jákob fiait, és megrémítették őket, és a föld megremegett kiáltásuk hangjától.
41 És amikor Jákob fiai meglátták ezeket a csapatokat, nagyon féltek az életükért, és József ezt tette, hogy megfélemlítse Jákob fiait, és megnyugodjanak.
42 Júda pedig, látván, hogy testvérei közül néhányan megrémülnek, monda nékik: Miért féltek, mikor Isten kegyelme velünk van? És amikor Júda látta, hogy Egyiptom egész népe József parancsára körülvette őket, hogy megfélemlítse őket, csak József parancsolta meg nekik, mondván: Ne érintsétek meg őket!
43 Júda ekkor sietve kirántotta kardját, hangos és keserű kiáltást hallatott, lesújtott kardjával, a földre ugrott, és továbbra is kiabált az egész nép ellen.

44 És amikor ezt tette, az Úr rettegéssel töltötte el Júdát és testvéreit a vitéz férfiakkal és az egész néppel, amely körülöttük volt.
45 És mindnyájan elmenekültek a kiáltás hangjára, és megrémültek, és egymásra estek, és sokan meghaltak közülük esés közben, és mindnyájan elmenekültek Júda és testvérei elől, és József elől.
46 És amíg menekültek, Júda és testvérei üldözőbe vették őket a fáraó házáig, és mindannyian megmenekültek, és Júda ismét József elé ült, és úgy ordított rá, mint egy oroszlán, és hatalmas, rettenetes sikolyt hallatott.
47 És a sikoly távolról hallatszott, és Szukkót minden lakója hallotta, és egész Egyiptom megremegett a sikoly hangjától, és Egyiptom és Gósen földjének falai is leomlottak a föld rengésétől, és a fáraó is leesett trónjáról a földre, és Egyiptom és Gósen összes terhes asszonya is elvetélt, amikor meghallotta a rengés zaját, mert rettenetesen féltek.
48 És a fáraó üzent, mondván: Mi az, ami ma történt Egyiptom földjén? És elmentek és mindent elbeszéltek néki elejétől a végéig, és a fáraó megrémült, csodálkozott és nagyon félt.
49 És fokozódott benne a félelem, amikor mindezeket hallotta, és ezt az üzenetet küldte Józsefnek: Te hoztad ide a hébereket, hogy elpusztítsd egész Egyiptomot; mit teszel ezzel a tolvaj rabszolgával? Bocsásd el, hadd menjen el testvéreivel, és ne hagyd, hogy elvesszünk az ő gonoszságuk miatt, mi, ti és egész Egyiptom.
50 És ha nem akarod ezt megtenni, vesd el magadtól minden értékes holmimat, és menj velük az ő földjükre, ha kedved tartja, mert ma elpusztítják egész országomat, és megölik egész népemet; még Egyiptom összes asszonya is elvetélt a sikolyaikkal; nézd, mit tettek pusztán a kiabálásukkal és beszédükkel, sőt, ha karddal harcolnak, elpusztítják a földet; most tehát válaszd, amit akarsz, engem vagy a héberek, Egyiptomot vagy a héberek földjét.
51 És elmentek és elmondták Józsefnek a fáraó minden szavát, amit róla mondott, és József nagyon megijedt a fáraó szavaitól, és Júda és testvérei még mindig felháborodva és dühösen álltak József előtt, és Jákob minden fia úgy ordított Józsefre, mint a tenger és hullámainak zúgása.
52 József pedig nagyon félt testvéreitől és a fáraótól, és ürügyet keresett, hogy felfedje magát testvérei előtt, nehogy elpusztítsák egész Egyiptomot.
53 József pedig parancsot adott fiának, Manassénak, és Manassé elment, és Júdához közeledett, és a vállára tette a kezét, és Júda haragja lecsillapodott.
54 Júda pedig monda atyjafiainak: Senki se mondja közületek, hogy ez egyiptomi ifjú dolga, mert ez az én atyám házának a munkája.
55 József pedig látván és tudván, hogy Júda haragja lecsillapodott, odalépett, hogy szelíd nyelven szóljon Júdához.
56 József pedig monda Júdának: Bizony igazat szólsz, és ma bebizonyítottad az erőddel kapcsolatos állításaidat, és Istened, aki gyönyörködik benned, gyarapítsa jólétedet; de mondd meg nekem őszintén, miért perelsz velem a fiú miatt, hiszen egyikük sem szólt nekem egy szót sem róla.
57 Júda így felelt Józsefnek: Bizonyára tudod, hogy én voltam a fiúért őrző az apjánál, mondván: Ha nem hozom el őt hozzá, örökre én leszek a bűnös.
58 Ezért közeledtem hozzád minden testvérem közül, mert láttam, hogy nem akartad megengedni, hogy elmenjen tőled; most tehát hadd találjak kegyelmet szemedben, hogy elküldd őt velünk, és íme, én helyettesítőként maradok helyette, hogy szolgáljak téged, bármiben is kívánod, mert bárhová küldesz engem, nagy energiával foglak szolgálni téged.
59 Küldj engem most egy hatalmas királyhoz, aki fellázadt ellened, és megtudod, mit teszek vele és az országával; ha lovassága és gyalogsága, vagy rendkívül erős népe is van, mind megölöm őket, és a király fejét eléd hozom.
60 Nem tudod, vagy nem hallottad, hogy Ábrahám atyánk és szolgája, Eliezer egyetlen éjszaka alatt legyőzték Elám összes királyát seregükkel együtt, és egyet sem hagytak életben? És attól a naptól fogva atyánk ereje örökségül adatott nekünk és utódainknak mindörökké.
61 József pedig felelvén, monda: Igazat szólsz, és nincs hazugság a szádban, mert azt is megmondták nekünk, hogy a hébereknek hatalmuk van, és hogy az Úr, az ő Istenük nagyon gyönyörködik bennük, és ki állhat meg hát előttük?
62 Azonban ezzel a feltétellel küldöm el a testvéreteket, ha elém hozod a testvérét, anyjának fiát, akiről azt mondtad, hogy tőletek ment le Egyiptomba; és ha majd elhozod hozzám a testvérét, én veszem el őt helyette, mert senki sem volt közületek kezében atyátok mellett. És ha majd hozzám jön, akkor elküldöm veletek a testvérét, akiért kezében voltatok.
63 Júda haragja felgerjedt József ellen, amikor ezt mondta, és vér szökött a szemébe, és ezt mondta testvéreinek: Hogyan keresi ez az ember ma a saját vesztét és egész Egyiptom vesztét?
64 Simeon így felelt Józsefnek: Nemde megmondtuk neked először, hogy nem tudjuk, hová ment, és hogy él-e vagy halott? Miért beszél uram így?
65 József pedig Júda arcát nézve látta, hogy haragja kezd felgerjedni, amikor így szólt hozzá: Hozd ide hozzám a másik testvéredet e testvér helyett!
66 József pedig monda a testvéreinek: Bizonyára azt mondtátok, hogy a testvéretek vagy meghalt, vagy elveszett? Ha ma előhívnám, és elétek jönne, vajon őt adnátok nekem a testvére helyett?
67 József pedig elkezdte beszélni és kiáltani: József, József, jöjj ma elém, jelenj meg testvéreidnek, és ülj eléjük!
68 Amikor József ezt elmondta előttük, külön-külön néztek, hogy lássák, honnan fog eléjük érkezni József.
69 József pedig megfigyelte minden tettüket, és ezt mondta nekik: Miért nézegettek ide-oda? Én vagyok József, akit eladtatok Egyiptomba. Ne bánkódjatok tehát, hogy eladtatok engem, mert az éhínség idején támaszul küldött engem Isten előttetek.
70 Testvérei pedig megrémültek tőle, amikor hallották József szavait, Júda pedig igen megrémült miatta.
71 És amikor Benjámin meghallotta József szavait, ő ott volt előttük a ház belsejében, és Benjámin odafutott Józsefhez, a testvéréhez, átölelte és a nyakába borult, és sírtak.

72 És amikor József testvérei látták, hogy Benjámin a testvére nyakába borult és vele sírt, ők is Józsefre borultak, megölelték, és nagy sírást hullattak Józseffel.
73 És hangzott József házában, hogy ők József testvérei, és ez nagyon tetszett a fáraónak, mert félt tőlük, hogy elpusztítják Egyiptomot.
74 És a fáraó elküldte szolgáit Józsefhez, hogy üdvözöljék őt testvérei miatt, akik hozzá jöttek, és az Egyiptomban lévő seregek és csapatok minden parancsnoka eljött, hogy örüljön Józseffel, és egész Egyiptom nagyon örült József testvéreinek.
75 És elküldte a fáraó szolgáit Józsefhez, mondván: Mondd meg a testvéreidnek, hogy hozzák el mindazt, amijük van, és jöjjenek hozzám, és én elhelyezem őket Egyiptom földjének legjobb részében; és úgy is tettek.
76 És József megparancsolta háza fölé rendelt úrnak, hogy hozzon ki ajándékokat és ruhákat testvéreinek, és ő sok ruhát, királyi palástot és sok ajándékot hozott ki nekik, és József elosztotta azokat testvérei között.
77 És adott minden testvérének egy váltás arany és ezüst ruhát, és háromszáz ezüstpénzt, és József megparancsolta nekik, hogy öltözzenek fel ezekbe a ruhákba, és vigyék őket a fáraó elé.
78 A fáraó látta, hogy József testvérei mind derék és szép arcú férfiak, és nagyon örült.
79 És azután kimentek a fáraó színe elől, hogy Kánaán földjére menjenek apjukhoz, és testvérük, Benjámin is velük volt.
80 József pedig felkelt, és adott nekik tizenegy szekeret a fáraótól, József pedig nekik adta a saját szekerét is, amelyen Egyiptomban koronázásának napján utazott, hogy apját Egyiptomba vigye; József pedig minden testvére gyermekének küldött ruhákat számuk szerint, és száz ezüstöt mindegyiküknek, és testvérei feleségeinek is küldött ruhákat a király feleségeinek ruháiból, és elküldte őket.
81 És adott minden testvérének tíz férfit, hogy menjenek velük Kánaán földjére, hogy szolgáljanak nekik, hogy szolgálják gyermekeiket és mindazt, amijük hozzájuk tartozik, amikor Egyiptomba jönnek.
82 József pedig tíz öltöző ruhát küldött testvére, Benjámin által tíz fiának, egy réteggel többet, mint Jákob fiai közül való többiek.
83 És küldött mindegyiküknek ötven ezüstöt és tíz szekeret a fáraó számlájára, és küldött apjának tíz szamarat, megrakva Egyiptom minden fényűzésével, és tíz nőstény szamarat, megrakva gabonával, kenyérrel és élelemmel apjának, és mindazoknak, akik vele voltak, útravalóul.
84 És küldött Dinának, a húgának ezüst és arany ruhákat, tömjént és mirhát, aloe-t és nagy mennyiségű női ékszert, és ugyanezt küldte a fáraó feleségeitől Benjámin feleségeinek is.
85 És adott minden testvérének, sőt feleségeiknek is, mindenféle ónixkövet és bdelliumot, és Egyiptom nagy népe között minden értékes dologból semmi sem maradt meg, csak amit József küldött apja házának.
86 És elküldte testvéreit, és ők elmentek, és elküldte velük testvérét, Benjámint is.
87 József pedig kiment velük, hogy elkísérje őket az úton Egyiptom határáig, és megparancsolta nekik apja és háznépe felől, hogy jöjjenek Egyiptomba.
88 És monda nékik: Ne veszekedjetek az úton, mert az Úrtól vala ez a dolog, hogy megmentse a sok népet az éhínségtől, mivel még öt esztendeig tartó éhínség lesz az országban.
89 És megparancsolta nekik, mondván: Amikor Kánaán földjére értek, ne siessetek hirtelen apám elé ebben a dologban, hanem cselekedjetek bölcsen.
90 József pedig abbahagyta a parancsolást, megfordult és visszatért Egyiptomba, Jákob fiai pedig örömmel és vidámsággal mentek Kánaán földjére apjukhoz, Jákobhoz.
91 És megérkeztek az ország határához, és ezt mondták egymásnak: Mit tegyünk ebben az ügyben apánk előtt? Mert ha hirtelen elmegyünk hozzá, és elmondjuk neki a dolgot, nagyon megijed a szavainkon, és nem fog hinni nekünk.
92 És mentek tovább, míg közel nem értek a házaikhoz, és megtalálták Szerákot, Áser lányát, aki kiment eléjük; a leányzó pedig igen jó és okos volt, és tudott hárfán játszani.
93 És szólították őt, és eléjük ment, és megcsókolta őket, és fogták, és adtak neki egy hárfát, mondván: Menj most apánk elé, és ülj elé, és üsd meg a hárfát, és mondd ezeket a szavakat.
94 És megparancsolták neki, hogy menjen haza, és fogta a hárfát, és sietve eléjük ment, és odament és leült Jákob mellé.
95 És szépen játszott, énekelt, és édes szavaival ezt mondta: József, az én nagybátyám él, és uralkodik egész Egyiptom földjén, és nem halt meg.
96 És ő tovább ismételgette és mondogatta ezeket a szavakat, és Jákob hallotta a szavait, és azok tetszettek neki.
97 Hallgatta, ahogy az asszony kétszer-háromszor is elismételte őket, és öröm szállt Jákob szívébe szavainak édességétől, és Isten lelke volt rajta, és tudta, hogy minden szava igaz.
98 És Jákob megáldotta Szerákot, amikor ezeket a szavakat mondta előtte, és ezt mondta neki: Leányom, a halál soha ne diadalmaskodjon feletted, mert fellendítetted a lelkemet; csak még úgy beszélj előttem, ahogy szóltál, mert minden szavaiddal megörvendeztettél engem.
99 És tovább énekelte ezeket a szavakat, és Jákob hallgatta, és tetszett neki, és örvendezett, és Isten lelke volt rajta.
100 Még beszélt vele, amikor íme, fiai megérkeztek hozzá lovakkal, szekerekkel és királyi ruhákkal, előttük pedig szolgák futottak.
101 Jákob pedig felkelt, hogy találkozzon velük, és látta fiait királyi ruhákba öltözve, és látta mindazokat a kincseket, amelyeket József küldött nekik.
102 És mondták neki: Értesítsd, hogy a mi testvérünk, József él, és ő uralkodik egész Egyiptom földjén, és ő az, aki beszélt velünk, ahogyan megmondtuk neked.
103 És Jákob hallotta fiainak minden szavát, és szíve hevesen verte a szavaikat, mert nem tudott hinni nekik, amíg nem látta mindazt, amit József adott nekik, és amit küldött neki, és mindazokat a jeleket, amelyeket József mondott nekik.
104 És kinyitották előtte, és megmutatták neki mindazt, amit József küldött, mindegyiknek odaadták, amit József küldött neki, és tudta, hogy igazat mondtak, és rendkívül örült fiának hírének.
105 Jákob ezt mondta: Elég nekem, hogy a fiam, József, él, elmegyek és meglátogatom őt, mielőtt meghalok.

106 Fiai pedig elbeszélték néki mindazt, ami velük történt, és Jákob azt mondta: Lemegyek Egyiptomba, hogy meglátogassam a fiamat és az ő magvait.
107 Jákob felkelt, magára öltötte a ruhákat, amelyeket József küldött neki, megmosdott és megborotválta a haját, majd feltette a fejére a turbánt, amelyet József küldött neki.
108 Jákob háznépének minden népe és feleségeik felöltötték azokat a ruhákat, amelyeket József küldött nekik, és nagyon örültek Józsefnek, hogy még él, és hogy uralkodik Egyiptomban,
109 És Kánaán minden lakója hallotta ezt a dolgot, és eljöttek, és nagyon örültek Jákóbbal, hogy még él.
110 És Jákob három napig lakomát készített nekik, és Kánaán minden királya és az ország nemesei ettek, ittak és örvendeztek Jákob házában.

55. FEJEZET

1 És lőn ezután, hogy Jákob monda: Elmegyek és meglátom a fiamat Egyiptomban, és akkor visszatérek Kánaán földjére, amelyről Isten szólt Ábrahámnak, mert nem hagyhatom el szülőhelyem földjét.
2 Íme, így szólt hozzá az Úr igéje: Menj le Egyiptomba egész házad népével, és maradj ott! Ne félj lemenni Egyiptomba, mert nagy néppé teszlek ott téged!
3 Jákób pedig monda magában: Elmegyek és megnézem a fiamat, hogy vajon megvan-e még az ő Istenének félelme az ő szívében Egyiptom minden lakója között.
4 És monda az Úr Jákóbnak: Ne félj József miatt, mert még mindig megtartja feddhetetlenségét, hogy engem szolgáljon, ahogy jónak látod; és Jákób igen örült a fiának.
5 Abban az időben Jákob megparancsolta fiainak és háznépének, hogy menjenek Egyiptomba az Úr hozzá intézett szava szerint. Jákob pedig felkelt fiaival és egész háznépével, és kiment Kánaán földjéről, Beérsebából, örömmel és vidám szívvel, és elmentek Egyiptom földjére.
6 És lőn, amikor Egyiptom közelébe értek, Jákob elküldte Júdát maga előtt Józsefhez, hogy megmutassa neki a helyzetet Egyiptomban, és Júda apja szavára cselekedett, sietett és futott, és Józsefhez ment, és kijelöltek nekik egy helyet Gósen földjén az egész háznépének, és Júda visszatért, és az úton ment apjához.
7 József pedig befogta a szekeret, és összegyűjtötte minden erős emberét, szolgáit és Egyiptom minden tisztviselőjét, hogy elébe menjenek apjának, Jákóbnak, és kihirdették József parancsát Egyiptomban, mondván: Mindaz, aki nem megy Jákób elé, meghal.
8 Másnap József kivonult egész Egyiptommal, egy nagy és hatalmas sereggel, mindannyian finom lenvászon és bíbor ruhákba öltözve, ezüst és arany szerszámokkal és harci felszerelésekkel.
9 És mindnyájan Jákób elé mentek mindenféle hangszerrel, dobokkal és tamburinokkal, mirhát és aloét szórva az egész útra, és mindnyájan így mentek, és a föld megremegett a kiáltásuktól.
10 És Egyiptom asszonyai mind felmentek Egyiptom tetejére és a falakra, hogy találkozzanak Jákobbal, és József fején ott volt a fáraó királyi koronája, mert a fáraó küldte neki, hogy felvegye, amikor apja elé megy.
11 És amikor József ötven könyöknyire megközelítette apját, leszállt a szekérről, és apja felé indult. Amikor Egyiptom minden tisztviselője és nemese látta, hogy József gyalog ment apja felé, ők is leszálltak, és gyalog indultak Jákob felé.
12 És amikor Jákob József táborához közeledett, Jákob meglátta a tábort, amely Józseffel közeledett felé, és ez tetszett neki, és Jákob elámult rajta.
13 És Jákób ezt kérdezte Júdától: Ki az a férfi, akit az egyiptomi táborban látok királyi ruhába öltözve, nagyon vörös ruhában és királyi koronával a fején, aki leszállt szekeréről és felénk jön? Júda pedig így válaszolt apjának: A te fiad, József király. Jákób pedig örvendezett fia dicsőségének láttán.
14 József pedig közel lépett apjához, és meghajolt előtte, és a tábor minden embere vele együtt földig hajolt Jákob előtt.
15 És íme, Jákob odafutott és sietett a fiához, Józsefhez, a nyakába borult és megcsókolta őt, és sírtak; József is átölelte apját és megcsókolta őt, és sírtak, és Egyiptom egész népe velük sírt.
16 Jákób ezt mondta Józsefnek: Most már boldogan halok meg, miután meglátom arcodat, hogy még élsz és dicsőségesen vagy.
17 Jákob fiai, feleségeik, gyermekeik és szolgáik, és Jákob egész háznépe igen sírt Józseffel, megcsókolták őt és nagyon sírtak vele.
18 József és egész népe ezután hazatért Egyiptomba, Jákob pedig fiaival és háznépének minden gyermekével együtt Józseffel Egyiptomba ment, és József Egyiptom legjobb részén, Gósen földjén helyezte el őket.
19 József pedig monda atyjának és testvéreinek: Felmegyek, és jelentem a fáraónak, mondván: Testvéreim, atyám háznépe és minden, amijük van, eljöttek hozzám, és íme, Gósen földjén vannak.
20 József így is tett, elvette testvérei közül Rúbent, Izsakárt, Zebulont és testvérét, Benjámint, és a fáraó elé állította őket.
21 József pedig szóla a fáraónak, mondván: Testvéreim és atyám háznépe és minden, amijük van, juhaikkal és barmaikkal együtt eljöttek hozzám Kánaán földjéről, hogy Egyiptomban tartózkodjanak, mert súlyos éhség volt rajtuk.
22 A fáraó ezt mondta Józsefnek: Helyezd el atyádat és testvéreidet az ország legjobb részében, ne tagadd meg tőlük semmi jót, és add nekik az ország zsírját enni.
23 József így felelt: Íme, Gósen földjére helyeztem őket, mivel pásztorok ők, maradjanak tehát Gósenben, hogy legeltessék nyájaikat az egyiptomiakon kívül.
24 És monda a fáraó Józsefnek: Tégyél a te atyádfiaival mindent, amit mondanak néked; és a Jákób fiai meghajoltak a fáraó előtt, és békében elmentek tőle; József pedig ezután elvitte apját a fáraó elé.
25 Jákob pedig bement, és meghajolt a fáraó előtt, és Jákob megáldotta a fáraót, majd kiment; és Jákob, minden fia és egész háznépe Gósen földjén lakott.
26 Jákob életének százharmincadik évében, a második évben József gondoskodott atyjáról, testvéreiről és egész apja háznépéről, gyermekeik szerint elegendő kenyérrel az éhínség minden napján; semmiben sem szenvedtek hiányt.
27 József pedig nekik adta az egész föld legjavát; Egyiptom legjava volt az övék József minden idejében; József ruhákat és felsőruhákat is adott nekik és apja egész háznépének évről évre; és Jákob fiai biztonságban laktak Egyiptomban testvérük minden idejében.

28 És Jákob mindig József asztalánál evett, Jákob és fiai nem hagyták el József asztalát sem nappal, sem éjjel, azon kívül, amit Jákob gyermekei elfogyasztottak az ő házaikban.
29 És egész Egyiptom evett kenyeret József házából az éhínség napjaiban, mert az egyiptomiak mind eladták mindazt, amijük volt az éhínség miatt.
30. És József megvásárolta Egyiptom minden földjét és mezőjét kenyérért a fáraó számlájára, és József ellátta egész Egyiptomot kenyérrel az éhínség minden napján, és József összegyűjtötte az összes ezüstöt és aranyat, ami a gabonáért érkezett hozzá, amit az egész országban vásároltak, és sok aranyat és ezüstöt gyűjtött össze, a hatalmas mennyiségű ónixkő, bdellium és értékes ruhadarabok mellett, amelyeket Józsefnek hoztak az ország minden részéről, amikor elfogyott a pénzük.
31 József pedig fogta az összes ezüstöt és aranyat, ami a kezébe került, mintegy hetvenkét talentum aranyat és ezüstöt, valamint ónixkövet és bdelliumot nagy mennyiségben. József elment, és elrejtette azokat négy részben; egy részt a Vörös-tenger melletti pusztában rejtett el, egy másik részt a Perát folyó mellett, a harmadik és negyedik részt pedig a Perzsia és Média pusztájával szemben lévő sivatagban rejtette el.
32 És fogott egy részt a megmaradt aranyból és ezüstből, és odaadta minden testvérének, apja egész háznépének és apja háznépének minden asszonyának, a többit pedig elvitte a fáraó házába, mintegy húsz talentum aranyat és ezüstöt.
33 József pedig odaadta a fáraónak mindazt az aranyat és ezüstöt, ami megmaradt, és a fáraó elhelyezte azt a kincstárban, és az éhínség napjai megszűntek azután az országban, és vetettek és arattak az egész országban, és évről évre megkapták a szokásos mennyiségüket; semmiben sem szenvedtek hiányt.
34 József pedig biztonságban lakott Egyiptomban, és az egész föld az ő tanácsa alatt állt, és apja és minden testvére Gósen földjén lakott, és birtokba vette azt.
35 József pedig igen öreg volt, előrehaladott korú, és két fia, Efraim és Manassé, állandóan Jákob házában maradt, Jákob fiainak gyermekeivel, testvéreikkel együtt, hogy tanulják az Úr útjait és törvényét.
36 Jákób és fiai Egyiptom földjén, Gósen földjén laktak, birtokba vették azt, szaporodtak és sokasodtak rajta.

56. FEJEZET

1 Jákób tizenhét évig élt Egyiptom földjén, és Jákób napjai, azaz életének évei száznegyvenhét esztendőt tettek ki.
2 Abban az időben Jákobot megtámadta az a betegség, amelybe belehalt, és elküldött, és hívatta fiát, Józsefet Egyiptomból. József, a fia, megérkezett Egyiptomból, és József megérkezett apjához.
3 Jákob pedig monda Józsefnek és fiainak: Íme, én meghalok, és a ti atyáitok Istene meglátogat titeket, és visszahoz titeket arra a földre, amelyről megesküdött az Úr, hogy nektek és utánatok gyermekeiteknek adja. Most azért, ha meghalok, temessetek el engem Makpelában, Hebronban, Kánaán földjén, atyáim mellé,
4 És megeskettette Jákób fiait, hogy Makpelában, Hebronban temetik el, és fiai megesküdtek neki erről a dologról.
5 És megparancsolta nekik, mondván: Szolgáljátok az Urat, a ti Isteneteket, mert aki megszabadította atyáitokat, titeket is megszabadít minden nyomorúságból.
6 És Jákob azt mondta: Hívjátok ide minden gyermeketeket! És eljöttek Jákob fiainak minden gyermekei, és leültek elé. Jákob megáldotta őket, és ezt mondta nekik: Atyáitok Istene, az Úr, adjon nektek ezerszeresen, és áldjon meg titeket, és adja nektek Ábrahám, atyátok áldását! És Jákob fiainak minden gyermeke kiment azon a napon, miután megáldotta őket.
7 És másnap Jákob ismét hívatta fiait, és mindannyian összegyűltek, és odamentek hozzá, és leültek elé. Jákob pedig azon a napon megáldotta fiait halála előtt, mindegyiküket a maga áldása szerint áldotta meg; íme, meg van írva az Úr törvénykönyvében, amely Izraelre vonatkozik.
8 Jákób pedig monda Júdának: Tudom fiam, hogy erős vitéz vagy a te atyádfiai között; uralkodjál felettük, és a te fiaid uralkodni fognak az ő fiaik felett mindörökké.
9 Csak tanítsd meg fiaidat az íjra és a harc minden fegyverére, hogy harcolhassanak testvérük csatáiban, aki uralkodni fog ellenségei felett.
10 És Jákób ismét megparancsolta fiainak azon a napon, mondván: Íme, ma népemhez takaríttatok; vigyetek fel engem Egyiptomból, és temessetek el a makpélai barlangban, ahogyan megparancsoltam nektek.
11 De vigyázzatok, kérlek, hogy fiaitok közül senki se vigyen el engem, csak ti magatok. Így tegyetek velem, amikor elviszétek a testemet, hogy Kánaán földjére menjetek, és ott eltemethessetek.
12 Júda, Issakár és Zebulon viszi majd koporsómat keletről, Rúben, Simeon és Gád délről, Efraim, Manassé és Benjámin nyugatról, Dán, Áser és Naftali pedig északról.
13 Ne Lévi vigye veled, mert ő és fiai fogják vinni az Úr szövetségének ládáját az izraelitákkal a táborban. József, az én fiam se vigye, mert mint királynak, olyan legyen a dicsősége; hanem Efraim és Manassé legyen a helyükön.
14 Így cselekedj velem, amikor elviszel: semmit se hanyagolj el abból, amit parancsolok neked; és ha ezt teszed velem, akkor az ÚR jóindulattal fog emlékezni rád és gyermekeidre utánad mindörökké.
15 Ti pedig, fiaim, tiszteljétek testvéreteket és rokonokat, és parancsoljátok meg gyermekeiteknek és gyermekeitek gyermekeinek, hogy szolgálják az Urat, atyáitok Istenét minden napon.
16 Hogy meghosszabbíthasd napjaidat az országban, te és gyermekeid, és gyermekeid gyermekei mindörökké, ha azt teszitek, ami jó és igaz az Úr, a te Istened szemében, és minden ő útján jártok.
17 Te pedig, fiam, József, bocsásd meg, kérlek, testvéreid bűneit és minden bűnüket, amivel téged sújtottak, mert Isten a te és gyermekeid javára szánta ezt.
18 És ó, fiam, ne hagyd testvéreidet Egyiptom lakóira, se ne sértsd meg az érzéseiket, mert íme, Isten kezébe és a te kezedbe ajánlom őket, hogy megvédd őket az egyiptomiakkal szemben; és Jákob fiai így válaszoltak apjuknak: Ó, atyánk, mindazt, amit parancsoltál nekünk, úgy fogjuk megtenni; csak Isten legyen velünk.
19 Jákób pedig monda az ő fiainak: Így legyen veletek az Isten, ha minden ő útját megtartjátok; ne térjetek el az ő

útjaitól se jobbra, se balra, azt cselekedjétek, ami jó és igaz az ő szemei előtt.
20 Mert tudom, hogy sok és súlyos baj ér majd titeket az utolsó napokban a földön; igen, gyermekeiteket és unokáit, csak szolgáljátok az Urat, és ő megment titeket minden bajtól.
21 És amikor majd követni fogjátok az Istent, hogy szolgáljátok őt, és megtanítjátok gyermekeiteket magatok után, és gyermekeitek gyermekeit is, hogy ismerjék az Urat, akkor az Úr szolgát támaszt nektek és gyermekeiteknek gyermekeitek közül, és az Úr megszabadít titeket az ő keze által minden nyomorúságtól, és kihoz titeket Egyiptomból, és visszahoz titeket atyáitok földjére, hogy biztonságban örököljétek azt.
22 Jákob pedig abbahagyta a fiainak parancsolását, behúzta lábait az ágyba, meghalt, és népéhez takaríttatott.
23 József pedig ráesett apjára, aki felkiáltott és sírt felette, és megcsókolta őt, és keserű hangon felkiáltott, és mondta: Ó, apám, apám!
24 És odamentek a fia feleségei és egész háznépe, és ráborultak Jákóbra, és sírtak felette, és hangosan kiáltoztak Jákób miatt.
25 És Jákob fiai mindnyájan felkeltek, megszaggatták ruháikat, zsákruhát öltöttek derekukra, arcra borultak, és port szórtak fejükre az ég felé.
26 És hírét vették a dolognak Osnath József feleségének, és felkelt, zsákot öltött, és odament minden egyiptomi asszonyával együtt, és gyászolta és sírta Jákobot.
27 És Egyiptom minden népe is, aki ismerte Jákobot, eljött azon a napon, amikor meghallották ezt a dolgot, és egész Egyiptom sok napon át sírt.
28 És Kánaán földjéről is jöttek az asszonyok Egyiptomba, amikor meghallották, hogy Jákob meghalt, és hetven napig siratták őt Egyiptomban.
29 És lőn ezután, hogy József megparancsolta szolgáinak, az orvosoknak, hogy balzsamozzák be apját mirhával, tömjénnel és mindenféle füstölővel és illatszerrel, és az orvosok bebalzsamozták Jákobot, ahogyan József megparancsolta nekik.
30 És Egyiptom egész népe, a vének és Gósen földjének minden lakója sírt és gyászolták Jákobot, és minden fia és háznépének gyermekei sok napon át siratták és gyászolták apjukat, Jákobot.
31 És miután elmúltak a siralom napjai, hetven nap múlva, József ezt mondta a fáraónak: Felmegyek és eltemetem atyámat Kánaán földjén, amire megeskettetett, és akkor visszatérek.
32 És elküldte a fáraó Józsefet, mondván: Menj el, és temesd el atyádat, ahogyan megmondta, és ahogyan megeskettetett téged; József pedig minden testvérével együtt elindult Kánaán földjére, hogy eltemessék atyjukat, Jákóbot, ahogyan megparancsolta nekik.
33 A fáraó megparancsolta, hogy hirdessék ki egész Egyiptomban: „Aki nem megy fel Józseffel és testvéreivel Kánaán földjére, hogy eltemesse Jákóbot, az meghal.”
34 És egész Egyiptom hallotta a fáraó bejelentését, és mindnyájan együtt felkeltek, és a fáraó minden szolgája, házának vénei és Egyiptom földjének minden véne felment Józseffel, és a fáraó minden tisztviselője és nemese felment József szolgáiként, és elmentek, hogy eltemessék Jákobot Kánaán földjén.
35 Jákób fiai pedig vitték a koporsót, amelyen feküdt; mind a szerint cselekedtek vele fiai, ahogyan apjuk parancsolta nekik.
36 A koporsó tiszta aranyból volt, körös-körül ónixkövekkel és bdelliummal volt kirakva; a koporsó fedele pedig aranyból volt fonálokkal összefogva, és rajtuk ónixkövekből és bdelliumból készült horgok voltak.
37 József pedig egy nagy arany koronát tett apja, Jákob fejére, és egy arany jogart adott a kezébe, és körülvették a koporsót, ahogyan az a királyok szokása volt életükben.
38 És Egyiptom minden csapata előtte haladt ebben a felállásban, először a fáraó minden hatalmas embere és József minden hatalmas embere, utánuk pedig Egyiptom többi lakója, és mindannyian karddal voltak felövezve és páncélos ruhákban, és rajtuk voltak a harci kellékek.
39 A sírók és gyászolók mind távol mentek a koporsóval szemben, mentek, sírtak és jajveszékeltek, a többi nép pedig a koporsó után ment.
40 József és háznépe mezítláb és sírva ment a koporsó közelébe, József többi szolgái pedig körülvették; mindegyiken ott volt az ékszere, és mindannyian fel voltak szerelve harci fegyvereikkel.
41 Jákob ötven szolgája pedig a koporsó elé ment, és mirhát, aloét és mindenféle illatosító szert szórtak az útra. Jákob fiai pedig mind, akik a koporsót vitték, az illatosító edényeken jártak, és Jákob szolgái előttük jártak, és illatosító szereket szórtak az útra.
42 József pedig felment nagy táborral, és így tettek minden nap, míg el nem érték Kánaán földjét, és Atád szérűjéhez értek, amely a Jordánon túl volt, és igen nagy és súlyos gyászt tartottak azon a helyen.
43 És Kánaán minden királya hallotta ezt a dolgot, és mindannyian kimentek, mindenki a házából, Kánaán harmincegy királya, és mindannyian eljöttek embereikkel, hogy gyászolják és sírják Jákobot.
44 És mindezek a királyok látták Jákob koporsóját, és íme, József koronája volt rajta, és ők is rátették koronáikat a koporsóra, és koronákkal vették körül.
45 És mindezek a királyok nagy és súlyos gyászt rendeztek azon a helyen Jákob és Egyiptom fiaival Jákob miatt, mert Kánaán minden királya ismerte Jákob és fiainak vitézségét.
46 És eljutott a hír Ézsauhoz, mondván: Jákob meghalt Egyiptomban, és fiai és egész Egyiptom viszik őt Kánaán földjére, hogy eltemessék.
47 És meghallotta ezt Ézsau, amikor a Szeir hegyén lakott, és felkelt fiaival, egész népével és egész háznépével, egy igen nagy néppel, és eljöttek, hogy gyászolják és sírják Jákobot.
48 És lőn, hogy amikor Ézsau megérkezett, gyászolta testvérét, Jákobot, és egész Egyiptom és egész Kánaán ismét felkelt, és nagy gyászt tartott Ézsauval Jákobon azon a helyen.
49 József és testvérei elhozták apjukat, Jákobot arról a helyről, és Hebronba mentek, hogy eltemessék Jákobot atyái mellett a barlangban.
50 És eljutottak Kireát-Arbába, a barlanghoz, és amint jöttek, Ézsau megállt fiaival József és testvérei előtt akadályt képezve a barlangban, mondván: Jákóbot ne temessék el ott, mert az a miénk és apánké.
51 József és testvérei meghallották Ézsau fiainak szavait, és igen haragra gerjedtek. József Ézsauhoz lépett, és ezt

kérdezte: „Mi ez, amit mondtak? Bizonyára apám, Jákob vette meg tőled nagy gazdagságért Izsák halála után, most huszonöt évvel ezelőtt, és Kánaán egész földjét is tőled, fiaidtól és utánad következő magvaidtól vette meg.
52 És Jákób megvette azt fiainak és utána következő magvának örökségül, örökkévalóságul, miért beszélsz ma ilyenekről?
53 Ézsau így felelt: Hazugságot beszélsz és hazugságokat terjesztesz, mert én semmit sem adtam el ezen az egész földön, ami az enyém volt, ahogy mondod, és a testvérem, Jákob sem vett semmit az enyémből ezen a földön.
54 És Ézsau azért mondta ezeket a dolgokat, hogy szavaival megtévessze Józsefet, mert Ézsau tudta, hogy József nem volt jelen azokban a napokban, amikor Ézsau eladta mindazt, amije Kánaán földjén volt, Jákobnak.
55 József pedig monda Ézsaunak: Bizonyára apám beletette ezeket a dolgokat hozzád a vételi okiratba, és tanúk előtt is bizonyságot tett a okiratról, és íme, nálunk van Egyiptomban.
56 Ézsau így felelt neki: Hozd ide a jegyzőkönyvet, mindent, amit csak találsz benne, úgy fogunk tenni.
57 József pedig szólította testvérét, Naftalit, és ezt mondta: Siess, ne maradj, fuss, kérlek, Egyiptomba, és hozd el az összes feljegyzést: a vétel feljegyzését, a lepecsételt feljegyzést és a nyilvános feljegyzést, és az összes első feljegyzést is, amelyekben az elsőszülöttségi jog minden ügye fel van írva.
58 És hozd őket ide hozzánk, hogy megtudjuk tőlük Ézsaunak és fiainak minden szavait, amelyeket ma mondtak.
59 Naftali hallgatott József szavára, sietve elfutott, hogy lemenjen Egyiptomba. Naftali könnyebb gyalog volt, mint bármelyik szarvas, amely a pusztában volt, mert a kalászokon is járt anélkül, hogy összetaposta volna őket.
60 És amikor Ézsau látta, hogy Naftali elment a feljegyzésekért, ő és fiai fokozták ellenállásukat a barlang ellen, és Ézsau és egész népe felkelt József és testvérei ellen, hogy harcoljon.
61 És Jákob minden fia és Egyiptom népe harcolt Ézsauval és embereivel, és Ézsau fiait és népét legyőzték Jákob fiai előtt, és Jákob fiai megöltek Ézsau népéből negyven férfit.
62 És Kusim, Dán fia, a Jákob fiának fia, abban az időben Jákob fiaival volt, de körülbelül száz könyöknyire volt a csata helyétől, mert Jákob fiainak gyermekeinél maradt Jákob koporsójánál, hogy őrizze azt.
63 Kusim pedig néma és süket volt, mégis megértette az emberek között a rémület hangját.
64 És megkérdezte, mondván: Miért nem temeted el a halottakat, és mi ez a nagy rémület? És ők Ézsau és fiainak szavait válaszolták neki; és ő Ézsauhoz futott a csata közepén, és karddal megölte Ézsaut, és levágta a fejét, és az messze repült, és Ézsau a csata népe közé esett.
65 És amikor Khusim ezt tette, Jákob fiai győzedelmeskedtek Ézsau fiai felett, és Jákob fiai erőszakkal temették el apjukat, Jákobot a barlangban, és Ézsau fiai látták azt.
66 És Jákobot Hebronban temették el, a Makpela barlangjában, amelyet Ábrahám vett meg a Hét fiaitól temetkezési helyül, és igen drága ruhákban temették el.
67 És egyetlen király sem részesült olyan tiszteletben, mint amilyenben József részesült apja halálakor, mert nagy tisztelettel temette el, mint ahogyan a királyokat temetik.
68 József és testvérei hét napig gyászolták apjukat.

57. FEJEZET

1 És ezután Ézsau fiai háborút indítottak Jákob fiaival, és Ézsau fiai harcoltak Jákob fiaival Hebronban, és Ézsau még mindig holtan feküdt, és nem volt eltemetve.
2 És heves csata dúlt közöttük, és Ézsau fiait legyőzték Jákob fiai, és Jákob fiai megöltek Ézsau fiai közül nyolcvan férfit, és egy sem halt meg Jákob fiainak népéből; és József keze erősebb lett Ézsau fiainak egész népén, és foglyul ejtette Cefót, Elifáz fiát, Ézsau fiát, és ötven emberét, és vasláncokkal kötözte meg őket, és szolgái kezébe adta, hogy vigyék őket Egyiptomba.
3 És lőn, hogy amikor Jákob fiai fogságba ejtették Cefót és népét, mindazok, akik Ézsau házából megmaradtak, nagyon féltek az életükért, nehogy őket is fogságba ejtsék, és mindannyian elmenekültek Elifázzal, Ézsau fiával és népével, Ézsau holttestével, és útjukra indultak a Szeir-hegy felé.
4 És eljutottak a Szeir hegyére, és eltemették Ézsaut Szeirben, de a fejét nem vitték magukkal Szeirbe, mert azon a helyen temették el, ahol a csata volt Hebronban.
5 És lőn, hogy amikor Ézsau fiai elmenekültek Jákob fiai elől, Jákob fiai üldözték őket Szeir határáig, de egyetlen embert sem öltek meg közülük, amikor üldözték őket, mert Ézsau holtteste, amelyet magukkal vittek, zavart keltett közöttük, így elmenekültek, és Jákob fiai visszafordultak tőlük, és felmentek arra a helyre, ahol testvéreik voltak Hebronban, és ott maradtak azon a napon, és a következő napon is, amíg meg nem pihentek a csatától.
6 És lőn harmadnap összegyűjtötték Szeir, a hóri minden fiát, és összegyűjtötték kelet minden fiát, a nép sokaságát, mint a tenger homokja, és elmentek és lementek Egyiptomba, hogy harcoljanak Józseffel és testvéreivel, hogy megmentsék testvéreiket.
7 József és Jákob minden fia meghallotta, hogy Ézsau fiai és a keleti fiak rájuk támadtak, hogy harcba szálljanak testvéreik megmentéséért.
8 József és testvérei, valamint Egyiptom erős emberei kivonultak és harcoltak Ramszesz városában, és József és testvérei hatalmas csapást mértek Ézsau fiaira és a keletiekre.
9 És megöltek közülük hatszázezer embert, és megölték köztük Szeir, a hóri fiai közül is minden erős embert; csak kevesen maradtak meg közülük, és sok keleti és Ézsau fiait is megölték; és Elifáz, Ézsau fia, és a keleti fiak mind elmenekültek József és testvérei elől.
10 József és testvérei üldözték őket, amíg Szukkótba nem értek, és még mindig megöltek közülük Szukkótban harminc férfit, a többiek pedig elmenekültek, és mindegyik a városába menekült.
11 József pedig, testvérei és Egyiptom erős emberei örömmel és vidám szívvel tértek vissza tőlük, mert legyőzték minden ellenségüket.
12 Cefó, Elifáz fia és emberei még mindig Egyiptomban Jákób fiainak rabszolgái voltak, és fájdalmaik egyre fokozódtak.

13 És amikor Ézsau fiai és Szeir fiai visszatértek földjükre, Szeir fiai látták, hogy mindnyájan Jákob fiainak és Egyiptom népének kezébe estek Ézsau fiainak csatája miatt.
14 Szeir fiai ezt mondták Ézsau fiainak: Láttátok, és ezért tudjátok, hogy miattatok volt ez a tábor, és egyetlen erős ember vagy hadakozó sem maradt meg.
15 Most azért menjetek ki a mi földünkről, menjetek tőlünk Kánaán földjére, atyáitok lakhelyére; miért öröklik majd gyermekeitek a mi gyermekeink örökségét az utolsó napokban?
16 Ézsau fiai azonban nem hallgattak Szeir fiaira, és Szeir fiai háborút fontolgattak ellenük.
17 Ézsau fiai titokban üzenetet küldtek Angeáshoz, Afrika királyához, aki Dinhába, ezt üzenve:
18 Küldj hozzánk néhány emberedet, hadd jöjjenek hozzánk, és mi együtt harcolunk a hóri Szeir fiaival, mert ők elhatározták, hogy velünk harcolnak, hogy elűzzenek minket erről a földről.
19 Dinhába királya, Angeás is így tett, mert abban az időben baráti viszonyt ápolt Ézsau gyermekeihez. Angeás ötszáz bátor gyalogost és nyolcszáz lovast küldött Ézsau fiaihoz.
20 Szeir fiai pedig ezt az üzenetet küldték a keleti és a midiáni fiokhoz: Láttátok, mit tettek velünk Ézsau fiai, akik miatt majdnem mindnyájan elpusztultunk, amikor Jákob fiaival harcoltak.
21 Most azért jöjjetek hozzánk, és segítsetek nekünk, és együtt harcolunk velük, és kiűzzük őket az országból, és bosszút állunk testvéreink ügyéért, akik meghaltak értük testvéreikkel, Jákob fiaival vívott csatájukban.
22 És kelet minden fiai hallgattak Szeir fiaira, és odamentek hozzájuk mintegy nyolcszáz férfi kivont karddal, és Ézsau fiai harcoltak Szeir fiaival abban az időben Párán pusztájában.
23 És Szeir fiai legyőzték akkor Ézsau fiait, és Szeir fiai azon a napon Ézsau fiai közül mintegy kétszáz embert öltek meg abban a csatában Angeásnak, Dinhába királyának népéből.
24 És a második napon Ézsau gyermekei ismét eljöttek, hogy másodszor harcoljanak Szeir gyermekei ellen, és a csata ezúttal is heves volt Ézsau gyermekein, és nagyon nyugtalanította őket Szeir gyermekei miatt.
25 Amikor Ézsau fiai látták, hogy Szeir fiai erősebbek náluk, Ézsau fiai közül néhányan Szeir fiait, ellenségeiket segítették.
26 És még az Ézsau fiai közül elesett a második csatában Angeásnál, Dinhába királyánál, ötvennyolc ember a nép közül.
27 Harmadnap pedig meghallották Ézsau fiai, hogy testvéreik közül néhányan elfordultak tőlük, hogy harcoljanak ellenük a második csatában; és Ézsau fiai gyászoltak, amikor ezt meghallották.
28 És mondának: Mit tegyünk a mi atyánkfiaival, akik elfordultak tőlünk, hogy segítsenek Szeir fiain, a mi ellenségeinken? Akkor Ézsau fiai ismét küldtek Angeáshoz, Dinhába királyához, mondván:
29 Küldj hozzánk ismét más embereket, hogy velük együtt harcolhassunk Szeir fiai ellen, mert már kétszeresen nehezebbek nálunk.
30 És Angeás ismét küldött Ézsau gyermekeihez mintegy hatszáz bátor férfit, és eljöttek, hogy segítsék Ézsau gyermekeit.
31 És tíz nap múlva Ézsau gyermekei ismét háborút indítottak Szeir gyermekei ellen Párán pusztájában, és a csata nagyon heves volt Szeir gyermekei ellen, és Ézsau gyermekei ekkor győzedelmeskedtek Szeir gyermekei felett, és Szeir gyermekeit megverték Ézsau gyermekei, és Ézsau gyermekei mintegy kétezer embert öltek meg közülük.
32 És Szeir fiainak minden erős embere meghalt ebben a csatában, és csak a kisgyermekeik maradtak meg városaikban.
33 És Midián egész földje és a kelet fiai menekülni kezdtek a csata elől, és otthagyták Szeir fiait és elmenekültek, amikor látták, hogy a csata heves rájuk nézve, és Ézsau fiai üldözték a kelet minden népét, amíg el nem érték földjüket.
34 És Ézsau gyermekei még megöltek közülük körülbelül kétszázötven férfit, és Ézsau gyermekeinek népéből mintegy harminc férfi esett el abban a csatában, de ez a baj rájuk tört azáltal, hogy testvéreik elfordultak tőlük, hogy segítsenek Szeir, a hóri gyermekeinél, és Ézsau gyermekei ismét hallottak testvéreik gonosz tetteiről, és ismét gyászoltak emiatt.
35 És lőn a csata után, Ézsau fiai visszafordultak és hazatértek Szeirbe, és Ézsau fiai megölték azokat, akik Szeir fiainak földjén maradtak; megölték feleségeiket és kicsinyeiket is, egy lelket sem hagytak életben, csak ötven ifjút és leányt, akiket életben hagytak, és Ézsau fiai nem ölték meg őket, és a ifjúk rabszolgáikká váltak, a leányokat pedig feleségül vették.
36 Ézsau fiai pedig Széirben laktak Széir fiainak helyén, és örökségbe vették azoknak földjét, és birtokba vették azt.
37 És Ézsau fiai elvették Szeir fiainak mindazt, ami az országban volt, nyájaikat, ökreiket és jószágaikat, és mindent, ami Szeir fiainak volt, elvettek Ézsau fiai, és Ézsau fiai Szeirben laktak Szeir fiainak helyén mind a mai napig, és Ézsau fiai felosztották a földet Ézsau öt fiának, családjaik szerint.
38 És lőn azokban a napokban, Ézsau gyermekei elhatározták, hogy királyt koronáznak maguk fölé azon a földön, amelyet birtokba vesznek. És ezt mondták egymásnak: Nem úgy van, mert ő fog uralkodni felettünk a mi földünkön, és mi az ő tanácsára leszünk, és ő fogja vívni harcainkat ellenségeink ellen, és ők így is tettek.
39 És Ézsau minden fia megesküdött, mondván: Hogy testvéreik közül soha senki ne uralkodjon felettük, csak egy idegen ember, aki nem testvéreik közül való, mert Ézsau minden gyermekének lelke elkeseredett, kiki a fia, testvére és barátja ellen, a gonoszság miatt, amit testvéreiktől szenvedtek, amikor Szeir gyermekei ellen harcoltak.
40 Megesküdtek azért Ézsau fiai, mondván: Attól a naptól fogva nem választanak királyt testvéreik közül, hanem csak idegen földről valót mind e mai napig.
41 Élt ott egy férfi Angeás népéből, Dinhába királyából, akinek a neve Bela volt, Beór fia, aki igen vitéz, szép és vonzó termetű férfi volt, bölcs minden bölcsességben, értelmes és jó tanácsú ember; és Angeás népe között senki sem volt hozzá hasonló.

42 Ézsau minden fiai fogták őt, felkenték, királlyá koronázták, meghajoltak előtte, és ezt mondták neki: Éljen a király, éljen a király!
43. És kiterítették a lepedőt, és hoztak neki mindeniküket arany és ezüst fülbevalókat, gyűrűket vagy karkötőket, és igen gazdaggá tették ezüsttel és arannyal, ónix kövekkel és bdelliummal, és királyi trónt készítettek neki, és királyi koronát tettek a fejére, és palotát építettek neki, és abban lakott, és király lett Ézsau minden gyermeke felett.
44 És Angeás népe Ézsau gyermekeitől vette el a csatáért járó bért, és elmentek és visszatértek abban az időben urukhoz Dinhábába.
45 Bela harminc évig uralkodott Ézsau fiai felett, és Ézsau fiai laktak azon a földön Szeir fiai helyett, és biztonságban laktak azok helyén mind a mai napig.

58. FEJEZET

1 És lőn Izráel fiai Egyiptomba való lementének harminckettedik évében, azaz József életének hetvenegyedik évében, abban az évben meghalt a fáraó, Egyiptom királya, és Mágrón, az ő fia, uralkodott helyette.
2 És a fáraó halála előtt megparancsolta Józsefnek, hogy legyen apja fiának, Magronnak, és hogy Magron József gondoskodása és tanácsa alatt álljon.
3 És egész Egyiptom beleegyezett abba, hogy József legyen a királyuk, mert minden egyiptomi szerette Józsefet, mint azelőtt, csak Magron, a fáraó fia ült apja trónján, és ő lett király azokban a napokban apja helyett.
4 Magron negyvenegy éves volt, amikor uralkodni kezdett, és negyven évig uralkodott Egyiptomban, és egész Egyiptom Fáraónak nevezte atyja nevéről, ahogyan szokásuk volt Egyiptomban minden királlyal, aki felettük uralkodott.
5 És lőn, hogy amikor a fáraó uralkodni kezdett apja helyett, Egyiptom törvényeit és a kormányzat minden ügyét József kezébe adta, ahogyan apja megparancsolta neki.
6 És József Egyiptom királya lett, mert egész Egyiptom felett felügyelt, és egész Egyiptom az ő gondviselése és tanácsa alatt állt, mert egész Egyiptom Józsefhez hajlott a fáraó halála után, és rendkívül szerették őt uralkodni felettük.
7 Voltak azonban közöttük olyanok, akik nem szerették őt, mondván: Idegen ne uralkodjon felettünk. Egyiptom egész kormányzása azonban Józsefre szállt azokban a napokban, a fáraó halála után, ő volt a szabályozó, és azt tette az egész országban, amit akart, anélkül, hogy bárki is közbeavatkozott volna.
8 És egész Egyiptom József felügyelete alatt állt, és József háborút indított minden környező ellenségével, és leigázta őket; József leigázta az egész földet és az összes filiszteust Kánaán határáig, és mindannyian a hatalma alatt álltak, és évenként adót fizettek Józsefnek.
9 És Egyiptom királya, a fáraó ült a trónján apja helyett, de József felügyelete és tanácsa alatt állt, ahogyan kezdetben apja felügyelete alatt állt.
10 Nem uralkodott máshol, mint Egyiptom földjén, József tanácsára, hanem József uralkodott abban az időben az egész ország felett, Egyiptomtól a nagy Perát folyóig.
11 József minden útján sikeres volt, és az Úr vele volt, és az Úr további bölcsességet, tiszteletet, dicsőséget és szeretetet adott Józsefnek iránta az egyiptomiak szívében és az egész országban, és József negyven évig uralkodott az egész ország felett.
12 És a filiszteusok, Kánaán, Sidon és a Jordánon túl minden országa ajándékokat hozott Józsefnek minden életében, és az egész ország József kezében volt, és évenként adót hoztak neki a szabályozás szerint, mert József harcolt minden környező ellenségével, és leigázta őket, és az egész ország József kezében volt, és József biztonságban ült trónján Egyiptomban.
13 És Jákob fiai, minden testvére is biztonságban lakott a földön József minden napján, és termékenyek voltak és rendkívül megsokasodtak a földön, és minden napjukban szolgálták az Urat, ahogyan atyjuk, Jákob megparancsolta nekik.
14 És lőn sok nap és év elteltével, amikor Ézsau gyermekei békésen laktak földjükön Bélával, királyukkal, Ézsau gyermekei termékenyek voltak és megsokasodtak a földön, és elhatározták, hogy elmennek és harcolnak Jákob fiaival és egész Egyiptommal, és kiszabadítják testvérüket, Cefót, Elifáz fiát, és embereit, mert ők még József rabszolgái voltak azokban a napokban.
15 Ézsau fiai pedig követeket küldtek kelet minden fiainak, és azok békét kötöttek velük, és kelet minden fia elment hozzájuk, hogy Ézsau fiaival Egyiptomba menjenek harcolni.
16 És jöttek hozzájuk Angeás, Dinhába királyának népéből is, és küldtek Izmael gyermekeihez is, és azok is eljutottak hozzájuk.
17 És ez az egész nép összegyűlt és Szeirbe ment, hogy segítsen Ézsau gyermekeinek a csatában, és ez a tábor igen nagy és nehéz volt emberekkel, számos, mint a tenger homokja, körülbelül nyolcszázezer ember, gyalogos és lovas, és mindezek a csapatok lementek Egyiptomba, hogy harcoljanak Jákob fiaival, és Ramszesz mellett táboroztak.
18 József pedig kiment testvéreivel Egyiptom erős embereivel, mintegy hatszáz férfival, és harcoltak velük Ramszesz földjén; és Jákob fiai abban az időben ismét harcoltak Ézsau gyermekeivel, Jákob fiainak Egyiptomba való lementésének ötvenedik évében, ez Bela uralkodásának harmincadik éve Ézsau fiai felett Szeirben.
19 Az ÚR pedig Ézsau és a kelet fiai minden erős emberét József és testvérei kezébe adta, és Ézsau fiainak népe és a kelet fiai legyőzetettek József előtt.
20 És Ézsau népe és a keleti fiak közül, akiket megöltek, mintegy kétszázezer ember esett el Jákob fiai előtt, és királyuk, Bela, Beór fia, velük együtt esett el a csatában. És amikor Ézsau gyermekei látták, hogy királyuk elesett a csatában és meghalt, kezük elgyengült a harcban.
21 József és testvérei, meg egész Egyiptom, még mindig verték Ézsau házának népét, és Ézsau egész népe félt Jákob fiaitól, és elmenekült előlük.
22 József és testvérei, meg egész Egyiptom egynapi járásnyira üldözték őket, és még mindig megöltek közülük mintegy háromszáz embert, folytatva a vágást az úton; azután visszafordultak tőlük.
23 József és minden testvére visszatért Egyiptomba, egyetlen férfi sem hiányzott közülük, hanem az egyiptomiak közül tizenkét férfi esett el.

24 Amikor József visszatért Egyiptomba, megparancsolta, hogy további kötözéssel kössék meg Cefót és embereit, és vasba verték őket, és ezzel fokozták a bánatukat.
25 Ézsau fiainak egész népe és a keletiek is szégyenkezve tértek vissza, kiki a maga városába, mert a velük lévő hősök mind elestek a csatában.
26 És amikor Ézsau fiai látták, hogy királyuk meghalt a csatában, siettek, és választottak egy férfit a keleti nép közül; a neve Jóbáb volt, Zerák fia, Bocra földjéről, és őt tették királyuknak Bela helyett, királyuk helyett.
27 És Jóbáb Bela trónjára ült királyként helyette, és Jóbáb uralkodott Edomban Ézsau minden gyermeke felett tíz évig, és Ézsau gyermekei attól a naptól kezdve nem mentek többé harcolni Jákob fiaival, mert Ézsau fiai ismerték Jákob fiainak vitézségét, és nagyon féltek tőlük.
28 De attól a naptól fogva Ézsau fiai gyűlölték Jákob fiait, és a gyűlölség és az ellenségeskedés igen erős volt közöttük minden napon, mind a mai napig.
29 És lőn ezután, tíz év elteltével, meghalt Jóbáb, Zerák fia, Bocrából, és Ézsau gyermekei vettek egy férfit, akinek a neve Kusám volt, Témán földjéről, és őt tették királlyá maguk fölé Jóbáb helyett, és Kusám uralkodott Edomban Ézsau minden gyermeke felett húsz évig.
30. És József, Egyiptom királya, és testvérei, és Izrael minden gyermeke biztonságban lakott Egyiptomban azokban a napokban, József minden gyermekével és testvéreivel együtt, semmi akadály vagy gonosz baleset nem ért őket, és Egyiptom földje abban az időben békében volt a háborútól József és testvérei napjaiban.

59. FEJEZET

1 Ezek pedig Izráel fiainak nevei, akik Egyiptomban laktak, akik Jákóbbal jöttek; Jákób minden fia Egyiptomba érkezett, mindenki a házanépével együtt.
2 Lea gyermekei voltak: Rúben, Simeon, Lévi, Júda, Issakár és Zebulon, valamint a húguk, Dína.
3 Ráhel fiai voltak: József és Benjámin.
4 Zilpának, Lea szolgálójának fiai voltak: Gád és Áser.
5 Bilhának, Ráhel szolgálójának fiai voltak: Dán és Naftali.
6 És ezek voltak az utódaik, akik Kánaán földjén születtek nekik, mielőtt Egyiptomba jöttek volna atyjukkal, Jákóbbal.
7 Rúben fiai voltak: Kánók, Pallú, Kecron és Karmi.
8 Simeon fiai voltak: Jemuel, Jámin, Óhad, Jákin, Zokár és Saul, a kánaánita asszony fia.
9 Lévi gyermekei voltak Gerson, Kehát és Merári, valamint húguk, Jókebed, aki akkor született nekik, amikor lementek Egyiptomba.
10 Júda fiai voltak: Ér, Ónán, Séla, Pérec és Zerah.
11 És meghalt Ér és Ónán Kánaán földjén; Pérec fiai pedig Kecron és Khamul voltak.
12 Izsakár fiai voltak: Tóla, Púva, Jób és Sómrón.
13 Zebulon fiai voltak Szered, Elon és Jakléel, Dán fia pedig Kusim.
14 Naftali fiai voltak: Jakceél, Gúni, Jecer és Silám.
15 Gád fiai voltak: Cifjon, Haggi, Suni, Ezbon, Éri, Aródi és Areli.
16 Áser fiai voltak: Jimná, Jisvá, Jisvi, Berija és a húguk, Szerák; Berija fiai pedig Kéber és Malkiel.
17 Benjámin fiai voltak: Bela, Beker, Asbel, Géra, Naamán, Áki, Rós, Múpim, Kupim és Ord.
18 József fiai, akik Egyiptomban születtek neki, Manassé és Efraim voltak.
19 És mindazok a lelkek, akik Jákób ágyékából származtak, hetven lélek voltak; ezek azok, akik Jákóbbal, az ő atyjukkal Egyiptomba mentek, hogy ott lakjanak. József és minden testvére biztonságban lakott Egyiptomban, és Egyiptom legjavából ettek József életének minden napján.
20 József kilencvenhárom évig élt Egyiptom földjén, és nyolcvan évig uralkodott egész Egyiptom felett.
21 Amikor József halálának napjai közeledtek, elküldött, és magához hívatta testvéreit és apja egész háznépét, és mindnyájan egybegyűltek, és leültek elé.
22 József pedig monda atyjafiainak és egész apja házanépének: Íme, én meghalok, de Isten bizonyosan meglátogat titeket, és felvisz titeket erről a földről arra a földre, amelyről megesküdött atyáitoknak, hogy nekik adja.
23 És ha majd meglátogat benneteket Isten, hogy felvigyen innen atyáitok földjére, akkor hozzátok fel innen magatokkal az én csontjaimat is.
24 József megeskettette Izráel fiait az utánuk következő magvakért, mondván: Isten bizonyosan meglátogat benneteket, és hozzátok fel innen magatokkal csontjaimat.
25 És lőn ezután, hogy József meghalt abban az évben, az izraeliták Egyiptomba való lementének hetvenegyedik évében.
26 József száztíz éves volt, amikor meghalt Egyiptom földjén, és minden testvére és minden szolgája felkelt, és bebalzsamozták Józsefet, szokásuk szerint, és testvérei és egész Egyiptom hetven napig gyászolták őt.
27 Józsefet pedig egy fűszerekkel és mindenféle illatszerrel teli koporsóba tették, és eltemették a folyó, azaz a Szihór partján, fiaival és minden testvérével együtt, és apja egész háznépe hét napig gyászolta.
28 És lőn József halála után, azokban a napokban minden egyiptomi uralkodni kezdett Izrael gyermekei felett, és a fáraó, Egyiptom királya, aki apja helyett uralkodott, átvette Egyiptom összes törvényét, és tanácsa szerint vezette Egyiptom egész kormányzását, és biztonságosan uralkodott népe felett.

60. FEJEZET

1 Amikor eltelt az év, a hetvenkettedik év attól számítva, hogy az izraeliták Egyiptomba vonultak, József halála után, Cefó, Elifáznak, Ézsau fiának a fia elmenekült Egyiptomból embereivel együtt.
2 És Afrikába, azaz Dinhábba, Angeashoz, Afrika királyához érkezett, és Angeas nagy tisztelettel fogadta őket, és Cefót tette meg serege vezérévé.
3 Zepho kegyet talált Angeas és népe szemében, és Zepho sok napig Angeas, Afrika királyának seregének vezére volt.
4 És Cefó rávette Angeást, Afrika királyát, hogy gyűjtse össze egész seregét, hogy menjenek és harcoljanak az egyiptomiakkal és Jákob fiaival, és bosszút álljanak rajtuk testvérei ügyéért.
5 De Angeás nem hallgatott Cefóra, hogy ezt megtegye, mert ismerte Jákob fiainak erejét, és azt, hogy mit tettek seregével az Ézsau gyermekei elleni háborújukban.
6 És Zepho azokban a napokban igen nagy volt Angeas szemében és egész népe szemében, és folyamatosan

csábította őket, hogy háborúzzanak Egyiptom ellen, de ők nem voltak hajlandók.
7 És lőn azokban a napokban, Kittim földjén, Puzimna városában élt egy férfi, akinek Uzu volt a neve, és Kittim gyermekei degeneráltan istenné tették, és a férfi meghalt, és nem született fia, csak egy lánya, akinek a neve Jania volt.
8 A leány pedig rendkívül szép, csinos és értelmes volt, nem láttak hozzá fogható szépséget és bölcsességet az egész országban.
9 És Angeas, Afrika királyának népe meglátta őt, és odamentek és dicsérték őt neki, és Angeas küldött Kittim gyermekeihez, és kérte, hogy feleségül vegye őt magának, és Kittim népe beleegyezett, hogy feleségül adja neki.
10 És amikor Angeas követei Kittim földjéről útra keltek, íme, Bibentu királyának, Turnusnak a követei Kittimbe érkeztek, mert Turnus, Bibentu királya is elküldte követeit, hogy Janját kérjék fel neki feleségül, mivel minden embere dicsérte őt neki, ezért elküldte hozzá minden szolgáját.
11 Turnus szolgái Kittimbe érkeztek, és kérték Janját, hogy feleségül vigye Turnushoz, királyukhoz.
12 Kittim népe ezt mondta nekik: Nem adhatjuk oda, mert Angeas, Afrika királya azt kívánta, hogy feleségül vegye őt magának, mielőtt ti jöttetek volna, és hogy mi adjuk neki. Most tehát nem tehetjük meg ezt a dolgot, hogy megfosszuk Angeast a leánytól, hogy Turnusnak adjuk.
13 Mert nagyon félünk Angeastól, nehogy harcba szálljon ellenünk és elpusztítson minket, és Turnus, a ti uratok sem tud majd minket megmenteni a kezéből.
14 Amikor Turnus követei meghallották Kittim fiainak minden szavát, visszatértek urukhoz, és elmondták neki Kittim fiainak minden szavát.
15 Kittim gyermekei üzenetet küldtek Angeasnak, mondván: Íme, Turnus küldött Janiáért, hogy feleségül vegye őt neki, és így válaszoltunk neki; és hallottuk, hogy összegyűjtötte egész seregét, hogy háborúba induljon ellened, és Szardunia útján szándékozik átkelni, hogy harcoljon testvéred, Lucus ellen, és utána eljön, hogy harcoljon ellened.
16 Angeas pedig hallotta Kittim fiainak szavait, amelyeket a feljegyzésben küldtek neki, és haragra gerjedt, felkelt, összegyűjtötte egész seregét, és a tenger szigetein át, a Szardunia felé vezető úton, testvéréhez, Lukushoz, Szardunia királyához érkezett.
17 Niblos, Lucus fia, meghallotta, hogy nagybátyja, Angeas érkezik, és kiment elé egy nagy sereggel, megcsókolta és megölelte. Niblos pedig ezt mondta Angeasnak: Amikor megkérdezed apámat, hogyléte felől, és veled megyek harcolni Turnus ellen, kérd meg, hogy tegyen engem serege vezérévé. Angeas meg is tette, és elment a testvéréhez, aki elébe ment, és megkérdezte tőle, hogyléte felől.
18 Angeas pedig megkérdezte testvérét, Lucust, hogyléte felől, és hogy tegye fiát, Niblost serege vezérévé, és Lucus meg is tette. Angeas és testvére, Lucus felkeltek, és Turnus felé indultak csatába, nagy sereggel és sok néppel.
19 Hajókon érkezett, és Astorás tartományba értek, és íme Turnus közeledett feléjük, mert Szarduniába ment, és azt akarta elpusztítani, majd onnan Angeasba menni, hogy harcoljon vele.
20 Angeas és testvére, Lucus találkozott Turnusszal Canopia völgyében, és heves és hatalmas csata dúlt közöttük azon a helyen.
21 A csata heves volt Lucus, Szardunia királya ellen, és egész serege elesett, sőt fia, Niblos is elesett a csatában.
22 Nagybátyja, Angeas megparancsolta szolgáinak, hogy készítsenek egy aranykoporsót Niblosnak, és beletegyék. Angeas ismét csatát indított Turnus ellen, de Angeas erősebb volt nála, és megölte őt, és minden emberét kard élével sújtotta. Angeas pedig bosszút állt Niblosnak, testvére fiának és testvére, Lucus seregének ügyéért.
23 Amikor Turnus meghalt, a csatát túlélők kezei elgyengültek, és elmenekültek Angeas és testvére, Lucus elől.
24 Angeas és testvére, Lukus üldözőbe vették őket az Alfánu és Róma között lévő főútig, és kard élére vetették Turnus egész seregét.
25. És Lukusz, Szardunia királya megparancsolta szolgáinak, hogy készítsenek egy rézkoporsót, és helyezzék abba fiának, Niblosznak a holttestét, és temessék el ott.
26 És építettek rá egy magas tornyot ott, a főúton, és Niblos nevéről nevezték el mind a mai napig, és Turnust, Bibentu királyát is ott temették el Niblossal együtt azon a helyen.
27 És íme, az Alphanu és Róma közötti főúton Niblos sírja van az egyik oldalon, Turnus sírja pedig a másikon, és közöttük egy járda van mind a mai napig.
28. És amikor Niblost eltemették, apja, Lucus seregével visszatért földjére, Szarduniába, testvére, Angeas, Afrika királya pedig népével Bibentu városába, azaz Turnus városába ment.
29 És Bibentu lakói hallottak a híréről, és nagyon féltek tőle, és sírva és könyörögve vonultak elé, és Bibentu lakói könyörögtek Angeasnak, hogy ne ölje meg őket, és ne pusztítsa el városukat; és ő így is tett, mert Bibentut azokban a napokban Kittim gyermekeinek városai közé sorolták; ezért nem pusztította el a várost.
30 Attól a naptól fogva az afrikai király csapatai Kittimbe mentek, hogy fosszák és zsákmányolják, és valahányszor útjuk volt, velük tartott Cefó, Angeas seregének vezére.
31 Ezután Angeas seregével megfordult, és Puzimna városába érkeztek, ahonnan feleségül vette Janját, Uzu lányát, és elvitte őt Afrikába, városába.

61. FEJEZET

1 Abban az időben a fáraó, Egyiptom királya megparancsolta egész népének, hogy építsenek neki erős palotát Egyiptomban.
2 És megparancsolta Jákob fiainak is, hogy segítsenek az egyiptomiaknak az építkezésen, és az egyiptomiak egy gyönyörű és elegáns palotát építettek királyi lakhelyül, és ő abban lakott, és megújította kormányzását, és biztonságosan uralkodott.
3 És Zebulon, Jákob fia meghalt abban az évben, vagyis az izraeliták Egyiptomba való alászállásának hetvenkettedik évében. Zebulon száztizennégy éves korában halt meg, koporsóba tették, és gyermekei kezébe adták.
4 És a hetvenötödik évben meghalt a testvére, Simeon, aki százhúsz éves volt halálakor, és őt is koporsóba tették, és gyermekei kezébe adták.

5 És Cefó, Elifáz fia, Ézsau unokája, Angeás, Dinhába királyának seregének parancsnoka, még mindig naponta csábította Angeást, hogy készüljön fel a csatára, hogy harcoljon Jákob fiaival Egyiptomban, de Angeás nem volt hajlandó ezt megtenni, mert szolgái elmesélték neki Jákob fiainak minden erejét, amit velük tettek az Ézsau gyermekei elleni csatájukban.
6 És Zepho azokban a napokban naponta rávette Angeást, hogy harcoljon Jákob fiai ellen azokban a napokban.
7 És egy idő múlva Angeas hallgatott Zepho szavaira, és beleegyezett, hogy harcoljon Jákob fiaival Egyiptomban, és Angeas rendbe szedte egész népét, egy népet, amely számos volt, mint a homok, amely a tengerparton van, és elhatározta, hogy Egyiptomba vonul harcolni.
8 És Angeás szolgái között volt egy tizenöt éves ifjú, akinek a neve Bálaám volt, Beór fia, és az ifjú nagyon bölcs volt, és értett a boszorkányság művészetéhez.
9 Angeás pedig ezt mondta Bálaámnak: Varázsolj nekünk, kérlek, a boszorkánysággal, hogy megtudhassuk, ki fog győzni ebben a csatában, amelybe most indulunk.
10 És Bálaám megparancsolta, hogy hozzanak neki viaszt, és ő elkészítette belőle a szekerek és lovasok képmását, amelyek Angeas seregét és Egyiptom seregét jelképezték, és beletette azokat a ravaszul előkészített vizekbe, amelyeket erre a célra készített, és mirtuszfák ágait vette a kezébe, és ravaszságát gyakorolva összekapcsolta őket a víz felett, és ott megjelentek neki a vízben Angeas seregeinek hasonló képmásai, amint az egyiptomiak és Jákob fiainak hasonló képmásai előtt estek el.
11 És Bálaám elmondta ezt Angeásnak, Angeás pedig kétségbeesett, és nem fegyverezte fel magát, hogy lemenjen Egyiptomba harcolni, és a városában maradt.
12 Amikor Zepho, Elifáz fia látta, hogy Angeás már nem hajlandó harcolni az egyiptomiakkal, Zepho elmenekült Angeás elől Afrikából, és elment, és Kittimbe érkezett.
13 Kittim minden népe nagy tisztelettel fogadta őt, és felbérelték, hogy vívja csatáikat minden nap. Zepho rendkívül gazdag lett azokban a napokban, és Afrika királyának csapatai még mindig szétszóródtak azokban a napokban, és Kittim gyermekei összegyűltek és elmentek Kuptizia hegyére Angeas, Afrika királyának csapatai miatt, akik feléjük közeledtek.
14 És történt egy napon, hogy Zepho elvesztette a fiatal üszőjét, és elment megkeresni, és hallotta, hogy bőg a hegy körül.
15 És elment Cefó, és látta, és íme, egy nagy barlang volt a hegy lábánál, és egy nagy kő volt ott a barlang bejáratánál, és Cefó kettéhasította a követ, és bement a barlangba, és látta, és íme, egy nagy állat falta fel az ökröt; középtől felfelé emberhez, középtől lefelé pedig állathoz hasonlított, és Cefó az állatra támadt, és kardjával megölte.
16 Kittim lakói pedig meghallották ezt, és igen örültek, és ezt mondták: Mit tegyünk ezzel az emberrel, aki megölte ezt az állatot, amely felfalta a jószágunkat?
17 És mindnyájan összegyűltek, hogy minden évben egy napot szenteljenek neki, és elnevezték azt a nevét Cefónak, és italáldozatokat mutattak be neki évről évre azon a napon, és ajándékokat is hoztak neki.
18 Abban az időben Jania, Uzunak, Angeas király feleségének a lánya megbetegedett, és betegsége nagyon megviselte Angeast és tisztviselőit. Angeas megkérdezte bölcseit: Mit tegyek Janjával, és hogyan gyógyítsam meg a betegségéből? Bölcsei pedig ezt mondták neki: Mivel országunk levegője nem olyan, mint Kittim földjének levegője, és a vizünk nem olyan, mint az ő vizük, ezért betegedett meg a királyné.
19 Mert a levegő és a víz változása miatt megbetegedett, és azért is, mert hazájában csak a Purmából származó vizet ivott, amelyet ősei hidakkal hoztak fel.
20 És Angeas megparancsolta szolgáinak, hogy hozzanak neki edényekben Purma vizéből, amely Kittimhez tartozott, és megmérték azokat a vizeket Afrika földjének minden vizével, és úgy találták, hogy azok a vizek könnyebbek, mint Afrika vizei.
21 És Angeas látta ezt, és megparancsolta minden tisztviselőjének, hogy gyűjtsék össze a kőfaragókat ezrével és tízezrével, és számtalan követ vágtak, és az építők eljöttek, és egy rendkívül erős hidat építettek, és a vízforrást Kittim földjéről Afrikába vitték, és ez a viz Jania királynőé és minden gondjaira szolgált, hogy igyanak belőle, süthessenek, moshassanak és fürödhessenek benne, és öntözhessenek vele minden magot, amelyből élelem nyerhető, és a föld minden gyümölcsét.
22 És a király megparancsolta, hogy Kittim földjéből hozzanak nagy hajókon, és köveket is hoztak az építkezéshez, és az építők palotákat építettek Jania királynénak, és a királyné meggyógyult betegségéből.
23. Az év fordulóján az afrikai csapatok továbbra is Kittim földjére érkeztek, hogy szokásuk szerint fosztogassanak, és Zepho, Elifáz fia meghallotta a jelentésüket, parancsokat adott róluk, és harcolt velük, és elmenekültek előle, és megszabadította tőlük Kittim földjét.
24 És Kittim gyermekei látták Cefó vitézségét, és Kittim gyermekei elszánták magukat, és királlyá tették Cefót, és ő lett a királyuk, és amíg uralkodott, elmentek, hogy meghódítsák Tubál gyermekeit és a környező szigeteket.
25 Királyuk, Zepho élükön ment, és háborút indított Tuballal és a szigetekkel, és leigázták őket, és amikor visszatértek a csatából, megújították számára az uralkodását, és egy igen nagy palotát építettek neki királyi lakhelyül és székhelyül, és egy nagy trónt készítettek neki, és Zepho ötven évig uralkodott Kittim egész földjén és Itália földjén.

62. FEJEZET

1 Abban az évben, az izraeliták Egyiptomba való lementének hetvenkilencedik évében meghalt Rúben, Jákob fia Egyiptom földjén. Rúben százhuszonöt éves volt, amikor meghalt, és koporsóba tették, és gyermekei kezébe adták.
2 A nyolcvanadik évben meghalt a testvére, Dán; százhúsz éves volt halálakor, őt is koporsóba tették, és gyermekei kezébe adták.
3 Abban az évben meghalt Kusám, Edom királya, utána pedig Hadád, Bedád fia uralkodott harmincöt évig; a nyolcvanegyedik évben pedig meghalt Izsakhár, Jákob fia Egyiptomban, és Izsakhár százhuszonkét éves volt halálakor, és koporsóba tették Egyiptomban, és gyermekei kezébe adták.

4 És a nyolcvankettedik évben meghalt Áser, a testvére, százhuszonhárom éves volt halálakor, és koporsóba helyezték Egyiptomban, és gyermekei kezébe adták.
5 És a nyolcvanharmadik évben meghalt Gád, százhuszonöt éves volt halálakor, és koporsóba tették Egyiptomban, és gyermekei kezébe adták.
6 És lőn a nyolcvannegyedik évben, azaz Hadád, Bedád fia, Edom királya uralkodásának ötvenedik évében, hogy Hadád összegyűjtötte Ézsau minden gyermekét, és készenlétbe állította egész seregét, mintegy négyszázezer embert, és útnak indult Moáb földje felé, és elment, hogy harcoljon Moábbal, és adófizetővé tegye őket.
7 Amikor ezt meghallották Moáb fiai, nagyon megijedtek, és követeket küldtek Midián fiaihoz, hogy segítsenek nekik harcolni Hadáddal, Bedád fiával, Edom királyával.
8 Amikor Hadád Moáb földjére érkezett, Moáb és Midián fiai kivonultak elé, és csatarendbe álltak ellene Moáb mezején.
9 Hadád pedig harcolt Moábbal, és Moáb és Midián fiai közül sokan estek el, mintegy kétszázezer ember.
10 És igen heves lőn a harc Moáb ellen, és amikor Moáb fiai látták, hogy a harc elkeseredett, elernyedtek, hátat fordítottak, és otthagyták Midián fiait, hogy folytassák a harcot.
11 Midián fiai nem ismerték Moáb szándékait, hanem erőt vettek a csatában, és harcoltak Hadáddal és egész seregével, és egész Midián elesett előtte.
12 Hadád pedig súlyos csapással verte meg Midiánt egész földjén, kard élére vetette őket, és senkit sem hagyott életben azok közül, akik Moáb megsegítésére jöttek.
13 Amikor Midián minden fia elesett a csatában, és Moáb fiai megmenekültek, Hadád egész Moábot adófizetővé tette, és keze alá kerültek, és évenként adót fizettek, ahogyan előírták. Hadád pedig megfordult, és visszatért földjére.
14 Az év fordulóján, amikor Midián többi népe, akik az országban voltak, meghallotta, hogy minden testvérük elesett Hadáddal vívott harcban Moáb miatt, mivel Moáb fiai hátat fordítottak a csatában, és elhagyták Midiánt, hogy harcoljanak, Midián öt fejedelme elhatározta magát a földjükön maradt többi testvérükkel, hogy harcoljanak Moábbal, és bosszút álljanak testvéreik ügyéért.
15 Midián fiai pedig elküldték minden testvérükhöz, a keletiekhez és minden testvérükhöz, Ketúra minden gyermekéhez, hogy segítsék Midiánt Moáb elleni harcban.
16 Amikor ezt meghallották Moáb fiai, nagyon megrémültek, hogy kelet minden fiai összegyűltek ellenük a harcra. Ezért Moáb fiai emlékeztetőt küldtek Edom földjére Hadádnak, Bedád fiának, mondván:
17 Gyere most hozzánk, és segíts nekünk, hogy legyőzzük Midiánt, mert mindannyian összegyűltek, és ellenünk jöttek minden testvérükkel, a keleti fiakkal, hogy harcoljanak, és bosszút álljanak Midián ügyéért, aki a csatában elesett.
18 Hadád, Bedád fia, Edom királya pedig kivonult egész seregével, és Moáb földjére ment, hogy harcoljon Midiánnal. Midián és a keleti fiak harcoltak Moábbal Moáb mezején, és igen heves csata folyt közöttük.
19 Hadád kard élére vetette Midián minden fiát és kelet fiait, és megszabadította akkor Moábot Midián kezéből, és akik Midiánból és kelet fiaiból megmaradtak, elfutottak Hadád és serege elől, de Hadád üldözte őket földjükig, és igen súlyos csapást mért rájuk, és a seregük az úton hevert.
20 És megszabadította Hadád Moábot Midián kezéből, mert Midián minden fia kard élén esett el, és Hadád megfordult, és visszatért földjére.
21 Attól a naptól fogva Midián fiai gyűlölték Moáb fiait, mivel elestek értük a harcban, és nagy és hatalmas ellenségeskedés volt közöttük minden napon.
22 És mindazok, akiket Midiánból találtak Moáb földjének útján, Moáb kardja által vesztek el, és mindazok, akiket Moábból találtak Midián földjének útján, Midián kardja által vesztek el; így cselekedett Midián Moábbal, és Moáb Midiánnal sok napon át.
23 És lőn abban az időben, hogy Júda, Jákob fia meghalt Egyiptomban, Jákob Egyiptomba való lementének nyolcvanhatodik évében, és Júda százhuszonkilenc éves volt halálakor, és bebalzsamozták és koporsóba tették, és gyermekei kezébe adták.
24 A nyolcvankilencedik évben meghalt Naftali, százharminckét éves volt, koporsóba tették, és gyermekei kezébe adták.
25 És lőn az izraeliták Egyiptomba való lementének kilencvenegyedik évében, azaz Cefónak, Elifáz fiának, Ézsau unokájának, Kittim fiai felett uralkodó harmincadik évében, Afrika fiai rátörtek Kittim fiaira, hogy szokásuk szerint kifosszák őket, de ez alatt a tizenhárom év alatt nem támadtak rájuk.
26 És abban az évben elérkeztek hozzájuk, és Zepho, Elifáz fia kiment hozzájuk néhány emberével, és kétségbeesetten megverte őket, és Afrikából érkező csapatok elmenekültek Zepho elől, és a sebesültek elestek előtte, és Zepho és emberei üldözték őket, előrenyomulva és verve őket, amíg Afrikához nem értek.
27 Afrika királya, Angeas meghallotta, amit Cefó tett, és ez nagyon felháborította, és Angeas egész nap félt Cefótól.

63. FEJEZET

1 És a kilencvenharmadik évben meghalt Lévi, Jákob fia, Egyiptomban, és Lévi százharminchét éves volt, amikor meghalt, és koporsóba tették, és gyermekei kezébe adták.
2 És lőn Lévi halála után, mikor egész Egyiptom látta, hogy Jákob fiai, József testvérei meghaltak, az egyiptomiak mind sanyargatni kezdték Jákob gyermekeit, és keserűvé tenni az életüket attól a naptól fogva egészen Egyiptomból való kijövetelük napjáig, és elvették kezükből az összes szőlőskertet és mezőt, amit József adott nekik, és az összes elegáns házat, amelyben Izrael népe lakott, és Egyiptom minden zsírját, az egyiptomiak mindent elvettek Jákob fiaitól azokban a napokban.
3 És egész Egyiptom keze egyre súlyosabbá vált azokban a napokban Izráel fiai ellen, és az egyiptomiak annyira sanyargatták az izraelitákat, hogy Izráel fiai belefáradtak az életükbe az egyiptomiak miatt.
4 És lőn azokban a napokban, Izráel Egyiptomba való lementének százkettedik évében, meghalt a fáraó, Egyiptom királya, és helyette fia, Melol uralkodott. És Egyiptom minden hatalmas embere és az egész nemzedék, amely ismerte Józsefet és testvéreit, meghalt azokban a napokban.

5 És egy másik nemzedék támadt helyettük, amely nem ismerte Jákob fiait és mindazt a jót, amit velük tettek, és minden hatalmukat Egyiptomban.
6 Attól a naptól fogva egész Egyiptom elkezdte keseríteni Jákob fiainak életét, és mindenféle nehéz munkával sanyargatni őket, mivel nem ismerték őseiket, akik megszabadították őket az éhínség napjaiban.
7 És ez is az Úrtól volt, Izrael gyermekeiért, hogy hasznukra legyen utolsó napjaikban, hogy Izrael minden gyermeke megismerhesse az Urat, az ő Istenüket.
8 És hogy megismerje azokat a jeleket és hatalmas csodákat, amelyeket az ÚR Egyiptomban tesz népéért, Izráelért, hogy Izráel fiai féljék őseik Istenét, az URat, és minden ő útján járjanak, ők és utódaik minden időben.
9 Melol húszéves volt, amikor uralkodni kezdett, és kilencvennégy évig uralkodott. Egész Egyiptom fáraónak nevezte apja nevéről, ahogyan szokásuk volt minden királylyal, aki uralkodott felettük Egyiptomban.
10 Abban az időben Angeasnak, Afrika királyának minden csapata kivonult, hogy szokás szerint zsákmányt zsákmányoljon Kittim földjén.
11 Cefó, Elifáz fia, Ézsau unokája meghallotta a hírüket, kiment eléjük seregével, és ott megütközött velük az úton.
12 Cefó pedig kardélre hányta Afrika királyának seregét, senkit sem hagyott életben közülük, és senki sem tért vissza urához Afrikába.
13 Amikor Angeás meghallotta, hogy Cefó, Elifáz fia mit tett minden seregével, hogy elpusztította őket, Angeás összegyűjtötte minden seregét, Afrika földjének minden emberét, egy olyan népet, amely oly sok volt, mint a homok a tengerparton.
14 Angeas pedig elküldött testvéréhez, Lukushoz, ezt mondván: Gyere hozzám minden embereddel, és segíts legyőznöm Cefót és Kittim minden gyermekét, akik elpusztították embereimet. Lukeas pedig eljött egész seregével, egy igen nagy erővel, hogy segítsen testvérének, Angeasnak harcolni Cefón és Kittim gyermekeivel.
15 Amikor ezt meghallották Cefó és Kittim fiai, nagyon megrémültek, és nagy rettegés szállt a szívükre.
16 Cefó levelet is küldött Edom földjére Hadádnak, Bedád fiának, Edom királyának, és Ézsau minden fiának, ezt mondván:
17 Hallottam, hogy Angeas, Afrika királya testvérével jön hozzánk, hogy harcoljon ellenünk, és nagyon félünk tőle, mert igen nagy a serege, különösen mivel testvérével és annak seregével jön ellenünk.
18 Most tehát gyere fel te is velem, és segíts nekem, és együtt harcolunk Angeas és testvére, Lukus ellen, és te megmentesz minket a kezükből; de ha nem, tudd meg, hogy mindannyian meghalunk.
19 Ézsau fiai levelet küldtek Kittim fiainak és királyuknak, Cefónak, ezt mondván: Nem harcolhatunk Angeás és népe ellen, mert békeszövetség van köztünk már sok éve, Bela, az első király napjaitól kezdve, és Józsefnek, Jákob fiának, Egyiptom királyának napjaitól kezdve, akivel a Jordánon túl harcoltunk, amikor eltemette apját.
20 Amikor Cefó meghallotta testvéreinek, Ézsau fiainak a szavait, tartózkodott tőlük, és Cefó nagyon félt Angeástól.
21 Angeas és testvére, Lukus, minden seregüket, mintegy nyolcszázezer embert, Kittim gyermekei ellen vonultatták fel.
22 Kittim fiai pedig ezt mondták Cefónak: Könyörögj érettünk atyáid Istenéhez, talán megszabadít minket Angeás és serege kezéből! Mert hallottuk, hogy nagy Isten ő, és megszabadítja mindazokat, akik benne bíznak.
23 Cefó hallotta beszédüket, és megkérdezte az Urat, aki ezt mondta:
240 Uram, Ábrahám és Izsák, az én őseim Istene, ma tudom, hogy te igaz Isten vagy, és hogy a népek istenei mind hiábavalók és haszontalanok.
25 Emlékezzél meg ma nekem a szövetségedről, amelyet Ábrahámmal, a mi atyánkkal kötöttél, amelyet atyáink mondtak nekünk, és légy kegyes hozzám ma Ábrahám és Izsák atyáink kedvéért, és ments meg engem és Kittim fiait Afrika királyának kezéből, aki harcba jön ellenünk.
26 Az ÚR pedig meghallgatta Cefó szavát, és tekintettel volt rá Ábrahám és Izsák miatt, és megszabadította az ÚR Cefót és Kittim gyermekeit Angeás és népe kezéből.
27 És azon a napon Cefó harcolt Angeás, Afrika királya és egész népe ellen, és az Úr Angeás egész népét Kittim fiainak kezébe adta.
28. És heves csata dúlt Angeas ellen, és Zepho kard élére vetett Angeas minden emberét és testvérét, Lukuszt, és aznap estig mintegy négyszázezer ember esett el közülük.
29 És amikor Angeas látta, hogy minden embere elpusztult, levelet küldött Afrika minden lakosának, hogy jöjjenek hozzá, és segítsenek neki a csatában, és a levélben ezt írta: Mindazok, akik Afrikában találhatók, jöjjenek hozzám tízéves kortól felfelé; jöjjenek hozzám mindnyájan, és íme, ha nem jön el, meghal, és mindent, amije van, egész háznépével együtt, a király elveszi.
30 Afrika többi lakói pedig megrettentek Angeas szavaitól, és mintegy háromszázezer férfi és fiú, tíz évtől felfelé, kimentek a városból, és Angeasba érkeztek.
31 Tíz nap múlva Angeas megújította a csatát Cefó és Kittim fiai ellen, és a csata igen nagy és heves volt közöttük.
32 Angeas és Lukus seregéből Cefón sok sebesültet küldött a kezébe, mintegy kétezer embert, és Szosziftár, Angeas seregének vezére elesett abban a csatában.
33 És amikor Szosziftár elesett, az afrikai csapatok hátat fordítottak, hogy meneküljenek, és elmenekültek, Angeasszal és testvérével, Lukusszal együtt.
34. Zepho és Kittim gyermekei üldözőbe vették őket, és továbbra is hevesen verték őket az úton, mintegy kétszáz embert, és üldözték Azdrubalt, Angeas fiát, aki apjával elmenekült, és húsz emberét megölték az úton, Azdrubal pedig elmenekült Kittim gyermekei elől, és nem ölték meg őt.
35 És Angeas és Lucus, a testvére elmenekült a többi emberükkel, és megmenekültek, és rettegéssel és rémülettel érkeztek Afrikába, és Angeas egész nap attól félt, hogy Zepho, Elifáz fia háborúba megy vele.

64. FEJEZET

1 Bálaám, Beór fia abban az időben Angeással volt a csatában, és amikor látta, hogy Cefó győzött Angeás felett, elmenekült onnan, és Kittimbe ment.
2 Zefó és Kittim gyermekei nagy tisztelettel fogadták őt, mert Zefó ismerte Bálám bölcsességét, és Zefó sok ajándékot adott Bálámnak, és ő nála maradt.

3 És amikor Zepho visszatért a háborúból, megparancsolta, hogy számba vegyék Kittim összes gyermekét, akik vele mentek a csatába, és íme, egy sem hiányzott.
4 Cefó pedig örvendezett ennek, megújította királyságát, és lakomát rendezett minden alattvalójának.
5 De Cefó nem emlékezett meg az ÚRról, és nem gondolt arra, hogy az ÚR segítette őt a csatában, és hogy megszabadította őt és népét Afrika királyának kezéből, hanem továbbra is Kittim fiainak és Ézsau gonosz fiainak útján járt, más isteneket szolgált, akikre testvérei, Ézsau fiai tanították őt; ezért mondják: A gonosztól származik a gonoszság.
6 És Cefó biztonságban uralkodott Kittim minden gyermeke felett, de nem ismerte az Urat, aki megszabadította őt és egész népét Afrika királyának kezéből; és Afrika csapatai nem jöttek többé Kittimbe zsákmányolni a szokásos módon, mert tudták Cefó hatalmát, aki mindnyájukat kard élére vert, így Angeás félt Cefótól, Elifáz fiától és Kittim gyermekeitől minden napon.
7 Abban az időben, amikor Zepho visszatért a háborúból, és amikor Zepho látta, hogyan győzött le Afrika összes népét, és hogyan verte meg őket kard élére a csatában, akkor Zepho azt tanácsolta Kittim gyermekeinek, hogy menjenek Egyiptomba harcolni Jákob fiaival és a fáraó, Egyiptom királya ellen.
8 Mert hallotta Cefó, hogy Egyiptom erős emberei meghaltak, József és testvérei, a Jákóbnál élő fiak meghaltak, és hogy gyermekeik, Izráel fiai mind Egyiptomban maradtak.
9 Cefó pedig azon gondolkodott, hogy harcba indul ellenük és egész Egyiptom ellen, hogy bosszút álljon testvérei, Ézsau fiai ügyéért, akiket József testvéreivel és egész Egyiptommal legyőzött Kánaán földjén, amikor felmentek, hogy eltemessék Jákobot Hebronban.
10 Cefó követeket küldött Hadádhoz, Bedád fiához, Edom királyához, és Ézsau minden testvéréhez, ezzel az üzenettel:
11 Nem azt mondtad, hogy nem fogsz harcolni Afrika királya ellen, hiszen szövetséged tagja? Íme, harcoltam vele, és legyőztem őt és egész népét.
12 Most azért elhatároztam, hogy harcolni fogok Egyiptom és Jákob ott élő gyermekei ellen, és bosszút állok rajtuk azért, amit József, testvérei és ősei tettek velünk Kánaán földjén, amikor felmentek, hogy eltemessék apjukat Hebronban.
13 Most hát, ha hajlandóak vagytok eljönni hozzám, hogy segítsetek harcolni ellenük és Egyiptom ellen, akkor bosszút állunk testvéreink ügyéért.
14 Ézsau fiai pedig hallgattak Cefó szavaira, és összegyűltek Ézsau fiai, igen nagy nép, és elmentek, hogy segítsék Cefót és Kittim fiait a csatában.
15 És Cefó ehhez hasonló szavakat küldött kelet minden fiához és Izmael minden gyermekéhez, és összegyűltek, és Cefó és Kittim gyermekeinek segítségére siettek az egyiptomi háborúban.
16 És kivonultak mind ezek a királyok, Edom királya és a kelet fiai, és Izmael minden fia, és Cefó, Kittim királya, és felsorakoztatták minden seregüket Hebronban.
17 A tábor igen nehéz volt, háromnapi járóföldnyi hosszúságú, a nép pedig annyi volt, mint a tengerparton a homok, amelyet nem lehet megszámolni.
18 Mindezek a királyok és seregeik levonultak, és harcba szálltak egész Egyiptom ellen, és együtt tábort ütöttek Patrósz völgyében.
19 És egész Egyiptom hallotta a hírüket, és összegyűltek Egyiptom földjének és Egyiptomhoz tartozó városoknak minden népe, mintegy háromszázezer férfi.
20 Az egyiptomi férfiak pedig követeket küldtek Izráel fiaihoz is, akik azokban a napokban Gósen földjén voltak, hogy jöjjenek el hozzájuk, és harcoljanak ezekkel a királyokkal.
21 Izráel férfiai összegyűltek, mintegy százötven férfi volt, és csatába indultak, hogy segítsék az egyiptomiakat.
22 És kivonultak Izráel és Egyiptom férfiai, mintegy háromszázezer és százötven férfi, és ezek ellen a királyok ellen mentek harcolni, és Gósen földjén kívülről, Pathrosszal szemben helyezkedtek el.
23 Az egyiptomiak pedig nem hittek Izráelben, hogy együtt menjenek velük a táborba a harcba, mert mindnyájan ezt mondták: Talán Izráel fiai Ézsau és Izmael fiainak kezébe adnak minket, mivel ők az ő testvéreik.
24 És monda az egyiptomiak mindnyájan az Izráel fiainak: Maradjatok itt ti együtt a helyetekben, és mi elmegyünk és harcolunk Ézsau és Izmael gyermekei ellen, és ha ezek a királyok diadalmaskodnak rajtunk, akkor jöjjetek mindnyájan rájuk, és segítsetek nekünk, és az Izráel fiai így is tettek.
25 Cefó, Elifáz fia, Ézsau fiának, Kittim királyának fia, és Hadád, Bedád fia, Edom királyának fiai, és minden táboruk, valamint kelet minden fiai és Izmael fiai, a homokszemhez hasonló nép, együtt táboroztak Patrósz völgyében, Tachpankésszal szemben.
26 Bálaám, Beór fia, a szíriai, ott volt Cefó táborában, mert Kittim fiaival jött a csatába. Bálaám nagy tiszteletnek örvendett Cefó és emberei szemében.
27 Cefó ezt mondta Bálaámnak: Jövendölj nekünk, hogy megtudjuk, ki győz a csatában, mi vagy az egyiptomiak?
28 Bálám pedig felkelt, és megpróbálta a jövendőmondás művészetét, és jártas volt benne, de összezavarodott, és a munka elpusztult a kezében.
29 És újra megpróbálta, de nem sikerült, és Bálaám elkeseredett, elhagyta, és nem vitte véghez, mert az Úrtól volt ez, hogy Cefót és népét Izráel fiainak kezébe ejtse, akik az Úrban, őseik Istenében bíztak a háborúban.
30 Cefó és Hadád csatarendbe álltak, és az egyiptomiak mind egyedül vonultak ellenük, mintegy háromszázezer ember, és Izraelből senki sem volt velük.
31 És az egyiptomiak mind harcoltak ezekkel a királyokkal Pathrosz és Takpankhés ellen, és heves csata volt az egyiptomiakkal.
32 És a királyok erősebbek voltak az egyiptomiakon abban a csatában, és körülbelül száznyolcvan egyiptomi férfi esett el azon a napon, és a királyok seregéből körülbelül harminc férfi, és Egyiptom összes férfija elmenekült a királyok elől, így Ézsau és Izmael gyermekei üldözték az egyiptomiakat, folytatva a vágást egészen addig a helyre, ahol Izrael gyermekeinek tábora volt.
33 És kiáltának mind az egyiptomiak Izráel fiaihoz, mondván: Siessetek hozzánk, segítsetek rajtunk, és mentsetek meg minket Ézsau, Izmael és Kittim fiainak kezéből!

34 Izráel fiai közül a százötven férfi pedig elfutott helyéről ezeknek a királyoknak a táborába, és Izráel fiai az Úrhoz, az ő Istenükhöz kiáltottak, hogy szabadítsa meg őket.
35 Az ÚR meghallgatta Izráelt, és az ÚR a királyok minden emberét a kezükbe adta, Izráel fiai pedig harcoltak ezekkel a királyokkal, és Izráel fiai megöltek mintegy négyezer királyembert.
36 Az ÚR nagy rettegést keltett a királyok táborában, úgyhogy félelem szállta meg Izráel fiait.
37 És a királyok minden serege elfutott Izráel fiai elől, Izráel fiai pedig üldözték őket, és folyton vágták őket Kús földjének határáig.
38 Izráel fiai pedig még kétezer embert öltek közülük az úton, és Izráel fiai közül senki sem esett el.
39 Amikor az egyiptomiak látták, hogy Izráel fiai milyen kevés emberrel harcoltak a királyokkal, és hogy milyen heves volt a csata ellenük,
40 Az egyiptomiak mind nagyon féltek az életükért a heves csata miatt, és egész Egyiptom elmenekült, mindenki elrejtőzött a felsorakozott csapatok elől, és elrejtőztek az úton, és magukra hagyták az izraelitákat harcolni.
41 Izráel fiai pedig szörnyű csapást mértek a királyok embereire, akik azután visszatértek tőlük, hogy Kús földjének határáig űzték őket.
42 És egész Izráel megtudta, mit tettek velük az egyiptomiak, hogy elfutottak előlük a csatában, és magukra hagyták őket harcolni.
43 Izráel fiai is ravaszul cselekedtek, és amikor Izráel fiai visszatértek a csatából, találtak néhány egyiptomit az úton, és ott megölték őket.
44 És miközben megölték őket, ezeket a szavakat mondták nekik:
45 Miért mentél el tőlünk, és miért hagytál minket, hogy kevesen legyünk, harcoljunk ezekkel a királyokkal, akiknek nagy népük volt, hogy legyőzzenek minket, hogy ezáltal megmentsétek a saját lelketeket?
46 Némelyikükkel, akikkel az izraeliták az úton találkoztak, így szóltak egymáshoz Izráel fiai: Verjétek meg, verjétek meg, mert izmaelita, vagy edomita, vagy a kittimek közül való, és fölébe álltak, és megölték, és megtudták, hogy egyiptomi.
47 Izráel fiai ravaszul tették ezeket az egyiptomiakkal szemben, mivel azok elhagyták őket a csatában, és elfutottak előlük.
48 Így öltek meg Izráel fiai az egyiptomi férfiak közül az úton, mintegy kétszáz férfit.
49 És látták Egyiptom minden férfiai azt a gonoszságot, amelyet Izráel fiai velük tettek, és egész Egyiptom nagyon félt Izráel fiaitól, mert látták nagy hatalmukat, és hogy egy ember sem esett el közülük.
50 Így tért vissza Izráel minden fia örömmel a Gósenbe vezető úton, Egyiptom többi része pedig, kiki a maga helyére.

65. FEJEZET

1 És lőn ezek után, hogy összegyűltek a fáraónak, Egyiptom királyának minden tanácsadói és Egyiptom minden vénei, és a király elé járultak, meghajoltak a földig, és leültek előtte.
2 Egyiptom tanácsosai és vénei pedig szóltak a királynak, mondván:
3 Íme, Izráel fiainak népe nagyobb és hatalmasabb nálunk, és te tudod mindazt a gonoszságot, amit velünk tettek az úton, amikor a csatából visszatértünk.
4 És láttad erős erejüket is, mert ez a hatalom atyáiktól származik, hiszen csupán néhány ember kelt fel egy olyan nép ellen, amely számos volt, mint a homok, és kard élével verte őket, és maguk közül senki sem esett el, így ha sokan lettek volna, akkor is teljesen elpusztították volna őket.
5 Most azért adj tanácsot, mit tegyünk velük, amíg fokozatosan ki nem irtjuk őket magunk közül, nehogy túl sokan legyenek számunkra az országban.
6 Mert ha Izráel fiai elszaporodnak az országban, akadályt jelentenek számunkra, és ha háború tör ki, nagy erejükkel csatlakoznak ellenségünkhöz ellenünk, harcolnak ellenünk, elpusztítanak minket az országból, és elmennek onnan.
7 A király így felelt Egyiptom véneinek: Ez a terv, amelyet Izrael ellen tanácsoltak, és amelytől nem térünk el,
8 Íme, Pitóm és Ramszesz van az országban, csatával szemben megerősítetlen városok, nekünk és nektek kell felépítenünk és megerősítenünk őket.
9 Most azért menj el te is, légy ravasz velük, és hirdesd ki Egyiptomban és Gósenben a király parancsára, mondván:
10 Egyiptom, Gósen, Pathrosz és minden lakójuk férfiai! A király megparancsolta nekünk, hogy építsük Pitómot és Ramszeszt, és erősítsük meg őket a harcra. Aki egész Egyiptomból, Izrael fiai és a városok minden lakója közül hajlandó velünk együtt építkezni, annak a király parancsára naponta bért kell adni. Menjetek hát először ti, és cselekedjetek okosan, gyűljetek össze, és jöjjetek Pitómba és Ramszeszbe építkezni.
11 És amíg építkezel, a király parancsára minden nap hirdesd ki ezt a fajta kiáltványt egész Egyiptomban.
12 És ha Izráel fiai közül eljönnek hozzád építkezni, add meg nekik a bérüket naponta néhány napon keresztül.
13 És miután veletek építkeztek a napi bérükért, vonuljatok el tőlük naponta, egyenként, titokban, és akkor keljetek fel, és legyetek a munkafelügyelőik és tisztviselőik, és hagyjátok őket utána bér nélkül építkezni, és ha megtagadják, akkor minden erőtökkel kényszerítsétek őket az építésre.
14 És ha ezt megteszed, jól fog esni, ha megerősítjük földünket Izrael gyermekei ellen, mert az építkezés és a munka fáradalma miatt Izrael gyermekei fogyatkozni fognak, mivel napról napra megfosztod őket feleségeiktől.
15 Egyiptom vénei mind meghallgatták a király tanácsát, és jónak találták a tanácsot, meg a fáraó szolgáinak és egész Egyiptomnak is, és a király szava szerint cselekedtek.
16 És elmentek a szolgák mind a királytól, és kihirdették egész Egyiptomban, Takpánkészban, Gósenben és Egyiptom körüli összes városban, mondván:
17 Láttad, mit tettek velünk Ézsau és Izmael fiai, akik háborúba jöttek ellenünk, és el akartak pusztítani minket.
18 Most azért megparancsolta nekünk a király, hogy erősítsük meg az országot, építsük fel Pitóm és Ramszesz városait, és erősítsük meg őket a harcra, ha ismét ellenünk támadnának.
19 Aki közületek egész Egyiptomból és Izráel fiai közül eljön velünk építkezni, annak a király adja meg napi bérét, ahogyan megparancsolta nekünk.

20 Amikor meghallotta Egyiptom és Izráel összes fia, amit a fáraó szolgái mondtak, eljöttek az egyiptomiak és Izráel fiai, hogy építsenek a fáraó szolgáival, Pitómmal és Ramszeszszel, de Lévi fiai közül senki sem jött el testvéreivel az építésre.
21 A fáraó minden szolgája és fejedelmei eleinte álnoksággal jöttek, hogy egész Izráellel együtt építsenek napszámosként, és eleinte adták meg Izráelnek a napi bérüket.
22 A fáraó szolgái pedig egész Izráellel együtt építkeztek, és egy hónapig dolgoztak Izráellel ebben a munkában.
23 A hónap végén a fáraó összes szolgája elkezdett titokban naponta elvonulni Izráel népétől.
24 És Izráel folytatta a munkát abban az időben, de megkapták a napi bérüket, mert Egyiptom férfiai közül néhányan még akkoriban végezték a munkát Izráellel; ezért az egyiptomiak megadták Izráelnek a bérüket azokban a napokban, hogy ők, az egyiptomiak, munkatársaik, ők is megkaphassák a fizetésüket munkájukért.
25 Egy év és négy hónap múlva pedig az egyiptomiak mind elvonultak Izráel fiaitól, úgyhogy Izráel fiai magukra maradtak a munkában.
26 És miután az egyiptomiak mind elvonultak Izrael gyermekeitől, visszatértek, és elnyomóikká és tisztviselőikké váltak, és néhányan közülük munkafelügyelőként álltak Izrael gyermekei fölé, hogy átvegyék tőlük mindazt, amit munkájuk béréért adtak nekik.
27 Így cselekedtek az egyiptomiak nap mint nap Izráel fiaival, hogy sanyargassák őket munkájuk során.
28 Izráel fiai mind egyedül végezték a munkát, és az egyiptomiak attól fogva tartózkodtak attól, hogy fizetést adjanak Izráel gyermekeinek.
29 Amikor Izráel férfiai közül némelyek megtagadták a munkát, mivel nem kaptak bért, a fáraó behajtói és szolgái sanyargatták őket, súlyos ütéseket mértek rájuk, és erőszakkal visszakényszerítették őket, hogy testvéreikkel dolgozzanak. Így tettek az egyiptomiak Izráel fiaival minden napon.
30 Izráel fiai pedig nagyon féltek az egyiptomiakkal szemben emiatt, és Izráel fiai mind visszatértek, és fizetés nélkül dolgoztak.
31 Izrael fiai pedig megépítették Pitómot és Ramszeszt, és Izrael fiai mind elvégezték a munkát, némelyek téglákat készítettek, némelyek építettek, és Izrael fiai építették és megerősítették Egyiptom egész földjét és falait, és Izrael fiai sok éven át dolgoztak, míg el nem jött az idő, amikor az Úr megemlékezett róluk, és kihozta őket Egyiptomból.
32 Lévi fiai azonban nem végezték a munkát Izráel testvéreivel a kezdetektől fogva egészen Egyiptomból való kijövetelük napjáig.
33 Mert Lévi minden fiai tudták, hogy az egyiptomiak mindezeket a szavakat álnoksággal mondták az izraelitáknak, ezért Lévi fiai tartózkodtak attól, hogy testvéreikkel együtt munkához menjenek.
34 Az egyiptomiak pedig nem fordítottak figyelmet arra, hogy Lévi gyermekeit később munkára kényszerítsék, mivel kezdetben nem voltak testvéreikkel, ezért magukra hagyták őket az egyiptomiak.
35 Az egyiptomi férfiak kezei pedig továbbra is keményen bántak Izráel fiaival abban a munkában, és az egyiptomiak kegyetlenül dolgoztatták Izráel fiait.
36 Az egyiptomiak pedig megkeserítették Izráel fiainak életét kemény munkával, sárral és téglával, sőt mindenféle mezei munkával is.
37 Izráel fiai pedig Merólt, Egyiptom királyát Merórnak nevezték, mert az ő idejében az egyiptomiak mindenféle munkával megkeserítették az életüket.
38 És mindazt a munkát, amelyet az egyiptomiak Izrael fiaira kényszerítettek, kegyetlenül kikényszerítették, hogy sanyargassák Izrael fiait. De minél jobban sanyargatták őket, annál inkább szaporodtak és gyarapodtak, és az egyiptomiak bosszankodtak Izrael fiai miatt.

66. FEJEZET

1 Abban az időben halt meg Hadád, Bedád fia, Edom királya, és helyette a mesrekából való Szamlá uralkodott, a keleti fiainak földjéről.
2 A fáraó, Egyiptom királya uralkodásának tizenharmadik évében, amely az izraeliták Egyiptomba való lementének százhuszonötödik éve volt, Szamlá tizennyolc évig uralkodott Edom felett.
3 Amikor uralkodni kezdett, seregeit összehívta, hogy harcoljon Cefó, Elifáz fia és Kittim gyermekei ellen, mert háborút indítottak Angeás, Afrika királya ellen, és elpusztították egész seregét.
4 De nem szállt harcba vele, mert Ézsau fiai megakadályozták, mondván: A testvérük. Szamlá hallgatott Ézsau fiainak szavára, és minden seregével visszatért Edom földjére, és nem vonult harcba Cefó, Elifáz fia ellen.
5 Hallotta ezt a fáraó, Egyiptom királya, aki ezt mondta: Szamlá, Edom királya elhatározta, hogy harcol Kittim fiai ellen, és azután eljön, hogy harcoljon Egyiptom ellen.
6 Amikor ezt meghallották az egyiptomiak, megsokasították Izráel fiaira nehezedő munkát, nehogy Izráel fiai úgy bánjanak velük, ahogyan Hadád idejében Ézsau fiaival vívott háborújukban tettek.
7 Mondának azért az egyiptomiak az Izráel fiainak: Siessetek, végezzétek el a munkátokat, fejezzétek be a munkátokat, és erősítsétek meg az országot, hogy ne jöjenek ellenünk a ti atyátokfiai, Ézsau fiai, hogy harcoljanak ellenünk, mert miattatok jőnek ellenünk.
8 Izráel fiai pedig nap mint nap az egyiptomi férfiak munkáját végezték, az egyiptomiak pedig sanyargatták Izráel fiait, hogy megszorítsák őket az országban.
9 De ahogyan az egyiptomiak fokozták az izraeliták munkáját, úgy szaporodtak és sokasodtak izraeliták, és egész Egyiptom megtelt izraelitákkal.
10 Izráel Egyiptomba való lementének százhuszonötödik évében pedig látták az egyiptomiak mind, hogy tanácsuk nem járt sikerrel Izráel ellen, hanem hogy szaporodtak és gyarapodtak, és Egyiptom földje és Gósen földje megtelt Izráel fiaival.
11 Egyiptom minden véne és bölcse eljött a király elé, meghajoltak előtte, és leültek elé.
12 Egyiptom vénei és bölcsei pedig ezt mondták a királynak: Örökké éljen a király! Te tanácsoltad nekünk az Izráel fiai ellen, és mi a király szava szerint cselekedtünk velük.
13 De a munka növekedésével arányosan szaporodnak és gyarapodnak az országban, és íme, az egész ország tele van velük.

14 Most azért, urunk és királyunk, egész Egyiptom szeme rajtad van, hogy bölcsességeddel tanácsot adj nekik, hogy legyőzhessék Izráelt, elpusztíthassák vagy kiirthassák őket az országból; a király pedig ezt felelte nekik: Adjatok tanácsot ebben az ügyben, hogy tudjuk, mit tegyünk velük!
15 Egy udvari ember, a király egyik tanácsadója, név szerint Jób, Mezopotámiából, Úc földjéről, így felelt a királynak:
16 Ha a királynak tetszik, hallgassa meg szolgája tanácsát; és a király ezt mondta neki: Beszélj!
17 Jób pedig szóla a király, a fejedelmek és Egyiptom minden véne előtt, mondván:
18 Íme, a király tanácsa, amelyet korábban adott Izráel fiainak fáradságos munkájával kapcsolatban, nagyon jó, és ne vond el azoktól, akik örökké fáradoznak.
19 De ez a tanács, amellyel enyhítheted őket, ha a király jónak látja sanyargatni őket.
20 Íme, régóta félünk a háborútól, és ezt mondtuk: Ha majd Izráel szaporodik az országban, akkor háború tör ki, és előznek minket onnan.
21 Ha a királynak tetszik, adjon ki királyi rendeletet, és írja fel Egyiptom törvényeibe visszavonhatatlanul, hogy minden izraelita fiúgyermek vérét a földre kell ontani.
22 És ha ezt megteszed, amikor Izrael összes fiúgyermeke meghal, háborúik gonoszsága megszűnik; tegyen így a király, és küldjön el minden héber bábát, és parancsolja meg nekik, hogy hajtsák végre ezt az ügyet; és tetszett a dolog a királynak és a fejedelmeknek, és a király Jób szava szerint cselekedett.
23 A király pedig hívatta a héber bábákat, akik közül az egyiknek Sefra, a másiknak Púa volt a neve.
24 A bábák pedig a király elé járultak, és megálltak előtte.
25 A király ezt mondta nekik: Ha majd bábaként szolgáltok a héber asszonyoknál, és látjátok őket a széken, ha fiú lesz, öljétek meg, ha pedig lány, akkor éljen.
26 De ha ezt nem teszitek meg, akkor tűzzel égetlek el benneteket és minden házatokat.
27 De a bábák félték Istent, és nem hallgattak Egyiptom királyára és szavaira. Amikor a héber asszonyok fiút vagy lányt szültek a bábának, a bába mindent megtett a gyermekkel, amit csak kellett, és életben hagyta; így tettek a bábák minden napon.
28 És ezt jelentették a királynak, és elküldött, és magához hívatta a bábákat, és ezt kérdezte tőlük: Miért tettetek ezt, és miért hagytátok életben a gyermekeket?
29 A bábák pedig felelének, és szólának egymással a király előtt, mondván:
30 Ne gondolja a király, hogy a héber asszonyok olyanok, mint az egyiptomi asszonyok, hiszen Izráel minden gyermeke egészséges, és mire a bába hozzájuk ér, már megszülnek. Ami pedig minket, a te szolgálóidat illeti, napok óta nem szült nekünk héber asszony, mert minden héber asszony a saját bábája, mivel egészségesek.
31 A fáraó pedig hallotta szavaikat, és hitt nekik ebben a dologban, és a bábák elmentek a királytól, és Isten jól bánt velük, és a nép megsokasodott és rendkívül megnőtt.

67. FEJEZET

1 Élt Egyiptom földjén egy Lévi leszármazottja, akinek a neve Amrám volt, Kehát fia, aki Lévi fia, Izráel fia volt.
2 És ez az ember elment és feleséget vett, Jókebedet, Lévi lányát, apja húgát, aki százhuszonhat éves volt, és hozzá ment.
3 Az asszony teherbe esett, leányt szült, és Miriámnak nevezte el, mert azokban a napokban az egyiptomiak megkeserítették Izráel fiainak életét.
4 És ismét teherbe esett, és fiút szült, akit Áronnak nevezett el, mert fogantatásának napjaiban kezdte a fáraó Izrael fiúgyermekeinek vérét ontani.
5 Azokban a napokban halt meg Cefó, Elifáz fia, Ézsau unokája, Kittim királya, és Janeás lett a király helyette.
6 Cefó ötven évig uralkodott Kittim fiai felett, meghalt, és Nabna városában temették el, Kittim földjén.
7 És Janeás, Kittim fiainak egyik erős embere uralkodott utána, és ötven évig uralkodott.
8 Kittim királyának halála után elmenekült Bálaám, Beór fia Kittim földjéről, és elment Egyiptomba, a fáraóhoz, Egyiptom királyához.
9 A fáraó nagy tisztelettel fogadta őt, mert hallott bölcsességéről, ajándékokat adott neki, tanácsadóvá tette, és felmagasztalta.
10 Bálám Egyiptomban lakott, a király minden nemesével együtt tiszteletben tartották, és a nemesek magasztalták őt, mert mindnyájan vágytak arra, hogy megtanulják bölcsességét.
11 Izráel Egyiptomba való lementének százharmincadik évében a fáraó azt álmodta, hogy királyi trónján ül. Felemelte tekintetét, és látott egy öregembert állni előtte, akinek mérleg volt a kezében, olyan, amilyeneket a kereskedők használnak.
12 Az öregember pedig fogta a mérleget, és felakasztotta a fáraó elé.
13 Az öregember pedig fogta Egyiptom minden vénét, minden nemesét és nagyemberét, összekötözte őket, és egy mérlegre tette.
14 És fogott egy tejesgödölyét, és betette a másik mérlegre, és a gödölye győzött.
15 A fáraó pedig elámult ezen a szörnyű látomáson, hogy a gidák miért győzedelmeskednek mindenek felett, és a fáraó felébredt, és íme, álom volt az egész.
16 És a fáraó kora reggel felkelt, összehívta összes szolgáját, és elbeszélte nekik az álmot, és az emberek nagyon megrémültek.
17 A király pedig monda minden bölcsének: Fejtsétek meg, kérlek, az álmot, amelyet álmodtam, hogy megértsem!
18 Bálaám, Beór fia pedig felele a királynak, és monda néki: Ez nem jelent mást, mint nagy veszedelmet, mely az utolsó napokban Egyiptomra sújt.
19 Mert fia születik Izraelnek, aki elpusztítja egész Egyiptomot és lakóit, és hatalmas kézzel kihozza az izraelitákat Egyiptomból.
20 Most azért, ó, király, tarts tanácsot ebben az ügyben, hogy lerombold Izráel fiainak reménységét és várakozását, mielőtt ez a veszedelem bekövetkezik Egyiptomra.
21 A király ezt kérdezte Bálámtól: Mit tegyünk hát Izráellel? Bizonyára először is tanácskoztunk ellenük, de nem tudtunk győzedelmeskedni rajtuk.
22 Most azért adj te is tanácsot ellenük, amellyel győzhetünk rajtuk.

23 Bálám így felelt a királynak: Küldj el most, és hívasd ide két tanácsadódat, majd meglátjuk, mit gondolnak ebben a dologban, és csak azután fog beszélni szolgád.
24 Elküldött a király, és magához hívatta két tanácsadóját, a midiáni Reuelt és az uziti Jóbot, akik elmentek, és leültek a király elé.
25 A király pedig monda nékik: Íme, hallottátok az álmot, a melyet álmodtam, és annak jelentését is; most azért adjatok tanácsot, és tudjátok meg és lássátok, mit kell tenni Izráel fiaival, hogy legyőzhessük őket, mielőtt ránk törne a gonoszságuk.
26 És felele a midiánita Reuél a királynak, és monda: Éljen a király, éljen a király mindörökké!
27 Ha a királynak jónak látja, hagyja el a hébereket, hagyja el őket, és ne emelje fel ellenük a kezét.
28 Mert ezeket választotta ki az ÚR a régi időkben, és sorsvetésül vette örökségét a föld minden népe és a föld királyai közül; és ki emelte ki ellenük kezét büntetlenül, akiért Istenük meg nem bosszult?
29 Bizonyára tudod, hogy amikor Ábrahám lement Egyiptomba, a fáraó, Egyiptom korábbi királya meglátta Sárát, a feleségét, és feleségül vette, mert Ábrahám azt mondta: A húgom! – mert félt, hogy az egyiptomi férfiak megölik őt a felesége miatt.
30 És miután Egyiptom királya magához vette Sárát, Isten súlyos csapásokkal sújtotta őt és háznépét, míg vissza nem adta Sárát, Ábrahámnak a feleségét, akkor meggyógyult.
31 Abimeleket, a geraribeli filiszteus királyt Isten megbüntette Sáráért, Ábrahám feleségéért, azzal, hogy minden méhet betömött, embertől állatig.
32 Amikor Istenük eljött Abimelekhez éjszakai álmukban, és megrémítette őt, hogy visszaadja Ábrahámnak Sárát, akit elvitte, és utána Gerár egész népe megbüntettetett Sára miatt, és Ábrahám imádkozott Istenéhez értük, és meghallgatta könyörgésüket, és meggyógyította őket.
33 Abimelek pedig félt mindattól a bajtól, ami őt és népét érte, ezért visszaadta Sárát, Ábrahámnak, az ő feleségét, és sok ajándékot adott neki vele együtt.
34 Így tett Izsákkal is, amikor kiűzte őt Gerárból, és Isten csodálatos dolgokat tett vele: Gerár minden vízfolyása kiszáradt, és gyümölcstermő fái nem hoztak gyümölcsöt.
35 Mígnem odament hozzá a gerári Abimelek, barátja, Ahuzzát és seregének parancsnoka, Pichol, és meghajoltak előtte a földig.
36 És kérték őt, hogy könyörögjön értük, és ő imádkozott az Úrhoz értük, és az Úr meghallgatta a könyörgést, és meggyógyította őket.
37 Jákóbot, az egyszerű embert is, feddhetetlensége révén megmentették testvére, Ézsau kezéből és anyja testvérének, a szír Lábánnak a kezéből, aki az életére tört; hasonlóképpen Kánaán minden királyának kezéből is, akik összefogtak ellene és gyermekei ellen, hogy elpusztítsák őket. Az ÚR megmentette őket a kezükből, hogy rájuk forduljanak és megverjék őket. Mert ki emelte ki valaha is kezét ellenük büntetlenül?
38 Bizonyára a fáraó, az előbbi, atyád apja, felemelte Józsefet, Jákob fiát Egyiptom földjének minden fejedelme fölé, amikor látta bölcsességét, mert bölcsességével megmentette az ország minden lakóját az éhínségtől.
39 Ezután megparancsolta Jákóbnak és gyermekeinek, hogy jöjjenek le Egyiptomba, hogy erényük által Egyiptom földje és Gósen földje megszabaduljon az éhínségtől.
40 Most azért, ha jónak látod, hagyj fel Izráel fiainak pusztításával. Ha pedig nem az a te akaratod, hogy Egyiptomban lakjanak, akkor bocsásd el őket innen, hogy elmehessenek Kánaán földjére, arra a földre, ahol őseik tartózkodtak.
41 Amikor a fáraó meghallotta Jetró szavait, nagyon haragra gerjedt ellene, és szégyenében felkelt a király színe elől, és elment Midiánba, az ő földjére, és magával vitte József botját.
42 A király pedig monda az uzzi Jóbnak: Mit mondasz Jób, és mi a tanácsod a héberekkel kapcsolatban?
43 Jób pedig monda a királynak: Ímé, a föld minden lakója a te kezedben van, cselekedjen a király, a mint jónak látja.
44 A király ezt mondta Bálámnak: Mit mondasz, Bálám? Mondd el szavadat, hadd halljuk!
45 Bálám ezt mondta a királynak: Mindabból, amit a király a héberek ellen tervezett, megszabadulnak, és a király semmilyen tanáccsal sem lesz képes őket legyőzni.
46 Mert ha lángoló tűzzel akarod őket legyűrni, nem győzheted le őket, hiszen Istenük biztosan megszabadította Ábrahámot, atyjukat, Úr-káldeusból; és ha karddal akarod elpusztítani őket, biztosan megszabadult atyjuk, Izsák, és egy kos került a helyére.
47 És ha kemény és kitartó munkával azt gondolod, hogy meggyengíted őket, még ebben sem fogsz sikerrel járni, mert apjuk, Jákob, mindenféle kemény munkával szolgálta Lábánt, és sikeres volt.
48 Most azért, ó, király, halld meg szavaimat, mert ez az a tanács, amelyet ellenük tanácsoltak, amellyel győzedelmeskedni fogsz rajtuk, és amelytől nem szabad eltérned.
49 Ha a királynak tetszik, rendelje el, hogy minden gyermeküket, aki e naptól fogva születik, dobják a vízbe, mert ezzel eltörölheted a nevüket, mivel senkit sem próbáltak meg így, sem őket, sem atyáikat.
50 A király meghallotta Bálám szavait, és tetszett a dolog a királynak és a fejedelmeknek, és a király Bálám szava szerint cselekedett.
51 A király pedig kihirdette és törvényt hozatott Egyiptom egész földjén, mondván: Ettől a naptól fogva minden fiúgyermeket, aki héberek között születik, vízbe kell dobni.
52 És a fáraó összehívta minden szolgáját, mondván: Menjetek el, keressék meg Gósen földjén, hol vannak Izráel fiai, és lássátok meg, hogy minden héber fiút, aki születik, a folyóba vessenek, de minden lányt hagyjatok életben.
53 Amikor Izráel fiai meghallották a fáraó parancsát, hogy fiúgyermekeiket a folyóba vessék, a nép közül némelyek elváltak feleségeiktől, mások pedig hozzájuk csatlakoztak.
54 És attól a naptól fogva, amikor elérkezett a szülés ideje azoknak az izraeli asszonyoknak, akik férjükkel maradtak, kimentek a mezőre, hogy ott szüljenek, és a mezőn szültek, gyermekeiket pedig a mezőn hagyták, és hazatértek.
55 Az Úr pedig, aki megesküdött őseiknek, hogy megsokasítja őket, elküldte egyik szolgáló angyalát a mennyből, hogy mossa meg mindegyik gyermeket vízzel, kenje meg és pólyálja be őket, és a kezébe tegyen két sima követ, amelyek közül az egyikből tejet, a másikból mézet

szopott, és térdig növesztette a szőrét, hogy azzal befedje magát; hogy megvigasztalja és hozzá ragaszkodjon az iránta való irgalmából.
56 És amikor Isten megszánta őket, és meg akarta szaporítani őket a föld színén, megparancsolta földjének, hogy fogadja be őket, és őrizze meg őket abban felnövésük idejéig. Ezután a föld megnyitotta száját, és kiköpte őket, és kisarjadtak a városból, mint a föld füve és az erdő füve, és visszatértek, ki-ki a családjához és apja házába, és velük maradtak.
57 Izráel fiainak gyermekei pedig olyanok voltak a földön, mint a mező füve, Isten kegyelméből.
58 Amikor ezt látták az egyiptomiak, kimentek a földjükre, mindenki az ökrei párjával és ekevasával, és felszántották, ahogyan vetés idején szántják a földet.
59 És amikor szántottak, nem tudták ártani Izrael gyermekeinek csecsemőinek, így a nép megsokasodott és rendkívül elszaporodott.
60 A fáraó pedig megparancsolta tisztviselőinek, hogy naponta menjenek Gósenbe, és keressék meg Izráel fiainak csecsemőit.
61 És miután kerestek és találtak egyet, erőszakkal kiragadták anyja kebeléből, és a folyóba dobták, a leánygyermeket pedig otthagyták anyjánál; így tettek az egyiptomiak az izraelitákkal minden napon.

68. FEJEZET

1 És történt abban az időben, hogy Isten lelke legyen Miriámon, Amrám lányán, Áron húgán, és kiment, és prófétált a házról, mondván: Íme, fiú születik nekünk apámtól és anyámtól, és ő fogja megmenteni Izráelt Egyiptom kezéből.
2 Amikor Amrám meghallotta lánya szavait, elment, és visszavitte feleségét a házba, miután előzte őt abban az időben, amikor a fáraó megparancsolta, hogy Jákob házából minden fiúgyermeket vessék a vízbe.
3 Amrám fogta feleségét, Jókebedet három évvel azután, hogy előzte őt, bement hozzá, és az teherbe esett.
4 És fogantatása után hét hónappal fiút szült, és az egész házat nagy fény töltötte be, mint a nap és a hold fénye ragyogásuk idején.
5 Az asszony pedig látván, hogy a gyermek szép és kedves látvány, három hónapig elrejtette egy belső szobában.
6 Azokban a napokban az egyiptomiak összeesküdtek, hogy elpusztítsák az összes ott élő héber embert.
7 Az egyiptomi asszonyok pedig elmentek Gósenbe, ahol Izráel fiai laktak, és vállukra vették gyermekeiket, csecsemőiket, akik még nem tudtak beszélni.
8 Azokban a napokban, amikor Izráel fiainak asszonyai szültek, mindegyikük elrejtette fiát az egyiptomiak elől, hogy az egyiptomiak ne tudjanak a születésükről, és ne irtsák ki őket az országból.
9 És megérkeztek az egyiptomi asszonyok Gósenbe, és a beszélni nem tudó gyermekeik a vállukon voltak. És amikor egy egyiptomi asszony bement egy héber asszony házába, annak gyermeke sírni kezdett.
10 Amikor sírt, a belső szobában lévő gyermek válaszolt neki. Az egyiptomi asszonyok elmentek, és elmondták a hírt a fáraó házában.
11 A fáraó elküldte tisztviselőit, hogy elvigyék a gyermekeket és megöljék őket; így tettek az egyiptomiak a héber asszonyokkal minden napon.
12 És történt abban az időben, mintegy három hónappal azután, hogy Jókebed elrejtette fiát, hogy a dolog kitudódott a fáraó házában.
13 Az asszony pedig sietve elvitte a fiát, mielőtt a hivatalnokok megérkeztek volna, és fogott neki egy sásból készült ládát, bekente azt szurokkal és gyantával, beletette a gyermeket, és a folyó partján a kövek közé helyezte.
14 Mirjam, a húga távol állt, hogy megtudja, mi történik vele, és mi lesz a szavaival.
15 Abban az időben Isten rettenetes hőséget bocsátott Egyiptom földjére, amely megégette az ember testét, mint a nap a körforgása során, és nagyon sanyargatta az egyiptomiakat.
16 Az egyiptomiak pedig mind lementek a folyóba fürödni, mert a hőség elégette testüket.
17 Bathia, a fáraó lánya is elment fürödni a folyóban a perzselő hőség miatt, és szolgálói a folyó partján jártak, valamint Egyiptom összes asszonya is.
18 Bathia pedig felemelte tekintetét a folyóra, és meglátta a bárkát a vízen, és elküldte szolgálóját, hogy hozza el.
19 És kinyitotta, és meglátta a gyermeket, és íme, a csecsemő sírt, és megesett rajta a szíve, és ezt mondta: Ez egy a héber gyermekek közül.
20 Egyiptom asszonyai, akik a folyóparton jártak, mind szoptatni akarták, de nem akart, mert az Úrtól volt ez a dolog, hogy visszaadja őt anyja emlőjéhez.
21 Miriam, a húga pedig abban az időben az egyiptomi asszonyok között volt a folyóparton, és amikor meglátta ezt, azt mondta a fáraó lányának: Elmenjek-e, és hozzak-e egy dajkát a héber asszonyok közül, hogy szoptassa neked a gyermeket?
22 És monda néki a fáraó leánya: Menj el! A leány elment, és hívatá a gyermek anyját.
23 És monda a fáraó lánya Jókebednek: Vidd el ezt a gyermeket, és szoptasd meg nekem, és én megadom neked a béredet, naponta két ezüstpénzt; és az asszony fogta a gyermeket, és szoptatta.
24 Két év múlva, amikor a gyermek felnőtt, elvitte a fáraó leányához, aki fiaként lőn neki, és Mózesnek nevezte el, mert azt mondta: „A vízből húztam ki őt.”
25 Apja, Amrám Khábárnak nevezte el, mert azt mondta: „Miatta barátkozott a feleségével, akit eltaszított.”
26 Anyja, Jókebed Jekutiélnek nevezte el, mert – mondta – a Mindenhatóhoz fordultam érte, és Isten visszaadta őt nekem.
27 Miriam, a húga, Jerednek nevezte el, mert utána lement a folyóhoz, hogy megtudja, mi lesz a vége.
28 Áron, a testvére, Abi-Zanúknak nevezte el, mondván: Apám elhagyta anyámat, és miatta tért vissza hozzá.
29 Kehát, Amrám apja nevezte el Abidórnak, mert miatta javította ki Isten Jákób házának repedését, és nem dobhatták többé fiúgyermekeiket a vízbe.
30 Dajkájuk pedig Abi Szochónak nevezte el, mondván: Három hónapig rejtőzködött a hajlékban a Hám gyermekei miatt.
31 Egész Izráel Semajának, Netanéel fiának nevezte el, mert ezt mondták: Az ő idejében meghallgatta Isten kiáltásukat, és megszabadította őket elnyomóiktól.

32 Mózes pedig a fáraó házában vala, Bathiának, a fáraó leányának fia lőn, és Mózes a király gyermekei között nevelkedett fel.

69. FEJEZET

1 És meghalt Edom királya azokban a napokban, uralkodásának tizennyolcadik évében, és eltemették templomában, amelyet királyi rezidenciájává épített magának Edom földjén.
2 Ézsau fiai pedig követeket küldtek Pethorba, amely a folyóparton van, és hoztak onnan egy szép szemű és csinos testalkatú ifjút, akinek Saul volt a neve, és királlyá tették őt Szamlá helyén.
3 Saul negyven évig uralkodott Ézsau minden fia felett Edom földjén.
4 Amikor látta a fáraó, Egyiptom királya, hogy Bálaám tanácsa, amelyet Izráel fiaival kapcsolatban adott, nem járt sikerrel, sőt, hogy azok továbbra is szaporodtak, sokasodtak és elszaporodtak Egyiptom földjén,
5 Azokban a napokban a fáraó megparancsolta, hogy hirdessék ki egész Egyiptomban Izráel fiai között, mondván: Senki se csökkentse a napi munkájának mértékét.
6 Akinek a mindennapi munkájában, akár habarcsban, akár téglavágásban hiányosnak találtatik, annak a legkisebb fiát tegyék a helyére.
7 És az egyiptomi munkásság egyre jobban nehezedett Izrael fiaira azokban a napokban, és íme, ha valakinek a napi munkájából egy tégla is hiányzott, az egyiptomiak erőszakkal elragadták a legkisebb fiát az anyjától, és az épületbe tették a tégla helyére, amelyet az apja hagyott hiányosan.
8 És így tettek Egyiptom férfiai Izráel minden fiával nap mint nap, hosszú időn át.
9 Lévi törzse azonban kezdettől fogva nem dolgozott együtt izraelitákkal, testvéreikkel, mert Lévi fiai ismerték az egyiptomiak ravaszságát, amelyet kezdetben gyakoroltak az izraeliták ellen.

70. FEJEZET

1 Mózes születésétől számított harmadik évben a fáraó lakomán ült, amikor Alparanith királyné a jobbján, Bathia pedig a balján ült, és a fiú, Mózes a keblén feküdt, Bálaám, Beór fia pedig két fiával, és a királyság minden fejedelmei asztalnál ültek a király jelenlétében.
2 A fiú pedig kinyújtotta kezét a király fejére, levette a koronát a király fejéről, és a saját fejére helyezte.
3 Amikor a király és a fejedelmek látták a fiú munkáját, megrettentek, és az egyik ember ámulattal fordult a szomszédjához.
4 A király pedig monda a fejedelmeknek, akik előtte ültek az asztalnál: Mit szóltok, és mit mondotok, fejedelmek, ebben a dologban, és mi lesz az ítélet a fiú ellen e cselekedet miatt?
5 Bálaám, Beór fia, a mágus pedig felele a király és a fejedelmek előtt, és monda: Emlékezzél meg, uram és királyom, az álomról, amelyet sok nappal ezelőtt álmodtál, és arról, amelyet a te szolgád megfejtett néked.
6 Ez tehát egy héber gyermek, akiben Isten lelke van, és ne gondolja uram, a király, hogy ez a gyermek tudatlanul tette ezt.
7 Mert héber fiú ő, bölcsesség és értelem van vele, bár még gyermek, és bölcsen tette ezt, és választotta magának Egyiptom királyságát.
8 Mert ez a héberek szokása, hogy királyokat és főembereiket félrevezessék, mindezt ravaszul teszik, hogy megrettentsék a föld királyait és embereiket.
9 Bizonyára tudod, hogy Ábrahám, az ő atyjuk is így cselekedett, aki megtévesztette Nimródnak, Bábel királyának és Abimeleknek, Gerár királyának a seregét, és hogy birtokba vette Hét fiainak földjét és Kánaán minden királyságát.
10 És hogy leszállt Egyiptomba, és azt mondta feleségéről, Sáráról: A húgom, hogy félrevezesse Egyiptomot és királyát.
11 Fia, Izsák is így tett, amikor Gerárba ment és ott telepedett le, és ereje diadalmaskodott Abimeleknek, a filiszteusok királyának seregével szemben.
12 Arra is gondolt, hogy megbuktatja a filiszteusok királyságát, amikor azt mondta, hogy Rebeka, a felesége, a húga.
13 Jákob hűtlenül bánt a testvérével, elvette tőle az elsőszülöttségi jogát és az áldását.
14 Elment tehát Paddan-Arámba, anyja testvérének, Lábánnak a házához, és ravaszul elvette tőle a lányát, a jószágát és mindenét, amije volt, majd elmenekült és visszatért Kánaán földjére apjához.
15 Fiai eladták testvérüket, Józsefet, aki lement Egyiptomba, rabszolga lett, és tizenkét évig börtönben tartották.
16 Mígnem az előző fáraó álmokat látott, kihozta őt a börtönből, és Egyiptom minden fejedelme fölé emelte, mivel megfejtette neki az álmait.
17 Amikor Isten éhínséget bocsátott az egész földre, elküldött, és elhozatta apját, összes testvérét és apja egész háznépét, és ingyenesen támogatta őket, az egyiptomiakat pedig rabszolgákká vásárolta.
18 Most azért, uram király, íme, ez a gyermek támadt fel helyettük Egyiptomban, hogy az ő tetteik szerint cselekedjen, és tréfálkozzon minden királlyal, fejedelemmel és bíróval.
19 Ha a királynak tetszik, ontsuk ki most a vérét a földre, nehogy felnőjön, és elvegye a hatalmat a kezedből, és Egyiptom reménysége elvesszen, miután uralkodni fog.
20 Bálám ezt mondta a királynak: Hívjuk össze Egyiptom minden bíráját és bölcsét, és tudassuk velünk, hogy vajon halálos ítélet sújtja-e ezt a fiút, ahogyan mondtad, és akkor megöljük őt.
21 A fáraó elküldött, és magához hívatta Egyiptom összes bölcsét, és a király elé járultak, és az Úr angyala közéjük jött, és olyan volt, mint Egyiptom egyik bölcse.
22 A király ezt mondta a bölcseknek: Bizonyára hallottátok, mit tett az a héber fiú, aki a házban van, és így ítélt Bálaám az ügyben.
23 Most ítéljétek meg ti is, és lássátok meg, mi jár a fiúnak a tette miatt, amit elkövetett.
24 Az angyal, aki olyan volt, mint a fáraó egyik bölcse, így válaszolt Egyiptom minden bölcse, a király és a fejedelmek előtt:

25 Ha a királynak tetszik, küldjön emberekért, akik eléje ónixkövet és tüzes szenet hoznak, és a gyermek elé helyezik. Ha a gyermek kinyújtja a kezét, és elveszi az ónixkövet, akkor megtudjuk, hogy bölcsen cselekedett a fiú mindazt, amit tett, és meg kell ölnünk őt.
26 De ha kinyújtja kezét a szénre, akkor tudjuk meg, hogy nem tudtán cselekedte ezt, és élni fog.
27 És jónak tetszett a dolog a király és a fejedelmek szemében, ezért a király az Úr angyalának szava szerint cselekedett.
28 A király megparancsolta, hogy hozzák elő az ónixkövet és a szenet, és helyezzék Mózes elé.
29 És odaállították a fiút maguk elé, és a legény megpróbálta kinyújtani a kezét az ónixkőhöz, de az Úr angyala megfogta a kezét, és a szénre helyezte, és a szén kialudt a kezében, és felemelte, és a szájába vette, és megégette ajkai és nyelve egy részét, és elnehezült a szája és a nyelve.
30 Amikor ezt látták a király és a fejedelmek, tudták, hogy Mózes nem bölcsen cselekedett, amikor levette a koronát a király fejéről.
31 A király és a fejedelmek tartózkodtak a gyermek megölésétől, így Mózes a fáraó házában maradt, felnőtt, és az ÚR vele volt.
32 És míg a fiú a király házában volt, bíborruhát viselt, és a király gyermekei között nevelkedett.
33 Amikor Mózes a király házában nevelkedett, Bathia, a fáraó lánya fiának tekintette, és a fáraó egész háznépe tisztelte őt, és Egyiptom minden embere félt tőle.
34 És naponta kiment és bement Gósen földjére, ahol testvérei, Izráel fiai voltak, és Mózes naponta látta őket légszomjban és nehéz vajúdásban.
35 Mózes pedig megkérdezte őket, mondván: Miért kell nektek ezt a nap mint nap fáradságot kiszabni?
36 És elbeszélték néki mindazt, ami velük történt, és mindazokat a parancsolatokat, amelyeket a fáraó születése előtt adott nekik.
37 És elmondták neki mindazokat a tanácsokat, amelyeket Bálaám, Beór fia tervezett ellenük, és azt is, hogy mit tervezett ellene, hogy megölje őt, miután levette a király koronáját a fejéről.
38 Amikor Mózes meghallotta ezeket, haragra gerjedt Bálaám ellen, és meg akarta ölni, és nap mint nap lesben állt előtte.
39 És Bálaám félt Mózestől, és ő és két fia felkeltek és kimentek Egyiptomból, és elmenekültek és átadták lelküket és Kús földjére mentek Kikianushoz, Kús királyához.
40 Mózes pedig a király házában járt-kelt, és az Úr kedvessé tette őt a fáraó szemében, minden szolgája szemében és Egyiptom egész népe szemében, és nagyon szerették Mózest.
41 Elérkezett pedig a nap, amikor Mózes Gósenbe ment, hogy meglátogassa testvéreit, és látta Izráel fiait nehéz munkájuk és baja közepette, és Mózes elszomorodott miattuk.
42 Mózes pedig visszatért Egyiptomba, és a fáraó házába ment, és a király elé állt, és Mózes meghajolt a király előtt.
43 Mózes pedig monda a fáraónak: Kérlek, uram, egy kis kéréssel jöttem hozzád, ne fordulj el tőlem üres szóval. A fáraó pedig monda néki: Szólj!
44 Mózes pedig monda a fáraónak: Adj a te szolgáidnak, az Izráel fiainak, a kik Gósenben vannak, egy napot, hogy megnyugodjanak az ő munkájuktól.
45 A király pedig felele Mózesnek, és monda: Íme, felemeltem orcádat ebben a dologban, hogy teljesítsem kérésedet.
46 A fáraó kihirdette egész Egyiptomban és Gósen földjén, mondván:
47 Ezt mondja a király nektek, Izráel minden fiai: Hat napon át végezzétek a munkátokat és a fáradságotokat, a hetedik napon pedig pihenjetek, és semmiféle munkát ne végezzetek; így cselekedjetek minden napon, ahogyan a király és Mózes, Bathia fia megparancsolta.
48 Mózes pedig örült azon, amit a király megengedett neki, és Izráel fiai mind úgy tettek, ahogy Mózes megparancsolta nekik.
49 Mert az Úrtól lett ez a dolog Izráel fiaihoz, mivel az Úr elkezdte megemlékezni Izráel fiairól, hogy megmentse őket atyáik kedvéért.
50 Az ÚR Mózessel volt, és híre elterjedt egész Egyiptomban.
51 Mózes pedig naggyá lőn minden egyiptomi szemében és Izráel minden fiának szemében, mivel jót keresett népének, Izráelnek, és békességet hirdetett felőlük a királynak.

71. FEJEZET

1 És amikor Mózes tizennyolc éves volt, látni akarta apját és anyját, és elment hozzájuk Gósenbe. És amikor Mózes Gósen közelébe ért, odaért, ahol Izrael gyermekei dolgoztak, és látta terhüket, és látott egy egyiptomit, amint megverte egyik héber testvérét.
2 Amikor a megvert ember meglátta Mózest, hozzá futott segítségért, mert Mózes nagy tiszteletnek örvendett a fáraó házában, és ezt mondta neki: Uram, figyelj rám! Ez az egyiptomi férfi éjszaka bejött a házamba, megkötözött engem, és a szemeim láttára jött a feleségemhez, és most az életemre tör.
3 Amikor Mózes meghallotta ezt a gonosz dolgot, haragra gerjedt az egyiptomi ellen, ide-oda járkált, és látva, hogy senki sincs ott, megverte az egyiptomit, és elrejtette a homokban, így megmentette a héber férfit annak kezéből, aki megverte.
4 A héber pedig hazament, Mózes pedig hazatért, majd kiment és visszatért a király házába.
5 Amikor a férfi hazatért, arra gondolt, hogy megtagadja feleségét, mert nem volt helyes Jákob házában, hogy bárki is a feleségéhez menjen, miután az megfertőződött.
6 Az asszony elment, és elmondta a testvéreinek, az asszony testvérei pedig meg akarták ölni őt, mire ő hazamenekült, és megmenekült.
7 Másodnap kiment Mózes a testvéreihez, és látta, hogy két férfi veszekszik, és ezt mondta Mózes a gonosznak: Miért ütöd meg felebarátodat?
8 Ő pedig felele néki, és monda néki: Ki tett téged fejedelemmé és bíróvá felettünk? Azt gondolod, hogy engem is megölsz, mint megölted az egyiptomit? Mózes pedig megijedt, és monda: Bizonyára kitudódott a dolog?
9 És a fáraó meghallotta ezt az ügyet, és megparancsolta Mózes megölésének. Isten elküldte tehát angyalát, aki megjelent a fáraónak egy őrkapitány képében.

10 Az ÚR angyala pedig kivette a kardot a testőrség parancsnokának kezéből, és levágta vele a fejét, mert a testőrség parancsnokának ábrázata Mózes ábrázatára változott.
11 Az Úr angyala pedig megfogta Mózes jobbkezét, kivezette őt Egyiptomból, és Egyiptom határán kívülre helyezte negyvennapi járóföldre.
12 Egyedül Áron, az ő testvére maradt Egyiptom földjén, és prófétált Izráel fiainak, mondván:
13 Így szól az Úr, atyáitok Istene: Vessétek el magatoktól szemetek utálatos bálványait, és ne fertőzzétek meg magatokat Egyiptom bálványaival!
14 Izráel fiai pedig fellázadtak, és nem hallgattak Áronra abban az időben.
15 Az ÚR pedig azon gondolkodott, hogy elpusztítja őket, ha nem emlékezett volna meg az ÚR a szövetségről, amelyet Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal kötött.
16 Azokban a napokban a fáraó keze továbbra is keményen sújtotta Izráel fiait, sanyargatva és elnyomva őket mindaddig, amíg Isten ki nem küldte szavát, és meg nem bánt velük.

72. FEJEZET

1 Azokban a napokban nagy háború tört ki Kús fiai és a keletiek, Arám fiai között, és fellázadtak Kús királya ellen, akinek a kezében voltak.
2 Kivonult tehát Kikianus, Kús királya Kús minden gyermekével, a homokszemek számához hasonló néppel, és harcolt Arám és a keletiek ellen, hogy megigázza őket.
3 És amikor Kikianus kiment, otthagyta Bálaámot, a mágust, két fiával, hogy őrizzék a várost és az ország népének legalacsonyabb fajtáját.
4 Kikianus tehát kivonult Arámhoz és a keleti fiakhoz, és harcolt ellenük, és megverte őket, és mindannyian megsebesülten estek el Kikianus és népe előtt.
5 Sokakat foglyul ejtett közülük, és úgy igázta le őket, mint először, és szokás szerint tábort ütött a földjükön, hogy adót szedjen tőlük.
6 És miután Bálaám, Beór fia, Kús királya rábízta a város és a város szegényeinek őrzését, felkelt, és azt tanácsolta az ország népének, hogy lázadjanak fel Kikianusz király ellen, és ne engedjék be a városba, amikor hazatér.
7 Az ország népe hallgatott rá, megesküdött neki, és királlyá tették őt maguk fölé, két fiát pedig a sereg vezéreivé.
8 Felkeltek tehát, és megemelték a város falát a két sarkánál, és egy igen erős épületet építettek.
9 A harmadik sarkon pedig számtalan árkot ástak a város és a folyó között, amely körülvette Kús egész földjét, és ott fakasztották fel a folyó vizét.
10 A negyedik sarkon számos kígyót gyűjtöttek össze varázsigéikkel és varázslataikkal, megerősítették a várost és letelepedtek benne, és senki sem mehetett ki vagy be előttük.
11 És Kikianus harcolt Arám és a keleti fiak ellen, és meghódította őket, mint azelőtt, és megadták neki a szokásos adójukat, és ő elment és visszatért a földjére.
12 Amikor Kús királya, Kikianus, városához közeledett, és vele együtt a seregek összes parancsnoka, felemelték tekintetüket, és látták, hogy a város falai kiépültek és nagyon magasak, ezért a férfiak elámultak ezen.
13 És mondának egymásnak: Mivel látták, hogy késünk a csatában, és nagyon féltek tőlünk, azért tették ezt, és emelték fel a városfalakat, és megerősítették azokat, hogy Kánaán királyai ne jöhessenek ellenük csatába.
14 A király és a csapatok a városkapuhoz közeledtek, felnéztek, és íme, a város összes kapuja zárva volt. Odakiáltottak az őrszemeknek, mondván: Nyissátok ki nekünk, hogy bemehessenek a városba!
15 De az őrszemek nem voltak hajlandók megnyitni nekik Bálaám mágus, a királyuk parancsára, és nem engedték meg nekik, hogy belépjenek a városukba.
16 Harcba szálltak velük a városkapuval szemben, és azon a napon Kikianosz seregének százharminc embere esett el.
17 Másnap pedig folytatták a harcot, és a folyó partján harcoltak; megpróbáltak átkelni, de nem tudtak, így néhányan közülük a gödrökbe süllyedtek és meghaltak.
18 A király megparancsolta nekik, hogy vágjanak ki fákat, és készítsenek belőlük tutajokat, amelyeken átmehetnek hozzájuk, és ők meg is tették.
19 Amikor pedig az árkok helyéhez értek, a malmok felkavarták a vizet, és tíz tutajon kétszáz ember fulladt meg.
20 És harmadnap eljöttek harcolni ahhoz az oldalhoz, ahol a kígyók voltak, de nem tudtak odajutni, mert a kígyók százhetven embert öltek meg közülük, és abbahagyták a harcot Kús ellen, és kilenc évig ostromolták Kúst, senki sem jött ki vagy be.
21 Abban az időben, amikor háború és ostrom folyt Kús ellen, Mózes elmenekült Egyiptomból a fáraó elől, aki meg akarta ölni, amiért megölte az egyiptomit.
22 Mózes tizennyolc éves volt, amikor elmenekült Egyiptomból a fáraó elől, és elmenekült Kikianusz táborába, amely akkoriban Kúst ostromolta.
23 Mózes kilenc évig volt Kikianusnak, Kús királyának táborában, mindaddig, amíg Kúst ostromolták, és Mózes kiment és bejött velük.
24 A király, a fejedelmek és minden harcos szerették Mózest, mert nagy és méltóságteljes volt, termete olyan volt, mint egy nemes oroszláné, arca, mint a nap, ereje pedig, mint egy oroszláné, és a király tanácsadója volt.
25 Kilenc év elteltével Kikianust halálos betegség szállta meg, és a betegsége győzedelmeskedett felette, és a hetedik napon meghalt.
26 Bebalzsamozták tehát szolgái, elvitték és eltemették Egyiptom földjének északi részén, a városkapuval szemben.
27 És föléje egy elegáns, erős és magas épületet építettek, és nagy köveket helyeztek el alatta.
28 És a király írnokai ezekre a kövekre vésték Kikianus királyuk minden erejét, és minden csatáját, amelyet vívott, íme, mind a mai napig ott vannak felírva.
29 Kikianusz, Kús királyának halála után emberei és csapatai nagyon elszomorodtak a háború miatt.
30 Így szóltak egymáshoz: Adjatok tanácsot, mit tegyünk ebben az időben, mivel kilenc éve laktunk a pusztában, távol otthonainktól.
31 Ha azt mondjuk, hogy harcolni fogunk a város ellen, sokan közülünk megsebesülnek vagy meghalnak, és ha itt maradunk az ostrom alatt, mi is meghalunk.
32 Mert most meghallja Arám és a keletiek minden királya, hogy királyunk meghalt, és hirtelen ellenségesen

megtámadnak minket, harcolni fognak ellenünk, és senki sem marad közülünk.
33 Most tehát menjünk el, válasszunk magunk fölé királyt, és maradjunk ostrom alatt, amíg a várost nekünk nem adják át.
34 És azon a napon Kikianus seregéből akartak királyt választani, de nem találtak Mózeshez hasonló uralkodót maguk felett.
35 És sietve levetkőztették ruháikat, és a földre terítették őket, és nagy halmot csináltak, és arra helyezték Mózest.
36 És felkeltek, trombitáltak, és kiáltoztak előtte, és ezt mondták: Éljen a király, éljen a király!
37 És megesküdött neki az egész nép és a főemberek, hogy feleségül adják neki Adóniát, a kusita királynőt, Kikianus feleségét, és azon a napon Mózest tettek királlyá maguk fölé.
38 Azon a napon Kús egész népe kihirdette: Mindenki adjon valamit Mózesnek abból, ami az övé.
39 Kiterítettek egy lepedőt a rakásra, és mindenki beledobott valamit abból, amije volt: az egyik egy aranyfülbevalót, a másik egy pénzérmét.
40 Ónixköveket, bdelliumot, gyöngyöket és márványt is vetettek Kús fiai Mózesnek a rakásra, valamint ezüstöt és aranyat igen sokaságban.
41 Mózes pedig fogta az összes ezüstöt és aranyat, az összes edényt, a bdelliumot és az ónixkövet, amelyeket Kús fiai mind adtak neki, és elhelyezte azokat kincsei közé.
42 És Mózes uralkodott Kús fiai felett azon a napon Kikianusz, Kús királya helyett.

73. FEJEZET

1 A fáraó, Egyiptom királya uralkodásának ötvenötödik évében, azaz az izraeliták Egyiptomba való lementének százötvenhetedik évében uralkodott Mózes Kús földjén.
2 Mózes huszonhét éves volt, amikor Kús uralkodni kezdett, és negyven évig uralkodott.
3 Az Úr pedig kegyelmet és jóindulatot adott Mózesnek Kús minden fiának szemében, és Kús fiai igen szerették őt, így Mózes kegyben volt az Úr és az emberek előtt.
4 Uralkodásának hetedik napján Kús minden fia összegyűlt, Mózes elé járultak, és földig hajoltak előtte.
5 És a gyermekek mindnyájan együtt szóltak a király előtt, mondván: Adjatok tanácsot, hogy lássuk, mit tegyünk ezzel a várossal?
6 Mert már kilenc éve, hogy ostromoljuk a várost, és még mindig nem láttuk gyermekeinket és feleségeinket.
7 A király így felelt nekik: Ha hallgattok a szavamra mindabban, amit parancsolok nektek, akkor az ÚR a kezünkbe adja a várost, és meghódítjuk azt.
8 Mert ha úgy harcolunk velük, mint abban az előző csatában, amelyet Kikianus halála előtt vívtunk velük, sokan közülünk ugyanúgy sebesülten esünk össze, mint azelőtt.
9 Most azért íme egy tanács számodra ebben a dologban: ha hallgatsz a szavamra, akkor a város a kezünkbe adatik.
10 Felele azért az egész sereg a királynak, mondván: Mindazt, amit urunk parancsol, megteszszük.
11 Mózes pedig monda nékik: Menjetek át, és kiáltsátok az egész táborban az egész népnek, mondván:
12 Így szól a király: Menj az erdőbe, és hozz magaddal gólyafiókákat, mindenki vigyen egy fiókát a kezébe.
13 Aki pedig megszegi a király szavát, és nem hozza el gyermekét, az meghal, és a király elveszi mindazt, amije van.
14 És amikor majd odahozod őket, a te gondjaidra lesznek bízva, te neveld fel őket, míg felnőnek, és te tanítsd meg őket repülni, ahogyan a sólyomfiókák szoktak.
15 Kús fiai mind meghallották Mózes szavait, felkeltek, és kihirdették a táborban, mondván:
16 Nektek, Kús minden fiainak, a király azt parancsolja, hogy menjetek mindnyájan az erdőbe, és fogjátok ott a gólyafiókákat, mindegyikőtök vegye a kezébe a fiókáját, és vigyétek haza őket.
17 Aki megszegi a király parancsát, meghal, és a király elveszi mindazt, amije van.
18 És így is tett az egész nép, kimentek az erdőbe, felmásztak a fenyőfákra, és fogtak, mindenki egy-egy gólyafiókát a kezében, és elvitték őket a sivatagba, és a király parancsára felnevelték, és megtanították őket repülni, mint a fiatal héjákat.
19 Miután a gólyákat felnevelték, a király elrendelte, hogy három napig éheztessék őket, és az egész nép így is tett.
20 Harmadnap pedig ezt mondta nekik a király: Erősítsétek meg magatokat, legyetek bátor férfiak! Öltsétek fel fegyverzeteteket, övezzétek kardotokat! Ültessétek lovatokat, és vegyétek kezébe gólyafiókákat!
21 És felkelünk és harcolunk a város ellen azon a helyen, ahol a kígyók vannak; és az egész nép úgy tett, ahogy a király parancsolta.
22 És fogták mindegyikük a kis gólyáját a kezébe, és elmentek. És amikor a kígyók helyére értek, a király ezt mondta nekik: Küldje el mindegyikük a kis gólyáját a kígyókra.
23 És a király parancsára kiküldték mindegyikük a gólyafiókáját, és a gólyafiókák rátámadtak a kígyókra, és azok felfalták mindnyájukat, és elpusztították őket arról a helyről.
24 Amikor a király és a nép látta, hogy azon a helyen minden kígyó elpusztult, az egész nép nagy kiáltást tört ki.
25 És közeledtek a városhoz, harcoltak ellene, elfoglalták és leigázták, és behatoltak a városba.
26 És azon a napon ezerszáz férfi halt meg a város népéből, mind a város lakói, de az ostromlók közül senki sem halt meg.
27 Kús minden gyermeke hazament, feleségéhez, gyermekeihez és mindenhez, amije volt.
28 És amikor Bálaám, a mágus látta, hogy a várost elfoglalták, kinyitotta a kaput, és ő, két fia és nyolc testvére elmenekült, és visszatért Egyiptomba a fáraóhoz, Egyiptom királyához.
29 Ők azok a varázslók és mágusok, akikről a törvénykönyvben szó van, és akik Mózes ellen álltak, amikor az Úr csapásokat sújtott Egyiptomra.
30 Mózes bölcsen elfoglalta a várost, Kús fiai pedig Kikianusz, Kús királya helyett trónra ültették.
31 Királyi koronát tettek a fejére, és feleségül adták neki Adóniát, Kúsita királynőt, Kikianusz feleségét.
32 Mózes félte az Urat, atyái Istenét, ezért nem ment hozzá, és szemeit sem fordította felé.

33 Mert Mózes visszaemlékezett arra, hogy Ábrahám megeskettette szolgáját, Eliézert, mondván néki: Ne végy feleséget a kánaániták leányai közül az én fiamnak, Izsáknak.
34 Azt is, amit Izsák tett, amikor Jákob elmenekült testvére elől, amikor Jákob megparancsolta neki: Ne végy feleséget a kánaáni lányok közül, és ne barátkozz Hám fiai közül valóval!
35 Mert az ÚR, a mi Istenünk Hámot, Noé fiát, gyermekeit és minden magvát Sém fiainak és Jáfet fiainak, és utánuk magvaiknak örök rabszolgává adta.
36 Mózes tehát nem fordította szívét és tekintetét Kikianus feleségére mindaddig, amíg Kús felett uralkodott.
37 Mózes pedig félte az Urat, az ő Istenét egész életében, és Mózes hűségesen járt az Úr előtt, teljes szívéből és lelkéből, és nem tért le a helyes útról élete minden napján; nem tért le sem jobbra, sem balra arról az útról, amelyen Ábrahám, Izsák és Jákob járt.
38 Mózes pedig megerősödött Kús fiainak királyságában, és szokásos bölcsességével vezette Kús fiait, és Mózes virágzott királyságában.
39 Abban az időben meghallotta Arám és a kelet fiai, hogy Kikianosz, Kús királya meghalt, ezért Arám és a kelet fiai fellázadtak Kús ellen azokban a napokban.
40 Mózes összegyűjtötte Kús minden fiát, egy igen erős népet, mintegy harmincezer férfit, és kiment harcolni Arám és a keletiek ellen.
41 Először a keleti fiakhoz mentek, és amikor a keleti fiak meghallották a hírüket, eléjük mentek, és harcba szálltak velük.
42 A háború pedig heves volt a keletiek ellen, ezért az ÚR Mózes kezébe adta kelet minden fiát, és mintegy háromszáz ember esett el sebesülve.
43 Kelet fiai mind visszafordultak és visszavonultak, Mózes és Kús fiai pedig követték őket, megalázták őket, és szokásuk szerint adót vetettek ki rájuk.
44 Onnan tehát Mózes és az egész nép, amely vele volt, Arám földjére vonult csatába.
45 Arám népe is eléjük ment, és harcolt velük, az ÚR pedig Mózes kezébe adta őket, és Arám férfiai közül sokan megsebesülve estek el.
46 Arámot is megalázta Mózes és Kús népe, és ők is megadták szokásos adójukat.
47 Mózes pedig Kús fiainak alávetette Arámot és a keletieket, és Mózes és az egész nép, amely vele volt, Kús földjére tért.
48 Mózes pedig megerősödött Kús fiainak országában, és az Úr vele volt, és Kús minden fia félt tőle.

74. FEJEZET

1 Az évek végén meghalt Saul, Edom királya, és helyette Baal-Khanán, Akbór fia uralkodott.
2 Mózes Kús uralkodásának tizenhatodik évében Baal-Khanán, Akbór fia uralkodott Edom földjén Edom minden fiai felett harmincnyolc évig.
3 Az ő idejében lázadt Moáb Edom ellen, mivel Hadád, Bedád fia napjaitól fogva Edom uralma alatt állt, aki megverte őket és Midiánt, és Moábot Edom hatalma alá hajtotta.
4 Amikor pedig Baal-Khanán, Akbór fia uralkodott Edom felett, Moáb minden fia elfordult Edomtól.
5 És azokban a napokban meghalt Angeas, Afrika királya, és helyette fia, Azdrubal uralkodott.
6 Azokban a napokban halt meg Janeas, Kittim fiainak királya, és eltemették templomában, amelyet magának épített Kánópia síkságán lakóhelyül, és Latinus uralkodott helyette.
7 Mózes Kús fiai feletti uralkodásának huszonkettedik évében Latinus negyvenöt évig uralkodott Kittim fiai felett.
8 És épített magának egy nagy és hatalmas tornyot is, és abban egy elegáns templomot épített rezidenciájul, hogy szokás szerint kormányozhassa.
9 Uralkodásának harmadik évében kihirdettettette minden vitéz emberének, akik sok hajót készítettek neki.
10 Latinus összegyűjtötte minden seregét, és hajókon érkeztek, hogy harcoljanak Azdruballal, Angeas fiával, Afrika királyával, és megérkeztek Afrikába, és csatába szálltak Azdruballal és seregével.
11 Latinus pedig győzedelmeskedett Azdrubal felett, és elvette Azdrubaltól a vízvezetéket, amelyet apja Kittim gyermekeitől hozott, amikor feleségül vette Janját, Uzi lányát. Latinus lerombolta a vízvezeték hídját, és súlyos csapást mért Azdrubal egész seregére.
12 Azdrubal megmaradt erős emberei pedig megerősödtek, szívüket irigység töltötte el, és a halált keresték, majd ismét csatába szálltak Latinusszal, Kittim királyával.
13 A csata heves volt Afrika összes férfijára nézve, és mindannyian megsebesültek Latinus és népe előtt, és Azdrubal király is elesett abban a csatában.
14 Azdrubal királynak volt egy igen szép lánya, akinek Ushpezena volt a neve, és Afrika minden férfia az ő képmását hímezte ruhájára, nagy szépsége és csinos megjelenése miatt.
15 Latinus férfiai pedig meglátták Ushpezenát, Azdrubal lányát, és dicsérték őt Latinusnak, királyuknak.
16 Latinus megparancsolta, hogy hozzák el, Latinus pedig feleségül vette Ushpezenát, majd visszatért Kittimbe.
17 Azdrubal, Angeas fia halála után történt, miután Latinus visszatért földjére a csatából, hogy Afrika összes lakója felkelt, és fogta Anibalt, Angeas fiát, Azdrubal öccsét, és királylyá tették testvére helyett egész Afrika földjén.
18 És amikor uralkodni kezdett, elhatározta, hogy Kittimbe megy, hogy harcoljon Kittim gyermekei ellen, hogy bosszút álljon testvére, Azdrubal ügyéért, és Afrika lakóinak ügyéért, és így is tett.
19 Sok hajót készített, és egész seregével bement azokra, és Kittimbe ment.
20 Anibál tehát Kittim gyermekeivel harcolt, és Kittim gyermekei megsebesültek Anibál és serege előtt, Anibál pedig bosszút állt testvére ügyéért.
21 Anibál tizennyolc évig folytatta a háborút Kittim gyermekeivel, és Anibál Kittim földjén lakott, és hosszú ideig ott táborozott.
22 Anibál pedig nagyon súlyosan megverte Kittim gyermekeit, megölte főembereiket és fejedelmeiket, a nép többi részéből pedig mintegy nyolcvanezer embert ölt meg.
23 És a napok és évek végén Anibal visszatért afrikai földjére, és biztonságosan uralkodott testvére, Azdrubal helyett.

75. FEJEZET

1 Abban az időben, Izráel fiainak Egyiptomba való levonulásának száznyolcvanadik évében, harmincezer gyalogos jött ki Egyiptomból Izráel fiai közül, József törzséből, Efraimnak, József fiának fiai közül.
2 Mert azt mondták, hogy beteljesedett az idő, amelyet az ÚR a régi időkben Izrael fiainak rendelt, amelyet Ábrahámnak mondott.
3 Ezek az emberek felövezték magukat, és kiki a kardját az oldalára tette, és kiki a fegyverzetét magára, és bíztak erejükben, és együtt mentek ki Egyiptomból erős kézzel.
4 De útravalót nem hoztak, csak ezüstöt és aranyat, még aznapi kenyeret sem vittek magukkal, mert azt gondolták, hogy zsoldul szerezzék meg az élelmüket a filiszteusoktól, ha nem, akkor erőszakkal elveszik.
5 Ezek az emberek igen erős és bátor férfiak voltak, egy ember üldözhetett ezer embert, kettő pedig tízezer embert űzhetett el, ezért bíztak az erejükben, és együtt mentek, ahogy voltak.
6 Útjukat Gát földje felé vették, és amikor lementek, megtalálták Gát pásztorait, akik Gát fiainak jószágait legeltették.
7 És mondának a pásztoroknak: Adjatok nékünk a juhok közül fizetségül, hadd együnk, mert éhesek vagyunk, mivel ma nem ettünk kenyeret.
8 A pásztorok ezt mondták: Juhaink vagy marháink ezek, hogy fizetségért adjuk őket nektek? Efraim fiai pedig közeledtek, hogy erőszakkal elvegyék őket.
9 Gát pásztorai pedig kiáltoztak felettük, úgyhogy kiáltásuk messziről is hallatszott, és Gát minden fiai kimentek hozzájuk.
10 Amikor Gát fiai látták Efraim fiainak gonoszságait, visszatértek, összegyűltek Gát férfiai, felöltötték fegyvereiket, és kivonultak Efraim fiai ellen a harcra.
11 És megütköztek velük a Gát völgyében, és heves csata volt, és azon a napon nagyon sok embert öltek meg egymástól.
12 A második napon Gát fiai követeket küldtek a filiszteusok minden városába, hogy jöjjenek segítségükre, ezt mondván:
13 Jer fel hozzánk, és segíts nekünk, hogy legyőzhessük Efraim fiait, akik kijöttek Egyiptomból, hogy elvegyék jószágunkat, és ok nélkül harcoljanak ellenünk.
14 Efraim fiai lelkei pedig kimerültek az éhségtől és szomjúságtól, mert három napig nem ettek kenyeret. Negyvenezer férfi ment ki a filiszteusok városaiból, hogy segítsék Gát férfiait.
15 Ezek az emberek harcba szálltak Efraim fiaival, de az ÚR a filiszteusok kezébe adta Efraim fiait.
16 És megölték Efraim minden fiát, aki kijött Egyiptomból, nem maradt meg más, csak tíz ember, aki elfutott az ütközetből.
17 Mert az Úrtól volt ez a veszedelem Efraim fiai ellen, mivel áthágták az Úr szavát, amikor kijöttek Egyiptomból, mielőtt elérkezett volna az idő, amelyet az Úr a régi időkben meghatározott Izráelnek.
18 A filiszteusok közül is sokan estek el, mintegy húszezer férfi, akiket testvéreik elvittek és eltemettek városaikban.
19 Efraim fiai közül a megöltek pedig sok napon és éven át Gát völgyében hagyatva maradtak, és nem temették el őket, és a völgy megtelt emberi csontokkal.
20 A csatából megmenekült férfiak pedig Egyiptomba érkeztek, és elbeszélték Izráel minden fiának mindazt, ami velük történt.
21 Efraim, az apjuk, napokig gyászolta őket, és testvérei eljöttek, hogy vigasztalják.
22 És bement a feleségéhez, és az fiút szült, akit Beriának nevezett el, mert szerencsétlen volt a házában.

76. FEJEZET

1 Mózes, Amrám fia pedig még király volt Kús földjén azokban a napokban, és virágzott királysága, és igazságosan, igazlelkűen és feddhetetlenül kormányozta Kús fiait.
2 Kús minden fia szerette Mózest minden napban, amíg uralkodott felettük, és Kús földjének minden lakója nagyon félt tőle.
3 Mózes, Kús királyának negyvenedik évében Mózes a királyi trónon ült, Adónia királyné pedig előtte állt, és az előkelők mind körülötte ültek.
4 Adónia királyné pedig monda a királynak és a fejedelmeknek: Mi dolog ez, amit ti, Kús fiai, ilyen hosszú idő óta műveltek?
5 Bizonyára tudod, hogy ez az ember negyven év óta, mióta Kús felett uralkodik, nem közeledett hozzám, és nem szolgálta Kús fiainak isteneit.
6 Most azért hallgassatok meg, Kús fiai, és ne uralkodjék többé ez az ember rajtatok, mert nem a mi vérünkből való.
7 Íme, fiam, Menakrus felnőtt, uralkodjon ő feletted, mert jobb néked urad fiát szolgálni, mint egy idegent, Egyiptom királyának rabszolgáját.
8 És Kús fiainak egész népe és főemberei hallották azokat a szavakat, amelyeket Adónia királyné szólt fülük hallatára.
9 Az egész nép pedig estig készült, reggel pedig korán felkeltek, és Menakrust, Kikianus fiát választották királlyá maguk fölé.
10 Kús fiai pedig mind féltek kezet emelni Mózesre, mert az ÚR Mózessel volt, és Kús fiai megemlékeztek az esküről, amelyet Mózesnek tettek, ezért nem ártottak neki.
11 Kús fiai azonban sok ajándékot adtak Mózesnek, és nagy tisztelettel küldték el őt tőlük.
12 Mózes tehát kiment Kús földjéről, hazatért, és megszűnt uralkodni Kús felett. Mózes hatvanhat éves volt, amikor kiment Kús földjéről, mert az Úrtól volt ez a dolog, mert elérkezett az idő, amelyet a régi időkben kijelölt, hogy kihozza Izráelt Hám fiainak nyomorúságából.
13 Mózes tehát Midiánba ment, mert félt visszatérni Egyiptomba a fáraó miatt, ezért elment, és leült egy forrásnál Midiánban.
14 És kiment a midjáni Reuel hét leánya, hogy legeltesse apjuk juhait.
15 És odaértek a kúthoz, és vizet merítettek, hogy megitassák apjuk juhait.
16 Midián pásztorai eljöttek, és elűzték őket, Mózes pedig felkelt, segített nekik, és megitatta a nyájat.
17 És hazamentek apjukhoz, Reuelhez, és elbeszélték neki, mit tett értük Mózes.

18 Azok pedig mondának: Egy egyiptomi férfi mentett meg minket a pásztorok kezéből, vizet merített nekünk, és megitatta a juhokat.
19 Reuel ezt kérdezte leányaitól: Hol van ő? Miért hagytátok ott ezt a férfit?
20 Reuel pedig érte küldött, elhozta és hazavitte, és evett vele.
21 Mózes pedig elbeszélte Reuelnek, hogy elmenekült Egyiptomból, és hogy negyven évig uralkodott Kús felett, és hogy később elvették tőle a kormányzást, és békében, tisztelettel és ajándékokkal bocsátották el.
22 Amikor Reuel meghallotta Mózes szavait, ezt mondta magában: Börtönbe zárom ezt az embert, és így békítem ki Kús fiait, mert elmenekült előlük.
23 Elfogták és börtönbe vetették, Mózes pedig tíz évig volt börtönben. Amíg Mózes a börtönben volt, Cippóra, Reuel lánya megszánta őt, és állandóan kenyérrel és vízzel látta el.
24 Izráel fiai még Egyiptom földjén voltak, és mindenféle nehéz munkát végeztek az egyiptomiaknak. Egyiptom keze pedig keményen sújtotta Izráel fiait azokban a napokban.
25 Abban az időben megverte az ÚR a fáraó, Egyiptom királyát, és lepra sújtotta a talpától a feje tetejéig; Izráel fiaival való kegyetlen bánásmód miatt sújtotta akkoriban az ÚR ezt a csapást a fáraó, Egyiptom királyára.
26 Mert meghallgatta az ÚR népe, Izráel fiainak imádságát, és fáradságos munkájuk miatt kiáltásuk eljutott hozzá.
27 De haragja mégsem múlt el róluk, és a fáraó keze még mindig kinyújtva volt Izráel fiai ellen, a fáraó pedig megkeményítette nyakát az ÚR előtt, és megnövelte igáját Izráel fiai felett, és mindenféle nehéz munkával keserítette meg életüket.
28 Amikor az Úr csapást sújtott a fáraóra, Egyiptom királyára, megkérte bölcseit és varázslóit, hogy gyógyítsák meg.
29 És bölcsei és varázslói azt mondták neki: Ha kisgyermekek vérét tennék a sebeire, meggyógyulna.
30 A fáraó pedig meghallgatta őket, és elküldte szolgáit Gósenbe Izráel fiaihoz, hogy elvigyék kisgyermekeiket.
31 A fáraó szolgái elmentek, és erőszakkal elvették Izráel fiainak csecsemőit anyjuk kebeléből, és naponta vitték őket a fáraóhoz, naponta egy gyermeket, az orvosok pedig megölték őket, és csapással sújtották őket; így tettek minden napon.
32 A fáraó által megölt gyermekek száma háromszázhetvenöt volt.
33 De az ÚR nem hallgatott az egyiptomi király orvosaira, és a csapás egyre súlyosbodott.
34 És a fáraót tíz évig sújtotta az a csapás, de a fáraó szíve még jobban megkeményedett Izráel fiai ellen.
35 Tíz év elteltével az ÚR továbbra is pusztító csapásokkal sújtotta a fáraót.
36 Az Úr pedig megverte őt egy rosszindulatú daganattal és gyomorbajjal, és a csapás súlyos keléssé változott.
37 Abban az időben megérkezett a fáraó két szolgája Gósen földjéről, ahol Izráel összes fiai voltak, és bementek a fáraó házába, és ezt mondták neki: Láttuk, hogy Izráel fiai hanyagul dolgoznak, és hanyagul fáradoznak.
38 Amikor a fáraó meghallotta szolgáinak szavait, nagyon haragra gerjedt Izráel fiai ellen, mert nagyon bánkódott testi fájdalmai miatt.
39 Ő pedig felele, és monda: Most, hogy tudják Izráel fiai, hogy beteg vagyok, hátrafordultak és gúnyolódtak rajtunk. Most azért fogd be nekem a szekeremet, és elmegyek Gósenbe, és lássam Izráel fiai gúnyolódását, amellyel gúnyolnak engem; és fogták be néki a szekeret az ő szolgái.
40 És megfogták és lóra ültették, mert nem tudott magától lovagolni;
41 Maga mellé vett tíz lovast és tíz gyalogost, és elment Izráel fiaihoz Gósenbe.
42 Amikor Egyiptom határához értek, a király lova átment egy szűk helyre, amely a szőlő üreges részében volt felállítva, mindkét oldalról kerítéssel körülvéve, a túloldalon pedig az alacsony, sík vidék volt.
43 A lovak pedig gyorsan futottak azon a helyen, és egymást szorongatták, a többi ló pedig a király lovát szorongatta.
44 És a király lova a völgybe esett, miközben a király lovagolt rajta, és amikor a szekér a király arcára borult, és a ló a királyra feküdt, a király pedig felkiáltott, mert nagyon fájt a teste.
45 A király teste leszakadt róla, csontjai összetörtek, és nem tudott lovagolni, mert az Úrtól rendelte ezt, mivel az Úr meghallgatta népének, Izráel fiainak kiáltását és nyomorúságát.
46 Szolgái apránként a vállukon vitték, és visszavitték Egyiptomba, és a vele lévő lovasok is visszatértek Egyiptomba.
47 És ágyba fektették, és a király tudta, hogy elérkezett a halála, ezért Aparanith királyné, a felesége eljött, és sírt a király előtt, és a király nagy sírásra fakadt vele.
48 És azon a napon eljöttek nemesei és szolgái mind, és látták a királyt abban a nyomorúságban, és nagy sírásra fakadtak vele.
49 A király fejedelmei és minden tanácsadója azt tanácsolták a királynak, hogy rendeljen valakit uralkodni helyette az országban, akit fiai közül választ.
50 A királynak három fia és két lánya volt, akiket Aparanith királyné, a felesége szült neki, a király ágyasaitól született gyermekein kívül.
51 És ezek voltak a neveik: az elsőszülött Othri, a második Adikam, a harmadik Morion, és nővéreik, az idősebb Bathia és a másik Acuzi neve.
52 Otri, a király elsőszülöttje pedig egy ostoba volt, elhamarkodott és elsietett szavaival.
53 Adikám azonban ravasz és bölcs ember volt, aki ismerte Egyiptom minden bölcsességét, de éktelen arccal, testes testtel és nagyon alacsony termetű; magassága egy könyök volt.
54 És amikor a király látta, hogy fia, Adikám mindenben okos és bölcs, elhatározta, hogy halála után ő lesz a király a helyére.
55 És feleségül vette Gedudát, Abilót leányát. Tízéves volt, és négy fiút szült neki.
56 Azután elment, vett magának három feleséget, és nyolc fiút és három lányt nemzett.
57 És a királyon igen úrrá lett a zűrzavar, és a teste úgy bűzlött, mint a nyáron, a nap hevében a mezőre vetett tetem húsa.
58 És amikor a király látta, hogy betegsége nagyon elhatalmasodott rajta, megparancsolta, hogy hozzá hozzák

fiát, Adikámot, és őt tették meg helyette az ország királyává.
59 Három év múlva meghalt a király szégyenben, gyalázatban és undorban, szolgái pedig elvitték és eltemették Egyiptom királyainak sírjába, Czoán-Mizraimba.
60 De nem balzsamozták be, ahogy a királyoknál szokás volt, mert rothadó teste volt, és a szag miatt nem tudtak odamenni, hogy bebalzsamozzák, ezért sietve eltemették.
61 Mert az Úrtól volt ez a gonoszság rajta, mivel az Úr rosszal büntette meg azt a gonoszságot, amelyet napjaiban Izráel ellen cselekedett.
62 És félelem és szégyen közepette halt meg, és fia, Adikám uralkodott helyette.

77. FEJEZET

1 Adikám húszéves volt, amikor uralkodott Egyiptomban, és négy évig uralkodott.
2 Izráel Egyiptomba való lementének kétszázhatodik évében Adikám uralkodott Egyiptom felett, de nem uralkodott olyan sokáig, mint amilyen sokáig atyái uralkodtak.
3 Mert Melol, az ő atyja kilencvennégy évig uralkodott Egyiptomban, de tíz évig beteg volt, és meghalt, mert gonosz volt az Úr előtt.
4 És az egyiptomiak mind úgy nevezték el Adikám fáraót, mint atyái nevét, ahogyan szokásuk volt Egyiptomban.
5 A fáraó minden bölcse Adikámot Áhuznak nevezte, mert röviden Áhuznak hívják az egyiptomiak nyelvén.
6 Adikám pedig rendkívül csúnya volt, egy könyök és egy arasz magas, és nagy szakálla volt, amely a talpáig ért.
7 És a fáraó leült apja trónjára, hogy uralkodjon Egyiptom felett, és bölcsen vezette Egyiptom kormányát.
8 És uralkodása alatt gonoszságban felülmúlta apját és minden korábbi királyt, és megnövelte igáját Izrael fiai felett.
9 És elment szolgáival Gósenbe Izrael fiaihoz, és megerősítette felettük a munkást, és ezt mondta nekik: Végezzék el munkájukat, minden napra a feladatot, és ne lazítsanak el kezeik a munkánktól ettől a naptól fogva, ahogyan atyám napjaiban is tették.
10 És felügyelőket rendelt föléjük Izráel fiai közül, és ezek fölé a felügyelők fölé szolgái közül munkafelügyelőket rendelt.
11 És elhelyezett rájuk egy mérték téglát, hogy napról napra a szám szerint dolgozzanak, aztán megfordult és Egyiptomba ment.
12 Abban az időben a fáraó munkafelügyelői a fáraó parancsa szerint ezt a parancsot adták Izráel fiainak felügyelőinek:
13 Így szól a fáraó: Végezd mindennap a dolgodat, fejezd be a dolgodat, és tartsd be a napi téglamennyiséget; semmit se csökkents!
14 És ha hiányt szenvedtek a mindennapi téglákból, gyermekeiteket teszem helyettük.
15 És úgy cselekedtek azokban a napokban Egyiptom sarcfelügyelői, ahogyan a fáraó megparancsolta nekik.
16 És valahányszor hiányt találtak Izráel fiainak napi téglamennyiségében, a fáraó munkafelügyelői elmentek Izráel fiainak feleségeihez, és elvették Izráel fiai közül a csecsemőket a hiányzó téglaszám szerint, erőszakkal kivették őket anyjuk öléből, és a téglák helyett az épületbe tették;
17 Miközben apjaik és anyjaik sírtak és jajveszékeltek miattuk, amikor meghallották csecsemőik sírását az épület falában.
18 A munkafelügyelők pedig rábeszélték Izráelt, hogy gyermekeiket az épületbe helyezzék. Egy férfi a falba helyezte a fiát, és habarcsot öntött rá, miközben szemei sírtak felette, és könnyei a gyermekre hullottak.
19 Így bántak Egyiptom sarcoltatói Izrael gyermekeivel sok napon át, és senki sem sajnálta és nem sajnálta Izrael fiainak gyermekeit.
20 Az épületben megölt összes gyermek száma pedig kétszázhetven volt, némelyikre a téglák helyett építkeztek, amelyeket atyáik hagytak hiányosan, némelyiket pedig holtan húzták ki az épületből.
21 És az Izráel gyermekeire Adikám napjaiban kivetett munka meghaladta a nehézségeket, amelyeket apja napjaiban végeztek.
22 Izráel fiai pedig mindennap sóhajtoztak a nehéz munka miatt, mert ezt mondták magukban: Íme, mikor meghal a fáraó, az ő fia felkel, és megkönnyíti a munkánkat!
23 De jobban megsokszorozták az utóbbi munkát, mint az előbbit, és Izráel fiai sóhajtoztak emiatt, és fáradozásuk miatt kiáltásuk Istenhez szállt.
24 És Isten meghallgatta Izráel fiainak szavát és kiáltásukat azokban a napokban, és Isten megemlékezett róluk az ő szövetségéről, amelyet Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal kötött.
25 Isten látta Izráel fiainak terhét és nehéz munkáját azokban a napokban, és elhatározta, hogy megszabadítja őket.
26 Mózes, Amrám fia pedig még mindig fogva volt a tömlöcben azokban a napokban, a midiánita Reuel házában, és Cippóra, Reuel lánya titokban, nap mint nap ellátta élelemmel.
27 Mózes tíz évig volt fogva tartva Reuel házának tömlöcében.
28 Tíz év elteltével, amely a fáraó uralkodásának első éve volt Egyiptomban, apja helyett,
29 Cippóra ezt mondta apjának, Reuélnek: Senki sem kérdezősködik és nem keresi a héber férfit, akit te már tíz éve fogolyként tartasz fogságban.
30 Most tehát, ha jónak látod, küldjünk utána, és nézzük meg, él-e vagy halott-e, de az apja nem tudta, hogy az asszony gondoskodott róla.
31 Apja, Reuel így felelt neki: Történt-e már olyan, hogy valakit tíz évig éhség nélkül börtönbe zártak, és mégis életben maradt?
32 Cippóra így felelt apjának: Bizonyára hallottad, hogy a héberek Istene nagy és rettenetes, és mindenkor csodákat tesz értük.
33 Ő szabadította meg Ábrahámot Úr-káldeus városából, Izsákot apja kardjától és Jákobot az Úr angyalától, aki Jabbuk gázlójánál küzdött vele.
34 Ezzel az emberrel is sokat tett, megmentette őt az egyiptomi folyótól, a fáraó kardjától és Kús fiaitól, úgy az éhínségtől is megmentheti és életben tarthatja.
35 És jónak tetszett a dolog Reuel szemében, és lánya szavára cselekedett, és elküldött a tömlöcbe, hogy megtudja, mi történt Mózessel.

36 És látta, hogy íme, a férfiú, Mózes, ott lakik a tömlöcben, lábra állva, dicséri és imádkozik atyái Istenéhez.
37 Reuel pedig megparancsolta, hogy hozzák ki Mózest a tömlöcből, megborotválkoztak, majd ruhát váltott, és evett.
38 Azután bement Mózes Reuel kertjébe, amely a ház mögött volt, és imádkozott ott Istenéhez, az ÚRhoz, aki csodákat tett vele.
39 És lőn, hogy miközben imádkozott, maga elé nézett, és íme egy zafírrúd volt a földbe helyezve, amelyet a kert közepébe ültettek.
40 Odament a bothoz, és látta, hogy az Úrnak, a Seregek Istenének a neve volt rávésve, kirajzolva és kidolgozva a boton.
41 És elolvasta, kinyújtotta a kezét, és kitépte, mint egy erdei fát a bozótból, és a bot a kezében volt.
42 És ez az a bot, amellyel Istenünk minden munkáját végezte, miután megteremtette a mennyet és a földet, és azok minden seregét, a tengereket, a folyókat és minden halukat.
43 És amikor Isten kiűzte Ádámot az Éden kertjéből, fogta a botot a kezébe, elment és megművelte a földet, amelyből vétetett.
44 És a bot Noéhoz szállt, és Sémnek és utódainak adatott, mígnem a héber Ábrahám kezébe jutott.
45 És miután Ábrahám mindenét odaadta fiának, Izsáknak, ezt a botot is neki adta.
46 És amikor Jákob Paddan-Arámba menekült, kezébe vette azt, és amikor visszatért apjához, nem hagyta azt magánál.
47 Amikor lement Egyiptomba, kezébe vette, és Józsefnek adta, egy részével a testvérei felett, mert Jákob erőszakkal vette el a testvérétől, Ézsautól.
48 József halála után Egyiptom előkelőbb emberei bementek József házába, a bot pedig a midiánita Reuél kezébe került, aki kiment Egyiptomból, kezébe vette és elültette a kertjében.
49 A kinita erős emberek mind megpróbálták kitépni, amikor megpróbálták megszerezni Cippórát, a lányát, de nem jártak sikerrel.
50 Így hát a bot elültve maradt Reuel kertjében, mígnem eljött az, akinek joga volt hozzá, és elvette azt.
51 Amikor Reuel meglátta a botot Mózes kezében, elcsodálkozott rajta, és feleségül adta neki a lányát, Cippórát.

78. FEJEZET

1 Abban az időben halt meg Baal-Khanán, Akbór fia, Edom királya, és eltemették házában, Edom földjén.
2 Halála után Ézsau fiai követeket küldtek Edom földjére, és hoztak onnan egy férfit, aki Edomból való volt, akinek a neve Hadad volt, és királlyá tették őt Baal-Khanán, a királyuk helyett.
3 Hadád negyvennyolc évig uralkodott Edom fiai felett.
4 És amikor uralkodni kezdett, elhatározta, hogy harcol Moáb gyermekei ellen, hogy Ézsau gyermekeinek hatalma alá hajtsa őket, ahogyan azelőtt tették, de nem tehette, mert Moáb gyermekei meghallották ezt, és felkeltek, és sietve királyt választottak maguk fölé testvéreik közül.
5 Azután nagy népet gyűjtöttek, és segítséget küldtek Ammon fiaihoz, testvéreikhez, hogy harcoljanak Hadád, Edom királya ellen.
6 Hadád meghallotta, amit Moáb fiai tettek, és nagyon megijedt tőlük, és felhagyott a harccal ellenük.
7 Azokban a napokban Mózes, Amrám fia, Midián földjén feleségül vette Cippórát, a midiánita Reuél lányát.
8 Cippóra pedig Jákob leányainak útján járt, semmivel sem volt kevesebb igazságban, mint Sára, Rebeka, Ráhel és Lea.
9 Cippóra fogant, fiút szült, akit Gersómnak nevezett el, mert ezt mondta: Idegen földön jövevény voltam; de apósának, Reuelnek a parancsára nem metélte körül a fitymáját.
10 És ismét teherbe esett, és fiút szült, de körülmetélte a fitymáját, és elnevezte Eliézernek, mert Mózes azt mondta: Mert atyáim Istene volt segítségem, és megmentett engem a fáraó kardjától.
11 Azokban a napokban a fáraó, Egyiptom királya igen megsokszorozta Izráel fiainak munkáját, és egyre nehezebbé tette igáját Izráel fiaira.
12 És kihirdette Egyiptomban, hogy ne adjanak több szalmát a népnek a téglakészítéshez, menjenek és szedjenek maguknak szalmát, amennyit csak találnak.
13 A téglák számát is, amelyeket készíteniük kell, adják meg naponta, és semmit se vonjanak le belőle, mert lustálkodnak a munkájukban.
14 Izrael fiai pedig meghallották ezt, és gyászoltak és sóhajtoztak, és lelkük keserűsége miatt az Úrhoz kiáltottak.
15 Az ÚR meghallotta Izráel fiainak kiáltását, és látta az elnyomást, amellyel az egyiptomiak sanyargatták őket.
16 Az ÚR pedig féltékeny volt népére és örökségére, meghallgatta szavukat, és elhatározta, hogy kihozza őket Egyiptom nyomorúságából, és birtokba adja nekik Kánaán földjét.

79. FEJEZET

1 Azokban a napokban Mózes legeltette apósának, a midjánita Reuelnek a juhait a Szín pusztáján túl, és a bot, amelyet apósától vett el, a kezében volt.
2 És lőn egy napon, hogy egy kecskegidák elkóboroltak a nyájtól, és Mózes üldözőbe vette azt, és eljutott az Isten hegyéhez, Hórebhez.
3 És amikor Hórebhez ért, megjelent ott neki az Úr a csipkebokorban, és úgy találta, hogy a csipkebokor ég, de a tűznek nem volt hatalma a csipkebokoron, hogy megemésszе azt.
4 Mózes pedig nagyon elámult ezen a látványon, ezért a csipkebokor nem égett el, és odament, hogy lássa ezt a hatalmas dolgot, és az Úr szólította Mózest a tűzből, és megparancsolta neki, hogy menjen le Egyiptomba, a fáraóhoz, Egyiptom királyához, hogy elküldje Izrael gyermekeit szolgálatából.
5 Az Úr pedig monda Mózesnek: Menj, térj vissza Egyiptomba, mert mindazok a férfiak, akik a te életedre törtek, meghaltak. Szólj pedig a fáraónak, hogy bocsássa el Izráel fiait az ő földjéről.
6 És megmutatta néki az Úr, hogy jeleket és csodákat tegyen Egyiptomban a fáraó és alattvalói szeme láttára, hogy higgyék, hogy az Úr küldte őt.

7 Mózes pedig hallgatott mindarra, amit az ÚR parancsolt neki, visszatért apósához, és elmondta neki a dolgot. Reuel pedig ezt mondta neki: Menj el békével!
8 Mózes pedig felkelt, hogy Egyiptomba menjen, magával vitte feleségét és fiait, és egy útszéli fogadóban tartózkodott, amikor Isten angyala leszállt, és ürügyet keresett ellene.
9 És meg akarta ölni őt az elsőszülött fia miatt, mivel nem metélte körül, és megszegte a szövetséget, amelyet az Úr kötött Ábrahámmal.
10 Mert Mózes hallgatott apósa szavaira, amelyeket mondott neki, hogy ne metélje körül elsőszülött fiát, ezért nem metélte körül.
11 Cippóra pedig látta, hogy az Úr angyala ürügyet keres Mózes ellen, és megértette, hogy ez azért van, mert nem metélte körül a fiát, Gersónt.
12 Cippóra pedig sietve fogott az ott lévő éles sziklák közül, körülmetélte a fiát, és megmentette férjét és fiát az Úr angyalának kezéből.
13 Áron pedig, Amrám fia, Mózes testvére, azon a napon Egyiptomban volt, és a folyóparton sétált.
14 És megjelent neki az Úr azon a helyen, és ezt mondta neki: Menj most Mózeshez a pusztába! És elment, és találkozott vele az Isten hegyén, és megcsókolta őt.
15 Áron felemelte szemeit, és meglátta Czippórát, Mózes feleségét, és gyermekeit, és ezt kérdezte Mózestől: Kik ezek neked?
16 Mózes pedig monda néki: Az én feleségem és fiaim ők, kiket Isten adott nékem Midiánban; és ez elszomorította Áront az asszony és gyermekei miatt.
17 Áron pedig monda Mózesnek: Bocsásd el az asszonyt és gyermekeit, hogy menjenek el az ő atyjának házához. Mózes pedig hallgatott Áron szavaira, és úgy tett.
18 És Cippóra visszatért gyermekeivel, és elmentek Reuel házához, és ott maradtak mindaddig, amíg az Úr meglátogatta népét, és kihozta őket Egyiptomból a fáraó kezéből.
19 Mózes és Áron pedig megérkeztek Egyiptomba Izráel fiainak közösségéhez, és elmondták nekik az Úr minden igéjét, a nép pedig igen nagy ujjongással örvendezett.
20 Másnap korán felkelt Mózes és Áron, és bementek a fáraó házába, és kezükbe vették Isten fátját.
21 Amikor a király kapujához értek, két fiatal oroszlán volt ott bezárva vaseszközökkel, és senki sem mehetett ki vagy be előlük, kivéve azokat, akiket a király parancsolt, amikor a varázslók eljöttek, és varázsigéikkel elűzték az oroszlánokat, és ez a királyhoz vezette őket.
22 Mózes pedig sietve felemelte a botot az oroszlánokra, és eloldozta őket, Mózes és Áron pedig bementek a király házába.
23 Az oroszlánok is velük jöttek örömükben, követték őket, és úgy örültek, ahogy a kutya örül gazdájának, amikor az hazajön a mezőről.
24 Amikor a fáraó látta ezt, elámult, és nagyon megrémült a hír hallatán, mert megjelenésük olyan volt, mint Isten gyermekeinek megjelenése.
25 A fáraó ezt kérdezte Mózestől: Mit kívánsz? Azok pedig így feleltek: A héberek Istene, az ÚR küldött minket hozzád, hogy azt mondjuk: Bocsásd el népemet, hogy szolgáljanak nekem!
26 Amikor a fáraó meghallotta beszédüket, nagyon megrémült előttük, és ezt mondta nekik: Menjetek el ma, és holnap térjetek vissza hozzám! Ők pedig a király szava szerint cselekedtek.
27 Miután elmentek, a fáraó hívatta Bálaámot, a mágust, fiait, Janneszt és Jambreszt, meg a király összes mágusát, varázslóját és tanácsadóját, akik mind eljöttek és leültek a király elé.
28 A király pedig elmondta nekik mindazokat a szavakat, amelyeket Mózes és testvére, Áron mondott neki, és a mágusok ezt kérdezték a királytól: Hogyan jöttek hozzád a férfiak? Az oroszlánok miatt, amelyek a kapu előtt voltak fogva.
29 A király pedig monda: Mert felemelték vesszőjüket az oroszlánok ellen, és eloldották őket, és hozzám jöttek; és az oroszlánok is örültek nekik, mint a kutya, mikor találkozik gazdájával.
30 Bálaám, Beór fia, a mágus így felelt a királynak: Nem mások ezek, mint mi magunkhoz hasonló mágusok.
31 Most azért küldj értük, hadd jöjjenek, és mi próbára tesszük őket, és a király így is tett.
32 Reggel pedig a fáraó hívatta Mózest és Áront a király elé, akik fogták Isten botját, odamentek a királyhoz, és ezt mondták neki:
33 Így szól az Úr, a héberek Istene: Küldd el népemet, hogy szolgáljanak nekem!
34 A király pedig monda nékik: Ki hinne néktek, hogy Isten követei vagytok, és hogy az ő parancsára jöttök hozzám?
35 Most azért tegyél csodát vagy jelet ebben a dologban, és akkor hinni fognak a szavaidnak, amelyeket szólsz.
36 Áron pedig sietve elhajította a botot kezéből a fáraó és szolgái elé, és a bot kígyóvá változott.
37 És látták ezt a varázslók, és mindegyikük a földre dobta a botját, és kígyókká váltak.
38 Áron vesszejéhez tartozó kígyó pedig felemelte fejét, és megnyitotta száját, hogy lenyelje a mágusok vesszeit.
39 Bálaám, a mágus, így felelt: Régen óta így van, hogy a kígyó elnyeli társát, és az élőlények egymást falják fel.
40 Most azért add vissza vesszőnek, ahogyan először volt, és mi is visszaadjuk a vesszőinket, ahogyan először voltak. És ha a te vessződ elnyeli a mi vesszőinket, akkor tudjuk meg, hogy Isten lelke van benned, és ha nem, akkor csak egy hozzánk hasonló mesterember vagy.
41 Áron pedig sietve kinyújtotta a kezét, és megragadta a kígyó farkát, és az bottá változott a kezében. A varázslók is ugyanígy tettek botjaikkal, és megragadták, kiki a kígyó farkát, és botokká váltak, mint először.
42 És amikor visszakapták a vesszőket, Áron vesszeje elnyelte a vesszőiket.
43 Amikor a király látta ezt, elhozatta az egyiptomi királyok krónikáinak könyvét. Elő is hozták a feljegyzések könyvét, az egyiptomi királyok krónikáit, amelyekbe Egyiptom összes bálványa fel volt írva, mert azt hitték, megtalálják benne az Úr nevét, de nem találták meg.
44 És monda a fáraó Mózesnek és Áronnak: Ímé, nem találtam meg a ti Istenetek nevét írva ebben a könyvben, és az ő nevét sem ismerem.
45 A tanácsosok és a bölcsek így feleltek a királynak: Hallottuk, hogy a héberek Istene bölcsek fia, régi királyok fia.

46 A fáraó Mózeshez és Áronhoz fordult, és ezt mondta nekik: Nem ismerem az URat, akit kijelentettetek, és az ő népét sem küldöm el.
47 És ők feleltek, és mondták a királynak: Az ÚR, az Istenek Istene az ő neve, és ő hirdette a nevét felettünk őseink napjaitól fogva, és elküldött minket, mondván: Menjetek a fáraóhoz, és mondjátok meg neki: Küldd el népemet, hogy szolgáljanak nekem.
48 Most azért küldj el minket, hogy három napig utazzunk a pusztában, és ott áldozzunk neki, mert amióta lementünk Egyiptomba, nem fogadott el kezünkből sem égőáldozatot, sem ételáldozatot, sem véresáldozatot. Ha pedig nem küldesz el minket, haragja felgerjed ellened, és csapással vagy karddal veri meg Egyiptomot.
49 És monda nékik a fáraó: Mondjátok el nékem az ő erejét és hatalmát! És mondának néki: Ő teremtette az eget és a földet, a tengereket és minden halukat, ő formálta a világosságot, ő teremtette a sötétséget, ő bocsátott esőt a földre és öntözte azt, ő sarjasztotta a füvet és a növényzetet, ő teremtette az embert és az állatot, az erdő vadjait, az ég madarait és a tenger halait, és az ő szája által élnek és halnak.
50 Bizony, ő teremtett téged anyád méhében, és ő adta beléd az élet leheletét, és ő nevelt fel téged, és ő ültetett Egyiptom királyi trónjára, és elveszi tőled leheletedet és lelkedet, és visszatesz téged a földbe, ahonnan vétettél.
51 És a király haragra gerjedt szavaik hallatán, és ezt mondta nekik: De ki teheti ezt meg a népek összes istene közül? Az én folyóm az enyém, és én teremtettem azt magamnak.
52 És elűzte őket magától, és megparancsolta, hogy Izraelre súlyosabb munka legyen, mint tegnap és azelőtt volt.
53 Mózes és Áron kiment a király színe elől, és látták, hogy Izráel fiai rossz állapotban vannak, mert a munkafelügyelők rendkívül megnehezítették a munkájukat.
54 Mózes pedig visszatért az ÚRhoz, és ezt mondta: Miért bántál rosszul népeddel? Amióta eljöttem, hogy elmondjam a fáraónak, amiért küldtél, rendkívül rosszul bánt Izráel fiaival.
55 Az Úr pedig monda Mózesnek: Ímé meglátod, hogy kinyújtott kézzel és súlyos csapásokkal elbocsátja a fáraó Izráel fiait az ő földjéről.
56 Mózes és Áron pedig az ő atyjukfiai, Izráel fiai között laktak Egyiptomban.
57 Izráel fiait pedig megkeserítették az egyiptomiak a nehéz munkával, amelyet rájuk róttak.

80. FEJEZET

1 Két év múlva ismét elküldte az ÚR Mózest a fáraóhoz, hogy kihozza Izráel fiait, és bocsássa ki őket Egyiptom földjéről.
2 Mózes pedig elment a fáraó házába, és elmondta neki az Úr szavait, aki elküldte őt, de a fáraó nem hallgatott az Úr szavára, és Isten fellobbantotta hatalmát Egyiptomban a fáraón és alattvalóin, és Isten nagyon nagy és fájdalmas csapásokkal sújtotta a fáraót és népét.
3 Az Úr pedig Áron által küldött, és vérré változtatta Egyiptom minden vizét, minden patakját és folyóját.
4 És amikor egy egyiptomi odament inni és vizet meríteni, belenézett a korsójába, és íme, az egész víz vérré változott; és amikor odament inni a poharából, a pohárban lévő víz vérré változott.
5 És amikor egy asszony dagasztotta a tésztáját és megfőzte az eledelét, azok vérré változtak.
6 Az ÚR pedig ismét elküldött, és békákat hozott minden vizükbe, és a békák mind bejöttek az egyiptomiak házaiba.
7 És amikor ittak az egyiptomiak, a gyomruk megtelt békákkal, és táncoltak a gyomrukban, ahogyan a folyóban szoktak táncolni.
8 És minden ivóvizük és főzővizük békákká változott, és amikor ágyukban fekszenek, izzadságuk békákat szült.
9 Mindezek ellenére sem múlt el tőlük az ÚR haragja, és kinyújtotta kezét minden egyiptomi ellen, hogy mindenféle súlyos csapással sújtsa őket.
10 Elküldte és porukat tetvekké verte, és a tetvek két könyöknyire elszaporodtak a földön Egyiptomban.
11 Igen sok tetű volt az emberek és állatok testében, Egyiptom minden lakóján; a királyra és a királynéra is tetveket küldött az ÚR, és ez nagyon megkeserítette Egyiptomot a tetvek miatt.
12 Ennek ellenére az ÚR haragja nem múlt el, és keze még mindig Egyiptom felett volt kinyújtva.
13 Az ÚR pedig mindenféle mezei vadállatot küldött Egyiptomba, és azok eljöttek, és elpusztították egész Egyiptomot, embert és állatot, fát és mindent, ami Egyiptomban volt.
14 És küldött az ÚR tüzes kígyókat, skorpiókat, egereket, menyéteket, varangyokat és más porban csúszó-mászó állatokat.
15 Legyek, lódarazsak, bolhák, bogarak és szúnyogok, mindenik faja szerint.
16 És mindenféle csúszómászók és szárnyas állatok Egyiptomba érkeztek fajuk szerint, és nagyon megbántották az egyiptomiakat.
17 A bolhák és legyek pedig az egyiptomiak szemébe és fülébe mentek.
18 És rájuk tört a lódarazs, és elűzte őket, és azok bementek a belső szobáikba, és üldözőbe vette őket.
19 És amikor az egyiptomiak elrejtőztek az állatok rajától, bezárták maguk után az ajtókat, és Isten megparancsolta a tengerben lévő Szulanuthnak, hogy jöjjön fel és menjen Egyiptomba.
20 Hosszú karjai voltak, tíz könyöknyi hosszúak egy ember könyökéhez képest.
21 Felment a tetőkre, feltárta a gerendákat és a padlózatot, és levágta azokat, majd kinyújtotta karját a házba, eltávolította a zárat és a reteszt, és kinyitotta Egyiptom házait.
22 Azután vadállatok sokasága tört be Egyiptom házaiba, és az állatok sokasága elpusztította az egyiptomiakat, és nagyon elszomorította őket.
23 Ennek ellenére az ÚR haragja nem múlt el az egyiptomiakon, és keze továbbra is kinyújtva volt ellenük.
24 És elküldte Isten a döghalált, és a döghalál elöntötte Egyiptomot, a lovakat, szamarakat, tevéket, ökör- és juhnyájakat és az embereket.
25 Amikor az egyiptomiak kora reggel felkeltek, hogy legeltetésre hajtsák jószágaikat, mind holtan találták jószágaikat.

26 Az egyiptomiak jószágából pedig csak minden tizedik maradt meg, és az izraeliták jószágai közül Gósen földjén egy sem pusztult el.
27 Isten égő gyulladást küldött az egyiptomiak testébe, amely szétrepedt a bőrükön, és viszketés támadt minden egyiptomiakban a talpuktól a fejük tetejéig.
28 És sok fekély lett a testükön, úgyhogy a testük elsorvadt, mígnem rothadni és rothadni kezdett.
29 Ennek ellenére az ÚR haragja nem múlt el, és keze még mindig kinyújtva volt egész Egyiptom felett.
30 Az ÚR pedig igen nagy jégesőt küldött, amely megverte szőlőtőkéiket, összetörte gyümölcsfáikat, és kiszárította őket, úgyhogy rájuk hullott a jégeső.
31 Minden zöld növény elszáradt és elpusztult, mert tűz szállt le a jégeső közé, ezért a jégeső és a tűz mindent megemésztett.
32 Emberek és állatok is elpusztultak a tűz lángjától és a jégesőtől, az oroszlánkölykök pedig mind kimerültek.
33 Az Úr pedig sok sáskát küldött, és hozta Egyiptomba: sáskákat a maga nemében: sáskákat, sáskákat, sáskákat és sáskákat, amelyek megemésztették mindazt, amit a jégeső meghagyott.
34 Az egyiptomiak örültek a sáskáknak, bár azok megették a mező termését, és sokat fogtak belőlük, és megsózták őket eledelül.
35 Az ÚR pedig erős szelet fordíta a tengeren, és az elragadta a sáskákat, még a sósakat is, és a Vörös-tengerbe vetette őket; egyetlen sáska sem maradt Egyiptom határain belül.
36 És sötétséget bocsátott Isten Egyiptomra, és elsötétedett Egyiptom egész földje és Pathrosz három napig, úgyhogy az ember nem láthatta a kezét, amikor a szájához emelte.
37 Abban az időben sokan meghaltak Izráel népéből, akik fellázadtak az ÚR ellen, és akik nem hallgattak Mózesre és Áronra, és nem hittek nekik, hogy Isten küldte őket.
38 És akik azt mondták: Nem megyünk ki Egyiptomból, hogy éhen ne vesszünk el a pusztaságban, és akik nem hallgattak Mózes szavára?
39 Az Úr pedig megverte őket háromnapos sötétségben, és az izraeliták eltemették őket azokban a napokban, anélkül, hogy az egyiptomiak tudtak volna róluk, és nem is örültek volna nekik.
40 És igen nagy sötétség lett Egyiptomban három napig, és aki állt, amikor sötétség lett, állva maradt a helyén; és aki ült, ülve maradt; és aki feküdt, ugyanabban az állapotban maradt, és aki járt, ugyanazon a helyen maradt a földön ülve; és ez történt minden egyiptomiakkal, míg a sötétség el nem múlt.
41 És elmúltak a sötétség napjai, és elküldte az Úr Mózest és Áront Izrael gyermekeihez, mondván: Ünnepeljétek meg az ünnepeteket, és készítsétek el a pászkátokat, mert íme, én az éjszaka közepén eljövök minden egyiptomi közé, és megölöm minden elsőszülöttjüket, az ember elsőszülöttjétől az állat elsőszülöttjéig, és amikor meglátom a ti pászkátokat, elmegyek mellettetek.
42 Izráel fiai pedig mind aszerint cselekedtek, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek és Áronnak, úgy cselekedtek azon az éjszakán.
43 És lőn éjszaka közepén, hogy kivonult az Úr Egyiptomban, és megölt minden egyiptomi elsőszülöttet, az ember elsőszülöttjétől az állat elsőszülöttjéig.
44 És felkelt a fáraó éjszaka, ő és minden szolgája és minden egyiptomi, és nagy jajveszékelés támadt egész Egyiptomban azon az éjszakán, mert nem volt olyan ház, amelyben ne lett volna holttest.
45 Egyiptom elsőszülötteinek képmásai is, amelyeket házaik falába vésték, elpusztultak és a földre estek.
46 Még az elsőszülötteik csontjait is, akik ez előtt meghaltak, és akiket házaikban temettek el, Egyiptom kutyái összegyűjtötték azon az éjszakán, az egyiptomiak elé vonszolták és eléjük dobálták.
47 És látták az egyiptomiak mindnyájan ezt a veszedelmet, amely hirtelen rájuk tört, és hangosan felkiáltottak mindnyájan.
48 És sírt Egyiptom minden családja azon az éjszakán, mindenki a fiáért és mindenki a lányáért, aki elsőszülött volt, és Egyiptom zsivaja távolról is hallatszott azon az éjszakán.
49 És Bathia, a fáraó lánya kiment a királlyal azon az éjszakán, hogy megkeresse Mózest és Áront a házaikban, és megtalálták őket a házaikban, amint ettek, ittak és örvendeztek egész Izraellel.
50 Bathia ezt mondta Mózesnek: Ez a jutalma a jóért, amit veled tettem, aki felneveltelek és kinyújtottam téged, és te hoztad rám és atyám házára ezt a veszedelmet?
51 Mózes pedig monda néki: Bizony tíz csapást bocsátott az ÚR Égyiptomra; Vajon bármelyik miatt érte-e téged valami veszedelem? Vajon valamelyik közülük téged ért? És monda: Nem.
52 Mózes pedig monda néki: Bár te vagy az elsőszülött anyádnak, nem halsz meg, és semmi baj nem érhet téged Egyiptomban.
53 És monda: Mi hasznom abból, ha látom, hogy a király, az én testvérem, és minden háznépe és alattvalói ebben a bajban vannak, akiknek elsőszülöttei elvesznek Egyiptom minden elsőszülöttjével együtt?
54 Mózes pedig monda néki: Bizonyára a te testvéred, háznépe és alattvalói, Égyiptom nemzetségei nem hallgattak az Úr szavaira, azért sújtotta őket ez a veszedelem.
55 A fáraó, Egyiptom királya pedig odament Mózeshez, Áronhoz és Izráel fiai közül néhányhoz, akik velük voltak azon a helyen, és imádkozott hozzájuk, mondván:
56 Keljetek fel, és vegyétek magatokkal testvéreiteket, Izráel minden fiát, aki az országban van, juhaikkal, ökreikkel és mindenükkel együtt, amijük van. Semmit se hagyjanak meg, csak imádkozzatok értem az Úrhoz, a ti Istenetekhez.
57 Mózes pedig monda a fáraónak: Ímé, bár te vagy anyád elsőszülöttje, ne félj, mert nem halsz meg, mert az Úr parancsolta, hogy élj, hogy megmutassa néked nagy erejét és erősen kinyújtott karját.
58 A fáraó megparancsolta, hogy küldjék el Izráel fiait, és az egyiptomiak mindnyájan erőt vettek magukon, hogy elküldjék őket, mert azt mondták: Mindnyájan elveszünk.
59 Az egyiptomiak pedig mindnyájan kiküldték az izraelitákat nagy kincsekkel, juhokkal, ökrökkel és értékes holmikkal, az Úrnak őközte és a mi atyánk, Ábrahám között tett esküje szerint.
60 Izráel fiai pedig késlekedtek éjszaka a kivonulással, és amikor az egyiptomiak hozzájuk mentek, hogy kihozzák

őket, azt mondták nekik: Tolvajok vagyunk, hogy éjszaka menjünk ki?
61 Izráel fiai ezüst- és aranyedényeket, valamint ruhákat kértek az egyiptomiatól, Izráel fiai pedig kifosztották az egyiptomiakat.
62 Mózes pedig sietve felkelt, és elment Egyiptom folyójához, és felhozta onnan József koporsóját, és magával vitte.
63 Izráel fiai is felvitték, kiki az ő atyjának koporsóját, és kiki a maga törzsének koporsóit.

81. FEJEZET

1 Izráel fiai Rameszeszből Szukkótba indultak, mintegy hatszázezer gyalogos férfi, a gyermekeken és feleségeiken kívül.
2 Vegyes sokaság is ment velük, juhok, szarvasmarhák, sőt sok jószág is.
3 Izráel fiainak tartózkodása, akik Egyiptom földjén kemény munkával éltek, kétszáztíz évig tartott.
4 Kétszáztíz esztendő elteltével az ÚR hatalmas kézzel kivezette Izráel fiait Egyiptomból.
5 Izráel fiai elindultak Egyiptomból, Gósenből és Ramszeszből, és tábort ütöttek Szukkótban az első hónap tizenötödik napján.
6 Az egyiptomiak eltemették minden elsőszülöttjüket, akiket az ÚR megvert, és minden egyiptomi eltemette megöltjeit három napig.
7 Izráel fiai elindultak Szukkótból, és tábort ütöttek Etómban, a puszta szélén.
8 És harmadnap azután, hogy az egyiptomiak eltemették elsőszülöttjeiket, sokan felkeltek Egyiptomból, és Izráel után mentek, hogy visszavigyék őket Egyiptomba, mert megbánták, hogy elbocsátották az izraelitákat a szolgaságból.
9 És monda az egyik ember a szomszédjának: Bizonyára Mózes és Áron szóltak a fáraónak, mondván: Háromnapi útra megyünk a pusztába, és áldozzunk a mi Urunknak, a mi Istenünknek.
10 Most azért keljünk fel korán reggel, és küldjük vissza őket! Ha velünk együtt visszatérnek Egyiptomba, uraikhoz, akkor tudjuk meg, hogy van-e bennük bizalom. Ha azonban nem térnek vissza, akkor harcolunk velük, és nagy erővel és erős kézzel visszahozzuk őket.
11 Reggel pedig felkelt a fáraó minden főembere, és velük mintegy hétszázezer ember, és kimentek Egyiptomból azon a napon, és eljutottak arra a helyre, ahol Izráel fiai voltak.
12 És látták mind az egyiptomiak, és íme, Mózes, Áron és Izráel minden fiai Pi-Hahirót előtt ültek, ettek, ittak és ünnepelték az Úr ünnepét.
13 És mondának mindnyájan az egyiptomiak Izráel fiainak: Bizonyára azt mondtátok: Háromnapi úton megyünk a pusztában, és áldozzunk a mi Istenünknek, és aztán visszatérünk?
14 Most tehát öt napja annak, hogy elmentetek. Miért nem tértek vissza uraitokhoz?
15 Mózes és Áron így felelt nekik: Mert az ÚR, a mi Istenünk bizonyságot tett felőlünk, mondván: Nem térhettek többé vissza Egyiptomba, hanem mi tejjel és mézzel folyó földre megyünk, amint megesküdt az ÚR, a mi Istenünk atyáinknak, hogy azt adja nekünk.
16 Amikor Egyiptom főemberei látták, hogy Izráel fiai nem hallgatnak rájuk, és nem térnek vissza Egyiptomba, harcba szálltak Izráel ellen.
17 Az ÚR pedig megerősítette Izráel fiainak szívét az egyiptomiakkal szemben, úgyhogy erősen megverték őket, és heves csata dúlt az egyiptomiakon, és az egyiptomiak mind elfutottak Izráel fiai elől, mert sokan elpusztultak közülük Izráel keze által.
18 A fáraó főemberei elmentek Egyiptomba, és ezt mondták a fáraónak: Izráel fiai elmenekültek, és többé nem térnek vissza Egyiptomba, és így szólt hozzánk Mózes és Áron.
19 És meghallotta ezt a fáraó, és szíve, és minden alattvalójának szíve Izrael ellen fordult, és megbánták, hogy elküldték Izraelt; és az összes egyiptomi azt tanácsolta a fáraónak, hogy üldözze Izrael gyermekeit, hogy visszatérítse őket terheikhez.
20 És mondának egymásnak: Mit cselekedtünk, hogy kiengedtük Izráelt a szolgaságból?
21 Az ÚR pedig megerősítette minden egyiptomi szívét, hogy üldözőbe vegyék az izraelitákat, mert az ÚR el akarta pusztítani az egyiptomiakat a Vörös-tengerben.
22 A fáraó pedig felkelt, befogta a szekerét, és megparancsolta az összes egyiptomiaknak, hogy gyűljenek össze; senki sem maradt meg, csak a kisdedek és az asszonyok.
23 És kivonult minden egyiptomi a fáraóval, hogy üldözze Izráel fiait, és az egyiptomi tábor rendkívül nagy és nehéz tábor volt, mintegy tízszázezer ember.
24 És ez az egész tábor elment, és üldözőbe vette Izráel gyermekeit, hogy visszavigye őket Egyiptomba, és elérték őket, amikor a Vörös-tengernél táboroztak.
25 Izráel fiai felemelték szemeiket, és látták, hogy az egyiptomiak mind üldözik őket, és Izráel fiai nagyon megrémültek tőlük, és az Úrhoz kiáltottak segítségért.
26 Az egyiptomiak miatt Izráel fiai négy részre oszlottak, és véleményükben is megoszlottak, mert féltek az egyiptomiatól, és Mózes mindegyikükkel beszélt.
27 Az első csoportot Rúben, Simeon és Issakár fiai alkották, és elhatározták, hogy a tengerbe vetik magukat, mert nagyon féltek az egyiptomiatól.
28 Mózes pedig monda nékik: Ne féljetek, álljatok meg és lássátok az Úr szabadítását, a melyet ma véghezvisz néktek.
29 A második csoport Zebulon, Benjámin és Naftali fiaiból állt, és elhatározták, hogy visszatérnek Egyiptomba az egyiptomiakkal.
30 Mózes pedig monda nékik: Ne féljetek, mert a miképen láttátok ma az egyiptomiakat, úgy többé soha többé nem látjátok őket.
31 A harmadik csoportot Júda és József fiai alkották, és elhatározták, hogy az egyiptomiakkal szemben harcolnak.
32 Mózes pedig monda nékik: Álljatok meg a helyeteken, mert az Úr fog harcolni értetek, ti pedig maradjatok csendben.
33 A negyedik csoport Lévi, Gád és Áser fiaié volt, és elhatározták, hogy bemennek az egyiptomiak közé, hogy megzavarják őket, és Mózes azt mondta nekik: Maradjatok a helyeteken, és ne féljetek, csak kiáltsatok az Úrhoz, hogy szabadítson meg titeket a kezükből.
34 Ezután Mózes felkelt a nép közül, imádkozott az Úrhoz, és ezt mondta:

35 Ó, Uram, az egész föld Istene, mentsd meg most népedet, amelyet kihoztál Egyiptomból, és ne engedd, hogy az egyiptomiak azzal dicsekedjenek, hogy övék a hatalom és az erő!
36 Az Úr pedig monda Mózesnek: Miért kiáltasz hozzám? Mondd meg Izráel fiainak, hogy menjenek el, te pedig nyújtsd ki botodat a tengerre, és válaszd ketté, hogy Izráel fiai átkeljenek rajta.
37 Mózes pedig úgy tett, felemelte botját a tengerre, és kettéhasította azt.
38 A tenger vize tizenkét részre oszlott, és Izráel fiai gyalog keltek át rajta, cipőben, ahogyan az ember egy előkészített úton szokott átkelni.
39 Az Úr pedig megjelentette Izráel fiainak csodáit Egyiptomban és a tengeren Mózes és Áron keze által.
40 És amikor Izrael gyermekei beléptek a tengerbe, az egyiptomiak utánuk jöttek, és a tenger vize visszatért rájuk, és mindannyian elmerültek a vízben, és senki sem maradt meg, kivéve a fáraót, aki hálát adott az Úrnak és hitt benne, ezért az Úr nem engedte, hogy akkor az egyiptomiakkal együtt elpusztuljon.
41 Az Úr pedig parancsolt egy angyalnak, hogy vegye ki őt az egyiptomiak közül, akik Ninive földjére vetették, és sokáig uralkodott ott.
42 És azon a napon megszabadította az ÚR Izráelt Egyiptom kezéből, és Izráel minden fia látta, hogy elvesztek az egyiptomiak, és látták az ÚR nagy kezét, amit Egyiptomban és a tengeren véghezvitt.
43 Akkor ezt az éneket énekelte Mózes és Izráel fiai az Úrnak azon a napon, amelyen az Úr legyőzte előttük az egyiptomiakat.
44 És egész Izráel egyetértésben énekelt, mondván: Énekelek az ÚRnak, mert igen felséges! Lovat és lovasát a tengerbe vetette; íme, meg van írva Isten törvényének könyvében.
45 Ezután Izráel fiai útra keltek, és tábort ütöttek Márában. Az ÚR törvényeket és ítéleteket adott Izráel fiainak azon a helyen, Márában. Az ÚR megparancsolta Izráel fiainak, hogy mindenben az ő útjain járjanak, és szolgálják őt.
46 És elindultak Márából, és Elimbe értek, és Elimben tizenkét vízforrás és hetven datolyafa volt, és a gyermekek ott táboroztak a vizek mellett.
47 És elindultak Elimből, és megérkeztek a Szín pusztájába, a második hónap tizenötödik napján, miután kijöttek Egyiptomból.
48 Abban az időben az ÚR mannát adott enni az Izráel fiainak, és az ÚR nap mint nap ételt hullatott az égből Izráel fiainak.
49 Izráel fiai negyven évig ették a mannát, mindazon a napon, amíg a pusztában voltak, míg Kánaán földjére nem jutottak, hogy birtokba vegyék azt.
50 És elindultak a Szín pusztájából, és tábort ütöttek Álusban.
51 Álusból indultak, és Refidimben táboroztak.
52 Amikor Izráel fiai Refidimben voltak, Amálek, Elifáz fia, aki Ézsau fia, Cefó testvére volt, eljött, hogy harcoljon Izráel ellen.
53 És magával hozott nyolcszázezer embert, mágusokat és varázslókat, és felkészült a csatára Izráellel Refidimben.
54 Nagy és kegyetlen csatát vívtak Izráel ellen, és az ÚR Amáleket és népét Mózesnek és Izráel fiainak kezébe adta, valamint Józsuénak, Nún fiának, az efrátai Mózes szolgájának kezébe.
55 Izráel fiai kard élére verték Amáleket és népét, de a harc igen súlyos csapás volt Izráel fiaira.
56 Az Úr pedig monda Mózesnek: Írd meg ezt a dolgot emlékeztetőül egy könyvbe, és tedd azt Józsuénak, Nún fiának, a te szolgádnak kezébe, és parancsold meg Izráel fiainak, mondván: Mikor eljutsz Kánaán földjére, teljesen töröld el Amálek emlékezetét az ég alól.
57 Mózes pedig úgy tett, fogta a könyvet, és ezeket a szavakat írta rá, mondván:
58 Emlékezzél meg róla, mit tett veled Amálek az úton, amikor kijöttél Egyiptomból!
59 Akik szembejöttek veled az úton, és hátba vágták a hátad mögött állókat, akik fáradtan és erőtlenül álltak mögötted.
60 Amikor tehát az ÚR, a te Istened nyugalmat ad neked minden ellenségedtől körös-körül azon a földön, amelyet az ÚR, a te Istened örökségül ad neked, hogy birtokba vedd, akkor töröld el Amálek emlékezetét az ég alól, ne feledkezz meg róla.
61 És a király, aki megszánja Amáleket, vagy az emlékét, vagy az utódait, íme, számon kérem tőle, és kiirtom őt népe közül.
62 Mózes pedig mindezeket a dolgokat beírta egy könyvbe, és megparancsolta Izráel fiainak mindezeket a dolgokat illetően.

82. FEJEZET

1 Izráel fiai Refidimből indultak, és tábort ütöttek a Sínai-pusztában, a harmadik hónapban, miután kijöttek Egyiptomból.
2 Abban az időben érkezett Reuél, a midjánita, Mózes apósa, lányával, Cippórával és két fiával, mert hallotta az Úr csodáit, amelyeket Izráelrel tett, hogy megszabadította őket Egyiptom kezéből.
3 És Reuel eljutott Mózeshez a pusztába, ahol táborozott, ahol az Isten hegye volt.
4 Mózes pedig nagy tisztelettel kiment apósa elé, és egész Izráel vele volt.
5 És Reuel és gyermekei sok napig Izráel fiai között maradtak, és Reuel attól a naptól fogva ismerte az Urat.
6 Izráel fiainak Egyiptomból való kijövetelétől számított harmadik hónapban, annak hatodik napján, az Úr megadta Izráelnek a tíz parancsolatot a Sínai-hegyen.
7 És egész Izráel hallotta mindezeket a parancsolatokat, és egész Izráel igen örvendezett az Úrban azon a napon.
8 Az Úr dicsősége pedig megnyugodott a Sínai-hegyen, és szólította Mózest, és Mózes eljött egy felhő közepén, és felment a hegyre.
9 Mózes pedig negyven nap és negyven éjjel volt a hegyen; kenyeret nem evett és vizet nem ivott, és az Úr megtanította őt a rendelésekre és a törvényekre, hogy tanítsa Izráel fiait.
10 Az Úr pedig felírta a tíz parancsolatot, amelyet Izráel fiainak parancsolt, két kőtáblára, amelyeket Mózesnek adott, hogy parancsolja meg Izráel fiainak.
11 És negyven nap és negyven éjszaka elteltével, miután befejezte az Úr Mózessel való beszédét a Sínai-hegyen,

akkor az Úr Mózesnek adta a kőtáblákat, amelyekre Isten ujja volt írva.
12 Amikor Izráel fiai látták, hogy Mózes késik a hegyről való leszállással, Áron köré gyűltek, és ezt mondták: Nem tudjuk, mi történt ezzel az emberrel, Mózessel.
13 Most azért kelj fel, és készíts nekünk istent, aki előttünk jár, hogy meg ne halj!
14 Áron pedig nagyon félt a néptől, és megparancsolta nekik, hogy hozzanak neki aranyat, és öntött borjút készített belőle a népnek.
15 Mielőtt még leszállt volna a hegyről, ezt mondta az ÚR Mózesnek: Menj le, mert megromlott a néped, amelyet kihoztál Egyiptomból.
16 Öntött borjút készítettek maguknak, és meghajoltak előtte. Most azért hagyjatok el engem, hadd pusztítsam el őket a földről, mert keménynyakú nép ők.
17 Mózes pedig könyörgött az Úr színe előtt, és imádkozott az Úrhoz a népért a borjú miatt, amelyet készítettek. Ezután leszállt a hegyről, és kezében volt a két kőtábla, amelyeket Isten adott neki, hogy parancsoljon az izraelitáknak.
18 Amikor Mózes a táborhoz közeledett, és meglátta a borjút, amelyet a nép készített, Mózes haragra gerjedt, és összetörte a táblákat a hegy alatt.
19 Mózes pedig bement a táborba, fogta a borjút, elégette tűzben, megőrölte, míg finom porrá nem lett, a vízre szórta, és inni adott az izraelitáknak.
20 És a nép közül egymás kardja által halt meg mintegy háromezer férfi, akik a borjút készítették.
21 Másnap pedig monda Mózes a népnek: Felmegyek az Úrhoz, talán engesztelést tudok szerezni a ti bűneitekért, a melyeket az Úrnak elkövettetek.
22 Mózes ismét felment az Úrhoz, és negyven nap és negyven éjjel maradt az Úrral.
23 És negyven napon át könyörgött Mózes az Úrhoz Izráel fiaiért, és az Úr meghallgatta Mózes imádságát, és az Úr meghallgatta őt Izráelért.
24 Akkor azt mondta az ÚR Mózesnek, hogy faragjon két kőtáblát, és vigye fel azokat az ÚRnak, hogy ő írja fel rájuk a tíz parancsolatot.
25 Mózes pedig úgy tett, lement, kivágta a két táblát, és felment az Úrhoz a Sínai-hegyre, az Úr pedig felírta a tíz igémet a táblákra.
26 Mózes pedig még negyven nap és negyven éjjel maradt az Úrral, és az Úr megparancsolta neki rendeléseket és ítéleteket, hogy azokat közli Izráellel.
27 Az Úr pedig megparancsolta néki az Izráel fiai felől, hogy szentélyt készítsenek az Úrnak, hogy abban nyugodjék az ő neve, és megmutatta néki az Úr a szentélynek és minden edényének képmását.
28 És negyven nap elteltével Mózes lejött a hegyről, és a két tábla a kezében volt.
29 Mózes pedig odament Izráel fiaihoz, és elmondta nekik az Úr minden szavát, és megtanította őket a törvényekre, rendelkezésekre és ítéletekre, amelyekre az Úr tanította őt.
30 Mózes pedig megmondta Izráel fiainak az Úr igéjét, hogy szentélyt kell készíteni neki, hogy Izráel fiai között lakhasson.
31 A nép pedig igen örvendezett mindannak a jónak, amit az ÚR Mózes által mondott nekik, és ezt mondták: Mindazt megteszjük, amit az ÚR mondott neked.
32 A nép pedig egy emberként felkelt, és nagylelkű adományokat mutatott be az ÚR szentélyének, és minden ember hozta az ÚRnak szánt adományát a szentély szolgálatára és minden szolgálatára.
33 Izráel fiai pedig mindnyájan elhozták mindazt, ami az ÚR szentélyének építéséhez a birtokukban volt: aranyat, ezüstöt, rezet és mindent, ami a szentélyhez való volt.
34 És eljövének mindnyájan a bölcsek, akik jártasak voltak a munkában, és elkészíték az Úr szentélyét, mind a szerint, a mint megparancsolta vala az Úr, kiki abban a munkában, a melyben jártas volt; és mindnyájan bölcs szívűek elkészíték a szentélyt, annak felszerelését és a szent szolgálathoz való minden edényt, a mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek.
35 És öt hónap múlva elkészült a szentélynek, a hajléknak a munkája, és Izráel fiai mindent megtettek, amit az ÚR parancsolt Mózesnek.
36 És odavitték a szentélyt és minden felszerelését Mózeshez; a kép szerint, amelyet az ÚR mutatott Mózesnek, úgy tettek Izráel fiai.
37 Mózes látta a munkát, és íme, úgy végezték, ahogyan az ÚR parancsolta neki, és megáldotta őket Mózes.

83. FEJEZET

1 A tizenkettedik hónapban, a hónap huszonharmadik napján Mózes magához vette Áront és fiait, felöltöztette őket ruháikba, felkente őket, és úgy cselekedett velük, ahogyan az ÚR megparancsolta neki. Mózes pedig bemutatta mindazokat az áldozatokat, amelyeket az ÚR azon a napon megparancsolt neki.
2 Mózes ezután maga mellé vette Áront és fiait, és ezt mondta nekik: Hét napig maradjatok a sátor ajtajánál, mert így parancsoltam meg nekem.
3 Áron és fiai mindent megtettek, amit az ÚR Mózes által parancsolt nekik, és hét napig a szentély nyílásakor maradtak.
4 És a nyolcadik napon, az első hónap első napján, az izraeliták Egyiptomból való kijövetelének második évében, felépítette Mózes a szentélyt, és Mózes felállította a hajlék minden felszerelését és a szentély minden felszerelését, és mindent megtett, amit az Úr parancsolt neki.
5 Mózes pedig szólította Áront és fiait, és bemutatták az égőáldozatot és a bűnért való áldozatot magukért és Izráel fiaiért, ahogyan megparancsolta az ÚR Mózesnek.
6 Azon a napon Áron két fia, Nádáb és Abihú, idegen tüzet fogott, és odavitte az Úr elé, amely nem parancsolta nekik. Tűz jött ki az Úr színe elől, és megemésztette őket, és meghaltak az Úr előtt azon a napon.
7 Azon a napon, amikor Mózes befejezte a szentély felállítását, Izráel fiainak fejedelmei elkezdték bemutatni áldozataikat az ÚR elé az oltár felszentelésére.
8 És bemutatták áldozataikat minden fejedelem egy napon, egy fejedelem naponta tizenkét napon át.
9 És minden felajánlást, amit vittek, kiki a maga napján, egy százharminc siklus súlyú ezüsttálat, egy hetven siklus súlyú ezüstmedence, a szent siklus szerint, mindkettő tele finomlisztte, olajjal elegyítve, ételáldozatul.
10 Egy tíz aranysekel súlyú kanál, tele füstölővel.
11 Egy fiatal bika, egy kos, egy egyéves bárány égőáldozatul.

12 És egy kecskegidát bűnért való áldozatul.
13 Hálaadóáldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt egyéves bárány.
14 Így cselekedtek Izráel tizenkét fejedelme napról napra, kiki a maga napján.
15 És ezután történt, a hónap tizenharmadik napján, hogy Mózes megparancsolta Izráel fiainak, hogy tartsák meg a pászkát.
16 Izráel fiai megtartották a páskát a maga idejében, a hónap tizennegyedik napján, ahogyan az ÚR megparancsolta Mózesnek. Úgy tettek Izráel fiai.
17 A második hónap első napján így szólt az ÚR Mózeshez:
18 Számold meg Izráel fiai közül minden férfit, húszévestől felfelé, te és a testvéred, Áron, és Izráel tizenkét fejedelme.
19 Mózes így is tett, Áron pedig odament Izráel tizenkét fejedelmével, és megszámlálták Izráel fiait a Sínai-pusztában.
20 Izráel fiainak száma atyáik háznépe szerint, húszéves kortól fogva és feljebb, hatszázháromezerötszázötven volt.
21 Lévi fiait azonban nem számlálták testvéreik, Izráel fiai közé.
22 Izráel fiai közül minden férfi, egy hónapos kortól fogva és feljebb, huszonkétezer-kétszázhetvenhárom volt.
23 Lévi fiainak száma egy hónapos kortól fogva és azon felül huszonkétezer volt.
24 Mózes pedig a papokat és a lévitákat a maga szolgálatára és terhére rendelte, hogy szolgáljanak a hajlék szentélyében, ahogyan az ÚR megparancsolta Mózesnek.
25 A hónap huszadik napján pedig elvették a felhőt a bizonyság sátoráról.
26 Abban az időben Izráel fiai folytatták útjukat a Sínai pusztájából, és háromnapi úton voltak, és a felhő megpihent Párán pusztáján; ott felgerjedt az ÚR haragja Izráel ellen, mert felbosszantották az URat, azzal, hogy ételt kértek tőle, hogy ehessenek.
27 Az Úr pedig meghallgatta szavukat, és adott nekik ennivalót, hogy egy hónapig ettek.
28 De ezután felgerjedt ellenük az Úr haragja, és nagy mészárlással sújtotta őket, és ott temették el őket azon a helyen.
29 Izráel fiai pedig elnevezték azt a helyet Kebrot-Hattaavának, mert ott temették el a test utáni vágyakat.
30 És elindultak Kebrot-Hattaavából, és tábort ütöttek Hacerótban, amely Párán pusztájában van.
31 És mikor Izráel fiai Hacerótban voltak, felgerjedt az Úr haragja Miriám ellen Mózes miatt, és leprássá lett, fehérré, mint a hó.
32 Hét napig a táboron kívülre zárták, amíg leprája után vissza nem fogadták.
33 Izráel fiai ezután elindultak Hacerótból, és Párán pusztaságának végén táboroztak.
34 Abban az időben szólt az ÚR Mózeshez, hogy küldjön tizenkét férfit Izráel fiai közül, törzsenként egyet, hogy menjenek el és kémleljék meg Kánaán földjét.
35 Mózes elküldte a tizenkét férfit, és elmentek Kánaán földjére, hogy kikémleljék és megvizsgálják azt, és felderítették az egész földet Szín pusztájától Rekhóbig, amint Kámóthba érsz.
36 Negyven nap múlva pedig eljutottak Mózeshez és Áronhoz, és elmondták neki a szívükben lévő hírt. Tíz férfi pedig rossz hírt terjesztett Izráel fiai között arról a földről, amelyet kikémleltek, mondván: Jobb nekünk visszatérnünk Egyiptomba, mintsem ebbe a földbe menni, amely megemészti lakóit.
37 Józsué, Nún fia és Káléb, Jefuné fia, akik a föld kémlelői közül valók voltak, ezt mondták: Igen jó ez a föld!
38 Ha az ÚR kedvét leli bennünk, akkor elviszi minket erre a földre, és nekünk adja azt, mert tejjel és mézzel folyó föld az.
39 De Izráel fiai nem hallgattak rájuk, hanem a tíz férfi szavaira hallgattak, akik rossz hírt terjesztettek az országról.
40 Az ÚR meghallotta Izráel fiainak zúgolódását, és haragra gerjedt, és megesküdött, mondván:
41 E gonosz nemzedékből senki sem látja meg a földet húszéves korától felfelé, kivéve Kálebet, Jefuné fiát és Józsuét, Nún fiát.
42 De ez a gonosz nemzedék biztosan elpusztul ebben a pusztában, és gyermekeik eljönnek arra a földre, és birtokba veszik azt; ezért felgerjedt az Úr haragja Izrael ellen, és negyven évig vándoroltatott a pusztában, egészen a gonosz nemzedék végéig, mert nem követték az Urat.
43 És a nép sokáig lakott Párán pusztájában, és azután a Vörös-tenger útján mentek a pusztába.

84. FEJEZET

1 Abban az időben Kórah, Jeczer fia, Kehát unokája, Lévi fia, sok férfit maga mellé vett Izráel fiai közül, és felkeltek, és veszekedni kezdtek Mózessel, Áronnal és az egész gyülekezettel.
2 Az ÚR pedig megharagudott rájuk, és megnyitotta a föld száját, és elnyelte őket házaikkal és mindenükkel együtt, sőt Kóré összes emberét is.
3 És ezután Isten sokáig kerülő úton vezette a népet a Szeir hegye felé.
4 Abban az időben ezt mondta az ÚR Mózesnek: Ne indíts háborút Ézsau fiai ellen, mert semmit sem adok néked abból, ami az övék, még annyit sem, amennyit csak talppal meg lehetne taposni, mert Ézsaunak adtam örökségül a Szeir hegyét.
5 Ezért harcoltak Ézsau fiai régen Szeir fiai ellen, de az ÚR Szeir fiait Ézsau fiainak kezébe adta, és elpusztította őket előlük, és Ézsau fiai laktak a helyükön mind a mai napig.
6 Azért ezt mondta az ÚR Izráel fiainak: Ne harcoljatok testvéreitek Ézsau fiai ellen, mert semmi sem a tiétek az ő földjükön. Élelmiszert pénzen vehettek tőlük, és megehetitek, vizet is pénzen vehettek tőlük, és megihatjátok.
7 Izráel fiai pedig az Úr szava szerint cselekedtek.
8 Izráel fiai pedig sokáig járták a pusztát, kerülő úton a Sínai-hegy felé, és nem bántották Ézsau fiait, és tizenkilenc évig maradtak azon a vidéken.
9 Abban az időben halt meg Latinus, Kittim fiainak királya, uralkodásának negyvenötödik évében, ami Izrael fiainak Egyiptomból való kivonulásának tizennegyedik éve.
10 És eltemették őt a helyén, amelyet épített magának Kittim földjén, és Abimnász uralkodott helyette harmincnyolc évig.
11 És átkeltek Izráel fiai azokban a napokban, tizenkilenc esztendő elteltével Ézsau fiainak határán, és eljutottak és átkeltek Moáb pusztaságának útján.

12 Az ÚR pedig ezt mondta Mózesnek: Ne ostromold Moábot, és ne harcolj ellenük, mert semmit sem adok nektek az ő földjükből.
13 Izráel fiai tizenkilenc éven át vonultak Moáb pusztájának útján, és nem harcoltak ellenük.
14 Izráel fiainak Egyiptomból való kivonulásának harminchatodik évében az ÚR megverte Szihonnak, az amoriták királyának a szívét, és hadat indított, és kiment harcolni Moáb fiai ellen.
15 Követeket küldött Szihon Beórhoz, Janeás fiához, Bálám unokájához, Egyiptom királyának tanácsadójához és Bálámhoz, az ő fiához, hogy megátkozza Moábot, és Szihon kezébe adhassa azt.
16 Elmentek a követek, és elhozták Beórt, Janeás fiát és fiát, Bálámot Pethorból, Mezopotámiából. Beór és fia, Bálám Szihon városába érkeztek, és megátkozták Moábot és királyát Szihon, az amoriták királya előtt.
17 Kivonult tehát Szihón egész seregével, Moáb ellen harcolt, megalázta őket, és az ÚR a kezébe adta őket, Szihón pedig megölte Moáb királyát.
18 És elfoglalta Szihón Moáb minden városát a csatában; Hesbont is elfoglalta tőlük, mert Hesbon Moáb városai közé tartozott, és Szihón Hesbonba helyezte fejedelmeit és nemeseit, és Hesbon Szihónhoz tartozott azokban a napokban.
19 Ezért mondták a példázatokat beszélő Beór és fia, Bálám ezeket a szavakat: Jertek Hesbonba, Szihon városa felépül és szilárdan áll majd!
20 Jaj neked, Moáb! Elveszett vagy, Kémós népe! Íme, meg van írva Isten törvényének könyvében.
21 És miután Szihon legyőzte Moábot, őrséget helyezett el a városokban, amelyeket Moábtól elfoglalt, és Moáb gyermekei közül jelentős számban estek el a csatában Szihon kezébe, aki sok embert fogott el közülük, fiakat és lányokat, és megölte királyukat; így Szihon visszatért hazájába.
22 Szihón sok ezüst- és aranyajándékot adott Beórnak és fiának, Bálaámnak, majd elbocsátotta őket, és hazatértek Mezopotámiába.
23 Abban az időben Izráel fiai mindnyájan letértek a Moáb pusztájába vezető útról, visszatértek, és körülvették Edom pusztáját.
24 Így jutott el az egész gyülekezet a Szín pusztájába az Egyiptomból való kivonulásuk utáni negyvenedik év első hónapjában, és Izráel fiai ott laktak Kádesben, a Szín pusztájában. Ott halt meg Mirjám, és ott temették el.
25 Abban az időben Mózes követeket küldött Hadádhoz, Edom királyához, ezzel az üzenettel: Így szól a testvéred, Izráel: Hadd menjek át, kérlek, a földeden! Nem megyünk át mezőn vagy szőlőn, nem isszuk a kút vizét; a király útján fogunk járni.
26 És monda néki Edom: Nem vonulhatsz át az én országomon; és Edom kiment, hogy találkozzon Izráel fiaival egy hatalmas néppel.
27 Ézsau fiai pedig nem akarták megengedni Izráel fiait, hogy átvonuljanak az ő földjükön, ezért Izráel fiai eltávolodtak tőlük, és nem harcoltak ellenük.
28 Mert előtte megparancsolta az ÚR Izráel fiainak, mondván: Ne harcoljatok Ézsau fiai ellen; ezért elfordultak az Izráel fiai tőlük, és nem harcoltak ellenük.
29 Izráel fiai elindultak Kádesből, és az egész nép a Hór-hegyhez érkezett.
30 Abban az időben ezt mondta az ÚR Mózesnek: Mondd meg Áronnak, a testvérednek, hogy ott fog meghalni, mert nem mehet el arra a földre, amelyet Izráel fiainak adtam.
31 Áron pedig felment az ÚR parancsára a Hór-hegyre a negyvenedik évben, az ötödik hónapban, a hónap elsején.
32 Áron százhuszonhárom éves volt, amikor meghalt a Hór-hegyen.

85. FEJEZET

1 Amikor meghallotta Arad király, a kánaánita, aki délen lakott, hogy az izraeliták a kémek útján jöttek, seregeit az izraeliták ellen harcolásra állította.
2 Izráel fiai nagyon féltek tőle, mert nagy és nehéz serege volt, ezért Izráel fiai elhatározták, hogy visszatérnek Egyiptomba.
3 Izráel fiai pedig visszafordultak, mintegy háromnapi járásnyi távolságot megtéve, Maseráth Beni Jaakonig, mert nagyon féltek Arad királyától.
4 Izráel fiai azonban nem akartak visszatérni lakóhelyükre, ezért harminc napig Beni-Jaakonban maradtak.
5 Amikor Lévi fiai látták, hogy Izráel fiai nem fordulnak vissza, féltékenykedtek az Úrért, és felkeltek, és harcoltak Izráel fiai, testvéreik ellen, és sok embert lemészároltak közülük, és arra kényszerítették őket, hogy visszatérjenek lakóhelyükre, a Hór-hegyre.
6 Amikor visszatértek, Arad király még mindig a seregét rendezgette az izraeliták elleni csatára.
7 És fogadalmat tett Izráel, mondván: Ha kezembe adod ezt a népet, akkor teljesen elpusztítom városait.
8 Az ÚR pedig meghallgatta Izráel szavát, és a kezükbe adta a kánaánitákat, és teljesen elpusztította őket városaikkal együtt, és a helyet Hormának nevezte el.
9 Izráel fiai elindultak a Hór hegyétől, és tábort ütöttek Obótban, és elindultak Obótból, és tábort ütöttek Ije-Abarimban, Moáb határában.
10 Izráel fiai pedig követeket küldtek Moábhoz, mondván: Hadd menjünk át most a te földeden a mi helyünkre. De Moáb fiai nem engedték meg Izráel fiait, hogy átmenjenek az ő földjükön, mert nagyon féltek Moáb fiai, hogy Izráel fiai úgy tesznek velük, ahogyan Szihon, az amoriták királya tette velük, aki elfoglalta földjüket, és sokakat megölt közülük.
11 Ezért Moáb nem engedte meg az izraelitákat, hogy átvonuljanak földjén, ezért az ÚR megparancsolta Izráel fiainak, hogy ne harcoljanak Moáb ellen. Izráel fiai ezért elhagyták Moábot.
12 Izráel fiai elindultak Moáb határáról, és eljutottak Arnon túlra, Moáb határára, Moáb és az amoriták közé, és tábort ütöttek Szihonnak, az amoriták királyának határában, Kedemót pusztájában.
13 Izráel fiai követeket küldtek Szihonhoz, az amoriták királyához, ezzel az üzenettel:
14 Hadd menjünk át a te földeden, ne térjünk be a mezőkre vagy a szőlőskertekbe, hanem a királyi úton haladjunk, amíg át nem lépünk a határodon, de Szihon nem engedte meg az izraelitákat, hogy átmenjenek.

15 Összegyűjtötte tehát Szihón az amoriták egész népét, kiment a pusztába, hogy találkozzon Izráel fiaival, és Jahácnál harcolt Izráellel.
16 Az ÚR pedig Szihont, az amoriták királyát Izráel fiainak kezébe adta, és Izráel kard élére vetette Szihon egész népét, és bosszút állt Moáb ügyéért.
17 Izráel fiai elfoglalták Szihon földjét Arámtól Jabukig, Ammon fiaiéig, és elvették a városokból minden zsákmányt.
18 És elfoglalta Izráel mindezeket a városokat, és Izráel letelepedett az amoriták minden városában.
19 Izráel fiai pedig mind elhatározták, hogy harcolnak Ammon fiai ellen, hogy elfoglalják földjüket is.
20 Az Úr pedig monda az Izráel fiainak: Ne ostromoljátok Ammon fiait, és ne indítsatok harcot ellenük, mert semmit sem adok nektek az ő földjükből; Izráel fiai pedig hallgattak az Úr szavára, és nem harcoltak Ammon fiai ellen.
21 Izráel fiai megfordultak, és felmentek Básán útján Ógnak, Básán királyának földjére. Óg, Básán királya pedig kiment Izráel fiai elé csatába, és sok vitéz harcos volt vele, és az amoriták népéből való igen erős sereg.
22 Óg, Básán királya igen hatalmas férfi volt, de a fia, Naaron rendkívül hatalmas volt, még nála is erősebb.
23 Óg pedig ezt mondta szívében: Íme, most Izráel egész tábora három párasanyi helyet foglal el, most egyszerre levágom őket kard és lándzsa nélkül.
24 Óg pedig felment Jahaház hegyére, és vett onnan egy nagy követ, melynek hossza három párasza volt, és a fejére tette, és elhatározta, hogy Izrael fiainak táborára veti, hogy azzal a kővel sújtsa az összes izraelitát.
25 Az Úr angyala pedig odament, és átszúrta a követ Óg fején, és a kő Óg nyakára esett, úgyhogy Óg a kő súlya alatt a földre esett.
26 Abban az időben ezt mondta az ÚR Izráel fiainak: Ne féljetek tőle, mert a kezetekbe adtam őt, egész népét és egész földjét, és úgy bánjatok vele, ahogyan Szihonnal bántatok.
27 Mózes pedig lement hozzá Izráel fiai közül néhányan, és Mózes bottal megverte Ógot a lába bokájánál, és megölte őt.
28 Izráel fiai ezután üldözőbe vették Óg fiait és egész népét, megverték és elpusztították őket, míg végül senki sem maradt belőlük.
29 Mózes ezután elküldte Izráel fiai közül néhányat, hogy kikémleljék Jaázert, mert Jaázer nagyon híres város volt.
30 A kémek elmentek Jaázerbe, és kifürkészték azt, és a kémek az Úrban bíztak, és harcoltak Jaázer emberei ellen.
31 Ezek a férfiak elfoglalták Jaázert és falvait, de az ÚR a kezükbe adta őket, és kiűzték az ott lakó amoritákat.
32 Izráel fiai elfoglalták az amoriták két királyának földjét, hatvan várost, amelyek a Jordánon túl voltak, az Arnon patakjától Hermán hegyéig.
33 Izráel fiai elindultak, és eljutottak Moáb síkságára, amely a Jordánon túl van, Jerikó közelében.
34 Amikor Moáb fiai meghallották mindazt a gonoszságot, amelyet Izráel fiai az amoriták két királyával, Szihonnal és Óggal tettek, Moáb minden férfia nagyon félt Izráel fiaitól.
35 Moáb vénei pedig ezt mondták: Íme, az amoriták két királya, Szihon és Óg, akik hatalmasabbak voltak a föld minden királyánál, nem állhattak meg Izráel fiaival szemben, hogyan állhatnánk meg mi előttük?
36 Bizonyára már korábban is küldtek nekünk egy üzenetet, hogy menjenek át a földünkön, és mi nem engedtük meg őket, most pedig nehéz kardjaikkal fordulnak ellenünk, és elpusztítanak minket; és Moáb szorongott Izrael fiai miatt, és nagyon féltek tőlük, és tanácskoztak, mit tegyenek Izrael gyermekeivel.
37 Moáb vénei elhatározták, hogy maguk közül fognak egyet, Balakot, a moábita Cippór fiát, és királylyá teszik őt. Balak igen bölcs ember volt.
38 Fölkeltek Moáb vénei, és követeket küldtek Midián fiaihoz, hogy békét kössenek velük, mert nagy harc és ellenségeskedés volt abban az időben Moáb és Midián között, Hadádnak, Bedád fiának, Edom királyának napjaitól fogva, aki megverte Midiánt Moáb mezején, mind e mai napig.
39 És küldtek Moáb fiai Midián fiaihoz, és békét kötöttek velük, és Midián vénei eljöttek Moáb földjére, hogy békét kössenek Midián fiaiért.
40 Moáb vénei pedig tanácskoztak Midián véneivel, hogy mit tegyenek, hogy megmentsék életüket Izráeltől.
41 És mondának Moáb minden fiai Midián véneinek: Most azért nyalják le Izráel fiai mindazt, ami körülöttünk van, ahogyan az ökör nyalja le a mező füvét, mert így tettek az amoriták két királyával, akik erősebbek nálunk.
42 Midián vénei pedig ezt mondták Moábnak: Hallottuk, hogy abban az időben, amikor Szíhon, az amoriták királya harcolt ellenetek, és amikor legyőzött titeket és elfoglalta a földeteket, küldött Beórhoz, Janeás fiához és Bálámhoz, az ő fiához Mezopotámiából, és azok eljöttek és megátkoztak titeket; ezért lett rajtatok Szíhon keze erősebb, és elvette a földeteket.
43 Most azért küldd el te is Bálámhoz, az ő fiához, mert még mindig az ő földjén van, és add meg néki a bérét, hogy eljöjjön és megátkozza mindazt a népet, amelytől félsz. És meghallották ezt Moáb vénei, és tetszett nekik, hogy elküldjék Bálámhoz, Beór fiához.
44 Akkor követeket küldött Bálák, Cippórnak, Moáb királyának fia Bálámhoz ezzel az üzenettel:
45 Íme, egy nép jött ki Egyiptomból, íme, ellepte a föld színét, és velem szemben telepedtek le.
46 Most azért jöjj, és átkozd meg értem ezt a népet, mert hatalmasabbak nálam! Talán győzök, és harcolok ellenük, és kiűzöm őket. Mert hallottam, hogy akit megáldsz, az áldott, és akit megátkozol, az átkozott.
47 Elmentek tehát Bálák követei Bálámhoz, és elhozták Bálámot, hogy megátkozza a népet, és harcoljon Moáb ellen.
48 Amikor Bálám elment Bálákhoz, hogy megátkozza Izráelt, az ÚR ezt mondta Bálámnak: Ne átkozd meg ezt a népet, mert áldott az!
49 És Bálák napról napra unszolta Bálámot, hogy átkozza meg Izráelt, de Bálám nem hallgatott Bálákra az Úr igéje miatt, amelyet Bálámnak szólt.
50 Amikor Bálák látta, hogy Bálám nem teljesíti kívánságát, felkelt és hazament. Bálám is visszatért földjére, és onnan Midiánba ment.
51 Izráel fiai elindultak Moáb síkságáról, és tábort ütöttek a Jordán mellett Bét-Jeszimóttól Abel-Sittimig, Moáb síkságának végéig.

52 Amikor Izráel fiai Sittim síkságán laktak, elkezdtek paráználkodni Moáb leányaival.
53 Izráel fiai pedig közeledtek Moábhoz, és Moáb fiai Izráel fiainak táborával szemben verték fel sátraikat.
54 A Moáb fiai féltek Izráel fiaitól, és fogták Moáb fiai mindazokat a szép arcú és csinos feleségeket és lányokat, és aranyba, ezüstbe és drága ruhákba öltöztették őket.
55 A Moáb fiai pedig leültették ezeket az asszonyokat sátraik ajtajába, hogy Izráel fiai láthassák őket, és feléjük forduljanak, és ne harcoljanak Moáb ellen.
56 És Moáb minden fia ezt tette Izráel fiaival, és mindenki a feleségét és a lányát a sátra ajtajához helyezte. És Izráel minden fia látta Moáb fiainak tettét, és Izráel fiai Moáb leányaihoz fordultak, megkívánták őket, és hozzájuk mentek.
57 És lőn, hogy mikor egy héber férfi a Moáb sátrának ajtajához ért, és meglátott egy Moáb leányát, és megkívánta őt szívében, és a sátor ajtajában azt mondta neki, amit kívánt, miközben beszélgettek, a sátor férfiai kijöttek, és ilyen szavakkal szóltak a héber férfihoz:
58 Bizonyára tudjátok, hogy testvérek vagyunk, mindannyian Lót leszármazottai és testvérének, Ábrahámnak a leszármazottai vagyunk, miért nem maradtok hát velünk, és miért nem eszitek a kenyerünket és az áldozatunkat?
59 És miután Moáb gyermekei így elárasztották őt beszédeikkel, és hízelgő szavaikkal csábították, leültették a sátorba, főztek és áldoztak neki, és evett az áldozatukból és a kenyerükből.
60 Bort adtak neki, ivott és megrészegedett, majd eléje állítottak egy gyönyörű leányt, akivel jót tett, mert nem tudta, mit tesz, mivel bőségesen ivott bort.
61 Így tettek Moáb fiai Izráellel azon a helyen, a Sittim síkságán, és felgerjedt az Úr haragja Izráel ellen emiatt, és döghalált küldött rájuk, és meghalt ott Izráel fiai közül huszonnégyezer férfi.
62 Simeon fiai közül élt egy férfi, akinek Zimri volt a neve, Szálu fia, aki csatlakozott a midjáni Koszbihoz, Cúrnak, Midián királyának a lányához, Izráel minden fiának szeme láttára.
63 Fineás, Elázer fia, Áron pap unokája látta ezt a gonoszságot, amelyet Zimri tett, és fogott egy lándzsát, felkelt, és utánuk ment, és mindkettőjüket átszúrta, és megölte őket, és megszűnt a dögvész Izráel fiai között.

86. FEJEZET

1 Abban az időben, a dögvész után, szólt az ÚR Mózeshez és Elázerhez, Áron pap fiához, mondván:
2 Számold meg Izráel fiai egész közösségének fejeit, húszévestől fogva és feljebb, mindazokat, akik hadba mehettek.
3 Mózes és Elázer megszámlálták Izráel fiait családjaik szerint, és az egész Izráel száma hétszázezer és hétszázharminc volt.
4 Lévi fiainak száma egy hónapos kortól fogva és feljebb huszonháromezer volt, és ezek között senki sem volt azok közül, akiket Mózes és Áron megszámlált a Sínai-pusztában.
5 Mert az ÚR megmondta nekik, hogy a pusztában fognak meghalni, így mindnyájan meghaltak, és senki sem maradt meg közülük, csak Káleb, Jefuné fia, és Józsué, Nún fia.
6 És történt ezután, hogy az Úr ezt mondta Mózesnek: Mondd meg Izráel fiainak, hogy bosszút álljanak Midiánon testvéreik, Izráel fiainak ügyéért.
7 Mózes így is tett, és Izráel fiai kiválasztottak maguk közül tizenkétezer férfit, törzsenként ezer embert, és elmentek Midiánba.
8 Izráel fiai pedig harcba szálltak Midián ellen, és megöltek minden férfit, Midián öt fejedelmét is, sőt Bálaámot, Beór fiát is karddal ölték meg.
9 Izráel fiai fogságba vitték Midián feleségeit, gyermekeikkel, jószágaikkal és mindenükkel együtt.
10 És fogták az összes zsákmányt és prédát, és elvették Mózesnek és Elázernek Moáb síkságára.
11 Mózes, Elázer és a gyülekezet minden fejedelme örömmel vonult eléjük.
12 És felosztották Midián minden zsákmányát, és Izráel fiai bosszút álltak Midiánon testvéreik, Izráel fiai ügyéért.

87. FEJEZET

1 Abban az időben ezt mondta az ÚR Mózesnek: Íme, napjaid a végéhez közelednek. Vedd szolgádat, Józsuét, Nún fiát, és helyezd el a hajlékban, én pedig parancsolok neki. Mózes így is tett.
2 És megjelent az Úr a szentélyben felhőoszlopban, és a felhőoszlop megállt a szentély bejáratánál.
3 Az Úr pedig parancsot adott Józsuénak, Nún fiának, és ezt mondta neki: Légy erős és bátor, mert te viszed be Izráel fiait arra a földre, amely felől megesküdtem nekik, hogy odaadom, és én veled leszek.
4 Mózes pedig monda Józsuénak: Légy erős és bátor, mert te teszed örökségül Izráel fiait, és az Úr veled lesz, nem hagy el téged, sem el nem cserben téged; ne félj és ne csüggedj!
5 Mózes pedig szólította Izráel minden fiát, és ezt mondta nekik: Láttátok mindazt a jót, amit az ÚR, a ti Istenetek tett veletek a pusztában.
6 Most azért tartsátok be e törvény minden igéjét, és járjatok az Úrnak, a ti Isteneteknek útján, és ne térjetek le arról az útról, amelyet az Úr parancsolt nektek, se jobbra, se balra.
7 Mózes pedig tanította Izráel fiait rendelésekre, ítéletekre és törvényekre, hogy cselekedjenek az országban, ahogyan az Úr megparancsolta neki.
8 És tanította őket az Úr útjára és törvényeire; íme, ezek meg vannak írva Isten törvényének könyvében, amelyet Mózes keze által adott Izráel gyermekeinek.
9 Amikor Mózes befejezte Izráel fiainak szóló parancsolatot, ezt mondta neki az ÚR: Menj fel az Abarim hegyére, halj meg ott, és takaríttasd magad népedhez, ahogyan Áron, a testvéred takaríttatott.
10 Mózes pedig felment, ahogyan az ÚR megparancsolta neki, és ott halt meg Moáb földjén, az ÚR parancsára, a negyvenedik évben azután, hogy Izráel fiai kijöttek Egyiptom földjéről.
11 Izráel fiai harminc napig siratták Mózest Moáb síkságán, és beteltek a Mózesért való sírás és gyász napjai.

88. FEJEZET

1 Mózes halála után így szólt az ÚR Józsuéhoz, Nún fiához:
2 Kelj fel, menj át a Jordánon arra a földre, amelyet Izráel fiainak adtam, és tedd örökségül Izráel fiainak a földet.
3 Minden hely, amelyre lábatok talpa lép, a tiétek lesz, a Libánon pusztájától a nagy folyóig, a Perát folyójáig, legyen a határotok.
4 Senki sem állhat ellened életed minden napján; ahogyan Mózessel is veled voltam, úgy veled is leszek; csak légy erős és bátor, hogy megtartsd mindazt a törvényt, amelyet Mózes parancsolt neked; ne térj le az útról se jobbra, se balra, hogy sikeres legyél mindenben, amit teszel.
5 Józsué pedig megparancsolta Izráel elöljáróinak, mondván: Menjetek át a táboron, és parancsoljátok meg a népnek, mondván: Készítsetek magatoknak útravalót, mert három nap múlva átkeltek a Jordánon, hogy birtokba vegyétek a földet.
6 Izráel fiainak elöljárói így tettek, parancsolták a népet, és mindazt megtették, amit Józsué parancsolt.
7 Józsué két férfit küldött ki, hogy kikémlelje Jerikó földjét, és a férfiak elmentek, és kikémlelték Jerikót.
8 Hét nap múlva pedig megérkeztek Józsuéhoz a táborba, és ezt mondták neki: Az ÚR kezünkbe adta az egész földet, és lakói rettegnek miattunk.
9 És lőn azután, hogy felkelt Józsué reggel és vele egész Izráel, és elindultak Sittimből, és átkelt a Jordánon Józsué és vele egész Izráel; és Józsué nyolcvankét éves volt, amikor átkelt a Jordánon Izráellel.
10 A nép pedig feljött a Jordánból az első hónap tizedik napján, és tábort ütött Gilgálban, Jerikó keleti szegleténél.
11 Izráel fiai pedig megtartották a páskát Gilgálban, Jerikó síkságán, a hónap tizennegyedik napján, ahogyan Mózes törvényében meg van írva.
12 És megszűnt a manna abban az időben, pászka másnapján, és nem volt több manna Izráel fiai számára, és ettek Kánaán földjének terméséből.
13 Jerikó pedig teljesen bezárattatott Izráel fiai előtt, senki sem jött ki és nem mehetett be.
14 A második hónapban, a hónap első napján ezt mondta az ÚR Józsuénak: Kelj fel, íme, a kezedbe adtam Jerikót és egész népét, és minden harcosod járja körbe a várost naponta egyszer, így tegyetek hat napon át.
15 A papok pedig fújjanak trombitákat, és amikor meghalljátok a trombita szavát, az egész nép kiáltson nagy kiáltást, hogy leomoljanak a város falai; az egész nép vonuljon fel, kiki az ő ellensége ellen.
16 Józsué pedig mindent aszerint tett, ahogyan az ÚR megparancsolta neki.
17 A hetedik napon hétszer kerülték meg a várost, a papok pedig kürtöket fújtak.
18 A hetedik körben Józsué ezt mondta a népnek: Kiáltsatok, mert az ÚR az egész várost a kezünkbe adta!
19 Csak a város és minden, ami benne van, legyen átkozott az ÚRnak, és óvakodjatok a kiirtandó dologtól, hogy átkozottá ne tegyétek Izráel táborát, és ne okozzatok neki bajt.
20 Hanem minden ezüst, arany, réz és vas az Úrnak szenteltessék, az Úr kincstárába kerüljön.
21 A nép pedig kürtöket fújt és nagy kiáltást csapott, és Jerikó falai leomlottak, és az egész nép felment, mindenki egyenesen maga előtt, és elfoglalták a várost, és mindent elpusztítottak, ami benne volt, férfit és nőt, fiatalt és öreget, ökröt, juhot és szamarat kard élére állítva.
22 És az egész várost felégették tűzzel; csak az ezüst-, arany-, réz- és vasedényeket helyezték el az Úr kincstárába.
23 És megesküdött Józsué abban az időben, mondván: Átkozott az a férfi, aki felépíti Jerikót! Az elsőszülött fiára rakja le annak alapját, és legkisebb fiára állítsa fel annak kapuit!
24 Ákán pedig, Kármi fia, aki Zabdi fia, aki Zerah fia, aki Júda fia volt, hűtlenül bánt a kiirtandó dolgokkal, és elvett a kiirtandókból, és elrejtette a sátorban, és felgerjedt az ÚR haragja Izráel ellen.
25 És történt ezután, hogy miután Izráel fiai visszatértek Jerikó felégetéséből, Józsué embereket küldött ki, hogy kikémleljék Ait, és harcoljanak ellene.
26 Felmentek a férfiak, és kikémlelték Ait, majd visszatérve ezt mondták: Ne jöjjön fel veled az egész nép Aiba, csak mintegy háromezer ember menjen fel, és verje meg a várost, mert kevés ember van benne.
27 Józsué így is tett, és felment vele Izráel fiai közül mintegy háromezer férfi, és harcoltak Ai férfiai ellen.
28 Heves csata folyt Izráel ellen, és Ai férfiai harminchat izraelitát vertek meg, Izráel fiai pedig megfutamodtak Ai férfiai elől.
29 Amikor Józsué látta ezt, megszaggatta ruháit, és arcra borult az Úr előtt, ő és Izráel vénei, és port szórtak a fejükre.
30 Józsué ezt mondta: Uram, miért hoztad át ezt a népet a Jordánon? Mit mondjak, miután az izraeliták hátat fordítottak ellenségeiknek?
31 Most azért meghallja ezt minden kánaánita, az ország lakója, és körülvesz minket, és kiirtja a nevünket.
32 Az ÚR pedig ezt mondta Józsuénak: Miért borulsz arcra? Kelj fel, menj el, mert vétkeztek az izraeliták, és elvettek a kiirtandó dologból. Nem leszek többé velük, ha nem irtják ki maguk közül a kiirtandót.
33 Józsué pedig felkelt, összegyűjtötte a népet, és bevezette az urimot az Úr parancsára, és a sorsvetés Júda törzsére esett, és Ákánra, Kármi fiára esett a sorsolás.
34 Józsué ezt mondta Ákánnak: Mondd el fiam, mit tettél? Ákán ezt mondta: Láttam a zsákmány között egy szép sineári ruhát, kétszáz ezüst siklust és egy ötven siklus súlyú aranyrudat; megkívántam őket, és elvettem őket, és íme, mindannyian elrejtve vannak a földben, a sátor közepén.
35 Józsué pedig embereket küldött, akik elmentek, elhozták őket Ákán sátrából, és elvették őket Józsuéhoz.
36 Józsué pedig fogta Ákánt és ezeket az edényeket, fiait, lányait és mindazt, amije volt, és bevitték őket az Ákór völgyébe.
37 Józsué pedig elégette őket ott tűzzel, és az izraeliták mind megkövezték Ákánt, és kőrakást emeltek föléje. Ezért nevezte azt a helyet Ákór völgyének. Így csillapodott az ÚR haragja, és Józsué ezután a városhoz ment, és harcolt ellene.
38 Az Úr pedig monda Józsuénak: Ne félj, és ne csüggedj! Íme, kezedbe adom Ait, királyát és népét, és úgy bánj velük, ahogyan Jerikóval és királyával bántál, csak a zsákmányát és jószágát ragadjátok el magatoknak, és verjetek lesből a városnak mögötte.

39 Józsué pedig az Úr szava szerint cselekedett, és kiválasztott a harcosok közül harmincezer vitéz férfit, elküldte őket, és lesbe álltak a város ellen.
40 És megparancsolta nekik, mondván: Amikor megláttok minket, ravaszul elfutunk előlük, és ők üldözőbe vesznek minket, akkor ti keljetek elő a lesből, és foglaljátok el a várost. És ők így is tettek.
41 Józsué pedig harcolt, és a város férfiai kivonultak Izráel felé, nem tudván, hogy lesben állnak nekik a város mögött.
42 Józsué és Izráel fiai mind fáradtnak tették magukat előttük, és ravaszul menekültek a pusztába vezető úton.
43 Ai férfiai összegyűjtötték a városban lévő összes embert, hogy üldözőbe vegyék az izraelitákat. Kimentek, de elszakadtak a várostól, senki sem maradt közülük. Nyitva hagyták a várost, és üldözőbe vették az izraelitákat.
44 Akik lesben álltak, felkeltek helyeikről, siettek a városba, elfoglalták és felgyújtották. Ai férfiai pedig visszafordultak, és íme, a város füstje az égig szállt, és nem volt módjuk visszavonulni sem az egyik, sem a másik irányba.
45 Ai férfiai pedig mind Izráel között voltak, némelyek innen, némelyek onnan, és úgy megverték őket, hogy senki sem maradt meg közülük.
46 Izráel fiai élve fogták el Melóst, Ai királyát, és Józsuéhoz vitték, aki pedig felakasztotta őt egy fára, és meghalt.
47 Izrael fiai visszatértek a városba, miután felégették azt, és kard élére hányták mindazokat, akik benne voltak.
48 Az elesettek száma Aiból, férfiak és nők egyaránt, tizenkétezer volt; csak a jószágot és a város zsákmányát vették el maguknak, az Úrnak Józsuéhoz intézett szava szerint.
49 Hallották pedig a Jordánon túli királyok mindnyájan, Kánaán minden királyai a gonoszságot, amelyet Izráel fiai Jerikóval és Aival tettek, és összegyűltek, hogy harcoljanak Izráel ellen.
50 Csak Gibeon lakói féltek nagyon az izraeliták elleni harctól, nehogy elpusztuljanak, ezért ravaszul cselekedtek, és odamentek Józsuéhoz és egész Izráelhez, és ezt mondták nekik: Messze földről jöttünk, kössetek hát szövetséget velünk!
51 Gibeon lakói pedig túljutottak Izráel fiain, és Izráel fiai szövetséget kötöttek velük, és békét kötöttek velük, és a gyülekezet fejedelmei megesküdtek nekik. Később azonban Izráel fiai megtudták, hogy szomszédaik, és közöttük laknak.
52 De Izráel fiai nem ölték meg őket, mert megesküdtek nekik az Úrra, és favágókká és vízhordókká lettek.
53 Józsué ezt kérdezte tőlük: Miért csaptatok be engem, hogy ezt tettétek velünk? Ők ezt felelték: Mert tudtára jutott szolgáidnak mindaz, amit az amoriták minden királyával tettél, és mi nagyon féltünk az életünkért, és ezért tettük ezt.
54 És Józsué azon a napon megbízta őket favágással és vízhordással, és szétosztotta őket rabszolgákká Izráel minden törzse között.
55 Amikor Adonisédek, Jeruzsálem királya meghallotta mindazt, amit Izráel fiai Jerikóval és Aival tettek, üzenetet küldött Hohámhoz, Hebron királyához, Pirám királyához Jármutba, Jáfiához, Lákis királyához és Deberhez, Eglon királyához, ezt üzenve:
56 Jertek fel hozzám, és segítsetek nekem, hogy legyőzhessük Izráel fiait és Gibeon lakóit, akik békét kötöttek Izráel fiaival!
57 És összegyűltek, és felment az amoriták öt királya minden táborukkal, hatalmas nép, számos, mint a tengerpart homokja.
58 És mind ezek a királyok elérkeztek, és tábort ütöttek Gibeon előtt, és elkezdtek harcolni Gibeon lakói ellen, és Gibeon minden férfia küldött Józsuéhoz, mondván: Gyere fel hamar hozzánk, és segíts nekünk, mert az amoriták minden királya összegyűlt, hogy harcoljon ellenünk.
59 Józsué pedig felment Gilgálból az egész harcos néppel, és hirtelen rájuk rontott Józsué, és nagy csapást mért erre az öt királyra.
60 Az Úr pedig megszégyenítette őket Izráel fiai előtt, akik rettenetes csapást mértek rájuk Gibeonban, és üldözték őket a Beth-Horonba vezető úton Makkedáig, és ők megfutamodtak Izráel fiai elől.
61 És miközben menekültek, az Úr jégesőt küldött rájuk az égből, és többen haltak meg közülük a jégeső miatt, mint Izráel fiainak lemészárlása miatt.
62 Izráel fiai pedig üldözőbe vették őket, és továbbra is vágták őket az úton, előremenve és verve őket.
63 És mikor ütöttek, a nap már esteledik, és Józsué az egész nép szeme láttára ezt mondta: Nap, állj meg Gibeon felett, és te Hold az Ajalon völgyében, míg a nép bosszút nem áll ellenségein.
64 Az ÚR pedig meghallgatta Józsué szavát, és megállt a nap az ég közepén harminchat pillanatig, a hold is megállt, és nem sietett lenyugodni egy egész napig.
65 És nem volt olyan nap, mint ez, sem előtte, sem utána, hogy az ÚR meghallgatta volna az ember szavát, mert az ÚR harcolt Izráelért.

89. FEJEZET

1 Akkor ezt az éneket mondta Józsué azon a napon, amelyen az Úr Józsuénak és Izráel fiainak kezébe adta az amoritákat, és ezt mondta egész Izráel szeme láttára:
2 Hatalmas dolgokat vittél véghez, Uram, nagy dolgokat vittél véghez; ki hasonló hozzád? Ajkam a te nevednek énekel.
3 Jóságom és váram, magas tornyom! Új éneket éneklek néked, hálaadással éneklek néked; te vagy az én szabadításom ereje.
4 Dicsérni fognak téged a föld minden királyai, énekelni fognak neked a világ fejedelmei, örülni fognak Izrael fiai a te segítségednek, énekelni fognak és dicsérni fogják hatalmadat.
5 Uram, hozzád fordultunk bizalommal, mondtuk: Te vagy a mi Istenünk, mert te voltál a mi menedékünk és erős bástyánk ellenségeinkkel szemben.
6 Hozzád kiáltottunk és nem szégyenültünk meg, benned bíztunk és megszabadultunk; amikor hozzád kiáltottunk, meghallgattad szavunkat, megmentetted lelkünket a kardtól, megmutattad nekünk kegyelmedet, megadtad nekünk üdvösségedet, erőddel megvidámítottad szívünket.
7 Te vonultál ki szabadításunkra, karoddal megváltottad népedet, szentséged egeiből válaszoltál nekünk, tízezernyi néptől megmentettél minket.

8 A nap és a hold megállt az égen, te pedig haragodban megálltál elnyomóink ellen, és ítéleteidet parancsoltad felettük.
9 A föld minden fejedelmei felkeltek, a népek királyai összegyűltek, nem rendültek meg előtted, harcaidat kívánták.
10 Haragodban felkeltél ellenük, és leszállítottad rájuk indulatodat; elpusztítottad őket indulatodban, és szívedben kivágtad őket.
11 Népek emésztődnek meg haragodtól, országok omlanak össze indulatod miatt, királyokat sebesítettél meg haragod napján.
12 Kiöntötted rájuk haragodat, ragadta el őket haragod, rájuk fordítottad gonoszságukat, és gonoszságukban kiirtottad őket.
13 Csapdát vetettek, beleestek, a hálóba rejtőztek, és lábuk megakadt.
14 Kezed készen állt minden ellenségedre, akik ezt mondták: Kardjukkal birtokolták a földet, karjukkal laktak a városban; arcukat szégyennel töltötted be, szarvaikat a földre döntötted, haragodban megrémítetted őket, és haragodban elpusztítottad őket.
15 A föld megremegett és megrendült viharod hangjától felettük, nem tartottad vissza lelküket a haláltól, és életüket a sírba taszítottad.
16 Üldözted őket viharodban, elpusztítottad őket forgószéledben, esőjüket jégesővé változtattad, mély verembe estek, hogy fel ne kelhessenek.
17 Holttesteik olyanok voltak, mint a szemét, amelyet az utcák közepére szórnak.
18 Haragodban megemésztetted és elpusztítottad őket, népedet pedig hatalmaddal megmentetted.
19 Ezért ujjong szívünk benned, lelkünk ujjong szabadításodban.
20 Nyelvünk hirdeti hatalmadat, énekelni fogjuk és dicsérni csodálatos műveidet.
21 Mert megmentettél minket ellenségeinktől, megszabadítottál minket azoktól, akik ellenünk támadtak, elpusztítottad őket előlünk, és lábunk alá szorítottad őket.
22 Így vesznek el minden ellenséged, URam, és a gonoszok olyanok lesznek, mint a szél által sodort polyva, és szeretteid olyanok lesznek, mint a víz mellé ültetett fák.
23 Józsué pedig és vele egész Izráel visszatért a gilgáli táborba, miután legyőzték az összes királyt, úgyhogy senki sem maradt közülük.
24 Az öt király pedig gyalog menekült el a csata elől, és elrejtőztek egy barlangban. Józsué pedig kereste őket a csatatéren, de nem találta meg őket.
25 És azután hírt adának Józsuénak, mondván: Megtalálták a királyokat, és íme, elrejtőztek egy barlangban.
26 Józsué pedig monda: Állítsatok ki embereket a barlang szájához, hogy őrizzék őket, nehogy elszökjenek; és Izráel fiai így is tettek.
27 Józsué pedig összehívta egész Izráelt, és ezt mondta a harczvezéreknek: Tegyétek lábaitokat ezeknek a királyoknak a nyakára! És monda Józsué: Így tesz az ÚR minden ellenségetekkel!
28 Józsué ezután megparancsolta, hogy öljék meg a királyokat, vessék őket a barlangba, és helyezzenek nagy köveket a barlang szájához.
29 Józsué pedig elment utána mindazzal a néppel, amely azon a napon vele volt, Makkedába, és kard élére állította a várost.
30 És teljesen elpusztította a lelkeket és a város minden tagját, és úgy tett a királlyal és népével, ahogyan Jerikóval tett.
31 Onnan Libnába vonult, és harcolt ellene, az ÚR pedig kezébe adta, Józsué pedig kard élére vágta, minden lakóját és úgy tett vele és királyával, ahogyan Jerikóval tette.
32 Innen Lákisba vonult, hogy harcoljon ellene. Hórám, Gáza királya felment, hogy segítsen Lákis embereinek, de Józsué annyira megverte őt és népét, hogy senki sem maradt neki.
33 Józsué pedig elfoglalta Lákist és egész népét, és úgy tett vele, ahogyan Libnával cselekedett.
34 Onnan pedig átment Józsué Eglonba, elfoglalta azt is, és kard élére hányta azt és minden lakóját.
35 Onnan pedig átment Hebronba, és harcolt ellene, bevette és teljesen elpusztította, majd visszatért onnan egész Izráellel Debirbe, harcolt ellene és kard élére vert.
36 És elpusztított minden lelket benne, senkit sem hagyott életben, és úgy bánt vele és királyával, ahogyan Jerikóval bánt.
37 Józsué pedig legyőzte az amoriták minden királyát Kádes-Barneától Ázáig, és azonnal elfoglalta földjüket, mert az ÚR harcolt Izráelért.
38 Józsué pedig egész Izráellel megérkezett Gilgál táborába.
39 Abban az időben, amikor Jábin, Hácór királya meghallotta mindazt, amit Józsué az amoriták királyaival tett, Jábin ezt az üzenetet küldte Jóbátnak, Midián királyának, Lábánnak, Simron királyának, Jefálnak, Aksáf királyának és az amoriták összes királyának:
40 Gyere gyorsan hozzánk, és segíts nekünk, hogy legyőzhessük Izráel fiait, mielőtt ránk jönnek, és úgy tesznek velünk, ahogyan az amoriták többi királyaival tették.
41 És mindezek a királyok hallgattak Jábinnak, Kházor királyának szavaira, és kivonultak minden táborukkal, tizenhét király, és népük annyi volt, mint a homok a tenger partján, lovakkal és szekerek számtalannal együtt, és eljöttek, és együtt táboroztak Merom vizénél, és együtt találkoztak, hogy harcoljanak Izrael ellen.
42 Az ÚR pedig ezt mondta Józsuénak: Ne félj tőlük, mert holnap ilyenkor mindnyájukat eléd adom sebesültként, lovaikat pedig megkönnyebbíted, szekereiket pedig tűzzel égeted el.
43 Józsué pedig mind a harcosával hirtelen rájuk tört, és megverte őket, és kezükbe estek, mert az ÚR Izráel fiainak kezébe adta őket.
44 Izráel fiai pedig táborukkal üldözőbe vették mindezeket a királyokat, és annyira megverték őket, hogy senki sem maradt közülük. Józsué pedig úgy tett velük, ahogyan az ÚR megmondta neki.
45 És visszatért Józsué abban az időben Kácórba, és karddal legyőzte azt, és minden lelket elpusztított benne, és tűzzel felégette azt. Kácórból pedig Józsué Simronba ment, és azt legyőzte, és teljesen elpusztította.
46 Innen Aksáfba ment, és úgy tett vele, ahogyan Simronnal tett.

47 Innen Adulámba vonult, és legyőzte a ott lakókat, és úgy tett Adulammal, ahogyan Aksaffal és Simronnal tette.
48 És átment tőlük mindazon királyok városaiba, amelyeket legyőzött, és megölte mindazokat a népeket, akik megmaradtak közülük, és teljesen elpusztította őket.
49 Csak a zsákmányukat és a jószágukat vitték el prédának az izraeliták, de minden embert, akit megöltek, egy lelket sem hagytak életben.
50 Ahogyan az ÚR megparancsolta Mózesnek, úgy tett Józsué és egész Izráel, semmiben sem hibáztak.
51 Józsué pedig és Izráel minden fia legyőzte Kánaán egész földjét, ahogyan megparancsolta nekik az ÚR, és megölték mind a harmincegy királyt, Izráel fiai pedig elfoglalták egész országukat.
52 Szihon és Óg királyságán kívül, amelyek a Jordánon túl vannak, amelyeknek sok városát Mózes legyőzte, és Mózes azokat a rúbenieknek, a gádiaknak és Manassé törzsének felének adta.
53 Józsué pedig legyőzte mindazokat a királyokat, akik a Jordánon innen nyugatra laktak, és örökségül adta őket a kilenc törzsnek és Izráel fél törzsének.
54 Józsué öt éven át háborúzott ezekkel a királyokkal, városaikat pedig az izraelitáknak adta, és a föld megnyugodott a csatától az amoriták és a kánaániták városaiban.

90. FEJEZET

1 Abban az időben, az ötödik évben, miután Izráel fiai átkeltek a Jordánon, miután Izráel fiai megnyugodtak a kánaánitákkal vívott háborújuktól, abban az időben nagy és heves csaták támadtak Edom és Kittim fiai között, és Kittim fiai harcoltak Edom ellen.
2 És Abianosz, Kittim királya kivonult abban az évben, azaz uralkodásának harmincegyedik évében, és Kittim gyermekeinek hatalmas embereiből álló nagy sereggel ment Szeirbe, hogy harcoljon Ézsau gyermekei ellen.
3 Hadád, Edom királya meghallotta a hírét, és sok néppel és erős sereggel kivonult elé, és csatába szállt vele Edom mezején.
4 És Kittim keze erősebb lett Ézsau fiain, és Kittim fiai megöltek Ézsau fiai közül huszonkétezer férfit, és Ézsau minden fia elfutott előlük.
5 Kittim fiai üldözőbe vették őket, és elérték Hadadot, Edom királyát, aki előttük futott, és élve elfogták, és Abianoszhoz, Kittim királyához vitték.
6 Abianus pedig megparancsolta, hogy öljék meg, és Hadad, Edom királya uralkodásának negyvennyolcadik évében meghalt.
7 Kittim gyermekei pedig folytatták Edom üldözését, és nagy mészárlást mértek rájuk, és Edom Kittim gyermekeinek az uralma alá került.
8 És Kittim fiai uralkodtak Edom felett, és Edom Kittim fiainak keze alá lőn, és attól a naptól fogva egy királysággá lett.
9 És attól fogva nem tudták többé felemelni a fejüket, és királyságuk eggyé lőn Kittim gyermekeivel.
10 Abianus pedig tisztviselőket helyezett Edómba, és Edóm minden gyermeke Abianus alárendeltje és adófizetője lett, Abianus pedig visszatért saját földjére, Kittimbe.
11 És amikor visszatért, megújította uralmát, és tágas és megerősített palotát épített magának királyi rezidenciává, és biztonságosan uralkodott Kittim fiai és Edom felett.
12 Azokban a napokban, miután Izráel fiai elűzték az összes kánaánitát és amoritát, Józsué megöregedett és előrehaladott korú lett.
13 Az ÚR pedig ezt mondta Józsuénak: Megöregedtél, előrehaladott életű vagy, és a földnek még nagy része birtokba vételre vár.
14 Most azért oszd fel ezt a földet örökségül a kilenc törzsnek és Manassé törzse felének. Józsué pedig felkelt, és úgy tett, ahogyan az ÚR megparancsolta neki.
15 És elosztotta az egész földet örökségül Izráel törzseinek, az ő részeik szerint.
16 De Lévi törzsének nem adott örökséget; az ÚR áldozatai az ő örökségük, ahogyan az ÚR megmondta nekik Mózes által.
17 Józsué pedig a Hebron hegyét Kálébnak, Jefuné fiának adta, egy részével testvérei felett, ahogyan megmondta az ÚR Mózes által.
18 Így lett Hebron Káleb és fiai öröksége mind a mai napig.
19 Józsué pedig sorsvetéssel elosztotta az egész földet örökségül egész Izráel között, ahogyan megparancsolta neki az ÚR.
20 Izráel fiai pedig városokat adtak a lévitáknak az ő örökségükből, és legelőket jószágaik és jószágaik számára, ahogyan az Úr parancsolta Mózesnek, úgy tettek Izráel fiai, és sorsolással elosztották a földet, nagyot és kicsinyt egyaránt.
21 Elmentek tehát, hogy birtokba vegyék a földet határaik szerint, és Izráel fiai örökséget adtak Józsuénak, Nún fiának maguk között.
22 Az Úr szavára adták neki azt a várost, amelyet igényelt, Timnat-Szerákot az Efraim hegyén, és megépítette a várost, és letelepedett benne.
23 Ezek azok az örökségek, amelyeket Elázer pap és Józsué, Nún fia, valamint a törzsek családfői sorsvetéssel osztottak szét Izráel fiai között Silóban, az ÚR előtt, a sátor nyílásakor, és abbahagyták a föld felosztását.
24 Az ÚR pedig odaadta a földet Izráel fiainak, akik birtokba vették azt, ahogyan az ÚR megígérte nekik, és ahogyan megesküdött az ÚR őseiknek.
25 Az ÚR nyugalmat adott az izraelitáknak minden körülöttük lévő ellenségtől, és senki sem állt ki ellenük. Az ÚR minden ellenségüket a kezükbe adta, és semmi sem maradt beteljesületlenül mindabból a jóból, amit az ÚR ígért Izráel fiaihoz, sőt, az ÚR mindent be is hajtott.
26 Józsué pedig szólította Izráel minden gyermekét, megáldotta őket, és megparancsolta nekik, hogy szolgálják az Urat, majd elbocsátotta őket, és mindenki a városába, és mindenki az örökségébe ment.
27 Izráel fiai pedig szolgálták az URat Józsué minden idejében, és az ÚR nyugalmat adott nekik mindenfelől, és biztonságban lakhattak városaikban.
28 És lőn azokban a napokban, hogy meghalt Abianus, Kittim királya uralkodásának harmincnyolcadik évében, ez Edom feletti uralkodásának hetedik éve, és eltemették őt a helyén, amelyet magának épített, és Latinus uralkodott helyette ötven évig.

29 Uralkodása alatt sereget toborzott, és elment, és harcolt Britannia és Kernania lakói, Elizeusnak, Jáván fiának gyermekei ellen, és legyőzte őket, és adófizetővé tette őket.
30 Akkor hallotta, hogy Edom fellázadt Kittim uralma alól, Latinus pedig elment hozzájuk, legyőzte és leigázta őket, majd Kittim gyermekeinek kezébe adta őket, és Edom egy királysággá vált Kittim gyermekeivel minden napra.
31 És sok éven át nem volt király Edomban, és kormányzásuk Kittim gyermekeivel és királyukkal történt.
32 És a huszonhatodik évben, miután Izráel fiai átkeltek a Jordánon – ez a hatvanhatodik év azután, hogy Izráel fiai kijöttek Egyiptomból –, Józsué megöregedett, előrehaladott korú lett, száznyolc éves volt azokban a napokban.
33 Józsué pedig összehívta egész Izráelt, véneiket, bíráikat és elöljáróikat, miután az ÚR nyugalmat adott egész Izráelnek minden ellenségüktől körös-körül. Ezt mondta Józsué Izráel véneinek és bíráiknak: Íme, megöregedtem, előrehaladott korú vagyok, és láttátok, mit tett az ÚR minden néppel, akiket kiűzött előletek. Mert az ÚR harcolt értetek.
34 Most azért legyetek erősek, hogy megtartsátok és teljesítsétek Mózes törvényének minden igéjét, ne térjetek el attól se jobbra, se balra, és ne csatlakozzatok azokhoz a népekhez, akik megmaradtak az országban; se isteneik nevét ne említsétek, hanem ragaszkodjatok az Úrhoz, a ti Istenetekhez, ahogyan e mai napig tettetek.
35 Józsué pedig nagyon buzdította Izráel fiait, hogy szolgálják az URat minden életükben.
36 Izráel fiai pedig mind ezt mondták: Az URat, a mi Istenünket fogjuk szolgálni minden életünkben, mi, gyermekeink, gyermekeink gyermekei és utódaink mindörökké.
37 Józsué pedig szövetséget kötött a néppel azon a napon, és elbocsátotta Izráel fiait, és elmentek, kiki a maga örökségébe és városába.
38 És azokban a napokban, amikor Izrael fiai biztonságban laktak városaikban, eltemették őseik törzseinek koporsóit, amelyeket Egyiptomból hoztak fel, mindegyik a gyermekei örökségében. Jákob tizenkét fiát temették el Izrael fiai, mindegyik a gyermekei birtokában.
39 Ezek pedig azoknak a városoknak a nevei, amelyekben eltemették Jákob tizenkét fiát, akiket Izráel fiai hoztak fel Egyiptomból.
40 Rúbent és Gádot pedig eltemették a Jordánon túl, Romiában, amelyet Mózes adott volt fiaiknak.
41 Simeont és Lévit pedig eltemették Mauda városában, amelyet Simeon fiainak adott, és a város széle Lévi fiainak lőn.
42 Júdát pedig eltemették Benjámin városában, Betlehemmel szemben.
43 Issakár és Zebulon csontjait pedig eltemették Sidonban, abban a részben, amely az ő fiaikra esett.
44 Dánt pedig eltemették fiai városában, Estáélben, Naftalit és Ásert pedig Kádes-Naftaliban, mindegyiküket a helyén, amelyet fiainak adott.
45 József csontjait pedig Sikemben temették el, a mezőnek azon a részén, amelyet Jákób vett meg Hámortól, és amely Józsefnek örökségül lőn.
46 Benjámint pedig eltemették Jeruzsálemben, a jebuzita várossal szemben, amely Benjámin fiainak adatott; Izráel fiai pedig eltemették atyáikat, ki-ki az ő fiai városában.
47 Két év múlva meghalt Józsué, Nún fia, száztíz éves korában. Az az idő, amely alatt Józsué Izráel bíráskodása alatt állt, huszonnyolc év volt, és Izráel élete minden napján az URat szolgálta.
48 Józsué egyéb dolgai, csatái és feddései, amelyekkel megdorgálta Izráelt, és mindaz, amit parancsolt nekik, és a városok nevei, amelyeket Izráel fiai birtokoltak az ő idejében, íme, meg vannak írva Józsué Izráel fiaihoz intézett beszédeinek könyvében, és az Úr háborúinak könyvében, amelyet Mózes, Józsué és Izráel fiai írtak le.
49 Izráel fiai eltemették Józsuét örökségének határában, Timnat-Szerákban, amelyet Efraim hegyén adott neki.
50 Azokban a napokban meghalt Elázer, Áron fia, és eltemették Fineás, fiának dombján, amelyet Efraim hegyén adtak neki.

91. FEJEZET

1 Abban az időben, Józsué halála után, a kánaániták még mindig az országban voltak, és az izraeliták elhatározták, hogy kiűzik őket.
2 Izráel fiai pedig megkérdezték az Urat, mondván: Ki vonuljon fel először közülünk a kánaániakhoz, hogy harcoljon ellenük? Az Úr pedig azt mondta: Júda vonuljon fel.
3 Júda fiai pedig mondták Simeonnak: Menj fel velünk a nekünk ítélt területre, és harcolunk a kánaániták ellen, és mi is felmegyünk veled a neked ítélt helyre. Így mentek Simeon fiai Júda fiaival.
4 Júda fiai felmentek, és harcoltak a kánaániak ellen, ezért az ÚR a kánaániakat Júda fiai kezébe adta, akik tízezer embert vertek meg Bezekben.
5 És harcba szálltak Adonibézekkel Bezekben, és ő elmenekült előlük, de üldözőbe vették és elfogták, megragadták és levágták hüvelykujjait és lábujjait.
6 Adonibézek pedig ezt mondta: Háromszáz király gyűjtötte össze ételét az asztalom alatt, akiknek levágták a hüvelykujjukat és a nagylábujjukat, ahogyan én is tettem, és így fizetett meg nekem Isten. Elvitték őt Jeruzsálembe, és ott halt meg.
7 Simeon fiai pedig Júda fiaival mentek, és kard élére állították a kánaánitákat.
8 Az ÚR pedig Júda fiaival volt, és birtokba vették a hegyet, József fiai pedig felmentek Bételbe, azaz Lúzba, és az ÚR velük volt.
9 József fiai pedig kikémlelték Bételt, és az őrök láttak egy férfit kijönni a városból, és elfogták őt, és ezt mondták neki: Mutasd meg nekünk a város bejáratát, és irgalmasságot teszünk veled.
10 És az a férfi megmutatta nekik a város bejáratát, és a József fiai eljöve, kard élére tették a várost.
11 Elküldték a férfit családjával együtt, és elment a hettitákhoz, és várost épített, és elnevezte Lúznak. Így Izrael fiai mind a saját városaikban laktak, Izrael fiai is a saját városaikban laktak, és Izrael fiai szolgálták az URat Józsué minden napján, és a véneknek minden napján, akik meghosszabbították életüket Józsué után, és látták az ÚR nagy munkáját, amelyet Izraelért véghezvitt.
12 A vének pedig tizenhét évig ítélték Izráelt Józsué halála után.

13 És a vének mind harcoltak Izrael csatáiban a kánaániták ellen, és az Úr kiűzte a kánaánitákat Izrael gyermekei elől, hogy az izraelitákat a földjükre telepítse.
14 És beteljesítette mindazokat az igéket, amelyeket Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak mondott, és az esküt, amelyről megesküdött, hogy nekik és gyermekeiknek adja a kánaániták földjét.
15 Az ÚR pedig Izráel fiainak adta Kánaán egész földjét, ahogyan megesküdött őseiknek. Az ÚR nyugalmat adott nekik a körülöttük élőktől, és Izráel fiai biztonságban lakhattak városaikban.
16 Áldott legyen az Úr mindörökké, ámen és ámen!
17 Erősítsétek meg magatokat, és legyen bátorság mindazoknak a szívében, akik az Úrban bíznak. A vég!